

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ “ДЕРЖАВНИЙ
ОКЕАНАРІУМ” ІНСТИТУТУ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
“ОДЕСЬКА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ”

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ
ТА ПІДРОЗДІЛАМИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ НА
ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ, ЧОРНОМОРСЬКІЙ І АЗОВСЬКІЙ
ОПЕРАЦІЙНИХ ЗОНАХ, РІЧКАХ ДУНАЙ І ДНІПРО ПІД ЧАС
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ТА ПОДІЇ У ОДЕСЬКОЇ,
МИКОЛАЇВСЬКОЇ, ЗАПОРІЗЬКОЇ, ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ, МІСТІ
МАРІУПОЛЬ, АР КРИМ ТА ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ

Частина IV

(22.10 - 31.10.2024)

Одеса 2024

Голова робочої групи (наказ нвчальника ІВМС НУ «ОМА» від 08.07.2024 № 71):

працівник Збройних Сил України Геннадій БІЛОУС

Робоча група:

працівник Збройних Сил України Оксана МАКСИМОВА, працівник Збройних Сил України Олена АРДАКОВСЬКА, працівник Збройних Сил України Олександр СМОЛЯР, головний старшина Артем ФИЛИПЕНКО

Інформаційні матеріали щодо ведення бойових дій військовими частинами та підрозділами Військово-Морських Сил на Південних напрямках, Чорноморській і Азовській операційних зонах, річках Дунай, Дніпро під час російсько-української війни та події у Одеської, Миколаївської, Запорізької, Херсонської області, місті Маріуполь, Ар Крим та Придністровському регіоні:

Вип. 4 : жовтень 2024 року / Науково-дослідний центр Збройних Сил України “Державний океанаріум” Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська морська академія”.– Одеса, 2024. – 338 с

У четвертій частині жовтня “Інформаційні матеріали щодо ведення бойових дій військовими частинами та підрозділами Військово-Морських Сил на Південних напрямках, Чорноморській і Азовській операційних зонах, річках Дунай, Дніпро під час російсько-української війни та події у Одеської, Миколаївської, Запорізької, Херсонської області, місті Маріуполь, Ар Крим та Придністровському регіоні ” висвячена інформація з офіційних та не офіційних відкритих джерел щодо подій російсько-української війни у період з 22.10 - 31.10.2024 року. Інформаційні матеріали призначені для курсантів, студентів вищих морських навчальних закладів, військових і цивільних фахівців різного рівня.

ЗМІСТ

1.	Перелік скорочень та умовних позначень	4
2.	Огляд подій у світі, Військово-Морських Силах Збройних Сил України та басейнах Чорного, Азовського морях, річках Дунай, Дніпро.	6
3.	Інформаційні матеріали Генерального Штабу Збройних Сил України щодо хронології подій російсько-української війни, які відбуваються на Південних напрямках	12
4.	Інформаційні матеріали з офіційних та відкритих (неофіційних) джерел, що стосуються подій, які відбуваються у Військово-Морських Сил Збройних Сил України під час російсько-української війни	19
5.	Інформаційні матеріали Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	68
6.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел про перебіг бойових дій на інших напрямках, що входять до зони відповідальності підрозділів Командування морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України під час російсько-української війни	70
7.	Інформаційні матеріали Оперативного Командування «Південь» Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	73
8.	Інформаційні матеріали Командування Повітряних Сил «Південь» Збройних Сил України щодо подій російсько-української війни	79
9.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел щодо хронології подій російсько-української війни які відбуваються на Південних напрямках.	81
10.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел стосовно знищення Збройними Силами України військових об'єктів, особового складу армії рф на тимчасово окупований території АР Крим та Маріупіль	108
11.	Інформаційні матеріали від військовослужбовців Збройних Сил України про події, які відбувалися під час російсько-української війни на Південних напрямках	109
12.	Інформаційні матеріали від інституту вивчення війни стосовно подій які відбуваються на Південних напрямках.	116
13.	Інформаційні матеріали з офіційних джерел щодо хронології події російсько-української війни, які відбуваються в Запорізькій, Херсонській та Миколаївській області	130
14.	Інформаційні матеріали з відкритих (неофіційних) джерел щодо подій, які відбуваються під час російсько-української війни в Одеській, Миколаївській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій області, АР Крим та Придністровському регіоні	139

1. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочується
АКДВС	Автоматичний комплекс далекого візуального спостереження
АРЛК	Артиллерийский радиолокационный комплекс
АІС	Автоматична ідентифікаційна система
АМПУ	Адміністрація морських портів України
АРК	Автономна Республіка Крим
АКРР	Автоматизований комплекс радіорозвідки
БпЛА	Безпілотний літальний апарат
БАК	Безпілотний авіаційний комплекс
БТТЛБ	Багатоцільові транспортери-тягачі легки броньовані
БМД	Бойова машина десанту
БТР	Бронетранспортер
ББМ	Бойова броньована машина
БЕК	Безекіпажний корабель
ВВС	Важка вогнеметна система
ВМС	Військово-Морські Сили
ВПП	Всесвітня продовольча програма
вмф	військово-морський флот
ГУР	Головне управління розвідки
ЗРК	Зенітний ракетний комплекс
ЗРП	Заряд розмінування переносний
ЗСУ	Збройні Сили України
ЗУ	Зенітна установка
КДВС	Комплекс дальнього візуального спостереження
КШМ	Командно-штабна машина
КВТС	Комплекси відеотепловізійного спостереження
КСВ	Купольна станція відеоспостереження
КР	Крилата ракета
КТК	Каспійський трубопровідний консорціум
КПП	Корабель на повітряній подушці
МКЧХ	Міжнародний комітет Червоного Хреста
МТЛБ	Багатоцільовий транспортер-тягач легкий броньований
МРЛС	Мобільна радіолокаційна станція
МТЗ	Матеріально-технічні засоби
МРК	Малий ракетний корабель
НСКА	Наземні станції керування антенами
НАТО	Північноатлантичний альянс

НВАК	Народно-визвольна армія Китаю
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ОВА	Обласна військова адміністрація
ОВТ	Озброєння та військова техніка
ОСК	Об'єднана суднобудівна корпорація
ПММ	Пально-мастильні матеріали
ПТРК	Протитанковий ракетний комплекс
ПТКР	Протитанкова керована ракета
ПЗРК	Переносний зенітно-ракетний комплекс
ПКР	Протикорабельна ракета
ППО	Протиповітряна оборона
ППББ	Польовий пункт боєпостачання боєприпасів
ПРРРБ	Пост радіолокаційної розвідки та радіолокаційної боротьби
РВА	Районна військова адміністрація
РЛС	Радіолокаційна станція
РЕБ	Радіоелектронної боротьби
РСЗВ	Реактивна система залпового вогню
РКРКС	Радіолокаційний комплекс розвідки й контролю стрільби
РНБО	Рада національної безпеки і оборони України
рф	російська федерація
САУ	Самохідна артилерійська установка
СДК	Середній десантний корабель
СНАР	Станція наземної артилерійської розвідки
СПГ	Станковий протитанковий гранатомет
СПП	Судно на повітряній подушці
ск	слідчий комітет
ТОТ	Тимчасово окуповані території
фсб	федеральна служба безпеки росії
чфрф	чорноморський флот російської федерації

2. ОГЛЯД ПОДІЙ У СВІТІ, ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ТА БАСЕЙНАХ ЧОРНОГО, АЗОВСЬКОГО МОРЯХ, РІЧКАХ ДУНАЙ, ДНІПРО.

Огляд визначних подій

22.10.2024. У морських портах Одещини буде підвищено оборонні заходи, у фокусі також безпека персоналу та відновлення інфраструктури – Олексій Кулеба. Віцепрем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад та територій України Олексій Кулеба перебуває з робочою поїздкою на Одещині. Разом з заступником міністра Тимур Ткаченко та головою Адміністрація морських портів України/Ukrainian Sea Ports Authority Юрієм Литвином, головою Адміністрація судноплавства Євгеній Ігнатенко відвідали порти Чорноморськ, Південний та Одеса. Олексій Кулеба наголосив, що стабільна робота українських портів та Українського морського коридору – це гарант продовольчої стабільності у світі. Тому, питання безпеки портів, персоналу та судів – першочергове. “Посилюємо оборонні заходи в кожному порті. Впроваджуємо додаткові дії, що підвищать рівень обороноздатності та безпеки. Необхідно також забезпечити додатковий захист персоналу підприємств на території морського порту, в тому числі облаштування локацій мобільними укриттями. Додатково будуть виділені кошти на відновлення інфраструктури одеського порту. Зокрема, це включатиме модернізацію ключових об'єктів та посилення загальної захищеності портових територій”, – сказав він. Наразі на підхід до портів Одеса, Чорноморськ та Південний очікують 86 суден, які мають експортувати майже 2 млн т вантажів. Попри регулярні обстріли росією по українській інфраструктурі, в тому числі по цивільних судах та зерносховищах, Україна продовжує бути гарантом продовольчої безпеки світу. Загалом за час дії Українського коридору до трьох портів зайшло понад 2,8 тисяч суден, якими направляється продукція до понад 50 країн світу. Окремо Олексій Кулеба провів нараду з керівниками портів, профільних держпідприємств та адміністрацій та військовими, де обговорили функціонування морських портів, захист критичної інфраструктури та взаємодії в питаннях захисту берегових об'єктів та акваторій.

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=957933819708133&id=100064745704510&mibextid=wc7fne&rdid=uvhrgotfrzxuxed

23.10.2024. Британія виділить 120 млн фунтів для посилення морської коаліції. Уряд Сполученого Королівства виділить 120 мільйонів фунтів для посилення морської коаліції. Про це повідомляє офіційний сайт уряду країни. Додаткове фінансування пов'язане з частішими ударами росії по портовій інфраструктурі України та спробами блокування зернового коридору, який націлений на експорт українського зерна. Як зазначають в британському уряді, у період з 5 по 14 жовтня в одеському порту було пошкоджено чотири цивільні судна, які здійснювали завантаження та вивантаження вантажів. Додаткове фінансування буде спрямоване на закупівлю Україною морських та повітряних дронів, а також відповідного радіолокаційного обладнання, у тому числі берегових радіолокаційних станцій спостереження. Нагадаємо, що морська коаліція, в якій головує Сполучене Королівство та Норвегія, на сьогодні здійснює пошуки ще додаткових 100 мільйонів фунтів для реалізації більше сотні різних проектів, спрямованих на забезпечення безпечного судноплавства. «росія не поважає норм і

законів, які керують нашою міжнародною системою. Їхнє незаконне вторгнення було не тільки відвертим нападом на принципи Статуту ООН, але те, як вони вели війну в Україні, не демонструє жодної поваги до людського життя чи наслідків їхнього вторгнення в усьому світі», — сказав Кейр Стармер, прем'єр-міністр Сполученого Королівства. За інформацією Міністерства оборони Британії, на сьогодні Україна отримала більше сотні протикорабельних ракет, десантних катерів та іншого обладнання для посилення берегової оборони. Нагадаємо, що в рамках підтримки, Британія надасть Україні позику розміром 2,26 мільярда фунтів стерлінгів для закупівлі необхідного озброєння. Цей кредит є внеском Великої Британії до загальної програми країн G7 для України, в межах якої 50 мільярдів доларів будуть надані на військові, бюджетні та відновлювальні потреби. Кредит буде погашений коштом надприбутків від заморожених російських активів, які перебувають під санкціями країн Заходу. Ця позика може бути використана як для закупівлі озброєння у Сполученому Королівстві, так і для замовлення в інших країнах, які не підпадають під санкції.

<https://mil.in.ua/uk/news/brytaniya-vydilyt-120-mln-funtiv-dlya-posylennya-morskoyi-koalitsiyi/>

23.10.2024. Посилення нападів росії на чорноморські порти в Україні затримує надходження життєво важливої допомоги до палестинців і перешкоджає доставці найважливіших поставок зерна на глобальний південь, заявив пізно у вівторок британський прем'єр-міністр Кейр Стармер. «Невибіркові удари росії по портах у Чорному морі підкреслюють, що (російський президент володимир) хуйло готовий поставити на ставку глобальну продовольчу безпеку у своїх спробах змусити Україну підкоритися», — сказав Стармер у заяві, поширеній його прес-службою. Про це повідомила Організація Об'єднаних Націй у понеділок, відкриває нову вкладку що російські атаки на українські чорноморські порти з 1 вересня пошкодили шість цивільних суден, а також зернову інфраструктуру, назвавши нарощення ударів «тривожним». За даними британської оборонної розвідки, Стармер сказав, щонайменше чотири торгові судна були вражені російськими боеприпасами в Чорному морі в період з 5 по 14 жовтня. «(Хуйло) завдає шкоди мільйонам вразливих людей по всій Африці, Азії та на Близькому Сході, щоб спробувати взяти верх у своїй варварській війні», — сказав Стармер. Вважається, що російські удари затримали судно, яке перевозило рослинну олію, призначену для Всесвітньої продовольчої програми в Палестині, а також судна з зерном, призначене для Єгипту, і вантажі Всесвітньої продовольчої програми, що прямували до Південної Африки. Україна є основним світовим виробником пшениці та кукурудзи, і до вторгнення росії у 2022 році країна експортувала близько шести мільйонів т тільки зерна на місяць через Чорне море. Незважаючи на триваючу війну, продаж зерна залишається важливим джерелом доходу для країни. Після минулорічного провалу чорноморської експортної ініціативи зерна за підтримки ООН, яка залучала росію та забезпечувала безпечний прохід зернових суден, Україні вдалося створити судноплавний коридор у Чорному морі.

<https://www.reuters.com/world/uk-warns-russian-strikes-black-sea-delay-grain-supplies-palestinians-global-2024-10-22/>

23.10.2024. Цьогоріч Україна вже експортувала 53,9 млн т агропродукції. Україна продовжує експортувати власну продукцію через порти Великої Одеси. Про це повідомив

міністр аграрної політики та продовольства України Віталій Коваль в етері телемарафону. «Незважаючи на обстріли, українські порти працюють, забезпечуючи міжнародну продовольчу безпеку», — зазначив міністр. За його словами, з початку 2024 року Україна експортувала 53,9 млн т аграрної продукції. Найбільше експортували кукурудзи – 21,8 млн т та пшениці — 16,3 млн т. З них через порти вивезли 46,9 млн т.

<https://usm.media/czogorich-ukrayina-vzhe-eksportovala-539-mln-tonn-agroprodukcziyi/>

24.10.2024. Делегація Командування Військово-Морських Сил відвідала Королівство Данія. Під час візиту командувач ВМС ЗС України віце-адмірал Olexsiy Neizhpara зустрівся з Командувачем оборони Данії генералом Майклом Гілдгаардом, командувачем Королівських військово-морських сил Данії контр-адміралом Хенріком Рюберггом, представниками промисловості США, Королівства Данії та з представниками міжнародних європейських компаній.

Фото з facebook ВМС ЗС України

Очільник національних ВМС обговорив з партнерами низку питань, пов'язаних з безпековою ситуацією в Азово-Чорноморському басейні. Сторони приділили значну увагу розвитку бойових спроможностей Військово-Морських Сил ЗС України та поглибленню військового співробітництва з метою подальшого ефективного протистояння російським загарбникам. Командувач ВМС ЗС України ознайомився з новітніми іноземними розробками озброєння і техніки, які в майбутньому посилять бойовий потенціал українського флоту. Також у ході зустрічей він ознайомив присутніх з перебігом бойових дій і поточною безпековою ситуацією на півдні України та в Азово-Чорноморському регіоні, а також поінформував закордонних колег про результати та перспективи застосування сил та засобів Військово-Морських Сил ЗС України у війні з російськими загарбниками. Крім того, віце-адмірал Olexsiy Neizhpara поспілкувався з українськими військовими моряками, які проходять підготовку в Данії за стандартами НАТО. Під час зустрічей з військовим керівництвом Королівства Данія та представниками промисловості країни командувач ВМС ЗС України від імені всього українського народу та від себе особисто висловив вдячність за їх значну допомогу Україні та потужну підтримку українського війська у протистоянні з рф.

<https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua/>

24.10.2024. План перемоги включає в себе розробку Морської стратегії: деталі. Уже напрацьований законопроект для встановлення морських кордонів України. Про це повідомили в Офісі Президента України. Президент України Володимир Зеленський зустрівся з представниками українського громадянського суспільства, обговорив із ними План перемоги та закликав працювати разом для реалізації його пунктів. Під час зустрічі керівник моніторингової групи Інституту Чорноморських стратегічних досліджень Андрій Клименко розповів про вже напрацьований законопроект щодо територіального моря України в Азовському морі, Керченській протоці, північно-східній частині Чорного моря для встановлення морських кордонів України. «Ми пропонуємо, щоб Президент України вніс його як невідкладний від свого імені. У Москві буде істерія, а в нас – продовження нашого стилю атак на морі та ще більша правова основа для деокупації Криму, Маріуполя», – зазначив Андрій Клименко. За його словами, документ – приклад ефективної співпраці громадянського суспільства, Офісу Глави держави й Апарату РНБО. Президент зазначив, що разом із командою опрацює всі пропозиції учасників зустрічі за різними напрямками, запропонував громадянському суспільству долучитися до розробки внутрішнього Плану та подякував за готовність працювати разом. Окремо голова держави відзначив допомогу в розробці Морської стратегії та повідомив, що доручить опрацювати формат технологічної Ставки.

<https://usm.media/plan-peremogi-vklyuchaye-v-sebe-rozrobku-morskoyi-strategiyi-detali/>

25.10.2024. Збитки від жовтневих обстрілів української портової інфраструктури оцінюють у \$30-40 млн. Про це повідомив перший заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький у Медіацентрі Україна. За його словами, підсумкову оцінку складно назвати. Зокрема через те, що, на жаль, кейси додаються. «Страхові компанії оцінюють збитки. Особливо, через останні інтенсивні обстріли на початку жовтня. Оцінка ще триває. Але вже очевидно, що йдеться про десятки мільйонів доларів. Ми попередньо оцінили крайні обстріли у \$30-40 млн», — заявив Тарас Висоцький. Загальні втрати агросектору від початку війни оцінюють у понад \$10 млрд, а втрати безпосередньо зернового бізнесу – у \$500-600 млн. Заступник міністра додав, що страхування від воєнних ризиків, яке запровадив уряд, а також міжнародні приватні компанії допомагатимуть у ситуації, яка склалася.

<https://usm.media/ataki-rf-na-porti-ukrayini-u-zhovtni-zavdali-zbitkiv-u-30-40-mln/>

25.10.2024. За оперативними даними ДП "АМПУ" з 1 січня українські порти перевалили 80 млн т вантажів. Українські порти продовжують працювати у штатному режимі, забезпечуючи стабільну роботу Українського морського коридору, незважаючи на складні умови. За період із 1 січня 2024 року порти України перевалили 80 млн т вантажів, з яких 49,5 млн т становлять зернові, що підтримує важливу роль країни як гаранта глобальної продовольчої безпеки. Безперебійна робота портів та надійне функціонування логістичного коридору мають критичне значення для світового ринку продовольства. Забезпечення безпечного судноплавства та захист портової інфраструктури залишаються пріоритетними завданнями в умовах постійних загроз.

<https://www.facebook.com/uspa.gov.ua/posts/pfbid02ijyqS89BK91H3GKpU2Xive3vmtuJAf8RrVJiXHNvdLmE91Uns5vsMS57gJfBqNLDI>

26.10.2024. Україна заблокувала участь рф у складі Бюро Водної конвенції – Міндовкілля. Під час засідання сторін Водної конвенції ООН заблокували участь росії у складі одного з органів цього міжнародного договору. Натомість на період 2025-2027 року до складу Бюро конвенції увійде представниця від Держводагентства України. Про це повідомило Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України за результатами 10-го засідання, що тривало протягом 23-25 жовтня в Люблянці (Словенія), пише Українська правда. Цьогоріч до зустрічі долучилися понад 500 учасників зі 100 країн світу. У ході конференції українська делегація представила наявну екологічну ситуацію в країні. Учасники з України поділилися деталями щодо численних порушень у ході війни з боку рф, зокрема стосовно забруднення річки Сейм та підриву Каховської ГЕС, що спричинило екологічну катастрофу. "Делегати закликали країни об'єднати зусилля задля справедливості та притягнення росії до відповідальності за екологічні злочини, включно з тими, що стосуються водних ресурсів", – зауважили у відомстві. За результатами голосування, представницю Держводагентства від України включили до складу Бюро Водної конвенції на період від 2025 по 2027 роки. При цьому учасники заблокували участь у ньому росії. "Це відкриває для України нові можливості для активної участі у транскордонній співпраці в напрямку збереження, очищення та моніторингу водних ресурсів. І головне, ми продовжуватимемо працювати над тим, щоб росія була справедливо покарана за вчинені злочини проти довкілля", – пояснила перша заступниця міністерки захисту довкілля та природних ресурсів Олена Крамаренко. Нагадаємо, Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків і міжнародних озер, або Водна конвенція – міжнародний договір та платформа, учасники якої займаються забезпеченням використання водних ресурсів, які проходять через кордони багатьох країн. Спочатку конвенція планувалася як регіональний документ, але в 2016 році доступ до приєднання до неї відкрили для всіх держав-членів ООН. Україна приєдналася до Водної конвенції у рік її прийняття – 1992-го. Наразі до неї долучилися понад 130 країн світу. Засідання сторін конвенції проходять кожні три роки. У жовтні 2021 року Нарада Сторін обрала до складу Бюро представників: Естонії; Словенії; Казахстану; Німеччини; Угорщини; Фінляндії; Сенегалу; Гани; Азербайджану; Франції; Швейцарії; російської федерації. Серед основних обов'язків Бюро виділяють вжиття заходів для розвитку робочого плану зусиль, пов'язаних із водною діяльністю, а також вжиття ініціатив щодо реалізації положень конвенції.

<https://www.blackseanews.net/read/223546>

30.10.2024. «Тіньовий флот» приніс Кремлю більше грошей, ніж Україна отримала допомоги від партнерів – Зеленський. Щомісяця росія заробляє на тіньовому флоті 10-12 мільярдів доларів. Цей бізнес приніс країні-агресору більше грошей, ніж вся допомога від партнерів Україні за період війни. Про це заявив президент Володимир Зеленський в інтерв'ю для ЗМІ Північної Європи, інформує Цензор.НЕТ. "Ми вважаємо, що росія заробляє на тіньовому флоті від 10 до 12 мільярдів доларів на місяць. Якщо ми ми порахуємо всю підтримку, яку Україна отримала в період війни від усіх партнерів, ви побачите, що їхній флот приніс їм (рф, - ред.) більше грошей, тому що санкції працюють, але не на 100%", - сказав глава держави. Зеленський зазначив, що для боротьби з тіньовим флотом рф потрібне рішення не лише країн Північної Європи, а всього Європейського Союзу. "Деякі з партнерів уже піднімали це питання під час сесій ЄС і зустрічей ЄС. Вони мають на меті зупинити їхній флот на сьогодні, зупинити його,

до речі, в північних територіальних водах і це справді важко. Потрібне рішення не тільки від країн Північної Європи, але також від усього ЄС",- сказав президент. Нагадаємо, що нещодавно Велика Британія ввела санкції проти групи "русгаздобича" та 22 російських танкерів, із яких 18 – нафтові, а ще чотири – танкери для перевезення скрапленого природного газу.

<https://www.blackseanews.net/read/223719>

30.10.2024. Командувач ВМС ЗС України / Commander of the Ukrainian Navy. Сьогодні взяв участь у зустрічі із норвезькою делегацією, яку очолював міністр оборони Норвегії Бйорн Арільд Грам, та міністром оборони України Рустемом Умеровим. Обговорили конкретні кроки для підсилення спроможностей Військово-Морських Сил, які зміцнять нашу присутність у Чорному морі. Серед іншого, акцентували на підготовці українських моряків та наданні катерів. Зі своєї сторони поділився актуальною інформацією про безпекову ситуацію в Чорноморсько-Азовському регіоні. Також представив результати роботи Коаліції з розвитку морських спроможностей України, які свідчать про наші зусилля в цьому напрямку. Маємо чітке розуміння, які саме ресурси та технології потрібні нашому флоту зараз і що буде необхідно в довгостроковій перспективі. Крім того, з Головнокомандувачем Збройних Сил Норвегії генералом Ейріком Крістофферсеном розглянули подальші кроки щодо війни на морі. Партнери налаштовані працювати з нами до повної реалізації задуманого. Вдячний їм за непохитну підтримку.

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61567775044855>

31.10.2024. Україна відзначає Міжнародний день Чорного моря: свобода судноплавства та продовольча безпека для світу. Сьогодні, в Міжнародний день Чорного моря, ми нагадуємо про важливість вільного та безпечного судноплавства для стабільності світових ринків і продовольчої безпеки. Український коридор став надійним каналом, завдяки якому ми постачаємо до 50 країн світу українською продукцією, попри виклики війни. Чорне море — це не лише економічний шлях, але й символ стійкості та єдності народів, що прагнуть до стабільності й миру, — підкреслив Юрій Литвин, Голова ДП "АМПУ". За час роботи Українського коридору через нього пройшло понад 2900 суден, що експортували 52,7 мільйонів т продукції українських аграріїв. Загалом через коридор було транспортовано 79,1 мільйонів т вантажів до різних куточків світу, від Африки до Азії, Європи та Америки. Ці постачання підтримують продовольчу безпеку на глобальному рівні й допомагають уникнути продовольчої кризи. Одна з головних задач, над якою працює Україна, — забезпечення вільного та безпечного судноплавства, що відповідає принципам Статуту ООН. Вільний рух суден Чорним морем є не лише критично важливим для економічної підтримки України, але й слугує стабілізуючим фактором для інших держав, які залежать від української аграрної продукції. Україна продовжує дотримуватись міжнародних стандартів, забезпечуючи надійний шлях для продовольчих поставок у всіх куточках світу. Чорне море — це не тільки джерело економічної стійкості, але й приклад об'єднання народів у боротьбі за спільну мету: стабільність, безпеку та підтримку міжнародної спільноти. Сьогодні українські портовики, моряки та фермери щодня

забезпечують безперервність експорту, а їхня стійкість і відданість дозволяють Україні виконувати критично важливу роль на світовій продовольчій арені.

<https://www.facebook.com>

31.10.2024. Командувач ВМС ЗС України / Commander of the Ukrainian Navy. 31 жовтня – Міжнародний день Чорного моря. У 1996 році шістьма причорноморськими країнами було підписано «Стратегічний план дій із відновлення та захисту Чорного моря». Сьогодні ця дата набула особливого значення. Адже рф, яка була серед тих, хто зобов'язувався захистити екологію Чорноморського басейну, нині перетворила його на зону бойових дій, агресії та загроз свободі судноплавства. Війна завдає серйозної шкоди екосистемі моря, особливо після руйнування Каховської ГЕС. Так, відновлення буде важким і тривалим. Але це попереду. Зараз битва за Чорне море ще триває. І ця боротьба важлива не лише для України та держав Чорноморського регіону, а й для всієї Європи та світу. Щоденно українські військові моряки доводять, що Чорне море не підкориться тирану. Україна – морська держава. І цього ніколи нікому не змінити.

<https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>

3.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

Дата	Час	Події які відбуваються на Гуляйпільському, Оріхівському та Придніпровському напрямку
22.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят друга доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів, завдаючи ворогу максимальних втрат. За минулу добу на Оріхівському напрямку українські позиції були атаковані неподалік Малої Токмачки. На Придніпровському напрямку наші захисники відбили чотири штурми, противник успіху не мав.
22.10.2024	16.00	Противник не припиняє спроби просуватися в глибину території України, Сили оборони стримують загарбників, завдаючи їм значних втрат. На Оріхівському напрямку ворожа авіація завдала ударів КАБами по району Малої Токмачки. На Придніпровському напрямку ворог здійснив дві атаки на позиції українських військ, триває боєз'ясування.
22.10.2024	22.00	Сили оборони України продовжують стримувати натиск окупаційних військ. Ситуація на Покровському та Курахівському напрямках залишається напруженою - ворог

		<p>зосереджує там основні наступальні зусилля. На Оріхівському напрямку вороги намагались просунутись на позиції українських військ в районі Роботиного, зазнали невдачі. На Придніпровському напрямку Силами оборони України було зупинено чотири спроби окупантів атакувати наші позиції.Сьогодні за ефективну бойову роботу відзначаємо воїнів 35-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського та 27-ї реактивної артилерійської бригади імені кошового отамана Петра Калнишевського.</p>
23.10.2024	08.00	<p>Розпочалась дев'ятсот сімдесят третя доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку окупанти й надалі намагаються вибити українські підрозділи з позицій. Тут відбулось одне бойове зіткнення в районі Роботиного. На Придніпровському напрямку чотири атаки росіян не мали успіху під час штурму наших оборонних рубежів в острівній зоні дельти Дніпра. Водночас наші воїни продовжують активними діями завдавати окупаційним військам відчутних втрат в живій силі та техніці, виснажуючи ворога вздовж усієї лінії бойового зіткнення.</p>
23.10.2024	16.00	<p>Сили оборони тримають рубежі та вживають всі необхідні заходи для недопущення прориву оборони. На Оріхівському напрямку одну атаку ворога успішно відбито нашими оборонцями в районі Новоданилівки. Загарбники активно застосовують авіацію по району населеного пункту Мала Токмачка, тут противник скинув вже 13 авіабомб.На Придніпровському напрямку нашими оборонцями відбито одну атаку, в той же час ворог завдав авіаційного удару некерованими авіаційними ракетами по району населеного пункту Львове.</p>
23.10.2024	22.00	<p>Наші воїни продовжують мужньо тримати оборону України. На Оріхівському напрямку одну безуспішну атаку ворога відбито нашими оборонцями протягом дня поблизу Новоданилівки. На Придніпровському напрямку наші воїни чотири рази відбивали атаки російських загарбників на позиції українського війська. Сьогодні слід відзначити воїнів 65-ої окремої механізованої бригади, 35-ої окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського, 38-ої окремої бригади морської піхоти, 79-ої окремої десантно-штурмової Таврійської бригади, 42-ої окремої механізованої бригади, які стримують атаки переважаючих сил противника, завдають йому значних втрат.</p>

24.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят четверта доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів і завдають ворогу значних втрат. На Оріхівському напрямку одну безуспішну атаку ворога відбито нашими оборонцями протягом дня поблизу Новоданилівки. Чотири рази безуспішно війська загарбників намагалися витіснити підрозділи Сил оборони зі займаних позицій на Придніпровському напрямку. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці та активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
24.10.2024	16.00	Сили оборони України стримують наступ російських окупантів та вживають усіх необхідних заходів для недопущення просування противника вглиб української території. На Оріхівському напрямку наші оборонці відбили один штурм ворога поблизу Новоданилівки, водночас ворог застосовував штурмову авіацію поблизу населеного пункту Малі Щербаки.
24.10.2024	22.00	Українські захисники продовжують рішуче давати відсіч спробам противника просунути в глибину нашої території, завдаючи йому вогневого ураження. На Оріхівському напрямку в районах Новоданилівки та Новоандріївки наші захисники відбивали чотири атаки ворога. Ситуація під контролем наших оборонців. На Придніпровському напрямку війська загарбників тричі безрезультатно намагалися витіснити підрозділи Сил оборони із займаних позицій. Зазнали втрат та відступили. Сьогодні варто відзначити воїнів 25-ї окремої Січеславської повітряно-десантної бригади, 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького, 65-ї окремої механізованої бригади, а також, 35-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського, які ефективно нищать ворога, завдаючи йому вагомих втрат у живій силі та техніці.
25.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят п'ята доба широкомасштабної збройної агресії рф проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів і завдають ворогу втрат. За підтримки авіації на Оріхівському напрямку минулої доби ворог чотири рази атакував позиції наших оборонців поблизу Новоданилівки та Новоандріївки. Тричі безрезультатно загарбники намагалися витіснити

		підрозділи Сил оборони із займаних позицій на Придніпровському напрямку. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці та активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
25.10.2024	16.00	Окупанти продовжують застосовувати авіацію, зокрема КАБи, та здійснювати атаки на всіх напрямках сходу та півдня нашої країни, особливо активно на Покровському та Курахівському напрямках. Сили оборони тримають рубежі та вживають необхідних заходів для недопущення прориву оборони. На Оріхівському напрямку загарбники активно застосовують авіацію по районх населених пунктів Новоандріївка, Новоданилівка та Мала Токмачка, за сьогодні скинули 13 КАБів. На Придніпровському напрямку окупанти один раз намагалися витіснити наші підрозділи з займаних позицій, отримали жорстку відсіч.
25.10.2024	22.00	Наші воїни продовжують мужньо обороняти Україну. На Придніпровському напрямку наші воїни тричі відбивали атаки російських загарбників на позиції українського війська, противник успіху не мав.Сьогодні слід відзначити воїнів 102-ї окремої бригади територіальної оборони імені полковника Дмитра Вітовського та 124-ї окремої бригади територіальної оборони, які стримують атаки переважаючих сил противника та завдають йому вагомих втрат.
26.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят шоста доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському напрямку окупанти штурмових дій не проводили, ведуть обстріли населених пунктів із застосуванням всіх наявних типів озброєння, завдають авіаційних ударів.На Придніпровському напрямку російські загарбники атакували наші позиції тричі. Отримали жорстку відсіч, зазнали втрат. Українські воїни активно завдають окупантам відчутних втрат в живій силі та техніці. Виснажують бойовий потенціал ворога по всій лінії фронту та в тилу.
26.10.2024	16.00	Сили оборони тримають рубежі та вживають всі необхідні заходи для недопущення прориву оборони. На Оріхівському напрямку нашими оборонцями відбито атаку ворога в районі Новоданилівки. Загарбники активно застосовували авіацію по районах населених пунктів Мала Токмачка та Малі Щербаки. На Придніпровському напрямку нашими захисниками відбито чотири атаки ворога. Окупанти завдали авіаційного удару

		населеному пункту Львові, застосувавши некеровані авіаційні ракети.
26.10.2024	22.00	Українські захисники продовжують хоробро стримувати російських окупантів. На Оріхівському напрямку одну безуспішну атаку ворога відбито нашими оборонцями протягом дня поблизу Новоданилівки. На Придніпровському напрямку наші воїни п'ять разів відбивали атаки російських загарбників на позиції українського війська. Сьогодні слід відзначити воїнів 65-ої окремої механізованої бригади, 124-ої окремої бригади територіальної оборони, 25-ої окремої повітрянодесантної Січеславської бригади, 42-ої окремої механізованої бригади, 425-го окремого штурмового батальйону, які професійно та рішуче знищують російських загарбників.
27.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят сьома доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Ситуація на фронті залишається складною. Противник, використовуючи свою перевагу в живій силі та техніці, безупинно атакує наші позиції. Українські захисники стійко стримують натиск окупантів і завдають ворогу відчутних втрат. На Оріхівському напрямку російські загарбники один раз безуспішно штурмували позиції наших воїнів. П'ять разів безуспішно війська загарбників намагалися витіснити підрозділи Сил оборони зі займаних позицій на Придніпровському напрямку. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці та активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
27.10.2024	16.00	Ситуація на фронті залишається напруженою. Ворог, попри значні втрати, які завдають йому наші захисники, продовжує спроби прорвати оборону українських військ. На Гуляйпільському та Оріхівському напрямках окупанти активно застосовували авіацію, так, в районі Малої Токмачки ворог скинув 12 КАБ та завдав по Білогір'ю двох ударів 40 некерованими авіаційними ракетами. На Придніпровському напрямку противник тричі безрезультатно намагався вибити українських воїнів із займаних позицій.
27.10.2024	22.00	На Придніпровському напрямку противник не полишає спроб вибити наші підрозділи із займаних позицій, де протягом доби було здійснено три невдалі штурми позицій українських воїнів. Сьогодні за ефективну та професійну бойову роботу слід відзначити воїнів 25-ї окремої повітрянодесантної Січеславської бригади, 79-ї окремої десантно-штурмової Таврійської бригади, 425-го окремого штурмового батальйону, 65-ї окремої

		механізованої бригади, 124-ї окремої бригади територіальної оборони ЗСУ, які ефективно знищують ворога, завдають йому непоправних втрат в живій силі та техніці.
28.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят восьма доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Оріхівському та Гуляйпільському напрямках ворог активно задіював штурмову і бомбардувальну авіацію, зокрема скинув більше десятка керованих бомб. На Придніпровському напрямку російські загарбники атакували наші позиції три рази. Отримали жорстку відсіч та зазнали втрат. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці і активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
28.10.2024	16.00	Противник не припиняє спроб просуватися в глибину території України, Сили оборони стримують загарбників, завдаючи їм значних втрат. На Оріхівському напрямку ворог застосовує бомбардувальну авіацію, бив по району Малої Токмачки, скинувши при цьому 16 авіабомб. На Придніпровському напрямку ворог здійснив одну безуспішну спробу штурму позицій українських підрозділів. Завдав удару некерованими авіаракетами по Миколаївці.
28.10.2024	22.00	Сили оборони України продовжують стримувати натиск окупаційних військ. На Придніпровському напрямку ворог здійснив дві безрезультатні спроби штурму позицій українських підрозділів. Сьогодні за ефективну бойову роботу відзначаємо воїнів 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка, 38-ї окремої бригади морської піхоти та 425-го окремого штурмового батальйону.
29.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот сімдесят дев'ята доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Придніпровському напрямку окупанти здійснили дві безуспішні наступальні дії. Зазнали втрат.
29.10.2024	16.00	Противник не припиняє спроб просуватися в глибину території України, сили оборони стримують загарбників, завдаючи їм значних втрат. На Оріхівському напрямку ворог застосовує штурмову авіацію, бив некерованими авіаційними ракетами по району населеного пункту Новоандріївка. На Придніпровському напрямку ворог здійснив одну безуспішну спробу штурму позицій українських підрозділів. Некерованими авіаракетами обстріляв Львове.

29.10.2024	22.00	Сили оборони України продовжують стримувати натиск окупаційних військ. На Придніпровському напрямку ворог здійснив чотири безуспішних штурми позицій українських підрозділів. Сьогодні за ефективну бойову роботу відзначаємо воїнів 128-ої окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади, 126-ої окремої бригади територіальної оборони.
30.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот вісімдесята доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Придніпровському напрямку російські загарбники атакували наші позиції чотири рази. Отримали жорстку відсіч, зазнали втрат. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці і активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
30.10.2024	16.00	Ситуація на лінії бойового зіткнення залишається напруженою. Українські захисники продовжують активно протидіяти російському агресору, завдаючи йому втрат у живій силі та техніці. На Гуляйпільському напрямку противник без успіху атакував населений пункт Чарівне. На Оріхівському напрямку ворог завдав авіаційних ударів по населеним пунктам Мала Токмачка та Преображенка. Всього було застосовано 14 авіабомб. На Придніпровському напрямку на даний час відбулось три атаки противника, які були успішно відбиті нашими захисниками.
30.10.2024	22.00	Ситуація на лінії бойового зіткнення залишається напруженою. Українські захисники продовжують активно протидіяти російському агресору, завдаючи йому втрат у живій силі та техніці. На Гуляйпільському напрямку противник без успіху атакував населений пункт Чарівне. На Оріхівському напрямку ворог завдав авіаційних ударів по населеним пунктам Мала Токмачка та Преображенка. Всього було застосовано 14 авіабомб. На Придніпровському напрямку на даний час відбулось три атаки противника, які були успішно відбиті нашими захисниками.
31.10.2024	08.00	Розпочалась дев'ятсот вісімдесят перша доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. На Гуляйпільському напрямку ворог здійснив одну марну спробу потіснити наших захисників із займаних рубежів поблизу населеного пункту Чарівне. На Придніпровському напрямку оперативна обстановка без суттєвих змін. Ворог провів чотири невдалих штурми. На Оріхівському та Торецькому напрямках ворог штурмових дій не проводив, проте

		завдавав ударів штурмовою та бомбардувальною авіацією по населених пунктах. Наші воїни завдають окупаційним військам відчутних втрат в живій силі, техніці і активно підривають наступальний потенціал ворога у тилу.
31.10.2024	16.00	Сили оборони України продовжують стримувати натиск окупаційних військ. На Оріхівському напрямку окупанти двічі атакували в напрямку Новоданилівки. По Юрківці, Таврійському та в районі Малої Токмачки ворог скинув вісім керованих авіаційних бомб. На Придніпровському напрямку успішно відбито два ворожих штурми.
31.10.2024	22.00	Сили оборони продовжують мужньо захищати Україну. На Оріхівському напрямку наші війська зупинили дві атаки противника в напрямку Новоданилівки. На Придніпровському напрямку ситуація суттєвих змін не зазнала, втрат позицій та територій не допущено. Українські воїни відбили три штурми російських загарбників. Сьогодні відзначаємо воїнів 79-ї окремої десантно-штурмової Таврійської бригади, 14-ї бригади оперативного призначення імені Івана Богуна та 35-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Остроградського, які впевнено тримають рубежі та завдають окупантам значних втрат.

<https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>

4.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ОФІЦІЙНИХ ТА ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПОДІЙ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ У ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Хід бойових дій

22.10.2024. Корсари дніпровських островів: на Півдні триває річкова війна. Ворог не залишає намірів взяти під контроль острови в річищі Дніпра. Про це у національному телемарафоні «Єдині новини» повідомив речник ОУВ «Таврія» полковник Владислав Волошин. За словами Волошина, ворог постійно проводить інтенсивні штурмові дії, намагаючись захопити острівну зону під контроль. Щодня там фіксують 5-7 штурмів, інколи 10. Штурмовики використовують легкі човни, яких українські захисники знищують по декілька за день. «Це острови Великий, Білогрудний, Козацький. Щодо острівної частини лінії бойового зіткнення, яка розташована навпроти Херсона, то вона перебуває під вогневим контролем сил оборони України. Саме тому поблизу самого Херсона великої небезпеки прориву чи форсування Дніпра немає. Проте не виключене

форсування ворогом деяких проток і намагання захопити деякі острови, які там є...» — зазначив Владислав Волошин.

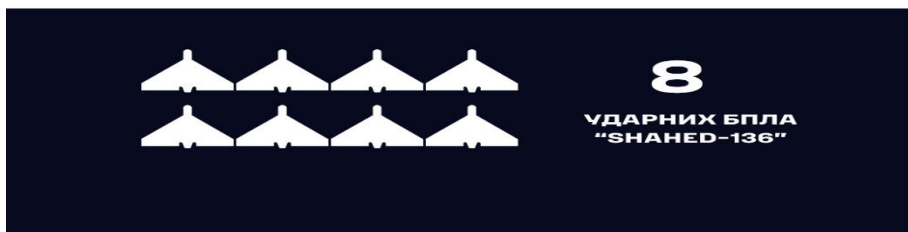
<https://armyinform.com.ua/2024/10/22/korsary-dniprovsykh-ostroviv-na-pivdni-tryvaye-richkova-vijna/>

24.10.2024. З 6:00 23 жовтня по 6:00 24 жовтня під час повітряних атак російських окупантів силами та засобами Військово-Морських Сил Збройних Сил України було збито 8 ворожих дронів-камікадзе "SHANED-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

 Військово-Морські Сили

**ПІДРОЗДІЛИ
ВМС ЗС УКРАЇНИ
ЗНИЩИЛИ**

з 6:00 23 жовтня по 6:00 24 жовтня

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

24.10.2024. Тренування ривка: Чорноморський флот РФ посилено готується тікати. Росіяни вимушені ховатися на своїй базі в новоросійську, проте в них з'явилася нова розвага. Про це в ефірі марафону «Єдині новини» заявив капітан 3 рангу і речник ВМС Збройних Сил Дмитро Плетенчук. Кораблі окупантів, згадує Дмитро Плетенчук, кілька разів несподівано виходили в море з бази в Новоросійську, що породило запитання — що це було і чому це відбувається так масово. Пояснення цих маневрів досить просте. «Тренуються вони так, тому що, як так розумію, у них побоювання, що вони можуть бути уражені безпосередньо в пункті базування. Але всі ми бачили, що вони так само масово туди і повернулися досить швидко, тому що інших пунктів базування в Азово-Чорноморському регіоні вони, в принципі, знайти собі не можуть», — заявив речник.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/24/trenuvannya-ryvka-chornomorskyj-flot-posyleno-gotuyetsya-tikaty/>

24.10.2024. Росіяни випустили крилату ракету в напрямку острова Зміїний, — військові. Російські окупаційні війська завдали удару крилатою ракетою в напрямку острова Зміїний. Попередньо, це крилата ракета Х-22/32. Її випустили в напрямку Зміїного з повітряного простору над акваторією Чорного моря, повідомили в ПК «Південь». Також вночі 24 жовтня протиповітряна оборона півдня України збила дев'ять ворожих ударних безпілотників, з них шість – на Одещині. Минулої доби, 23 жовтня 2024 року, українські військові знищили розвідувальні БПЛА ZALA та

Supercam. Увечері цього дня ворог атакував Одещину керованою авіаційною ракетою Х-31П з акваторії Чорного моря.

<https://usm.media/rosiyani-vipustili-krilatu-raketu-v-napryamku-ostrova-zmiyiniy-vijskovi/>

25.10.2024. Величезну роботу з розмінування проводять українські військові моряки. Вони щоденно, ризикуючи життям, ліквідовують десятки мін, яких залишилося чимало на дні Чорного моря ще з часів Першої та Другої світових воєн і примножилося після збройної агресії рф. Шляхом неймовірних зусиль підрозділів ВМС ЗС України вдалось відновити судноплавство у Чорному морі по чітко визначених коридорах. Однак загроза все ще існує, адже міни продовжують дрейфувати. Лише за останній тиждень військові моряки знищили 6 морських мін часів Другої Світової війни. Тому робота триває. Попереду чимало викликів, адже розмінування моря після вторгнення росії – це історія на багато-багато років.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

25.10.2024. російські військкори повідомили про втрату гелікоптера Ми-28 у Керченській протоці. російський ударний гелікоптер Ми-28 впав у море в районі Керченської затоки. Про це повідомляє російський пропагандист Fighterbomber (Ілля Туманов). За словами російських пропагандистів, гелікоптер Ми-28 впав у воду після того, як пілот втратив управління під час планового польоту. Відомо, що двоє льотчиків загинули, один був знайдений мертвим, а пошуки іншого тривають, він записаний безвісти зниклим.

Ударний вертоліт Ми-28НМ.

Фото: ростех

Треба зазначити, що гелікоптери Ми-28 та Ка-52 здійснюють польоти з патрулювання біля Керченської протоки в рамках забезпечення охорони керченського моста, який є ціллю для Сил оборони України, оскільки використовується росіянами для перевезення військової техніки та особового складу на територію тимчасово окупованого Криму. Окрім безпосереднього захисту моста, гелікоптери також залучаються до завдань з протиповітряної оборони, а саме — перехоплення безпілотників, які намагаються знищувати з бортових гармат. Внаслідок таких дій росіяни вже втратили кілька гелікоптерів.

<https://mil.in.ua/uk/news/rosijski-vijskkory-povidomyly-pro-vtratu-gelikoptera-my-28-u-kerchenskij-prototsi/>

29.10.2024. Сьогодні вночі під час повітряної атаки російських окупантів силами та засобами Військово-Морських Сил Збройних Сил України було збито ворожий дрон-камікадзе "SHANED-136". Військово-Морські Сили Збройних Сил України разом із підрозділами інших складових Сил оборони продовжують знищувати ворога на землі, в морі і повітрі!

 Військово-Морські Сили

**ВІЙСЬКОВІ МОРЯКИ
ЗНИЩИЛИ**

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

Характеристика морської обстановки

22.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 3 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 28 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 6 суден, з них 4 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 2 судна, з них 2 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

22.10.2024. Судно, на якому перевозять крадене українське зерно, йде в Ємен. Суховантаж Zafar перевозить понад 35 тисяч т пшениці, яку викрали з окупованих територій. Про це повідомила журналістка проекту SeaKrimе «Центру Миротворець» Катерина Яресько. Судно-крадій Zafar (ІМО:9720263) зайшло в Суецький канал і прямує до Ємена. На борту перевозять понад 35 тис. т пшениці. Викрадене з окупованих територій України збіжжя завантажили на терміналі Авліта і вивезли з порту Севастополя. «Нагадуємо, що в попередньому рейсі пшениця в Ємен була ганебно доставлена за участі місії ООН», — зазначила Катерина Яресько. Мова йде про випадок, який стався у серпні цього року. Тоді балкер Zafar отримав дозвіл ООН на розвантаження в порту Саліф, контрольованому хуситами. Як раніше писав USM, загалом росія заробила до 6 млрд доларів на краденому українському зерні.

<https://usm.media/sudno-na-yakomu-perevozyat-kradene-ukrayinske-zerno-jde-v-yemen/>

23.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 3 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 28 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 1 судно, з них 0 продовжило рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 2 судна, з них

1 рухалось з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

24.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, яких 2 є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 5 суден, з них 2 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 6 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

25.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За

добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 4 судна, з них 2 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 14 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

26.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі 1 ворожий корабель, носії крилатих ракет "калібр" відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 9 суден, з них 7 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 13 суден, з них 5 рухались з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

27.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі ворожі кораблі відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "Калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 5 суден, з них 4 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 7 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

28.10.2024. У Босфорі через густий туман призупинили судноплавство. Через густий туман у Стамбулі, Туреччина, судноплавство протокою Босфор тимчасово призупинили. Міністерство транспорту Туреччини повідомило, що рішення прийняли через густий туман, який ускладнював судноплавство, повідомляє Anadolu. Туман вплинув не лише на рух вантажних суден, але й порушив щоденну роботу пасажирського морського транспорту Стамбула. Раніше USM повідомляв, що росіяни незграбно приховують назви суден, що йдуть Босфором. Екіпажі суден, які пов'язані з росією і залучені до незаконних перевезень, грубо приховують ідентифікаційні знаки цих суден, порушуючи закони Міжнародної морської організації (ІМО).

<https://usm.media/u-bosfori-cherez-gustij-tuman-prizupinili-sudnoplavstvo>

28.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі ворожі кораблі відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 4 судна, з них 3 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 12 суден, з них 4 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

28.10.2024. «Головне, щоб вони не зупинялись і в якийсь момент вже затопили флот» — ВМС про російський флот. «Чорноморський флот має дотримуватися своїх давніх традицій — у разі поразки топити свої кораблі. Про це в ефірі марафону «Єдині новини» заявив речник ВМС ЗС України кЗр Дмитро Плетенчук. Поки ж російські судна продовжують ховатися на базі в новоросійську, в гаванях анексованого Криму, за словами Плетенчука, залишився виключно небойовий склад. Нещодавно вивели навіть застарілий сторожовий корабель. «Навіть ті одиниці, які можна вважати вже досить застарілими, вони звідти забрали. Там залишається здебільшого допоміжний флот, який не є бойовим складом. Там залишаються малі одиниці типу «Раптор», якісь патрульні катери, ті самі малі десантні кораблі, які в гавані щось тягають. Але в будь-якому разі таких серйозних одиниць, які могли б бути важливою ціллю фактично в Криму серед корабельного складу не залишилось», — констатував Дмитро Плетенчук.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/28/golovne-shhob-vony-ne-zupynyalys-i-v-yakyjs-moment-vzhezatopyly-flot-vms-pro-rosijskyj-flot/>

28.10.2024. Стало відомо, які військові кораблі рф залишаються у Севастополі. Українські партизани упродовж тижня проводили розвідку стоянок російських військових кораблів у Севастополі. Про це повідомляє партизанський рух «АТЕШ». Розвідники зробили десятки знімків та проаналізували, які сили зараз є у чфрф у Севастополі та в Криму загалом. У Стрілецькій бухті Севастополя агенти зафіксували три бойові катери, буксир «СБ-36» та рятувальний корабель «шахтар». «Усі судна окупанти активно використовують у військових цілях. Однак це лише блякла тінь того флоту, який базувався тут до початку активних та результативних ударів Сил оборони України, у яких не останню роль відіграли наші агенти руху», — йдеться у повідомленні. Інформацію вже передали Силам оборони України.

<https://usm.media/stalo-vidomo-yaki-vijskovi-korabli-rf-zalishayutsya-u-sevastopoli/>

29.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі ворожі кораблі відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями

крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах РФ прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 8 суден, з них 5 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 12 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. РФ продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

29.10.2024. Окупанти тримають дві третини флоту у Криму, але є нюанс. Капітан першого рангу запасу та екзаступник начальника штабу ВМС ЗСУ України Андрій Риженко зазначив, що в Азово-Чорноморському регіоні росіяни укріпили свої пункти базування, систему спостереження, щоб максимально перешкоджати нам використовувати морські дрони. Дві третини російського флоту знаходиться в окупованому Криму, але це допоміжні кораблі, котрі “просто немає куди перевести”. Про це повідомляє Українське Радіо. “Ситуація перебуває у пасивному режимі, значних дій ворожого флоту не спостерігається. Але це оманлива ситуація, тому що бойовий потенціал їхнього флоту зберігається. Після того, як ми дуже активно та ефективно використовували наші дрони-камікадзе протягом останнього кварталу минулого року і першого кварталу цього року й за короткий період часу знищили до 10 кораблів досить великого класу, ракетних і десантних, росіяни змінили командувача чорноморським флотом”, – зазначив він. Риженко звернув увагу на те, що росіяни укріпили свої пункти базування, систему спостереження, для того, щоб максимально перешкоджати нам використовувати морські дрони. “Зараз ми спостерігаємо дуже серйозну протидію з боку морської авіації та безпілотної авіації РФ. Цей спосіб досить ефективний – вони постійно патрулюють і перехоплюють наші дрони. Дві третини флоту РФ за кількістю продовжують базуватися в Криму, але таку цифру дає кількість суден допоміжного флоту. Їх просто немає куди перевести за межі Севастополя. А бойових кораблів стало набагато менше. На 13-му судноремонтному заводі в Севастополі кораблі ремонтуються, цей завод належить мінвбивств росії”, – сказав Риженко. Він стверджує, що інші кораблі мають виконувати функцію захисту цієї бази: протичовнові корвети, що охороняють водний район, декілька тральщиків, розвідувальних кораблів, а із великих ракетних кораблів там є кілька катерів ще радянської побудови, які можуть стріляти ракетами “москіт”. Проте, за його інформацією, основна маса нових кораблів та підводних човнів

російського флоту зараз перебуває у новоросійську: це новітні фрегати адміральської серії, підводні човни, радянські фрегати та ракетні кораблі. “Але в море вони виходять нечасто, востаннє запуск ракет “калібр” відбувся 26 серпня, коли була масована атака на Україну і в повітрі перебувало понад 200 повітряних цілей. Тоді росіяни випустили 28 “Калібрів”. Якщо вони плануватимуть ракетні удари, то виведуть у море більше сил, а не поодинокий корабель чи підводний човен, як це трапляється зараз”, – додав Риженко.

<https://flot2017.com/okupanty-trymaiut-dvi-tretyny-flotu-u-krymu-ale-ie-niuans/>

30.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі ворожі кораблі відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 2 ворожі кораблі, які є носіями крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 24 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 16 суден, з них 12 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 10 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

31.10.2024. Станом на 06:00 в Чорному морі ворожі кораблі відсутні; в Азовському морі ворожі кораблі відсутні; в Середземному морі 1 ворожий корабель, який є носієм крилатих ракет "калібр" загальним залпом до 8 ракет. За добу в інтересах рф прохід Керченською протокою здійснили: до Чорного моря – 7 суден, з них 5 продовжили рух у напрямку протоки Босфор; до Азовського моря – 8 суден, з них 3 рухались з протоки Босфор. рф продовжує порушувати Міжнародну конвенцію з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS), вимикаючи системи автоматичної ідентифікації.

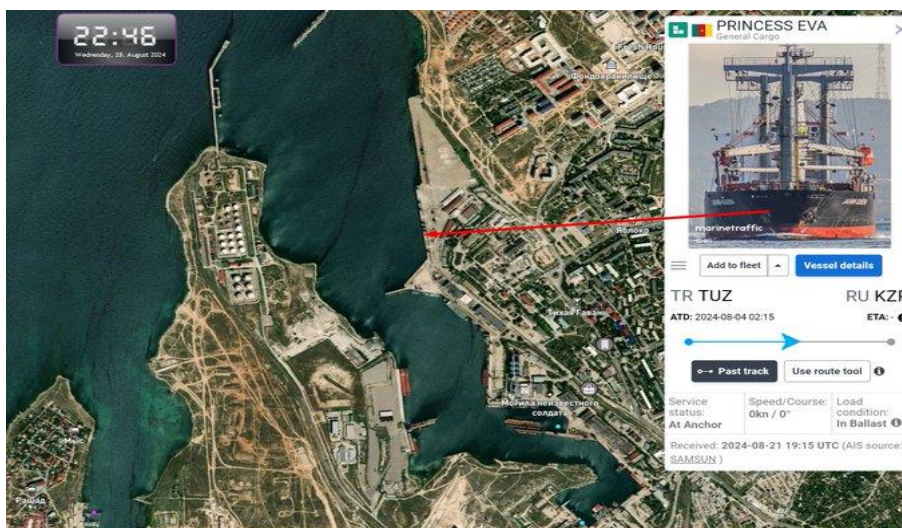
Малюнок з facebook ВМС ЗС України

[ВМС ЗС України](#)

Додатки

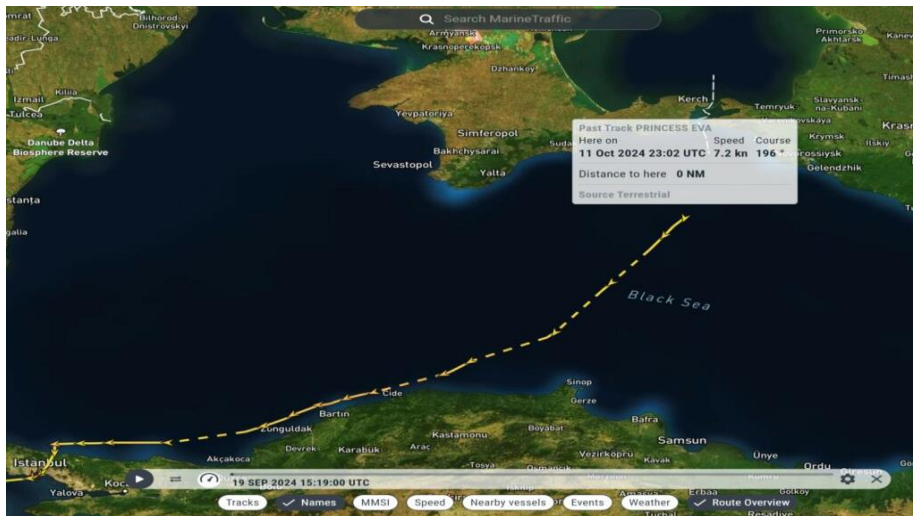
1. PRINCESS EVA прийшла в Єгипет з викраденим українським збіжжям. До чого тут Оман? PRINCESS EVA завантажила пшеницю з окупованих українських територій в Севастопольському порту і прийшла з нею в Єгипет. Крадене українське збіжжя адресовано єгипетській компанії, яка діє за дорученням компанії з Оману, що належить відомому російському бізнесмену українського походження Володимирі Палихаті. В розслідуванні встановлено, що він має також громадянство Великобританії. І ми перевірили – він досі не під санкціями. *TimeLine*. PRINCESS EVA (IMO: 9109861, MMSI 613003584, Call sign TJMC40, Flag Cameroon) 17.08.2024 пройшла Босфор з півдня на північ. Капітан судна вимкнув AIS 21.08.2024 в Чорному морі і судно направилось до узбережжя окупованого Криму. PRINCESS EVA 24 серпня з'явилась біля окупованого Севастополя і в період 27-28 серпня 2024 зайшла в Комишову бухту, де була ошвартована біля причалу №211 для завантаження зерном.

Повідомлення SeaKtime від 28.08.2024 (локація: 44.5839, 33.4270):

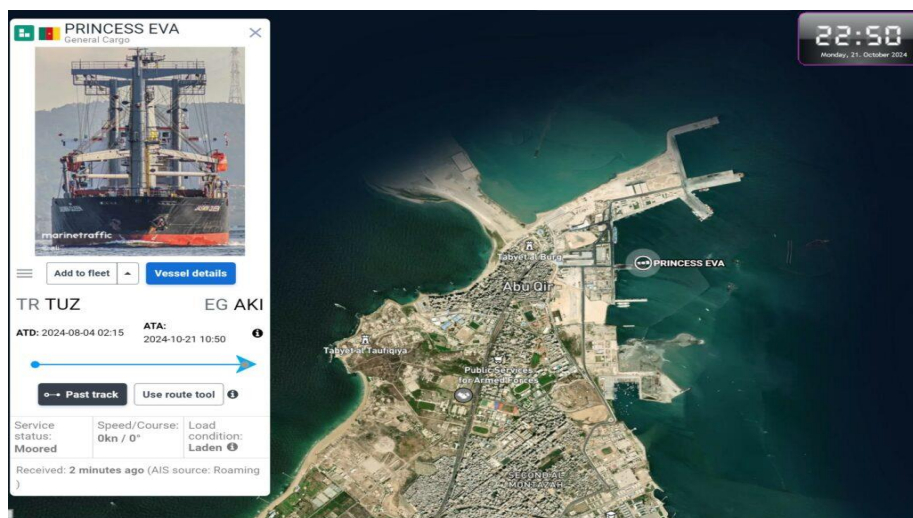
Зображення з ресурсу myrotvorets.news

Судно PRINCESS EVA знаходилось в Комишовій бухті принаймні до 10.10.2024. Капітан увімкнув AIS 11.10.2024 23:02 UTC в Чорному морі.

Скріншот з порталу MarineTraffic

Судно PRINCESS EVA пройшло Босфором в Мармурове море 14.10.2024, вказало порт призначення ABU QIR (Єгипет). 21.10.2024 судно було прийнято до причалу в єгипетському порту ABU QIR.

Зображення з ресурсу myrotvorets.news

Судно PRINCESS EVA на платформі MarineTraffic має нову назву, в базах GISIS IMO і Equasis судно фігурує під старим ім'ям – JASMIN QUEEN. Це расповсюджена уловка порушників – не повідомляти про зміни у власності, менеджменті та юрисдикції судна.

Updated: 2024-10-15

Ship Particulars / IMO 9109861

JASMIN QUEEN

Name: JASMIN QUEEN
IMO Number: IMO 9109861
Flag: Cameroon
Call sign: TJMC40
MMSI: 613003584
Ship UN Sanction: Not on list
Owning/operating entity under UN Sanction: Not on list

Characteristics
Type: General Cargo Ship
Date of build: 1994-10
Gross tonnage: 6,141

Companies
Registered owner: Yosemin Shipping Co (effective: 2019-08-16)
IMO Company Number: 6115689
Nationality of registration: Marshall Islands
Address: Daire 45, Aydinli Yolu Caddesi 10, Koceler Mah, Tuzla, Istanbul, Turkey.
Company status: Active

JASMIN QUEEN - IMO: 9109861
 Flag: Cameroon
 Call Sign: TJMC40
 MMSI: 613003584
 Gross tonnage: 6141
 DWT: 7120
 Type of ship: General Cargo Ship
 Year of build: 1994
 Status: See also Cameroon

See picture on VesselTracker
 See picture on MarineTraffic

Last update of ship particulars 21/10/2024

Ship info | Inspectors (71) | Ship History

Overview

Management detail

No.	Acc.	Name of company	Position	Date of start	End
1	21/10/2024	Yosemin Shipping Co	General Manager	21/10/2024	
2	21/10/2024	Yosemin Shipping Co	General Manager	21/10/2024	
3	21/10/2024	Yosemin Shipping Co	General Manager	21/10/2024	

Зображення з ресурсу myrotvovets.news

База Black Sea MOU містить інформацію про відвідування судном під іменем JASMIN QUEEN українських дунайських портів у 2022-23 рр.

High Risk Ship, Priority 1
 Window Inspection Range: 29.04.2024 - 29.06.2024

Ship data

Name	IMO number	MMSI	Call sign	Classification society	Flag	Type	Date Keel Laid	Deadweight	Tonnage
JASMIN QUEEN	9109861	613003584	TJMC40	Vega Register Inc.	Cameroon	General cargo/multipurpose	27.04.1994	7120	6141

Company data

Name	IMO number	Residence	Registration	Phone	Fax	E-mail
GMZ Ship Management Co SA	5335419	Lebanon	Honduras	+961 4 719723	+961 4 719723	administration@gmzshipmanagement.com

Certificates

Code	Nature	Issued RO	Surveyed RO	Date of issue	Date of expiry	Date of survey	Surveyed Port
501	Cargo Ship Safety Construction	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
502	Cargo Ship Safety Equipment	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
503	Cargo Ship Safety Radio	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
505	International Oil Pollution Prevention (IOPP)	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
506	International Air Pollution Prevention	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
507	International Sewage Pollution Prevention	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
508	Load Line	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	19.07.2025		
509	Document of Compliance	International Register of Shipping (151)	International Register of Shipping (151)	13.02.2023	18.01.2028		
510	Safety Management Certificate	International Register of Shipping (151)	International Register of Shipping (151)	23.02.2023	27.02.2028		
512	Minimum Safe Manning Document	Cameroon (CM)	Cameroon (CM)	21.09.2023			
508	International Ballast Water Management	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023	18.08.2024		
529	International Anti-Fouling System	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023			
530	Civil Liability for Oil Pollution Damage	Togo (TG)	Togo (TG)	01.12.2019	01.12.2020		
532	International Energy Efficiency (IEE)	Vega Register Inc. (296)	Vega Register Inc. (296)	21.09.2023			
533	Maritime Labour Certificate	International Register of Shipping (151)	International Register of Shipping (151)	28.02.2023	27.07.2023		

Inspections

Type	Date	Place	Ship Name	Call sign	MMSI	Flag	Deficiencies (total / new)	Detention
☒	29.02.2024	Kerass (Turkey)	JASMIN QUEEN	TJMC40	613003584	CM	0 / 0	no
☒	28.05.2023	Izmail (Ukraine)	JASMIN QUEEN	TJMC40	613003584	CM	0 / 0	no
☒	10.02.2023	Reni (Ukraine)	JASMIN QUEEN	TJMC40	613003584	CM	2 / 2	no
☒	01.08.2022	Reni (Ukraine)	JASMIN QUEEN	TJMC40	613003584	CM	2 / 2	no
☒	16.02.2022	Mykolaiv (Ukraine)	JASMIN QUEEN	TJMC40	613003584	CM	0 / 0	no

Скріншот з бази Black Sea MOU

Отже, інформацію про актуальні менеджмент і прапор судна поки встановити не вдалось, потрібно подальше дослідження. Капітан. Графік руху по порту Севастополь показує, що спочатку судно збиралось завантажитися за 4 дні, однак щось пішло не так і воно затрималось в Комишовій бухті на півтора місяця. Капітан PRINCESS EVA – Николай Григорьевич Герасимлюк (18.06.1960, ИНН: 650900072528, фб, ОК1, ОК2 телефон +79992099989).

Герасимлюк Николай
 Останній візит: 30 бер 2023

18 червня 1960 (64 роки)
 МГУ им. Г.Н. Невельского
 Детальніше

Додати в друзі | Написати

Фотографії

Зображення з ресурсу myrotvovets.news

Також з графіку вдалось дізнатися назву компанії, яка має відношення до судна PRINCESS EVA, а саме є судовласником або здійснює комерційний чи безпековий менеджмент – Tinashe trading LTD. В одному з документів на перевезення партії зерна судном PRINCESS EVA, оформленому в окупованому Севастополі (не публікуємо через необхідність захисту джерел), як перевізника вказано ще одну компанію – ITI Denizcilik LTD STI. В подальшому плануємо встановити реквізити цих компаній. *Вантаж. Фітосанітарний сертифікат*. На партію зерна на судні PRINCESS EVA оформлено фітосанітарний сертифікат № 818922365280924001 від 28.09.2024. Вантаж: MILLING WHEAT 9500 Т. Вантаж розділено на 10 партій, для кожної оформлено окремий коносамент¹. Відправник: TERRA TRADE COMPANY, MOSCOW, PRECHISTENKA STREET, 33/19 BUILDING 1, ROOM 1/P, TIN: 9721196042 (Керівник: ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР Мартинов Олексій Андрійович, дата народження 07.01.1998 (громадянин рф з Івантіївки Московської області, ВК). Компанію зареєстровано 24.01.2023. Отримувач вантажу: ADAMZ GRAIN, 2A, ELSARAIA MALL, FIRST FLOOR, ELSHIKH ZAID, EGYPT. Єгипетська компанія діє за дорученням компанії з Оману: ON BEHALF OF GULF & EASTERN FOOD TRADING AI EDYBH/BOUSHER/ MUSCAT GOVERNORATE, OMAN P.O.130 MUSCAT IMPORT PERMIT NO: 16322024128134431 DATED 12/08/24. Документ підписано Тетяною Сурковою, громадянкою України, яка працює в окупованому Севастополі у відділі фітосанітарного контролю і нагляду. Як ми побачили вище при аналізі фітосанітарного сертифікату, на партію зерна 9500 т на судні PRINCESS EVA було оформлено 10 документів Bill of lading – 9 по 1000 т і 1 на 500 т. Публікуємо один з них, на 1000 т.

CODE NAME "CONGENBILL" EDITION 1004		Page 2
Shipper: TERRA TRADE COMPANY "TERRA TRADE COMPANY", Moscow, Prechistenskaya street, 33/19 Building 1, room 1/P on behalf of GULF & EASTERN FOOD TRADING AI EDYBH/BOUSHER/ Muscat Governorate, Oman P.O.130 Muscat		B/L 1
BILL OF LADING TO BE USED WITH CHARTER-PARTIES		
Consignee: TO ORDER		
Notify: ADAMZ GRAIN 2A, ELSARAIA MALL, FIRST FLOOR, ELSHIKH ZAID, EGYPT		
Vessel: MV PRINCESS EVA		Port of loading: Rusker, Russia
Port of discharge: ONE EGYPTIAN MEDITERRANEAN PORT		
Shipper's description of goods: RUSSIAN MILLING WHEAT IN BULK		Gross weight: 1000,000 MT
ACID NUMBER: 5701864632024000263		
"CLEAN ON BOARD" "FREIGHT PREPAID" (of which NET on deck at Shipper's risk; the Carrier not being responsible for loss or damage howsoever arising)		
CHARTER-PARTY dated 14.08.2024		SHIPPED at the Port of Loading in accordance with the mate's receipt and conditions on board the Vessel for carriage to the Port of Discharge or its near thereto as she may safely get the goods specified above. Weight, measure, quality, quantity, condition, contents and marks as presented. We WITNESS and certify the Master or Agent of the said Vessel has signed the number of Bills of Lading mentioned below and of this tenor and date, any one of which being accomplished the others shall be void. FOR CONDITIONS OF CARRIAGE SEE OVERLEAF
Received on account of freight: ..... days ..... hours. Time used for loading: ..... days ..... hours.		
Freight payable at: FREIGHT PREPAID	Place and date of issue: Rusker, Russia 20.09.2024	Signature: Master of MV PRINCESS EVA NIKOLAI GERASIMLIUK
Number of original B/L: 3 / THREE		
Printed by the BIMCO Charter party editor		

Документ надано спільноту KibOrg

В коносаменті вказано ті ж самі компанії, що і в сертифікаті, підписано капітаном PRINCESS EVA – Nikolai Gerasimliuk. Порт завантаження і місце оформлення документу вказано як Кавказ, росія. Дата оформлення документів – 20.09.2024. Капітан підписав завідомо неправдивий документ, в цей день судно перебувало в окупованому Севастополі, в Комишовій бухті, біля причалу №211, що можна перевірити за допомогою супутникових знімків за локацією 44.5839, 33.4270. Декларация. Також в

розпорядженні журналістів SeaCrime є декларація ЕАЭС N RU Д-RU.РА07.А.11780/24 від 14.08.2024 на партію пшениці 30 тис.т, з якої 9500 т було завантажено на судно PRINCESS EVA. В декларації вказано, що компанія Терра Трейд незаконно виробляє агропродукцію в окупованому Севастополі. Однак ми маємо припущення, що компанія сама не вирощує зерно, тим більше в Севастополі. Треба окремо дослідити питання походження зерна, вивезеного судном PRINCESS EVA з закритого українською владою Севастопольського порту. Походження зерна. Звідки ж взялось зерно, яке доставлено в Єгипет в трюмах судна PRINCESS EVA? Походження зерна відображено в карантинних сертифікатах, які оформлюються на залізничні або автомобільні перевезення від місця вирощування (зберігання) до місця відвантаження в Комишовій бухті окупованого Севастополя. Карантинні сертифікати. В розпорядженні журналістів SeaCrime є карантинні сертифікати, які показують, що в окупований Севастополь на адресу ТЕРРА ТРЕЙД КОМПАНИ було доставлено пшеницю, яка має походження з окупованих українських земель Криму, Херсонської і Запорізької областей. В документах вказано, що відправником пшениці з окупованого району Запорізької області є ООО «Агропродукт» (ІНН 9500014424). Компанію оформлено в російських реєстрах в Чаплинському районі, с. Долинське, вул. Каховська, д.1. Засновниця компанії: ЛАПШЕВА ЄЛЕНА ВАЛЄРІЄВНА (ІНН: 910302188783). Керівник: директор Микітас Павел Валерьевич. Відправник агропродукції фермерське господарство “ІСІДА” з Сакського району, с.Ромашкіно, вул.Мічуріна, д.2А, (ІНН: 9107001116). Відправник агропродукції – фермерське господарство “НІВА” з Голопристанського району Херсонської області, с. Малі Копані, вул. Українська, д. 93 (ІНН: 9500000460). Компанія СЕЛЬХОЗТОРГ (ІНН: 6164214965) з Краснодару фігурує в цьому карантинному сертифікаті як отримувач пшениці, в інших – як відправник. Ця партія пшениці також була завантажена на PRINCESS EVA. Отже, аналіз карантинних сертифікатів показав: всі сертифікати оформлені для перевезення пшениці в окупований Севастополь; пункт призначення і місце вивантаження вантажу – Севастопольський філіал ФГУП “НИКИМП” г. Севастополь, ул. Рибаків 5/1; зерно привезено з окупованих територій – з Херсонської і Запорізької областей, а також з Криму. ФГУП “НИКИМП” (ІНН: 7726068393) займається господарською діяльністю в окупованих українських портах Севастополь, Керч, Маріуполь і Бердянськ. Контракт. Хто ж є реальним отримувачем краденого українського зерна, що було вивезено з окупованого Севастополя судном PRINCESS EVA? Дізнаємось це з тексту договору. (Документ датовано 08.08.2024.) В контракті вказано ціну пшениці – 176\$ США. Це дуже мало, зараз реальна ціна приблизно 225\$ за т пшениці. Вартість партії зерна за договором – 1 млн 760 тис доларів США (+- 10%). За вказаною ціною 176\$ за партію пшениці на PRINCESS EVA обсягом 9500 т покупець має сплатити 1 млн 672 тис доларів США. Сторонами договору є російська компанія Терра трейд компані і GULF & EASTERN FOOD TRADING, зареєстрована за законодавством Омана (Компанію зареєстровано в Омані 10.06.2024. Commercial Registration No: 1556893. E-mail: maher@migrateworld.com. Mobile Number: 72555864). Поштова адреса приводить нас на сайт, де пропонують оформити громадянство за інвестиції. Компанію GULF & EASTERN FOOD TRADING можна знайти на бізнес-платформі Омана. Компанія GULF & EASTERN FOOD TRADING належить громадянину рф українського походження. Володимир Палихата (дата народження 23.09.1967, сайт) з Тернопільської області в 1991 році переїхав в Москву, оформив громадянство рф, став там відомим бізнесменом.

Фотографія з фейсбук-сторінки

В оманському реєстрі Володимир Палихата вказаний як громадянин Великобританії. Уставний фонд в компанії 23 тис. оманських ріалів, що приблизно дорівнює 60 тис. доларів США. Право підпису в компанії має також громадянин Оману. Профіль компанії: Wholesale of seeds, grains, oleaginous fruits and plants. З урахуванням того, що компанію з досить великим уставним капіталом відкрили нещодавно, компанія-продавець оформила декларацію на 30 тис.т. пшениці, очікуємо що спроби цієї піратської діяльності будуть тривати. Отже, встановлено, що викраденням українського збіжжя тепер зайнявся відомий російський бізнесмен українського походження Володимир Палихата, який, за інформацією з оманського реєстру, також має громадянство Великобританії. *Висновки.* PRINCESS EVA завантажила пшеницю з окупованих українських територій в Севастопольському порту і прийшла з нею в Єгипет. Крадене українське збіжжя адресовано єгипетській компанії, яка діє за дорученням компанії з Оману, що належить відомому російському бізнесмену українського походження Володимир Палихаті. В розслідуванні встановлено, що він має також громадянство Великобританії. І ми перевірили – він досі не під санкціями. *ІМО.* Нагадуємо, що в Міжнародній морській організації (ІМО) прийнята резолюція 1183 від 04.12.2023 “THE IMPACT OF THE RUSSIAN ARMED INVASION OF UKRAINE ON INTERNATIONAL SHIPPING”, в якій висловлено беззаперечне засудження агресії росії проти України. ІМО закликає держави інформувати свої судна, судновласників, операторів і страхових брокерів про необхідність утримуватися від порушення режиму закритих морських портів, тимчасово окупованих російським агресором, та проводити розслідування таких порушень. (A-33-Res.1183-THE-IMPACT-OF-THE-RUSSIAN-ARMED-INVASION-OF-UKRAINEON-INTERNATIONAL-SHIPPING-Secretary-General)

<https://myrotvorets.news/princess-eva-pryishla-v-yehypet-z-vykradenym-ukrai/>

2. Через обстріл росією української портової інфраструктури зросли ціни на пшеницю, - ООН. Лише починаючи з 1 вересня внаслідок обстрілів було пошкоджено шість цивільних суден, а також зернову інфраструктуру в портах. Через обстріл української портової інфраструктури з боку країни-агресора росії піднялися ціни на

пшеницю та страхування експорту, заявив помічник генсека ООН у Європі, Центральній Азії та Америці Мирослав Енча на брифінгу в Раді Безпеки ООН. Про це пише ЦТС з посиланням на інформацію ООН. "Останніми тижнями ми стали свідками відновлення російських атак на українські чорноморські порти. За даними місцевої влади, з 1 вересня внаслідок цих нападів було пошкоджено шість цивільних суден, а також зернову інфраструктуру в портах", - додав він. За словами Енча, в період з 1 вересня до 14 жовтня ціни на пшеницю зросли більш ніж на 6%. "Ціни на страхування ризиків для українських експортерів різко зросли, що вплинуло на український аграрний сектор", - додав він. Помічник генсека ООН у Європі, Центральній Азії та Америці підкреслив, що стабільність експорту сільськогосподарської продукції через Чорне море, як і раніше, має вирішальне значення для глобальної продовольчої безпеки.

https://cfts.org.ua/news/2024/10/22/через_obstril_rosieyu_ukransko_portovo_infrastrukturi_zrosli_t_sini_na_pshenitsyu_oon_80853

3. Фото будівельних робіт біля Кримського мосту з'явилися у мережі. російські окупанти продовжують будувати захисні споруди навколо моста через Керченську протоку. росіяни будують чергову споруду невідомого призначення біля кримського мосту. Відповідну фотографію опублікували джерела «Кримський вітер».

Зображення з ресурсу «Кримський вітер»

У лівій частині кадру видно вежу. На таких ворог розміщує системи ППО та засоби радіоелектронної боротьби. а другій світлині видно, як росіяни будують схожу захисну споруду паралельно мосту через Керченську протоку.

<https://usm.media/foto-budiveljnix-robit-bilia-krymsjkoho-mostu-zjavylisia-w-mererzsi/>

4. Державна дума рф 22 жовтня 2024 року ухвалила в третьому, остаточному читанні закон «Про денонсацію Конвенції про Міжнародну раду з дослідження моря», впливає із запису в системі забезпечення законодавчої діяльності. Як повідомляв раніше російський "ПортНьюс", законопроект про вихід росії з Міжнародної ради з дослідження моря (ICES) уряд рф вніс до Держдуми 1 серпня 2024 року. Як зазначалося в пояснювальній записці до документа, 30 березня 2022 року рада ухвалила рішення про зупинення участі рф у своїй роботі, хоча положеннями конвенції організації не передбачена можливість усунення будь-якої сторони. Міжнародна рада з дослідження моря є міжнародним науковим органом, який надає на щорічній основі наукові

рекомендації щодо експлуатації запасів водних біоресурсів для забезпечення їхнього сталого використання та збереження. У район діяльності ради включено Атлантичний океан і прилеглі до нього моря. Заснований у Копенгагені у 1902 році. Конвенція була підписана 12 вересня 1964 року і набула чинності 22 липня 1968 року. Членами Ради є 20 країн: Бельгія, Канада, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Ісландія, Ірландія, Латвія, Литва, Нідерланди, Норвегія, Польща, Португалія, російська федерація, Іспанія, Швеція, Сполучене Королівство та Сполучені Штати.

<https://www.blackseanews.net/read/223392>

5. Ares розробляє нове безпілотне надводне судно ULAQ KAMA з можливістю швидкого виробництва. ULAQ KAMA, остання інновація в безпілотних надводних кораблях (USV), зараз представлена на виставці SAHA 2024, яка проходила наприкінці жовтня в Стамбулі, Туреччина. Цей захід, присвячений оборонній промисловості, служить платформою для ARES Shipyard і Meteksan Defense для представлення цього нового підрозділу, який обіцяє переосмислити асиметричні морські операції.

Безпілотний надводний корабель Ares ULAQ KAMA

Army Recognition© SAHA 2024

Джерело зображення: Army Recognition

У рамках важливого розвитку турецького оборонного потенціалу судноверф ARES Shipyard, що базується в Анталії, і Meteksan Defense, що базується в Анкарі, показали останнє доповнення до свого сімейства безпілотних надводних кораблів ULAQ KAMA. Ця нова система обіцяє переосмислити природу морського стримування та асиметричної війни, знаменуючи собою новий крок у зусиллях Туреччини захистити свої морські інтереси. ULAQ KAMA відображає геополітичний ландшафт, що розвивається. Із зростанням глобальної напруженості та зміною динаміки влади зростає попит на економічно ефективні, але дуже потужні захисні рішення. Це безпілотне надводне судно розроблено для задоволення цієї потреби, пропонуючи унікальне поєднання можливостей розвідки, спостереження та розвідки (ISR), а також стримуючу роль завдяки вибуховому корисному навантаженню. Згідно зі спільною заявою генерального директора ARES Shipyard Утку Аланча та президента Meteksan Defense Сельчука Керема Альпарслана, ULAQ KAMA представляє собою найновіші турецькі

оборонні технології. Вони відзначили, що сімейство ULAQ, як перше озброєне безпілотне надводне судно Туреччини, продовжує зростати завдяки цьому новому підрозділу, підкреслюючи його вирішальну роль у захисті «блакитної батьківщини» та морських інтересів країни. У заяві підкреслюється здатність судна забезпечувати асиметричні переваги в морських операціях, змінюючи хід бойових дій, подібно до того, як це робили нетрадиційні тактики в минулому. Конструкція ULAQ КАМА дозволяє йому служити і зброєю стримування, і платформою ISR. Оснащений надійною та безперебійною мережею зв'язку, він має радіус дії понад 200 морських миль і може підтримувати дуже низький профіль, що робить його ідеальним для прихованих операцій. Його здатність долати складні води, незважаючи на його відносно компактні розміри, ще більше підвищує його універсальність у різноманітних робочих середовищах. Фізичні характеристики судна розроблені для забезпечення високої продуктивності. Маючи довжину 6,37 метра, ширину 1,20 метра та осадку лише 0,30 метра, він забезпечує маневреність і живучість у морських умовах. ULAQ КАМА може розвивати швидкість понад 20 вузлів і здатна працювати в умовах морського хвилювання до 4 балів, що робить його ефективним навіть у помірно бурхливому морі. Маючи вагу 1,3 т та здатний нести 200-кілограмовий корисний вантаж, він забезпечує величезну вражаючу силу для будь-якої військово-морської операції. Одним із найважливіших аспектів його дизайну є його гнучкість з точки зору контролю. Ним можна керувати дистанційно, напівавтономно або повністю автономно, надаючи військово-морським командирам широкий спектр можливостей залежно від вимог місії. Навігаційні системи судна включають приймачі GNSS і теплові камери, що дозволяє ефективно працювати вдень і вночі за різних погодних умов. Ключовою особливістю, яка виділяє ULAQ КАМА, є його можливості штучного інтелекту (AI). Ці передові системи дозволяють йому ефективно працювати в складних морських умовах, приймаючи рішення в реальному часі у відповідь на зміни умов. Системи штучного інтелекту USV також розроблені для підтримки тактики зграї, що дозволяє декільком суднам працювати разом, щоб перемогти супротивника або контролювати більшу оперативну зону. У цьому відношенні ULAQ КАМА пропонує значні переваги перед більш традиційними військово-морськими засобами, такими як морські міни, підводні човни та патрульні катери. У той час як морські міни забезпечують певну форму блокування території, вони не здатні розрізняти цілі. Підводні човни пропонують стелс, але обмежені в їхній здатності охоплювати великі площі поверхні. Патрульні катери, незважаючи на їх універсальність, є укомплектованими засобами, що створює ризики для персоналу. ULAQ КАМА, завдяки поєднанню невидимості, швидкості та автономності, забезпечує ширший контроль над зоною, покращене розпізнавання цілей і вимірювання надводної загрози, що може доповнити операції підводних човнів. Примітно, що ULAQ КАМА вирішує одну з головних проблем сучасної військово-морської війни: необхідність швидкої та адаптивної відповіді на динамічні загрози. Незалежно від того, чи виконуються місії ISR, чи забезпечується присутність засобів стримування, його можна швидко й ефективно розгорнути в прибережних або відкритих морських середовищах, надаючи особам, які приймають оперативні рішення, нові асиметричні можливості для збереження переваги на морі. Ще однією важливою перевагою ULAQ КАМА є його швидка виробнича здатність. Як наголошується в спільній заяві ARES і Meteksan, одним із ключових елементів асиметричної війни є кількість доступних платформ. З цією метою дві компанії створили надійну виробничу інфраструктуру, здатну поставити понад 100 одиниць ULAQ КАМА протягом року

після отримання замовлення. Ця здатність швидко нарощувати виробництво гарантує, що Туреччина та її союзники зможуть розгорнути ці судна в достатній кількості, забезпечуючи значне стримування в будь-якому морському конфлікті.

<https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/ares-designs-new-ulaq-kama-unmanned-surface-vessel-with-rapid-production-capability>

6. Новий пакет санкцій ЄС спрямують проти ЗПГ і танкерного флоту рф. У січні країни ЄС почнуть розробляти 15-й пакет санкцій проти росії. Очікується, що посилять обмеження щодо російського ЗПГ і санкції проти танкерного флоту. Про це пише Politico. Джерела видання зазначили, що у 15-му пакеті Єврокомісія намагатиметься ще більше обмежити можливості країн ЄС імпортувати російський СПГ, закупівлі якого 2024 року знову почали швидко зростати на очікуваннях нових санкційних обмежень, які вдарять по енергетиці ЄС. Крім того, Брюссель «має намір посилити санкції проти танкерного флоту», який нібито перевозить російську нафту, яка торгується на світовому ринку за ринковими цінами, попри спроби країн Заходу встановити «стелі» цін на російську нафту і нафтопродукти. У січні головування в ЄС перейде «до одного з найактивніших прихильників України — Польщі». Ймовірно, це дозволить активізувати процес ухвалення нових санкцій проти рф.

<https://usm.media/novij-paket-sankcij-yes-spryamuyut-proti-zpg-i-tankernogo-flotu-rf/>

7. Британія ввела санкції проти 4 суден тіньового флоту рф після публікації розслідування в Україні. Проте, ще 70 суден із цього списку залишаються активними та продовжують працювати на користь російської економіки. Після публікації в Україні списку тіньових танкерів рф, вже чотири судна потрапили під санкції Великої Британії, а саме - VARUNA (ІМО 9332810), Sai Baba (ІМО 9321691), Artemis (ІМО 9317949) і Antaeus (ІМО 9299733). Про це пише ЦТС з посиланням на "Українські новини". Судна причетні до обходу санкційного режиму та допомоги росії у транспортуванні нафти, що приносить суттєві доходи для фінансування її агресивної військової діяльності. Проте, ще 70 суден із цього списку залишаються активними та продовжують працювати на користь російської економіки. Вони продовжують перевозити нафту та інші енергетичні ресурси, що дозволяє росії обходити міжнародні санкції та отримувати кошти для своєї воєнної машини. Більшість танкерів плавають під "зручними прапорами" країн на кшталт Панами, Палау чи Габону, що дозволяє уникати міжнародних регуляцій. Деякі судна змінюють імена та реєстрацію, щоб приховати зв'язки із росією та знизити увагу з боку регуляторних органів і страховиків. Згідно з розвіданими, зібраними KSE², значна частина цих судів належить і управляється рядом підставних компаній в Індії, Маврикії, ОАЕ та інших юрисдикціях.

<https://cfts.org.ua/news/2024/10/23/britaniya-vvela-sanktsii-proti-4-suden-tinovogo-flotu-rf-pislya-publikatsii-rozsliduvannya-v-ukrani-80872>

8. Партнери закликають Україну розвивати Дунай на тлі загроз для портів Одеси. Партнери закликають Україну звернути увагу на розвиток дунайського експортного маршруту, оскільки загрози для одеських портів зростають. Це стало основною темою чергової онлайн-зустрічі у форматі Quint, де представники США та ЄС обговорювали стратегію транспортної спроможності України, повідомили в УДП. За словами

міжнародних партнерів, хоч потужності румунського порту Констанца є значними (до 5 мільйонів т на місяць), логістичні витрати через цей порт вищі на 10-15 доларів США за тону в порівнянні з Одесою. Водночас реалізація плану щодо збільшення експортних можливостей Дунаю вже принесла результати: збільшено пропускні можливості, скорочено адміністративні бар'єри та покращено координацію на кордонах. Однак з початку 2024 року спостерігається негативна тенденція на транспортному коридорі "Дунай-Констанца" через нестачу транспортних засобів та персоналу. Це призводить до зниження обсягів перевезень, що вимагає негайних дій. Партнери України наголошують на важливості інвестування в інфраструктуру та людські ресурси. Міжнародні представники, зокрема представник Єврокомісії Алан Барон та команда помічника держсекретаря США Джеймса О'Браєна, запропонували дві ключові ініціативи: забезпечення стабільного транспортного потоку на Дунаї та розробку недискримінаційного тарифу на залізничні перевезення для вирівнювання логістичних витрат між портами Одеси та Дунаю.

<https://usm.media/partneri-zaklikayut-ukrayinu-rozvivati-dunaj-na-tli-zagrozdlya-portiv-odesi/>

9. Як з'являються наші політичні прогнози? ...В нас, тобто не в політологів чи професійних міжнародників. Ось наочний приклад.

У вересні 2024 з портів РФ в Балтійському морі вийшло 99 танкерів з сировою нафтою (наші власні дані). З них 6, тобто близько 6% обрало шлях до Індії, Китаю, Сінгапуру, Малайзії не найкоротший, через Суецький канал, а навколо Африки (це + 12-14 днів, один день великого танкера коштує кілька десятків тисяч доларів). Зрозуміло чому? - Тому що хусити стріляли по танкерах в Червоному морі. За перші 10 днів жовтня, з російських портів Балтійського моря вийшло 32 танкери з сировою нафтою. Шлях навколо Африки обрали вже 7 танкерів, тобто майже 22%. Судновласники - із РФ (ОАЕ), Греції, Туреччини. Співставте цей ФАКТ з інформацією в минулому місяці про поставки з РФ друзям-хуситам ракет, в тому числі протикорабельних. Будуть стріляти. І жодної політології. І в РФ про це знають... І сказали "своїм" судновласникам.

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=8204604789668662&id=100003576664760&rdid=CyNwCHNb23jtgVJR

10 Умеров: Україна і росія вели таємні переговори, зокрема — щодо зернового коридору. Міністр оборони розповів, що Україна і росія вели таємні переговори весь 2022 рік. Зокрема, сторони обговорювали питання експорту зерна. Весь 2022 рік Україна і росія вели переговори. Про це міністр оборони України Рустем Умеров розповів The Washington Post. За його словами, таємні переговори вели за кількома напрямками. Країни змогли домовитися щодо виїзду з окупації 400 тисяч осіб, обміну полонених та експорту зерна. Умеров зазначив, що США завжди були в курсі того, що Україна контактує з російською стороною. Американські чиновники підтвердили цю інформацію виданню. Відповідаючи на питання щодо долі переговорів із РФ зараз, міністр заявив, що «гуманітарний трек досі відкритий».

<https://usm.media/umyerov-ukrayina-i-rosiya-veli-tayemni-peregovori-zokrema-shhodo-zernovogo-koridoru/>

11. STM представляє новий UUV «STM NETA» на SAHA EXPO 2024.

Два варіанти STM NETA UUV на SAHA EXPO 2024

Зображення з ресурсу navalnews.com

22 жовтня 2024 року провідна морська інженерна компанія Туреччини STM представила новий безпілотний автономний підводний апарат STM NETA на виставці оборонної промисловості SAHA EXPO 2024 у Стамбулі. STM, надійний партнер військово-морських сил, вперше представляє на виставці SAHA EXPO свій автономний безпілотний підводний апарат (UUV) «STM NETA», розроблений з використанням місцевих і національних можливостей. STM NETA, розроблений STM власними силами, основним призначенням буде виявлення мін. STM Savunma Teknolojileri Mühendislik ve Ticaret A.Ş., піонер у розробці національних та інноваційних систем у турецькому оборонному секторі, назвав ще одну революційну технологію, яка сприятиме захисту Блакитної Батьківщини. STM вперше публічно продемонструвала свій автономний безпілотний підводний апарат (UUV) «STM NETA» на виставці SAHA EXPO. Проект поєднує в собі інженерні можливості, як правило, для морських платформ і автономних безпілотних систем. Відкриття STM NETA, національного безпілотного підводного апарату Туреччини, відвідали президент Defence Industries д-р Халук Гьоргюн і генеральний директор STM Озгюр Гюлерюз, а також багато інших відвідувачів виставки. Gülerüz: STM NETA готовий як для військових, так і для цивільних місій. Генеральний менеджер STM Озгюр Гюлерюз, висвітливши численні національні надводні та підводні морські платформи, розроблені компанією як для ВМС Туреччини, так і для дружніх і союзних держав, сказав: « Динамічний розвиток на полі бою призводить до збільшення використання безпілотних літальних апаратів. і морські платформи. Спираючись на наш досвід як провідної інженерної компанії Туреччини в інженерних рішеннях для військово-морського флоту, ми об'єднали наші навички військово-морського флоту, наші можливості в автономних тактичних безпілотних літальних апаратах (БПЛА) і наші інженерні знання з командування та управління, щоб розробити цей національний безпілотний автономний підводний апарат із власними ресурси». «Мілководний підводний апарат STM NETA 300, який ми представляємо сьогодні, є першим для нас і першим представником того, що стане сімейством платформ. Перше розгортання STM NETA 300 буде для місій з виявлення та знищення

мін. STM NETA 300 оснащений для задоволення як військових, так і цивільних потреб, завдяки модульній і гнучкій конструкції, високому рівню автономності та унікальному програмному забезпеченню, що дозволяє йому брати участь у широкому діапазоні місій, від розвідки, спостереження та розвідки до протидії підводна війна, знешкодження вибухівки, трубопроводи та геофізичні дослідження. Після значних зусиль, спрямованих на розробку STM NETA 300, першого члена сімейства, ми перейшли до етапів тестування в басейні та на морі, а зображення будуть опубліковані дуже скоро». Генеральний директор STM Озгюр Гюлерюз. «Експорт до дружніх і союзних держав». Далі Гюлерюз поінформував учасників про плани STM розширити сімейство безпілотних автономних підводних апаратів: « Ми також будемо розробляти безпілотні підводні апарати середнього розміру та більшого розміру, які зможуть працювати на великих глибинах і виконувати різні місії. Таким чином, ми передбачаємо надання рішень для оперативних потреб відповідно до всіх концепцій використання, необхідних Збройним силам Туреччини. Ми віримо, що сімейство STM NETA активно сприятиме захисту надр Блакитної Батьківщини, надаючи сильний стримуючий ефект. Водночас ми створимо сімейство продуктів із високим експортним потенціалом серед дружніх і союзних країн». Виявлення мін на глибині до 300 метрів. STM NETA 300 UUV. UUV отримав свою назву від військово-морського виразу, що означає гладкий, безпечний і завжди готовий. Розроблений інженерами компанії з використанням вітчизняних і національних ресурсів, безпілотний автономний підводний апарат «STM NETA 300» є першим членом сімейства. Його компактна конструкція разом із гнучкою модульною конструкцією дозволяє переносити його двома людьми і працювати на глибині до 300 метрів. UUV має максимальну швидкість 5 вузлів і може працювати до 24 годин на одному заряді акумулятора. Система працює автономно, коли її розгортають для операцій із протидії мінам (MCM), використовуючи технології бокового сканування та сонара для заповнення проміжків для виявлення мін у ймовірно небезпечних зонах. Це дозволяє користувачеві якомога швидше та ефективніше класифікувати та ідентифікувати міни чи міноподібні об'єкти. У транспортний засіб також інтегрований гідролокатор із синтетичною апертурою (SAS) для досягнення ширшої області сканування та високої горизонтальної роздільної здатності. STM NETA 300 можна розгортати на всіх типах наземних платформ і швидко розгортати в районах місії, де він може значно сприяти пошуково-рятувальним операціям (SAR) завдяки скануванню великої зони. Його гідролокатор бокового сканування та точні навігаційні системи забезпечують високоточні дані для підтримки виявлення цілей і підводних уламків. STM NETA 300 є універсальним, пропонуючи різні варіанти надійної конфігурації, з вагою від базової конфігурації 70 кг до 85 кг. Як для військового, так і для цивільного використання. Удосконалена модульна конструкція STM NETA 300 робить його придатним для широкого спектру завдань як у цивільному, так і у військовому застосуванні. У військових операціях NETA 300 можна використовувати для місій розвідки, розвідки та спостереження, а також для швидкої оцінки навколишнього середовища, боротьби з підводними човнами, знешкодження вибухових боєприпасів і оборони портів. Виконуючи цивільні функції, NETA 300 здатний виконувати такі завдання, як оцінка морського дна та навколишнього середовища, інспекції та спостереження за трубопроводами, геофізичні дослідження та спостереження, дослідження офшорних відновлюваних джерел енергії та морська археологія. Коментарі Naval News. STM NETA UUV була представлена під час церемонії на стенді компанії на виставці оборонної промисловості SAHA EXPO 2024. Жовтий UUV, STM NETA 300, є

не макетом, а повністю робочою системою. За словами офіційних осіб, STM NETA 300 досяг значного прогресу у своїй розробці, і очікується, що незабаром розпочнуться морські випробування. Ця система здатна виявляти міни на глибині до 300 метрів, а також може використовуватися для підводних пошукових операцій. Крім того, на стенді було продемонстровано макет STM NETA 1000, ще одного представленого UUV. Ця система ще знаходиться на стадії проектування. STM NETA 1000 розробляється для критичних місій, таких як протичовнова боротьба, підводна розвідка та спостереження. Він зможе працювати на глибині приблизно до 1000 метрів.

<https://www.navalnews.com/naval-news/2024/10/stm-unveils-new-uuv-stm-neta-at-saha-expo-2024/>

12. Фрахтові ставки на перевезення зерна продовжують зростати. До підвищення ставок фрахту «костерів» з портів Великої Одеси призвело активний попит на відвантаження зерна для експорту. Активне фрахтування суден для відвантаження зерна призвело до підвищення ставок на «костери» на 2 долари. Про це повідомили аналітики Spike Brokers. У сегменті суден типу «хендісайз» ринок залишається збалансованим. Попит і пропозиція зрівняні, тому ставки на фрахт залишаються на рівні попереднього тижня. Ставки на «панамакси», що прямують до південного Китаю, також не змінилися. Водночас на ринку барж із дунайських портів до Констанци спостерігається стабільно низький рівень фрахтових ставок. Актуальні ринкові ставки на транспортування з порту Ізмаїл: у напрямку Румунії (1-3 тис. т) — 10 €/т; у напрямку Туреччини (5-6 тис. т) — 26 \$/т; до східного узбережжя Італії (5-7 тис. т) — 34-36 \$/т. Ринкові ставки на транспортування з порту Чорноморськ: до східного узбережжя Італії (30-35 тис. т) — 26-27 \$/т; до східного узбережжя Іспанії (25-30 тис. т) — 26-28 \$/т; у напрямку Єгипту (10 тис. т) — 35-37 \$/т.

<https://usm.media/fraxtovi-stawky-na-perevezennia-zerna-prodowzsujutj-zrostaty/>

13. В Європарламенті заявили, що санкцій ЄС проти тіньового флоту росії недостатньо. Кількість танкерів протягом останнього року подвоїлася, і зараз вони транспортують 70% російської нафти. Член комітету у закордонних справах Європарламенту Сандра Калнієте під час дебатів заявила, що санкцій Європейського Союзу проти тіньового флоту росії недостатньо, пише ЦТС. За її словами, кількість танкерів протягом останнього року подвоїлася, і зараз вони транспортують 70% російської нафти, що додає 12 млрд доларів до бюджету рф на війну. Калнієте наголосила на необхідності посилення тиску на держави та компанії, які сприяють збагаченню росії, виступаючи в ролі посередників у цій схемі. На її думку, без суттєвого зменшення можливостей рф фінансувати війну проти України, перемога України буде відтерміновуватися. Вона зазначила, що приблизно 600 танкерів тіньового флоту займаються експортом 70% російської нафти, що призводить до суттєвих надходжень у російський військовий бюджет. Вона підкреслила, що ці судна перебувають у небезпечному технічному стані, оскільки більшість з них не застраховані, а середній вік таких танкерів становить 20 років. Це, на її думку, створює загрозу для світових морів через можливі розливи нафти, адже ці судна фактично є "екологічними бомбами сповільненої дії".

<https://cfts.org.ua/news/2024/10/24/v-evroparlamentu-zayavili-scho-sanktsiy-es-proti-tinovogo-flo-tu-rosi-nedostatno-80887>

14. Туреччина представляє місцевий масивний авіаносець MUGEM на SAHA EXPO 2024. На виставці SAHA EXPO 2024 Туреччина зробила значний крок у розвитку військово-морської могутності, представивши «Milli Uçak Gemisi» (MUGEM), революційний авіаносець, який стане найбільшим військовим кораблем в історії країни. Це судно довжиною 285 метрів і вантажопідйомністю 60 000 т перевершує можливості свого попередника, TCG Anadolu, позиціонуючи Туреччину серед провідних країн у сфері сучасних морських військових технологій.

Перша модель турецького авіаносця MUGEM на SAHA EXPO 2024

Джерело зображення: Army Recognition)

MUGEM може похвалитися вражаючими характеристиками, включаючи максимальну швидкість 25 вузлів і дальність 10 000 морських миль, що робить його потужною силою як у регіональних, так і в глобальних операціях. Розроблений для розміщення ряду пілотованих і безпілотних літальних апаратів, MUGEM може розгорнути 50 літальних платформ, включаючи Bayraktar TB3, ANKA 3, безпілотні літальні апарати (БПЛА) KIZILELMA і вдосконалений винищувач HÜRJET. З них 30 літаків можуть зберігатися в його ангарі, тоді як 20 розташовані в кабіні польотів, кількість яких може бути збільшена в разі необхідності. Суднова система STOBAR (короткий зліт, але зупинене відновлення) забезпечує ефективний запуск і відновлення літака з двома злітно-посадковими смугами та однією посадковою смугою. Ця система підвищує здатність авіаносця підтримувати як звичайні, так і безпілотні літальні операції. Технологічно MUGEM оснащений 32-осередковою системою вертикального запуску MIDLAS і чотирма системами близького озброєння GÖKDENİZ (CIWS) для протиповітряної оборони, що робить його добре захищеним активом у середовищі високої загрози. Пропульсія корабля заснована на системі COGAG (Combined Gas and Gas), що складається з чотирьох газових турбін LM 2500 і двох гвинтів із регульованим кроком для ефективної маневреності. *Аналіз.* Представлення турецького Milli Uçak Gemisi (MUGEM) на виставці SAHA EXPO 2024 являє собою важливу подію у військово-морській та оборонній стратегії країни, що свідчить про її зростаючу самостійність і прагнення затвердити регіональне домінування. MUGEM — це значний стрибок як у розмірах, так і в можливостях порівняно з TCG Anadolu, що відображає намір Туреччини вивести потужність за межі своїх безпосередніх вод. Цей авіаносець із

водотоннажністю 60 000 т і здатністю перевозити 50 підйомних платформ дає змогу Türkiye виконувати незалежні операції в різноманітних місцях у спірних районах, таких як Східне Середземномор'я. MUGEM оснащений як пілотованими літаками, такими як HÜRJET, так і безпілотними системами, такими як Bayraktar TB3 і KIZILELMA, пропонуючи гнучкий підхід до панування в повітрі та на морі. Ця здатність поєднувати стійкість безпілотних літальних апаратів (БПЛА) зі швидким реагуванням пілотованих літальних апаратів дає Туреччині значну тактичну перевагу в складних морських умовах. Крім того, рішення використовувати систему STOBAR (короткий зліт, але зупинене відновлення) підкреслює поточні технологічні обмеження Туреччини, але це також підкреслює прагнення країни зрештою розробити більш досконалі системи, такі як CATOBAR (катапультований зліт, але зупинене відновлення), що підвищить універсальність авіаносця при запуску більш важких літаків. У стратегічному плані MUGEM служить не лише примножувачем сил, але й потужним символом стримування в регіоні. Це надсилає чітке повідомлення регіональним гравцям, зокрема Греції, про зростаючий військово-морський потенціал Туреччини. Оснащений складними системами захисту, такими як система вертикального запуску MIDLAS і платформи протиповітряної оборони GÖKDENİZ, MUGEM розроблений для захисту від повітряних і ракетних загроз, забезпечуючи його оперативне виживання навіть в умовах високої загрози. Однак ця подія також викликає питання про те, як MUGEM вплине на відносини Туреччини з союзниками по НАТО. З одного боку, це зміцнює колективну безпеку альянсу в Середземному морі, але з іншого, все більш незалежна оборонна позиція Туреччини може створити напругу, особливо якщо Анкара посилить наполегливість військово-морських сил у спірних водах. Здатність перевізника підтримувати БПЛА та майбутні реактивні літаки, такі як потенційна військово-морська версія KAAN, також свідчить про довгострокове бачення самодостатності та технологічного паритету з найсучаснішими військово-морськими силами, особливо в умовах, коли геополітичний ландшафт у регіоні продовжує розвиватися.

<https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/tuerkiye-reveals-locally-made-massive-mugem-aircraft-carrier-at-saha-expo-2024>

15. Новий турецький есмінець TF-2000 із засобами протиповітряної оборони на SAHA EXPO 2024. На виставці SAHA EXPO 2024 Міністерство оборони Туреччини представило есмінець TF2000, сучасне військово-морське судно, призначене для підвищення обороноздатності Туреччини на морі. TF2000 призначений для вирішення поточних і майбутніх проблем безпеки в навколишніх морях Туреччини, включаючи регіони Егейського, Середземного та Чорного морів.

Модель міноносця TF-2000 на стенді Міністерства оборони Туреччини на SAHA EXPO 2024

Джерело фото: Army Recognition

Есмінець TF2000 має водотоннажність 8300 т. Його довжина становить 149 метрів (488 футів 10 дюймів), ширина 21,3 метра (69 футів 11 дюймів) і осадка 5,75 метра (18 футів 10 дюймів). Есмінець оснащений комбінованою дизельною або газовою руховою установкою (CODOG), що складається з двох дизельних двигунів і двох газових турбін LM-2500. Він може розвивати швидкість понад 26 вузлів (48 км/год або 30 миль/год). Чисельність корабля коливається від 180 до 210 осіб, з можливістю розміщення до 240 членів екіпажу. Однією з ключових особливостей есмінця TF2000 є його можливості ППО. Він призначений для виявлення, відстеження та нейтралізації різноманітних загроз у повітрі, таких як ракети, безпілотники та літаки, за допомогою радіолокаційної станції з фазованою ґратою та передових ракетних систем. Очікується, що здатність корабля вражати кілька цілей одночасно на великій дистанції зміцнить структуру протиповітряної оборони Туреччини. Судно також містить системи радіоелектронної боротьби та програмне забезпечення для управління боєм для підвищення його загальної оперативної ефективності. Його модульна конструкція забезпечує майбутні оновлення та адаптацію до нових технологій і вимог місії. Окрім протиповітряної оборони, TF2000 призначений для виконання кількох типів морських операцій, включаючи противодну та протичовнову боротьбу, а також місії зі збору розвідувальної інформації та спостереження. Очікується, що есмінець буде оснащений системами вертикального пуску (VLS) для ряду типів ракет, які підтримують як наступ, так і оборону. Кілька турецьких оборонних підприємств, у тому числі ASELSAN, HAVELSAN і ROKETSAN, брали участь у розробці есмінця, що відображає націленість Туреччини на збільшення внутрішнього оборонного виробництва та зменшення залежності від іноземних постачальників. Очікується, що есмінець TF2000 стане важливим компонентом майбутньої військово-морської стратегії Туреччини. Він призначений для посилення можливостей морської оборони країни та підтримки її цілей регіональної безпеки. Також очікується, що можливості есмінця сприятимуть виконанню зобов'язань Туреччини в рамках НАТО та інших міжнародних оборонних партнерств.

<https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/turkiye-new-tf-2000-destroyer-with-air-defense-capability-at-saha-expo-2024>

Той, що «наїжачиться» ракетами: Туреччина буде свій перший есмінець протиповітряної оборони.

Прототип турецького есмінця протиповітряної оборони серії TF-2000.

Візуалізація ASFAT

Туреччина починає будівництво свого першого есмінця протиповітряної оборони в рамках військово-морського проекту TF-2000. Як заявлено на офіційній сторінці компанії ASFAT (Askeri Fabrika ve Tersane İşletme AŞ, Управління військових заводів та верфей), дочірнього підприємства Міністерства національної оборони Турецької Республіки, перший вітчизняний есмінець серії TF-2000, який був розроблений Проєктним бюро Командування військово-морських сил і будівництво якого було вирішено розпочати на засіданні Виконавчого комітету оборонної промисловості (SSİK), закладуть на Стамбульській верфі під керівництвом головного підрядника ASFAT, повідомляє АрміяInform. Власне кажучи, про потребу в таких суднах ще два роки тому заявляв президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган. «Туреччина має намір посилити міць свого військово-морського флоту... За допомогою есмінця TF-2000 із системою ППО, будівництво якого розпочнеться на Стамбульській верфі, ми поступово забезпечимо протиповітряну оборону нашої країни з моря», – наголошував турецький лідер.

Прототип турецького есмінця протиповітряної оборони серії TF-2000.

Візуалізація ASFAT

Як зазначає турецький портал MarineDeal, TF-2000 HSHM матиме базову функціональну здатність використовувати море як щит для виявлення керованих ракет малої/середньої/великої дальності та балістичних ракет на малих/середніх/великих висотах і знищувати їх до того, як вони наблизяться до материка (крім балістичних ракет). У функціональність майбутнього плавзасобу має бути закладена здатність вести протиповітряну оборону (HSH), протичовнові (DSH) і надводні (S/S) бойові дії на великій відстані. Разом із тим він отримає засоби та можливості для ефективного виконання завдань небоєвих операцій, таких як підтримка миру, евакуація некомбатантів, протидія проявам міжнародного тероризму, запобігання розповсюдженню зброї масового знищення та операції з контролю на морі. Вимоги до тактико-технічних характеристик есмінця серії TF-2000 висунуті такі: максимальна швидкість щонайменше 28 вузлів, запас ходу не менше 5 тис. морських миль зі швидкістю 18 вузлів і середня тривалість руху 5 тис. годин на рік; необмежена операційна здатність у стані моря до 5 балів (за дев'ятибальною шкалою хвилювання моря), що визначене міжнародними стандартами як «Значне хвилювання»; здатність здійснювати операції протягом щонайменше 45 днів без інтеграції логістики (за винятком дозаправки паливом); можливість працювати автономно протягом 180 днів без заходу в домашні бази; термін служби не менше 40 років; наявність системних програм для зменшення радіолокаційного перетину (RCA), підводних акустичних, магнітних та інфрачервоних (I/R) сигнатур; має бути розроблений відповідно до основних конструктивних особливостей, таких як довговічна структура конструкції корпусу в рамках високої живучості.

Загальні характеристики прототипу турецького есмінця протиповітряної оборони класу TF-2000.

Інфографіка ASFAT

Есмінець TF-2000 HSH, який матиме загальну довжину 149 м, ширину 21,3 м, осадку 5,75 м і водотоннажність 8300 т, буде оснащений головною руховою установкою в конфігурації CODOG, що складається з двох газових турбін LM2500 і двох дизельних двигунів. TF-2000 використовуватиме різні ракети, розроблені в Туреччині. Ракети протиповітряної оборони складатимуться з HİSAR-D (середньої дальності), SAPAN B1/B2 (фактичні ТТХ не оприлюднені, можливо, середньої дальності), SİPER Block 1D

і SİPER Block 2D (100+ км і 150+ км). При цьому ракети класу «земля-земля» – протикорабельної ракети АТМАСА і крилаті ракети великої дальності GEZGIN, будуть розміщуватися з варіантом вертикального (шахтного) запуску. На кораблі буде змонтована ефективна система протиповітряної оборони великої дальності, створена за допомогою багатоцільової РЛС з фазованою решіткою (ÇAFRAD). Есминець буде оснащено радіолокатором дальнього пошуку у повітрі (UMR), який може створювати повітряні зображення з мінімальної відстані 200 миль і працювати з інтегрованою системою IFF, що дозволяє контролювати ворожі літаки у трьох вимірах і виявляти сучасні G/Ms. На судні буде інтегрована гідроакустична система (Sonar Suit) для цілей ПЧО, система протиторпедного захисту та торпедна система проти підводних цілей. На кораблі TF-2000 HSHM зможуть приземлятися 2 середні вантажні транспортні вертольоти з максимальною злітною вагою не менше 15 т і 2 корабельні безпілотні літальні апарати (GIAV) з фіксованими або поворотними крилами для розвідувальних/атакувальних місій. Для цього буде доступна фіксована платформа та ангар, арсенал запасного озброєння та можливість постачання палива. Він матиме сертифікацію рівня 1, що дозволяє працювати в метеорологічних умовах за приладами вдень і вночі.

Прототип турецького есмінця протиповітряної оборони класу TF-2000.

Візуалізація ASFAT

Як основний матеріал корпусу і надбудов передбачається використовувати високоміцну суднобудівну сталь вітчизняного виробництва. Алюмінієвий матеріал буде використаний у верхніх конструкціях палубних надбудов, щоб зменшити вагу настільки, наскільки дозволять вимоги до міцності. Зазначено, що на кораблі буде розташована житлова площа та зона обслуговування щонайменше на 200 осіб. Особливо наголошено, що під час побудови першого есмінця серії TF-2000 HSHM буде досягнуто високого рівня локалізації: завдяки плануванню рівня локалізації, тобто підтвердження здійснення на території Туреччини виробництва елементів майбутнього корабля. В цьому конкретному проекті на 85% у елементах своєї конструкції і озброєнні корабель має продемонструвати зростаючі можливості Турецької Республіки в оборонній промисловості.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/27/toj-shho-nayizhachytsya-raketamy-turechchyna-buduye-svij-pershij-esminecz-protypovitryanoyi-oborony/>

16. Витрати на проходження турецьких проток для танкерів із російською нафтою значно зросли. Наднормативні витрати на проходження танкерами з російською нафтою турецьких проток зросли до максимуму з лютого-березня 2024 року, погіршуючи економіку експорту нафти Urals із чорноморського порту новоросійськ. Це показали дані трейдерів, агентства Riverlake та розрахунки Рейтер, пише The Moscow Times. За оцінкою Рейтер, витрати фрахтувальників на простой в Босфорі та Дарданеллах для 140-тисячного танкера, станом на 18 жовтня, підскочили до \$0,54 за барель - максимального рівня з 12 березня поточного року, удвічі перевищивши \$0,24 за барель у середньому лютий-жовтень цього року. Для танкерів класу Aframax дедвейтом 80.000 т наднормативні простой в турецьких протоках наприкінці минулого тижня оцінювалися в розмірі \$0,90 за барель, вперше з середини лютого. Наднормативні простой суден у турецьких протоках зростають у зимовий період через сезонне погіршення умов для навігації, збільшуючи терміни оборотності суден, що часто призводить до зростання ставок фрахту. Зверхнормативні простой (демередж) танкерів у турецьких протоках на круговому маршруті з Середземного моря до Чорного і назад виростили минулої п'ятниці до 8 діб проти 4 діб у середньому за лютий-жовтень і також знаходяться на багатомісячних максимумах. даним Riverlake (суднові брокери та морські логістичні провайдери). За оцінками Riverlake, в даний час добовий простий танкера Suezmax або танкера Aframax обходився фрахтувальникам в середньому близько \$65.000. Вартість російської нафти Urals з навантаженням в портах РФ на Балтиці і в новоросійську в середині жовтня опустилася нижче встановленої країнами Заходу цінової стелі \$60 за барель на тлі падіння котирувань еталонного сорту Brent, показав розрахунок Рейтер.

<https://www.blackseanews.net/read/223457>

17. Україна хоче збільшити постачання агропродукції у рамках Grain from Ukraine. Розширення реалізації гуманітарної ініціативи Grain from Ukraine обговорили з представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН. Про це повідомляє Міністерство аграрної політики та продовольства України. Міністр аграрної політики Віталій Коваль зустрівся з представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН на чолі з її Уповноваженим представником та директором в Україні Річардом Рейганом. Сторони обговорили подальшу співпрацю, зокрема щодо реалізації гуманітарної ініціативи Grain from Ukraine. За словами міністра, Україна хоче збільшити постачання своєї продукції, зокрема в африканські країни. А також розширити список агропродукції, яка постачається – постачати вже готову їжу, яку можна зберігати, зокрема в шкільні заклади для харчування дітей. «Україна попри повномасштабне вторгнення росії засвідчила свій статус надійного гаранта продовольчої безпеки. Тому для України, яка воює, особливо важливо допомогти продовольством тим людям в інших країнах, які також опинилися в кризовій ситуації. Нам важливо розширювати реалізацію президентської ініціативи. Серед потенційних країн, куди Україна може постачати продовольство, держави Латинської Америки, Карибського басейну, Близького Сходу та Африки», – зазначив Віталій Коваль. Також міністр звернувся до Річарда Рейгана з проханням підтримати відкриття продовольчих хабів саме на Африканському континенті. Крім того, він висловив пропозицію допомоги аграріям з прифронтових територій. Зокрема, запропонував WFP закуповувати у фермерів урожай, оскільки через знищену ворогом інфраструктуру, вони не мають сховищ для зберігання збіжжя. Таким чином партнери підтримають і фермерів, і тих, кому постачатимуть їхню продукцію. Зазначимо, у рамках Grain from Ukraine було відправлено 12 суден з

аграрною продукцією (пшениця, борошно, олія) до Сомалі, Ефіопії, Кенії, Ємену, Нігерії, Судану, Палестини, Малаві, Мозамбіку, Джибуті, Мавританії, ДРК.

<https://usm.media/ukrayina-hoche-zbilshiti-postachannya-agroprodukcziyi-u-ramkah-grain-from-ukraine/>

18. Росія змонтувала один із шести об'єктів подвійного призначення вздовж керченського мосту.

Будівництво «захисного мосту» в Керченській протоці, а також морські антидронові лінії захисту з бонових загороджень, металевих їжаків і бетонних тетраподів. Вересень 2024 р.

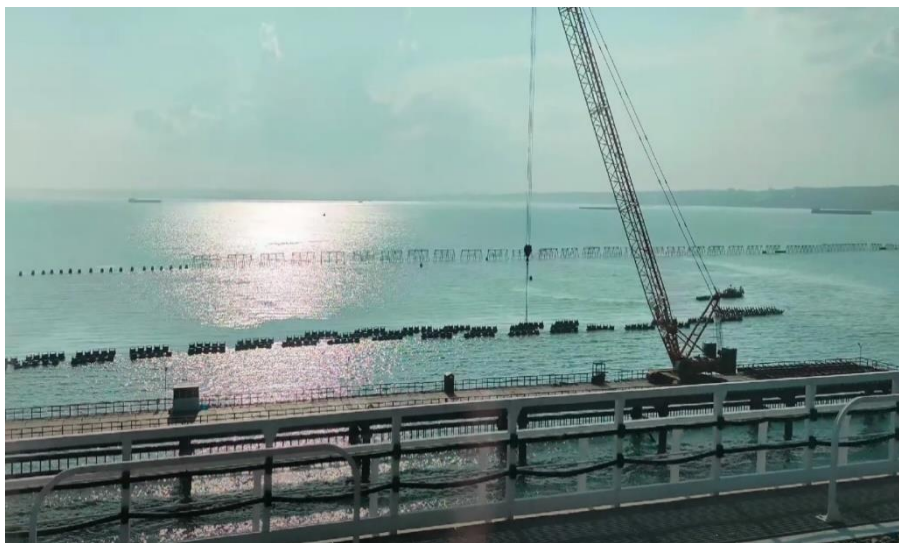

Фото: investigator.org.ua

Незаконне будівництво, яке триває поруч з Керченським мостом, може мати і логістичне, і захисне призначення. За супутниковими даними Європейської космічної агенції, росіяни на східному прольоті віадуку вже з'єднали між собою перші два пірси з південної сторони, а з північної – наближаються до цього і, скоріше за все, досягнуть мети за найближчий тиждень. Поряд з новим паралельним мостом, призначення якого на сьогодні залишається невідомим, у морі з'являються металеві «їжаки», які минулого місяця показував ЦЖР, а також, вочевидь, встановлені мітки для облаштування ще однієї лінії захисту. (Росія змонтувала один із шести об'єктів подвійного призначення вздовж керченського мосту - https://www.youtube.com/watch?v=txeaso-b_du). Нагадаємо, що під керченським мостом окупанти встановлюють споруди із металевих свай, між якими – паркан з металевих ґрат. Ці конструкції, вочевидь, мають захищати бетонні опори як від підводних, так і надводних атак морських дронів. У той же час, приміром, бонові загородження час від часу руйнуються навіть не великими хвилями і елементи з пластикових бочок засмічують всю акваторію міста Керч. Захисна лінія з барж ще не пройшла випробування негодою, адже сезон штормів в Чорному і Азовському морях ще попереду. Проте, на судна може очікувати та сама доля, стихія може розкидати і тетраподи з «їжаками». Нові мости вздовж основної незаконної конструкції окупанти встановлюють капітально, тому, на фоні інших захисних ліній, вони виглядають куди більш надійними. А ширина цих мостів дозволяє проїхати в один

бік цивільній великогабаритній техніці, як то вантажний автомобіль, будівельний кран так само, як і військовій, наприклад, той же ЗГРК «панцир – С1».

Міст із підводними ґратами у Керченській протоці. Жовтень 2024 р.

Фото: соцмережі. Колаж: investigator.org.ua

Речник Військово-морських сил Дмитро Плетенчук вважає, що ця споруда точно не призначена для цивільного використання. “Що стосується незаконної забудови, згодом побачимо, що це є. Це можуть бути гідротехнічні споруди, як захисного характеру, так й логістичного. Сумніваюсь, що вони будуть відкриті саме для використання цивільними. Ймовірніше за все вони виконуватимуть функції якихось оборонних рубежів. Питання в тому, скільки вони там простоять, тому що це не настільки капітальне будівництво як сам Кримський міст”, – цитує Плетенчука УНІАН. Серед іншого, зафіксовано і встановлення по обидва боки від віадуку в Керченській протоці міні-веж, на яких російські військові облаштовують спостережні пункти та, можливо, розрахунки з кулеметами, чи переносними зенітно-ракетними комплексами (ПЗРК).

Спостережні вежі обабіч керченського мосту на початку жовтня 2024 р.

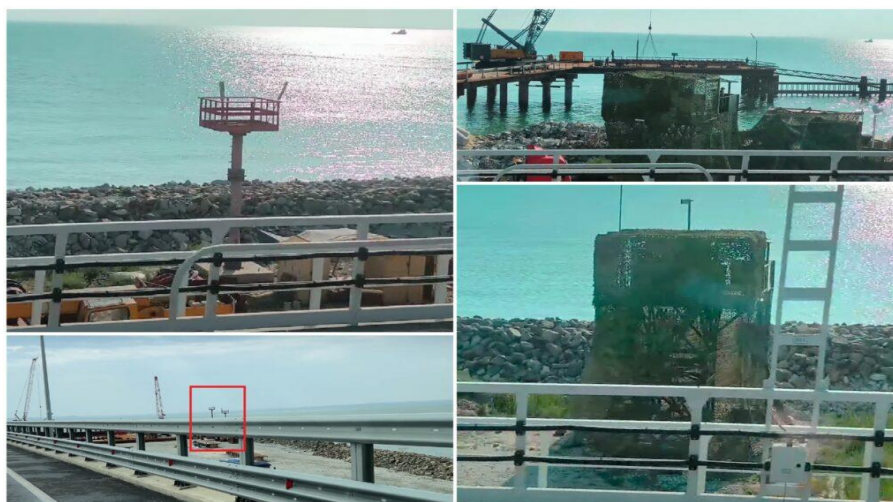

Фото: соцмережі. Колаж: investigator.org.ua

Наприкінці вересня ЦЖР також виявив на берегах острова Тузла дві вежі, на яких стаціонарно розміщуються новітні російські ЗГРК «Панцирь-С1М», а на будівельному майданчику зі сторони Керчі – додаткові елементи для таких конструкцій.

Одна з двох захисних веж на о.Тузла в Керченській протоці. Жовтень 2024 р.

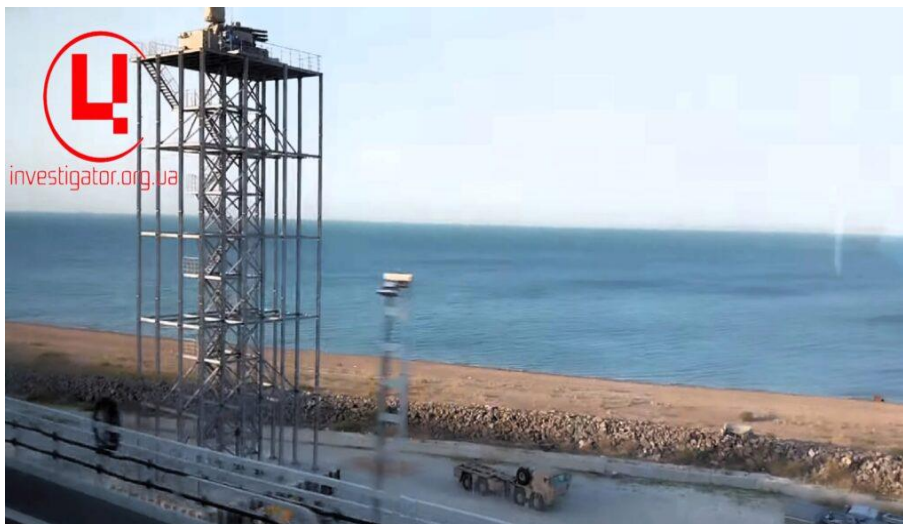

Фото: investigator.org.ua

Крім численних захисних ліній в морі та різних об'єктів на суші, російські війська використовують увесь свій наявний авіапарк для патрулювання у Чорному й Азовському морях, намагаючись захистити залишки свого флоту та керченський міст від атак українських дронів. За словами речника ВМС Дмитра Плетенчука, проблема окупантів в тому, що керченський міст не можна сильно навантажити. До прикладу, загнати на нього потяги з паливом, ешелони з певною технікою, особливо броньованою. Військовий нагадав, що поромні залізничні переправи росіян наразі не працюють після ударів по ним ЗСУ. Тому окупанти, на думку Плетенчука, прикладатимуть максимум зусиль, щоб добудувати залізницю, яка, за їхніми планами, повинна з'єднати ростов-надону (рф) і Джанкой (тимчасово окупований Крим). ЦЖР з'ясував, що перша ділянка нової залізниці росії на окупованому півдні України вже працює на військову логістику ворожої армії.

<https://investigator.org.ua/ua/news-2/novosti-krym/271020/>

19. У росії «затонула» програма будівництва арктичного флоту. російська влада будувала грандіозні плани щодо розширення експлуатації Північного морського шляху (СМП). Про це повідомляє видання The Moscow Times. Але реалізувати їх не вийде: із необхідних до кінця десятиліття 70 суден льодового класу вдасться збудувати менше чверті, визнав заступник голови уряду юрій трутнев. "При дефіциті вантажного флоту льодового класу не менше 70 суден потужність російських верфей дозволяє побудувати до 2030 року тільки 16", - йдеться у виступі трутнева, який також є повноважним представником президента рф у Далекосхідному федеральному окрузі, на стратегічній сесії з питань розвитку Арктичної зони росії. Хоча, за словами трутнева, «цікавість ряду країн до ШМД, їхнє бажання отримати можливість безперешкодних перевезень уздовж траси... стають дедалі яскравішими», висока вартість кредитів, необхідність залучати

значні ресурси «росатому» для фінансування будівництва нових криголамів «роблять тарифи на криголамне супровід неконкурентоспроможними». ШМД пропонує набагато більш короткий маршрут до Азії, ніж в обхід Європи та через Суецький канал (не кажучи вже про рейси навколо Африки, якими багато транспортних суден змушені ходити цього року через обстріли, які єменські хусити влаштовують у Червоному морі - ...а супутникові дані надає русня...). Але західні санкції, введені у відповідь на розв'язану Володимиром Хуйлом війну в Україні, сповільнили освоєння арктичних родовищ, позбавили росію можливості замовляти і купувати закордонні судна і підірвали виробництво власних. і від прогресу в реалізації арктичних проєктів», – сказав Bloomberg Віктор Курилов, старший аналітик з нафтових ринків Rystad Energy. Тим часом, гігантський проєкт "роснеєфти" "схід-ойл" практично не реалізується (що, щоправда, не може не тішити екологів). А на «арктик спг 2», що потрапив під санкції, «новатека» вирішили поки не будувати третю виробничу лінію, перенісши термін її введення в експлуатацію з 2026 на 2028 рр. Другу лінію доставили до майбутнього місця роботи в серпні 2024 р., але незрозуміло, чи робитиме вона газ і навіть якщо так, чи вийде його вивозити. «новатек» з початку року не може, як планував, розпочати експорт із «арктик спг 2». За оцінкою консалтингової компанії "Яків і партнери" (до війни - російський підрозділ McKinsey), зараз у росії близько 100 суден льодового класу, здатних перевозити арктичні вантажі. Але лише 27 з них, включаючи 15 СПГ- і сім нафтових танкерів, а також п'ять контейнеровозів, відносяться до класу Arc6 або Arc7, який дозволяє здійснювати навігацію цілорічно.

<https://www.blackseanews.net/read/223487>

20. «Неудача падкралась незаметна»: тіньовий флот рф зустрів свого найбільшого ворога — страхування. Агентство Bloomberg (США) і некомерційна організація Danwatch (Данія) провели дослідження страхових документів близько 150 нафтових танкерів, що транспортували російську нафту в липні-серпні. Про це інформує Служба зовнішньої розвідки України. Стверджується, що для обходу міжнародних санкцій власники танкерів шукають нових страховиків і замість традиційних західних компаній звертаються за послугами до страхових фірм з Камеруну, Киргизстану та росії. У відповідь на це Велика Британія планує посилити перевірки танкерів із сумнівним страхуванням. Зокрема, від них вимагатимуть надати деталі страхового статусу під час проходження через протоку Ла-Манш. Основні варіанти страхування російських танкерів за даними дослідження: західні страховики: до початку російсько-української війни більшість вантажів російських нафтових танкерів були застраховані західними компаніями, що входять до «Міжнародної групи клубів захисту та відшкодування» («International Group of Protection & Indemnity Clubs»). Страховики з країн G7 мають змогу укладати договори страхування лише за наявності письмових підтверджень того, що російська нафта придбана за граничною ціною 60 дол. США за барель; російські страховики: після запровадження санкцій зросла кількість звернень власників суден «тіньового флоту» рф до російських страховиків. Основні російські компанії: спат «інгосстрах», страхова група «альфастрахованіє», ат «согаз». Фінансову гарантію цим компаніям надає державний перестраховик ат «російская національная перестраховочная компания» (рнпк), що перебуває під міжнародними санкціями; нові учасники: страхові компанії з Камеруну та Киргизстану забезпечували страховий захист щонайменше для двох танкерів з «тіньового флоту» кожна.

Як наслідок — відмова від західних страховиків і перехід до фірм з низькою репутацією підвищує ризик затримок виплат або невиконання у разі інцидентів — аварії, розливу нафти тощо. Це посилює економічні та екологічні загрози для країн Європи. При цьому проблеми у сфері страхування внаслідок міжнародних санкцій свідчать про те, що використання росією «тіньового флоту» стає все більше ускладненим.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/25/nyeudacha-padkralas-nyezamyetna-tinovyj-flot-rf-zustriv-svogo-najbilshogo-voroga-strahuvannya/>

21. Революційне картографування морського дна за допомогою Kraken's Katfish 180 на SAHA EXPO 2024. На виставці SAHA EXPO 2024 компанія Kraken Robotics демонструє свою систему KATFISH 180, передовий буксирований ехолот із синтетичною апертурою (SAS), призначений для картографування морського дна та протимінної боротьби. KATFISH 180 забезпечує зображення надвисокої роздільної здатності в поєднанні з ефективним охопленням території, пропонуючи цінні можливості як для оборонних, так і для комерційних застосувань.

Гідролокатор Kraken's Katfish 180 із синтетичною апертурою.

(Джерело зображення: Army Recognition)

Ключові особливості KATFISH включають обробку SAS у режимі реального часу, що дозволяє негайно аналізувати дані морського дна, а також автономну систему запуску та відновлення, яка дозволяє транспортному засобу працювати без екіпажу в складних умовах моря. Ця технологія є особливо корисною для оборонних операцій, включаючи виявлення мін і оцінку навколишнього середовища, і викликала інтерес у комерційному секторі для таких застосувань, як морська вітрова енергія та перевірка підводних трубопроводів. Здатність системи функціонувати автономно, надаючи точні тривимірні батиметричні дані, є значним прогресом, що робить Kraken Robotics лідером у підводних розвідувальних рішеннях. Порівнюючи Kraken KATFISH 180 з аналогічними системами на ринку, KATFISH виділяється своїм ехолотом із синтетичною апертурою (SAS) із високою роздільною здатністю та унікальним поєднанням швидкості, покриття й обробки даних у реальному часі. Ця буксирована система SAS з активною стабілізацією забезпечує неперевершену роздільну здатність і рівень покриття. Працюючи зі швидкістю до 10 вузлів, він забезпечує постійну роздільну здатність 3,3 x

3,0 см на 200 метрів на борт із швидкістю охоплення площі 4 км²/год. Він чудово підходить для протимінних заходів, швидкої оцінки навколишнього середовища та картографування морського дна, що робить його придатним як для оборонних, так і для комерційних застосувань, таких як інспекції офшорних вітрових установок і підводних кабелів. Його можливості обробки в реальному часі та автономна система запуску та відновлення (ALARS) додають його універсальності, дозволяючи безпілотним операціям у стані моря до 5 балів. На відміну від KATFISH, який є буксированою системою, REMUS 600 є автономним підводним апаратом (AUV), який працює на менших швидкостях. Його часто віддають перевагу для детальних довготривалих місій, але він не забезпечує такого самого рівня ефективності охоплення території за короткий проміжок часу. Хоча обидві системи забезпечують чудову роздільну здатність даних, KATFISH оптимізовано для швидшого картографування великого масштабу. AUV Kongsberg HUGIN забезпечує відмінні батиметричні та гідролокаційні можливості, але, як правило, дорожчий і повільніший порівняно з буксированою системою KATFISH.

<https://armyrecognition.com/news/navy-news/2024/revolutionary-seabed-mapping-with-krakens-katfish-180-at-saha-expo-2024>

22. Турецька компанія представила систему USV проти камікадзе Arida-M. Турецька компанія оборонних рішень Anadolu Robotik продемонструвала безпілотний наземний корабель проти камікадзе «Аріда-М» на виставці оборонної промисловості SAHA EXPO в Стамбулі.

Демонстрація концепції Arida-M на SAHA EXPO 2024

Зображення з ресурсу navalnews.com

На виставці SAHA EXPO 2024 Naval News відвідала стенд Anadolu Robotik і обговорила їхнє інноваційне рішення для протидії безпілотним наземним транспортним засобам (USV). Ця інноваційна система, відома як «Аріда-М», призначена для виявлення та перехоплення USV-камікадзе, націлених на військово-морських бойовиків, забезпечуючи новий рівень захисту критично важливих морських активів.

USV «Muhafız»: ядро Arida-M.

Система боротьби з камікадзе Arida-M складається з USV MUHAFIZ, системи EO та станції управління

Скріншот з відео Anadolu Robotik

Серцем системи Arida-M є USV «Muhafiz» (англійською означає «охоронець»), завданням яких є виявлення та перехоплення ворожих USV. Кожен Muhafiz USV є невеликим судном довжиною 4,5 метри, шириною 1,3 метра і водотоннажністю одну тонну. Незважаючи на свої компактні розміри, ці судна перевозять корисне навантаження до 30 кілограмів, включаючи датчики та системи зв'язку, що робить їх потужною силою проти загроз, що наближаються. Приводячи в рух дизельними двигунами та водометами, USV Muhafiz можуть розвивати швидкість понад 50 вузлів і працюють в умовах моря до рівня моря 4. Оснащені електрооптичними (EO) датчиками, ці USV здатні як виявляти потенційні загрози, так і уникати перешкоди. Вибухівка, встановлена в носовій частині човна, складається з 50 кілограмів вибухівки, призначеної для нейтралізації ворожих суден при зіткненні.

Архітектура системи: виявлення та залучення.

Система Arida-M складається з кількох критично важливих компонентів: центру управління, інфрачервоного електрооптичного датчика великої дії та USV Muhafiz. Основна роль системи полягає в захисті стратегічних активів, як стаціонарних (таких як порти та прибережні споруди), так і мобільних платформ (включаючи кораблі), від асиметричних морських загроз. Він використовує багаторівневу стратегію виявлення та реагування для захисту від таких загроз, як USV-камікадзе, невеликі човни та навіть дрейфуючі морські міни. Arida-M працює, розгортаючи USV Muhafiz або з військового корабля, або з берегових засобів. Опинившись у зоні виконання завдання, система покращує обізнаність про ситуацію за допомогою радарів, електрооптичних систем і каналів зв'язку. Він оцінює середовище загрози та за необхідності вражає ворожі цілі, забезпечуючи підтримку безпеки відповідно до попередньо визначених протоколів.

USV MUHAFIZ взаємодіють з USV-камікадзе, що наближаються

Зображення з ресурсу navalnews.com

Прогрес розвитку та партнерство.

Незважаючи на те, що Arida-M все ще розробляється, Anadolu Robotik вже почав тестувати концепцію, використовуючи моделі в масштабі 1/30 у морі. Очікується, що повномасштабні морські випробування розпочнуться протягом трьох місяців, що стане значним кроком до оперативного розгортання. Крім того, Anadolu Robotik співпрацює з турецькою оборонною компанією Sekiz Altmis, щоб забезпечити системи зв'язку для USV Muhafiz. Судна оснащені системами радіочастотного та супутникового зв'язку, залежно від потреб замовника можна додати зв'язок LTE. Основною функцією системи «Аріда-М» є захист стратегічних морських активів. Система забезпечує надійний захист від широкого спектру асиметричних загроз, незалежно від того, захищає вона порти, прибережні споруди чи військово-морські судна. Оскільки ці випробування тривають, Arida-M має потенціал стати кардинальним рішенням як для турецьких, так і для міжнародних клієнтів із захисту, пропонуючи розширений захист у середовищі загроз, що швидко змінюється.

Думка автора (Тайфун Озберк)

Ефективність УСВ-камікадзе була яскраво продемонстрована під час атак України в російсько-українській війні. Ця подія суттєво змінила парадигми військово-морської війни, оскільки військовим кораблям вартістю мільярд доларів кинули виклик відносно недорого, але нищівні USV-камікадзе вартістю чверть мільйона доларів. Ці інциденти підкреслили нагальну потребу в інноваційних рішеннях для протидії таким загрозам. Хоча до цього часу використовувалися системи керованої та некерованої зброї, у разі великомасштабних атак зграї, канали вогню та системи зброї кораблів, ймовірно, будуть перевантажені. Це підкреслило необхідність нових підходів до захисту як від тактики зграї БПЛА, так і від USV. У цьому ландшафті, що розвивається, роботизована війна виділяється як перспективна технологія майбутнього. Анти-камікадзе USV з підтримкою ШІ пропонують великий потенціал для раннього виявлення та перехоплення цих загроз. У поєднанні з існуючими на кораблі системами керованого та некерованого озброєння ці роботизовані рішення можуть сформувати багаторівневу стратегію захисту, ефективно нейтралізуючи загрозу до того, як вона завдасть шкоди. Незважаючи на те, що система Arida-M все ще розробляється, вона є значним кроком у вирішенні цієї проблеми. Це закладає основу для ще більш досконалих та інноваційних

заходів протидії в майбутньому, оскільки флоти в усьому світі готуються до нового покоління морських загроз.

<https://www.navalnews.com/naval-news/2024/10/turkish-company-unveil-arida-m-counter-kamikaze-usv-system/>

23. Турецький сегмент управління російським «тіньовим» флотом: плюс 11 нових гравців цього року. «Активовані» нинішнього року турецькі оператори управляють 47 танкерами. Туреччина належить до числа юрисдикцій, з яких здійснюється оперативне управління російським «тіньовим» флотом танкерів. Хоча турецькі компанії помітно поступаються операторам з ОАЕ, Китаю та Індії за обсягами перевезень, вони управляють потужним флотом і продовжують утримувати свою частку. Цього року до обслуговування російського експорту нафти та нафтопродуктів долучилися 11 нових гравців зі стамбульською пропискою. Mind дослідив, яким флотом управляють нові турецькі оператори, котрі допомагають росії обходити режим цінової стелі. російський «тіньовий» флот налічує декілька сотень танкерів, які спеціалізуються на перевезенні нафти та нафтопродуктів. За інформацією українського KSE Institute², який оперує даними консалтингового агентства Kpler, із січня 2023 року по червень 2024 року перевезення російської нафти здійснювали 307 «тіньових» танкерів, нафтопродуктів – 432. Ці судна виконали принаймні один рейс протягом вказаного періоду. Безпосереднє управління флотом здійснюють компанії із суднового менеджменту (шип-менеджери), функціонал яких включає організацію та координацію морської операційної діяльності суден. Приблизно дві третини загального обсягу морського експорту російської нафти та нафтопродуктів обслуговують танкери, які експлуатують компанії – шип-менеджери з ОАЕ, Китаю та Індії. За підсумками 2023 року частки операторів із цих юрисдикцій становили відповідно 44,4%, 12% і 10% усього обсягу перевезень. У цьому переліку Туреччина посіла п'яту позицію (6%) після Маршаллових островів (8,4%). У ренкінгу 30 найбільших операторів минулого року сімка еміратських шип-менеджерів сумарно забезпечила перевезення 415 млн барелів російської нафти та нафтопродуктів, п'ять індійських і шість китайських компаній доправили відповідно 80 млн барелів і 68 млн барелів. А ось четверта сходинка ренкінгу належить Туреччині. Серед 30 найбільших шип-менеджерів країну представляють три компанії – Beks Tanker Isletmeciligi AS, Beks Gemi Isletmeciligi ve Tic та Active Denizcilik ve Gemi. Торік танкери цих операторів сумарно перевезли 49 млн барелів. Які турецькі компанії вперше почали перевозити російські вантажі у 2024 році? Цього року турецький сегмент управління російським «тіньовим» флотом проходить помітну трансформацію. Її проявом став початок діяльності 11 турецьких шип-менеджерів, які вперше почали обслуговувати експортні потоки російської нафти й палива. Перелік «активованих» цього року турецьких операторів наводить KSE. Mind визначив склад, особливості та операційну історію флоту, яким вони управляють. Всі нові турецькі шип-менеджери базуються у Стамбулі. При цьому трійка компаній із числа найбільших за кількістю суден – Tokyo Gemi Isletmeciligi AS, Sand Gemi Isletmeciligi AS та Cape Gemi Isletmeciligi AS – мають однакову юридичну адресу. Нові турецькі гравці отримали в управління танкерний флот у 2023–2024 роках, головним чином – у I кварталі цього року. За даними галузевого ресурсу Equasis, нині вони управляють 48 суднами, зокрема 28 нафтовими танкерами та 19 танкерами-продуктовозами. Значна частина цих танкерів відповідає ознакам

«тіньового» флоту. По-перше, середній вік суден перевищує 18 років. По-друге, страхування міжнародної групи P&I клубів мають лише 19 танкерів (40% усього флоту), у тому числі 12 нафтових танкерів, 7 танкерів-продуктовозів. Переважна більшість цього флоту активно транспортувала російські нафту та нафтопродукти, коли ними оперували попередні шип-менеджери. Що особливо важливо – значна частина танкерів доправляла російські вантажі після запровадження союзниками санкцій і обмежень щодо морського експорту російської нафти й нафтопродуктів (відповідно 5 грудня 2022 року та 5 лютого 2023 року). Яким флотом нафтових танкерів управляють нові турецькі оператори? Основу сегмента нафтових танкерів нових турецьких гравців формують афрамаси та суецмаси – 20 суден. Привертає увагу доволі значна частка суецмасів (середній дедвейт – 160 тис. тонн) – найбільших суден, якими оперують нові шип-менеджери. Таких суден – дев'ять, або 30% усього флоту. Зазвичай суецмаси експлуатуються на середніх і довгих маршрутах, зокрема між Європою та Азією через Суецький канал. В експортній логістиці російської нафти танкери цього типу доправляють вантажі із західних російських портів до Індії та Китаю. Найбільша частина флоту представлена афрамасами – 11 суден (дедвейт – до 120 000 т). Решта – нафтові танкери менших типів (дедвейтом менше 80 000 т). Саме суецмаси являють собою найстарішу частину флоту – їх середній вік наближається до 20 років. Найстарішому суецмасу Mission – 22 роки. При цьому строк експлуатації 20 років і більше мають п'ять танкерів цього типу. Примітно, що з дев'яти суецмасів сім найстаріших не мають страхового покриття P&I. До нинішньої зміни шип-менеджерів нафтовими танкерами управляли інші оператори з Туреччини, а також з ОАЕ, Греції, Мальти, Ірландії та Іспанії. Найпоказовіший приклад становлять судна трьох нових компаній – Tokyo Gemi Isletmeciligi AS, Sand Gemi Isletmeciligi AS та Cape Gemi Isletmeciligi AS (які мають однакову юридичну адресу в Стамбулі). Вісьмома їхніми нафтовими танкерами до відповідних змін управляла Beks Tanker Isletmeciligi AS, одним – Beks Gemi Isletmeciligi ve Tic. Обидві компанії – вищезгадані турецькі шип-менеджери з числа 30 найбільших у світі за обсягами перевезення російських вантажів у 2023 році. Деякі інші приклади демонструють «пакетну» передачу новим шип-менеджерам одразу декількох суден. Зокрема, Westanker Ltd управляє шістьма, а Onn Denizcilik Ve Danismanlik – п'ятьма нафтовими танкерами, якими раніше оперували відповідно еміратська Fractal Marine DMCC і турецька Denizcilik ve Gemi. Майже весь отриманий новими турецькими гравцями флот активно перевозив російські вантажі після запровадження санкцій і обмежень. Наприклад, афрамаси Life та Line, якими раніше управляли відповідно Beks Tanker Isletmeciligi AS і Beks Gemi Isletmeciligi ve Tic., взагалі належать до числа найактивніших перевізників російської нафти й формують ядро російського «тіньового» флоту, раніше визначеного KSE. Високою активністю також вирізняються інші танкери, приміром Kayseri та Konya, якими раніше оперувала турецька Besiktas Likid Tasimacilik. Ці суецмаси доправляли російські вантажі і до, і після запровадження санкцій. До речі, усі чотири зазначені судна транспортували вантажі з російських чорноморських портів. Окрім Чорного моря, історія рейсів після запровадження санкцій охоплює всі інші російські експортні регіони – Балтійський, Далекосхідний і Арктичний. Наприклад, суецмаск Mission, яким раніше управляла ірландська Dylan Maritime 5 DAC, на початку січня доставив партію російської нафти з Мурманська до М'янми. Скільки російської нафти перевезли танкери нових турецьких операторів у 2024 році? Нафтові танкери нових турецьких гравців у січні – серпні 2024 року встигли доставити покупцям сумарно 26,7 млн барелів

російської нафти. Перевезення розпочалися в січні, коли свої перші вантажі доправили оператори Alpha Ship Management Ltd-Mai, Crestwave Maritime Ltd. та Onn Denizcilik Ve Danismanlik, свідчать дані KSE. Піковими місяцями стали березень і червень, коли було перевезено по 5 млн барелів. А найактивнішими перевізниками протягом перших восьми місяців року стали Alpha Ship Management Ltd-Mai та Westanker Ltd, які доправили відповідно 5,7 млн барелів і 5,6 млн барелів. Як свідчить MarineTraffic, протягом двох останніх місяців суецмакси нових турецьких гравців обслуговували постачання російської нафти з Чорноморського, Балтійського й Арктичного регіонів. Зокрема, найстаріший суецмакс Mission декілька днів тому доправив вантаж із балтійського порту Усть-Луга в Індію. Tyche 1 нині транспортує партію нафти з балтійського Приморська, а Ijeto – з новоросійська. Декілька суецмаксів обслуговують маршрут із Мурманська, зокрема Blue виконав такий рейс у вересні, Adebomi готується забрати вантаж, а Vision перебуває на шляху до цього порту.

<https://mind.ua/publications/20280670-tureckij-segment-upravlinnya-rosijskim-tinovim-flotom-plyus-11-novih-gravciv-cogorich>

24. У рф створили буї "аква", щоб шукати катери-камікадзе, будуть тестувати у Чорному морі. Рашисти продовжують розбудовувати комплексну систему захисту від надводних катерів камікадзе. Конструкторське бюро "талламхо" повідомило російським пропагандистським ЗМІ, що планує на узбережжі Чорного моря провести випробування їхнього нового акустичного водного датчика "аква", який призначений для виявлення українських надводних катерів камікадзе, які завдали серйозних втрат чорноморському флоту рф. У бюро заявили, що такий датчик розробили відповідно до запиту російських військових, станом на сьогодні створена тестова партія датчиків "аква", які роблять у вигляді буїв. "Датчик призначений для виявлення БЕК [безекіпажних катерів]. Буї закидають якомога далі від берега та передають інформацію, а також геопозицію на пульт управління, якщо уловлюють щось схоже на шум, який видають БЕК", - відзначають у талламхо". Загалом виявлення катерів це важливий етап у протидії цій загрозі, якій російське військо приділяє частину уваги навіть з урахуванням того факту, що останнім часом таких атак на російські кораблі у Чорному морі не було. Зокрема нещодавно ми розповідали про те, що рф сьогодні відпрацьовує нову тактику протидії надводним катерам-камікадзе на кшталт Magura V5 і тестує запуски FPV-дронів з гелікоптерів. Щодо конструкторського бюро "талламхо", то нагадаємо, що воно з'явилося лише у 2022 році, базується у Грозному і спеціалізується на IT-розробках.

https://defence-ua.com/news/u_rf_stvorili_buji_akva_schob_shukati_kateri_kamikadze_budut_testuvati_u_chornomu_mori-17008.html

25. Війна дронів в Чорному морі та провал спецоперацій рф: що вперше зроблено саме українцями. Морська мінна зброя від початку її винайдення і до наших днів була та залишається особливо небезпечним і часто стратегічним засобом впливу на противника у війні на морі. Це неодноразово підтверджувалось у воєнних конфліктах ХХ століття, зокрема в обох Світових війнах, а також у війнах в Кореї, В'єтнамі та Перській затоці. Однак застосування мінної зброї у російсько-українській війні ввійде новою сторінкою в історію мінної боротьби на морі. Адже ніколи до цього мінна зброя

не застосовувалась як засіб новітньої роботизованої війни. Це відбулось вперше і це зроблено саме українцями. Про особливості мінної боротьби у Чорному морі, втрату РФ контролю над акваторією моря, знищення ворожих кораблів, посилення протимінних спроможностей наших ВМС АрміяInform розповів кандидат військових наук, к1р у відставці Степан Яким'як:

Ворог мав твердий намір захопити Одещину та Миколаївщину: що зупинило. «Мінна зброя під час відбиття широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну стала цементуючим елементом протидесантної оборони морського узбережжя України у Чорному морі. Напередодні вторгнення рашисти наростили десантні спроможності чорноморського флоту ще шістьма великими десантними кораблями зі складу північного і балтійського флоту. Ворог мав твердий намір захопити Одещину та Миколаївщину, втрата яких могла б призвести до охоплення противником України з півдня. Проте завчасно створені оборонні протидесантні морські мінні загородження та офіційно оголошені Україною заборонені для плавання сім прибережних районів стали бар'єром для угруповань сил ворога. Так, маючи у перші дні повну перевагу у повітрі та на морі, противник чітко зрозумів, що цю перешкоду йому не здолати, адже для цього було необхідно знищити берегову артилерію та значний час витратити на пошук і знищення морських мін. Однак, як виявилось, це було лише початком у цій новітній мінній війні на морі.

Про спецоперацію РФ із застосуванням мінної зброї. Наступним етапом мінної війни стало застосування РФ дрейфуючих на поверхні морських мін. Це ворог зробив цілеспрямовано для зупинки міжнародного судноплавства, компрометування України в очах її партнерів та здійснення психологічного тиску на екіпажі цивільних суден. У порушення норм Міжнародного морського права, зокрема Гагської конвенції 1907 року, московитське військове керівництво створило загрозу судноплавству неконтрольованим застосуванням мінної зброї. Діючи за кальками прийомів інформаційної боротьби, противник в особі капітана порту Сочі, що є офіційним представником міністерства транспорту РФ, 18 березня 2022 року розповсюджує «цікавого» листа за номером 348/0162. В ньому зазначається, що у південно-західній та північно-західній частині Чорного моря існує мінна загроза через те, що внаслідок штормів з якорів зірвано близько «420 мін ЯМ та ЯРМ», що встановлені «українськими ВМС на підходах до портів Одеса, Очаків, Чорноморськ, Південний». Але це повідомлення виявилось не просто дезінформацією. Дрейфуючі міни справді з'являються по всій акваторії південно-західної частини Чорного моря, а точніше у морському просторі прибережних держав: 26 березня 2022 року – у турецькому Босфорі, 28 березня – біля узбережжя Туреччини та Румунії, 6 квітня – біля узбережжя Туреччини, 31 липня та 10 грудня 2022 року, 13 серпня 2023 року – у водах Румунії. Це вже була не інформаційна війна, а реальна загроза для життя членів екіпажів суден під прапорами різних країн, що здійснювали невійськові перевезення у Чорному морі та водах невоюючих держав. Проте РФ не вдалось скомпрометувати Україну в очах її партнерів. Була надана правдива інформація, яка і розбила міфи дезінформації. Вже 29 березня 2022 року МЗС України розповсюдило заяву щодо протиправної діяльності РФ у Чорному морі. З іншого боку перед міжнародним співтовариством постала проблема забезпечення безпеки судноплавства та притягнення до кримінально-правової відповідальності РФ за злочини на морі. З боку РФ це була справжня, добре продумана, але неефективно проведена спеціальна операція із застосуванням мінної зброї.

росія намагалась зірвати функціонування «зернового коридору». Наступним і знову ж безпрецедентним кроком рф у порушенні норм Міжнародного права стало мінування районів поблизу гирла річки Дунай та острова Зміїного. Тобто на шляхах плавання суден «зерновим коридором», утвореним Україною після відмови рф виконувати угоду про Чорноморську зернову ініціативу. Цей коридор використовувався також як гуманітарний для виведення іноземних суден, що були заблоковані в українських портах внаслідок вторгнення рф в Україну. Не маючи можливості залучення надводних кораблів та підводних човнів для постановки мін у цих районах, на початку осені 2023 року московити вдалися до спроби закидання мінно-вибухових пристроїв бомбардувальною авіацією з безпечною, як їм здавалось на той момент, рубежу. Тобто літаки здійснювали мінометання без входження у зону ураження засобів ППО, розгорнутих на українському узбережжі. Від самого початку підступний замисел ворога був практично одразу розкритий українськими військовими моряками. Розуміючи наміри ворога, вони вели спостереження за постановками мін авіацією противника та знищували міни у морі. Врешті, 5 грудня 2023 року дії противника з мінування авіацією ділянок «зернового коридору» були припинені. Сили ППО збили ворожий літак Су-24, що намагався скинути міни. Противник зрозумів, що тут стало небезпечно і відмовився від подальшого проведення цієї операції. Успішний захист Сил оборони України «зернового коридору» впродовж перших чотирьох місяців створив умови для експорту морем семи мільйонів тонн вантажів. З 8 серпня до початку грудня 2023 року з портів Одеси вийшло 200 суден та зайшло 226. В цьому важливу роль відіграли й протимінні сили ВМС ЗС України.

Фіксувались неодноразові випадки підриву цивільних суден іноземних держав. Внаслідок дій рф у західній частині Чорного моря були неодноразові випадки підриву цивільних суден під прапорами іноземних держав. Лише з вересня по грудень 2023 року на мінах підірвалося 5 суден під прапорами Того, Туреччини, Ліберії та Панами. Наприклад, балкерне судно Vyssos під прапором Панами, що прямувало під завантаження зерном до одного з дунайських портів, підірвалось на міні в українських водах. Судно втратило хід і керування, на верхній палубі виникла пожежа. Двоє моряків отримали поранення. На жаль, перелік підривів цивільних суден під прапорами іноземних держав, що не брали участь у війні в Чорному морі, не є вичерпним. Були й інші випадки та, врешті, війна продовжується... Проте мета дій ворога не була досягнута. Експорт зерна та інших вантажів з українських портів «зерновим коридором» успішно продовжився.

Чому рф втратила ініціативу у війні на морі. У жовтні 2023 року внаслідок прихованої операції з постановки морських мін силами ВМС ЗС України та СБУ із застосуванням морських безекіпажних комплексів на зовнішньому рейді Севастополя було уражено чотири військових кораблі рф. У ході цієї унікальної операції модернізованими морськими безекіпажними апаратами типу Sea Baby було виставлено щонайменше 15 морських мін, вага кожної з яких близько 180 кг. Підготовка тривала щонайменше півтора місяця, зокрема впродовж цього часу здійснювалось спостереження за шляхами маневрування військових кораблів рф на зовнішньому рейді Севастополя. Вхід до внутрішнього рейду Севастополя (до Севастопольської бухти) був на той час щільно захищений противником боновими та іншими загородженнями, що ускладнювало

можливість проникнення безекіпажних апаратів до кораблів у бухті. Як відомо, постановка мін тривала декілька тижнів, сумарно апарати пройшли до місць постановки та у зворотному напрямку понад 3000 миль. Під час одного з виходів у море безекіпажний апарат був виявлений трьома патрульними катерами класу «Раптор». Тому ним було завдано удар гранатометом (наш безекіпажний апарат оснащений гранатометом – ред.) по катерах РФ, внаслідок чого один з катерів противника був уражений. Попри те, ворог не зумів завчасно виявити постановку мін та виставлені мінні загородження і після цього події на зовнішньому рейді Севастополя з кожним днем ставали все цікавішими і веселішими. Так, 11 жовтня 2023 року під час руху в пункт базування Севастополь підірвався патрульний корабель «державін» (ймовірно пошкоджено правий борт). За два дні цей же корабель знову підірвався, коли намагався переміститися до іншого пункту базування на ремонт. В той же день на міні підірвався й буксир, який йшов на допомогу «державіну». А ще за декілька днів в цьому ж районі під час проведення протимінних дій підірвався один з двох наявних у складі ЧФ РФ новітніх протимінних кораблів проєкту 12770. Попередній аналіз подій та наслідків цієї операції засвідчив, що морські роботизовані системи суттєво змінюють характер дій на морі. Можливо, що лише недостатній обсяг вибухової речовини у виставлених морських мінах не дозволив досягти максимального результату та забезпечити повне знищення кораблів. Проте, і це найважливіше, який вплив мала ця операція на характер дій противника у війні на морі? Через деякий час після проведення цієї операції, можна стверджувати, що вона стала одним з основних чинників втрати контролю РФ над підхідними районами до головної військово-морської бази. А також виведення з неї основних сил, у тому числі кораблів з ракетним комплексом «калібр» та десантних кораблів, до пунктів базування у східній частині Чорного моря».

Протимінні сили українського флоту. «Також зараз Україні потрібно зосередитися на розвитку власних протимінних спроможностей. Адже наявні сили не є достатніми. Наразі український флот має обмежені спроможності з боротьби з мінною небезпекою на морі. Після втрати значної кількості бойових кораблів в умовах окупації Криму росією, у тому числі низки протимінних кораблів, ВМС ЗС України мали у своєму складі лише рейдовий тральщик проєкту 1258 «Генічеськ». Але у червні 2022 року стало відомо про його загибель під ударами противника. Завдяки проведеним заходам та наданню партнерами військово-технічної допомоги ВМС ЗС України в теперішній час здійснюють протимінні дії у першу чергу для забезпечення оборони сил у пунктах базування та захисту цивільного судноплавства. Йдеться про забезпечення функціонування «зернового коридору», недопущення підриву на мінах цивільних суден у портах та під час переходу морем. Чи достатніми є ці сили? Безумовно, ні. Адже спектр протимінних завдань дуже широкий. Зараз частково виконуються лише основні завдання.

Протимінні спроможності України. Наразі одним з найбільш важливих джерел розвитку протимінних спроможностей є Коаліція морських спроможностей, що була створена 11 грудня 2023 року за ініціативи Великої Британії спільно з Норвегією. До Коаліції приєдналось ще декілька держав. Вже зараз до складу надводних сил флоту вже входять два протимінні кораблі – шукачі мін типу Sandown з назвами «Чернігів» та «Черкаси». Вони передані Україні у 2023 році Великою Британією згідно з угодою від січня 2022 року. Проте через дію Конвенції Монтр'ю на даний час вони не можуть бути проведені у Чорне море, тож знаходяться у Великобританії та залучаються до спільних навчань. Окрім того, очікується передача українському флоту ще двох протимінних кораблів –

шукачів мін від Нідерландів (орієнтовно у 2025 році). Ймовірно, що це будуть кораблі типу Alkmaar. Основним протимінним озброєнням цих кораблів є гідроакустична станція мінопошуку та підводні апарати типу RAP104. Розглядаючи спроможності протимінних сил, слід зазначити, що до складу протимінних комплексів Seafox Atlas та Remus 100 входять сучасні підводні апарати, які мають високі пошукові спроможності. Водночас відомо, що українські ВМС можуть використовувати для пошуку мін й деякі інші комплекси, зокрема гідроакустичні станції німецького виробництва типу Cerberus Mod 2, закуплені у 2019 році”.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/27/vijna-droniv-v-chornomu-mori-ta-proval-speczoperacij-rf-shho-vpershe-zrobleno-same-ukrayinczyamy/>

26. Чергове "ноу-хау": Окупанти затоплюють біля керченського мосту протидронові "їжаки" (фото).

росіяни затоплюють протидронові "їжаки" у Керченській протоці.

Фото з порталу "Кримський вітер"

Про це повідомляє "Кримський вітер", передають Патріоти України. За інформацією передплатників каналу, наразі конструкції затоплюють ближче до судноплавного прольоту Керченського мосту. "Окупанти з кінця весни не на жарт взяли за підвищення захищеності мостової споруди. Їм здалося, що двох видів бонових загорож з бочок і барж мало. У протоці топлять конструкції типу "їжак", а також будують паралельно мосту ще один - на палях, які забивають у дно", - повідомляє канал. Крім цього, росіяни на намивних ділянках і на острові Тузла побудували вишки для розміщення на них різного озброєння.

<https://patrioty.org.ua/blogs/cherhove-nou-khau-okupanty-zatopliuiut-bilia-kerchenskoho-mostu-protydronovi-izhaky-foto-533055.html>

27. В Японії представили супутникову технологію, що може відстежувати тіньовий флот. Завдяки штучному інтелекту з'явилась можливість знаходити судна, що які не транслюють дані AIS. Японська компанія Mitsubishi Heavy Industries представила супутникову технологію, яка може відстежувати тіньовий флот по всьому світу. Про це

пише ЦТС з посиланням на Splash. Mitsubishi Heavy розробила пристрій, який, як і інше обладнання для спостереження за Землею, робить зображення земних об'єктів, але, на відміну від інших супутникових технологій, одночасно обробляє ці візуальні дані за допомогою штучного інтелекту. Встановлений на супутнику детектор під назвою AIRIS, складається з камери спостереження Землі та процесора даних, оснащеного ШІ. Коли камера сканує поверхню Землі, AIRIS за допомогою штучного інтелекту для виявлення цільових об'єктів - наприклад, суден тіньового флоту, які не використовують свою AIS, а також вибирає та передає дані лише з тих областей, де знаходяться ці об'єкти. AIRIS був обраний Японським агентством аерокосмічних досліджень (JAXA) для випробувань у космосі. "Розгортання AIRIS знаменує собою значний прогрес у морському моніторингу, покращуючи здатність відстежувати судна, що не транслюють AIS та контролювати незаконну діяльність у відкритому морі", - йдеться у заяві Mitsubishi Heavy.

https://cfts.org.ua/news/2024/10/28/v_yaponi_predstavili_suputnikovu_tekhnologiyu_scho_mozhe_vidstezhuvati_tinoviy_flot_80922

28. росія змушена доставляти запаси для бази в Сирії в обхід Європи, — ВМС ЗСУ. росія змушена забезпечувати свою військову базу в Сирії запасами, використовуючи тривалий морський маршрут в обхід усієї Європи. Про це в ефірі телемарафону заявив речник Військово-Морських Сил ЗСУ Дмитро Плетенчук, повідомляє Укрінформ. За його словами, російські сили вже не можуть користуватися звичним маршрутом через Босфор, і так званий «Сирійський експрес» для них тепер недоступний. Нині доставку забезпечують морем, минаючи Європу, що значно подовжує шлях до сирійського порту Тартус. Плетенчук зазначив, що російські сили постають перед технічними труднощами, а активність у Середземному морі залишається обмеженою. Речник також підкреслив, що на охороні пунктів базування не спостерігається жодної одиниці корабельного складу, що є незвичайною ситуацією. Однак, попри логістичні перешкоди, російське угруповання в Сирії продовжує функціонувати. Раніше USM повідомляв, що росія збільшує перевезення зброї до морської бази у Сирії. Удвічі більше російських кораблів проходять через Гібралтарську протоку. Так, до військово-морської бази на заході Сирії перевозять зброю і військове спорядження.

<https://usm.media/rosiya-zmushena-dostavlyati-zapasi-dlya-bazi-v-siriyi-v-obhid-yevropi-vms-zsu/>

29. Окупанти виставлять в музеї українську субмарину «Запоріжжя», захоплену в Криму. російські окупанти планують виставити в музеї в Криму український підводний човен «Запоріжжя», захоплений під час анексії півострова. Єдиний підводний човен ВМС ЗСУ «Запоріжжя» проєкту 641 стане музейним експонатом для окупантів та їхніх посіпак, повідомляють росЗМІ. Субмарину розмістять в одному з музеїв Криму. «Музеєфікацію» човна планують здійснити до завершення 2025 року.

Фото з порталу usm.media

До складу Військово-морського флоту срер субмарина Б-435 увійшла 1971 року. У 1997 році підводний човен відійшов Україні в межах поділу чорноморського флоту радянського союзу. У 2014 році екіпаж підводного човна під час анексії Криму ухвалив рішення перейти на бік росії.

<https://usm.media/okupanti-vistavlyat-v-muzeji-ukrayinsku-submarinu-zaporizhzhya-zahoplenu-v-krimu/>

Примітки

1. Коноса́мент — товаророзпорядчий документ, цінний папір, що видається морським перевізником вантажу його відправнику, що засвідчує прийняття вантажу до перевезення і містить зобов'язання доставити вантаж до пункту призначення і передати його одержувачу.

<https://uk.wikipedia.org/wiki>

2. KSE Institute — це аналітичний центр при Київській школі економіки. Спеціалізується на аналітиці, консалтингу, дослідженнях, розробляє стратегії та рекомендації щодо підтримки сильної й інноваційної економіки України. KSE Institute надає консалтингові послуги для державного та приватного сектору та є одним із найбільших Think Tanks в Україні.

<https://kse.ua/ua/kse-department/kse-institute/>

Висновки

1. У морських портах Одещини буде підвищено оборонні заходи, у фокусі також безпека персоналу та відновлення інфраструктури.

2. План перемоги включає в себе розробку Морської стратегії: деталі.

3. Збитки від жовтневих обстрілів української портової інфраструктури оцінюють у \$30-40 млн.

4. Величезну роботу з розмінування проводять українські військові моряки. Шляхом неймовірних зусиль підрозділів ВМС ЗС України вдалось відновити судноплавство у Чорному морі по чітко визначених коридорах.
5. Україна заблокувала участь РФ у складі Бюро Водної конвенції.
6. «Тіньовий флот» приніс Кремлю більше грошей, ніж Україна отримала допомоги від партнерів.
7. За час роботи Українського коридору через нього пройшло понад 2900 суден.

5.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 22 жовтня, морські піхотинці знищили: 76 російських військових (вбитими та пораненими); 1 одиниця автомобільної техніки; БПЛА “Орлан”. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 139 FPV дронів.

23.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 23 жовтня, морські піхотинці знищили: 87 російських військових (вбитими та пораненими); БПЛА “Supercam”. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 139 FPV дронів.

24.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 24 жовтня, морські піхотинці знищили: 78 російських військових (вбитими та пораненими); 1 одиницю автомобільної техніки. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 118 FPV дронів.

25.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 25 жовтня, морські піхотинці знищили: 47 російських військових (вбитими та пораненими); гармату; БМП. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 176 FPV дронів.

26.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 26 жовтня, морські піхотинці знищили: 143 російських військових (вбитими та пораненими); 2 одиниці автомобільної техніки; БТР-80. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 138 FPV дронів.

27.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. За уточненими даними у період з 21.10.2024 по 27.10.2024, морські піхотинці знищили: 711 російських військових (вбитими та пораненими); 5 одиниць автомобільної техніки; гармату; 2 ББМ; 5 БПЛА оперативно-тактичного рівня; 2 польових сховища з боєприпасами. Крім того, зведений підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 952 FPV дрони.

28.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 28 жовтня, морські піхотинці знищили: 136 російських військових (вбитими та пораненими). Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 103 FPV дрони.

29.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 29 жовтня, морські піхотинці знищили: 147 російських військових (вбитими та пораненими). Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 83 FPV дрони.

30.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 30 жовтня, морські піхотинці знищили: 208 російських військових (вбитими та пораненими); гармату; танк; човен. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 130 FPV дронів.

31.10.2024 Військові частини та підрозділи Корпусу морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які входять до складу угруповань, продовжують виконувати завдання щодо відсічі повномасштабної збройної агресії російської федерації. Минулої доби, 31 жовтня, морські піхотинці знищили: 126 російських військових (вбитими та пораненими); 2 ББМ “Тигр”. Крім того, зведеним підрозділом РЕБ морської піхоти було знищено або подавлено 126 FPV дронів.

<https://www.facebook.com/uafmarines?locale=uk>

Загальні бойові втрати противника з 22.10.2024 по 31.10.2024													
Дата д/м/р	Ліквідовано												
	Особового складу	Автотехніки	Спецтехніки	Бронетехніки	Артилерійських систем	Гармат	Мінометів	Човнів	БПЛА	FPV дронів	Станцій РЕБ	Польових сховищ з боєприпасами	Польових сховищ ПММ
22.10.24	76	1	-	-	-	-	-	-	1	139	-	-	-
23.10.24	87	-	-	-	-	-	-	-	1	139	-	-	-
24.10.24	78	1	-	-	-	-	-	-	-	118	-	-	-
25.10.24	47	-	-	1	1	-	-	-	-	176	-	-	-
26.10.24	143	2	-	1	-	-	-	-	-	138	-	-	-
27.10.24	151	1	-	-	-	-	-	-	2	104	-	2	-
28.10.24	136	-	-	-	-	-	-	-	-	103	-	-	-
29.10.24	147	-	-	-	-	-	-	-	-	83	-	-	-
30.10.24	208	-	-	1	-	1	-	1	-	130	-	-	-
31.10.24	126	-	-	2	-	-	-	-	-	126	-	-	-
Всього за тиждень	1073	5	-	5	1	1	-	1	4	1256	-	2	-

Загальні бойові втрати противника з 01.10.2024 по 31.10.2024													
Дата д/м/р	Ліквідовано												
	Особового складу	Автотехніки	Спецтехніки	Бронетехніки	Артилерійських систем	Гармат	Мінометів	Човнів	БПЛА	FPV дронів	Станцій РЕБ	Польових сховищ з боєприпасами	Польових сховищ ПММ
01.10 - 07.10.24	287	4	-	2	-	-	2	3	6	709	-	1	-
08.10 - 14.10.24	476	3	-	-	-	-	1	7	4	767	-	-	-
15.10 - 21.10.24	615	1	-	-	-	-	-	3	2	753	-	-	-
22.10 - 30.10.24	1073	5	-	5	1	1	-	1	4	1256	-	2	-
Всього за місяць	2451	13	-	7	1	1	3	14	16	3485	-	3	-

6.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ПРО ПЕРЕБІГ БОЙОВИХ ДІЙ НА ІНШИХ НАПРЯМКАХ, ЩО ВХОДЯТЬ ДО ЗОНИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.10.2024 Морпіхи 36 бригади спільно з теробороною та бійцями 47 мехбригади завершують вибивати окупантів із захоплених селищ Зелений Шлях та Новоіванівка в Курській області. Кадри боїв оприлюднила пресслужба Командування морської піхоти

ВМС ЗС України. Колона важкої техніки 36 ОБрМП на чолі з танками Т-64БВ з боями просунулася на 2 кілометри вздовж траси «Рильськ—Коренево—Суджа».

Фото: mil.in.ua

Військові двічі зустріли опір під час свого просування, прорвавши позиції в лісопосадках, та зайшли безпосередньо в саме селище Зелений Шлях. Наступ морпів відбувався за підтримки розвідувальних безпілотної та артилерії, що використовувала касетні боєприпаси. Уже біля самого населеного пункту морпихи відбили механізовану контратаку з кількох броньованих машин за допомогою танків та ударних дронів.

<https://mil.in.ua/uk/news/ukrayinski-morpihy-shturmuvaly-zelenyj-shlyah>

24.10.2024 Миколаївські морські піхотинці 36-ї бригади поділилися подробицями запеклого бою, що відбувся на Курському напрямку, де вони захищали позиції біля села Любимівка в Курській області. Про це повідомляє пресслужба 36 ОБрМП. За попередньою інформацією, під час операції українські військові прикривали евакуацію поранених, коли їх оточили численні сили російських окупантів. — Стрільба велась з різних напрямків, але ми активно вели вогонь у відповідь, тому до себе їх не підпускали. Але потім, коли мимо нас проїхала ворожа техніка, ми зрозуміли, що ситуація накаляється, - описав ситуацію один із піхотинців, Дмитро. За словами Юрія, до них підкотили чотири ворожі машини, чисельність яких перевершувала їхні сили. Військові зазначили, що командир чітко давав вказівки, завдяки чому ніхто не розгубився, і їм вдалося злагоджено відбити штурм. Проте ситуація ускладнилася, коли противник почав завдавати удари по будівлі, в якій вони перебували. Не зважаючи на складну ситуацію та постійні обстріли, ніхто не хотів здаватися. Військові прийняли колективне рішення — взяти вогонь на себе. — Коли прилетіло дві наші касетні ракети і навколо нас все почало вибухати, незважаючи на критичність ситуації, всі зраділи. Всі зраділи, що ворога все-таки накрыли, моральний дух піднявся, бійці були готові продовжувати вести бій, - зазначив Дмитро. — Артилерія працювала безвідмовно, а командир точно наводив вогонь на ворога, - додав Юрій. Спочатку штаб вважав, що

захисники загинули, оскільки їхнє укриття отримало пряме влучання, і будівля загорілася. Однак, того ж вечора стало відомо, що всі дев'ять морських піхотинців вижили і змогли повернутися з поля бою. Під час відходу вони також врятували поранених побратимів, продемонструвавши неймовірну відвагу та згуртованість.

https://news.pn/uk/public/316834#google_vignette

26.10.2024 Українські морські піхотинці та десантники створили “дорогу смерті” для російських військ у Курській області. Українські військові, зокрема 36-та бригада морської піхоти, 47-ма механізована, 82-га та 95-та десантно-штурмові бригади, під командуванням ЗСУ перетворили ділянку шосе біля Зеленого Шляху в Курській області на справжнє “кладовище” для російської техніки, пише аналітик Forbes Девід Акс. Операція стала відповіддю на розстріл дев'ятох українських операторів БПЛА. 18 жовтня українські десантники 95-ї бригади завдали серйозних втрат російським підрозділам, знищивши три БТР і вбивши 30 окупантів. Декілька днів потому 47-ма бригада атакувала російських морських піхотинців біля Зеленого Шляху, задіявши танки М-1 та бойові машини М-2. Силами Т-64 і БТР М-113 українці увійшли до Зеленого Шляху з півдня, атакуючи ворога на ходу, а із заходу знищили сімох саперів 155-ї бригади. Результатом операції стали десятки мільйонів доларів у вигляді знищеної російської техніки – щонайменше 17 бронетранспортерів, вантажівок і танків. За словами Акса, українські підрозділи в ході операції не втратили жодної одиниці своєї бронетехніки. Аналітик також зауважив, що російські сили очікують на підкріплення – незабаром до Курська мають прибути перші групи північнокорейських військових.

<https://mrpl.city/news/view/doroga-smerti-dlya-okupantiv-zsu-peretvorili-kurshhinu-na-pastku-dlya-tsiloi-brigadi>

29.10.2024 Воїни-остроградці продовжують утримувати рубежі в населеному пункті Гірник на Донеччині та покращують положення зачищаючи його околиці, чим завдають чималих втрат противнику.

Фото: facebook.com

Напередодні, морським піхотинцям з 2 батальйону морської піхоти вдалося відбити наступ переважаючих сил ворога, закріпитися та зайняти більш вигідне положення,

внаслідок чого мужніми морпіхами було знищено 12 окупантів, ще 6 ганебно наживали п'ятами.

<https://www.facebook.com/35obrmp/videos/1042539770886861>

29.10.2024 Курська область – Західний сектор.

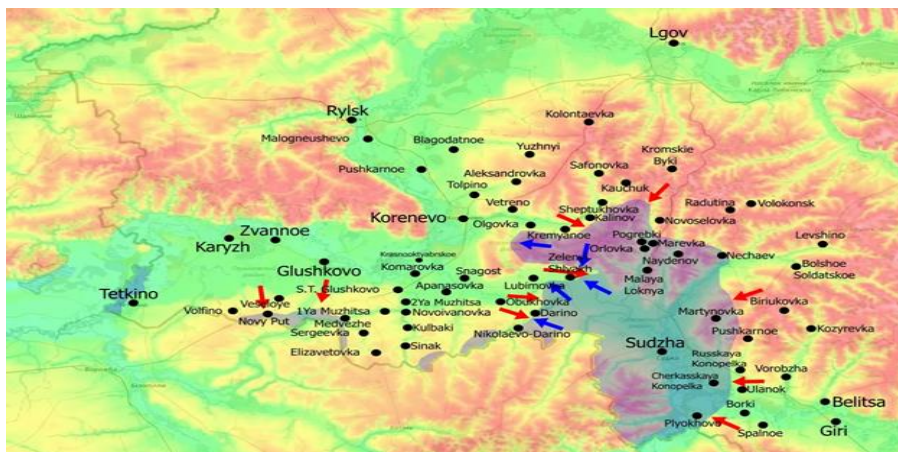

Фото: ipress.ua

Між Любимівкою та Зеленим Шляхом батальйон 36-ї бригади морської піхоти знищує кілька російських автомобілів і завдає удару по взводу російської піхоти з артилерії та ПТРК.

https://ipress.ua/articles/genshtab_prodivzhuie_ignoruvaty_problemy_na_fronti_horoshyh_novyn_z_novu_nemaie_tom_kuper_ta_donald_gill_363956.html

7.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ОПЕРАТИВНОГО КОМАНДУВАННЯ «ПВДЕНЬ» ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.10.2024 Розпочалась 972-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За вчора ворог застосував 282 FPV-дрони, скинув з БпЛА 331 боєприпас, з них 2 - з отруйними речовинами. На Дніпропетровщині ворог тероризував Нікопольщину артилерією, дронами та РСЗВ. Постраждало 7 осіб. Втрати ворога склали: особового складу - 59 осіб, ЗРК "Тор" – 1, автомобільної та БММ техніки - 17, гармат - 10 з них "Гіацинт-Б" та три "Мста-Б", ЗУ-23-2, мотоцикли – 2, станції РЕБ – 3, розвідувальних БпЛА – 10, комплексів відеоспостереження – 1, квадроцикл – 1, БпЛА типу "Shahed-136" – 7, бліндажів – 7, місце зберігання боєприпасів, спостережні пункти – 3.

23.10.2024 Розпочалась 973-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За вчора ворог застосував 332 FPV-дрони, з них 12 типу "Ланцет", скинув з БпЛА 376 боєприпасів, з них 4 - з отруйними речовинами. На Дніпропетровщині ворог атакував Нікопольщину, Покровську, Мирівську, Марганецьку та Червоногригорівську громаду артилерією та дронами. Загинула 1

людина, ще 1 поранена. Втрати ворога склали: особового складу - 44 особи, гармат - 8, з них "Гіацинт-Б" та "Мста-Б", автомобільної техніки – 5, багі – 1, мотоцикли – 5, РСЗВ БМ-21 "Град" – 1, розвідувальних БпЛА – 8, комплексів відеоспостереження "Муром-М"- 1, БпЛА типу "Shahed-136" – 19, бліндажів – 7, місце зберігання боєприпасів – 1, місце зберігання МТЗ – 1, спостережні пункти – 3.

24.10.2024 Розпочалась 974-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За вчора ворог застосував 267 FPV-дронів, з них 5 типу "Ланцет", скинув з БпЛА 291 боєприпас, з них 8 - з отруйними речовинами. На Дніпропетровщині ворог атакував Нікопольщину, Покровську, Мирівську, Марганецьку та Червоногригорівську громаду артилерією, РСЗВ та дронами. Одна людина поранена. Втрати ворога за добу склали: особового складу - 46 осіб, РСЗВ -2, з них один БМ-27 «Ураган» та один БМ-21 "Град", гармат - 8, з них "Гіацинт-Б" та дві "Мста-Б", автомобільної техніки – 10, міномети – 2, багі – 1, мотоцикли – 4, човен – 1, розвідувальних БпЛА – 4, БпЛА типу "Shahed-136" – 7, бліндажів – 7, місце зберігання боєприпасів – 1, місце зльоту БпЛА – 4, пункт управління та укриття розрахунку БпЛА – 2, спостережні пункти – 3.

25.10.2024 Розпочалась 975-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За вчора ворог застосував 254 FPV-дрони, з них 6 типу "Ланцет", скинув з БпЛА 280 боєприпасів. На Дніпропетровщині ворог атакував Нікопольщину, Покровську, Мирівську, Марганецьку та Червоногригорівську громади артилерією, РСЗВ та дронами-камікадзе. Втрати ворога за добу склали: особового складу - 43 особи, танк - 1, гармат – 3, автомобільної техніки та ББМ – 13, човен – 1, багі – 2, мотоцикли – 5, розвідувальних БпЛА – 3, БпЛА типу "Shahed-136" – 1, комплекс відеоспостереження – 1, генератор – 1, наземний дрон – 1, starlink – 1, бліндажів – 6, місце зберігання боєприпасів – 2, місце зберігання ПММ, спостережні пункти – 3.

26.10.2024 Розпочалась 976-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. За вчора ворог застосував 365 FPV-дронів, з них 4 типу "Ланцет", скинув з БпЛА 339 боєприпасів, з них 1 з отруйними речовинами. На Дніпропетровщині внаслідок нічної ракетної атаки в місті Дніпро є руйнування одразу у кількох локаціях. Троє людей загинуло, ще 19 - дістали поранення. Втрати ворога за добу склали: 73 одиниці особового складу, 6 гармат (з них одна "Мста-Б"), 12 одиниць автомобільної техніки та ББМ, 2 міномети, 5 мотоциклів, 1 квадроцикл, 1 станція РЕБ, 5 розвідувальних БпЛА, 11 БпЛА типу "Shahed-136", 1 комплекс відеоспостереження "Муром-М", 6 бліндажів, 2 місця зберігання боєприпасів, місце зберігання ПММ, вогнева позиція, 3 спостережні пункти, місце зльоту БпЛА, місце скупчення особового складу.

27.10.2024 Розпочалась 978-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Загалом протягом минулої доби зафіксовано 6 ворожих штурмів. Противник завдав одного ракетного удару, трьох авіаційних ударів, застосувавши 13 КАБ, 314 ударів дронами-камікадзе та здійснив 245 обстрілів позицій наших військ і населених пунктів із використанням різних типів озброєння. Втрати ворога за добу склали: 57 одиниць особового складу, 8 гармат (з них одна "Мста-Б" та одна "Гіацинт-Б"), 10 одиниць автомобільної техніки та ББМ, 1 міномет, 2 мотоцикли, 5 квадроциклів, 1 станція РЕБ, 2 розвідувальних БпЛА, 10 БпЛА типу "Shahed-136", 1 комплекс відеоспостереження "Муром-М", 1 камера відеоспостереження, 16 бліндажів,

4 місця зберігання боєприпасів, 2 місця зберігання ПММ, вогнева позиція, 3 спостережні пункти.

28.10.2024 Розпочалась 979-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Загалом протягом минулої доби зафіксовано 3 ворожі штурми. Противник завдав 7 авіаційних ударів, застосувавши 39 КАБ та 70 НАР, 308 ударів дронами-камікадзе та здійснив 204 обстріли позицій наших військ і населених пунктів із використанням різних типів озброєння. Також ворог на Півдні України активно застосовує дрони-камікадзе. Щодня він завдає близько трьох сотень ударів FPV-дронами. Лише за минулу добу зафіксовано 285 таких ударів. Втрати ворога за добу склали: 75 одиниць особового складу, 2 гармати, 7 одиниць автомобільної техніки, 1 міномет, 1 мотоцикл, 1 квадроцикл, 1 багі, 1 камера (Астрон-1), 1 генератор, 1 старлінк, 7 бліндажів, 2 місця зльоту БПЛА, 1 вогнева позиція, 6 спостережних пунктів.

29.10.2024 Розпочалась 980-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Загалом протягом минулої доби зафіксовано 2 ворожі штурми. Противник завдав одного ракетного та чотирьох авіаційних ударів, застосувавши 24 КАБ та 16 НАР, 285 ударів дронами-камікадзе та здійснив 186 обстрілів позицій наших військ і населених пунктів із використанням різних типів озброєння. На Времівському напрямку противник безуспішно проводить штурмові дії в районах Левадне, Новоандріївка, Приютне та Рівнопіль. На Гуляйпільському та Орхівському напрямках окупанти активно застосовували авіацію. Так, в районі Малої Токмачки ворог скинув 24 КАБ та завдав удари по Миколаївці та Новоандріївці 16-ма некерованими авіаційними ракетами. Вночі ворог знову застосовув БПЛА типу «Shahed-136» та продовжує дронний терор. Щодня він завдає понад двохсот ударів FPV-дронами різних модифікацій. Так, за минулу добу було зафіксовано 233 таких ударів. Втрати ворога за добу склали: 54 одиниці особового складу, 1 зенітно-ракетний комплекс «Стріла-10», 6 БПЛА типу «Shahed-136», 12 одиниць авто та бронетехніки, 1 гармата, 1 міномет, 3 мотоцикли, 3 квадроцикли, 1 човен, 1 камера, 1 РЕБ окопний, 1 генератор, 1 старлінк, 1 станція мобільного зв'язку та 1 антена супутникового зв'язку, 10 бліндажів, 10 спостережних пунктів.

30.10.2024 Розпочалась 981-ша доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Протягом минулої доби зафіксовано 4 ворожі штурми. Знову противник завдав 2 ракетних та 6 авіаційних ударів, застосувавши 23 КАБ та 46 НАР, 249 ударів дронами-камікадзе, з них 9 одиниць типу «Ланцет». Із використанням різних типів озброєння ворог здійснив 183 обстріли позицій наших військ та населених пунктів прифронтових регіонів. На Времівському напрямку противник безуспішно проводить розвідувальну роботу щодо намірів до штурмових дій. На Гуляйпільському та Орхівському напрямках окупанти активно продовжують застосовувати авіацію. Так, в районі Малої Токмачки ворог скинув 23 КАБ по Новоандріївці та Орхову, завдав удар майже пів сотнею некерованих авіаційних ракет. На Придніпровському напрямку ворог здійснив 4 безуспішні спроби штурмових дій позицій наших підрозділів. російські агресори продовжують терор проти мирного населення Півдня України. Учора ввечері вони здійснили масований ракетний удар по Одещині. Продовжується і дронний терор. Окупанти завдали понад триста ударів FPV-дронами різних модифікацій, скинувши 408 осколкових боєприпасів. Втрати ворога за

добу склали:100 одиниць особового складу,1 зенітно-ракетний комплекс «Оса»,1 зенітно-ракетний комплект «Бук»,7 гармат, з них 1 «Мста-Б» та 1 «Гіацинт-Б», 22 одиниці авто та бронетехніки, 7 одиниць БпЛА, з них 3 «Суперкам», 2 «Зала» та 2 «Орлан-10», 3 мотоцикли,1 квадроцикл, 1 човен, 1 камера, 4 станції РЕБ, 2 генератори, 1 багі,12 бліндажів, 1 спостережний пункт,1 вогнева позиція та 1 місце зберігання зброї.

31.10.2024 Розпочалась 982-а доба широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України.Протягом минулої доби зафіксовано 5 ворожих штурмів. Противник завдав декілька ракетних та авіаційних ударів, застосувавши 10 КАБ. Із використанням різних типів озброєння, ворог здійснив 273 обстріли позицій наших підрозділів.На Времівському напрямку противник безуспішно проводить розвідувальну роботу щодо намірів до штурмових дій.На Гуляйпільському та Оріхівському напрямках окупанти продовжують застосовувати авіацію. Знову, в районі Малої Токмачки та Преображенки ворог скинув 10 КАБ. На Придніпровському напрямку ворог здійснив 4 безуспішні спроби штурмових дій позицій наших підрозділів. Зазнавши значних втрат, повернувся на вихідні позиції. Втрати ворога за добу склали: 57 одиниць особового складу, 3 гармати, в т.ч. МТ-12 «Рапіра», 8 одиниць авто та бронетехніки, 5 мотоциклів,3 камери відеоспостереження, 1 станція РЕБ, 1 генератор, 7 бліндажів, 3 спостережних пункти, 3 вогневих позиції,1 місце зберігання боєприпасів та місце зльоту БпЛА.

<https://www.facebook.com/OperationalCommandSouth?locale>

Загальні бойові втрати противника з 22.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України																							
Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Особового складу	ЗРК	Засобів ППО	Розвідників БпЛА	Станцій управління БпЛА	Пунктів управління БпЛА	Пускових установок БпЛА	Місце зльоту БпЛА	Артилерійських систем	Авто-бронетехніки	Мінометів	РСЗВ	ПТРК	Вогнеметних систем	Човнів	Мототехніки	Мотоциклів	Багі	Гідрокутерів	Квадроциклів	Електростанцій	Генераторів	Трансформаторів
22.10.24	59	1	-	-	-	-	-	-	10	17	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-
23.10.24	44	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-
24.10.24	46	-	-	-	-	2	-	4	8	-	2	2	-	1	-	4	1	-	-	-	-	-	-
25.10.24	43	-	-	-	-	-	-	-	3	13	-	-	-	1	-	5	2	-	-	-	-	1	-
26.10.24	73	-	-	-	-	-	-	1	6	2	-	-	-	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-
27.10.24	57	-	-	-	-	-	-	-	8	-	1	-	-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-
28.10.24	75	-	-	-	-	-	-	2	2	-	1	-	-	-	-	1	1	-	1	-	1	-	-
29.10.24	54	1	-	-	-	-	-	-	1	12	1	-	-	-	1	-	3	-	-	3	-	1	-
30.10.24	100	2	-	-	-	-	-	-	7	22	-	-	-	-	1	-	3	1	-	1	-	2	-
31.10.24	57	-	-	-	-	-	-	1	3	8	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-
Всього за тиждень	608	4	-	-	-	2	-	8	56	74	5	3	-	-	4	-	35	6	-	12	-	6	-

Загальні бойові втрати противника з 22.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України																							
Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Станцій мобільного зв'язку	Станцій супутникового зв'язку	Антен супутникового зв'язку	Телекомунікаційних комплексів	Оптико-електронних комплексів	РМК	КВТС	РЛС	Станцій РЕБ	Портативних станцій РЕБ	Контрольно-пропускних пунктів	Пунктів управління	Спостережних пунктів	Спостережних позицій	Командно спостережних пунктів	Комплексів відеоспостереження	Систем відеоспостереження	Камер відеоспостереження	Камер	Бліндажів	Блок постів	Вогневих позицій	Взводних опорних пунктів
22.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-
23.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-
24.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-
25.10.24	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	6	-	-	-
26.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	6	-	1	-
27.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	1	-	1	1	16	-	1	-
28.10.24	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	1	7	-	1	-
29.10.24	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	1	10	-	-	-
30.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	12	-	1	-
31.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	7	-	3	-
Всього за тиждень	1	3	1	-	-	-	-	-	7	-	-	-	36	-	-	5	-	4	4	85	-	7	-

Загальні бойові втрати противника з 22.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України																						
Дата д/м/р	Ліквідовано																					
	Місце проживання особового складу	Автомобільної техніки	Укриття особового складу ворога	Складів ПММ	Місце зберігання ПММ	Місце зберігання МТЗ	Складів МТЗ	Місця зберігання ОВТ	Місце зберігання боєприпасів	Місце скупчення особового складу	Місце зберігання майна	Відеокамер	Приладів спостереження	Місце зберігання технічних засобів	ЗУ	Танків	Наземних дронів	Спостережних постів	Лазерних прицілів розвідки	БПЛА	РЕБ окопних	Комплексів супутникового зв'язку
22.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	11	-	-
23.10.24	-	5	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-
24.10.24	-	10	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-
25.10.24	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	-
26.10.24	-	12	-	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-	-
27.10.24	-	10	-	-	2	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-
28.10.24	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	-

30.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	
31.10.24	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Всього за тиждень	-	44	-	-	4	1	-	-	12	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	94	1	-

Загальні бойові втрати противника з 01.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України

Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Особового складу	ЗРК	Засобів ППО	БпЛА розвідників	Станцій управління БпЛА	Пунктів управління БпЛА	Пускових установок БпЛА	Місце зльоту БпЛА	Артилерійських систем	Авто-бронетехніки	Мінометів	РСЗВ	ПТРК	Вогнеметних систем	Човнів	Мототехніки	Мотоциклів	Багі	Гідрокутерів	Квадроциклів	Електростанцій	Генераторів	Трансформаторів
01.10 - 07.10.24	500	2	-	3	-	-	-	4	43	75	14	-	-	-	4	-	23	5	-	6	-	1	1
08.10 - 14.10.24	555	3	-	-	-	-	-	12	35	15	9	-	-	-	25	19	23	3	-	-	-	-	-
15.10 - 21.10.24	441	-	-	-	-	-	-	5	28	55	14	-	-	-	7	-	15	3	-	3	-	10	-
22.10 - 31.10.24	608	4	-	-	-	2	-	8	56	74	5	3	-	-	4	-	35	6	-	12	-	6	-
Всього за місяць	2104	9	-	3	-	2	-	29	162	219	42	3	-	-	40	19	96	17	-	21	-	17	1

Загальні бойові втрати противника з 01.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України

Дата д/м/р	Ліквідовано																						
	Станцій мобільного зв'язку	Станцій супутникового зв'язку	Вузли зв'язку	Телекомунікаційних комплексів	Оптико-електронних комплексів	РМК	КВТС	РЛС	Станцій РЕБ	Портативних станцій РЕБ	Контрольно-пропускних пунктів	Пунктів управління	Спостережних пунктів	Спостережних позицій	Командно спостережних пунктів	Комплексів відеоспостереження	Систем відеоспостереження	Камер відеоспостереження	Канатних переправ	Бліндажів	Блок постів	Вогневих позицій	Взводних опорних пунктів
01.10 - 07.10.24	-	1	-	-	-	-	-	1	6	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	56	-	1	-
08.10 - 14.10.24	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	47	-	7	-
15.10 - 21.10.24	-	5	-	-	-	-	1	-	10	-	-	-	8	-	-	-	-	1	-	48	-	3	-

22.10 - 31.10.24	1	3	1	-	-	-	-	-	7	-	-	-	36	-	-	5	-	4	4	85	-	7	-
Всього за місяць	1	11	1	-	-	-	1	1	24	-	-	1	64	-	-	5	-	5	4	236	-	18	-

Загальні бойові втрати противника з 01.10.2024 по 31.10.2024 на південному напрямку України																						
Дата д/м/р	Ліквідовано																					
	Місце проживання особового	Автомобільної техніки	Укриття особового складу ворога	Складів ПММ	Місце зберігання ПММ	Місце зберігання МТЗ	Складів МТЗ	Місце зберігання ОВТ	Місце зберігання боєприпасів	Місце скупчення особового складу	Місце зберігання майна	Відеокамер	Приладів спостереження	Місце зберігання технічних засобів	ЗУ	Танків	Наземних дронів	Спостережних постів	Лазерних прицілів розвідки	БПЛА	РЕБ окопних	Комплексів супутникового зв'язку
01.10 - 07.10.24	11	11	2	-	1	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	7	-	-
08.10 - 14.10.24	-	45	-	-	-	-	-	-	12	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	77	-	-
15.10 - 21.10.24	-	29	-	-	1	-	-	-	8	-	1	-	1	1	-	-	-	-	1	69	-	-
22.10 - 31.10.24	-	44	-	-	4	1	44	-	12	1	-	-	-	-	1	1	1	-	-	94	1	-
Всього за місяць	11	129	2	-	6	1	44	-	39	1	1	2	1	1	1	1	1	-	1	247	1	-

8.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ КОМАНДУВАННЯ ПОВІТРЯНИХ СИЛ «ПІВДЕНЬ» ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

22.10.2024 Минулої доби, 22 жовтня 2024 року, знищено розвідувальний БПЛА «Орлан».

23.10.2024 У ніч на 23 жовтня 2024 року протиповітряною обороною Півдня України збито 16 ворожих ударних безпілотників, із них 12 - на Миколаївщині. російські окупаційні війська атакували Одещину керованою авіаційною ракетою Х-31П із акваторії Чорного моря. Також, 23 жовтня 2024 року, знищено розвідувальні БПЛА «ZALA» та «Supercam».

24.10.2024 Вночі 24 жовтня 2024 року протиповітряною обороною півдня України збито 9 ворожих ударних безпілотників, з яких шість - на Одещині. російські окупаційні війська завдали удару крилатою ракетою, ймовірно Х-22/32, в напрямку острова Зміїний

24.10.24	-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25.10.24	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26.10.24	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
27.10.24	-	1	-	-	-	-	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
28.10.24	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.10.24	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30.10.24	-	2	-	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31.10.24	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Всього за тиждень	3	4	-	14	-	-	63	2	-	-	-	-	-	-	1	-

Силами та засобами протиповітряної оборони повітряного командування "Південь" у період з 01.10.2024 - 31.10.2024

Дата д/м/р	Знищено															
	Розвідувальний БпЛА "Орлан-10"	Розвідувальний БпЛА "Supersam"	Розвідувальний БпЛА "Елерон"	Ударних БпЛА типу "Ланцет"	Ударно-розвідувальний БпЛА "Форпост"	Розвідувально-ударний БпЛА "Mohajer-6"	Ударних БпЛА типу "Shahed-136/131"	БпЛА типу "ZALA"	БпЛА "Картограф"	БпЛА типу "Мерлін-ВР"	Крилаті ракети типу "Калібр"	Крилаті ракети типу "Іскандер"	Крилатих ракет Х-101/Х-555/Х-55	Крилатих ракет Х-22	Крилатих ракет Х-59/69	Протирадіолокаційні ракети Х-31П
01.10 - 07.10.24	2	1	1	-	-	-	18	5	-	-	-	-	-	-	-	-
08.10 - 14.10.24	1	3	-	6	-	-	44	6	-	-	-	-	-	-	-	-
15.10 - 21.10.24	-	1	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	3	-
22.10 - 30.10.24	3	4	-	14	-	-	63	2	-	-	-	-	-	-	1	-
Всього за місяць	6	9	1	20	-	-	152	13	-	-	-	-	-	-	4	-

9.ІНФОРМАЦІЙНИ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЙ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ.

Оріхівський напрямок

22.10.2024 Українські прикордонники продовжують ефективно використовувати безпілотні літальні апарати для знищення ворожої техніки та живої сили на передовій. За інформацією ДПСУ, прикордонники-аеророзвідники помітили позиції окупантів на Запорізькому напрямку і миттєво вдарили по них FPV-дронами. “Підсумок – укриття зруйновано, двох окупантів ліквідовано”, – повідомили у пресслужбі.

Скріншот з відео: sprotyv.info

Скріншот з відео: sprotyv.info

Скріншот з відео: sprotyv.info

<https://sprotyv.info/video/prikordonniki-pokazali-yak-znishhili-ukrittya-voroga-video>

22.10.2024 На південному напрямку російські війська штурмують малими групами та готуються до застосування важкої техніки не тільки для транспортування штурмових груп до лінії бойового зіткнення, а й для підтримки дій піхоти. Як передає Укрінформ,

про це в телеефірі розповів речник Сил оборони Півдня Владислав Волошин. «Ворог продовжує обстріли і позицій, і прилеглих до лінії зіткнення населених пунктів. Ворог завдає ракетних, авіаційних ударів, здійснює обстріли з РСЗВ та проводить штурмові дії. На нашому напрямку їх дещо менше, ніж на інших напрямках, проте також противник намагається захопити певні рубежі і проводить штурмові дії доволі інтенсивно», - розповів Волошин. Він додав, що росіяни продовжують, як і раніше, проводить тактику штурмів малими групами та застосовують швидкісні засоби пересування – «баги», квадроцикли та ін. «На напрямку від Приютного і до Великої Новосілки противник проводить заняття із застосуванням важкої бронетехніки, і наша розвідка не виключає, що цю техніку він застосовуватиме не лише для транспортування штурмових груп до лінії бойового зіткнення, а й буде використовувати для підтримки дій піхоти», - повідомив речник.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3918929-na-pivdni-rosiani-sturmuut-malimi-grupami-i-planuut-zadiati-vazku-tehniku-sili-oboroni.html>

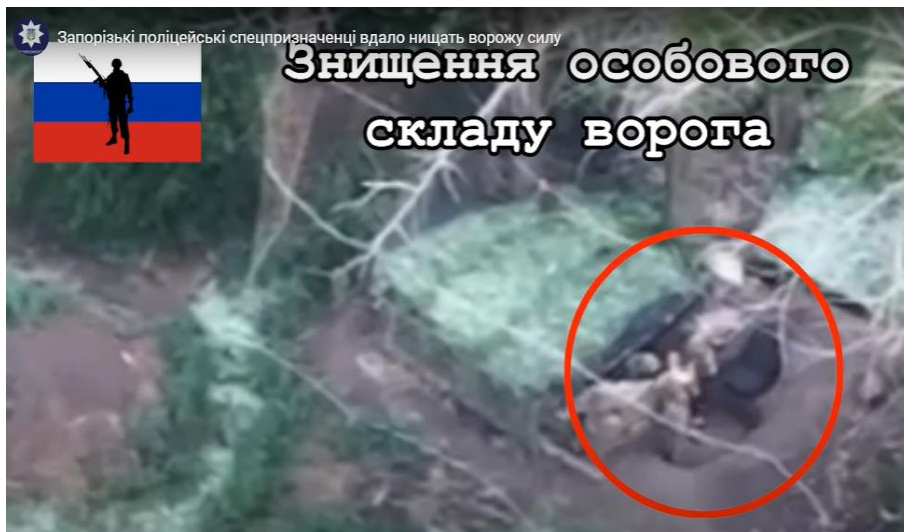
23.10.2024 Бійці батальйону поліції особливого призначення продовжують працювати на Запорізькому напрямку. Про це повідомляє Національна поліція Запорізької області. Вони перетворюють російську смертоносну військову техніку на металобрухт, безжально ліквідовують живу силу ворога, виявляють та руйнують фортифікаційні споруди окупантів. На відео показана влучна робота поліцейських спецпризначенців та їхніх дронів.

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

Скріншот з відео: youtu.be/lysoaxwr3rm

24.10.2024 Наступною ціллю російських окупаційних військ в Україні може бути Запоріжжя. росія може розпочати наступ на це місто, повідомляє The Economist із

посиланням на високопоставленого українського чиновника. Зазначається, що справи на полі бою виглядають «похмуро». росія досягає значного прогресу, наступаючи одночасно в кількох точках вздовж 1000-кілометрової лінії фронту, попри приголомшливо високі втрати. За американськими оцінками, окупанти вже втратили в Україні 600 000 солдатів вбитими і пораненими. «росія перебуває в процесі оточення Покровська, важливого логістичного вузла на сході України, і просувається далі на південь, взявши під контроль висоти навколо Вугледара. Високопоставлений український чиновник каже, що наступною метою росії може стати наступ на місто Запоріжжя, великий промисловий центр на півдні України», – йдеться у статті. Раніше росіяни просунулися на низці ділянок у Запорізькій області, але великомасштабних дій там поки що не було. При цьому, Запорізька та Дніпропетровська область мають для обороноздатності України стратегічне значення, значно більше, ніж Донбас, де зараз тривають основні бойові дії.

<https://zprz.city/news/view/chi-mozhlivij-nastup-rosiyan-na-zaporizhzhya-ekspertna-dumka-1>

24.10.2024 Значне накопичення ворога в тилу Запорізької області підтверджують в бригадах, які перебувають на нашому напрямку Представник 65-ї ОМБр лейтенант Сергій Скібчик повідомив, що протягом останніх тижнів ворог справді значно активізувався, зокрема поблизу Роботиного: «Відчутно зросли промацування локальних ділянок нашої оборони. Противник застосовує різні тактики виявлення й розмінування наших мінних загороджень. Для цього все літо росіяни скидали дронами запалювальні суміші; запускали одноразові літальні апарати, завданням яких було підпалити поля й посадки, щоб виявити позиції наших бійців і випалити міни. Будь-який рух на наших позиціях окупанти накривали з артилерії та мінометів, із авіації, закидали виявлені позиції КАБаами та розбирали дронами», — каже Скібчик.

https://t.me/info_zp

24.10.2024 Радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко вважає, що окрім захоплення півночі Донецької області росіяни готуються до низки операцій. Таку думку він висловив в етері Еспресо. "Судячи з того, що відбувається навколо Маріуполя, в Маріупольському районі, що відбувається безпосередньо в Маріупольсько-Бердянській агломерації, - там готують основні штурмові підрозділи, які потім беруть участь по всіх ділянках фронту, передусім у Донецькій області. Можна сказати, що росіяни хочуть не лише обмежитись північню Донецької області, а готуються ще до низки операцій. Зокрема, за останній тиждень ми фіксуємо, що по всіх таборах від Маріуполя до Бердянська фактично зросла кількість російських новоконтрактників, яких завезли на підготовку. Можна сказати, що кількість зросла щонайменше тисяч на 5", - сказав він. Петро Андрющенко зауважив, що росіяни не наносять маркування на нову техніку. "Полігони знову працюють, особливо два полігони, один розташований на півночі Маріуполя безпосередньо. Той самий, в розбудові якого брали участь інструктори з Північної Кореї. І той полігон, про який завжди дуже багато відомо, це полігон, розташований на межі Донецької і Запорізької областей. Загалом ми фіксуємо до 5 тисяч зростання особового складу, по-перше. По-друге, дуже цікава деталь, яку до того ми спостерігали безпосередньо, коли росіяни формували свої резерви в Розівсько-Пологівському районі Запорізької області, тобто на тих ділянках фронту ми знову бачимо, що немає тактичних маркувань у новоконтрактників. Вони обладнані, забезпечені новим автотранспортом і вантажівками, не лише вантажівками. Так от, на

них не нанесено тактичних маркувань. Якщо до того стабільно ми бачили, що це були Штурм V, ну буква V латинська промаркована. І було зрозуміло, що ці підрозділи потім беруть участь переважно на півночі саме Донецької області, то на сьогоднішній день, для якої саме ділянки фронту їх готують, невідомо. Вже шостий день вони перебувають на узбережжі Азовського моря, і ми бачимо, що навіть не доходить до того, що вони готуються, наносять якісь тактичні маркування", - розповів радник міського голови Маріуполя. За його словами, також збільшилась кількість техніки, яку окупанти відтягують із Запорізького напрямку на ремонт. "Також можемо сказати, що збільшилась кількість техніки, яку відтягнули з Запорізького напрямку. На сьогоднішній день відтягнули її на ремонти, на переобладнання. Дуже масово на території Маріупольського району переобладнали усілякі раніше сільськогосподарські підприємства для ремонту гусеничної, в першу чергу, техніки. Ці сітки, мангали наварюють і на БМП, і на БТри. Танки ми не бачимо у великій кількості, а от іншої техніки дійсно достатньо, її відводять від лінії фронту, доварюють, доукомплектовують і відправляють назад, знову ж таки на Запорізький напрямок", - додав він.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-u-taborakh-vid-mariupolya-do-berdyanska-zrosla-kilkist-rosiyskikh-novokontraktinikiv-andryushchenko>

24.10.2024 Минулого тижня рашисти почали штурм Кам'янського - села, розташованого на «Дорозі життя», якою тисячі мелітопольців виїжджали з окупації. У результаті втратили колону, техніку та багато живої сили. Кинули пораних і відійшли. Чи готують росіяни чергові штурми? І чи є в них резерви, щоб атакувати м. Запоріжжя? Війська російських окупантів справді знову можуть намагатися поновити наступальні дії на Запорізькому напрямку, однак наразі не йдеться про підготовку так званого ударного кулака для масштабного наступу. Про це розповів представник Української добровольчої армії «Південь» Сергій Братчук. За його словами, російські війська маневрують на Запорізькому напрямку фронту. "Те, що ворог маневрує на цьому театрі військових дій, це абсолютно вірно. Але найбільше бойових зіткнень відбувається на адміністративному кордоні Донецької та Запорізької областей. Це так званий Времіївський плацдарм. 10 таких бойових зіткнень відбулося за минулу добу. Вночі деякі бойові зіткнення ще тривали», - повідомив Братчук. Братчук також звернув увагу на те, що з боку окупантів немає такої інтенсивності, як раніше, в районі Роботиного Запорізької області. "Принаймні за минулу добу на Роботинському напрямку відбулося тільки одне бойове зіткнення. А от що стосується формування ударних кулаків, то вони формуються більше у свідомості росіян за допомогою інформаційних вкидань, зокрема через певні російські медіа, які розкручують і нагнітають цю ситуацію», - наголосив Братчук. Речник підкреслив, що українські сили спостерігають за ситуацією на Запорізькому напрямку і готові відбивати ворожі штурми. "Ми розуміємо, що промацування української оборони на цьому напрямку, звісно, є і, можливо, й далі буде. Але поки що про широкомасштабний наступ не йдеться», - зазначив речник. Насправді росіяни періодично проводять розвідку боєм на Запорізькому напрямку, щоб промацати там оборону ЗСУ. Однак сил для повноцінного наступу вони не мають. Про це в ефірі "Новости Live" розповів старший лейтенант ЗСУ Микола Мельник. За його словами, загарбники робили спроби атакувати вздовж Дніпра, але безуспішно. "Чи є атаки на Запорізькому напрямку? Є завжди. Чи є розвідка боєм? Є

завжди. Чи є у росіян достатнє угруповання військ для того, щоб провести широкомасштабний наступ на Запоріжжя? Ні, ні», - сказав він. За словами військовослужбовця, ситуація може змінитися, якщо окупанти стягнуть війська з інших ділянок фронту. Він зазначив, що в ЗСУ бачать як виснажуються сили в загарбників, як вони відчувають дефіцит людей. Мельник наголосив, що росія має запаси ресурсу для проведення атак, але для цього їм необхідно концентрувати війська на пріоритетніших напрямках на кшталт Часового Яру, Курахового, Лиману та в Курській області. "Це не означає, що великий наступ іде по всьому фронту. Тобто на деяких ділянках йде розвідка боєм, на окремих ділянках вони намагаються зробити прориви або уточнення наших основних укріпрайонів», - сказав військовослужбовець.

[https://ria-m.tv/ua/news/363162/chi-gotue-rf-nastup-na-melitopolskomu-napryamku-yaki-plani-voroga-v-selischi-kamyanske-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/363162/chi-gotue-rf-nastup-na-melitopolskomu-napryamku-yaki-plani-voroga-v-selischi-kamyanske-(foto).html)

25.10.2024 армія РФ збільшила дальність польоту керованих авіаційних бомб, якими активно продовжує здійснювати обстріли Запоріжжя. Як передає Укрінформ, про це в телеєфірі розповів речник Сил оборони Півдня Владислав Волошин. "Щодо використання керованих авіаційних бомб. Близько місяця тому ворог почав застосовувати керовані авіаційні бомби по Запоріжжю. Противник вніс певні зміни в конструкцію цих авіаційних бомб і вони тепер долітають значно далі, ніж раніше", - сказав речник. За його словами, КАБи тепер долітають і до інших міст, які розташовані неподалік лінії бойового зіткнення. Також активне застосування цієї зброї було помічене і на інших напрямках, а саме у Харкові й навіть у Краматорську. "Про якісь комбіновані удари, про те, що цими ударами він (ворог - ред.) хоче досягти успіху, я б не говорив. Застосування безпілотних літальних апаратів типу Shahed та авіаційних керованих бомб йде проти українського населення, проти нашої інфраструктури та енергетичних об'єктів. Це не проти сил і засобів, які ведуть бойові дії", - додав Волошин. Він зазначив, що за добу відбулося 250 артилерійських обстрілів, близько десятка авіаційних ударів та проведено 10 ворожих штурмових дій. Також ворог переміщує деякі свої сили та засоби, намагаючись їх наростити, імовірно, для проведення штурмових дій.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3919964-vorog-zbilsiv-dalnist-kabiv-akimi-aktivno-obstrilue-zaporizza-vijskovi.htm>

25.10.2024 російські військові, ймовірно, готуються до активного просування в напрямку міста Запоріжжя, що може свідчити про їхній намір посилити тиск на цій ділянці фронту. Про це повідомив офіцер 59-ї окремої мотопіхотної бригади ім. Якова Гандзюка Сергій Цехоцький в етері Київ24. Військовий зазначив, що українські бійці вивчили місцевість і добре орієнтуються на місцевому рельєфі, що дає їм змогу ефективно організовувати оборону. Вони вживають заходи, щоб уникнути ризиків оточення і захоплення позицій росіянами. «Ми розуміємо з планів ворога, що у них є бажання просуватися в бік Запоріжжя на підкріплення того угруповання, яка з того боку воює», — повідомив Сергій Цехоцький. У президента росії володимира путіна є план розпочати наступальні та штурмові дії на Запорізькому напрямку, щоби просунути в бік обласного центру. За словами військовослужбовця, це робиться з метою мати більше переваг під час переговорів у майбутньому.

https://www.inform.zp.ua/uk/2024/10/25/301109_okupanty-jmovirno-mayut-namir-ruhaty

25.10.2024 росіяни активно проводять розвідку боєм на Запорізькому напрямку, намагаючись виявити слабкі місця в обороні українських сил. Вже найближчим часом як очікується росіяни мають активізувати наступальні дії на Запорізькому напрямку. Що зараз відбувається на лінії фронту, та які засоби застосовує ворог — у матеріалі Акценту. Як повідомляють українські військові, вже декілька днів фіксується зменшення кількості обстрілів противником наших позицій. Проте є інші небезпечні прояви: Активно працюють в тил наших сил системи БМ-27 «Ураган» та продовжують летіти «КАБИ». В повітряному просторі одночасно фіксується не менше 15 розвідувальних крил противника, більша кількість з яких на ділянці н.п. Оріхів — р. Дніпро. В нічний час противник залучає спец підрозділи для розвідки переднього краю, вони оснащені приладами нічного бачення та тепловізійними прицілами. Кількість ворожих дронів збільшилась в декілька разів, виявлені випадки застосування FPV дронів з оптоволоконом. (*FPV на оптоволоконі не підпадає під дію РЕБ, але має обмеження в дальності в залежності від довжини волокно-оптичного кабеля- ред.)

<https://akzent.zp.ua/v-ochikuvanni-nastupu-rosiyan-yak-zminilas-situatsiya-na-zaporizkomu-napryamku-video>

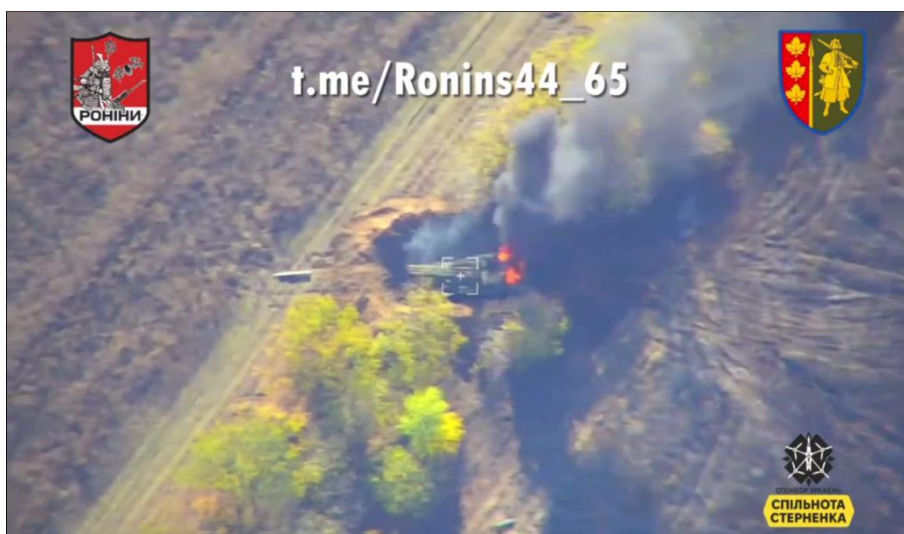
25.10.2024 російські військові підтягують резерви, аби продовжувати штурми на Запорізькому напрямку. Про це сьогодні, 25 жовтня, у коментарі Суспільному повідомив речник української добровольчої армії "Південь" Сергій Братчук. За його словами, військові РФ підтягують ті підрозділи, які базувались у тилу на тимчасово окупованій території області: "Очевидно виявлено, що росіяни активізують штурмові дії. Активніше працюють ДРГ, намагаючись виявити слабкі місця в нашій обороні. армія РФ також намагається виявити та полювати на наші екіпажі, які працюють з безпілотниками, бойовими дронами. Намагаються ці позиції знаходити та бомбардувати. Тому що наші ФПВі дрони, зокрема, завдають їм великої шкоди", — зазначив Братчук.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/866011-vijskovi-rf-pidtaguut-rezervi-na-zaporizkomu-napramku-bratcuk>

25.10.2024 Бійці підрозділу «Роніни» 65 механізованої бригади змогли вистежити й знищити російську реактивну систему залпового вогню «Ураган». Відео влучання було оприлюднене 25 жовтня на каналі підрозділу.

Скріншот з відео: yo armyinform.com.ua

Скріншот з відео: yo armyinform.com.ua

РСЗВ «Ураган» може стріляти на відстань до 35 кілометрів, тому їх завжди тримають якомога далі від ліній бойового зіткнення. Не дивлячись на це, аеророзвідники 65 бригади змогли не просто залетіти в глибокий тил ворога, а ще й завдати удару по цінному озброєнню росіян.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/25/spalyly-uragan-nash-fpv-dron-urazyv-dalekobijnu-vorozhu-rszy>

26.10.2024 Відомий telegram-канал «Николаевский Ванёк» дав свою оцінку ситуації на Запорізькому напрямку. На Запорізькому напрямку ситуація стабільна, зокрема поблизу Левадного, де штурмові групи 394-го полку не змогли досягти поставлених цілей і були відведені у тил на доукомплектацію. Їхні позиції активно мінують та укріплюють. Втрати під час попередніх штурмів виявилися значними — порівнянними з втратами на Краматорському напрямку. Ймовірно, у майбутньому завдання 394-го полку будуть передані 336-й окремій бригаді морської піхоти або іншій частині, яка прийде на заміну. Плани противника залишаються незмінними: очікується посилення активності наприкінці жовтня або на початку листопада. Передбачувані напрямки атак — від Приютного у бік Рівнополя або Новодарівки, а також зі сторони Старомайорського. Ворог уникає денних маневрів через активність наших дронів, тому пересувається здебільшого вночі з увімкненим

радіоелектронним придушенням (РЕБ). Одна з евакуаційних груп була знищена під Левадним, незважаючи на ці заходи. Під Охотинським та Работиним противник вже місяць проводить поодинокі розвідувальні атаки. Крім того, регулярно здійснює авіаційні удари (по 15-20 КАБ щодня) по Малій Токмачці та прилеглих населених пунктах, намагаючись вивести з ладу наших операторів дронів, проти яких використовуються не лише КАБи, а й інші засоби, включно з артилерією та ракетами. Також під Копанями ворог неодноразово намагався захопити наші позиції, включаючи нещодавню спробу, яка завершилася значними втратами для нього. В районі Нестерянки зафіксовано частковий успіх противника, який тимчасово зайняв посадку, застосувавши спершу вогонь, а потім штурмову групу з мотоциклістами. Фіксується перекидання 76-ї десантно-штурмової дивізії з Херсонської області під Василівку, що підтверджує плани противника активізувати атаки на Запорізькому напрямку, де вже зосереджені сили 503-го, 70-го, 71-го та 429-го мотострілецьких полків. Активізація повітряної розвідки, яку веде противник завдяки сприятливим погодним умовам, також свідчить про наміри посилити тиск і виявити наші вогневі позиції. Загалом ситуація показує, що ворог планує наблизитися до Запоріжжя, щоб посилити вогневий тиск на місто. Однак на цьому напрямку наші командири добре обізнані із реальною обстановкою, що дозволяє грамотно планувати оборону і раціонально розподіляти ресурси. Висновки: панікувати не варто; тил повинен активно підтримувати бійців, забезпечуючи їх необхідними ресурсами, включно з дронами; ворог зазнає значних втрат, і при вмілій координації наших сил його завдання залишаться невиконаними; ситуація під контролем, і Запоріжжя буде надійно захищене завдяки ефективному управлінню і координації дій наших командирів.

<https://akzent.zp.ua/zaporizkij-front-vorog-prosuvayetsya-blizhche-dlya-posilennya-obstriliv-mista>

26.10.2024 Української добровольчої армії “Південь”. Братчук також прокоментував загальну ситуацію на Запорізькому напрямку. “На Оріхівському напрямку постійно активно працює авіація противника. Однак тут спостерігається менше штурмових дій. Що стосується Придніпровського напрямку, то тут відбувається по кілька штурмових дій на день. Завдання противника зрозуміле — спроба захопити острови. Водночас тут використовується і відповідний інформаційний супровід противника, тому що ворог демонструє нібито готовність до форсування Дніпра. Тут потрібно зазначити, що росіяни дуже добре вивчили досвід наших плацдармів у районі населеного пункту Кринки. Отримавши жорстокий урок, вони намагаються використати це у своїй підготовці”, — підсумував Сергій Братчук.

<https://uatv.ua/uk/na-prydniprovskomu-napryamku-rosijski-okupanty-demonstruyut-nibyto-gotovnist-do-forsuvannya-dnipra-bratchuk>

26.10.2024 Невдало схований транспорт окупантів швидко став здобиччю підрозділу FPV РУБпАК 108-ї ОБр ТрО.

Скріншот з відео: t.me/info_zpСкріншот з відео: t.me/info_zp

https://t.me/info_zp

27.10.2024 Армія рф провела перегрупування і провела масовані штурмові дії, унаслідок чого вклинилася в українську оборону на глибину приблизно взводного-опорного пункту, розповіли в Силах оборони. ЗС РФ поблизу села Левадне Запорізької області, яке розташоване неподалік від адміністративного кордону з Донецькою областю, мали частковий успіх. Про це в ефірі телемарафону сказав речник Сил оборони Півдня Владислав Волошин. "Дійсно, на тій ділянці лінії боєз'ясування, після Вугледара, армія РФ нарастила певні зусилля, провела перегрупування і масовані штурмові дії. Унаслідок чого мала частковий успіх, тобто вклинилася в українську оборону на глибину приблизно взводного-опорного пункту", — повідомив він. За його словами, зараз на цій ділянці фронту під контролем Сил оборони перебувають усі командні висоти, а українські захисники проводять стабілізаційні заходи, щоб повернути втрачені позиції. Він додав, що останніми днями обстановка у Запорізькій області ускладнилася. Командування РФ кидає сюди для штурмів дедалі більше сил. Це може свідчити про новий наступ ворога.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/675483-zsu-kontrolyuyut-usi-komandni-visoti-ale-rf-vklinilasya-v-jihnyu-oboronu-na-zaporizhzi-voloshin>

27.10.2024 Загарбники протягом минулої доби змогли окупувати селище Левадне на Запоріжжі. Про це інформує DeepState. Аналітики повідомили, що також ворог

просунувся біля Шахтарського, Новоукраїнки, Богоявленки, Новодарівки, Стельмахівки, в Гірнику та Олександрополі. Також повідомляється, що на інших ділянках фронту пересування ворога не зафіксовано.

https://enovosty.com/uk/news-ukr/war-ukr/full/ukraina-vtrabila-naselenij-punkt-levadne-na-zaporizhzi-deepstate#google_vignette

27.10.2024 Зараз втікачів розшукують, а в квадраті, де вони зникли, проводять облави. В Запорізькій області російські окупанти почали масово втікати з позицій. Зараз командування рф розшукує близько 800 росіян-втікачів. Про це повідомляє боець Сил оборони Кирила Недря в своєму телеграм-каналі. За його словами, зараз на на території окупованої Запорізької області російські окупанти проводять облави. При чому, шукають вони не українських партизанів, а російських вояків, які повтікали з позицій. "В районі Мелітополь — Токмак — Бердянськ активно проводяться облави. Наче як норм же практика для жмурок. Але є нюанс. Шукають своїх же. А саме близько 800 втікачів з їхніх же підрозділів. Наче і приємна новина, але своїх проблем вистачає", — проінформував Кирило Недря.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/675484-blizko-800-okupantiv-nakivali-p-yatami-z-poziciy-na-zaporizhzi-podrobici>

27.10.2024 Бійці підрозділу «Роніни» 65 механізованої бригади на запорізькому напрямі змогли вистежити й знищити три польові гарматита - одну ББМ.

Скріншот з відео: t.me/ssternenko

Скріншот з відео: t.me/ssternenko

Скріншот з відео: t.me/ssternenko

<https://t.me/ssternenko>

28.10.2024 На Запорізький напрямок будуть направлені додаткові зброя та техніка, особлива увага буде приділена підготовці до оборонних дій в осінньо-зимовий період, повідомив головнокомандувач Збройних сил України Олександр Сирський. За його словами, «у даній частині фронту тривають бойові дії різної інтенсивності. Там ворог застосовує штурмову та бомбардувальну авіацію, дрони всіх типів у поєднанні з вогнем артилерії та мінометів». «У таких умовах наше головне завдання – посилити оборону військ на найбільш складних ділянках фронту та забезпечити максимальну стійкість лінії оборони», – написав Сирський. Головнокомандувач ЗСУ зазначив, що зустрівся з командирами бригад та проаналізував обстановку в районах бойових дій, стан забезпечення підрозділів боєприпасами, БПЛА та засобами РЕБ. «Особливу увагу приділили підготовці до оборонних дій в осінньо-зимовий період. Були вжиті заходи для забезпечення підрозділів додатковою кількістю озброєння, техніки та усім необхідним», – повідомив Сирський.

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-syrskyy-zaporizhzhya-front-viyna-zsu/33176672.html>

28.10.2024 російські військові продовжують регулярно та систематично вбивати своїх співслужбовців. Про це повідомляє Телеграм-канал “Досьє Шпиона”. На фото –

Федорченко Максим Андрійович, військовослужбовець 2-ї штурмової роти «V» 38 окремої мотострілецької бригади (в/ч 21720, Катеринославка).

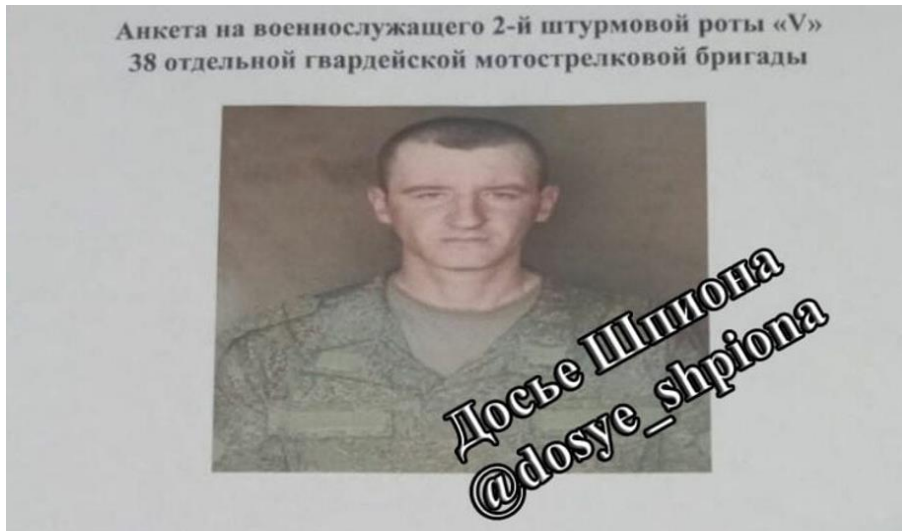

Фото: Телеграм-канал Досьє шпіона

Вночі, 26.10.2024, у районі н.п. Новопокровка, Запорізька область, Федорченко розстріляв десятох сплячих військовослужбовців свого підрозділу та втік у напрямку н.п. Пологи. Пошуки військовослужбовця-втікача тривають. Також, 25.10.2024, у районі н.п. Крیم'яне, Курська область, було вбито капітана Слєпньова Дмитра Борисовича, заступника командира 2 мсб 810 окремої бригади морської піхоти (в/ч 13140, Севастополь). Під час службової наради на спостережному пункті капітан вступив у словесний конфлікт із рядовим Рябовим Олександром Сергійовичем. Останній застрелив Слєпньова трьома пострілами в голову з АК-74.

https://sprotyv.info/news/druzhnij-rozstril-vijskovi-rf-prodovzhuyut-regulyarno-vbivati-svo%d1%97h-spivsluzhbovcziv/#google_vignette

28.10.2024 У неділю, 27 жовтня, у тимчасово окупованому Бердянську бійці Головного управління розвідки Міноборони та руху опору підірвали залізничний міст. Про це повідомляє hromadske, посилаючись на власні джерела в силових структурах. Зазначається, що українським розвідникам та партизанам вдалося підірвати залізничний віадук, розташований між будівлею водоканалу й автомийкою на Східному проспекті міста. Зокрема, саме цей міст російські загарбники використовували для постачання військових вантажів. Після диверсії залізничне сполучення з Бердянськом повністю паралізовано. Відтак, рашисти не можуть здійснювати підвіз зброї, боєприпасів та палива до міста. "Як наслідок — неможливість довозення пально-мастильних матеріалів, зброї та боєприпасів для окупаційних сил у тимчасово окупованому українському місті. І хоча місцеві окупаційні ресурси й пропагандисти стверджують, що "всі мости стоять цілі", жодних фото нібито цілого мосту вони не демонструють", — зазначило джерело.

<https://trueua.info/news/bijci-gur-ta-partizani-pidirvali-zaliznichnij-mist-u-berdyansku--zmi>

28.10.2024 Щодня росіяни проводять понад десять штурмів малими піхотними групами біля населених пунктів на Запорізькому напрямку. окупанти застосовують

керовані та некеровані авіабомби, артилерію, дрони та РСЗВ, щоб обстрілювати позиції сил оборони та прилеглі населені пункти. Про це в етері Громадського радіо розповів речник Сил оборони «Південь» Владислав Волошин. За його словами, хоча на Запорізькому напрямку відбувається менша кількість зіткнень, ніж на певних східних напрямках, але ситуація теж є непростюю. росіяни влаштовують штурми, завдають ракетних, авіаційних ударів, атакує за допомогою БПЛА, артилерії, реактивних систем залпового вогню. Обстріли спрямовані не лише на позиції українських військових, але й на прилеглі населені пункти, говорить Владислав Волошин. За його словами, окупанти також активізувалися на Времівському напрямку. росіяни здійснюють штурмові дії в напрямку Новодарівки та Рівнополя. «Щодня там відбувається не менше десятка штурмів. Кілька днів тому їх взагалі було 22 за добу. Щодня на нашому напрямку ворог втрачає до сотні особового складу та близько 30-40 одиниць озброєння та військової техніки. Сили оборони завдають ворогу стільки втрат, скільки можуть, адже кожен боєць розуміє, що від його дій залежить захист нашої держави». За словами речника, щодня росіяни застосовують на Запорізькому напрямку від 20 до 40 керованих авіаційних бомб, а також щодня завдають авіаударів із використанням штурмової та армійської авіації. Це 50-70 некерованих авіаракет, які влучають не лише по позиціях сил оборони, але й по населених пунктах, каже Владислав Волошин. Він повідомляє, що переважна частина місцевого цивільного населення вже давно виїхала, проте евакуація триває й зараз. За словами речника, Оріхів, Гуляйполе постійно потерпають від ворожих обстрілів. Владислав Волошин говорить, що, за даними української розвідки, в цій операційній зоні окупанти не формують наступальних угруповань. Вони проводять штурмові дії малими групами піхоти, що налічують п'ять-десять осіб та готуються використовувати певну кількість одиниць броньованої техніки.

<https://hromadske.radio/news/2024/10/28/rosiia-shchodnia-zastosovuie-na-zaporizkomu-napriamku-20-40-kabiv-rechnyk-syl-oborony-pivden>

28.10.2024 Успішна атака безпілотників залізничним складом позбавила окупантів цистерни з паливом. Неподалік Мелітополя сталася масштабна пожежа. У Чернігівському районі, де розташована велика логістична база рашистів, знову влучно влучає в ціль. За останні два місяці це вже третій приліт за складом палива. Сталася це 27 жовтня внаслідок атаки БПЛА. До гасіння пожежі окупанти залучили працівників МНС. Велику пожежу гасили 26 осіб особового складу та 6 одиниць техніки. Видовищні кадри НП опублікували на каналі окупаційного відомства.

Фото: тг-каналу окупантів

[https://ria-m.tv/ua/news/363437/znovu-te-same-mistse-pid-melitopolem-zsu-rozbombili-sklad-z-palivom-okupantiv-\(foto\).html#google_vignette](https://ria-m.tv/ua/news/363437/znovu-te-same-mistse-pid-melitopolem-zsu-rozbombili-sklad-z-palivom-okupantiv-(foto).html#google_vignette)

28.10.2024 Бійці 118-ї окремої механізованої бригади продовжують відважно боронити нашу землю та нищити ворожу техніку. На Запорізькому напрямку наші воїни провели успішну операцію, у результаті якої знищено КамАЗ і легко броньований автомобіль ворога.

Скріншот з відео: t.me/info_zp

Скріншот з відео: t.me/info_zp

https://t.me/info_zp

29.10.2024 російські військові продовжують штурмові дії на Оріхівському напрямку поблизу Роботиного та Новоданилівки Запорізької області. Також армія рф проснулася біля Левадного на Запоріжжі, однак Сили оборони вживають стабілізаційних заходів, аби повернути позиції під український контроль. Яка нині ситуація на лінії боєз'їзнення у Запорізькій області — дізнавались кореспонденти Суспільного. За словами речника Сил оборони Півдня Владислава Волошина, російські військові продовжують штурмові дії на Оріхівському напрямку в районах населених пунктів Роботине та Новоданилівка: "Є ділянка лінії бойового зіткнення, де доволі неспокійно, де рф продовжує свої штурмові дії малими групами у складі піхоти — від п'яти до десяти осіб. Це ділянка від Роботиного в напрямку Новоданилівки. Крім того, армія рф постійно протягом останніх декілька днів завдає авіаційних ударів по Малій Токмачці", — повідомив Волошин. Спроби штурмів поблизу Роботиного підтвердив і співзасновник проєкту DeepState Руслан Микула. Також аналітик стверджував, що на Запорізькому напрямку армія рф не змогла форсувати річку Янчекрак та закріпитись на околицях села Кам'янського: "За Кам'янське так, російські військові заходили туди через річку Янчекрак. Була фіксація армії рф, але як сказали нам українські бійці, що цей був як такий захід сміливий, але оскільки закріпитися їм було важко, то були змушені відкотитися і лінія бойового зіткнення фактично без змін", — зазначив Микула. російські військові мали частковий успіх на ділянці фронту поблизу Левадного Запорізької області. Армія рф вклинилась в українські позиції на глибину до взводного опорного пункту (ВОП), пояснив Владислав Волошин: "Наслідком штурмових дій був частковий успіх на ділянці фронту — вклинення в українську оборону на глибину до ВОПу. Тобто саме те місце, де на мапах позначено, що стоїть село Левадне, яке у долині розташоване. Для оборони така місцевість була мало пристосована. Нині тривають стабілізаційні заходи з відновлення положення по лінії бойового зіткнення", — додав речник Сил оборони Півдня. За інформацією Руслана Микули, в штурмах на Левадне російські солдати використовували у великій кількості мотоциклетну техніку внаслідок чого змогли швидко просунутись до населеного пункту: "росіяни зайняли територію західніше і північніше Приютного і через пару днів почали тиск на Левадне, в результаті чого українські військові змушені були відійти. Якогось стратегічного впливу немає.

Зараз усі зусилля угруповання війська, яке знаходиться у тому районі, направлено на район Золота Нива — Богоявленка", — зазначив Микула.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/867721-armia-rf-prosunulas-bila-levadnogo-ta-provodit-sturmi-poblizu-robotinogo-situacia-na-linii-boezitknenna-na-zaporizzi>

29.10.2024 Великих просувань на південному напрямку росіяни не мають, хоча кілька днів тому ворог зміг вклинитися в українську оборону в район села Левадне. Про це в ефірі "Ми-Україна" розповів речник Сил оборони півдня Владислав Волошин - "Просувань великих немає. У нас кілька днів тому противник, використовуючи постійні штурмові дії, мав частковий успіх і вклинився на невелику відстань - на глибину опорного пункту - біля села Левадне і зараз Сили оборони проводять стабілізаційну операцію, щоб вирівняти положення. Але просувань як таких на нашому напрямку фактично немає", - зазначив він. За його слова ситуація на півдні залишається непростюю - з щоденними авіаударами, атаками безпілотників, ракетними та артилерійськими обстрілами. "Взагалі на півдні українським силам протистоїть близько 200 000 осіб - це сили, які з півдня намагаються вести бойові дії. Щодо кожного напрямку, то ворог розподіляє сили відповідно до того, де нарощує зусилля, де тримає оборону. Звичайно наразі противник не створив угруповань для ведення наступальних дій, на низці відтинків використовує малі піхотні групи до 10 осіб для штурмових дій. На деяких ділянках ворог також збирає броньовану техніку для підтримки дій цих штурмових груп", - повідомив Волошин. Ворог докладает зусиль для прориву в Левадне - так званий Вереміївський виступу - оскільки це дасть йому шлях до півдня Донеччини. "Це шлях на Велику Новосілку, там такий важливий вузол є на півдні Донецької області, і фактично це вже кордон з Дніпропетровською областю. Тому Сили оборони на цьому напрямку не пускають ворога, не дають йому можливості, щоб він мав якесь просування", - зауважив Волошин. Він очікує, що на цій ділянці ворог посилюватиме штурмові дії саме за рахунок того, що залучатиме бронетехніку і можливо танки.

<https://weukraine.tv/exclusive/na-pivdni-voroh-trimaje-200-000-bijtsiv-voloshin-vidpoviv-chi-je-prosuvannja-armiji-rf>

29.10.2024 Директор інформаційно-консалтингової компанії Defense Express Сергій Згурець зазначив, що на півдні противник використав слабкі місця в обороні. Про це він сказав в етері телеканалу "Еспресо". "Чому сталося протискання нашої оборони на півдні? Про цей наступ теоретично було відомо раніше. Низка наших каналів стверджує, що й військове керівництво знало про таку загрозу, але там ділянки головно тримають бригади тероборони, і багато експертів роблять висновок, що наші бригади тероборони за потужністю та підготовкою поступаються механізованим, або штатним, або найстарішим бригадам. Противник використав ці слабкі місця в обороні, скористався цими напрямками й досягнув просування", - пояснив Згурець. Директор інформаційно-консалтингової компанії Defense Express нагадав, що генерал Сирський 28 жовтня відвідав позиції ЗСУ в Запорізькій області. "Є багато відео від наших бригад, як вони знищують ворожу техніку, що наступає. Але факт залишається фактом - на південному напрямку ситуація погіршилася. Сподіваємося, що військове керівництво знайде якісь антидоти від традиційної російської тактики. Зокрема, це перевага в живій

силі та техніці, охоплення флангів, пошук слабких місць і спроби просуватися по слабкім місця", - додав Згурець.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyye-na-pivdenomu-napryamku-situatsiya-pogirshilasya-zgurets>

29.10.2024 російська пропаганда останнім часом активно розповсюджує інформацію про початок штурму на Запоріжжя. Відомо, що противник зосереджує там певні сили, однак новини про наступ не мають підтвердження. Про це 24 Каналу розповів речник Української добровольчої армії "Південь" Сергій Братчук, зазначивши, що на Запорізькому напрямку немає жодних масованих атак ворога. Це російське ПСО. Деякі російські воєнкори спростували повідомлення своїх "колег" щодо начебто активних дій в напрямку Запоріжжя. Оріхівський, Гуляйпільський, Роботинський напрямки без штурмових дій, але там постійно працює ворожа авіація, – наголосив Сергій Братчук. Він зазначив, що на Времівському виступі – межа Донецької та Запорізької областей, тривають дуже інтенсивні бої. На Запорізькому напрямку є активізація диверсійно-розвідувальних груп противника. За словами речника Української добровольчої армії "Південь", були спроби провести штурмові дії, адже ворог промацує оборону ЗСУ, щоб знайти слабкі місця. Там побудовані фортифікації другої, третьої лінії оборони. Хочу нагадати, що така активізація росіян на Південно-Донецькому напрямку, ближче до Запоріжжя, розпочалась ще з 13 жовтня 2024 року, – сказав Братчук. Силам оборони вдалось зупинити наміри противника там. Проте росіяни, використовуючи КАБи, намагаються атакувати екіпажі безпілотників ЗСУ. Дрони завдають їм велику шкоду, зупиняючи наступальні дії.

https://24tv.ua/nastup-rosiyan-zaporizhzhya-dostovirna-tse-informatsiya_n2673681

29.10.2024 Прикордонники дронами-камікадзе знищили три пункти спостереження ворога на Запорізькому напрямку. Втрати окупантів дорозвідуються. Відеозапис успішної роботи українських бійців опублікований у телеграм-каналі Держприкордонслужби.

Скріншот з відео: телеграм-канал Держприкордонслужби

Скріншот з відео: телеграм-канал Держприкордонслужби

Скріншот з відео: телеграм-канал Держприкордонслужби

https://censor.net/ua/video_news/3517415/syly_oborony_znyschyly_try_punkty_sposterejennya_okupantiv

29.10.2024 На Запорізькому напрямку вибудована міцна та укріплена лінія бойового зіткнення. Окремі взводи російських окупаційних військ у Запорізькій області відмовляються переходити в наступ. Вони затримані військовою поліцією. Про це повідомляють агенти руху "АТЕШ" з 1440-го мотострілкового полка. "Всі розуміють, що штурм української оборони — це дорога в один кінець. І подібні випадки трапляються дедалі частіше", - йдеться у повідомленні. Зазначається, що у зв'язку з цим російське військове керівництво планує залучити нові підрозділи на цей напрямок, замінюючи втрачені формування строковиками: "Це відбувається на тлі завірень військово-політичного керівництва про те, що військовослужбовці строкової служби не будуть брати участь в "СВО". Але вони не були б собою, якби не вдали". У свою чергу Kyiv Post із посиланням на джерело в силових структурах України, повідомляє, що "на Запорізькому напрямку міцна та укріплена лінія бойового зіткнення". "Тому

наступати там - самогубство для росіян. ... Там зараз ніхто не наступає, тільки кусають один одного", - розповів співрозмовник видання.

<https://www.unian.ua/war/rosiyani-vidmovlyayutsya-nastupati-na-zaporizkomu-napryamku-partizanskiy-ruh-atesh-12803556.html>

30.10.2024 На тимчасово окупованих територіях Запорізької та Херсонської областей російським військовим заборонили користуватися телефонами iPhone. Командувач угруповання військ «Днепр» ухвалив таке рішення в межах стратегії з протидії витоку інформації, що впроваджується в підрозділах 58-ї армії рф. Для командирів підрозділів та їхніх заступників закупили нові мобільні телефони Realme C51, на які встановлено спеціальне програмне забезпечення. Передбачається, що ці пристрої будуть використовуватися виключно для службових переговорів, щоб зменшити ризики витоку даних. Заміна iPhone на бюджетні Realme C51, ймовірно, продиктована побоюваннями російського командування щодо можливості збору даних із пристроїв Apple та їх передачі до інших держав. Такий крок відображає загальне занепокоєння у рф стосовно безпеки інформації та зростаючі підозри щодо західних технологій.

<https://ria-m.tv/ua/news/363646/rashistam-na-tot-zaporizkoi-ta-hersonskoi-oblastey-zaboronili-vikoristannya-mobilnih-telefoniv-iphone.html>

30.10.2024 російські війська продовжують посилення своїх позицій на Бердянському напрямку, переміщаючи значні штурмові підрозділи ближче до лінії фронту. Про це повідомив радник мера Маріуполя Петро Андрющенко в ефірі телеканалу "Еспресо". За його словами, з кінця минулого тижня зафіксовано велике пересування військ, які рухаються через Бердянськ у напрямку Токмака, а також в райони Вугледара, Волновахи та північних околиць Маріупольського району. Військові частини прибувають із російської федерації та зосереджуються поблизу фронту. 29 жовтня також спостерігалось перекидання штурмових підрозділів із блокуванням траси між Бердянськом і Токмаком. Як зазначає Андрющенко, російські сили наразі концентруються на Запорізькому напрямку від Гуляйполя до Вугледара. Окрім сухопутних підрозділів, спостерігається посилена активність російської авіації в регіоні. Зафіксовано численні вильоти гвинтокрилів та літаків, які застосовують керовані бомби та ракети в районі Маріупольського району, що свідчить про активні бойові дії поблизу Вугледара, де противник намагається здійснювати штурмові атаки.

<https://mrpl.city/news/view/mariupolskij-napryamok-pid-zagrozoyu-kudi-okupanti-styaguyut-novi-sili>

31.10.2024 Зі слів бійців, в районі населених пунктів Гуляйполе, Велика Новосілка триває ротація ворожого особистого складу і переміщення техніки. Військові, які перебувають на півдні Запорізької області, поблизу міста Гуляйполе і селища Велика Новосілка, кажуть, що є ознаки підготовки ворога до активних дій. Співробітник СБУ (2004-2015) Іван Ступак розповів про це в ефірі "Еспресо" 31 жовтня. Він поділився інформацією про переміщення ворожої техніки і ротацію людей. "Є інформація, наші військові кажуть, вони очікують на півдні Запорізької області (Гуляйполе, Велика Новосілка), на стику Запорізької та Донецької областей. Там же раніше у росіян була спроба просування, вони десь на кілометр пройшли, але потім загальмувалися, і наші військові, які там знаходяться, кажуть: "Ми очікуємо від них якоїсь підлянки", - розповів експівробітник СБУ. За його словами, переміщення техніки росіян, ротація особового

складу свідчить про те, що триває підготовка до активних дій. Він додав, що поки не може сказати, чи масштабні вони будуть, чи відбудеться наступ взагалі, але очікування бійців на цій ділянці є.

<https://tsn.ua/ato/ochikuyemo-yakoyis-pidlyanki-viyskovi-rozpovili-pro-situaciyu-v-zaporizkiy-oblasti-2691531.html>

31.10.2024 російські загарбники вранці у четвер, 31 жовтня, заявили про атаку ударних дронів на морський порт у тимчасово окупованому Бердянську на Запоріжжі. У зв'язку з атакою окупаційна влада оголосили вихідний в місті. У місцевих пабліках пишуть про вибухи, які люди чули з шостої ранку та роботу російської протиповітряної оборони. У телеграм-каналі «Бердянськ Сьогодні» опублікували фото диму в районі порту та повідомили про машини швидкої допомоги, які виїхали з району порту. У зв'язку з атакою на морський порт, окупанти закликали жителів Бердянська сьогодні залишатися вдома, утриматися від поїздок на автомобілі і, по можливості, бути подалі від вікон.

Фото: t.me/brdVP

Школи, дитсадки та інші громадські установи в окупованому росіянами місті сьогодні не працюватимуть. Також окупаційна адміністрація закликала автомобілістів, які прямують до Бердянська, утриматися від поїздок. Повідомляється, що російські військові перекрили багато вулиць в місті поряд з портом. Також російські окупаційні медіа повідомляють, що морський порт атакувало нібито шість безпілотників, які рухались з боку моря. Однак місцеві жителі у соцмережах стверджують, що дронів було більше. Станом на дев'яту ранку, загарбники заявили про нібито трьох постраждалих з пораненнями різного ступеня тяжкості, які були доставлені до лікарні. При цьому не уточнюється цивільні вони чи військові.

<https://mil.in.ua/uk/news/okupanty-zavyly-pro-ataku-droniv-na-port-berdyanska>

31.10.2024 В окупованій Запорізькій області російський солдат влаштував масове вбивство своїх товаришів. Він вбив 11 військових під час виконання службових обов'язків. російський військовий Максим Федорченко, який раніше був помилований російським президентом путіним, влаштував бійню в окупованій Запорізькій області.

Про це у своєму телеграм-каналі розповів Денис Казанський. Напідпитку він атакував своїх товаришів по службі, внаслідок чого загинуло 11 осіб. У повідомленні йдеться про те, що російські журналісти зв'язалися з дружиною Федорченка. Вона визнала, що її чоловік постійно вживав алкоголь на фронті, що могло сприяти цьому вчинку. Варто зазначити, що Федорченко потрапив за ґрати за насильство щодо дружини, коли облив її кип'ятком та наніс ножові поранення. Росія через великі втрати особового складу в Україні почала використовувати на фронті в'язнів. В обмін на волю вони зобов'язувалися відправитися на війну проти України. Незважаючи на це, після повернення в росію, колишні в'язні продовжують коїти злочини як проти незнайомих, так і проти рідних.

https://24tv.ua/okupovane-zaporizhzhya-zlochynets-rosiyi-vbiv-svoyih-tovarishiv_n2675808

Придніпровський напрямок.

22.10.2024 Ворог не залишає намірів взяти під контроль острови в річищі Дніпра. Про це у національному телемарафоні «Єдині новини» повідомив речник ОУВ «Таврія» полковник Владислав Волошин. За словами Волошина, ворог постійно проводить інтенсивні штурмові дії, намагаючись захопити острівну зону під контроль. Щодня там фіксують 5-7 штурмів, інколи 10. Штурмовики використовують легкі човни, яких українські захисники знищують по декілька за день. «Це острови Великий, Білогрудний, Козацький. Щодо острівної частини лінії бойового зіткнення, яка розташована навпроти Херсона, то вона перебуває під вогневим контролем сил оборони України. Саме тому поблизу самого Херсона великої небезпеки прориву чи форсування Дніпра немає. Проте не виключене форсування ворогом деяких проток і намагання захопити деякі острови, які там є...» — зазначив Владислав Волошин.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/22/korsary-dniprovsykh-ostroviv-na-pivdni-tryvaye-richkova-vijna>

23.10.2024 Сили оборони уразили ворожий зенітно-ракетний комплекс «Бук-М2». Відео ураження оприлюднили 23 жовтня Сили оборони півдня. Наші аеророзвідники змогли засікти ЗРК окупантів під час роботи у полі, а потім вистежили його схованку у лісосмузі. Невдовзі по ній було завдано ракетного удару, внаслідок якого «Бук-М2» загорівся і влаштував видовищний феєрверк своїм боєкомплектom. Екіпаж ЗРК спостерігав за цією красою вже на шляху до кобзона.

Скріншот з [videoyoutube.com/watch?v=3r3sko7uv6g](https://www.youtube.com/watch?v=3r3sko7uv6g)

Скріншот з відеоyoutube.com/watch?v=3r3sko7uv6g

Скріншот з відеоyoutube.com/watch?v=3r3sko7uv6g

<https://armyinform.com.ua/2024/10/23/salyut-za-50-mln-na-pivdni-yaskravo-znyshhyly-rosijskyj-zrk>

26.10.2024 Нещодавно російські військові відновили тактичні наступи на кордоні Донецької та Запорізької областей і досягли деяких успіхів у цих локальних атаках. У селі Левадне у противника було тактичне просування. Однак свій успіх тут ворог розвинути не може. Про це сьогодні, 26 жовтня, в ефірі телеканалу FREEDOM розповів речник Української добровольчої армії “Південь” Сергій Братчук. “Ба більше, за тими радіоперехопленнями, які є, стало відомо, що на цьому напрямку росіяни сьогодні не хочуть іти в атаки. Бо ті посадки, які поки що тут збереглися, не дають їм шансів залишитися в живих. Тому їхній наступ у цьому напрямку трохи сповільнився”, — розповів Братчук. За його словами, те, як може складатися ситуація на цьому напрямку, багато в чому залежатиме від того, наскільки злагодженою буде взаємодія між підрозділами Сил оборони України. “І велике значення має також управлінський

фактор. Сьогодні очевидно, що ті помилки, які були допущені, наприклад, у Донецькій операційній зоні, зараз виправляються, і сподіваюся, що цей гіркий урок втрати деяких населених пунктів дасть змогу українській стороні уникнути такої самої долі населених пунктів на інших напрямках”, — зазначив речник

<https://uatv.ua/uk/na-ptydniprovskomu-napryamku-rosijski-okupanty-demonstruyut-nibyto-gotovnist-do-forsuvannya-dnipra-bratchuk>

26.10.2024 російські солдати виживають на островах, їдять жаб і очерет. У російських загарбників на островах Херсонщини критична ситуація. Відсутність ротацій веде до високої ймовірності загибелі чи дезертирства. Один з окупантів висловив незадоволення, що командир вимагає від нього вивчення обов'язків матроса. Про це розповіли джерела 24 Каналу. Повідомляється, що російський військовослужбовець Максим Іванов звернувся до матері з проханням зателефонувати в прокуратуру, щоб поскаржитися на командира, який вимагає від нього вивчення обов'язків матроса. Іванов, штурмовик 2-го батальйону 80-ї бригади, перебуває біля Херсона, на Косі, поруч з островами. Мати повідомила, що зв'язалася зі слідчим прокуратури і попросила провести перевірку командного складу. У розмові зі слідчим мати Іванова повідомила, що в бригаді, де служить її син, вже зафіксовано кілька випадків дезертирства. Однак слідчий порадив окупантові зв'язатися з прокуратурою самостійно. росіянин поскаржився на поганий зв'язок, але пообіцяв спробувати зателефонувати. Мова йде про 80-ту окрему мотострілецьку бригаду росії, чий спостережний пункт розташований на островах Херсонської області, там окупанти зазнають великих втрат. Відсутність ротацій веде до вибору між смертю і дезертирством. Окрім того, проблеми з логістикою призводять до того, що їжу та боєкомплект доставляють дронами, але цього недостатньо, і російські солдати вимушені їсти жаб і очерет.

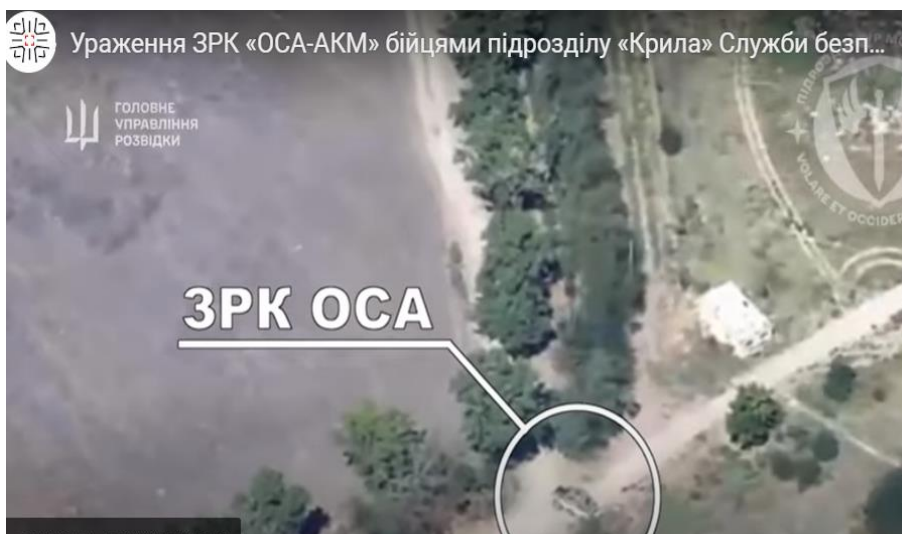
<https://tsn.ua/ato/zmi-rozpozvili-yak-okupanti-povodyatsya-z-viyskovimi-na-ostrovah-hersonschini-2687784.html>

29.10.2024 Більшість островів на Дніпрі перебуває під контролем України, проте ворог щодня намагається захопити їх для створення плацдарму на правому березі. Про це в ефірі "Ми-Україна" повідомив речник Сил оборони півдня Владислав Волошин. За його словами, українські військові здійснюють вогневий контроль над островами, на деяких з них присутні воїни Сил оборони. Водночас противник не припиняє спроб взяти ці території під свій контроль. "Противник щодня проводить штурмові дії, намагається навіть висадитись, просуватись, проводити якісь розвідувально-пошукові дії для виявлення слабких сторін нашої оборони, наших вогневих засобів і підготовки плацдарму для проведення форсувальних штурмових дій", - зазначив Волошин. Він додав, що росіяни намагаються повторити сценарій, який українські сили реалізували в Кринках. окупанти прагнуть закріпитися на правому березі, щоб стягнути туди сили та техніку і створити загрозу для населених пунктів Херсонської області.

<https://weukraine.tv/exclusive/rosijani-shchodnja-shturmujut-ostrovi-na-dnipro-shchob-stvoriti-platsdarm-sil-oboroni-pivdnja>

31.10.2024 Українські військові знищили російську установку протиповітряної оборони «Оса-АКМ» у Херсонській області. Опубліковане відео свідчить, що цей зенітний ракетний комплекс не підлягає відновленню. На кадрах, знятих самими окупантами, видно, що пускова установка повністю вигоріла внаслідок вибуху зенітних

ракет, якими вона була споряджена. російський ЗРК «Оса-АКМ» був виявлений і знищений операторами дронів підрозділу «Крила» Головного управління розвідки Міноборони України (ГУР МО) біля села Раденськ Херсонської області. Для виведення з ладу російської ППО на тимчасово окупованій території українські спецпризначенці використали ударні FPV-дрони. Нещодавно Сили оборони також уразили російський ЗРК «Тор» за допомогою високоточного дрона-камікадзе Switchblade 600. Ураження відбулося спільно зі Службою безпеки України та 14-м окремим полком БпАК. Після виявлення комплексу оператор розвідувального дрона продовжив його відстежування та паралельно передав координати обслуги Switchblade 600. Після запуску дрона ЗРК почав залишати бойову позицію, але в цей момент дрон уразив його в кормову частину. Другим безпілотником російська установка була підпалена і почала горіти.

Скріншот з відеоyoutube.com

Скріншот з відеоyoutube.com

Скріншот з відеоyoutube.com

Кадр з відео telegram каналу @russianocontext

https://mil.in.ua/uk/news/fpv-znyshhyv-rosijskyj-zrk-osa-akm-na-hersonshhyni/#google_vignette

10.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ СТОСОВНО ЗНИЩЕННЯ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ УКРАЇНИ ВІЙСЬКОВИХ ОБ'ЄКТІВ, ОСОБОВОГО СКЛАДУ АРМІЇ РФ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИЙ ТЕРИТОРІЇ АР КРИМ ТА МАРІУПОЛЬ

24.10.2024 Внаслідок атаки безпілотників у ніч на 24 жовтня у Криму пошкоджено мобільну радіолокаційну станцію російських військових, пише телеграм-канал Astra із посиланням на свої джерела в російських екстрених службах Криму. Згідно з повідомленням, безпілотники намагалися атакувати мобільний пункт 31-ї дивізії ППО РФ, розташований за кілька кілометрів від села Оленівка. У результаті один дрон вибухнув і пошкодив мобільну радіолокаційну станцію. російська влада і військові РФ це повідомлення не коментували. Підтвердити озвучену інформацію за допомогою альтернативних джерел наразі не можна.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-nichna-ataka-radiolokatsiy-na-stantsia-rf/33171952.html>

30.10.2024 Ураження ЗРК С-300/С-400 у Криму в ніч із 27 на 28 жовтня. Проаналізували SAR знімки Sentinel за 13 та 24 жовтня поблизу населеного пункту

Русаківка Білогірського району. Там видно переміщення ЗРК типу С-300/С-400. Супутниковий знімок після удару демонструє розриви від касетних суббоеприпасів АТАСМС і сліди, що залишилися після поразки елементів ЗРК. Ступінь поразки комплексу залишається невідомим, але залишив бойову позицію і припинив свою роботу в цьому районі. 45.125230, 34.511940.

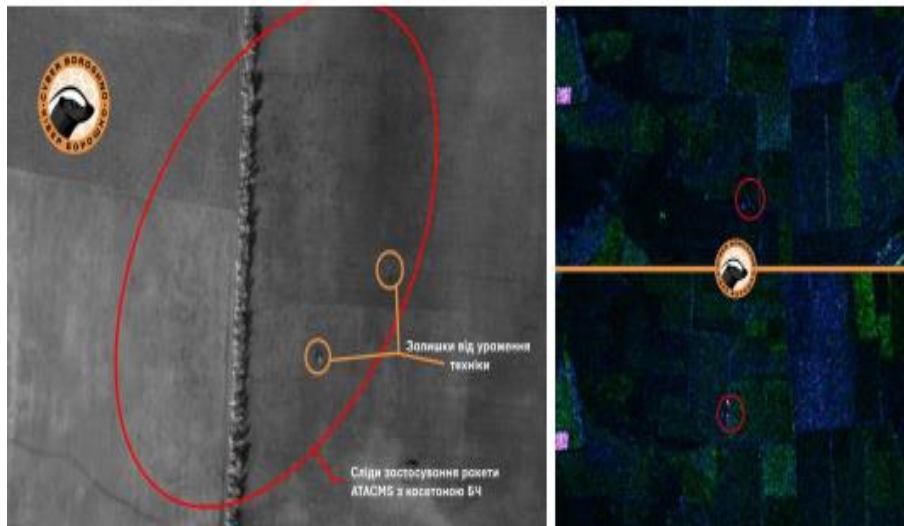

Фото: <https://t.me/Crimeanwind/69481>

<https://t.me/Crimeanwind/69481>

11.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ВІД ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ ПРО ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУВАЛИСЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

Оріхівський напрямок

22.10.2024 У цивільному житті Дмитро Соколюк — приватний підприємець, інструктор з лижного спорту, сноуборду і мотоциклів. Але у серпні 2023 року приєднався до лав Сил оборони України, став командиром взводу. Результативно і якісно виконує бойові завдання: у вересні 2024 року 30-річний лейтенант Соколюк був нагороджений почесним нагрудним знаком Головнокомандувача ЗСУ «Срібний Хрест» за штурм і зайняття позицій на Запорізькому напрямку. АрміяInform розповідає про бійця більше. Досвіду служби у Дмитра немає, за спиною — військова кафедра при Прикарпатському національному університеті ім. В. Стефаника. Закінчив її у 2016 році. Приватний підприємець, інструктор з лижного спорту, сноуборду і мотоциклів. «За сумісництвом працював сторожем, через це і позивний отримав такий — „Сторож“ — бо ТЦК мобілізували зі сторожки», — сміючись, говорить він. Приєднався до війська у серпні 2023 року. Призначений на посаду командира взводу. Та інколи каже, доводилося й обов'язки командира роти виконувати. З кінця 2023 року його піхотна рота виконувала бойові завдання в Запорізькій області. Один із його бойових епізодів — події на Запоріжжі. «Нас прикомандирували до 82-ї бригади та дали

найскладніший для нас за весь час район оборони... Нам потрібно було пройти орієнтовно 2 кілометри під постійними артилерійськими обстрілами та атаками дронів зі скидами та FPV, вкінці нас чекали окопи ворога, повернуті бійницями в наші сторони, які треба було простріляти перед заходом, зайняти їх і вкопатися якомога глибше — щоб при ворожих ударах нам заподіяли менше шкоди. Над нами постійно літали „пташки“ і спостерігали, щоб до нас ніхто непомітно не підійшов. Обстріли були майже безперервні, але ми добре вкопались і, крім легких контузій, вони на нас ніяк не повпливали. Після того нас поміняли хлопці з іншої роти та ми благополучно під обстрілами за 2 дні дороги вийшли з позицій», — пригадує він цей епізод. Пізніше, у поданні на державну нагороду, військово командування так описало ці події: «У ході ведення оборонних дій неодноразово особисто виходив на вогневі позиції, очолюючи групи військовослужбовців, здійснював керівництво особовим складом під час виконання бойових завдань та забезпечував реалізацію поставлених завдань. Так, очолювана ним група успішно виконала бойове завдання щодо зайняття позицій на передньому краї оборони, чим встановили вогневий контроль за визначеним сектором, та не дали ворогу зайняти нові рубежі». Просимо пригадати найяскравіший момент з цієї вилазки. Офіцер розповідає таке: «Ми по дорозі заховались в нору, яка навкруги була встелена танковими мінами. І почалися скиди з дронів поміж ними. Але ми залишили рюкзаки біля іншої нори і через це більше її бомбили», — сміючись, говорить офіцер.

Фото: особистий архів Дмитра Соколюка

Колеги кажуть, що військовий — ініціативний в бою, вміло та холоднокрівно ухвалює важливі рішення. «На мою думку, найважливіше для командира під час виконання завдань — не піддаватись паніці, бо вона може дуже негативно повпливати на ухвалення рішень, через які можна втратити найцінніше — життя своїх побратимів», — констатує офіцер. Запитали також про брак кадрів у війську, про «бусифікацію» в тилкових містах і що би офіцер хотів сказати людям, котрі досі не приєдналися до Сил оборони через різні причини. На це Дмитро Соколюк відповідає так: «Питання дуже суперечливе. На мою думку, немотивовані „ухилянти“ часто стають тягарем для побратимів. Краще мати менше людей у підрозділі, але виключно таких, на яких можна покластися...».

<https://armyinform.com.ua/2024/10/22/dva-km-pid-artobstrilamy-i-skydamy-z-droniv-lejtenant-sokolyuk-rozpoviv-za-shho-otrymav-sribnyj-hrest-vid-golovkoma>

23.10.2024 На Запорізькому напрямку ворог має перевагу в снарядах і людях. У Запорізькій області наші артилеристи працюють цілодобово. Якщо раніше цілком гармашів були танки і броньована техніка окупантів, то тепер вони допомагають піхоті відбивати хвилі ворожих штурмів. Окупанти сунуть малими групами без кінця-краю. Тому артилерія завжди на ногах. Про це йдеться у сюжеті кореспондента ТСН Руслана Ярмолюка. Радянській гарматі, на якій воюють українські захисники, майже 50 років. Вона старша за усіх бійців на цій позиції. Її називають "дівчинкою". На Запорізькому напрямку ворог має перевагу в снарядах і людях. Піші малі групи постійно намагаються наблизитись до наших укріплень. "Працюємо майже кожен день, рідко таке буває, що немає роботи", – каже військовий "Менеджер".

Фото: ТСН

Стріляють і вдень, і вночі, постійно маскують гармату, бо у небі постійно висять ворожі "Орлани", які корегують свою артилерію, а потім посадки переорюють важкими калібрами у пошуках нашої арти. Тому страх завжди присутній навіть у тих, хто воює від 2022 року. Артилеристи усі майже прийшли з цивільного життя: хтось був водієм, а хтось менеджером з продажів, як Віталій. Якщо фізична втома зі сном минає, то психологічна засіла десь глибоко у тілах цих солдатів. Рятує колектив – він маленький і дружній, у ньому немає тем табу, тому хлопці й тримаються один за одного у цих безкінечних полях, переритих бомбами та мінами.

<https://tsn.ua/exclusive/boyi-na-zaporizkomu-napryamku-voyini-zsu-rozgovili-pro-situaciyu-na-fronti-2685462.html>

25.10.2024 Бійці 118 окремої механізованої бригади писали цьогорічний Національний диктант єдності просто неба — воїни спирались на ящики з боєкомплектom. Один з військових на псевдо "Шеф" долучився до радіодиктанту вперше, втім тепер обіцяє не пропускати жодного: "Я думаю, вся Україна пише в надскладних умовах. Мабуть, всім важко зараз, де б не був наш народ. Війна, яка зараз йде, вона роз'єднала родини. Ніщо так не об'єднує, як єдиний диктант". Разом із "Шефом" писав диктант військовослужбовець "Барабан". У 2007 році він самостійно почав опановувати українську мову, до цього спілкувався тільки російською: "Я сподіваюсь, що мій малий доєднався сьогодні. А навіть якщо ні, то я замість нього."

Відправлю малому на перевірку, хай подивиться, як тато вмів писати українською мовою. Хочу приклад показати, а чому ні. Хай вчить мову. Треба її знати".

Фото: Суспільне Запоріжжя

Одночасно, перебуваючи неподалік від лінії фронту, у бойовій готовності, писали Національний диктант єдності й бійці 31 ОМБр. Долучився до написання й військовий на псевдо "Майор": "Нашу писемність завжди утискали, ніколи не просували, а хто найбільше не просував? Це росія. росія, яка завжди знищувала нашу писемність. Тому я вирішив приєднатися, щоб інші також побачили, що ми приєднуємось. Умови в повній бойовій готовності, з БК, зі зброєю".

Фото: Суспільне Запоріжжя

"Майор" неодноразового брав участь у написанні радіодиктанту. За словами бійця, цьогорічний текст був складний, але з глибоким сенсом: "Що стосується правопису, дуже багато різних знаків пунктуації. Але він нас підштовхує до історії. Дуже приємно, що згадали київське "Динамо", за яке ми вболіваємо. Про наших коментаторів, і в цьому тексті донесли, що не тільки сама писемність, а й що голос, яким людина до нас доносить, може викликати різні емоції".

Фото: Суспільне Запоріжжя

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/865871-niso-tak-ne-obednue-ak-edinij-diktant-vijskovi-na-zaporizkomu-napramku-dolucilis-do-napisanna-radiodiktantu-2024>

29.10.2024 На Запорізькому напрямку росіяни почали застосовувати FPV-дрони з оптоволоконним кабелем. Про це в ефірі Армія TV розповів офіцер пресслужби 128 окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади майор Ярослав Галас. «Вперше наша бригада зіткнулася на Запорізькому напрямку з тим, що росіяни застосували FPV-дрони з оптоволоконним кабелем довжиною 10 км. На практиці вперше зіткнулися з ними», — сказав Ярослав Галас. За його словами, застосування такого дрона було умовно успішним для ворога, йому вдалося пошкодити укриття. Але наші бійці не залишили позиції. «Ці дрони абсолютно невразливі до засобів РЕБ, наші хлопці вже коли його побачили, то намагалися збити зі стрілецької зброї. Проти них ефективні зенітні установки. Великий мінус цих дронів — обмежена відстань застосування. Також вони неефективні для щільної міської забудови або густих посадок», — зазначив речник. Він також розповів, що сьогодні активно діяла ворожа авіація з КАБами, некерованими авіаційними ракетами. Штурмових дій на наші позиції не було, хоча вони регулярно відбуваються. Йде промацування оборони, росіяни шукають наші слабкі місця. «Знаємо з донесень розвідки, що у ворога йде накопичення сил і росіяни можуть спробувати прорвати нашу оборону, але поки немає передумов вважати, що ці спроби будуть успішними», — додав Ярослав Галас.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/29/u-sylah-oborony-rozpovily-pro-poyavu-nezvychnyh-vorozhyh-droniv-na-zaporizkomu-napryamku>

31.10.2024 Ще в травні 2023 року Роман тільки потрапив у військо. А вже у вересні 2023-го впевнено вправлявся із ударними дронами. Зараз — щедро палить ворожу техніку на одному з важких напрямків фронту. Тепер він — молодший сержант,

командир відділення безпілотних літальних апаратів у лавах 128-ї окремої гірсько-штурмової бригади ЗСУ. Вища освіта, диплом спеціаліста з відзнакою у сфері ІТ. Йому — 31 рік. До того, як потрапити у військо, працював у сфері нерухомості. Після широкомасштабного вторгнення, пригадує, сфера, в якій працював, дещо «пригасла». «Сидіти та чекати невідомо скільки часу бажання не було. Не було визначеності у завтрашньому дні. Місяць чи півтора був без заробітку. Приходив до нашої територіальної оборони, обіцяли зателефонувати, але дзвінка так і не отримав», — пригадує чоловік. Так Роман опинився у сфері ландшафтного дизайну — став проєктним менеджером. І одного разу його команді запропонували попрацювати з об'єктом на Закарпатті. Це було в травні 2023 року. «Чесно кажучи, колеги боялися туди вирушати, але виходу не було. І коли ми їхали на Торунському перевалі, нас зупинили на блокпосту: поліція перевірила документи, а представник ТЦК забажав після декількох уточнюючих питань, щоб ми з ним перемістилися для уточнення усіх облікових даних. На наступний день я вже був у Рівному на полігоні. Можливості зібратися, переодягнутися, щось прихопити з дому не було, все відбулося дещо спонтанно...», — пригадує Роман. Далі була базова військова підготовка та курси лідерства. Запитуємо у військового, які враження від БЗВП. «Це все індивідуально. Не важливо, яке навчання. Важливо, що воно є. Важливо черпати максимум з того, що вам передають інструктори. Важливо не „філонити“, вмикати креатив інколи, щоб чогось навчитися і не померти у перші дні на полі бою. Можливо, я не маю рацію, але все це — дуже індивідуально». Після цього — розподіл в 128-му окремому гірсько-штурмову бригаду ЗСУ. «Я достеменно до кінця не знав, куди я хочу і де я себе бачив. Спочатку вирішив йти на штурмовика. Ми вивчали стратегію ведення бою, як правильно заходити у ворожі окопи тощо. Але потім до нас приїхала людина, яка за певними критеріями відбирала людей у підрозділ БПЛА. У нас відібрали двох людей, решта хлопців пішли в роту вогневої підтримки. Після цього ми виїхали безпосередньо на місце проведення бойових дій — на ту ділянку, яку займає наша бригада». Роман почав навчання — спочатку освоював один тип дронів, потім взявся за ударні БПЛА. Це вже був вересень 2023-го. Під час одного з бойових завдань Роман ліквідував склад боєприпасів противника двома скидами з дрона. Просимо пригадати цей випадок, але, каже, екіпаж інколи навіть не знає, що відпрацьовують саме по ворожому складу з БК. «Ми просто скидаємо на конкретні цілі, які нам попередньо озвучують оперативні чергові чи вищі командири. І потім бачимо детонації, які й дають нам розуміння, що десь там лежало якесь БК... Спочатку ми скинули — і потім вже розуміємо, що вразили щось жирне і така радість переповнює... І розуміємо, що теж робимо свій внесок в майбутню перемогу». Загалом у підрозділі Романа є кілька екіпажів, які чергуються між собою, вирушаючи в бойові вилазки. Найдовший такий виїзд тривав 9 днів. Найсмачніше відпрацювання Роман теж пригадує: «Ми через тепловізійну камеру побачили техніку ворога, яка нещодавно загнулася... І ми почали скидами їх добивати: бачили, як вони детонують, загоряються, палають! Точно не можу сказати еквівалент в коштах, але це точно були якісь БМП, які привозили на штурм екіпаж їхніх піхотинців». Нещодавно екіпаж Романа потрапив під обстріл. Були втрати, Роман отримав контузію. Каже, це один із найважчих моментів: втратити колег. «Я завжди боявся забути алгоритм надання першої медичної допомоги, послідовність дій під час поранення побратимів. Ми заїхали на позицію, почали розкладатися, я в укритті все налаштував... І почався обстріл. Коли я вийшов з укриття та побачив те, що побачив — то це, напевне, було

найскладнішим: пережити ту мить. Бо надавати першу медичну допомогу вже не було кому...». Роман констатує: від перебування в районі бойових дій страх не зникає.

Фото: Армія Inform

«Так, працюючи декілька днів поспіль, ти певною мірою звикаєш і починаєш до того ставитися якось легше морально. Але заходи безпеки, які ми використовуємо — на першому місці. Я думаю і за себе, і за свій особовий склад. Тому наголошую і повторюся: для мене заходи безпеки — на першому місці. Якщо я бачу якусь ділянку, де ми не проїдемо, бо можемо десь там „спалитись“, то я не поїду, просто потім аргументую командуванню, що ми не готові були ризикувати. І в нас, до слова, командування до цього дуже лояльно ставиться», — говорить військовий. Він пригадує, що у підрозділі були випадки, коли втрачали людей. «І ми зробили певні висновки з того. І розуміємо, що ми не хочемо прощатися один з одним. І ми всі чудово усвідомлюємо, що можемо почекати буквально 20 хвилин і поїхати у безпечніших умовах, ніж ризикувати. Не варто легковажити, якщо говоримо про заходи безпеки». Роман радить цивільним, які з різних причин ще не приєдналися до лав Сил оборони, почати вивчати підрозділи, які беруть активну участь у бойових діях та вирішити для себе, куди можна піти служити. «Переважно саме страх невідомості — це те, що може зупинити людину. І всі зараз жахаються, бояться якогось контакту з військом тощо. Але у всіх було достатньо часу для того, щоб прийняти для себе якесь рішення. Якщо не готовий воювати — є інші шляхи бути корисним для Сил оборони. Просто треба докласти певні зусилля для цього». Насамкінець запитуємо військового, що для нього буде перемогою в російсько-українській війні. «Дуже багато моментів впливають на усвідомлення і розуміння, що таке перемога. Для мене перемога — це коли я повернуся. Коли мене демобілізують. Коли будуть всі умови для цього. І коли в мирному небі України зможуть знову літати літаки. Як би банально і по-дитячому це не звучало».

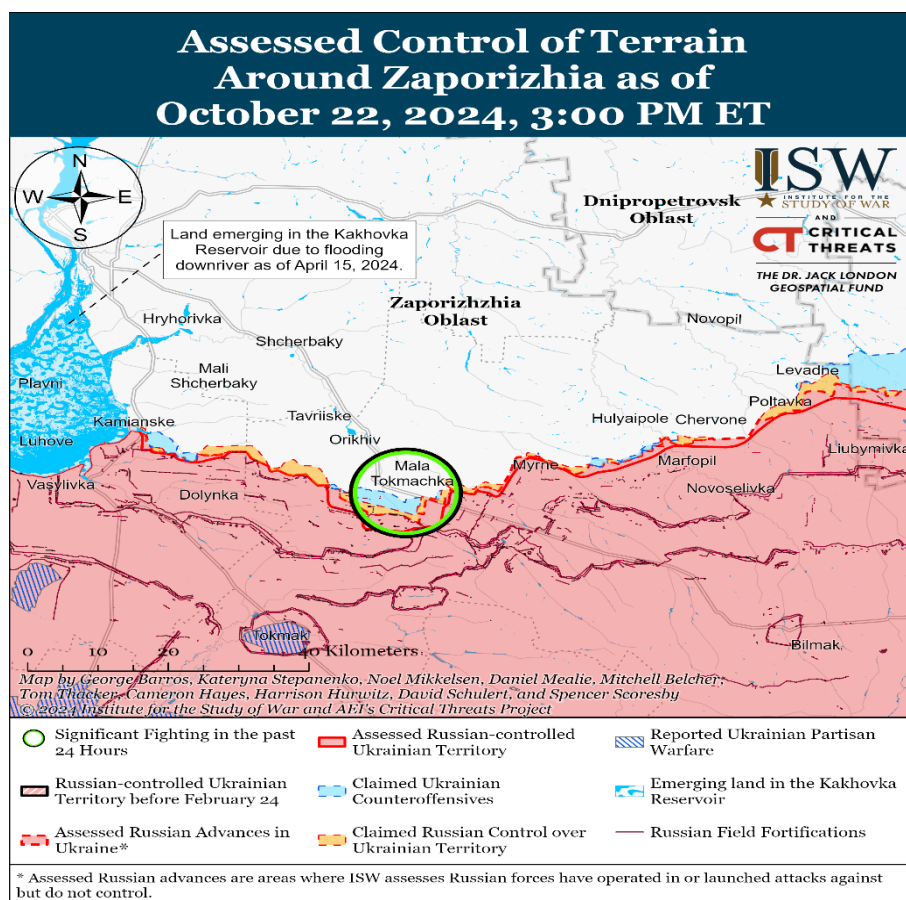
<https://armyinform.com.ua/2024/10/31/vazhlyvo-ne-filonyty-a-braty-maksimum-vid-instruktoriv-mobilizacziya-navchannya-i-vijna-komandyra-viddilennya-bpla-u-128-ogshbr>

12.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ВІД ІНСТИТУТУ ВИВЧЕННЯ ВІЙНИ СТОСОВНО ПОДІЙ ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НА ПІВДЕННИХ НАПРЯМКАХ

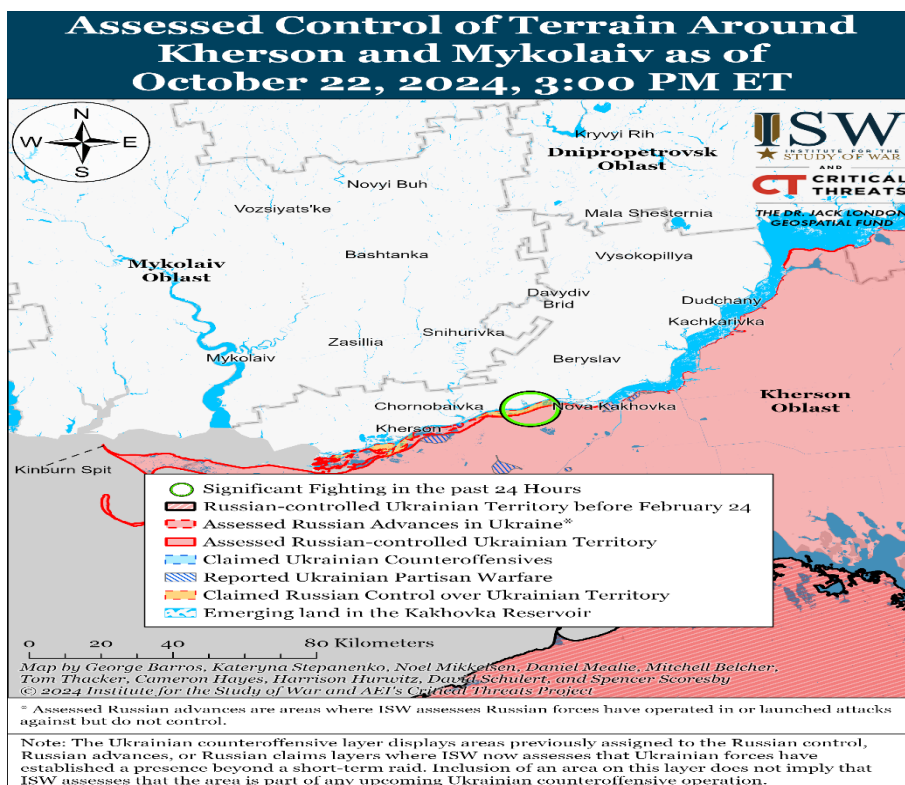
Оцінка російської наступальної кампанії, 22 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

російські війська продовжували штурм на північний схід від Роботиного біля Малої Токмачки 21 і 22 жовтня, але підтвердженого просування не було. Повідомляється, що українські сили контратакують у Кам'янському (на північний захід від Роботиного). Повідомляється, що на Пологівському напрямку (схід Запорізької області) діють підрозділи 38-ї окремої мотострілецької бригади (35-а загальновійськова армія).

21 жовтня російські війська продовжили атакувати східну (лівобережну) Херсонську область, але не зробили жодного підтвердженого просування.

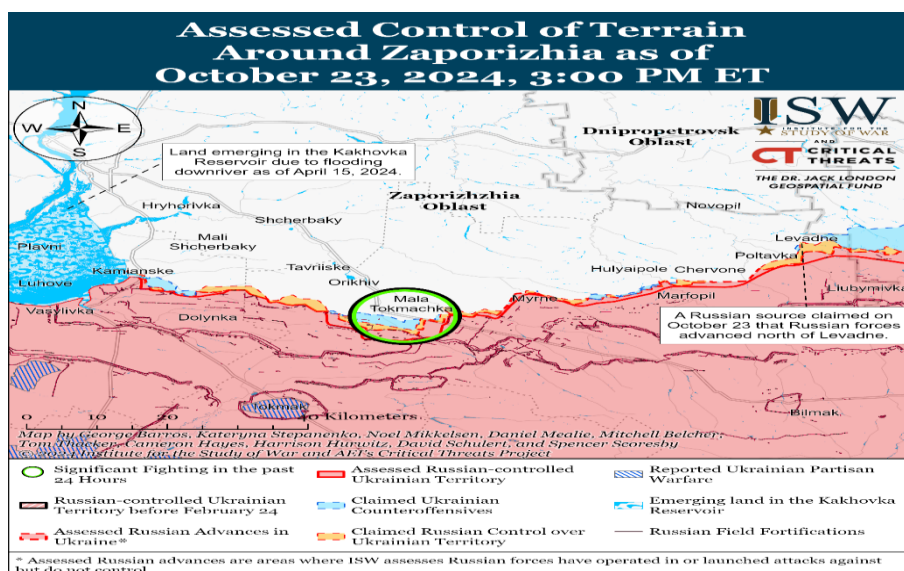

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-22-2024>

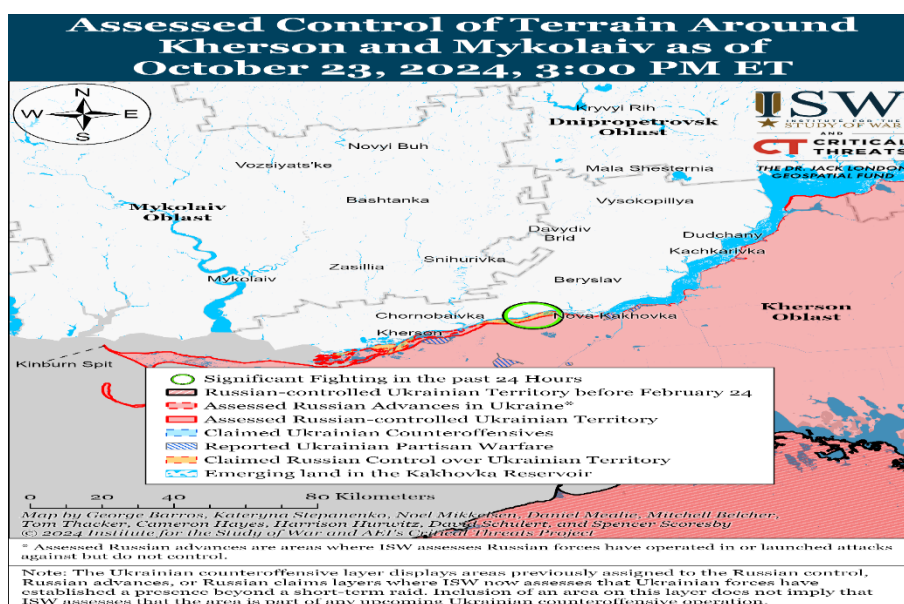
Оцінка російської наступальної кампанії, 23 жовтня

російська підтримка — Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та убезпечити тиллові райони від українських ударів)

22 і 23 жовтня російські війська продовжували наступ у західній Запорізькій області поблизу Роботиного та на північний схід від Роботиного поблизу Малої Токмачки та Новоданилівки, але жодних підтверджених змін на лінії фронту не було. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють безпілотники 7-ї гвардійської гірської десантно-штурмової дивізії рф, а поблизу Малої Токмачки – підрозділи російського загону «Смуглянка».

окупаційний глава Запорізької області євген балицький 23 жовтня заявив, що понад 20 українських безпілотників завдали ударів по об'єктах цивільної інфраструктури під Енергодаром і адміністративній будівлі у Василівці (на схід від Енергодару) і знеструмили 13 прилеглих населених пунктів. Проте ISW не може незалежно підтвердити це твердження. 22 і 23 жовтня російські війська продовжували атакувати східну (лівобережну) Херсонську область, але не зробили жодного підтвердженого наступу. 23 жовтня російський мілблогер заявив, що російські та українські мінування на херсонському напрямку обмежують кількість безпечних російських наземних ліній зв'язку (GLOC) і перешкоджають ефективній доставці боєприпасів і продовольства російським солдатам на херсонському напрямку. російський мілблогер також стверджував, що російським військам потрібні морські безпілотники на херсонському напрямку для виявлення мін у віддалених замінованих районах в районі дельти Дніпра, а дефіцит морських безпілотників змушує російських військових виготовляти власні морські безпілотники. Повідомляється, що оператори безпілотників російського 24-го мотострілецького полку (70-а мотострілецька дивізія 18-ї загальновійськової армії Південного військового округу) працюють поблизу Херсона. Повідомляється, що на Херсонському напрямку діють оператори БПЛА та інші підрозділи російського загону БАРС-33 (резерву РСЧА) і оператори БПЛА 4-ї роти російського 104 полку ПДВ (76 дивізія ПДВ).

23 жовтня міністерство оборони росії заявило, що російські війська знищили 10 українських безпілотників над окупованим Кримом і чотири морські безпілотники в Чорному морі, які прямували до окупованого Криму.

Діяльність на окупованих росією територіях (російська ціль: консолідація адміністративного контролю над анексованими територіями; примусова інтеграція українських громадян у російську соціокультурну, економічну, військову та систему управління)

росія продовжує захоплювати та використовувати економічний потенціал окупованої України для підтримки економіки росії під час війни. окупаційний міністр промисловості і торгівлі Донецької області євген пономаренко заявив 20 жовтня інформаційному агентству кремля ТАСС, що окупаційна влада Маріуполя планує

передати у власність маріупольські підприємства «Азовмаш» і «Азовелектросталь» російському державному оборонному конгломерату «ростех» для відновлення виробництва на цих майданчиках. До вторгнення росії в Україну та руйнувань, які завдала місту російська окупація Маріуполя, Азовмаш був найбільшим машинобудівним заводом в усій Україні, тоді як Азовелектросталь була основним постачальником металургійної продукції. І «Азовмаш», і «Азовелектросталь» зазнали збитків і втратили свої виробничі можливості через вторгнення росії та окупацію Маріуполя. «ростех», ймовірно, вкладе в підприємства значні інвестиції, щоб відновити виробництво металу та деталей машин, які росія, ймовірно, використовуватиме для підтримки виробничих зусиль своєї оборонно-промислової бази для підтримки війни. Захоплення та експлуатація українських підприємств для економічної вигоди росії є критичною складовою російської окупаційної стратегії в Україні — український голова Запорізької області Іван Федоров підрахував, що станом на березень 2024 року росія захопила та передала під контроль росії близько 500 українських підприємств. Раніше ISW повідомляв про те, як російські чиновники та пов'язані з режимом актори, а також російська держава використовували українські економічні активи для особистої, військової та фінансової вигоди. 21 жовтня українське видання «Суспільне» опублікувало розслідування, у якому детально описується роль окупаційного глави Запорізької області евгена балицького в незаконних депортаціях українських цивільних осіб, підтверджуючи тривалу оцінку ISW про те, що балицький визнав використання примусової депортації як міри покарання в окупованій Запорізькій області. Суспільне встановило, що балицький у липні 2022 року вперше підписав указ про легалізацію примусового видворення на території окупованої Запорізької області під назвою «Про заходи відповідальності за вчинення окремих правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку». Суспільне підкреслило, що балицький неодноразово позиціонував себе як «ідеолога», який виступає за депортацію всіх, хто не виявляє відверто проросійських поглядів. У лютому 2024 року ISW повідомляв, що балицький відкрито зізнався, що керував примусовою депортацією осіб, які не підтримували вторгнення росії в Україну, і тоді оцінив, що це свідчить про те, наскільки російська окупаційна влада підтримує та навіть просуває таку незаконну політику.

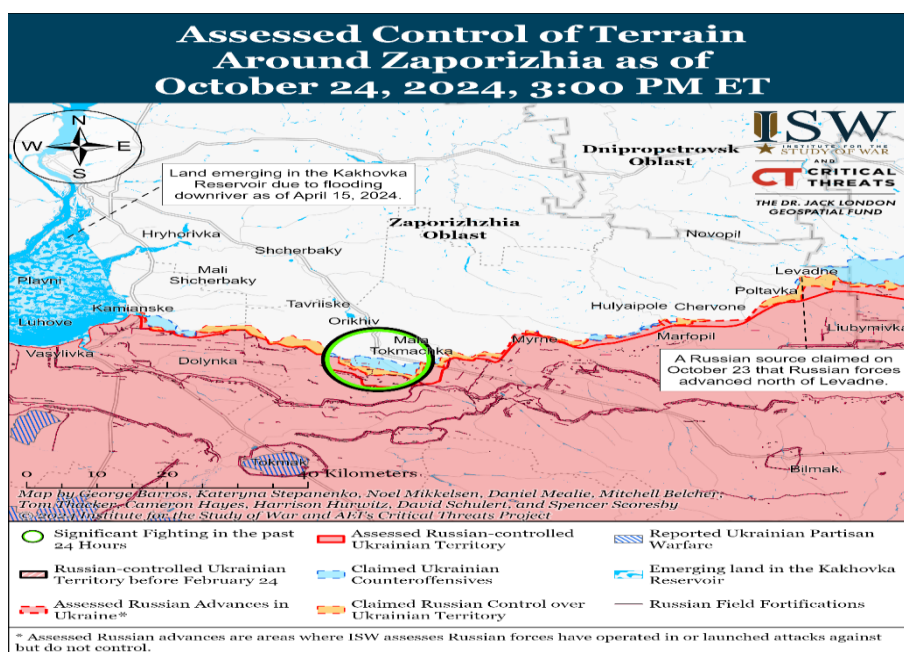
<https://www.understandingwar.org>

Оцінка російської наступальної кампанії, 24 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

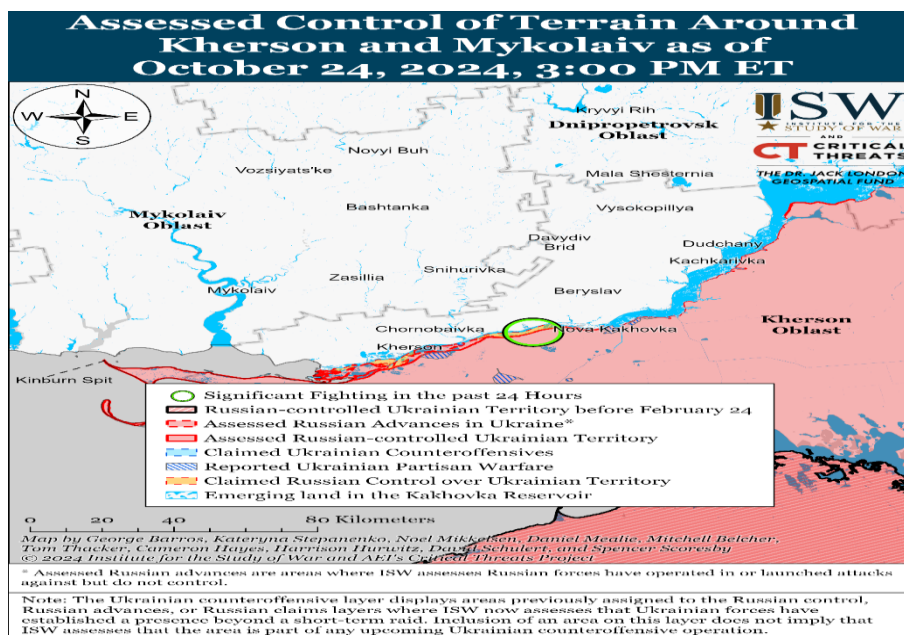
23 і 24 жовтня російські війська продовжували наступ у західній Запорізькій області на північний схід від Роботиного поблизу Новоданилівки, але підтверджених змін на лінії фронту не було. 24 жовтня російський мілблогер заявив, що нещодавнє просування росіян на запорізькому напрямку може свідчити про те, що росія може найближчим часом почати пріоритет наступальних операцій на запорізькому напрямку. Мілблогер стверджував, що російське угруповання сил «Дніпро» нібито створило кілька нових бригад в окупованій Херсонській області і що російські війська можуть посилити наступальні операції на запорізькому напрямку, якщо російські війська продовжуватимуть погіршувати як українські резерви в Курській області, так і

моральний дух українців в інших областях. частини фронту. російський мілблогер стверджує, що необхідність просування відкритими полями та погіршення погодних умов у Запорізькій області можуть ускладнити операції росії на цьому напрямку. Інший російський мілблогер 24 жовтня заявив, що українські війська активізують використання безпілотників від першої особи (FPV), розвідувальних безпілотників і гексакоптерів для ударів по позиціях російської артилерії на запорізькому напрямку. 24 жовтня Південне оперативне командування Збройних сил України повідомило, що 23 жовтня українські війська завдали удару по російському зенітно-ракетному комплексу «Бук-М2» на півдні України, а український журналіст повідомив, що українські війська застосували систему HIMARS для удару по «Буку-М2». 21 жовтня Генштаб України повідомив, що в ніч з 20 на 21 жовтня українські війська завдали удару з російського ЗРК "Бук-М3" приблизно за 60 кілометрів від лінії зіткнення в невизначеному районі росії чи окупованої України.

23 і 24 жовтня російські війська продовжували атакувати східну (лівобережну) Херсонську область, але не зробили жодного підтверженого наступу. 24 жовтня російський мілблогер заявив, що українські сили мінують заплаву річки Дніпро, щоб перешкодити майбутньому просуванню росії на херсонському напрямку. Повідомляється, що оператори безпілотників 80-ї арктичної мотострілецької бригади (14-й армійський корпус ленінградського військового округу) продовжують працювати на херсонському напрямку. 24 жовтня міноборони росії заявило, що російські війська знищили три українські безпілотники над Чорним морем. Севастопольський окупаційний губернатор Михайло Развожаєв заявив, що російська ППО збила українську ракету над окупованим Севастополем. 24 жовтня речник ВМС України капітан третього рангу Дмитро Плетенчук заявив, що чорноморський флот росії стурбований тим, що українські сили можуть завдати удару по кораблям чф росії в порту Новоросійська Краснодарського краю, але чф не має альтернативного порту для розміщення кораблів чф у Чорноморському регіоні. Плетенчук зазначив, що кілька російських суден нещодавно масово вийшли з російської бази в Новоросійську і що російські сили проводять сортування кораблів, щоб обмежити ризик можливих ударів українських безпілотників і подальшого знищення кораблів чф.

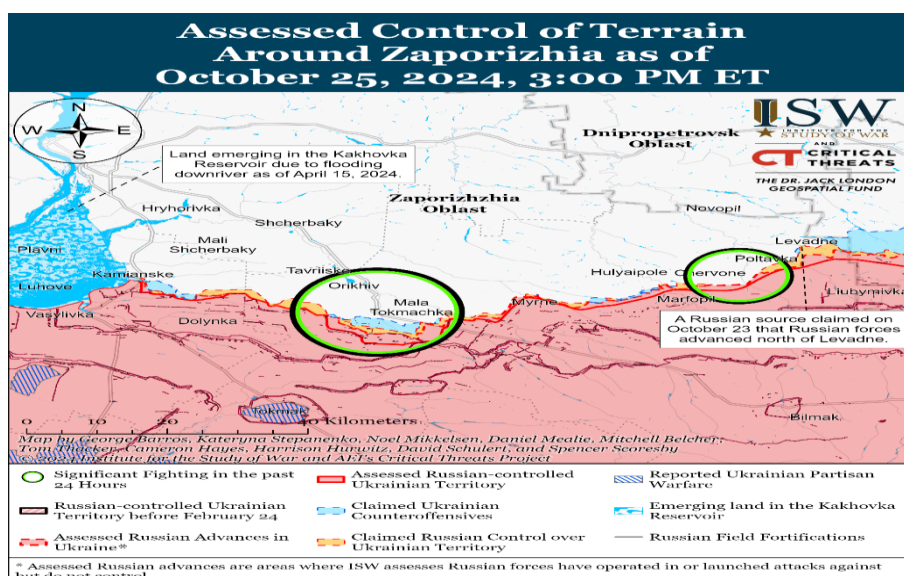

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-24-2024>

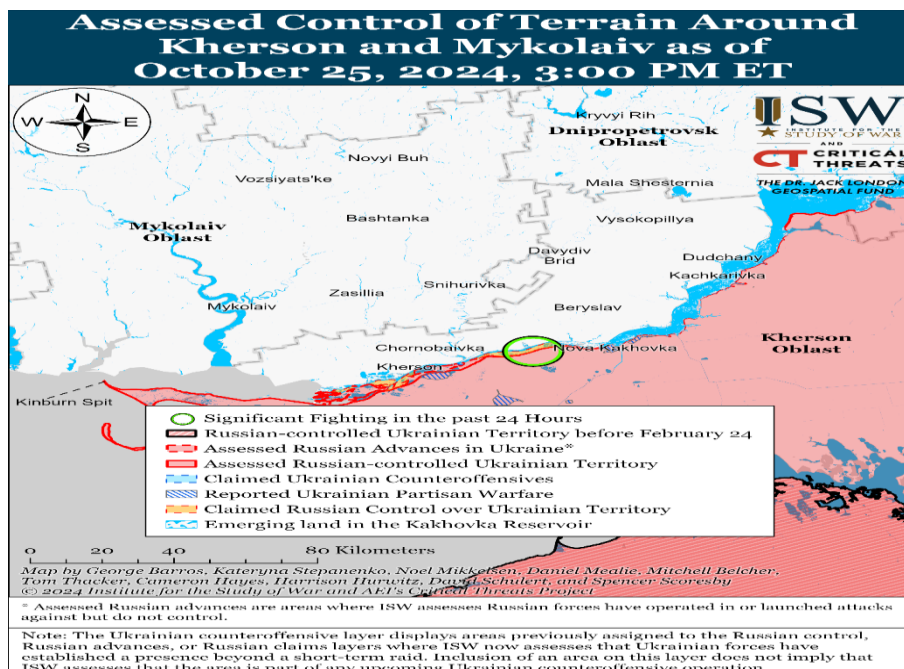
Оцінка російської наступальної кампанії, 25 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

24 і 25 жовтня російські війська продовжували наступ у західній Запорізькій області на північний схід від Роботиного біля Новоандрівки та на північ від Роботиного в напрямку Новоданилівки, але жодних підтверджених змін на лінії фронту не було. 25 жовтня речник Української добровольчої армії Сергій Братчук повідомив, що російські війська перекидають на запорізький напрямок додаткові сили резерву з тиллових районів окупованої росією України. Братчук зазначив, що російські війська посилюють штурмові дії на запорізькому напрямку, а російські диверсійно-розвідувальні групи активізуються та намагаються виявляти вразливі місця української оборони на цьому напрямку.

24 і 25 жовтня російські війська продовжували атакувати східну (лівобережну) Херсонську область, але не зробили жодного підтвердженого наступу. Повідомляється, що підрозділи російської 80-ї арктичної бригади (14-й армійський корпус ленінградського військового округу) продовжують діяти на херсонському напрямку. Повідомляється, що на Херсонському напрямку продовжують діяти підрозділи російського загону барс-33.

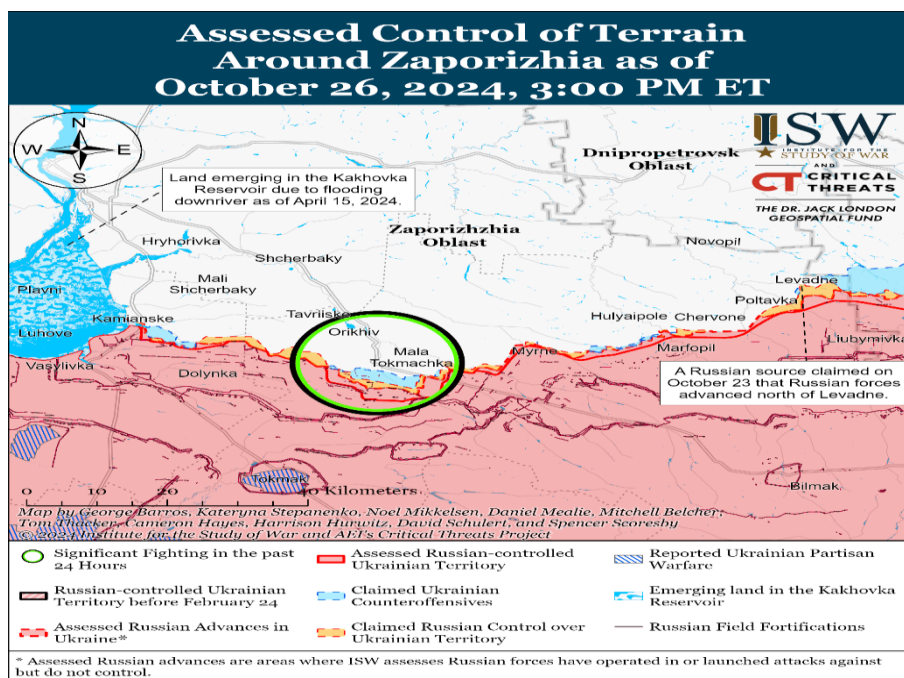

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-25-2024>

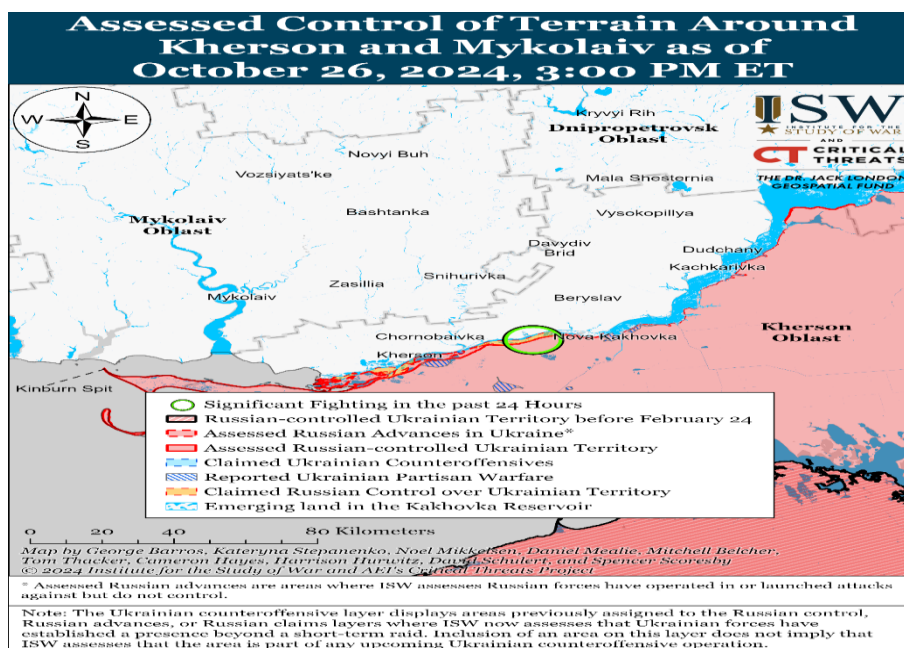
Оцінка російської наступальної кампанії, 26 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиліві райони від українських ударів)

Повідомляється, що 26 жовтня російські війська наступали на північ від Роботиного в напрямку Новоданилівки. Новобранці 1430-го мотострілецького полку (58-а загальновійськова армія, гівденний військовий округ) навчаються на запорізькому напрямку.; Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють оператори безпілотників 150-го окремого протитанкового артилерійського дивізіону (42-а мотострілецька дивізія).

російські війська продовжували атакувати східну (лівобережну) Херсонську область 25 і 26 жовтня, але не зробили жодного підтверженого просування. Мілблогер, пов'язаний з ввс рф, заявив, що в Керченській протоці поблизу окупованого Криму розбився невідомий російський військовий вертоліт.

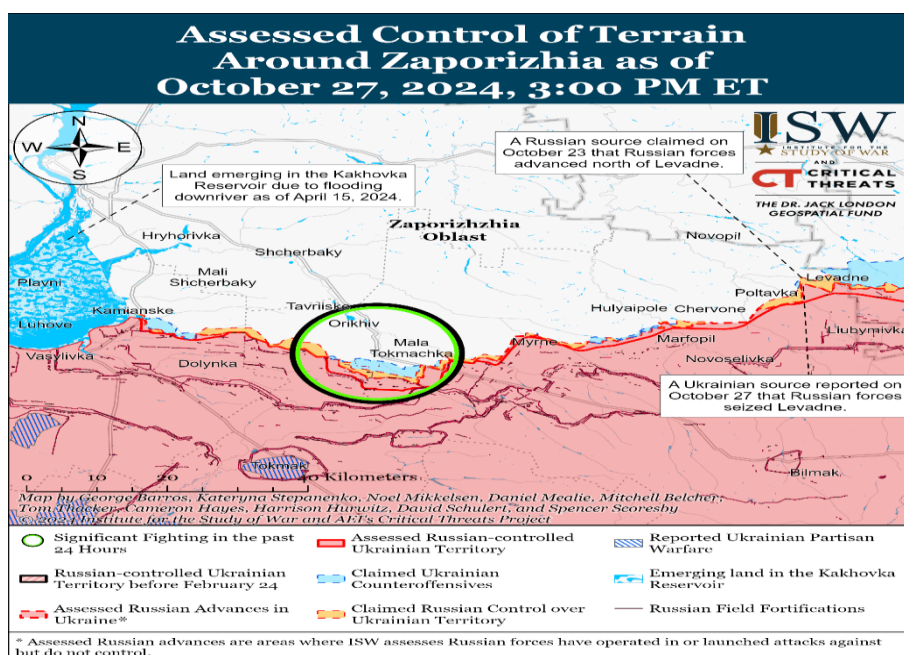
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-26-2024>

Оцінка російської наступальної кампанії, 27 жовтня

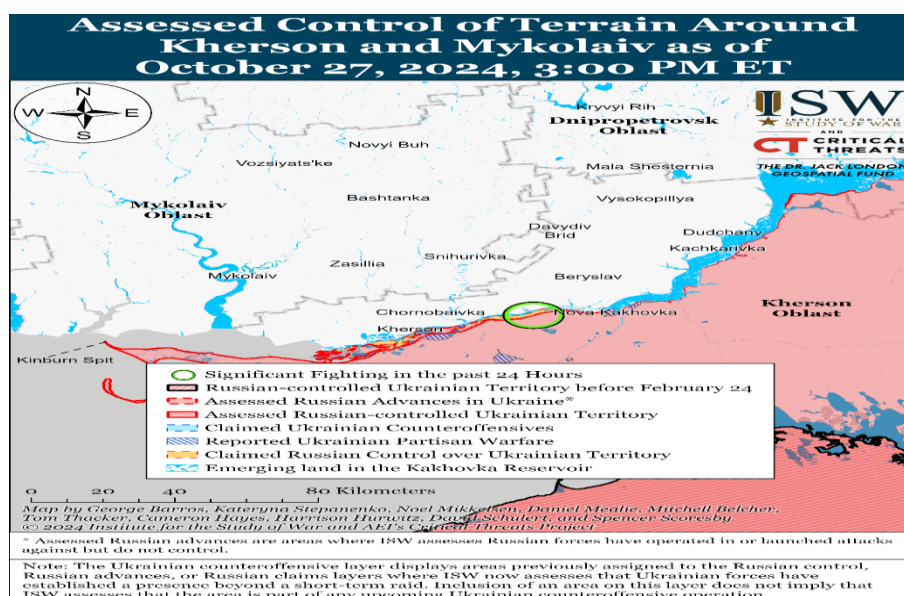
російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

27 жовтня російські війська продовжили наземні атаки на заході Запорізької області, але не зробили жодного підтверженого просування. 26 і 27 жовтня російські

війська наступали в районі Новоданилівки (на північ від Роботиного). Речник Таврійського угруповання військ України полковник Владислав Волошин заявив, що українські військові не зафіксували спроб росії створити наступальні угруповання на півдні України.

російські війська продовжували наземні атаки на східному (лівому березі) Херсонської області 26 і 27 жовтня, але не зробили жодного підтверженого просування. Повідомляється, що підрозділи російської 104-ї повітряно-десантної дивізії продовжують діяти в Херсонській області.

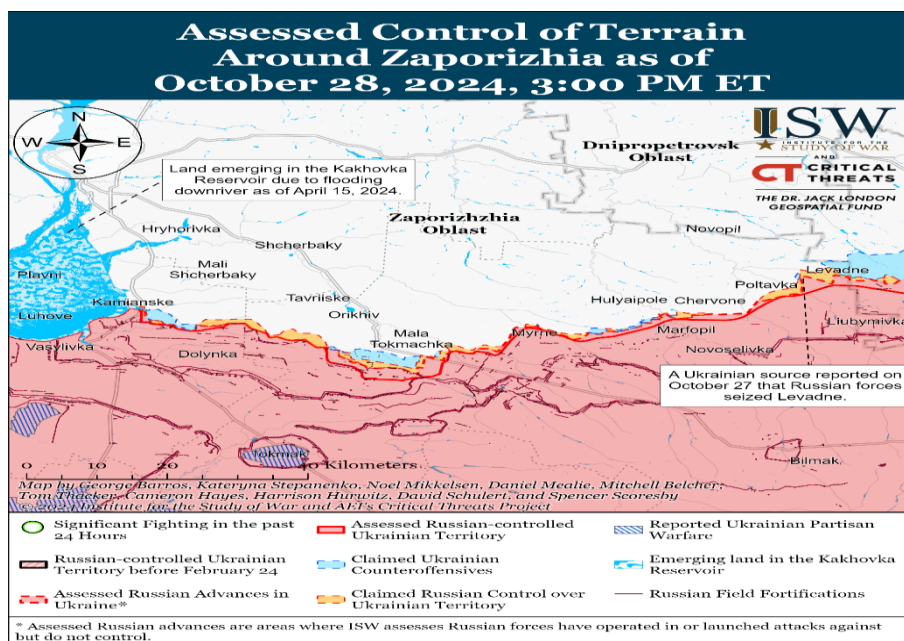

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-27-2024>

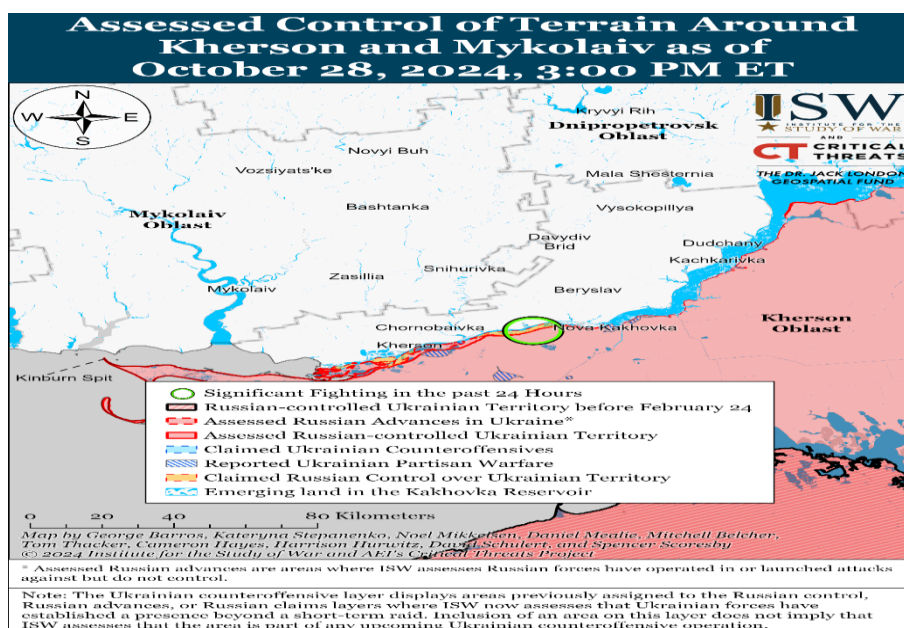
Оцінка російської наступальної кампанії, 28 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

Ні російські, ні українські джерела не повідомляли про наземні атаки на заході Запорізької області 28 жовтня. Підрозділи російської 42-ї мотострілецької дивізії (58-а загальновійськова армія Південного військового округу) і 49-ї окремої десантно-штурмової бригади (як повідомляється, підпорядковані до 58-ї ОДА, СМД) діють на загальному запорізькому напрямку та на північний схід від Роботиного біля Малої Токмачки відповідно.

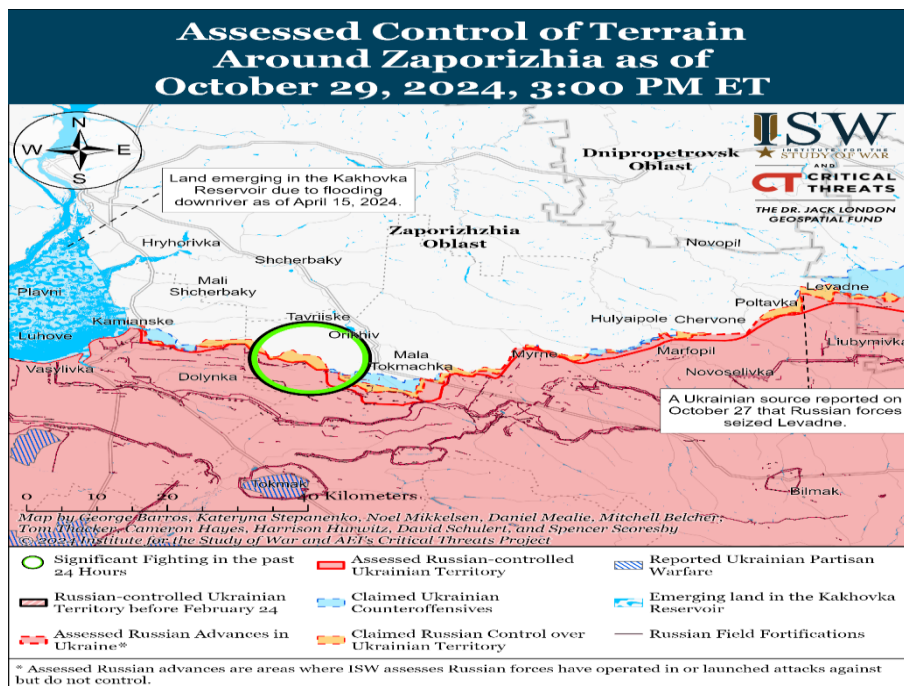
Генштаб України повідомив, що 27 і 28 жовтня російські війська продовжували наземні атаки на дніпровському напрямку, ймовірно, щодо східного (лівого) берега Херсонської області та островів дельти річки Дніпро.

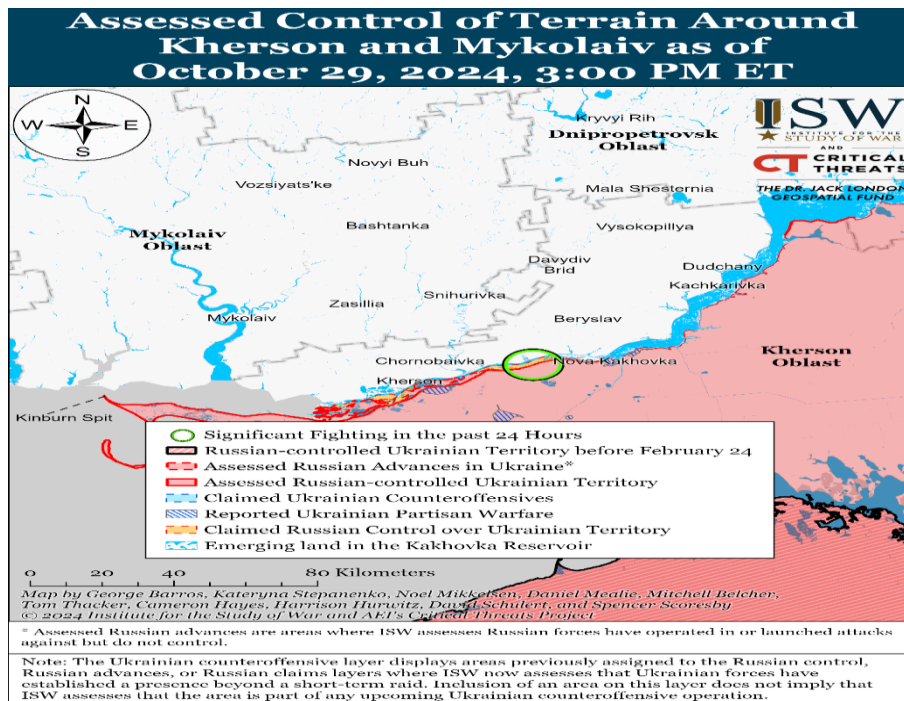
Оцінка російської наступальної кампанії, 29 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

29 жовтня російські війська продовжили наземні атаки на заході Запорізької області, але не зробили жодного підтверженого просування. 29 жовтня російські джерела стверджували, що російські війська прорвали українську оборону на північ від Роботиного та просуваються до Новоданилівки та Малої Токмачки (відповідно на північ та північний схід від Роботиного). Однак ISW не помітила підтвердження нещодавнього просування росії на північ від Роботайна.

Генштаб України повідомив, що 28 і 29 жовтня російські війська продовжували наземні атаки на дніпровському напрямку, ймовірно, щодо східного (лівого) берега Херсонської області та островів дельти річки Дніпро. 29 жовтня російський мільйонний блогер заявив, що українські війська мінують водні шляхи між островами дельти Дніпра та заважають зусиллям росії переозброїти та ротувати підрозділи. Повідомляється, що підрозділи російського 28-го мотострілецького полку (70-а мотострілецька дивізія 18-ї ОДА Південного військового округу) і 76-ї повітряно-десантної дивізії діють відповідно на херсонському напрямку та поблизу Кринок.

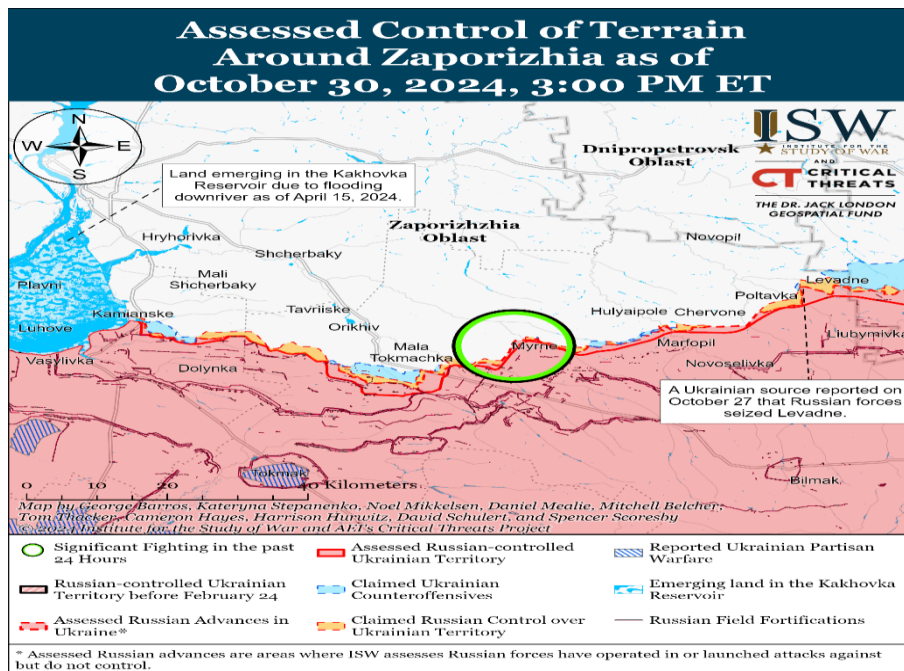

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-29-2024>

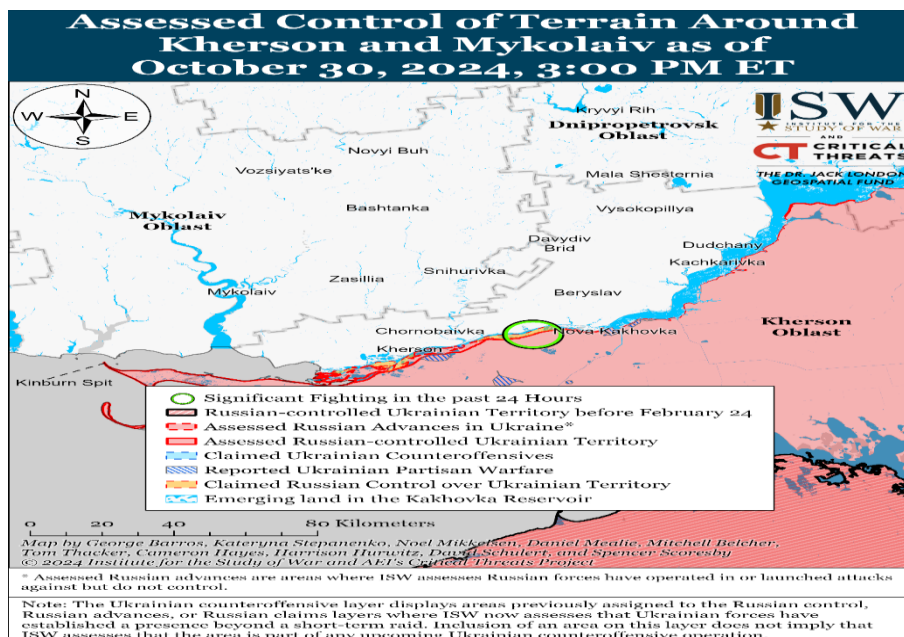
Оцінка російської наступальної кампанії, 30 жовтня

російська підтримка – південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

29 і 30 жовтня російські джерела стверджували, що біля Роботиного тривають бої. 29 жовтня представник української бригади, що діє в Запорізькій області, повідомив, що російські війська почали використовувати безпілотники з першою особою з оптоволоконними проводами довжиною до 10 кілометрів проти українських сил на запорізькому напрямку. Речник додав, що ці безпілотники, як повідомляється, захищені від українських систем радіоелектронної боротьби, і що український персонал був змушений збивати ці безпілотники зі стрілецької зброї. Представник зазначив, що ці безпілотники сприйнятливі до систем протиповітряної оборони, мають дуже обмежений діапазон і неефективні в густонаселених містах. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють підрозділи російського 1430-го мотострілецького полку (58-а загальновійськова армія, Південний військовий округ) і загін БАРС-11 «Кубань»; та частини 7-ї повітряно-десантної дивізії діють на Оріхівському напрямку.

Генштаб України повідомив, що 29 і 30 жовтня російські війська продовжували наземні атаки на дніпровському напрямку, ймовірно, на східний (лівий) берег Херсонської області та острови в дельті річки Дніпро. Елементи російської 28-ї моторизованої Стрілецький полк (70-та мотострілецька дивізія, 18-а САУ, СМД) і загін БАРС-33, як повідомляється, продовжують діяти на херсонському напрямку.

29 жовтня речник Південної групи військ України полковник Владислав Волошин повідомив, що на півдні України та в окупованому Криму перебуває близько 200 тисяч російських військових. Волошин зазначив, що російські війська не створювали великих наступальних угруповань на південному напрямку, але створюють додаткові невеликі штурмові групи для ведення обмежених піхотних атак. Опубліковані 30 жовтня геолокаційні кадри свідчать про те, що в ніч з 27 на 28 жовтня українська ракета АТАСМС пошкодила російську систему ППО С-300/С-400 біля Русаківки в окупованому Криму.

Зусилля росії з мобілізації та формування сил (російська ціль: розширити бойову міць без проведення загальної мобілізації)

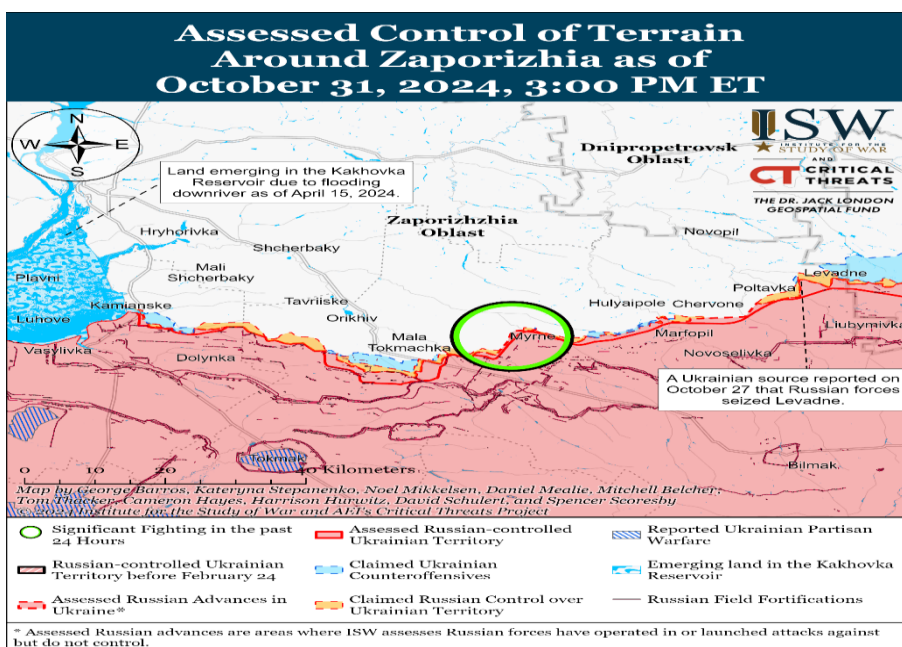
російська окупаційна влада продовжує рекламувати російську військову службу серед мирного населення окупованої України. окупаційна адміністрація Херсонської області 30 жовтня запропонувала одноразову виплату 800 тис. рублів (близько 8200 доларів США) і 210 000 рублів (близько 2400 доларів США) мінімальної зарплати особам, які підписують контракти з російськими військовими. окупаційна адміністрація Херсонської області анонсувала, що особи, які підпишуть військовий контракт, отримають статус учасника бойових дій, що дасть право на соціально-економічні пільги.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-30-2024>

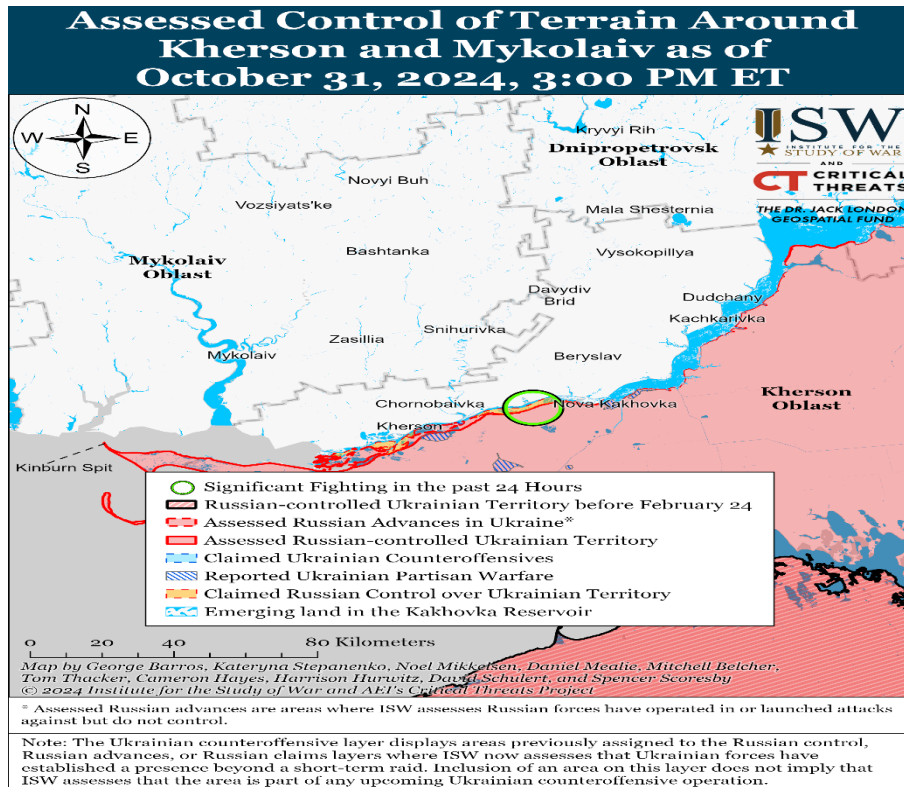
Оцінка російської наступальної кампанії, 31 жовтня

російська підтримка – Південна вісь (мета росії: утримувати позиції на передовій та охороняти тиллові райони від українських ударів)

російські війська продовжували наступ у західній Запорізькій області 30 і 31 жовтня, але не досягли жодних підтверджених успіхів. російські війська продовжували штурми на північний схід від Роботиного поблизу Чарівного та на північ від Роботиного біля Новоданилівки. Повідомляється, що на Пологівському напрямку (на схід від Роботиного) діють оператори безпілотників 38-ї окремої мотострілецької бригади 35-ї загальновійськової армії. Повідомляється, що на запорізькому напрямку діють артилерійський дивізіон 4-ї російської військової бази (58-а загальновійськова армія Південного військового округу) і підрозділи 7-ї десантно-штурмової дивізії рф.

окупаційна влада Бердянська та українські джерела повідомили, що 31 жовтня українські безпілотники вдарили по порту Бердянська та пошкодили навколишні будівлі. Український Генштаб повідомив, що 31 жовтня російські війська продовжували наземні атаки на Дніпровському (Херсонському) напрямку, ймовірно, на схід (лівобережжя) Херсонської області та острови дельти річки Дніпро.

російська повітряна, ракетна та безпілотна кампанія (мета росії: націлити на українську військову та цивільну інфраструктуру в тилу та на передовій)

російські війська в ніч з 30 на 31 жовтня завдали серії ракетно-ракетних ударів по Україні. 31 жовтня ВВС України повідомили, що російські війська здійснили з Ростовської області та окупованого Криму чотири балістичні ракети Іскандер-М/КН-23; вісім крилатих ракет Х-59/69 з літаків над Чорним морем; і 43 безпілотної (включаючи «Шахеда» та неуточнені моделі) з Курської та Орловської областей. ВПС України повідомили, що російські ракети влучили в залізничний міст через Дністровський лиман у Затоці Одеської області та невстановлені. У ЗСУ повідомили, що станом на 8:00 за місцевим часом українські війська збили 17 безпілотної і дві ракети Х-59/69 над Одеською, Київською, Черкаською, Кіровоградською, Харківською, Запорізькою, Дніпропетровською, Донецькою та Полтавською областями; що 23 дрони були «локально втрачені», ймовірно, через перешкоди радіоелектронної боротьби; і що три безпілотної повернулися в повітряний простір, контрольований росією.

<https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-october-31-2024>

13.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ОФІЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ ЩОДО ХРОНОЛОГІЇ ПОДІЇ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ ТА МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Запорізька область

22.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 303 удари по 9 населених пунктах Запорізької області.Ворог наніс ракетний удар по Запоріжжю. Війська рф здійснили 17

авіаційних ударів по Малій Токмачці. 170 БпЛА різної модифікації атакували Лобкове, Гуляйполе, Малинівку, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 4 обстріли з РСЗВ накрыли Роботине та Малу Токмачку. 111 артобстрілів завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 77 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури.. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 22.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год ; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

23.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 411 ударів по 7 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 6 авіаційних ударів по Лобковому, Роботиному, Малій Токмачці та Левадному. 251 БпЛА різної модифікації атакували Лобкове, Гуляйполе, Малинівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 5 обстрілів з РСЗВ накрыли Лобкове, Роботине та Левадне. 149 артобстрілів завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 22 повідомлення про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 23.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,13 мкЗв/год ; с. Біленьке – 0,16 мкЗв/год в межах норми.

24.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 316 ударів по 9 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 6 авіаційних ударів по Малим Щербакам, Малій Токмачці та Левадному. 174 БпЛА різної модифікації атакували Степногірськ, Лобкове, Гуляйполе, Малинівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 8 обстрілів з РСЗВ накрыли Роботине, Малу Токмачку та Новоандріївку. 128 артобстрілів завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Левадного. Надійшло 8 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 24.10.2024 м.

25.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 326 ударів по 15 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 20 авіаційних ударів по Малих Щербаках, Залізничному, Малій Токмачці, Левадному, Новогригорівці та Червоній Криниці. 158 БпЛА різної модифікації атакували Лобкове, Гуляйполе, Новоданилівку, Малинівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 9 обстрілів з РСЗВ накрыли Лобкове, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку та Малинівку. 139 артобстрілів завдано по території Лобкового, Оріхова, Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки, Левадного, Новоселівки та Гуляйпільського. Надійшло 8 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках. Запорізької області станом на 8:00 25.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

26.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 330 ударів по 13 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 14 авіаційних ударів по П'ятихатках,

Новоданилівці та Малій Токмачці. 193 БпЛА різної модифікації атакували Біленьке, Лобкове, Гуляйполе, Новоданилівку, Преображенку, Малинівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 5 обстрілів з РСЗВ накрыли Гуляйполе, Малу Токмачку та Левадне. 118 артобстрілів завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки, Левадного, Новоселівки та Гуляйпільського. Надійшло 2 повідомлення про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 26.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

27.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 355 ударів по 10 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 2 авіаційні удари по Малих Щербаках та Малій Токмачці. 215 БпЛА різної модифікації атакували Біленьке, Лобкове, Гуляйполе, Малинівку, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку та Левадне. 2 обстріли з РСЗВ накрыли Малу Токмачку. 136 артобстрілів завдано по території Степногірська, Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки, Левадного. Надійшло 5 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 27.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,14 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

28.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 378 ударів по 10 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 7 авіаційних ударів по Гуляйполю, Малій Токмачці, Роботиному та Новодарівці. 264 БпЛА різної модифікації атакували Лобкове, Гуляйполе, Новоандріївку, Роботине, Малу Токмачку, Малинівку, Новодарівку, Солодке та Зелений Гай. Обстрілом з РСЗВ ворог накрав Малу Токмачку. 106 артобстрілів завдано по території Біленького, Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Роботиного, Малої Токмачки, Малинівки та Новодарівки. Надійшло 7 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 28.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,13 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,12 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

29.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 331 удар по 9 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 19 авіаційних ударів по Новоандріївці, Малій Токмачці та Роботиному. 200 БпЛА різної модифікації атакували Лобкове, Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку, Білогір'я, Ольгівське та Преображенку. 112 артобстрілів завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Білогір'я, Ольгівського. Надійшло 12 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 29.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

30.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 337 ударів по 12 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 25 авіаційних ударів по Оріхову, Новоандріївці, Білогір'ю та Новодарівці. 194 БпЛА різної модифікації атакували Біленьке, Лобкове, Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу

Токмачку, Білогір'я та Ольгівське. 7 обстрілів з РСЗВ завдано по території Преображенки та Новоданилівки. 111 артилерійських ударів прийшлися по Лобковому, Гуляйполю, Новоандріївці, Новоданилівці, Роботиному, Малій Токмачці, Білогір'ю та Ольгівському. Надійшло 7 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 30.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,15 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,11 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

31.10.2024 Впродовж доби окупанти завдали 384 удари по 11 населених пунктах Запорізької області. Війська рф здійснили 10 авіаційних ударів по Преображенці та Малій Токмачці. 228 БпЛА різної модифікації атакували Степногірськ, Лобкове, Гуляйполе, Новоандріївку, Новоданилівку, Роботине, Малу Токмачку, Білогір'я та Ольгівське. 5 обстрілів з РСЗВ накрыли Оріхів, Малу Токмачку та Білогір'я. 141 артобстріл завдано по території Лобкового, Гуляйполя, Новоандріївки, Новоданилівки, Роботиного, Малої Токмачки, Білогір'я та Ольгівського. Надійшло 5 повідомлень про руйнування житлових будинків та об'єктів інфраструктури. Мирні жителі не постраждали. Радіаційний фон в контрольних точках Запорізької області станом на 8:00 31.10.2024 м. Запоріжжя (лівий берег) – 0,12 мкЗв/год; с. Мар'ївка (Біленьківська ТГ) – 0,10 мкЗв/год; с. Біленьке – 0,15 мкЗв/год в межах норми.

https://www.facebook.com/zoda.gov.ua?locale=uk_ua

**Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів здійснених по Запорізької області з
22.10.2024 - 30.10.2024**

Дата д/м/р	Загальна кількість ворожих обстрілів здійснених по області протягом доби	Кількість авіаційних ударів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів по яких було здійснено авіаудари протягом доби	Кількість БпЛА якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані БпЛА протягом доби	Кількість обстрілів РСЗВ якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані РСЗВ протягом доби	Кількість артобстрілів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів, по яких було завдано арт обстрілів протягом доби
22.10.24	303	17	1	170	8	4	2	111	8
23.10.24	411	6	4	251	7	5	3	149	7
24.10.24	316	6	3	174	8	8	3	128	7
25.10.24	326	20	6	158	8	9	5	139	11
26.10.24	330	14	3	193	10	5	3	118	10
27.10.24	355	2	2	215	8	2	2	136	8
28.10.24	378	7	4	264	9	1	1	106	8
29.10.24	331	19	3	200	9	-	-	112	8
30.10.24	337	25	4	194	9	7	2	111	8
31.10.24	384	10	2	228	9	5	3	141	8
Всього за тиждень	3471	126	32	2047	85	46	24	1251	83

**Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів здійснених по Запорізької області з
01.10.2024 - 31.10.2024**

Дата д/м/р	Загальна кількість ворожих обстрілів здійснених по області протягом доби	Кількість авіаційних ударів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів по яких було здійснено авіаудари протягом доби	Кількість БпЛА якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані БпЛА протягом доби	Кількість обстрілів РСЗВ якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів які були атаковані РСЗВ протягом доби	Кількість артобстрілів якими були атаковані населені пункти протягом доби	Кількість населених пунктів, по яких було завдано арт обстрілів протягом доби
01.10 - 07.10.24	2688	44	29	1525	47	56	25	1053	51
08.10 - 14.10.24	2633	59	31	1457	58	79	25	1038	57
15.10 - 21.10.24	2131	38	20	966	54	58	22	806	53
22.10 - 31.10.24	3471	126	32	2047	85	46	24	1251	83
Всього за місяць	10923	267	112	5997	244	239	96	4148	244

Херсонська область

22.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Антонівка, Червоний Маяк, Станіслав, Софіївка, Велетенське, Микільське, Шляхове, Інгулець, Новодмитрівка, Берислав, Новоберислав, Одрадокам'янка, Зимівник, Придніпровське, Нововоронцовка та Трудолюбівка. російські військові поцілили в об'єкт критичної інфраструктури та медичний заклад; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено 3 багатоповерхівки та 24 приватні будинки. Також окупанти понівечили гаражі, господарчу споруду, газопровід та приватні автівки. Через російську агресію 2 людини дістали поранення.

23.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Антонівка, Садове, Чернобаївка, Микільське, Інженерне, Придніпровське, Велетенське, Кізомис, Білозерка, Широка Балка, Томина Балка, Розлив, Новодмитрівка, Олександрівка, Станіслав, Софіївка, Зимівник, Берислав, Шляхове, Новоолександрівка, Милове, Нововоронцовка, Львове, Одрадокам'янка. російські військові поцілили у стільникову вежу, два освітні заклади, адмінбудівлю; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено 9 багатоповерхівок та 29 приватних будинків. Також окупанти били по критичній і енергетичній інфраструктурі, понівечили лінію електропередач, газогін, АЗС, приватні гаражі та автівки. Через російську агресію 2 людини загинули, ще 7 – дістали поранення.

24.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Софіївка, Берислав, Зеленівка, Томина Балка, Нововоронцовка, Чернобаївка, Лозове, Комишани, Новодмитрівка, Качкарівка, Розлив, Білозерка, Велетенське, Станіслав, Олександрівка, Кізомис, Антонівка, Томарине, Дар'ївка, Інгулець, Бургунка, Придніпровське, Садове, Інженерне та Новотягинка. російські військові поцілили по критичній інфраструктурі, вежі стільникового зв'язку, житлових кварталах населених пунктів області, зокрема пошкоджено гуртожиток, багатоповерхівку та 32 приватні будинки. Також окупанти понівечили цивільні автівки. Через російську агресію 5 людей дістали поранення.

25.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Антонівка, Придніпровське, Садове, Томина Балка, Степанівка, Комишани, Дніпровське, Білозерка, Софіївка, Станіслав, Первомайське, Берислав, Золота Балка, Нововоронцовка, Гаврилівка, Бургунка. російські військові поцілили у поштове відділення; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено багатоповерхівку та 17 приватних будинків. Також окупанти понівечили господарчі споруди та автомобілі. Через російську агресію 3 людини загинули, ще 7 – дістали поранення, з них - 1 дитина.

26.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Антонівка, Берислав, Станіслав, Веселе, Михайлівка, Софіївка, Томина Балка, Широка Балка, Білозерка, Шляхове, Микільське, Зміївка, Одрадокам'янка, Дніпровське, Придніпровське, Садове, Осокорівка. російські військові поцілили у житлові квартали населених пунктів області, зокрема 23 приватні будинки. Також окупанти пошкодили газопровід та автомобіль. Через російську агресію 2 людини загинули, ще 8 – дістали поранення. Сили протиповітряної оборони над територією нашої області знищили 2 ударних безпілотики типу "Shahed-131/136".

27.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Херсон, Комишани, Білозерка, Інженерне, Дніпровське, Софіївка, Станіслав, Широка Балка, Томина Балка, Олександрівка, Антонівка, Садове, Придніпровське, Понятівка, Микільське, Берислав, Нововоронцовка, Осокорівка та Трудолюбівка. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, медичний заклад; житлові квартали населених пунктів області, зокрема 6 багатоповерхівок та 22 приватні будинки. Також окупанти пошкодили господарчі споруди, гараж, газогін, приватні та сільськогосподарські транспортні засоби. Через російську агресію 5 людей загинули, ще 13 – дістали поранення, з них – одна дитина.

28.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Білозерка, Томина Балка, Берислав, Качкарівка, Тягинка, Антонівка, Микільське, Новодмитрівка, Софіївка, Широка Балка, Станіслав, Шляхове, Михайлівка, Милове, Надєждівка, Одрадокам'янка, Комишани, Осокорівка, Золота Балка, Миколаївка, Зимівник, Львове, Садове, Придніпровське, Інженерне та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, адмінбудівлю, бібліотеку та поштове відділення; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено 2 багатоповерхівки та 9 приватних будинків. Також окупанти понівечили господарську споруду та приватні автомобілі. Через російську агресію 2 людини загинули, ще 16 - дістали поранення, з них - 2 дитини.

29.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Комишани, Придніпровське, Зеленівка, Чорнобаївка, Садове, Білозерка, Станіслав, Микільське, Берислав, Дудчани, Золота Балка, Львове та місто Херсон. російські військові поцілили в об'єкти критичної інфраструктури, освітній заклад та магазин; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено 3 багатоповерхівки та 30 приватних будинків. Також окупанти понівечили газопроводи, гаражі, автобуси та приватні автомобілі. Через російську агресію 3 людини загинули, ще 15 - дістали поранення.

30.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Берислав, Благовіщенське, Білозерка, Гаврилівка, Дудчани, Микільське, Приозерне, Станіслав, Новокаїри, Кізомис, Зеленівка, Комишани, Садове, Новорайськ та місто Херсон. російські військові поцілили в бібліотеку та офісне приміщення; житлові квартали населених пунктів області, зокрема пошкоджено багатоповерхівку та 21 приватний будинок. Також окупанти понівечили гаражі, автобус та приватні автомобілі. Через російську агресію 1 людина загинула, ще 6 - дістали поранення.

31.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Минулої доби під ворожим вогнем та авіаударами опинилися Антонівка, Придніпровське, Садове, Томина Балка, Білозерка, Гончарне, Станіслав, Софіївка, Надєждівка, Молодіжне, Берислав, Золота Балка, Тягинка, Крупиця, Дудчани, Новоолександрівка, Новокаїри, Томарине та місто Херсон. російські військові поцілили по території освітнього закладу; в житлових кварталах населених пунктів області пошкодили 11 приватних будинків. Через російську агресію 1 людина загинула, ще 13 - дістали поранення.

<https://www.facebook.com/zoda.gov.ua?locale>

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів Херсона та Херсонської області з 22.10.2024 - 31.10.2024						
Дата д/м/р	Кількість населених пунктів області, які потрапили під ворожи обстріли	Кількість пошкоджених та зруйнованих будівель та будинків	Кількість поранених		Кількість загиблих	
			Дорослих	Дітей	Дорослих	Дітей
22.10.24	17	27	2	-	-	-
23.10.24	25	38	7	-	2	-
24.10.24	26	33	5	-	-	-
25.10.24	17	18	6	1	3	-
26.10.24	18	23	8	-	2	-
27.10.24	19	28	12	1	5	-
28.10.24	26	11	14	2	2	-
29.10.24	14	33	15	-	-	-
30.10.24	16	22	6	-	1	-
31.10.24	19	11	13	-	1	-
Всього за тиждень	197	244	88	4	16	-

Зведена інформація, щодо ворожих обстрілів Херсона та Херсонської області з 01.10.2024 - 31.10.2024						
Дата д/м/р	Кількість населених пунктів області, які потрапили під ворожи обстріли	Кількість пошкоджених та зруйнованих будівель та будинків	Кількість поранених		Кількість загиблих	
			Дорослих	Дітей	Дорослих	Дітей
01.10 - 07.10.24	113	148	56	4	9	-
08.10 - 14.10.24	116	97	44	-	9	-
15.10 - 21.10.24	117	89	42	-	1	-
22.10 - 31.10.24	197	244	88	4	16	-
Всього за місяць	543	578	230	8	35	

Зведена інформація, щодо евакуації мешканців Херсона та Херсонської обл. до інших міст України 01.10.2024 - 31.10.2024					
Дата д/м/р	Всього	З них		Евакуйовано	
		Діти	Маломобільні люди	Потягом	Автотранспортом
01.10 - 07.10.24	59	3	-	13	46
08.10 - 14.10.24	66	7	-	10	56
15.10 - 21.10.24	27	2	1	-	27
22.10 - 31.10.24	-	-	-	-	-
Всього за місяць	152	12	1	23	129

Миколаївська область

22.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Загалом, на території області обстрілів не зафіксовано.

23.10.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**Миколаївський район:

У ніч на 23 жовтня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено один БПЛА типу «Shahed 131/136». Також зранку, 23 жовтня, силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено 10 БПЛА типу «Shahed 131/136». Також, 23 жовтня, об 11:59 ворог завдав артилерійських ударів по акваторії Очаківської громади. Постраждалих немає. Крім того, 23 жовтня, о 14:57 ворог атакував Куцурубську громаду дроном типу FPV. Внаслідок чого у с. Дмитрівка пошкоджено автомобіль. Постраждалих немає.

24.10.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**Миколаївський район:

Сьогодні вночі, 24 жовтня, о 00:31 ворог завдав артилерійських ударів по акваторії Очаківської громади. Постраждалих немає. Також, 24 жовтня, ворог чотири рази здійснив обстріл FPV-дронами по Куцурубській громаді. Внаслідок чого у с. Дмитрівка пошкоджено два приватні будинки та три автомобілі. Постраждалих немає.

25.10.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 25 жовтня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено чотири БПЛА типу «Shahed 131/136».

26.10.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**Миколаївський район:

26 жовтня, о 16:18 ворог атакував Куцурубську громаду дроном типу FPV. Постраждалих немає.

27.10.2024**Інформація щодо ворожих обстрілів**

У ніч на 27 жовтня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено чотири БПЛА типу «Shahed 131/136».

Миколаївський район:

Учора, 27 жовтня, ворог сім разів атакував Куцурубську громаду дронами типу FPV. Внаслідок чого у с. Дмитрівка один із БПЛА влучив у 43-річного чоловіка, який їхав на мопеді. На жаль, від отриманих травм він загинув на місці. Двома іншими FPV-дронами росіяни обстріляли поліцейських, які прибули на виклик. Внаслідок влучань сталась пожежа, яка повністю знищила службове авто. Правоохоронці не постраждали. Також учора, 27 жовтня, о 15:07 та 16:50 ворог завдавав артилерійських обстрілів, а о 15:46 атакував дронами типу FPV акваторію Очаківської громади. Постраждалих немає.

28.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

У ніч на 28 жовтня силами та засобами протиповітряної оборони на Миколаївщині знищено чотири БпЛА типу «Shahed 131/136». У результаті бойової роботи у Вознесенському районі уламками пошкоджено три приватних будинки, господарчі споруди та автомобіль. Також, за межами населеного пункту, на відкритій території, відбулося займання трави, яке було оперативно ліквідовано вогнеборцями. Постраждалих немає.

Миколаївський район:

28 жовтня, о 07:19 ворог атакував FPV-дронами Куцурубську громаду. Постраждалих немає.

29.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

У ніч на 29 жовтня на Миколаївщині силами та засобами протиповітряної оборони велась бойова робота.

Миколаївський район:

Ввечері, 29 жовтня, о 20:00, внаслідок ворожої атаки дронами типу FPV у с. Дніпровське Куцурубської громади пошкоджено два приватних будинки. Постраждалих немає.

30.10.2024

Інформація щодо ворожих обстрілів

Миколаївський район:

30 жовтня, ворог шість разів атакував FPV-дронами Куцурубську громаду. Внаслідок чого, у с. Дмитрівка пошкоджено господарчу споруду та автомобіль. Постраждалих немає. Також, 31 жовтня, об 11:45 ворог атакував дроном типу FPV Куцурубську громаду. Внаслідок чого у с. Дніпровське пошкоджено приватний будинок. Постраждалих немає.

14.ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ З ВІДКРИТИХ (НЕОФІЦІЙНИХ) ДЖЕРЕЛ ЩОДО ПОДІЙ, ЯКІ ВІДБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ, ЗАПОРІЗЬКІЙ, ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ, АР КРИМ ТА ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ РЕГІОНІ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

Одеська область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України на території Одеси та Одеської області

22.10.2024 Одеські поліцейські розслідують обставини смерті 13-річної дівчинки, яка померла під час повітряної тривоги. Про трагічну подію, яка сталася 21 жовтня,

вдень в одному з навчальних закладів у Приморському районі міста, правоохоронці дізналися від медиків. Зі слів вчителів, під час сигналу «Повітряна тривога», коли учні та педагоги спускалися в укриття, школярці стало зле. Вони викликали «швидку» та почали надавати дитині першу долікарську допомогу. Згодом медики, які прибули на виклик, почали реанімаційні заходи, але, на жаль, дівчинка померла. На місці події працювала слідчо-оперативна група територіального підрозділу поліції. До Єдиного реєстру досудових розслідувань слідчі внесли відомості за п. 2 ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України («Умисне вбивство») з попередньою приміткою «природня смерть». Тіло дитини направлено на судово-медичну експертизу для встановлення причини смерті. Досудове розслідування триває під процесуальним керівництвом Приморської окружної прокуратури міста Одеси.

<https://od.npu.gov.ua/news/odeski-politseiski-rozsliduiut-obstavyny-smerti-13-richnoi-divchynky>

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Одеської області

22.10.2024 8 та 9 жовтня 2024 року внаслідок обстрілів горіли житловий будинок та 3-х поверхова недобудова у Чорноморську Одеської області. Загальна площа пожежі склала 500 квадратних метрів, маса викидів діоксиду вуглецю, які потрапили в атмосферне повітря, склала майже 39 тонн. За розрахунками інспекції загальний розмір шкоди складає понад 120 тисяч гривень. Інформація про збитки вже передана до Оперативного штабу при Державній екологічній інспекції України для формування єдиного реєстру збитків, завданих довкіллю в результаті збройної агресії.

<https://sw.dei.gov.ua/post/obstrili-v-chornomorsku-39-tonn-vikidiv-dioksidu-vugletsyu-v-atmosferu>

28.10.2024 Війна росії проти України нищить життя та розділяє родини на землі й у морі. Йдеться і про людей, і про тварин. У Чорному й Азовському морях мешкають три види дельфінів, і кожен із них по-своєму страждає від російської агресії. Що ми вже знаємо про те, як на них впливають бойові дії, і як допомогти природі встояти? Про це розповів Павло Гольдін - зоолог, еколог, фахівець із сучасних і викопних морських ссавців.

- Наразі є багато суперечливих даних стосовно кількості дельфінів, які загинули внаслідок повномасштабного вторгнення. Хтось каже, що 50 тисяч, хтось - 60 і більше, а дехто, навпаки, називає такі цифри завищеними. А як вважаєте ви?

- Будь-яка цифра, яку називають зараз, - чи це 10 дельфінів, чи 100 тисяч, не має жодного наукового підґрунтя. У 2019 році українські науковці робили великий авіаційний облік акваторії Чорного моря. Після війни, після нашої перемоги, можна буде полетіти ще раз і охопити всі наші води разом із кримськими. Так побачимо, де дельфінів стало більше, де менше, скільки їх стало загалом, а відтак оцінимо, скільки могло загинути. Я думаю, що до того не варто робити якісь остаточні висновки. Наразі є лише цифри, які ми (Інститут зоології Національної академії наук України та Український науковий центр екології моря - прим. ред.) повідомляємо, і вони стосуються знайдених на узбережжі трупів тварин. Звичайно, цю оцінку можна і треба буде в майбутньому доповнити екологічним моделюванням і екстраполювати на загальні втрати.

- То які є підтверджені дані?

- У 2022 році зафіксували понад 900 випадків загибелі дельфінів в акваторії Чорного моря. Йдеться про Україну, Румунію, Болгарію, Туреччину та Грузію. Звичайно, це не всі випадки, які траплялися, але це та оцінка, з якої можна стартувати аналіз і

моделювання. Тут також маю зауважити, що ми опрацьовуємо лише верифіковані світлини й відеозаписи загиблих дельфінів. Якщо нам надсилають записи, завжди оцінюємо, чи це не фейк. Бо неодноразово в медіа повідомляли, мовляв, тоді й там бачили мертвого дельфіна, а потім виявлялось, що візуальну частину цих новин відзняли не в тому місці або зовсім в інший час.

- Чи можу я припустити, що такі вкиди, особливо якщо вони йдуть від росіян, мають на меті знецінити, дискредитувати фіксацію екоциду?

- Не знаю. Але якщо ми подивимося на офіційний дискурс росіян, то вони намагаються применшити масштаби загибелі й кажуть, що нічого не відбувається, навіть коли труп дельфіна викидає в центрі Севастополя. Є дуже велика різниця між офіційним російським дискурсом і неофіційним. Єдина їхня схожість у тому, що все це брехня.

- Чи можна визначити подію або низку подій, які найімовірніше призводять до загибелі дельфінів?

- Єдине, що я можу обережно сказати: тварини гинуть з різних причин. Навряд ми з'ясуємо, що всі тварини загинули від чогось одного. Ця аналогія може видатись некоректною, але все ж таки подивімось, як впливають бойові дії на людей. У нас є чинники прямої загрози для життя, наприклад, обстріли з різної зброї. Але також люди гинуть від інфарктів, інсультів, від того, що не отримали вчасно медичної допомоги, що їм бракує чистої води і підвищується рівень інфекцій тощо. Коли померлих людей обстежують патологоанатоми, констатують дуже різні причини смерті. Але потім слідчі і прокурори можуть дійти висновку, що першопричина їхньої смерті - війна. Так само і з дикими тваринами, зокрема з дельфінами. Існують різні загрози для їхнього життя і здоров'я. Можуть бути пуски ракет із надводних і підводних суден, і тут небезпечні не лише вдалі старти. Ракета, яка через невдалий пуск падає в море з усім своїм ракетним паливом, забруднює середовище дельфінів. Якщо ж підводну ракету успішно запустили, то тварини страждають від шуму. До слова, є ще одне джерело шумового забруднення, яке шкодить морським ссавцям, - це дія російських радарів. Так внаслідок війни тварини страждають від акустичних травм і хімічного забруднення. Ще тваринам загрожує стрес. І стресують не тільки самі дельфіни, а й риби, якими вони харчуються. Якщо казати спрощено, то риба лякається і відходить. Вона може поплисти в іншу частину моря, а за нею попливуть і дельфіни. Таке переміщення у незвичні умови підвищує ризик загибелі в сітках. Також є припущення, що навіть віддалік від обстрілів морських ссавців контузить. Нещодавно в журналі Science вийшла замітка, у якій авторка називає слабкі контузії ймовірною причиною викидів китоподібних у світі. Щоб це підтвердити, потрібні технологічно складні дослідження. Але не можна виключати, що це пов'язано з бойовими діями. Небезпечні для дельфінів і руйнування каналізаційних споруд або й більш масштабні події, як підриг російськими військами каховської греблі. Так у море вивільняється чимало різних органічних речовин - як добрива з полів, так і стічні води міських каналізацій. Звичайно, це підвищує ризики інфекційних хвороб. А ще органічні сполуки стають базою для такого явища, як «червоні припливи», тобто масового цвітіння водоростей. Деякі з цих водоростей виділяють токсини в море.

- А якщо дельфіна викинуло на берег не в Україні, а в Болгарії чи, наприклад, Грузії, це також можна пов'язати з бойовими діями?

- Це повинні підтвердити біологічні й ветеринарні аналізи. Коли ми досліджуємо, що відбувається з дельфінами в Чорному морі, маємо брати до уваги все, тому що для тварин немає лінії державного кордону. Вплив може бути в нашій економічній зоні, наприклад, на пів шляху між Зміїним і Кримом, а наслідки - в Болгарії чи Туреччині.

- Тоді важливо налагодити співпрацю з іншими країнами, щоб спільно робити висновки про вплив бойових дій на морських тварин. Чи є така співпраця і як вона виглядає?

- Так, співпраця налагоджена. Колеги в Румунії, Болгарії, Туреччині і Грузії роблять розтини загиблих дельфінів, проводять лабораторні аналізи та діляться з нами даними й висновками. Але, як і в Україні, в усіх чорноморських країнах можливості таких досліджень обмежені: ніде держава не фінансує ані розтини, ані аналізи. Науковці роблять їх лише за можливості та з власної ініціативи. А враховуючи те, що тіла загиблих дельфінів дуже швидко розкладаються, небагато з них придатні для розтину. Тому даних отримуємо зовсім мало.

- Наскільки мені відомо, дельфіни перебувають на вершині харчового ланцюга. А як їхня загибель впливає на акваторію Чорного моря?

- Так, дельфіни - на вершині харчової мережі. Ми кажемо «мережа», тому що це не єдиний ланцюг, а купа пов'язаних між собою ланцюжків. Дельфінів навіть називають нарижними каменями екосистеми (англійською - keystone species), тому що будь-який кінцевий хижак стабілізує всю екосистему. У Чорному морі дельфіни впливають на чисельність риби, а риба своєю чергою регулює чисельність зоопланктону, фітопланктону, ракоподібних тощо. Отже, якщо немає дельфінів (або їх замало), то починається безконтрольне розмноження риби. Коли риби багато, то зоопланктону бракує: вони його весь виїдають. І тоді починають розмножуватися мікроводорості, а від їхніх токсинів гине все - і зоопланктон, і риба. У підсумку ми отримуємо сповнене водоростей море, де більше нічого не живе. Також, коли вимирають дельфіни, їхнє місце займають медузи або - що гірше - реброплавів. В історії вже були випадки, коли масова загибель дельфінів призводила до екологічної катастрофи. Так, у 80–90-х роках загинуло до 90 % дельфінів Чорного моря. Підвалини для цього заклав дельфінобійний промисел, який процвітав до 1983 року. Орієнтовно в ті ж роки в Чорне море разом із баластними водами потрапив один із видів реброплавів - мнеміопсіс. За відсутності конкуренції він почав активно розмножуватись - таке агресивне поширення чужорідного виду в науці називають біоінвазією. Як наслідок, у 90-х роках мнеміопсіс з'їв ікру майже всіх масових видів риби, а вилови хамси у 1991 році знизились у 100–200 разів. Тоді казали, що Чорне море може стати мертвим.

Іронічно, але відновились популяції дельфінів також через біоінвазію, причому випадкову. У 1997–1999 роках у Чорне море завезли берое - інших реброплавів, які харчуються саме мнеміопсісом.

- На вашу думку, наскільки важко буде відновити популяцію дельфінів після війни?

- В Україні є різні популяції дельфінів. У нас є три види: морська свиня, звичайний дельфін і афаліна. У кожного з цих видів - свій цикл і тривалість життя, своя швидкість розмноження і так далі. Станом на зараз найкраще ведеться дельфінові звичайному, або білобочці. Цей вид переважно перебуває у відкритому морі та тримається подалі від берегів. А от морська свиня дуже страждає від людей. Її ніхто спеціально не виловлює, але вона випадково заплутується в рибальських сітках. Щорічно через це гине 12-16 тисяч особин - чи не найбільше у світі. Через цей постійний тиск морська свиня дуже швидко плодиться: самиці народжують майже щорічно і сягають статевої зрілості вже у три роки, можливо, зараз навіть раніше. Натомість чорноморська афаліна народжує

раз на три роки і досягає статевої зрілості у 5-6 років, а іноді й пізніше. Цей червонокнижний вид - найбільший дельфін у наших водах із найменшою чисельністю. Афаліни розділені на декілька локальних стад. Ці стада можуть бути численними - до сотень особин, а можуть бути і невеликими. Наприклад, біля острова Джарилгач у 2016-2020 роках ми досліджували групу з менш як 50 афалін. Афалінам притаманні культурні традиції, у них розвинені соціальні відносини - ці дельфіни чіпляються за своє місце. Якщо якийсь росіянин перестріляє їх біля Джарилгача, афалін там просто не буде і ця місцевість спорожніє на десятки років. Тому навіть якщо припустити, що загалом у дельфінів Чорного моря все буде гаразд, це не означає, що з кожним із маленьких афалінових стад нічого не трапиться. Цілком можлива така ситуація, що в центрі моря все буде добре, а на околицях - на наших околицях - все буде дуже погано. І тут важливо зрозуміти головне: популяцію афаліни не відтворити в неволі. Там не народжується потомство другого покоління.

Отож, афаліни знаходяться під найбільшою загрозою, зокрема на периферії, де ведуть бойові дії. Та й там, де небойові, - також.

- А які небойові дії негативно впливають на них?

- росіяни спотворюють природу. Вони не лише руйнують греблі, а ще й створюють нові. І це теж погано. Вони збудували перемичку між островом Джарилгач і окупованою материковою частиною України. На щастя, природа позбавилася її: у 2023 році був величезний шторм, який все змив. Але ця перемичка загрожувала екосистемі Джарилгацької затоки, унеможлиблюючи водообмін з відкритим морем. А ось Керченській міст не просто загрожує, а вже зашкодив природі. По-перше, його будівництво створювало страшне акустичне забруднення, шкідливе для дельфінів. По-друге, тепер існує гребля між островом Тузла і Кавказьким берегом - це шкодить екосистемі Таманської затоки і Керченської протоки, де живуть невеликі стада афалін. Це також становить небезпеку для всієї екосистеми Азовського моря, де живе унікальна популяція морської свині.

<http://izmail.es/article/68969>

30.10.2024 9 жовтня 2024 року внаслідок ворожого обстрілу портової інфраструктури Чорноморської міської громади Одеського району сталася пожежа на площі 200 квадратних метрів. У результаті загоряння в атмосферу потрапило майже 16 тонн діоксиду вуглецю. За розрахунками загальний розмір шкоди докільню склав понад 48 тисяч гривень. Інформація вже передана до Оперативного штабу при Державній екологічній інспекції України для включення до єдиного реєстру збитків, які завдаються природі внаслідок збройної агресії.

<https://sw.dei.gov.ua/post/obstril-portovoi-infrastrukturi-chornomorska-9-zhovtnya-naslidki-dlya-dovki>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Одеса та населених пунктів Одеської області

23.10.2024 Ракетного удару по Одеському району завдали російські окупанти ввечері 23 жовтня. Було чуто вибухи в районі Південного. Напередодні командування Повітряних сил ЗСУ повідомило про ракетну загрозу з півдня. Спільноти, які моніторять

російські цілі у повітряному просторі України, написали, що окупанти з винищувача Су-30МК запустили протирадіолокаційна ракета Х-31П.

<https://fakty.com.ua/ua/proisshestvija/20241023-vybuhy-na-odeshhyni-vorog-zapustyv-raketu-u-napryamku-pivdenного>

26.10.2024 Надвечір 26 жовтня ворог атакував Одесу балістичною ракетою, ймовірно «Іскандер-М», із території тимчасово окупованого Криму. Про це повідомили у пресслужбі Одеської міської ради. Ракета потрапила до складського приміщення на 2-й Заставі, викликавши потужний вибух та пожежу. Сильний дим огорнув кілька районів Одеси. Пожежа охопила складські приміщення на площі 1500 квадратних метрів. Пожежу гасили 50 рятувальників ДСНС за допомогою 10 одиниць техніки, також була задіяна і Асоціація добровільних пожежників України – 1 одиниця техніки та 4 особи особового складу. Надзвичайникам знадобилося майже 9 годин, щоб приборкати полум'я. Обійшлося без постраждалих. Через займання опинилися заблокованими пасажирів одеської електрички. Згодом стало відомо, що затримка в русі потяга сталася через обрив електромережі. «Була затримка через обрив контактного проводу, роботу контактних мереж вдалося налагодити, і поїзд продовжив свій шлях,» – розповів начальник виробничого підрозділу вокзальної станції "Одеса-Головна" Олег Кудашкін. В Укрзалізниці також повідомили, що рух потягів на ділянці, де була пожежа, вже відновили. «Було знеструмлено одну із залізничних ділянок Одеської залізниці. Для продовження руху приміського електропоїзда зазначеною ділянкою було надано тепловоз. Наразі залізничники вже відновили рух ділянкою під елетротягою,» – сказала пресекретарка Одеської залізниці Лариса Слободська.

Фото: odessa-life.od.ua

Фото: odessa-life.od.ua

Внаслідок вибуху було пошкоджено один навчальний заклад та 21 житлову будівлю. Наразі фахівці Хаджибейської районної адміністрації проводять обстеження пошкоджених будинків.

Фото: odessa.online

Місцеві жителі отримують консультації щодо порядку отримання матеріальної допомоги з міського бюджету для відновлення вікон та дверей. КП “ЖКС “Хмельницький” допомагає мешканцям демонтувати пошкоджені вікна та закриває їх плівкою.

<https://odessa.online/unaslidok-raketnogo-udaru-po-odesi-postrazhdav-21-budinok-i-navchalnij-zaklad>

<https://odessa-life.od.ua/uk/news-uk/shho-gorilo-ciehi-nochi-v-odesi-na-zastavi-ta-chi-eh-postrazhdali-foto-video>

https://24tv.ua/mashtabna-pozhezha-odesi-pasazhiri-elektrichki-opinilisya-zablokovanimi_n2672161

29.10.2024 Війська рф атакували Одеську область двома керованими авіаційними ракетами Х-31П. Про це повідомив начальник Одеської ОВА Олег Кіпер. Ракети запуснув російський винищувач Су-30 з акваторії Чорного моря. За словами Кіпера,

вони не досягли своїх цілей. Однак уламок однієї з ракет вбив в Одеському районі 71-річного чоловіка, який у цей час був біля моря. Прокуратура зазначає, що уламки влучили у проїзну частину. А 71-річний чоловік в цей час проходив поруч і зазнав поранень, несумісних із життям. Одеські правоохоронці розпочали досудове розслідування сьогоденного ракетного удару по місту. За процесуального керівництва прокурорів Одеської обласної прокуратури відкрито провадження за ч. 2 ст. 438 Кримінального кодексу України («Порушення законів та звичаїв війни»).

<https://www.rbc.ua/rus/news/rosiyani-atakuvali-odeskiy-rayon-raketami-1730206601.html>

<https://odessa.online/porushennya-zakoniv-ta-zvichayiv-vijni-pravoohorontsi-rozpochali-rozsliduvannya-raketnogo-udaru-po-odesi>

30.10.2024 Увечері російські війська здійснили масований ракетний обстріл Одеського регіону. Як повідомив голова Одеської ОВА, було випущено 10 ракет різних видів. Повітряну тривогу в Одеській області оголосили о 19:21. Після цього у Повітряних силах попередили про значну кількість російської авіації на півдні. Повітряні сили попередили, що на область рухається група російських ракет. Зокрема, ракети фіксували у напрямку півдня Одещини, Затоки та Одеси. Вибух в Одесі чули близько 19:57. Перед цим у місті також працювала ППО. Відбій тривоги дали о 20:20. За даними командування Повітряних Сил, було випущено дві балістичні ракети Іскандер-М/KN-23 із Криму та вісім керованих авіаційних ракет Х-59/69 із літаків тактичної авіації над акваторією Чорного моря. Протиповітряна оборона збила дві керовані авіаційні ракети Х-59/69. Був атакований міст через Білгород-Дністровський лиман в районі Затоки. Окупанти під час обстрілу Одеси застосували тактику подвійного удару, комбінуючи різні види озброєння - про це в ефірі "Ми-Україна" повідомив речник Української добровольчої армії Південь Сергій Братчук. Атака напередодні розпочалася з використання літаків Су-35, після чого ворог випустив балістичні ракети типу "Іскандер-М". "Ми розуміємо прекрасно, щоб таких ударів не було, то треба знищувати носії, склади авіаційних боєприпасів. Тому що Харків, як і Запоріжжя та Сумщина, тероризується керованими авіабомбами, які ворог вдосконалив... Нам потрібна далекобійна зброя та дозволи, які нам й досі не надали", - зазначив Братчук.

<https://suspilne.media/odesa/869573-armia-rf-atakuvala-mist-cerez-dnistrovskij-liman-u-zatoci-na-odesini-vipustili-10-raket>

https://weukraine.tv/exclusive/udar-po-odesi-buv-podvijnim-voroh-zastosuvav-i-balistiku-bratchuk/#google_vignette

31.10.2024 Увечері в четвер, 31 жовтня 2024 року, російські агресори вкотре атакували Одеську область ракетами. Пошкоджень зазнали два співробітники ДСНС, пожежна техніка, а також кілька цивільних машин. У четвер, близько 20:45 в Одеській області було дано повітряну тривогу через зліт Су-57. За попередньою інформацією по Одесі було випущено 2 КАР х59/69.

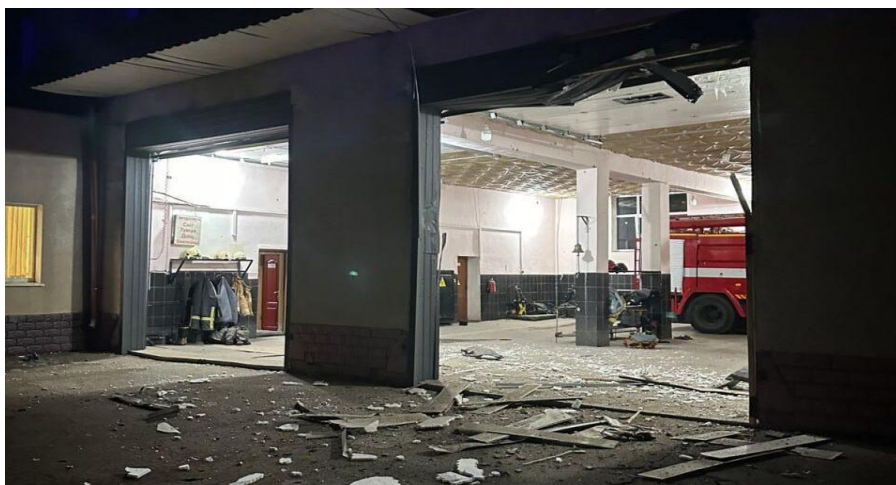

Фото: hromadske.radio

Фото: odessa-life.od.ua

Під ворожим ударом опинилася пожежна частина. Двоє рятувальників, які прямували в укриття під час повітряної тривоги, дістали поранення, зараз вони в лікарні, з ними працюють медики. Пошкоджень зазнали пожежні машини та пожежна частина. Про це повідомили на Фейсбук-сторінці Головного управління ДСНС України в Одеській області. Місцеві телеграм-канали повідомляють про пошкодження осколками із загорянням цивільних машин. Наскільки далеко вони перебували від епіцентру прильоту – невідомо.

Фото: suspilne.media

Одеська обласна прокуратура розпочала досудове розслідування після ракетної атаки РФ на Одесу увечері 31 жовтня. Справу розпочали за фактом порушення законів та звичаїв війни, йдеться про частину 1 статті 438 Кримінального кодексу України. За даними слідства, ввечері 31 жовтня російські військові завдали ракетних ударів по Одесі. Попередньо відомо, що це були авіаційні ракети типу "Х-59".

<https://odessa-life.od.ua/uk/news-uk/raketna-ataka-po-odesi-31-zhovtnya-shho-vidomo-pro-naslidki-onovlyuehtsya>

<https://suspilne.media/odesa/870453-poskodzena-pozezna-castina-ta-vigorili-ativki-prokuratura-rozpocala-rozsliduvanna-raketnoi-ataki-rf-na-odesu>

Інформація про відновлення території, житлових будинків інших об'єктів інфраструктури, які були зруйновані під час війни в місті Одеса та в населених пунктах Одеської області

30.10.2024 Перед початком нового зимового сезону на Одещині енергетики змогли відновити до працездатного стану більшість пошкоджених об'єктів. Детальніше про підготовку енергосистеми до зими 30 жовтня на брифінгу розповів генеральний директор ДТЕК Одеські електромережі Дмитро Григор'єв. Внаслідок російських обстрілів у 2024 році в Одеській області було зруйновано або пошкоджено 59 енергетичних об'єктів, зазначив Дмитро Григор'єв. А з початку повномасштабного вторгнення у компанії обліковують 192 пошкоджених та зруйнованих об'єктів: "Всі об'єкти, які ми змогли відновити до працездатного стану – вже відновлені. Ті, які ми не змогли – там клієнти переключені на інші джерела живлення. Над декількома об'єктами ми зараз ще працюємо. Але на сьогодні немає жодного знеструмленого споживача внаслідок атаки ворога", — додав очільник ДТЕК Одеські електромережі. Щоб забезпечити безперебійним електропостачанням одеситів та жителів Одеської області під час зими, у компанії виконали основні пункти ремонтної програми: "На сьогодні відремонтували 1242 км повітряних ліній, замінили 618 дефектних опор, зробили ремонт 845 трансформаторних станцій та 45 високовольтних підстанцій". Загалом, сказав Дмитро Григор'єв, відремонтували 890 енергооб'єктів, 951 кабельну лінію, а також розчистили від сухостою та гілля 1829 км трас повітряних ліній. Григор'єв додав, що мережеві системи готували з урахуванням досвіду зимових періодів 2022-2023 років: посилювали енергетичну інфраструктуру, ремонтували та замінювали обладнання: "206 наших бригад цілодобово готові приєднатися до виконання аварійно-відновлювальних робіт. Ми провели аудит нашого обладнання, захистили наші ключові об'єкти від непрямих влучань. Ми зробили аварійний запас для ремонту повітряних і кабельних ліній, запас трансформаторів. Також ми забезпечили всі наші бригади паливно-мастильними матеріалами. І удосконалили систему інформування наших клієнтів на випадок застосування графіків обмежень".

<https://suspilne.media/odesa/869211-obekti-aki-mi-mogli-vidnoviti-do-pracezdatnogo-stanu-vidnovleni-dtek-pro-pidgotovku-do-zimi-v-odesi>

30.10.2024 Мер Одеси провів виїзну нараду щодо стану робіт у будинку, частину під'їзду якого було зруйновано внаслідок російської атаки 2 березня. «Всі, хто подав документи за програмою «Відновлення, отримали компенсацію на ремонт або сертифікат на придбання житла. Роботи тривають не так швидко, як хотілося, через тривалість певних будівельних процедур. І в цьому плані я вдячний нашим партнерам -

громадським і благодійним організаціям», - розповів Геннадій Труханов. Мер Одеси подякував БФ "Дотягнись до неба", БФ "Ранок Відродження", ГО "Десяте квітня" та УВКБ ООН за постійну підтримку та надання будівельних матеріалів. Роботи проводяться силами керуючої компанії "Клевер" за підтримки та координації радниці Одеського міського голови з гуманітарних питань Вероніки Етнарович.

Фото: omr.gov.ua

Наразі вивезено тонни сміття з приміщень квартир. Завершено ремонт даху над крайнім під'їздом і самого під'їзду з першого по дев'ятий поверх. Також виконано благоустрій території біля місця влучання, куди люди продовжують нести квіти. 2 березня 2024 року внаслідок російської атаки тут загинуло 12 осіб, з них п'ятеро дітей.

<https://omr.gov.ua/ua/news/239549>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Одеса та населеним пунктам Одеської області з боку країн партнерів

23.10.2024 Рятувальники Одещини отримали новий пожежний автомобіль Iveco із повною комплектацією. Ця спецтехніка була надана як гуманітарна допомога від міста Веденсвіль, що знаходиться у Швейцарській Конфедерації, в кантоні Цюрих. Про це повідомляє головне управління ДСНС України в Одеській області.

Фото: usionline.com

Окрему подяку рятувальники адресують мерії та міській раді міста Веденсвіль, а також пожежній службі Веденсвіля та небайдужим представникам української діаспори у Швейцарії.

<https://usionline.com/riatuvalnyky-odeshchyny-otrymaly-suchasnyj-pozhezhnyj-avtomobil-foto>

26.10.2024 Італія – один із активних фінансових донорів України у відбудові архітектурних пам'яток, пошкоджених внаслідок повномасштабного вторгнення росії. Уряд Джорджі Мелоні зобов'язався взяти під опіку насамперед історичні об'єкти міста Одеси та області. Перелік споруд для реконструкції ще визначають, а наразі триває часткове відновлення лише Спасо-Преображенського кафедрального собору. Підтримка від італійців уже надходить, однак кошти отримують із запізненням й ремонтні роботи в храмі сповільнені, говорять співрозмовники Радіо Свобода. Причина? Пояснюють: бюрократична тяганина. Водночас експерти визнають: про повноцінне відновлення українських міст доведеться дбати після війни. Чому Одеса? Виділимо принаймні п'ять причин. По-перше, як говорить міністр закордонних справ Італії Антоніо Таяні, «це місто має сильний італійський культурний відбиток і є частиною нашої ідентичності». Політик має на увазі видатних архітекторів – братів Франческо та Джованні Баттіста Фраполлі, Франческо Боффо, Джорджо Торрічеллі. На початку XIX століття ці зодчі були авторами проєктів з розбудови міста-перлини півдня України та спорудили відомі палаци у класичному стилі. Через два століття на місце архітекторів-розбудовників в Україну їдуть італійські архітектори-відбудовники. По-друге, Італія відіграла важливу роль для внесення у січні 2023 року історичного центру Одеси до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. «Італійська делегація в Комітеті ЮНЕСКО активно просувала це питання і виступала за те, щоб Одесу захистили», – стверджує Іван Ліптуга, директор департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції Одеської міської ради. По-третє, у приморському місті проживає помітна спільнота італійців. По-четверте, портові Генуя та Венеція співпрацюють з Одесою як міста-побратими. І по-п'яте, пожвавлення зв'язків може сприяти взаємній підтримці, адже Рим й Одеса конкурують за місце проведення всесвітньої технологічної виставки ЕХРО-2030. Кабінет Мелоні зобов'язався очолити поточну і майбутню післявоєнну відбудову в Україні, поставивши це завдання пріоритетним під час цього річного головування Італії у «Групі семи». Стартувала така

підтримка 26 квітня 2023 року, коли в Римі відбулася двостороння конференція з відновлення України. Тоді в заході взяли участь понад тисяча підприємств з двох країн. За даними Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, внаслідок широкомасштабного вторгнення станом на 16 жовтня 2024 року в Україні поруйновані 457 культурних об'єктів. Найбільше пошкоджень зареєстрували на Донеччині (123), Харківщині (73) та Одещині (50).

Перший у черзі на реконструкцію – Собор

Невдовзі після того, як російським ударом вночі 23 липня 2023 року був значно пошкоджений найбільший православний храм міста – Спасо-Преображенський собор, італійська представницька делегація вже у вересні відвідала поруйнований об'єкт архітектури. Тоді оголосили про створення «Лабораторії з реконструкції України» у партнерстві з ЮНЕСКО. Заявлена мета звучить амбіційно: завдяки архітектурному know how Італії та досвіду її інституцій сформуванню європейський простір для сталої та інноваційної реконструкції з увагою на соціальну інфраструктуру й заклади культури. До «Лабораторії» увійшли авторитетна Міланська агенція архітекторів Triennale та Римський музей сучасного мистецтва MAXXI за підтримки МЗС Італії й Міністерства культури. У Міністерстві зовнішньої політики призначений спеціальний посланець з питань реконструкції в Україні – колишній посол Італії в Києві Давіде Ла Чечілія. Цей крок став офіційною заявкою про участь італійської сторони у відновленні, зокрема й Собору. Радіо Свобода контактувало з чільним посланцем та учасниками проєкту, але вони відмовились від інтерв'ю. Посадовці послалися на зайнятість або на «велику кількість залучених суб'єктів та невизначеність багато чого». У лютому 2024-го Італія та Комітет Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО підписали угоду про фінансову допомогу від Рима на 500 тисяч євро. Запланували часткове відновлення даху і системи опалення пошкодженої релігійної структури. Про ключову роль організації ЮНЕСКО у цьому проєкті, а вона тепер відповідальна за культурні об'єкти міста, наголошують як у Римі, так і в Одесі. І додають: коли від слів перейшли до діла, з'явилися перепони передусім бюрократичного характеру. За даними джерел Радіо Свобода, ці кошти італійці виділили ще наприкінці 2023 року. Однак у місце призначення перший транш – близько 100 тисяч євро за посередництва ЮНЕСКО – прийшов у травні 2024 року. На решту грошей ще чекають. Як пояснюють посадовці в Італії, система працює так: Італія дає фінанси, якими розпоряджається ЮНЕСКО і які потім витрачає Україна (Одеса). Через тривалу затримку іноземних економічних ресурсів власниця структури – Одеська єпархія УПЦ (МП) однак приступила до дій. «У Соборі впродовж цього часу (з моменту часткового руйнування пройшло тоді 10 місяців) за кошти прихожан зробили майже все, що входило у згаданий контракт. Бо в угоді йшлося про терміновий дах, але він не був потрібен. Місцеві будівельники переробили поруйнований дах на постійний», – розповів подробиці для Радіо Свобода Іван Ліптуга, директор департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції Одеської міської ради. «Виникло непорозуміння між усіма сторонами, бо кожна з них – італійська, ЮНЕСКО та єпархія – мають свої підходи, – додав посадовець. – Виділених грошей було достатньо для відновлення лише частини даху. Але оскільки це вже зробила єпархія за власні ресурси, тоді ці італійські кошти підуть на відновлення системи опалення собору. Поки що виконані роботи на 80 тисяч євро: в обсягах собору – це крапля в морі». Посприятити

розблокувати ситуацію долучилися італійські парламентарі, які відвідали Одесу на початку жовтня цього року. Голова делегації, депутат від правоцентристської проурядової партії «Вперед, Італіє!» Джорджо Мулè за підсумками поїздки у розмові з Радіо Свобода повідомив: «Ми відвідали Спасо-Преображенський собор, щоб зрозуміти масштаб руйнувань, ми поговорили з духовенством храму. Розглянули також процедури ЮНЕСКО, які досі не дозволяють завершити частину тих робіт, на які гроші вже виділили. Йдеться про внутрішні процедурні моменти ЮНЕСКО. Профільні італійські інституції продовжують тиснути на організацію, щоб пришвидшити процес відновлення собору і дотримуватися зобов'язань, які взяла на себе Італія».

«Хочеться всього й зразу, а отримуєш...»

Зобов'язання про нагальне відновлення інших історичних будівель в Одесі зафіксували в італійсько-українському меморандумі. Документ сторони підписали у червні поточного року в Берліні на полях міжнародної конференції з відбудови України. Передбачені 45 мільйонів євро від Італії для проведення упродовж трьох років термінових протиаварійних та консерваційних робіт у пошкоджених об'єктах культурної спадщини охоронної зони ЮНЕСКО в Одесі. Як повідомив Радіо Свобода депутат Джорджо Мулè, конкретні пропозиції з виконання двосторонніх угод щодо відновлення інших історичних місць будуть визначені в Римі 10-11 липня 2025 року під час міжнародної конференції з відбудови України. Але керівництво Одеси вже обговорює з чільними представниками Італії, які саме пошкоджені будівлі беруться фінансувати коштом італійців. «Створена наглядова рада з представників місцевої влади Одеси та італійської сторони і розглядаються три напрямки співпраці: відновлення кількох будинків-історичних пам'яток та культурних закладів, розробка комплексної документації щодо об'єктів ЮНЕСКО (це документація, яка потрібна для управління об'єктами Всесвітньої спадщини) і третє – це підтримка освітніх проєктів у сфері збереження культурного надбання (підготовка профільних фахівців)», – повідомив Радіо Свобода посадовець Одеської міськради Іван Ліптуга. За його словами, йдеться про можливу реконструкцію італійським коштом від 5 до 11 пошкоджених палаців. Але й з цим проєктом не все просто. Що саме доручати відбудовувати італійцям? Між Одеською обласною адміністрацією, міською радою та Міністерством відновлення й інфраструктури України точаться дискусії. Міська рада наполягає на відновленні культурних об'єктів міста – обласна адміністрація прагне внести до списку лікарні, бомбосховища й системи міліорації сільського господарства. «Бюрократія все гальмує, вона на всіх рівнях присутня. Італійці прагнуть допомогти, але, наприклад, з дня підпису меморандуму минуло близько пів року і досі невідомо, що саме будуть ремонтувати та як. Та й з української сторони є проблеми, бо постійно змінюються люди на відповідальних посадах», – зазначає Ліптуга. Одеська міська рада ставить на меті зосередити ці ресурси – близько 45 мільйонів євро, уточнює посадовець – саме на відновленні історичної спадщини міста. Тобто, завдання номер один – не розпорошувати фінанси на портову інфраструктуру чи сільське господарство. «Бо вийде як із Собором: хочеться всього й зразу, а отримуєш нічого і поступово», – застерігає Іван Ліптуга, директор департаменту культури, міжнародного співробітництва та євроінтеграції Одеської міської ради.

Підготовка фахівців-реставраторів

Тим часом сторони започатковують навчальні проєкти з підготовки українських спеціалістів для керування та проведення, зокрема, реставраційних робіт культурних споруд. Про перебіг процесу йшлося 10 жовтня 2024-го на конференції в Сенаті Італії,

де зібралися деякі політики, підприємці-архітектори та представники академічних кіл з двох країн. Одним з початківців на цьому шляху стала італійська Фундація EULO при університеті міста Бреша. Вони почали співпрацю з українськими вишами, але наголошують: «Ми не виступаємо менторами, які лише повчають, ми прагнемо взаємного обміну досвідом з українськими колегами». «Наше завдання – створити навчальні курси для техніків, інженерів-архітекторів, реставраторів. Це дозволить їм здобути знання про стандарти і нормативи для проектування та управління інфраструктурою, що застосовують в ЄС. В контексті євроінтеграції України цей проєкт ми вважаємо важливим», – розповів Радіо Свобода професор Мауріціо Тіра, голова Фундації EULO (місто Бреша). Поки що планують запуснути онлайн-курси з теорії, бо, кажуть, логістично це швидше й простіше. Надалі йтиметься про конкретні проєкти на місцях. Наприклад, слід реконструювати певну будівлю історичного значення, тоді готуватимуть окремий план. «Звісно, відбудова об'єктів, коли тривають бомбардування – це великий виклик, але наше зобов'язання – передати українським партнерам стандарти ЄС у сфері реконструкції, щоб відбудовчі процеси рухалися з дотриманням норм законодавства країн Євросоюзу», – додав Мауріціо Тіра. У планах відновлення культурної спадщини українських міст Міністерство культури Італії передбачило співпрацю в таких напрямках: 3D моделювання церков для отримання цифрової документації в разі пошкодження у воєнний час, підтримка з боку «Підрозділу карабінерів для збереження культурної спадщини», щоб сприяти пошуку вкрадених культурних цінностей, допомога у збереженні цифрової документації про історичне надбання України, передаючи відповідні дані на сервери євроспільноти, сприяння Італійської асоціації реставраторів Assorestauro в наданні навчальної і технічної підтримки українським експертам, управлінцям історичних об'єктів. Делегація фахівців асоціації Assorestauro влітку минулого року перебувала в Києві і провела дводенний семінар на тему реставрації та реконструкції. Йшлося про відновлення історичних палаців, пошкоджених внаслідок землетрусів і природних катаклізмів, які регулярно трапляються на Апеннінах. Зміцнення будівельних структур, щоб запобігти обвалам, очищення поверхні й методи реставрації фасадів. Ця сама організація здійснила і тривимірне моделювання кількох київських церков.

Повноцінна відбудова – після війни?

За даними міністра закордонних справ Антоніо Таяні, від початку повномасштабного вторгнення російської армії допомога Україні включно з військовими пакетами та внеском італійців у рамках ЄС становить понад 2 мільярди євро. Порівняно з іншими країнами ЄС, Італія далеко поза десяткою провідних донорів України, які надають фінансову та військову підтримку. Деякі опоненти урядової більшості та експерти закидають, що разом з планами нагальної реконструкції слід збільшувати й зосереджувати увагу на військовій підтримці Києва. Для справжнього відновлення українських міст, кажуть, треба допомогти вигнати противника й гарантувати безпеку в Україні. На думку журналіста Антоніо Альбанезе, міжнародного оглядача інформантства AGCNEWS, Рим надав Україні зброї стільки, скільки зміг – годі сподіватися на більше. «Попередні десятиліття країна вела політику обмеженого фінансування оборонного комплексу. Вже нині, за моїми даними, не має можливостей передати більше зброї для ЗСУ. Якщо стосовно економічної допомоги для реконструкції

енергосектору і пам'яток культури країна знайшла ресурси, то в плані оборони італійський уряд має деякі труднощі. Італія – на 17-му місці серед країн-контриб'юторів військової допомоги Україні», – зазначив для Радіо Свобода журналіст Альбанезе, учасник римської конференції щодо відновлення України. Член проурядової більшості в парламенті, депутат Джорджо Мулè підтвердив у коментарі: «Якщо говорити про військову допомогу, то що могли, вже зробили, навіть жертвуючи нашою безпекою. Ми погодилися, серед іншого, у дев'яти пакетах військової допомоги передати Україні дві зенітно-ракетних батареї SAMP/T». Уряд Джорджі Мелоні відстоює заборону для ЗСУ наносити удари по військових об'єктах в росії. І поки у цьому питанні не буде згоди Парижа, Берліна, Лондона, а головне Вашингтона, не слід чекати позитивної відповіді з берегів Тібру, дають зрозуміти політики. Взагалі у римських палацах влади більше схильні говорити про дипломатію й реконструкцію, ніж про військові зусилля Києва та ЄС у вигнанні російського агресора з України. «Стосовно дозволу бити по росії, то Рим діє спільно з іншими країнами НАТО. Ми підтримуємо вступ Києва в НАТО з перспективою розв'язання конфлікту для досягнення справедливого миру з гарантуванням територіальної цілісності України. Італія прагне бути попереду в дипломатичному процесі вирішення війни. Хотілося б уникнути застосування західних ракет по росії, бо це призведе до брутальнішого протистояння з боку росії. Тож ми надаємо перевагу дипломатичним переговорам, ніж застосуванню далекобійної зброї по росії», – сказав Радіо Свобода Джорджо Мулè, заступник спікера нижньої палати депутатів парламенту.

<https://www.radiosvoboda.org/a/italiya-dopomoha-vidbudova-kulturni-pamyatky-ukrayiny/33171843.html>

29.10.2024 Інвестиції програми розвитку ООН в соціальну сферу Одеси скоро сягнуть 1 млрд гривень. Про це повідомив у соціальних мережах Одеський міський голова Геннадій Труханов. «Одеса стала майданчиком для практикуму команди ПРООН, яка підвищує спроможність представників місцевого самоврядування у восьми громадах із шести областей реалізовувати інфраструктурні проекти в рамках Програми відновлення України. Привітавши учасників, я подякував ПРООН за довіру та підтримку. Ми почали нашу співпрацю в 2020 році з п'яти проектів на понад 276 млн грн, а зараз це вже 7 нових проектів на 813 млн грн, які плануємо завершити до 2025 року. Завдяки спільним зусиллям уже завершено реконструкцію школи №41 та поліклініки міської лікарні №8. На фінальному етапі — ще три школи, а попереду капітальний ремонт двох шкіл, пологового будинку та корпусів інфекційної та лікарні №1», - ідеться в інформації мера Одеси.

https://pulsodes.od.ua/investutsi-programu-rozvtuku-oon-v-sotsialnu-sferu-odesu-skoro-syagne-1-mlrd-gruven/#google_vignette

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Одеса та Одеської області

23.10.2024 Керівництво Визирської сільської ради вже довгий час співпрацює з проектом «Говерла». Завдяки такій спільній роботі Визирська сільрада отримала чимало корисного обладнання у вигляді гуманітарної допомоги. Перш за все, це вкрай необхідні генератори різної потужності, які були розташовані у населених пунктах громади для

безперебійного функціонування артезіанських свердловин під час відключення електрики. А нещодавно проєкт «Говерла» надав Визирській громаді новий необхідний пристрій. Валерій Стоілакі, Визирський сільський голова «З «Говерлою» ми працюємо вже дуже довгий час. «Говерла» нам дуже допомагає у різних напрямках. Ми вже отримали генератори, екскаватор, зварювальні апарати і багато іншого. А нещодавно ми отримали освітлювальну вежу, завдяки її можливостям і вночі зможуть працювати наші робітники.»

Фото: lan.od.ua

Нову освітлювальну вежу передали у користування комунальному підприємству «Визирське джерело». Цей пристрій багатофункціональний, тому користуватися ним можна буде у будь-яких ситуаціях. Ця вежа може підійматися на висоту вісім метрів та освітлювати дуже велику площу. Олексій Богданов, директор КП «Визирське джерело»: «Це вежа на колесах з генератором, який має потужність 8 кВт. Це стане у пригоді при усуненні поривів, коли треба їх негайно ліквідувати, ми зможемо і вночі проводити ремонтні роботи. Також вона стане у пригоді для нашої місцевої пожежної команди при гасінні пожеж у нічний час. Крім того, взимку пожежники долучаються до ліквідування снігових заторів на дорогах, які теж можна буде освітлювати.» Експлуатація цієї освітлювальної вежі не потребує якихось особливих навичок та знань. Обладнання здебільше працює автоматично. Попри це працівники комунального підприємства вже пройшли необхідний інструктаж для його подальшої експлуатації.

<https://lan.od.ua/main/9625-vizirska-gromada-otrimala-osvitljuvennu-vezhu-z-generatorom-foto.html>

23.10.2024 Лицарі Колумба передали автомобіль швидкої медичної допомоги мешканцям м. Чорноморськ. (Лицарі Колумба – найбільша в світі братерська організація, яка об'єднує чоловіків-католиків). Про це повідомляє пресслужба Одеського екзархату. У межах зустрічі капеланів чоловічої братерської спільноти автомобіль урочисто благословили й освятили Найвищий капелан Лицарів Колумба архієпископ Балтимора Вільям Едвард Лорі з Національними капеланами владикою Михайлом Бубнієм та архієпископом Мечиславом Мокшицьким у Львові. Автомобіль швидкої допомоги, придбаний спільними зусиллями Лицарів Колумба з Польщі й України, незабаром вирушить до пункту призначення.

Фото: ugcc.ua

Участь у заході взяли представники органів місцевого самоврядування, настоятель парафії Святого пророка Іллі УГКЦ о. Андрій Кремза, голова комісії охорони здоров'я Одеського екзархату о. Олександр Більський, представники національної ради Микола Мостов'як та Юрій Малецький.

<https://ugcc.ua/data/meshkantsi-chornomorska-otrymaly-avtomobil-shvydkoy-dopomogy-vid-lytsariv-kolumba-5736>

Інформація, що стосуються роботи портів міста Одеси та Одеської області

22.10.2024 Віце прем'єр-міністр з відновлення України Олександр Кулеба заявив, що буде підвищено рівень безпеки в кожному з морських портів Одещини. “В фокусі – безпека, захист персоналу та відновлення портової інфраструктури після російських атак”, – наголосив Кулеба. Наразі до трьох портів Одещини прямують 86 суден, які мають експортувати майже 2 млн тонн вантажів. Крім того, було прийнято рішення про додаткове виділення коштів на відновлення інфраструктури одеського порту, пошкодженої внаслідок російських ракетних обстрілів. Україна прагне забезпечити безпечний і стабільний експорт зерна, щоб не допустити глобальної продовольчої кризи. “Ми продовжуємо працювати з партнерами над створенням безпечних маршрутів для українського зерна”, – заявив Кулеба. Зокрема, він відзначив, що триває процес отримання необхідних гарантій безпеки від міжнародних партнерів, щоб розпочати новий етап експорту зерна з Одещини.

https://dilova.com.ua/odessa/oleksandr-kuleba-bezpeka-portiv-odeshhyny-prioritytet-dlya-eksportu-zerna/#google_vignette

22.10.2024 Великобританія попередила, що атаки росії на українську портову інфраструктуру, які почастишали останніми тижнями, ставлять під загрозу поставки продовольства з Гази в країни Південної Африки. Британська розвідка виявила "помітне зростання російського апетиту до ризику", що призвело до пошкодження щонайменше чотирьох торгових суден під час атак на чорноморські порти в період з 5 по 14 жовтня, повідомила у вівторок пізно ввечері у заяві канцелярія прем'єр-міністра Великобританії Кіра Стармера. Це затримало вантаж рослинної олії для Всесвітньої продовольчої програми в Газі, а також вдарило по постачанню зерна та кукурудзи до Єгипту та півдня Африки, йдеться у заяві. "Невибіркові удари росії по портах у Чорному морі

наголошують, що путін готовий ризикнути глобальною продовольчою безпекою у своїх спробах змусити Україну підкоритися", - заявив Стармер. "Вчиняючи так, він завдає шкоди мільйонам уразливих людей по всій Африці, Азії та на Близькому Сході, намагаючись отримати перевагу у своїй варварській війні", - наголосив прем'єр.

<https://www.rbc.ua/rus/news/london-zayaviv-zagrozu-globalniy-prodbezpetsi-1729638791.html>

22.10.2024 Останнім часом росія помітно посилила атаки на українські порти, які працюють в рамках "морського коридору". УНІАН розбирався, чому саме зараз почастишали удари, та які цілі переслідує країна-агресор. У вересні-жовтні внаслідок російських ударів по трьох морських торговельних портах Великої Одеси – "Південний", "Чорноморськ" та Одеський порт – загинули та постраждали десятки цивільних, переважно співробітники підприємств. Це - громадяни України. Серед поранених - кілька іноземних моряків. Пошкоджено іноземні комерційні судна, складські приміщення, інфраструктуру, обладнання, адміністративні будівлі, знищено продовольчі вантажі... Експерти говорять про спробу зриву роботи українського морського коридору, загрозу глобальній продовольчій безпеці. Деякі аналітики вважають, що російська окупаційна армія почала завдавати вибіркових ударів по суховантажах та балкерах певних країн.

Жертви атак

Україна, завдяки ЗСУ, які знищили частину кораблів Чорноморського флоту РФ, а іншу змусили відійти до Новоросійська, вже понад рік забезпечує функціонування морського коридору без домовленостей з країною-агресором (роботу попереднього зернового коридору зірвала росія). За час дії нового шляху до трьох портів зайшло понад 2,8 тисяч суден, якими продукція направляєється до понад 50 країн світу. Країна-агресор періодично завдає ракетних ударів по чорноморських портах. Останнім часом кількість цих атак значно збільшала. Від обстрілів потерпають цивільні судна та інфраструктура портів. Зокрема, тільки протягом вересня-жовтня було пошкоджено шість суден, одне з них – двічі. За словами керівника Інституту Чорноморських стратегічних досліджень Андрія Клименка, атаки на порти "Великої Одеси" дійсно почастишали. На думку фахівця, обстріли портів балістикою з пошкодженням суден – це не тимчасове явище, а нова стратегія, що має на меті знищити морський коридор. Так, 11 вересня постраждав грецький балкер АYA (прапор Сент-Кітс та Невіс), 20 вересня – латвійський суховантаж GOLDEN LION (прапор Антигуа та Барбуда), 6 жовтня – судно PARESA (Сент-Кітс та Невіс, реєстрація – Маршаллові острови), 9 жовтня – португальський контейнеровоз SHUI SPIRIT (прапор Панама), 14 жовтня – польське суховантажне судно NS MOON (Беліз). Ще одне грецьке судно – OPTIMA (прапор Палау) – зазнало атаки двічі – 7 та 14 жовтня. Андрій Клименко звертає увагу на те, що судна, які потрапили під обстріл у вересні-жовтні, мають зв'язок – є у власності або в управлінні - із країнами Євросоюзу (три – з Греції, по одному – з Латвії, Португалії, Польщі). При цьому, найбільша кількість комерційних суден, які перебувають у портах "Великої Одеси", належить турецьким судновласникам - 61 (28,5% у вересні). Для порівняння, грекам належить всього 36 (16,8%). Тому аналітик припускає, що РФ атакує порти вибірково, прагнучи уникнути ударів по суднах, які перебувають у власності певних країн. "Судна турецьких судновласників якимось "не статистично" уникають влучань", - констатує Клименко. Президент центру глобалістики "Стратегія XXI" Михайло Гончар додає, що результати

моніторингу, проведеного командою Клименка, свідчать про спробу відлякати європейських перевізників від українських портів. "Дізнатися, яке саме судно стоїть біля причалу – не проблема. Це відкрита інформація – є спеціалізовані сайти, які містять відповідні дані про всі судна, які працюють легально. Їхні базові дані – місце розташування, прапор, реєстрація – мають бути оприлюднені, згідно з міжнародним морським правом", - пояснив він. Своєю чергою, речник Військово-морських сил ЗС України Дмитро Плетенчук схиляється до версії, що мета рф – саме портова інфраструктура, а суховантажі, балкери випадково опинилися у "зоні ризику". За його інформацією, кінцевими користувачами багатьох експортних вантажів є Іспанія та Китай, і бити по суднах, які працюють на користь цих країн, мабуть, останнє, чого хоче російська Федерація. "Та й з власниками суден агресору краще не сваритися", - додав речник ВМС ЗСУ.

Примарні військові цілі

У росії ж традиційно звітують, що завдають ударів по українських портах нібито через наявне там озброєння. Наприклад, 6 жовтня Міноборони рф заявило про "успішне" застосування балістичної ракети "Іскандер-М" по порту "Південний", де росіянам нібито вдалося знищити "контейнеровоз із боєприпасами". Зокрема, військове відомство країни-агресора стверджує, що ракета поцілила по партії озброєння, доставленого з Європи в момент його розвантаження. Однак насправді 6 жовтня рф завдала удару по судну "PARESA", яке біля одного з причалів завантажувалося зерновими. За даними Адміністрації морських портів України, балістична ракета потрапила у відкритий трюм – на борту на той момент було близько 6 тисяч тонн кукурудзи. Вантаж наступного ранку мав вирушити до Італії. Екіпаж балкера – 15 громадян Єгипту та Сирії – дивом не постраждав. Михайло Гончар зазначає, що заяви рф про знищення боєприпасів в портах – повна нісенітниця. "По-перше, озброєння надходить в Україну іншим шляхом. По-друге, якби судно було завантажене боєкомплект, то за такого балістичного удару воно злетіло б у повітря. Але цього, наскільки я знаю, не сталося. Втім, росіяни не дуже переймаються правдоподібністю своєї версії. Абсурдні заяви давно стали для них звичайною практикою", - заявляє спеціаліст. Аналогічну думку висловлює військово-політичний оглядач Олександр Коваленко: "Інформація про зброю, нібито доставлену в Україну морем, – абсолютна брехня. Кораблі, озброєння під час військових дій не можуть пройти через протоку Босфор, згідно з конвенцією Монтре, яка регулює рух між Чорним та Середземним морями". За його словами, балістичні удари по цивільному флоту почастишали, оскільки росії вдалося наростити виробництво ракет 9М723 ("Іскандер-М") до одного готового виробу на добу. Крім того, як зазначив оглядач, росіяни швидше накопичують відповідний арсенал завдяки тому, що у досить стабільному режимі отримують балістичні ракети від Північної Кореї. "Тому росіяни можуть дозволити собі більше ударів такою компонентою, ніж це було, наприклад, рік тому", - додав експерт. Коваленко також пояснив, що росія розподіляє застосування певного виду озброєння, виходячи з його характеристик (потужності, дальності польоту тощо) та пріоритетності. Наприклад, для терору населення, яке перебуває у ближній зоні ведення бойових дій, російська окупаційна армія застосовує артилерію або зенітно-ракетні комплекси С-300. На більш далекі відстані, по тилу України, противник б'є дронами типу Shahed ("Герань") та ракетами – морського базування "Калібр", "повітря-земля" Х-101, Х-555/55, "Іскандерами" та іншими. При цьому, кожен удар балістикою – "задоволення" дуже дороге, адже виготовлення 9М723 ("Іскандер-М"), за даними Коваленка,

обходиться у 7 мільйонів доларів. "Тому такі ракети не застосовують виключно для терору цивільного населення. РФ запускає їх по об'єктах, які намагається максимально зруйнувати", - переконаний оглядач. Але "Іскандери" з касетною бойовою частиною все ж несуть загрозу для цивільних. Площа розльоту суббоеприпасів складає 3-5 кілометрів, залежно від висоти, на якій розірветься бойова частина. При цьому, як уточнив експерт, їх розкриття контролюється, програмується заздалегідь з урахуванням охоплення як найбільшої площі ураження. Іншими словами, росіяни знають, що знищують не лише портову інфраструктуру, а й цивільні судна, звичайних людей, які можуть опинитися неподалік. Наприклад, той же Одеський порт розташований у межах міста. І, завдаючи по ньому ракетних ударів, окупанти не можуть не знати про те, що майже напевно постраждають цивільні.

Ризики від атак для морського шляху

Президент центру глобалістики "Стратегія XXI" Михайло Гончар зазначає, що атаками на чорноморські порти РФ прагне завдати якомога більшої шкоди економіці України, адже зовнішня торгівля нашої країни значно від них залежить. Саме тому атаки не випадково відбуваються зараз – у сезон активного відвантаження сільськогосподарських культур нового врожаю, насамперед зернових. Аграрний експорт – одна з ключових частин наповнення держбюджету України. Як додає оглядач Коваленко, зараз у Кремлі вважають пріоритетним застосовувати балістику для внесення дисбалансу в роботу морського коридору, залякування постачальників вантажів та компаній-вантажоперевізників. І суть ударів полягає не лише у намаганні завдати економічних збитків Україні – Москва також планує здобути перевагу на продовольчих ринках, куди хоче зайти зі своїм зерном. "Насамперед, це – Африка. Тому Росія намагається створити дефіцит для африканських країн, які обходяться зараз без її товарів. Агресор прагне повернутися на цей ринок саме зі своїм зерном, яке, можливо, реалізує за нижчою ціною. Тобто, йдеться про глобальніші речі, ніж "просто баталії" в рамках Чорного моря. Це, швидше, геополітичний аспект", - акцентує аналітик. Але, попри атаки на одеські порти, морський коридор продовжує функціонувати. За словами Дмитра Плетенчука, ВМС ЗСУ повноцінно забезпечують безпеку суден безпосередньо у морі – це протимінна боротьба, супровід, конвоювання тощо. "Ми забезпечуємо всі ці елементи коридору, які залежать саме від нас", - заявив Плетенчук. Разом з тим, американське інформгентство Bloomberg пише, що атаки по ключових портах України вплинули на вартість страхування суден, які проходять коридором у Чорному морі. Видання посилається на двох анонімних учасників ринку, які розповіли, що "покриття" у першій декаді жовтня зросло на 0,75% та перевищило 1% від вартості судна. Наводиться приклад: для судна вартістю 50 мільйонів доларів збільшення вартості становить 125 тисяч доларів за рейс. Зазначається, що трафік поки стійкий, але продовження російських атак може змусити судновласників переглянути плани щодо користування коридором. На думку Михайла Гончара, РФ якраз сподівається, що через обстріли зросте ставка фрахту, страхування. Як наслідок, через велике збільшення витрат, експортні операції стануть малоприбутковими чи взагалі збитковими. Тобто, агресор прагне змусити судновласників уникати обслуговування експортних потоків з українських портів. Водночас, як наголошує фахівець, наразі не стоїть питання про припинення роботи морського коридору – його блокада неможлива без залучення

російського флоту, який, як вже зазначалося, ховається у Новоросійську. "Тому, говорячи про збитки та значний тиск на морський коридор, ми поки що маємо на увазі потенційну загрозу. Так чи інакше, тими силами та засобами, які є у розпорядженні ЗСУ, частина атак нейтралізується. Звісно, з огляду на невеликий підлітний час з території Криму, звідки окупанти запускають балістику, наша ППО не завжди ефективно спрацьовує. Ми неодноразово зверталися до західних партнерів із проханням допомогти у захисті наших портів, але, на жаль, цього поки не сталося...", - констатує Гончар. За словами Олександра Коваленка, для захисту портів вкрай потрібні такі комплекси як Patriot та GEM-T. Тільки вони можуть врятувати від "Іскандерів".

https://www.unian.ua/war/udari-po-inozemnih-sudnah-u-portah-odeshchini-terror-chi-nova-strategiya-kremlya-12796191.html#goog_rewarded

23.10.2024 Партнери закликають Україну звернути увагу на розвиток дунайського експортного маршруту, оскільки загрози для одеських портів зростають. Це стало основною темою чергової онлайн-зустрічі у форматі Quint, де представники США та ЄС обговорювали стратегію транспортної спроможності України. За словами міжнародних партнерів, хоч потужності румунського порту Констанца є значними (до 5 мільйонів тонн на місяць), логістичні витрати через цей порт вищі на 10-15 доларів США за тонну в порівнянні з Одесою. Водночас реалізація плану щодо збільшення експортних можливостей Дунаю вже принесла результати: збільшено пропускні можливості, скорочено адміністративні бар'єри та покращено координацію на кордонах. Однак з початку 2024 року спостерігається негативна тенденція на транспортному коридорі "Дунай-Констанца" через нестачу транспортних засобів та персоналу. Це призводить до зниження обсягів перевезень, що вимагає негайних дій. Партнери України наголошують на важливості інвестування в інфраструктуру та людські ресурси. Міжнародні представники, зокрема представник Єврокомісії Алан Барон та команда помічника держсекретаря США Джеймса О'Браєна, запропонували дві ключові ініціативи: забезпечення стабільного транспортного потоку на Дунаї та розробку недискримінаційного тарифу на залізничні перевезення для вирівнювання логістичних витрат між портами Одеси та Дунаю.

<https://usm.media/partneri-zaklikayut-ukrayinu-rozvivati-dunaj-na-tli-zagroz-dlya-portiv-odesi>

23.10.2024 Україна продовжує експортувати власну продукцію через порти Великої Одеси. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства України Віталій Коваль в етері телемарафону. «Незважаючи на обстріли, українські порти працюють, забезпечуючи міжнародну продовольчу безпеку», — зазначив міністр. За його словами, з початку 2024 року Україна експортувала 53,9 млн тонн аграрної продукції. Найбільше експортували кукурудзи – 21,8 млн тонн та пшениці — 16,3 млн тонн. З них через порти вивезли 46,9 млн тонн.

<https://usm.media/kiljkistj-tankeriw-z-rf-szczko-obyrajutj-marszrut-nawkolo-afryky-zrosla-klymenko>

24.10.2024 Нова контейнерна лінія одного з лідерів морських перевезень — компанії Maersk, успішно стартувала, зв'язавши Порт-Саїд з Чорноморськом. Контейнеровоз А.ОBELIX під прапором Мальти 18 жовтня вийшов з єгипетського порту, а вчора його помітили в Одеській затоці.

Фото: dumskaya.net

Після вивантаження і навантаження контейнерів сьогодні вдень 182-метрове судно вирушило назад до Єгипту. Нову фідерну лінію запустили, щоб скоротити час транзиту вантажів з України і назад порівняно з лінією в румунську Констанцу. Компанія Maersk підкреслила, що «це значний крок у підвищенні рівня взаємодії та ефективності для наших шановних клієнтів на українському ринку». Фахівці галузі також відзначають збільшення перевезень морськими контейнерами Чорним морем — нову лінію відкрили всупереч ракетним ударам по припортовій інфраструктурі. «Ворог розраховував налякати власників суден і світових перевізників, щоб ті припинили рейси в порти Великої Одеси, — розповів військовий оглядач «Думської» Віктор Босняк. — Але навіть удари балістикою і пошкодження кількох суден не вплинули на наших бізнес-партнерів. Український морський коридор працюватиме».

<https://dumskaya.net/news/novaya-konteynerna-liniya-svyazala-chernomorsk-186324/ua>

25.10.2024 Українські порти продовжують працювати у штатному режимі, забезпечуючи стабільну роботу Українського морського коридору, незважаючи на складні умови. За період із 1 січня 2024 року порти України перевалили 80 млн тонн вантажів, з яких 49,5 млн тонн становлять зернові, що підтримує важливу роль країни як гаранта глобальної продовольчої безпеки – повідомляє Адміністрація морських портів України. Безперервна робота портів та надійне функціонування логістичного коридору мають критичне значення для світового ринку продовольства. Забезпечення безпечного судноплавства та захист портової інфраструктури залишаються пріоритетними завданнями в умовах постійних загроз.

<https://www.facebook.com/uspa.gov.ua/posts/pfbid02jyqS89BK91H3GKpU2Xive3vmtuJAf8RrVJiXHNvdLmE91Uns5vsMS57gJfBqNLDI>

25.10.2024 Під час обстрілу РФ портової інфраструктури України в жовтні 2024 року завдано збитків на \$30-40 млн, повідомив перший заступник міністра аграрної політики та продовольства Тарас Висоцький у "Медіацентрі Україна" в п'ятницю. "Підсумкову оцінку складно назвати, оскільки, на жаль, кейси додаються. Страхові компанії оцінюють (збитки - ІФ-У). Особливо ті, що були останніми через інтенсивні обстріли на початку жовтня. Оцінка ще триває. Але вже очевидно, що йдеться про

десятки мільйонів доларів. Ми попередньо оцінили останній обстріл - це \$30-40 млн", - сказав він. Висоцький уточнив, що загальні втрати агросектору від початку війни оцінюють у \$82 млрд, а втрати безпосередньо зернового бізнесу - у \$500-600 млн. Він висловив сподівання, що страхування від військових ризиків, яке запровадив уряд, а також реалізують міжнародні приватні компанії, допомагатиме в поточній ситуації. "Безумовно, всі втрати документуються, фіксуються. Сума, яку агресор має компенсувати, йде вже на сотні мільярдів доларів. (...) Ми впевнені, що все має бути повернуто. Усі ці втрати, кожен мільйон доларів чи 10, 100, 200 тисяч доларів у нас фіксуються за всіма вимогами міжнародного права. Ми, як держава, будемо боротися за компенсації до останньої гривні, зокрема щодо портової інфраструктури", - резюмував перший заступник міністра агрополітики.

<https://interfax.com.ua/news/economic/1022955.html>

26.10.2024 У суботу, 26 жовтня, у ході візиту до Єгипту міністр закордонних справ України Андрій Сибіга провів у Каїрі двосторонні переговори з міністром закордонних справ, міграції та у справах єгиптян за кордоном Арабської Республіки Єгипет Бадром Абдель Ати... Однією з тем переговорів була продовольча безпека. Андрій Сибіга поінформував колегу про посилення російського терору проти українських портів, зернохосовищ та суден. Він додав, що лише з початку осені російські обстріли пошкодили чотири цивільних судна в портах Одеси, серед яких було і судно із зерном для Єгипту, а також судно з гуманітарним вантажем Продовольчої програми ООН для Палестини. За словами міністра, росія переслідує цинічну мету — послабити українську економіку, витіснити Україну з іноземних ринків, замінити наше зерно власним і краденим з тимчасово окупованих територій нашої держави. "Заради цієї мети Москва готова поставити під загрозу голоду мільйони людей у світі, які залежать від українського продовольства. Це використання їжі як зброї. І ми маємо покласти цьому край" - зазначив він. Міністр наголосив на критичній необхідності відновлення та захисту свободи мореплавства в Чорному морі. За його словами, для цього Україні потрібна солідарність та сильний голос всіх зацікавлених сторін, всіх країн-однодумців, які поважають Статут ООН і міжнародне право. Україна розраховує, що Єгипет займе чітку та виразну позицію з цього критично важливого питання.

<https://mfa.gov.ua/news/andrij-sibiga-u-kayiri-prezentuvav-dorozhnyu-kartu-rozvitku-vidnosin-ukrayini-ta-yegiptu>

29.10.2024 Заступник Голови ДП "АМПУ" Дмитро Барінов взяв участь у робочій зустрічі з представниками Консультативної місії Європейського Союзу (КМЄС) в рамках візиту керівниці операційного департаменту КМЄС Лін Шихан до Одеси. Основною темою обговорення стала поточна ситуація, пов'язана з функціонуванням українських портів, а також питання морської безпеки. Під час зустрічі Дмитро Барінов детально ознайомив представників КМЄС із сучасним станом роботи портів та функціонуванням Українського коридору. За його словами, станом на сьогодні через коридор пройшло 2880 суден, а загальний обсяг перевантажених вантажів становить 77,6 млн тонн, з яких 52 млн тонн — це продукція українських аграріїв, відправлена на експорт. «Порти України відіграють ключову роль у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, особливо у світлі постійних викликів, з якими ми стикаємось через російські атаки. Наш пріоритет — гарантувати безпеку портової інфраструктури та наших працівників, і саме на це ми звертаємо увагу міжнародних партнерів. Безпека

мореплавства, гарантована ООН, має бути підкріплена додатковими заходами для посилення захисту», — зазначив Барінов. Він також нагадав про слова Віце-прем'єр-міністра Олексія Кулеби, який під час свого нещодавнього візиту до портів Великої Одеси наголосив, що головна цінність для країни — це життя кожного портовика. У зв'язку з цим, одним із першочергових завдань є забезпечення умов безпеки для персоналу, включаючи посилення протиповітряної оборони та створення мобільних укриттів. Україна продовжує роботу над відновленням портової інфраструктури та зміцненням її безпеки, що є важливим кроком для стабільного функціонування морських перевезень та забезпечення безперервного експорту.

<http://ukrport.org.ua>

30.10.2024 Після обстрілів українських глибоководних портів з'явилися прогнози про можливе повернення до логістики початку повномасштабного вторгнення, зокрема, через активізацію Дунайських портів. Проте очікувати повернення обсягів того періоду немає підстав, повідомив Latifundist директор компанії TEUS Дмитро Казанін. Як зазначив експерт, Дунайські порти мають обмежений флот і можуть обробляти значно менше вантажів. Логістика через них дорожча, а перетин кордону залишається складним фактором для водіїв. Крім того, вартість фрахту тут аналогічна портам Великої Одеси. «Також варто розуміти те, що росія стрілятиме і по портах Дунаю, якщо туди спрямувати вантажопотік, оскільки її мета — не лише нищити портову інфраструктуру, а й перешкоджати роботі транспортно-логістичної сфери в Україні», — наголосив Казанін. Наразі порт Рені працює лише на 5% своєї потужності, а вантажопотік в Ізмаїлі знизився на 40%. В основному обробляються імпорتنі вантажі — добрива, метали та руда. «Для тих, у кого не багато вантажів, ці порти можуть бути комфортними. Однак очікувати довкола них ажіотаж, рівноцінний початку 2022 року, немає підстав», — підсумував директор TEUS.

<https://usm.media/vantarzsopotik-w-portax-dunaju-znyzywsia-do-minimumu>

Миколаївська область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України на території Миколаївської області

22.10.2024 21 жовтня внаслідок обстрілу с. Бузьке Новоодеського району Миколаївської області ушкодження отримала 15-річна дівчина – повідомили в офісі Генерального прокурора України. Всього станом на ранок 22 жовтня 2024 року за офіційною інформацією ювенальних прокурорів в Україні загинула 581 дитина та понад 1649 отримали поранення різного ступеня тяжкості.

<https://www.facebook.com/pgo.gov.ua/posts/pfbid02wXdCKVzGWbVSxnRpqqy8oJpAwz9tRLVNk4rhkHbgp53z3qCTHXy1HSqpiVgZHbcSI>

23.10.2024 Ввечері 21 жовтня в Миколаївському районі, у полі неподалік населеного пункту на вибухівці підірвалися четверо людей, серед яких 15-річна дівчина. Як повідомили у Нацполіції Миколаївської області, з місця події із осколковими

пораненнями різних ступенів тяжкості двох хлопців 19-ти років та 21-річного молодика й неповнолітню дівчину доставили до лікарні. За їхніми словами, вони їхали по польовій дорозі на мопедах, та коли зупинилися біля них пролунав вибух.

Фото: nikvesti.com

На місці фахівці управління вибухотехнічної служби поліції встановили, що здетонували залишки від російського БПЛА. За даними Міністерства внутрішніх справ України, за два роки 610 людей дістали травм, 277 — загинули під час підриву на мінах та інших вибухонебезпечних предметах. Серед загиблих від мін — 14 дітей. Найбільше постраждалих — у Миколаївській, Херсонській та Харківській областях. У минулому 2023 році на Миколаївщині через детонацію боеприпасів загинуло 17 осіб, у тому числі одна дитина. За підрахунками Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) загалом минулого року було 57 випадків підриву цивільного населення на мінах.

<https://nikvesti.com/news/incidents/296352-chetvero-lyudei-pidirvalis-na-zalishkakh-rosiiskoho-bpla-na-mykolaivshchyni>

25.10.2024 У Миколаївській області станом на жовтень 2024 року 45 об'єктів культури пошкоджено обстрілами рф, серед них сім музеїв. Найбільше руйнувань зафіксовано у Миколаєві. У деяких пам'яток регіону зруйновані будівлі та майно. Зокрема у прибережних громадах неможливо зібрати точну статистику пошкоджень через постійні обстріли. Про це журналістам Суспільного розповіли в Управлінні культури, національностей та релігій Миколаївської обласної військової адміністрації. Зокрема, через військові дії були пошкоджені 20 пам'яток архітектури, дві пам'ятки історії, одна монументального мистецтва та 22 пам'ятки археології. "Всього було пошкоджено сім музейних будівель: у Миколаєві, Березнегуватській громаді та Снігурівці — по одному, в Очакові та Баштанському районі — по дві". У період з 19 березня до 10 листопада 2022 року Снігурівський районний історико-краєзнавчий музей був захоплений російськими військовими, повідомили в управлінні культури. Через це будівля була частково зруйнована, а майно музею практично знищено, 40 відсотків предметів основного музейного фонду було втрачено. "Музей майже зруйновано. Всі роки наполегливої праці, для збереження музейного фонду України, який містив перлини історії Снігурівщини, повернулись до вихідної точки", — написали на сторінці

сектору охорони та збереження культурної спадщини управління культури, національностей та релігій Миколаївської ОВА.

Фото: suspilne.media

Тоді донорами також була надана допомога у відновленні музеїв, зокрема Снігурівського: гроші, будівельні матеріали та техніка, додають у секторі охорони. Зі слів Олени Буберенко, влітку 2022 року відповідно до Наказу Міністерства культури та інформаційної політики відбулася евакуація музейного фонду комунальних закладів за територію області. Під час брифінгу восьмого жовтня начальниця управління Олена Буберенко розповіла, що наразі на території області відновлено близько 40 відсотків об'єктів культури, які були пошкоджені через бойові дії. "Загалом протягом 2022-2023 років ремонтно-реставраційні роботи виконані на дев'яти пам'ятках Миколаївської області на загальну суму 23 369 500 гривень". За словами Буберенко, поки що неможливо назвати загальну суму збитків, що завдані культурній спадщині області через бойові дії, що зокрема тривають в Очаківській громаді та на окупованій Кінбурнській косі.

Фото: suspilne.media

Серед пошкоджених пам'яток у регіоні відсутні об'єкти, які занесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Які ще пам'ятки культури та заклади були пошкоджені через бойові дії на Миколаївщині

Турецька криниця. Внаслідок обстрілів села Гур'ївка 10 та 12 березня 2022 року військами росії зруйнована історична архітектурна пам'ятка "Турецька криниця" XVIII століття, пошкоджено ряд об'єктів соціальної інфраструктури та житлові будинки.

Фото: suspilne.media

Палац культури, Корабельний район. Одна із російських ракет 5 липня 2022 року влучила в міський будинок культури. Будівля зруйнована на 80 відсотків. Ракета влучила у великий зал, повністю зруйнувала його, утворилися тріщини по всьому фасаді. Працівники закладу в момент вибуху були на місці, утім ніхто не травмувався. На території виникла пожежа. Рятувальники її загасили.

Фото: suspilne.media

Миколаївський художній драматичний театр. За даними управління, у 2023 році відбувся ремонт пам'ятки архітектури місцевого значення "Приватний театр Монте". російська ракета поцілила у заклад у ніч проти 22 вересня 2024 року.

Фото: suspilne.media

"Старофлотські казарми". Серед відремонтованих пам'яток архітектури національного значення також "Старофлотські казарми" та об'єкт культурної спадщини у Миколаєві, у якій розташовується Миколаївський фаховий коледж музичного мистецтва, розповіли в управлінні культури.

Фото: suspilne.media

Будинок культури у Первомайському. Дев'ятого травня 2024 року приблизно о 02:20 три "шахеда" влучили у будинок культури в селищі Первомайське Миколаївської області. Усі приміщення закладу вигоріли вщент. Крім того, внаслідок удару пошкоджені будівлі, що розташовані поруч, близько 15 квартир зазнали руйнувань.

Фото: suspilne.media

<https://suspilne.media/mykolaiv/800363-vnaslidok-bojovih-dij-na-mikolaivsini-poskodzeno-45-obektiv-kulturnoi-spadsini>

Інформація щодо екогеноциду рф у Миколаївській області

22.10.2024 У ґрунтах на деокупованих територіях Миколаївської області виявлено підвищений вміст важких металів (миш'яку, свинцю, міді, цинку) та залишків вибухових речовин. Такі перші результати інструментально-лабораторних досліджень, які були проведені спеціалістами Центру досконалості протимінної діяльності та екологічної безпеки (далі – Центр) після звернення Миколаївської обласної військової адміністрації, яка опікується ліквідацією забруднення довкілля компонентами вибухонебезпечних предметів. Виявлені забруднення є наслідком ракетних і артилерійських ударів російської армії, що мали хаотичний характер та влучали в підприємства і склади зберігання засобів захисту рослин, агрохімії (отрутохімікатів), пального. Окремі ділянки зазнали значного ушкодження ґрунтового покриву з порушенням його природного стану, що потребуватиме великих зусиль для рекультивації порушених земель. Спеціалісти Центру обстежили земельні ділянки в районі міста Снігурівка та села Шевченкове. Було відібрано зразки ґрунту, мулу та води з річки Інгулець. Військові екологи провели низку вимірювань найсучаснішими приладами. Детальніші результати з'являться після аналізу зразків у лабораторних умовах за участю фахівців Української лабораторії якості й безпеки продукції АПК. Проведені дослідження сприятимуть відновленню постраждалих територій та поверненню їх до господарського використання, відтворення природних екосистем, у тому числі особливо цінних земель природно-заповідного фонду.

<https://www.mil.gov.ua/news/2024/10/22/vazhki-metali-vibuhovi-rechovini-ta-otrutohimikati>

30.10.2024 Протягом перших двох тижнів жовтня обстріли Миколаєва та прилеглих районів спричинили пожежі на промислових об'єктах, в інфраструктурі, природних екосистемах і житлових забудовах. Кожне займання вивільняє в атмосферу забруднюючі речовини, головним чином — діоксид вуглецю (CO₂), який вважається основним чинником кліматичних змін. За цей період до повітря потрапило понад 1000

тонн CO₂, а сума завданого збитку - 3,4 мільйона гривень. Наприклад, обстріли двох районів Миколаєва в ніч на 15 жовтня спричинили пожежі, що завдали атмосфері шкоди на суму 350 тисяч гривень.

https://t.me/derzhecoinspekciya_pivdenno_zah/4434

31.10.2024 З початку повномасштабної війни Миколаєві накопичилося близько 120 тисяч тонн будівельного сміття. Про це «МикВісті» розповів директор комунального підприємства «ЕЛУ Автодоріг», яке займається створенням сортувальної станції та у подальшому переробкою відходів руйнації, Віталій Шевченко. За попередніми оцінками, для повної утилізації цього обсягу знадобиться щонайменше три роки. — У місті пошкоджено більш ніж 2 тисячі житлових будинків, це як великі багатоповерхівки, так і приватні оселі, також зруйновані школи та інші будівлі. Обсяг сміття, що утворилося після руйнувань, складає приблизно 120 тисяч тонн, і це лише те що задекларовано. На жаль, кількість відходів постійно збільшується, нам потрібно від 3 до 5 років, щоб усе переробити, — сказав Віталій Шевченко. Сортувальну станцію для будівельного сміття у Миколаєві планують запустити в грудні, однак реалізацію процесу затримує розмінування ділянки, яку виділили під її розміщення.

<https://nikvesti.com/news/public/296709-u-mykolaievi-120-tis-ton-vidhodiv-ruinatsii-na-pererobku-potribno-minimum-3-roki>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Миколаїв та населених пунктів Миколаївської області

24.10.2024 Усіх пасажирів, які прямували до Херсона та вимушено зупинились в Миколаєві через російський обстріл інфраструктури, залізничники разом з Херсонською ОВА пересадили в автобуси в Миколаєві та доправили до міста. Про це повідомили в пресслужбі «Укрзалізниці». «Дякуємо місцевій владі за сприяння, продовжуємо працювати над відновленням сполучення», — йдеться в повідомленні. Нагадаємо, що у зв'язку з пошкодженням колій між Миколаєвом та Херсоном 24 жовтня, поїзди до Херсона зупинялися у Миколаєві, а далі пасажирів доставляли автобусами. Усіх 78 пасажирів обіцяли доставити «з максимально можливим комфортом».

<https://nikvesti.com/news/public/296384-ukrzaliznytsia-passazhyriv-do-khersona-avtobusy>

29.10.2024 Вдень 29 жовтня місто Очаков знову зазнало ворожої атаки. Як повідомили в ГУ ДСНС у Миколаївській області, попередньо внаслідок артилерійських обстрілів на одній із вулиць загорівся припаркований автомобіль Nissan Qashqai. Рятувальники 22-ї державної пожежно-рятувальної частини, прибувши на місце, оперативно ліквідували пожежу площею 5 кв. м. Постраждалих немає. Від ДСНС працювали 4 пожежники, 1 одиниця техніки.

<https://novosti-n.org/ua/news/Rosiyany-vden-atakuvaly-Ochakov-na-vulytzi-zgoriv-avtomobil-foto--302580>

Інформація щодо відновлення території, житлових будинків та інших об'єктів інфраструктури які були зруйновані під час війни у місті Миколаїв та населених пунктах Миколаївської області

29.10.2024 У Миколаївській області відновили 71 заклад загальної середньої освіти зі 159, які були пошкоджені або зруйновані російськими обстрілами з початку повномасштабного вторгнення. Про це на брифінгу повідомила директорка департаменту освіти і науки Миколаївської ОВА Алла Веліховська, передає кореспондент Укрінформу. "За час повномасштабного вторгнення на Миколаївщині пошкоджено 140 закладів загальної середньої освіти, ще 19 повністю зруйновано. Наразі вдалося відновити 71 заклад", - сказала Веліховська. За її словами наразі в області дві третини учнів навчаються за очною та змішаною формою навчання. Всі інші – в режимі онлайн. Також 10 відсотків школярів перебувають за межами країни, а 183 учні на тимчасово окупованих територіях.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/3921361-na-mikolaivsini-vidnovili-71-poskodzenu-obstrilami-skolu.html>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Миколаїв та населеним пунктам Миколаївської області з боку країн партнерів

22.10.2024 Миколаїв отримав від міжнародних партнерів техніку на 10,6 мільйона гривень. Як вказано у проекті рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради, техніку передадуть на баланс КП «Експлуатаційне лінійне управління автодоріг». Мова йде про міжнародну технічну допомогу від Програми Розвитку ООН (UNDP) для потреб Миколаївської громади. Місто отримало фронтальний навантажувач — LW300KN за 31 тисячу 258 доларів (близько 1,3 млн грн). Крім того, отримав установку для подрібнення та сортування сміття, а також запчастини до неї за 209 тисяч 165 євро (близько 9,3 млн грн).

<https://nikvesti.com/news/public/296297-mykolaiv-otrimayv-mizhnarodnu-tekhnichnu-dopomohu-na-10-6-miljoniv-gryven>

24.10.2024 П'ять нових автомобілів «Peugeot Traveller» від Програми розвитку ООН (ПРООН) та Європейського Союзу (ЄС) передали ДСНС України для роботи психологів у прифронтових областях. Фахівці надаватимуть екстрену психологічну допомогу постраждалим від війни. Автомобілі передали психологам Державної служби з надзвичайних ситуацій у Донецькій, Херсонській, Миколаївській, Запорізькій та Дніпропетровській областях. Їх використовуватимуть для оперативного прибуття до місць обстрілів та інших надзвичайних подій.

Фото: recovery.win

Автомобілі передали в межах проєкту «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні».

<https://recovery.win/novyny/psychology-dsns-otrymaly-avto-vid-proon-ta-yes-dlya-dopomogy-postrazhdalym>

24.10.2024 Вже втретє до Південноукраїнська завітали волонтери з Шотландської благодійної організації Норе Full, що випікають піцу на площах міст чи сіл та роздають її всім охочим. Акція цього разу відбувалася за підтримки благодійної організації «Благодійний фонд «М.Р.І.Я». Її мета – підбадьорити населення країни, яка потерпає від війни та трішки підняти настрій українцям у складні часи. Представники цієї благодійної шотландської організації подорожують Україною із самого початку війни.

Фото: yu.mk.ua

Майже за три роки відвідали майже кожен куточок країни, а деякі міста та села ще й не один раз. Були у прифронтових зонах, на звільнених територіях.

<https://yu.mk.ua/print/news/47849>

27.10.2024 У Вознесенську відкрили «Центр розвитку громади», де всі бажаючі зможуть здобути нові професії та розпочати власну справу. Проект реалізований завдяки підтримці Danish Refugee Council та фінансується з міністерства закордонних справ Данії. «Коли ми починали створювати цей Центр, наша мета була надати дорослим можливість отримати профтехосвіту. Сьогодні ми виходимо на новий рівень — це простір для розвитку громади та підтримки місцевого бізнесу», — впевнений міський голова Євгеній Величко. Зазначається, що в центрі проводитимуть різні навчальні курси, такі як, фотографія, SMM та цифровий друк, швейна справа, бариста та кондитерське мистецтво. Центр зможе приймати до 100 учасників.

<https://nikvesti.com/news/help/296526-novi-profesii-v-voznensensku-vidkrili-tsentr-rozvitku-hromadi>

29.10.2024 Протягом 2024 року сільськогосподарські виробники Вознесенського району Миколаївської області мали змогу отримати 1 тону мінеральних добрив у рамках програми USAID з аграрного й сільського розвитку (АГРО), що реалізується спільно з Міністерством аграрної політики та продовольства України та за підтримки уряду США. Крім того, у державному аграрному реєстрі з травня цього року була відкрита програма підтримки для отримання бюджетної субсидії на 1 га для аграріїв із деокупованих територій та тих територій, на яких завершені бойові дії. Розмір підтримки становив 8 тис. грн на 1 гектар. Наразі триває ще одна програма підтримки для агровиробників, які мають в обробітку від 200 до 1000 га землі. Вони можуть безкоштовно отримати один із 300 комплектів обладнання FieldView YieldKit та доступ до платформи цифрового землеробства Climate FieldView від компанії Bayer протягом 2 років за програмою Digital4UA.

<https://novosti-n.org/ua/news/-U-Voznesenskomu-rajoni-praczyuye-nyzka-program-pidtrymky-agrariyiv-ta-fermeriv-deputat-rajrady-Ivan-Bilokon--302563>

30.10.2024 У середу, 30 жовтня, школам Миколаївської області передали 10 мікроавтобусів Volkswagen Multivan (Т7), наданих партнерами із землі Нижня Саксонія.

Фото: www.nikpravda.com.ua

Нові мікроавтобуси отримали такі навчальні заклади: Миколаївська гімназія №36, Миколаївський ліцей №53, Миколаївська гімназія №57, Миколаївська гімназія №54, Новоодеський ліцей №2, Баштанський ліцей №1, Новобузький ліцей №1, Вознесенська загальноосвітня школа I-III ступенів №7, Южноукраїнський ліцей №4, Первомайська гімназія №3.

<https://www.nikpravda.com.ua/shkoly-mykolayivshhyny-otrymaly-mikroavtobusy-dlya-pidvezennya-ditej-z-inklyuzyvnyh-klasiv>

31.10.2024 КП «Водопостачання м. Вознесенська» успішно завершило монтаж і підключення сучасної КНС, яка обслуговуватиме 1500 мешканців мікрорайону «Зелений Гай». Це важливий крок для покращення системи водовідведення, адже стара станція відпрацювала понад 50 років та вже не могла забезпечувати належну роботу.

Фото: www.facebook.com

Нова КНС, виконана у вигляді циліндричного резервуару з високоякісним обладнанням, готова до експлуатації завдяки сучасним насосам та арматурі. Обладнання модульної каналізаційної насосної станції для потреб громади було надане Міжнародною організацією з міграції (МОМ). Це вагомий внесок у покращення інфраструктури, що забезпечує якісні комунальні послуги для мешканців Зеленого Гаю.

https://www.facebook.com/Miskavladavoznesenska/posts/pfbid02NF878zrVdwLSsBkYWz4cmv3yyceWQLZqR9uTV8P5ktU5xZNWbJMF48fuBbRC2JyTl?locale=uk_UA

31.10.2024 Нацполіція отримала від міжнародних партнерів дев'ять автомобілів для мобільних груп з реагування на факти вчинення домашнього та гендерно зумовленого насильства. Техніку отримають дев'ять областей, зокрема й Миколаївська.

Фото: nikvesti.com

Кожен автомобіль укомплектований портативною сонячною зарядною станцією та портативними зарядними пристроями, ліхтарями, бодікамерами та іншим необхідним обладнанням. Передали авто у рамках реалізації Програми розвитку ООН в Україні у межах двох проектів міжнародної технічної допомоги за рахунок фінансової підтримки Європейського Союзу та Уряду Королівства Данії. Надзвичайний та Повноважний Посол Королівства Данії в Україні Оле Егберг Міккельсен підкреслив, що мобільні групи будуть використовувати ці автомобілі для боротьби з сексуальним та гендерно зумовленим насильством у прифронтових громадах, повідомили на сайті ПРООН. «Я часто буваю у таких містах як Харків, Запоріжжя, Миколаїв, Херсон і я на власні очі бачив, як віддано працюють поліцейські. Громади, де немає гендерного насильства, запорука нормального життя, ось власне за що воює Україна. Данія продовжуватиме надавати підтримку Україні», — наголосив Оле Егберг Міккельсен. Як йдеться на сайті ПРООН, п'ять машин було закуплено за кошти Європейсько Союзу, а чотири відповідно — за кошти Уряду Данії.

<https://nikvesti.com/news/help/296736-politsiia-otrimala-9-avtomobiliv-dlia-borotbi-z-nasyilstvom>

31.10.2024 У рамках Першої міжнародної конференції «Миколаїв — місто на хвилі», яка проходить в Києві, Миколаївський міський голова підписала два меморандуми про співпрацю, спрямовані на відновлення та розвиток міста. Меморандуми охоплюють різні аспекти підтримки життєзабезпечення та інфраструктурного відновлення. Перший меморандум міський голова із Благодійним Фондом «Леруа Мерлен Солідарність». Документ передбачають спільну роботу над проектами з облаштування та будівництва житла, тимчасового розміщення для мешканців, які потребують житла, а також соціальних об'єктів, таких як дитячі садки, школи, інтернатні заклади тощо. Ще один меморандум був підписаний між Миколаївською міською радою та Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ). У межах цієї угоди передбачено постачання семи когенераційних установок, що дозволяють одночасно виробляти теплову та електричну енергію. Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім також підписав меморандум з фондом «Леруа Мерлен Солідарність», що передбачає роботу над проектами будівництва житла та соціальних об'єктів у Миколаївській області.

<https://nikvesti.com/news/public/296720-na-konferentsii-u-kiyevi-mykolaiiv-uklav-try-memorandumi-z-partnerami-dlya-zhytlovyh-i-enerhetychnyh-proyektiv>

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Миколаїв та Миколаївській області

22.10.2024 Днями благодійний фонд «Щедрик» провів серію занять із соціально-емоційної підтримки для дітей у селі Кир'яківка Веснянської громади Миколаївської області. Під час занять діти навчались розуміти свої почуття, керувати емоціями та взаємодіяти з однолітками. Через активне слухання, ігри для розвитку уваги та творчі завдання діти вчилися фокусуватися, підтримувати друзів і розвивати навички спілкування. Творчі активності та командні ігри сприяли не лише розвитку, але й допомагали дітям знижувати стрес та знаходити внутрішню гармонію. Ці заняття показали, як важливо давати дітям простір для самовираження та підтримки, щоб вони почувалися впевненіше й емоційно стійкіше. Проект реалізуємо у співпраці з International Rescue Committee in Ukraine за підтримки Гуманітарного Фонду для України (UNH) Управління ООН з координації гуманітарних справ / ОСНА Ukraine.

Днем раніше представники благодійного фонду «Щедрик» разом із партнерами із ЗОА днями відвідали Широківську сільську громаду в рамках проєкту «Підтримка засобів до існування». Завдяки фінансовій підтримці, місцеві жителі змогли відновити свої домогосподарства та придбати необхідні засоби до існування, як: мотокультиватори, корма, будівельні матеріали, теплиці, худобу і так далі. Фахівці благодійного фонду разом із партнерами зібрали дані щодо поточного стану господарств, оцінили досягнуті результати.

<https://www.facebook.com/shchedryk.info>

23.10.2024 Мобільна бригада благодійного фонду «Вітри Змін» за підтримки Дитячого Фонду ООН ЮНІСЕФ завітали до с. Кобзарці, Снігурівської громади, Миколаївської області. Психологиня провела заняття з дітьми спрямоване на емоційне розвантаження, покращення психічного стану, на розвиток когнітивних і інтелектуальних процесів. Менеджер з підвищення обізнаності провів інтерактивні заняття для батьків на тему: «Одна родина для кожної дитини». Також кейс-менеджер виявила потреби родин. Родинам з дітьми, присутнім на заході були надані гігієнічні набори.

<https://www.instagram.com/p/dbdZXoktvsr>

24.10.2024 У Південноукраїнську за участі благодійників почали встановлювати модульні будинки для внутрішньо переміщених осіб. Як повідомляє місцева влада, будівельні роботи проводяться з 23 жовтня в рамках договору про співпрацю за фінансування Асоціації підтримки українців, переміщених у результаті війни в Україні «Допомога Україні».

Фото: nikvesti.com

Міська влада обіцяє забезпечити під'єднання будиночків до мереж водопостачання, водовідведення та електропостачання.

<https://nikvesti.com/news/help/296406-u-pivdennoukrayinsku-rozpochalyys-roboty-zi-vstanovlennya-pershikh-modulnikh-budynkiv#group-2>

30.10.2024 Міська лікарня швидкої медичної допомоги Миколаєва отримала від благодійників сучасне обладнання та інструментарій для нейрохірургічного відділення.

Як повідомили в Управлінні охорони здоров'я Миколаєва, благодійники доставили хірургічні аспіратори високої надійності для операцій на хребті та головному мозку, фіксатор черепа та апарати для лікування ран негативним тиском з набором розхідників на загальну суму 2 мільйони 689 тисяч гривень. У пресслужбі зазначили, що лікарня наразі приймає не лише пацієнтів з Миколаєва та області, а також хворих та травмованих з Херсонської області. Зокрема у нейрохірургічному відділенні протягом 9 місяців прооперували 1107 пацієнтів, в тому числі 817 в ургентному порядку. Загалом за цей час у відділенні пролікувались 1420 хворих, з них 254 важкі.

Фото: nikvesti.com

«Щодо отриманого обладнання, зазначимо, що хірургічний аспіратор — це пристрій, який застосовується при хірургічних втручаннях для відсмоктування слизу, крові, мокротиння, гною, чужорідних рідин з операційної області пацієнта; обладнання для лікування ран негативним тиском забезпечує безпечне видалення ранового ексудату і сприяє загоєнню рани, стимулюючи ріст клітин і збільшуючи приплив крові до рани», — йдеться в повідомленні. Слід зазначити, що обладнання передали від Благодійного фонду ПриватБанку «Допомагати просто!».

<https://nikvesti.com/news/help/296681-miska-likarnya-mykolayeva-suchasne-obladnannya-neirokhirurgiyi#group-2>

30.10.2024 Останніми роками українським дітям дедалі важче включатися в соціалізацію — пандемія та війна забрали в них можливість знайомитися та дружити з однолітками. У Миколаєві втілюють ефективне, але просте рішення, щоб розв'язати цю проблему. 1 вересня розпочався новий навчальний рік. "Чимало дітей пішли до школи вперше. І це не тільки першокласники. Але і вся молодша школа. Бо останні роки були не дуже сприятливими до «живого» навчання. А школа — це не тільки математика та правопис. Це й соціалізація. Саме в школі наші діти вчаться спілкуватись, знаходити спільну мову, долати труднощі, сваритись та миритись, ображатись та вибачати. Тож важко буде і вчителям, і учням", — відзначають у Миколаївській громадській організації "Шикарна балка". В ГО додають — ба більше, далеко не всі українські школярі сіли за парти у прямому сенсі. Багато хто, особливо на територіях, наближених до фронту, продовжує навчатися онлайн. І таким дітям особливо не вистачатиме спілкування з однолітками. "Шикарна балка", яка з перших днів повномасштабного вторгнення активно підтримує і військових, і цивільних, що потерпають від війни,

вирішила допомогти дітям міста з адаптацією до навчання, а також надати можливість спілкування тим дітям, які цього року так і не потраплять до школи. У рамках програми "Підтримка суспільно важливих ініціатив у Миколаївській області", ГО разом з однодумцями запустила проєкт "Друзі у дворі". Маленьке свято — мотузковий парк, велосипеди, лабіринти, запальна музика і частування, яке волонтери влаштовують дітлахам та їхнім батькам просто у місцевих дворах, покликане здружити дітей, які проживають в одному будинку, подвір'ї, районі. Як розповіла керівниця ГО "Шикарна Балка" Юлія Олійник, ідея проєкту "Друзі у дворі" народилася в Миколаєві ще минулого року. Її запропонував Миколаївський обласний Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді. ГО "Молодь України" та Благодійний фонд "Освітня платформа України" промоніторили нагальні проблеми міста і виявили, що серед них — відсутність у зв'язку з воєнним станом позашкільної освіти та організації розвивального дозвілля дітей. Вони оголосили грантовий конкурс, у якому взяли участь та стали одними з переможців ініціатори проєкту "Друзів у дворі". Фінансово ініціативу підтримала гуманітарна організація DanChurchAid. Розваги для дітей, які вихідними розгортаються прямо у дворах різних районів Миколаєва, охоплюють багато фізичних активностей. Зокрема це мотузкові дороги, орієнтування в лабіринті, катання на велосипедах, різноманітні ігрові програми та майстер-класи.

Фото: rubryka.com

Механізм влаштування атракцій для дітлахів простий: організація шукає ОСББ, які зацікавлені в заході, і домовляється про проведення заходу. Усе спорядження, необхідне для його проведення, привозять з собою. Розгортають локацію вихованці та випускники туристичних та спортивних навчальних закладів міста, а також учасники місцевого "Пласту" та волонтери. Їм завжди допомагають небайдужі члени громади, серед яких дорослі та підлітки. Інформацію про захід розповсюджують по чатах будинків та в соцмережах, здебільшого на сторінках у Фейсбук. "Заходи проводяться лише при наявності укриття в межах 500 м. Ми також повідомляємо про них поліцію та органи місцевого самоврядування. Вчать та страхують дітей під час заходів — професійні туристи, які мають навички скелелазіння, виживання у важких умовах. Всі локації зроблені з максимальним дотриманням заходів безпеки. Учасники-дорослі завжди

вдягають спеціальні жилети, аби діти та дорослі знали до кого звернутися з запитанням чи за допомогою", — коментує співорганізаторка заходів з Обласної федерації спортивного туризму Марія Колеснікова.

<https://rubryka.com/article/proyekt-druzi-u-dvori>

Інформація щодо розмінування території Миколаївський області

23.10.2024 На сьогодні в Україні зареєстровано 57 операторів протимінної діяльності, які можуть ліцензовано виходити в поля та здійснювати розмінування. Один з них – компанія «Нібулон». Вона стала першою серед українських агровиробників, що отримала дозвіл на розмінування сільськогосподарських земель. За понад рік цієї роботи компанії вдалося обстежити та розмінувати майже усі свої потенційно небезпечні землі у Миколаївській області. Однак більша частина полів компанії досі знаходиться в окупації – це землі Харківської та Луганської областей.

За рік «Нібулон» розмінував 5 тисяч гектар

Рішення зайнятися гуманітарним розмінуванням полів у компанії «Нібулон» ухвалили майже два роки тому – у лютому 2023 року. Однак спочатку для цього треба було пройти відповідну сертифікацію, основні критерії якої: наявність матеріально-технічної бази та досвідчених саперів. «На сьогодні операторів протимінної діяльності досить багато, а якщо бути точним то 57. А коли ми ухвалювали рішення про створення оператора, то їх можна було порахувати на пальцях однієї руки. Тому ми вирішили не чекати, поки держава зробить це замість нас, а самостійно сертифікували НТО (нетехнічне обстеження територій, – прим.)», – розповів «МикВісті» директор із взаємодії з органами влади компанії «Нібулон» Михайло Різак. Цим питанням зайнявся новостворений відділ компанії з розмінування. І вже за два місяці його роботи, у квітні 2023 року, «Нібулон» став оператором протимінної діяльності та отримав сертифікат на нетехнічне обстеження територій від Центру протимінної діяльності Міністерства оборони України. Сертифікат НТО дозволив компанії збирати та аналізувати інформацію щодо стану території для того, щоб надалі класифікувати її за статусом безпеки. Першочергово «Нібулон» почав обстежувати поля деокупованого Снігурівського району, розповів Михайло Різак. Це понад 5 тисяч гектарів, з яких забрудненими виявилися менш як 2%, додав він. На цих полях вирощують такі культури, як соняшник, ріпак, озима пшениця та озима ячмінь. «В основному наші земельні ділянки – це місця, де відбувались бойові дії з застосуванням «Градів», артилерійських снарядів та мінометних мін. Тобто були вирви, десь пролітали дрони», – прокоментував стан полів на початок розмінування Михайло Різак. Сьогодні «великою складністю» у компанії називають випадки повторного засмічення полів ворожими дронами, які досі продовжують літати над Україною. «Випадків з ударними дронами у нас не було, але були випадки з розвідувальними. Тобто розвідувальні безпілотики падали на наші земельні ділянки», – уточнив Михайло Різак. Ще однією проблемою в компанії називають чорних саперів, які «розмінують» поля без ліцензії. Вони не співпрацюють з органами влади і не мають практичного досвіду знешкодження та перевезення вибухонебезпечних предметів, уточнив Михайло Різак. «Ми спостерігаємо, що деякі чорні сапери підкидають ВВП, з якими вони не мають практичного досвіду роботи на земельні ділянки інших операторів протимінної діяльності. Це можуть бути

фермери, не сертифіковані оператори, які не можуть співпрацювати в правовому полі з ДСНС та іншими операторами. Тобто це фактично фізичні особи, які на свій страх і ризик здійснюють, так би мовити, протимінну діяльність. Є випадки, коли фермер наймає фізичних осіб без досвіду, але які декларують досвід. Тобто у них ніхто не перевіряв цей досвід, вони не сертифіковані як оператор протимінної діяльності. І вони там вже здійснюють певні види діяльності», – розповів директор із взаємодії з органами влади компанії «Нібулон» Михайло Різак.

Фото: nikvesti.com

Але попри це за рік роботи «Нібулон» обстежив усі свої потенційно небезпечні поля і повернув в обробіток 98% їх територій, повідомив Михайло Різак. Це 5,5 тисячі гектар у Снігурівській, Широківській, Новопавлівській та Новопетрівській територіальних громадах. «Загалом потенційно небезпечними від самого початку війни у нас було 25,5 тисячі гектар. З них 20 тисяч гектар досі знаходиться в тимчасовій окупації. Тобто в нас немає доступу до них. Це землі філії Куп'янська, Харківської та Луганської областей», – додав Михайло Різак. Станом на жовтень 2024 року компанії залишилось розмінувати лише 2% своїх полів Миколаївської області. Це 134,5 гектара земель у Широківській територіальній громаді. «Ми на 100% вклалися у строки і виконали план повернення в земельний обробіток частини своєї філії. Треба ще розуміти, що «Нібулон» – це компанія, яка експортує лише 5% власно вирощеної сільськогосподарської продукції, інші 95% – це малі та середні фермери, тобто близько 3500 малих та середніх фермерів, які продають нам продукцію. Ми зацікавлені у тому, щоб ці фермери якнайшвидше повернулися до обробітку землі», – розповів він. Наразі «Нібулон» обраховує загальні збитки, які компанія зазнала від початку повномасштабної війни. Попередньо ця сума досягає близько 500 мільйонів доларів, повідомив він. «А конкретно по замінованим територіями ми зможемо сказати, коли експерти вже фіналізують цей звіт і ми зможемо публічно вийти з детальним розподілом всіх збитків. Але наша компанія, напевно, та компанія, яка зазнала найбільших збитків», – додав Михайло Різак.

Хто і як розмінує поля?

«Кожна земельна ділянка – це індивідуальний кейс», каже директор із взаємодії з органами влади компанії «Нібулон» Михайло Різак. Адже для того, щоб почати розмінувати поля треба насамперед з'ясувати, які з усіх потенційно небезпечних

територій є дійсно замінованими. Для цього «Нібулон» проводить нетехнічне обстеження земель. Тобто спеціалісти компанії збирають інформацію про потенційно засмічену територію: спілкуються зі свідками, місцевим населенням, військовими частинами, які перебували в цих локаціях, а також з'ясовують, які види бойових дій там тривали, які види снарядів там застосовувались. Після цього сапери проводять технічне обстеження земель. Це наступний етап, під час якого територію обстежують пошуковим обладнанням. Загалом у компанії працює 12 саперів, які мають потрібну для розмінування ліцензію. Усі вони «мали практичний досвід у військових частинах або органах влади», пояснив Михайло Різак. «Вся наша група саперів забезпечена бронежилетами відповідного для сертифікації класу, металошукачами, а також іншими елементами», – додав він. Наразі близько 150 працівників «Нібулону» проходять навчання з нетехнічного обстеження територій. «Ми ухвалили рішення масштабувати цю діяльність, оскільки бачимо що загроза досить висока і держава не справляється без активної участі операторів протимінної діяльності і соціально відповідальних компаній», – пояснив Михайло Різак.

Фото: nikvesti.com

А з підривом, перевезенням та утилізацією вибухонебезпечних предметів саперам «Нібулону» допомагають спеціалісти Державної служби з надзвичайних ситуацій, оскільки компанія наразі ще немає відповідної ліцензії. «На сьогоднішній день ми взаємодіємо з ДСНС, в силу того, що ми не сертифіковані на перевезення, підрип та утилізацію», – уточнив Михайло Різак.

Машини для розмінування допоміг купити уряд Німеччини

Вже для механізованого розмінування полів «Нібулон» використовує спецмашини німецько-швейцарського виробника GCS-200. Наразі їх у компанії налічується чотири. «Не можна сказати, що цього мало чи багато. Ми оператор, який має одну з найбільших кількості машин для розуміння. Ще рік тому вся Україна мала 36 машин, у нас було дві. Сьогодні – близько 100 машин, а у нас – 4 машини. Тобто ми маємо досить значну роль. Але є оператори, які мають і більше – близько 7 машин», – пояснив директор із взаємодії з органами влади компанії «Нібулон». Машини для розмінування вдалося придбати за підтримки уряду Німеччини на основі співфінансування у розмірі 50%. Загалом «Нібулон» планує направити 9,6 мільйона євро на роботу з розмінування полів. Це

фінансування, яке компанія отримала за проектом Міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини «DeveloPPP» до 2025 року. «Ці кошти передбачають закупівлю машин розмінування та інші витрати. Зокрема, для повноцінної роботи в полі, крім самих саперів, потрібен супроводжуючий персонал. Це автомобілі та команда швидкої медичної допомоги, щоб мінімізувати ризики втрати життя та здоров'я наших саперів», – уточнив Михайло Різак. Усі чотири машини для розмінування мають дистанційне управління. Тобто сапер знаходиться у безпечній зоні – до кілометра відстані від спецтехніки, пояснив він. «Але у нас унікальний випадок. Україна продовжує розмінувати в період активних бойових і у нас досить активна робота елементів радіоелектронної боротьби – РЕБів. Через це керуваність з необхідною точністю звужується до кілометра», – додав він.

«Нібулон» допомагає фермерам розмінувати їх поля

Після запуску ринку розмінування сільгоспземель компанія «Нібулон» почала брати участь у тендерах як оператор протимінної діяльності. Фермери подають заявки на розмінування власних полів, з них формується відповідний реєстр і у порядку черги Центр гуманітарного розмінування оголошує тендери на розмінування сільгоспземель. У 2024 році з державного бюджету на розмінування фермерських полів виділили 3 мільярди гривень. Наразі «Нібулон» бере участь у тендерах на розмінування полів у чотирьох областях: Миколаївській області, Запорізькій області, Дніпропетровській області та Херсонській області. Однак для того, щоб стати повноцінним учасником тендеру «Нібулон» планує сертифікуватися на підрив та перевезення ВВП. Наразі з цим компанії допомагають спеціалісти ДСНС. «До торгів ми не здійснювали сертифікацію цього процесу з однієї простої причини: в нас досить якісна, як і в будь-якого іншого оператора, взаємодія з ДСНС. Але оскільки на тендерах не можна заявляти просто взаємодію з ДСНС, ми співпрацюємо з іншими операторами, які сертифіковані на цей процес, щоб брати участь», – розповів Михайло Різак. Отримати сертифікат на цей вид діяльності у компанії розраховують, як каже директор із взаємодії з органами влади, «в найближчому майбутньому»: «Я гадаю, що це буде приблизно весна 2025 року. Ми сертифікуємося, щоб забезпечувати повний цикл надання послуг».

<https://nikvesti.com/articles/296170-how-nibulon-demined-98-percent-fields-mykolaiivshchyna>

25.10.2024 Українські військові звільнили село Безіменне на Миколаївщині з окупації ще два роки тому. Однак сьогодні воно досі залишається одним із найзамінованих населених пунктів області. Після звільнення місцеві жителі намагалися повернутися до своїх домів, але їх зустріли руїни, залишені війною, та купи нерозірваних боєприпасів, які й досі лежать на подвір'ях. Лариса Макаренко, мешканка села, згадує, як у березні 2022 року до них увійшли російські військові. «Сильно обстрілювали село, касети розривалися», — каже жінка. Після кількох місяців окупації сім'я вирішила залишити село через постійні обстріли. Вона розповідає, що деякі родини залишалися до останнього, але ситуація загострилася, коли українські військові почали наступ з одного боку села, а росіяни з іншого. Це змусило решту мешканців тікати.

Фото: nikvesti.com

Навіть після звільнення Безіменне залишається небезпечним. Під час однієї з поїздки додому Лариса з чоловіком та його братом потрапили на міну. «Мій чоловік і його брат поїхали вперед на машині, а я зі своїм братом їхала позаду... дивимося, вогонь — підірвалися», — згадує вона. Від вибуху брату її чоловіка поранило вухо, а машину знищило, однак усі вижили. Повернення додому було небезпечним, але місцеві все одно намагалися відвідувати свої домівки та забирати речі, попри застереження саперів. Староста сіл Тамарине та Безіменне Ольга Кухар зазначає, що до війни в селі жило близько 50 осіб, функціонував фельдшерсько-акушерський пункт, був магазин і центр дозвілля. «Село було дуже зелене, біля кожного будинку росло багато квітів», — каже вона. Після звільнення вона вперше навідалася до села та побачила руйнування: будинки перетворилися на купи сміття, а там, де колись було життя, тепер пустка. «Ми знали, що його вже немає, але коли я це побачила на власні очі, це було дуже гнітюче враження», — згадує староста. Незважаючи на роботу бригад ДСНС і HALO Trust із розмінування, до повного очищення ще далеко. Ольга Кухар сумнівається, чи вдасться колись повністю очистити населений пункт від мін: «Я не знаю, чи можливо його взагалі коли-небудь повністю розмінувати, в тих кущах під будинками може бути все, що завгодно». Мінна небезпека залишається постійною проблемою для місцевих. Лариса Макаренко підтверджує, що досі неможливо відвідувати село без ризику. «А ми їдемо, бо нам хочеться додому», — каже вона про бажання місцевих хоча б на мить повернутися до рідних місць. Попри те, що сапери й міжнародні організації продовжують працювати в селі, його майбутнє залишається під питанням. Мінна небезпека загрожує будь-яким спробам відновити життя на цій території, і розмінування може тривати роками.

<https://nikvesti.com/articles/296442-divymosya-vohon-pidirvalisya-reportazh-z-nayzaminovanishogo-sela-mykolaiivskoi-oblasti>

28.10.2024 У полі біля одного з сіл Снігурівської громади Миколаївської області місцеві мешканці виявили вибухонебезпечні предмети. Про це повідомляє Головне управління Національної поліції в Миколаївській області. Зазначається, що фахівці оперативно прибули на місце подій, оглянули територію та знешкодили касетні бойові елементи на місці знахідки.

Фото: nikvesti.com

«Зважаючи на те, що касетні бойові елементи є вкрай небезпечними і транспортувати їх неможливо, вибухотехніки знищили методом контрольованого підриву на місці виявлення із дотриманням усіх норм безпеки», — йдеться у повідомленні.

<https://nikvesti.com/news/incidents/296567-vybukhotehniky-politsii-znyshchyly-boieprypasy-na-mykolaivshchyni>

28.10.2024 З початку повномасштабного вторгнення, станом на 28 жовтня піротехнічні підрозділи знищили 26 тисяч 124 боєприпасів на території Миколаївської області. Про це повідомили у Головному управлінні Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Миколаївській області. «Миколаївщина залишається однією з найзамінованиших територій України», — наголошують рятувальники. Загалом за допомогою ручного, механізованого та кінологічного розмінування вже обстежено 8 тисяч 875 гектара від вибухонебезпечних предметів. Також зазначається, що для розмінування Миколаївської області залучено 11 тисяч 948 піротехніків.

<https://nikvesti.com/news/public/296547-na-mykolaivshchyni-znyschyly-ponad-26-tysiach-boieprypasiv-onovlennya-pro-rozminuvannya>

29.10.2024 У компанії «Нібулон» розповіли про чорних саперів, які перекидають вибухонебезпечні предмети з замінованих полів на вже розміновані землі Миколаївської області. Через це виникають складнощі з розмінування територій. Чорні сапери «розмінують» поля без ліцензії, пояснив в інтерв'ю виданню директор із взаємодії з органами влади компанії «Нібулон» Михайло Різак. Вони не співпрацюють з органами влади і не мають практичного досвіду знешкодження та перевезення вибухонебезпечних предметів, уточнив він. — Ми спостерігаємо, що деякі чорні сапери підкидають ВВП, з якими вони не мають практичного досвіду роботи на земельні ділянки інших операторів протимінної діяльності. Це можуть бути фермери, несертифіковані оператори, які не можуть співпрацювати в правовому полі з ДСНС та іншими операторами. Тобто це фактично фізичні особи, які на свій страх і ризик здійснюють, так би мовити, протимінну діяльність. Є випадки, коли фермер наймає фізичних осіб без досвіду, але які декларують досвід. Тобто у них ніхто не перевіряв цей

досвід, вони не сертифіковані як оператори протимінної діяльності. І вони там вже здійснюють певні види діяльності, – розповів Михайло Різак. Водночас «великою складністю» у компанії називають випадки повторного засмічення полів ворожими дронами, які досі продовжують літати над Україною. — Випадків з ударними дронами у нас не було, але були випадки з розвідувальними. Тобто розвідувальні безпілотики падали на наші земельні ділянки, – уточнив Михайло Різак.

<https://www.nikpravda.com.ua/chorni-sapery-spovilnyuyut-rozminuvannya-poliv-mykolayivshhyny>

30.10.2024 У жовтні на Миколаївщині розпочали масштабне розмінування сільськогосподарських полів за державним замовленням. Це перший тендер на гуманітарне розмінування, проведений через систему Prozorro. За результатами конкурсу перемогу отримала компанія «Українські сервіси розмінування» (UDS), яка до кінця року має очистити 86 гектарів землі у Шевченківській громаді на кордоні з Херсонською областю. Журналісти «МикВісті» поспілкувалися з фермером, чиї поля розмінуються в рамках цього проєкту, і представниками компанії-оператора про важливість розмінування для аграрного сектору та можливості, що з'являються завдяки державній підтримці.

Як фермери долають виклики замінованих полів

Повномасштабна війна залишила значний слід на сільському господарстві України, особливо на землях у прифронтових областях. Одним із перших фермерів, що отримав підтримку від держави на розмінування, став Віктор Чубик, директор господарства «Кедр». Підприємство має 17 земельних ділянок у Миколаївській області загальною площею понад 100 гектарів, які потребують очищення від вибухонебезпечних предметів. — Землі навколо населеного пункту були надзвичайно засмічені мінами та боеприпасами. Ми намагалися очищати їх своїми силами, але це не дало очікуваних результатів, — розповідає Віктор Чубик. Після звільнення Херсонщини фермер спробував відновити господарство, однак заміновані поля залишалися небезпечними. — До весни ми підготували близько 200 гектарів, які могли би бути засіяні, але без професійного розмінування робота залишалася ризикованою та дуже дорогою, — додає він. Тепер, завдяки державному фінансуванню та участі у тендері, господарство отримує можливість безпечно використовувати свої землі. На очищених ділянках Віктор Чубик планує висаджувати соняшник або ячмінь, повертаючись до повноцінного аграрного виробництва.

Як працюють сапери «Українських сервісів розмінування»

Гуманітарне розмінування в Україні стало можливим завдяки залученню приватних компаній. Центр гуманітарного розмінування уклав договір з компанією «Українські сервіси розмінування» (UDS), що стало першим контрактом в історії України, де державний сектор офіційно залучив приватного оператора.

Фото: nikvesti.com

Технічний директор компанії «Українські сервіси розмінування» Едуард Драч заявив, що підприємство було створене на заклик держави для гуманітарного розмінування земель України у вересні 2023 року. Компанія розпочала свою практичну діяльність у січні 2024 року і зараз працює в декількох областях, зокрема Миколаївській. Саперки компанії з 7 жовтня активно працюють на полях біля села Мирне Шевченківської громади. Над розмінуванням 12 ділянок загальною площею 86 гектарів працює шість груп саперів і чотири спеціальні машини «Божена 5+». Свою роботу тут сапери розпочали 7 жовтня, і планують завершити до кінця року. Однак технічний директор Едуард Драч каже, що цей проєкт для компанії виявився збитковим. — На жаль, по тих масштабах, які ми бачимо, територія дуже захаращена вибухонебезпечними предметами. За нашими розрахунками, це дуже збитковий проєкт для нас. Але ми раді, що держава вже відгукнулася на проблему замінування та запустила такий проєкт. Це перший контракт, але ми вже встигли підписати другий, також у Миколаївській області, — каже він. Роботи з розмінування виконують фахівці, які мають значний досвід роботи в Міністерстві оборони та ДСНС. Деякі з них отримали бойові поранення, але продовжують працювати в цій сфері та передавати свій досвід молодим саперам. Значна частина персоналу була залучена після проходження відповідного навчання та стажування. — У нас працюють сапери, які мають бойові травми, зокрема втратили кінцівки, але продовжують передавати досвід. Також ми навчили та підготували нових фахівців, — додав Едуард Драч. Він також зазначив, що наразі компанія працює над розширенням своїх можливостей і планує отримати сертифікацію для проведення водолазних робіт, що дозволить їм виконувати повний спектр протимінної діяльності на водних об'єктах. — Ми працюємо не лише з сільськогосподарськими землями, а й з лісами та іншими територіями. Наша компанія сертифікована на майже всі види протимінної діяльності, — розповів Едуард Драч.

Сапери й техніка: як сучасні технології роблять розмінування безпечнішим

Компанія працює з декількома видами розмінування: ручний та за допомогою спеціальних машин «Божена 5+». Зараз у компанії сім таких машин, які є важливими інструментами для гуманітарного розмінування, 4 з них працюють на Миколаївщині. — Робота на полі — це завжди ризик. Сапери компанії працюють з використанням новітніх технологій, зокрема машин розмінування «Божена 5+». Ці машини забезпечують

швидкість та безпеку операцій, дозволяючи саперам перевіряти великі площі землі, — розказує старший сапер групи механічного розмінування Ігор Паралюш. Оператор отримує зображення з дрона на екран пульта, що дозволяє йому точно керувати «Боженою» за допомогою двох джойстиків та набору кнопок. Це забезпечує максимальну точність при виконанні завдань. «Божена 5+» обладнана двома змінними робочими органами, які дозволяють ефективно працювати на різних типах ґрунтів. Для простих умов використовують цепаки — механізми з молотками, а для складніших ділянок — фрези. — Оператор може знаходитись або за захисним щитом, або на безпечній відстані, контролюючи роботу машини через дрон, — зазначає фахівець з розмінування.

Фото: nikvesti.com

В середньому, за одну зміну машина здатна обробити до одного гектара території. Використання «Божени 5+» суттєво підвищує рівень безпеки під час розмінування. Техніка допомагає зменшити загрозу, пов'язану з протипіхотними мінами та не розірваними боєприпасами, а також готує ґрунт для подальших робіт. Цей мультифункціональний підхід дозволяє пришвидшити процес очищення територій, що важливо для відновлення сільського господарства і безпеки населення. — Машина прибирає рослинність, знімає розтяжки і знешкоджує нерозірвані боєприпаси, виконуючи кілька завдань одночасно, — пояснює фахівець. Катерина Гребельна працює саме ручним способом розмінування. Дівчина з командою саперів заходить на поле з ручними міношукачами після того, як «Божена 5+» виконала свої завдання. Катерина працює сапером більше року і наразі виконує роботу в Миколаївській області. Вона розповідає, що обрала цю професію, оскільки вважає, що її діяльність має велике значення для безпеки людей та відновлення нормального життя в постраждалих регіонах. Однак пригадуючи перші виходи на розмінування зізнається, що було страшно. — Мене надихає думка, що я можу допомогти очищенню України. Перші кілька днів було справді страшно, але згодом я звикла до умов роботи. Головне — дотримуватися правил безпеки, — говорить вона. За словами Катерини, дотримання спеціальних процедур є запорукою безпеки на полі. Одяг для саперів, як зазначає вона, включає спеціальне взуття, штани та футболки. Перед виходом на поле команда завжди використовує захисне спорядження, включаючи аптечки та рації. Незважаючи на небезпеки, Катерина вважає, що її робота є вкрай необхідною та корисною. — Я не

боюся, адже знаю, що виконую важливу місію. Це не лише про безпеку, а й про відновлення спокою людей, — додає вона.

Фермери й державна підтримка: як розмінування впливає на розвиток агробізнесу
Запуск тендерів через Prozorro дав фермерам можливість отримати повну компенсацію за розмінування земель. На цей проєкт у 2024 році уряд виділив 2 мільярди гривень. — Завдяки конкуренції початкова ціна тендеру знизилася на понад мільйон гривень, що дозволяє економити бюджетні кошти, а фермер отримує підтримку для відновлення своєї діяльності, — зазначає перший віце-прем'єр-міністр Юлія Свириденко. Проєкт на Миколаївщині є лише початком у масштабній ініціативі з гуманітарного розмінування, покликаний відновити аграрний сектор у постраждалих регіонах. Окрім фінансової підтримки на розмінування, фермери можуть скористатися можливостями, які надає Державний аграрний реєстр. Зокрема, вони можуть отримувати інформацію про програми фінансування, гранти та інші ресурси, які можуть допомогти в відновленні та розвитку аграрного бізнесу. Зокрема, Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) та Всесвітня продовольча програма (ВПП) розпочали програму для підтримки фермерів із розмінуванням та відновлення сільськогосподарських земель до 300 га, що постраждали внаслідок військових дій з лютого 2022 року. Однією з важливих умов є те, що участь у програмі можуть брати агровиробники, землі яких розташовані на деокупованих територіях, де після проведення нетехнічного обстеження підтверджена забрудненість або імовірна забрудненість вибухонебезпечними предметами.

<https://nikvesti.com/ua/articles/296637-na-mykolaiivshchyni-pershyy-derzhkontrakt-rozminuvannya-silskohospodarskih-poliv-vazhlyvist-proektu-dlya-agrarnoho-se>

Херсонська область

Інформація щодо злочинів та геноциду проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території Херсонської області

22.10.2024 28.11.2022 під час проведення розмінування території, неподалік с. Солдатське, Херсонського району, Херсонської області, виявлено останки обгорілого скелету людини, на черепі якого наявне пошкодження, схоже на вогнепальне поранення. Поліцією здійснюється збір доказів, встановлення особи потерпілого та його родичів, свідків та очевидців вказаної події.

Фото: Telegram «Воєнні злочини в Херсонській області»

https://t.me/Warcrimes_Police_KhS_UA/2559?single

23.10.2024 13.01.2024 у м. Нова Каховка, по вулиці Горького, 9, військовослужбовцями рф із автоматичної зброї було розстріляно місцевого мешканця, чоловіка 46 років. Поліцією здійснюється збір доказів та встановлення свідків або очевидців події.

https://t.me/Warcrimes_Police_KhS_UA/2562?single

23.10.2024 На тимчасово окупованих територіях Херсонщини фіксували випадки «комерційних» викрадень росіянами людей. Про це повідомив перший заступник голови Херсонської облради Юрій Соболевський. «Вони таким чином заробляли. Чекали, поки хтось із родини приходив і пропонували вирішити питання: мовляв, або оформимо екстремізм-тероризм, співпрацю з СБУ, ЗСУ, або платіть і не будемо оформлювати, наче не затримували», – повідомив він. Соболевський стверджує, що останнім часом про такі «комерційні» викрадення інформації не надходило. «Але це не означає, що такого немає. А безпідставне затримання людей продовжується. Знаю приклад, коли людину з лівобережжя утримували без будь-якого звинувачення пів року. Тримали без жодного процесуального документа. Катували, витягували якусь інформацію, примусили підписати папірець, що готовий «добровільно» співпрацювати з фсб», – наголосив перший заступник голови облради.

<https://most.ks.ua/news/url/na-tot-hersonschini-fiksuvali-vipadki-komertsijnih-vikraden-rosijanami-ljudej-sobolevskij>

24.10.2024 російська сторона заперечує факт затримання і перебування викраденого міського голови Голої Пристані Олександра Бабича в полоні. Всі офіційні запити ігнорують. Натомість українська сторона визнала його «зниклим безвісти за особливих обставин». Про це розповіла дружина Олександра Ольга журналістам «Букви». За її словами, невідомо за на яких підставах він утримується, обвинувачень теж

жодних не висувають. Окрім цього, Ольга зазначила, що в її чоловіка загострилися хронічні захворювання й він схуд. “Але яким ще може бути стан здоров’я після двох з половиною років полону? Також стало відомо, що утримують їх у жахливих умовах, одяг на моєму чоловікові, через понад рік з моменту затримання, залишався тим самим, в якому його затримали”, – розповіла дружина Олександра Бабича.

Фото: Соцмережі

<https://vgoru.org/novini/ni-razu-ne-cula-colovika-rosiiska-storona-zaperecuje-fakt-zatrimannia-ocilnika-goloyi-pristani-na-xersonshhini>

24.10.2024 04.03.2022 військовослужбовці російської федерації, перебуваючи поблизу ліцею по вул. Галицькій у с. Чорнобаївка Херсонського району Херсонської області, здійснили розстріл двох цивільних мешканців села, а саме чоловіків віком 23-х років, у результаті чого останні загинули на місці. Поліцією здійснюється збір доказів та встановлення свідків або очевидців події.

<https://khersonline.net/lenta/341953-hersonska-polcyia-shukaye-svdkv-vbivstva-okupantami-dvoh-cholovkv-u-chornobayivc.html>

26.10.2024 Слідчі Служби безпеки України заочно повідомили про підозри у державній зраді жителям Донецької області 42-річному віктору бірку та 34-річному денису панфілову. У Калинівську на Херсонщині вони незаконно затримували місцевих жителів. Про це йдеться в текстах підозр. За даними слідства, не пізніше березня-вересня 2022 року панфілов і бірко вступили до лав армії рф. Вони обійняли посади стрільців 2 мотострілецького батальйону незаконного збройного формування 109 стрілецького полку 1 армійського корпусу на окупованій території Донеччини. З вересня 2022 року до деокупації правобережжя Херсонщини підозрювані перебували на території селища Калинівське Бериславського району. Вони затримували місцевих жителів і катували їх. Зокрема, 4 вересня 2022 року близько 23:00 віктор бірко та денис панфілов з 2 невстановленими військовослужбовцями рф зупинили на вулиці чоловіка й почали його розпитувати. Після того, як їм не сподобалися відповіді місцевого жителя, його вдарили автоматом по голові. Після чого чоловік впав на землю. Підозрювані ще 10 разів вдарили його й пішли не надавши медичної допомоги. Наступного дня, 5

вересня 2022 року близько 10:00 вони провели обшук у будинку іншого місцевого жителя. Після цього його затримали й утримували в захопленому приміщенні приблизно до 19 вересня 2022 року. Тоді чоловіка били залізним предметом, руками й ногами по голові, тулубу, ногах. Окрім цього, імітували розстріл. Також бірко змушував чоловіка з'їсти шматок тканини, на якій був зображений прапор України. Чоловікам загрожує до 15 років ув'язнення або довічне позбавлення волі з конфіскацією майна.

<https://vgoru.org/novini/katuvali-liudei-u-kalinivskomu-na-xersonshhini-ogolosili-pidozri-ziteliam-doneccini-iaki-voiuut-na-storoni-rf>

26.10.2024 Сто школярів з тимчасово окупованої Херсонщини росіяни відправили до Тули для участі в проєкті «університетські зміни». Програма передбачає «ознайомлення» із вищими навчальними закладами на росії та агітацію щодо подальшого вступу українських дітей до цих внз. Основною метою цієї ініціативи є асиміляція української молоді та поповнення російського трудового ресурсу. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Асиміляція молоді є не лише культурним, а й економічним інструментом. росія намагається залучити українських молодих людей до свого трудового ринку, що дозволить компенсувати кадрові дефіцити, зокрема в умовах постійних мобілізацій та економічних труднощів. На росії активно розпочалася підготовка до вивозу українських дітей із тимчасово окупованих територій під виглядом оздоровлення. Йдеться про період канікул. Центр національного спротиву наголошує на тому, що ці дії є злочином проти України, оскільки вони порушують права дітей та молоді на освіту в рідній країні та на збереження своєї культурної ідентичності. Відтак, важливо, щоб міжнародна спільнота визнала ці дії як грубе порушення прав людини та вжила заходів для їх припинення.

<https://khersonline.net/lenta/342034-okupanti-agtuyut-shkolyarv-z-tot-ukrayini-otrimuvati-fah-na-rosyi.html>

26.10.2024 Агенти руху «АТЕШ» повідомляють, що в Нижніх Сірогозах та Іванівці на Херсонщині процвітає рекет окупантів. Як проговорилися самі військові, вони служать у 76-й гвардійській десантно-штурмовій дивізії. Місцеві жителі скаржаться, що окупанти відбирають у них побутову техніку, будівельні матеріали, заготовки на зиму. Окупаційна адміністрація покриває злочини військових, а поліція погрожує «взятися» за українців, які скаржитимуться вище. Судячи з розкоші життя окупаційних ставлеників, всі вони в долі. «Цілком можливо, що 76-та дшд поповнить свої «регалії» новими титулами за своє «геройство», як це прийнято в росії.

<https://khersonline.net/lenta/342045-76-ta-divzya-okupantv-terorizuyemirne-naselennya-hersonschini.html>

28.10.2024 Правоохоронці збирають інформацію про розстріл окупаційними військами 42-річного чоловіка у селі Веселе Каховського району, Херсонської області. Про це повідомляють на сторінці відділу в телеграмі, зазначає "Вгору". Окупаційні війська 25 лютого 2022 року близько 13:00 рухались на броньованій техніці повз село Веселе. Там вони розстріляли з вогнепальної зброї чоловіка, який рухався на авто по вулиці Каховській.

<https://khersonline.net/lenta/342112-pravoohoronc-rozsluyut-vbivstvo-cholovka-vyskovimi-rf-na-hersonschin.html>

29.10.2024 росія відмовляється повертати дітей з інвалідністю, депортованих з інтернату на Херсонщині. росія організувала депортацію дітей з інвалідністю з Ольшанського спеціалізованого інтернату на Херсонщині, використовуючи це як елемент пропаганди. Понад 80 дітей були примусово перевезені до окупованих територій та росії, зокрема в центри, які не мали необхідних умов для догляду. Про це йдеться в розслідуванні New Lines Magazine. Більшість учнів школи — сироти та діти з особливими потребами. Вони не могли пересуватися самостійно або взагалі були прикутими до ліжка. Багато хто був підключений до дихального обладнання або крапельниць. Під час російських обстрілів їх треба було переносити у підвал. Після повної окупації Олешок російські військові, іноді перевдягнені в цивільне, а іноді з автоматами, кілька разів намагалися змусити школу співпрацювати з окупаційними силами. Іноді вони наносили несподівані візити, пропонуючи пожертвування у вигляді їжі в обмін на інформацію, наприклад, про місцезнаходження та чисельність дітей. Директорка школи відмовлялася від співпраці з окупантами, однак її замінили на лояльного до росіян педагога, який потім погодився на депортацію. російські посадовці та медіа використовували депортацію для поширення повідомлень про “гуманітарну допомогу”. Дітей утримували в умовах, що не відповідали їхнім потребам, а російська пропаганда описувала це як “гуманітарний акт”. Організація переміщень проводилася російськими посадовцями, серед яких Марія Львова-Белова, уповноважена з прав дитини в рф. Міжнародні організації намагаються організувати повернення дітей, однак натрапляють на бюрократичні та правові перепони з боку росії. У москві погоджуються віддавати дітей лише кровним родичам, проте більшість вихованців інтернату були сиротами або їх батьків позбавили опіки. Отже, для повернення дітей треба спочатку розшукати батьків, а потім знайти для дітей інший інтернат з належними умовами.

<https://realgazeta.com.ua/rosiia-vidmovliaietsia-povertaty-ditey-z-invalidnistiu-deportovanykh-z-internatu-na-khersonshchyni-rozsliduvannia>

29.10.2024 В селі Григорівка Каховського району відкрили «поліцейський клас» у школі. Про це повідомляють окупаційні медіа. Такі класи росіяни створюють в окупації доволі активно і так і називають «поліцейськими класами». Метою проголошують патріотичне виховання та посилення правової грамотності серед школярів, а за фактом це — виховання дітей для життя у поліцейській державі. Дітей навчають не стільки основам права та захисту своїх прав, а саме російській специфіці поліцейської держави, зокрема — ненависті до українців та тих, хто їх підтримує.

Фото: росЗМІ

<https://kakhovka.rayon.in.ua/news/755213-v-okupovanomu-khersonskomu-rayoni-rosiyani-vidkrili-politseyskiy-klas-u-shkoli>

29.10.2024 Понад 2 роки у російській депортації: історія 13-річного Кирила з Херсона. Окупанти вивезли 13-річного Кирила Семінюка, дитину з інвалідністю, коли відступали з Херсона. Кирило Семінюк та його мати Ганна родом із Херсона. Єдиний син жінки від народження тяжко хворіє. Серед діагнозів, які йому встановили, — дитячий церебральний параліч та запальний процес головного мозку. На момент повномасштабного вторгнення хлопчик був в Олешках на Херсонщині у спеціалізованому закладі. Там із ним працювали психологи та реабілітологи. «Хотіли поїхати забрати, коли все почалося, але нас запевнили, що їм там буде безпечніше. Тобто бої ідуть у нас у місті, а там в Олешках немає боїв... десь щось і вони постійно спускаються до підвалу. А потім уже зв'язку не було, я не могла ні до кого додзвонитися. Перед цим мені подзвонила вихователька і сказала, що дітей збираються вивозити», — розповідає Ганна Семінюк. Щоб забрати сина, у Ганни було 30 хвилин. Вона не встигла забрати Кирила. Окупанти повезли дітей автобусами у тимчасово окупований Крим. Так, зв'язок з дитиною обірвався на понад два роки. Після деокупації Херсона у листопаді 2022 року Ганна виїхала у Вінницю. росіяни нещадно обстрілювали місто, жити там було неможливо. Вінницький юрист допоміг їй скласти заяву щодо підтвердження перебування Кирила на території, окупованій росією. Хлопчик знайшовся у Скадовську. Цієї відповіді від росіян Ганна чекала ще пів року. З нею звернулася до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Далі почався збір документів на повернення дитини. Коли російська сторона дала згоду, забрати сина російські прикордонники жінку не пропустили. Жодних пояснень не надали. Довелося оформлювати довіреність на іншу людину — волонтерку. І, поки хлопчик наново зникає до України, у росіян лишається близько 20 тисяч українських дітей, коментує представниця Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в Кіровоградській області Галина Лугова. Нині Ганна з Кирилом мешкають на Кіровоградщині. Жінка вийшла заміж за місцевого жителя. Подружжя ухвалило рішення жити в селі, щоб у відносному спокої дитина відійшла від стресу. У жоден спеціалізований заклад, каже матір, сина не віддаватиме. Пояснює: занадто довгою була розлука.

Фото: Громадське радіо

<https://khersonline.net/lenta/342172-ponad-2-roki-u-rosysky-deportacyi-storya-13-rchnogo-kirila-z-hersona.html>

29.10.2024 Працівники Херсонського художнього музею ідентифікували викрадену окупантами картину Юрія Августовича. Це полотно "На вулиці", написане у 1981 році. Про це 29 жовтня написали на сторінці у Facebook Херсонського художнього музею. Роботу художника помітили під час організованого росіянами "І Міжрегіонального форуму музейних працівників новоросії". На захід у Ростов-на-Дону прибули незаконні керівниці двох херсонських музеїв, яких призначили на "посади" окупанти. Був також присутній андрій мальгін — директор "Центрального музею Тавриди", де зберігаються викрадені з Херсона твори мистецтва, йдеться у дописі. Під час виступу мальгіна учасникам форуму демонстрували презентацію. На її кадри потрапило зображення сховища, до якого росіяни звели награване. Як повідомили працівники Херсонського художнього музею, при детальному вивченні світлини їм вдалося впізнати на ній роботу Юрія Августовича.

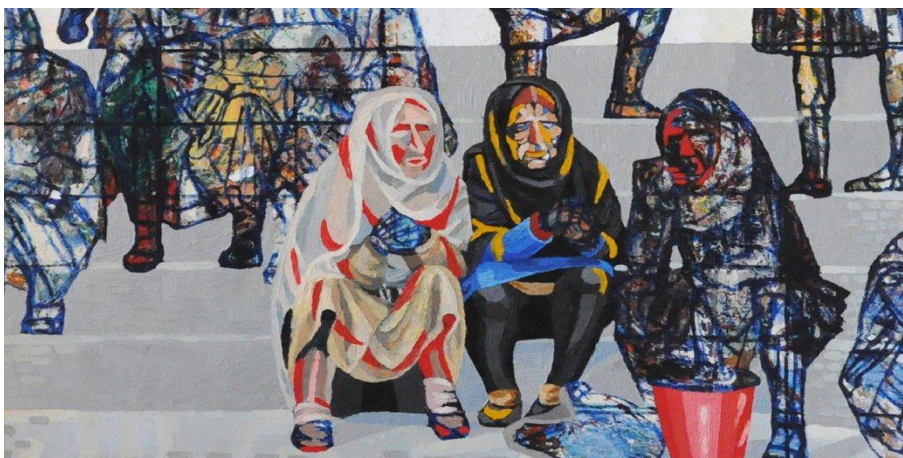

Фото: Facebook Херсонський художній музей

<https://khersonline.net/lenta/342184-pracvnik-i-hersonskogo-hudozhnogo-muzeyu-dentifkuvali-chergovu-vikradenu-rosyanami-kartinu.html>

30.10.2024 Жительку Волинського у Тавричанській громаді на ТОТ Херсонської області звинуватили у “нарузі” над прапором росії. Про це у Telegram повідомило одне з пропагандистських видань ТОТ Херсонщини. 40-річна жінка у жовтні 2023 року нібито зірвала російський прапор, який висів біля окупаційної адміністрації Волинського, викинула його у смітник та підпалила. Вона начебто зізналась у своєму вчинку. Жінці загрожує до 1 року примусових робіт, від 3 до 6 місяців арешту, до 1 року обмеження або позбавлення волі. Її репресує російський слідчий комітет.

<https://most.ks.ua/news/url/zhitelku-tavrichanskoji-gromadi-zvinuvatili-u-spalenni-rosijskogo-praporu>

30.10.2024 Поліцією здійснюється збір доказів, встановлення свідків та очевидців вказаної події. В період часу з 31.05.2023 по 01.06.2023, військовослужбовці рф, у невстановленому місці в смт Горностаївка Херсонської області, спричинили тілесні ушкодження місцевому мешканцю, чоловікові віком 46 років, від яких він помер у лікарні.

https://t.me/Warcrimes_Police_KhS_UA/2587

31.10.2024 Національна поліція України повідомила про підозру бойовику так званої “ДНР” миколі сененку, який згвалтував дівчину на Херсонщині. Про це повідомляється на сайті Офісу Генерального прокурора. сененку інкримінували порушення законів та звичаїв війни. За інформацією слідства, п’ятий бойовик згвалтував дівчину в одному з сіл Бериславського району Херсонської області. При цьому дівчина була неповнолітньою і могла бути вагітною. Згвалтуванню передувала спричинена миколою сененком стрілянина. Також бойовик спричинив ще одну стрілянину, коли погрожував вбивством жителям того ж села на Херсонщині, намагаючись отримати від них інформацію про учасників війни на сході України. За це сененку заочно загрожує від 8 до 12 років в’язниці. Триває досудове розслідування.

<https://most.ks.ua/news/url/politsija-ogolosila-pidozru-bojoviku-dnr-jakij-zgvaltuvav-divchinu-na-hersonschini>

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Херсонській області

22.10.2024 Екосистема, яка відновлюється на території зруйнованої Каховської ГЕС, є найбільш кліматично стійким варіантом лісів в Україні. Такі ліси в долині Дніпра не горять, не бояться посух, швидко ростуть і накопичують у товстих стовбурах тополь і верб велику кількість вуглецю, вилученого деревами з атмосфери. Про це для Української правди написав голова ГО "Українська природоохоронна група" Олексій Василюк. За його словами, найефективніше цілі України з протидії змінам клімату можливо втілити на території Великого Лугу. “Звісно, зараз Великий Луг – зона бойових дій, і ніхто ще не говорить на міжнародному рівні про екологічне значення цього молодого лісу. Проте, без сумніву – наш Великий Луг вже зараз є кліматичним проектом №1 у Європі”, – пише Олексій Василюк. Він розповідає, що майже всі ліси півдня України, що були створені радянськими лісгоспами на нижньодніпровських пісках, були штучними сосновими борами Степової зони – найбільш пожежонебезпечною категорією лісів України (повна протилежність лісам Великого Лугу). У матеріалі йдеться, що більшість штучних лісів регіону знищені за останні два з половиною роки. Ні клімат, ні замінування не дозволять їх відновлювати ще дуже довго. Тож тепер Великий Луг – найбільший ліс всієї Степової зони України. “Отож, вже зараз мінімум

80 тисяч гектарів колишнього дна водосховища заростає молодим лісом. Надалі площа молодого лісу без сумніву ставитиме ще більше (з наступного року почнуть квітнути й сіяти насіння вже й ці молоді дерева!)”, – пояснює Олексій Василюк.

<https://vgoru.org/novini/ekosistema-na-teritoriyi-zruinovanoyi-kaxovskoyi-ges-moze-stati-naibils-klimaticno-stiikim-variantom-lisiv-v-ukrayini>

31.10.2024 Попередній міністр екології Руслан Стрілець заявляв, що Україна може стати першою країною у світі, яка отримає репарації за злочини проти довкілля. Керівниця Департаменту захисту довкілля та природних ресурсів Ольга Філіна дуже сподівається, що так і станеться. Принаймні комісія з визначення шкоди, завданої довкіллю внаслідок надзвичайної ситуації та /або збройної агресії та бойових дій під час воєнного стану на території Херсонської області, у Херсонській ОВА створена 23 березня 2023 року: «Постійно, як тільки нам надають інформацію або ми самі визначаємо, що десь завдана шкода, ми виносимо на засідання цієї комісії. Розрахунки шкоди проводить Державна екологічна інспекція». Ольга Філіна озвучила такі суми збитків навколишньому середовищу: 108 млрд грн – природно-заповідному фонду; майже 10 млрд грн – земельним ресурсам; понад 145 млн грн – атмосферному повітрю; близько 1,5 млрд грн – водним ресурсам. Ці цифри, визначені за допомогою аерокосмічних зйомок і обстеження деокупованих територій, включають і шкоду від замінувань. Але Ольга Філіна наголошує, що остаточну суму збитків можна буде підрахувати тільки після деокупації та проведення обстежень на місцях.

<https://khersonline.net/top/342287-vibuhov-pastki-dlya-prirodi-mni-proti-ekologiyi.html>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Херсон та населених пунктів Херсонської області

22.10.2024 Бериславський та Херсонський райони вкотре перебували під атакою російської армії. По житлових кварталах окупанти били з артилерії, мінометів та БпЛА. Удари були нанесені по Херсону, Софіївці, Зимівнику, Антонівці, Новодмитрівці, Микільському, Придніпровському, Станіславу, Бериславу, Новобериславу, Нововоронцовці, Шляховому, Трудолюбівці та Червоному Маяку. В результаті обстрілів поліція зафіксувала пошкодження 43 об'єктів: 24 приватних та трьох багатоквартирних будинків, фельдшерського пункту, об'єктів критичної інфраструктури, восьми автомобілів, газопроводів, двох гаражів та господарської споруди. російські військові завдали ударів із безпілотників по Дніпровському району Херсона, спричинивши пошкодження трьох автомобілів. Внаслідок скиду боєприпасу на зупинку громадського транспорту мінно-вибухову травму, контузію та вогнепальне поранення плеча отримала 54-річна жінка. Пізніше через дроніву атаку постраждав 70-річний чоловік, у нього вибухова травма та уламкові поранення ніг. Також окупанти вдарили по житлових кварталах району з артилерії, пошкоджено приватний будинок. У Корабельному районі міста в результаті артилерійського обстрілу пошкоджено три багатоквартирні будинки, газопровід та два автомобілі. У Антонівці через скид вибухівки з БпЛА на приватний будинок поранено 74-річну жінку. Потерпілу доправили до лікарні з мінно-вибуховою травмою, уламковим пораненням ноги та вогнепальними ранами тулуба. росіяни вдарили FPV-дронами по двох приватних

будинках у Бериславі і Нововоронцовці, оселі зазнали пошкоджень. Внаслідок атак безпілотників пошкоджено приватний будинок у Новодмитрівці та автомобіль у Станіславі. окупаційні війська здійснили артилерійський обстріл Шляхового, в результаті чого пошкоджено щонайменше п'ять житлових будинків. Також артилерійським вогнем пошкоджено три приватні будинки у Софіївці та Станіславі. З артилерії війська рф били і по Микільському, у селі пошкоджено п'ять приватних будинків, гараж та автомобіль. У Зимівнику внаслідок артилерійського обстрілу пошкоджено фельдшерський пункт, сім приватних будинків, газопровід, гараж, автомобіль та господарську споруду. Поблизу Станіслава службовий автомобіль поліції, в якому перебувала слідчо-оперативна група, наїхав на міну типу «пелюстка». Внаслідок вибуху автівка зазнала механічних пошкоджень, поліцейські, на щастя, не постраждали. На місцях ворожих «прильотів» працювали слідчо-оперативні групи поліції, рятувальники та медики, які збирали речові докази, документували та ліквідували наслідки обстрілів, надавали допомогу постраждалим. За минулу добу поліція відреагувала на 320 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 17 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/troie-liudei-poraneno-ta-poshkodzheno-ponad-25-budynkiv-politsiia-fiksuie-naslidky-rosiiskiykh-atak-na-khersonshchyni>

23.10.2024 Бериславський та Херсонський райони вкотре перебували під атакою російського агресора. Окупанти обстрілювали житлові квартали з артилерії, мінометів та БПЛА. Удари були нанесені по Херсону, Антонівці, Садовому, Інженерному, Придніпровському, Білозерці, Микільському, Станіславу, Софіївці, Зимівнику, Томиній Балці, Розливу, Чорнобаївці, Бериславу, Нововоронцовці, Новоолександрівці, Львовому, Шляховому та Миловому. В результаті обстрілів пошкоджено 48 об'єктів: 29 приватних та дев'ять багатоквартирних будинків, адміністративну будівлю, школу-садок, залізничну колію, АЗС, чотири автомобілі та гараж. З артилерії армія рф била по Львовому та Новоолександрівці, загинули 66-річна жінка та 39-річний чоловік. У Новоолександрівці російські снаряди пошкодили сім приватних будинків. Село ворог атакував і дроном типу «FPV», зазнали пошкоджень приватний будинок та автомобіль. У Бериславі після ліквідації спричиненої російським обстрілом пожежі в будинку рятувальники виявили під завалами тіло 51-річного чоловіка. Остаточна причина його смерті буде встановлена після проведення відповідних експертиз. російські військові безпілотниками атакували Білозерку. Вибухові травми та уламкові поранення отримали двоє чоловіків віком 46 і 64 роки. Тяжкі поранення отримала 59-річна жінка, яка працює

медичною сестрою. Удари призвели до пошкодження та пожежі на АЗС, яку швидко ліквідували. У Томиній Балці російський ворог вдарив із дрона по цивільному автомобілю. 48-річна жінка отримала вибухову та черепно-мозкову травми, контузію, уламкові поранення обличчя й кінцівок. В результаті артобстрілу Інженерного пошкоджено чотири багатоквартирні та два приватні будинки, а також школу-садок. Отримала поранення 18-річна місцева жителька, у неї вибухова травма, рана обличчя, забої та садна кінцівок. російські війська з артилерії обстріляли Микільське. Мінно-вибухову травму отримав 38-річний місцевий житель. У селі пошкоджено приватний будинок. FPV-дроном противник вдарив по території свиноферми у Нововоронцовці, внаслідок чого пошкоджено споруди на її території. Через удари FPV-дронів пошкоджено приватний будинок у Антонівці та автомобіль у Станіславі. Артилерійським вогнем пошкоджено два багатоквартирні будинки, гараж та автомобіль у Розливі, два приватні будинки у Зимівнику та багатоквартирний будинок у Бериславі. Через дроніві атаки пошкоджено три приватні будинки й автомобіль у Софіївці, Нововоронцовці та Миловому. Внаслідок артобстрілу Чорнобаївської громади пошкоджено залізничну колію. У Дніпровському районі Херсона через скид із безпілотною на зупинку громадського транспорту постраждала 64-річна жінка. Вона дістала мінно-вибухову травму та уламкові поранення кінцівок. Під час нічного обстрілу приватного сектора у Центральному районі міста значно пошкоджено щонайменше 11 житлових будинків. В оселях вибиті вікна, пробиті дахи й фасади, пошкоджені паркани. У прибережній зоні Корабельного району артснарядями пошкоджено два багатоквартирні будинки. На місцях російських атак працювали усі профільні служби. За минулу добу поліція відреагувала на 348 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 23 провадження за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiisku-ahresiiu-zahynuly-troie-ta-poraneni-semero-liudei-poshkodzheno-maizhe-40-budynkiv-politsiia-dokumentuie-naslidky>

24.10.2024 Під вогнем російських загарбників із різних видів озброєння вкотре перебували деокуповані території Бериславського та Херсонського районів. Минулої доби від ударів ворога потерпали Херсон, Придніпровське, Садове, Антонівка, Білозерка, Велетенське, Розлив, Дар'ївка, Комишани, Чернобаївка, Томина Балка, Зеленівка, Інженерне, Берислав та Нововоронцовка. Поліція зафіксувала пошкодження 25 об'єктів: 22 приватних будинків, гуртожитку та двох автомобілів. З артилерії російська армія вдарила по Розливу, там пошкоджено приватний будинок та автомобіль. 71-річна місцева жителька отримала вибухову травму, рану чола та забій плеча. По медичну допомогу звернулася ще одна жителька цього населеного пункту, яка 23 жовтня постраждала внаслідок ворожого обстрілу. У 67-річної жінки діагностували мінно-вибухову травму, контузію та струс головного мозку. військові рф із артилерії обстріляли Велетенське. На вулиці під ворожий удар потрапив 62-річний чоловік, його доправили до лікарні з вибуховою та черепно-мозковою травмами, контузією, уламковими пораненнями обличчя, передпліччя та ноги. Через скид вибухівка з БПЛА у Бериславі пошкоджено будівлю гуртожитку. Також по медичну допомогу звернувся 32-річний житель міста, який 23 жовтня потрапив під ворожу дронну атаку. Лікарі

діагностували у чоловіка мінно-вибухову травму і контузію. Внаслідок артилерійських обстрілів пошкоджено три житлові будинки у Томиній Балці та чотири оселі у Комишанах. FPV-дронами окупанти били по Білозерці, Придніпровському, Нововоронцовці, Антонівці, Дар'ївці та Дніпровському району Херсона. Пошкоджені зазнали три приватні будинки й автомобіль. Під артилерійськими ударами російських військ перебувала Чорнобаївка. Там значно пошкоджено щонайменше 11 житлових будинків: в оселях потрощено покрівлі та стіни, вибито вікна і двері, понівечені меблі. На щастя, минулося без потерпілих. Поблизу Білогірки працівник лісового господарства підірвався на протипіхотній міні. Внаслідок детонації 49-річний чоловік отримав мінно-вибухову травму, уламкові поранення та травматичну ампутацію ноги. На місцях російських атак працівники профільних служб надавали допомогу постраждалим, ліквідовували та документували наслідки обстрілів. За минулу добу поліція відреагувала на 332 заяви і повідомлення громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 20 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

25.10.2024 Під нищівними ударами російських військ вкотре перебували громади Бериславського, Херсонського та частини Каховського районів, зокрема, ворог намагався знищити житлові будинки. Мирні населені пункти армія рф обстрілювала з

артилерії, мінометів, реактивних систем залпового вогню та БпЛА. Під вогневим ураженням противника перебували Херсон, Антонівка, Придніпровське, Білозерка, Садове, Томина Балка, Софіївка, Степанівка, Станіслав, Комишани, Дніпровське, Незламне, Берислав, Золота Балка, Гаврилівка, Бургунка, Козацьке, Веселе та Нововоронцовка. В результаті обстрілів пошкоджень зазнали багатоквартирний та 17 приватних будинків, поштове відділення, чотири автомобілі та дві господарчі споруди. Поблизу Томиної Балки росіяни атакували з БпЛА цивільний автомобіль. Внаслідок скиду вибухівки загинув 72-річний чоловік, ще троє пасажирів отримали поранення. Серед постраждалих 35-річний син загиблого, а також 35-річна жінка разом із 11-річним сином. Люди дістали вибухові та черепно-мозкові травми, контузії та уламкові поранення. Транспортний засіб отримав значні пошкодження. Кілька разів за добу російські війська били з артилерії та безпілотників по Білозерці. У селищі пошкоджено шість приватних будинків, автомобіль та господарську споруду. У власному будинку після влучання ворожого снаряда загинула 75-річна жінка. У Антонівці через скид із ворожого дрона смертельні поранення отримав 55-річний чоловік. У Гаврилівці та Золотій Балці росіяни вдарили дронами типу «FPV» по чотирьох приватних будинках, у результаті чого будівлі зазнали значних пошкоджень. Через атаки БпЛА пошкоджено непрацююче поштове відділення у Станіславі, житловий будинок у Незламному, два приватні будинки в Антонівці та автомобіль у Нововоронцовці. По Веселому і Козацькому Каховського району противник бив з артилерії та безпілотників. На щастя, минулося без постраждалих. Артилерійським вогнем пошкоджено два приватні будинки, автомобіль та господарську споруду в Комишанах, а також два приватні будинки у Софіївці та Дніпровському. 24 жовтня поблизу Львового 53-річна жінка травмувалась, коли на скутері наїхала на невідомий вибуховий предмет. Наступного дня вона звернулася по медичну допомогу. Лікарі діагностували у неї вибухову травму, садна обличчя, забої грудної клітини та ноги. З реактивних систем залпового вогню російські війська обстріляли центральні квартали Херсона. Один зі снарядів влучив у багатоквартирний будинок, де у власній оселі постраждали 64-річна жінка та її 72-річний чоловік. Люди отримали вибухові травми, контузії та уламкові поранення. Також пошкоджень зазнали два будинки. У Корабельному районі внаслідок артобстрілу у власному будинку отримав поранення 47-річний чоловік. Його доправили до лікарні з вибуховою травмою, уламковими пораненнями голови та рук. Від артобстрілу потерпав і Дніпровський район міста, там пошкоджено приватний будинок. Усі служби оперативно долучалися до ліквідації наслідків ворожих атак, поліція збирала докази воєнних злочинів військових рф. За минулу добу поліція відреагувала на 307 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 9 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/politsiia-fiksuie-naslidky-cherhovykh-vorozhykh-atak-na-pravoberezhzhia-khersonshchyny-troie-liudei-zahynuly-ta-semero-poraneni-sered-postrazhdalikh-dytyna>

26.10.2024 російські війська вкотре атакували цивільну інфраструктуру Бериславського та Херсонського районів з артилерії, мінометів, танків та БпЛА. Під вогневим ураженням армії рф перебували Херсон, Антонівка, Станіслав, Придніпровське, Садове, Томина Балка, Софіївка, Микільське, Веселе, Берислав, Одрадокам'янка, Шляхове, Зміївка, Осокорівка та Михайлівка. Обстрілами пошкоджено 26 об'єктів: 23 приватні будинки, автомобіль, гаражне приміщення, газопровід. З артилерії ворог бив по Микільському, Веселому та Шляховому. Снарядами пошкоджено сім приватних будинків. Дроном типу «FPV» окупанти вдарили по Софіївці, вибухом пошкоджено будинок та автомобіль. Опівдні російські війська завдали артилерійського удару по Станіславу. Двоє чоловіків віком 70 та 62 роки від отриманих травм загинули на місці. Також внаслідок обстрілу постраждала сім'я, яка на момент прильоту, перебувала в гаражі. Двоє чоловіків 54 та 23 років, а також 52-річна жінка дістали мінно-вибухові, черепно-мозкові травми та контузії. За декілька годин росіяни здійснили повторний артобстріл села, внаслідок чого поранення отримала 69-річна жінка. Лікарі діагностували в неї вибухову травму, контузію та забій плеча. А через скид із ворожого безпілотної мінно-вибухову травму отримав 49-річний місцевий. Всім потерпілим медики надали допомогу на місці. Також пошкоджено приватний будинок. У Білозерці внаслідок скиду вибухівки з БпЛА на приватний будинок поранено 43-річну жінку. Потерпілу доправили до лікарні з мінно-вибуховою травмою та уламковими пораненнями. З мінометів окупанти вдарили по Зміївці, там пошкоджено три приватні будинки. У Микільському внаслідок артилерійського обстрілу пошкоджено газопровід та приватний будинок. У Бериславі росіяни атакували дронами блокпост. В результаті скиду з безпілотної вибухового пристрою хімічні опіки слизистої оболонки очей та дихальних шляхів отримали троє поліцейських віком 37, 38 та 47 років. Наразі загрози їх життю немає. Вночі через удар ворожого безпілотної у Дніпровському районі Херсона отримав смертельні поранення 72-річний чоловік, який перебував на вулиці. У полі поблизу Сухого Ставка під час земельних

робіт на міні підірвався тракторист. В результаті вибуху 25-річний чоловік дістав вибухову, черепно-мозкову травму та контузію. Сільгосптехніка отримала механічні пошкодження. На місцях ворожих «прильотів» працювали слідчо-оперативні групи поліції, рятувальники та медики, які збирали речові докази, документували та ліквідували наслідки обстрілів, надавали допомогу постраждалим. За минулу добу поліція відреагувала на 215 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 14 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiisku-ahresiiu-try-liudyny-zahynuly-ta-desiat-poraneno-zokrema-troie-politseiskykh-pravookhorontsi-fiksuiut-naslidky-zlochyniv>

27.10.2024 російська армія здійснила чергові акти терору мирного населення правобережжя Херсонщини. Деокуповані населені пункти Херсонського та Бериславського районів противник безперервно обстрілював із артилерії, мінометів, авіації та БПЛА. Ворог цілеспрямовано та підступно бив по житлових будинках. Від російських атак потерпали Херсон, Антонівка, Садове, Придніпровське, Микільське, Комишани, Білозерка, Інженерне, Дніпровське, Томина Балка, Понятівка, Берислав, Осокорівка та Трудолюбівка. Пошкоджень зазнали 40 об'єктів: 22 приватні та шість багатоквартирних будинків, об'єкти критичної інфраструктури, медичний заклад, майно підприємства, укриття, чотири автомобілі, сільгосптехніка та гараж. Окупанти запустили вісім керованих авіаційних бомб по Микільському, Антонівці та Понятівці. З артилерії армія РФ вдарила по Білозерці. Вибухову травму та уламкове поранення руки отримала 75-річна жінка, яка на момент атаки перебувала на горі. У селищі пошкоджено медичний заклад, багатоквартирний та п'ять приватних будинків, а також автомобіль. В результаті артобстрілу Комишан поранено 61-річну жінку та 62-річного чоловіка. У них діагностували вибухові та черепно-мозкові травми, контузії, переломи та уламкові поранення. Також постраждав 48-річний працівник газового підприємства, який перебував на вулиці. Він отримав вибухову та черепно-мозкову травми, контузію, уламкове поранення стегна та травматичну ампутацію передпліччя. Снарядами у селищі пошкоджено сім приватних будинків, гараж та автомобіль. По медичну допомогу звернулися дві жительки Берислава, які потрапили під дроніві атаки росіян. У жінок віком 61 та 50 років діагностували мінно-вибухові травми й контузії. З безпілотною ворог атакував Антонівку. Отримала поранення 67-річна жінка, її доправили до лікарні з мінно-вибуховою травмою та уламковим пораненням стегна. Також пошкоджено приватний будинок. FPV-дроном росіяни вдарили по приватному будинку в Микільському, внаслідок чого він зазнав пошкоджень. У Томиній Балці артилерійським вогнем пошкоджено два приватні будинки й автомобіль. По медичну допомогу звернулася 52-річна жителька Інгульця, яка отримала контузію, вибухову та черепно-мозкову травми внаслідок ворожого обстрілу села 24 жовтня. Упродовж доби армія РФ систематично обстрілювала Херсон. У Дніпровському районі через скид із безпілотною загинув 71-річний чоловік. Артилерію противник бив по території будівельного підприємства, там пошкоджено майно. Два російські FPV-дрони вдарили по багатоповерховому будинку, що призвело до пожежі. В одній із квартир загинув 61-річний чоловік. Вдень з артилерії військові РФ били по Корабельному району. Один зі снарядів влучив в укриття поблизу поштового відділення, де загинув 25-річний чоловік. Ще двоє чоловіків віком 38 та 45 років отримали вибухові травми та множинні уламкові поранення. Також пошкоджено приватний будинок і автомобіль. Вночі російські

війська з артилерії потужно обстріляли житлову забудову в мікрорайонах «Таврійський» та «Північний». Внаслідок ударів у власних оселях загинули двоє жінок віком 50 та 76 років. Отримали поранення 54-річна жінка, двоє чоловіків віком 53 та 61 рік, а також 13-річний хлопчик, загрози їх життю немає. Снарядами пошкоджено чотири багатоквартирні та три приватні будинки. На місцях ворожих «прильотів» працювали слідчо-оперативні групи поліції, рятувальники та медики, які збирали речові докази, документували та ліквідували наслідки обстрілів, надавали допомогу постраждалим. За минулу добу поліція відреагувала на 249 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 12 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiisku-ahresi-u-piat-liudei-zahynuly-ta-14-poraneno-sered-postrazhdalikh-dytyna>

28.10.2024 Населені пункти Херсонського та Бериславського районів, Херсон та його передмістя цілодобово були під ударами ворожої армії. По житловій забудові, цивільних автомобілях та бригаді «швидкої» росіяни били з артилерії, мінометів та БпЛА. Від обстрілів противника потерпали Херсон, Антонівка, Садове, Придніпровське, Станіслав, Новодмитрівка, Білозерка, Комишани, Софіївка, Зимівник, Інженерне, Томина Балка, Берислав, Львове, Осокорівка та Шляхове. Внаслідок чергових ворожих атак пошкоджено 18 об'єктів: два багатоповерхові та дев'ять приватних будинків, об'єкти критичної інфраструктури, три автомобілі та господарське приміщення. З артилерії окупанти обстріляли Станіслав. Один зі снарядів влучив у будинок, де травмувалися двоє дорослих і двоє дітей. У хлопчиків 8 та 14 років діагностували мінно-вибухові та закриті черепно-мозкові травми, гостру реакцію на стрес та уламкові поранення. 51-річний чоловік отримав контузію, вибухову і черепно-мозкову травми. У 44-річній жінки – закрита черепно-мозкова травма, контузія, вивих плеча та поранення ноги. За іншою адресою постраждала 59-річна жінка. У Антонівці росіяни вкотре застосували тактику «подвійного удару», намагаючись знищити висококваліфікованих фахівців. Ввечері окупанти скинули вибухівку з безпілотною на житловий квартал селища. Постраждали 53-річна жінка та двоє чоловіків віком 52 та 53 роки. Для надання допомоги пораненим прибула бригада «швидкої», в цей час росіяни цинічно та прицільно завдали повторного удару з дрона по медичних працівниках. Загинув 64-річний лікар, 40-річна фельдшер отримала множинні уламкові поранення ніг, її стан тяжкий. росіяни скинули вибухівку з дрона на багатоповерховий будинок, що призвело до пожежі. По медичну допомогу звернулася 58-річна жителька Антонівки, яка кілька днів тому отримала вибухову травму та уламкове поранення стегна через російський обстріл. Також у результаті обстрілу ввечері 27 жовтня загинула 66-річна жінка, її тіло виявили на вулиці сусіди. Через скид вибухівки з безпілотною на Новодмитрівку поранено 59-річних чоловіка та жінку. Їх доправили до лікарні з вибуховими травмами та уламковими пораненнями. У Львовому внаслідок ворожого артилерійського обстрілу загинув 61-річний місцевий житель. військові рф скинули

вибухівку з БПЛА на цивільний автомобіль у Білозерці. 35-річний водій отримав вибухову травму та струс головного мозку. По медичну допомогу звернулася 48-річна жителька селища, яка 27 жовтня через ворожий артобстріл дістала мінно-вибухову травму і струс головного мозку. FPV-дронем противник вдарив по Томиній Балці, там пошкоджено автомобіль. Артилерійським вогнем пошкоджено господарську споруду в Зимівнику, два приватні будинки у Шляховому, автомобіль та будинок у Комишанах. У Корабельному районі Херсона в результаті артобстрілу пошкоджено чотири приватні будинки, а у Центральному – багатоповерховий будинок. Медичної допомоги потребувала 47-річна херсонка, яка отримала мінно-вибухову травму внаслідок обстрілу Центрального району 27 жовтня. До лікарні по допомогу звернулася 66-річна жителька Олександрівки, яка 27 жовтня отримала поранення через атаку російського БПЛА. У жінки діагностували вибухову та черепно-мозкову травми, контузію та уламкове поранення обличчя. Того ж дня у Качкарівці під ворожий дронний удар потрапив 42-річний чоловік. Його ушпиталили з вибуховою травмою та ампутацією передпліччя. На місцях російських атак працювали всі профільні служби. За минулу добу поліція відреагувала на 434 заяви і повідомлення громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 29 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

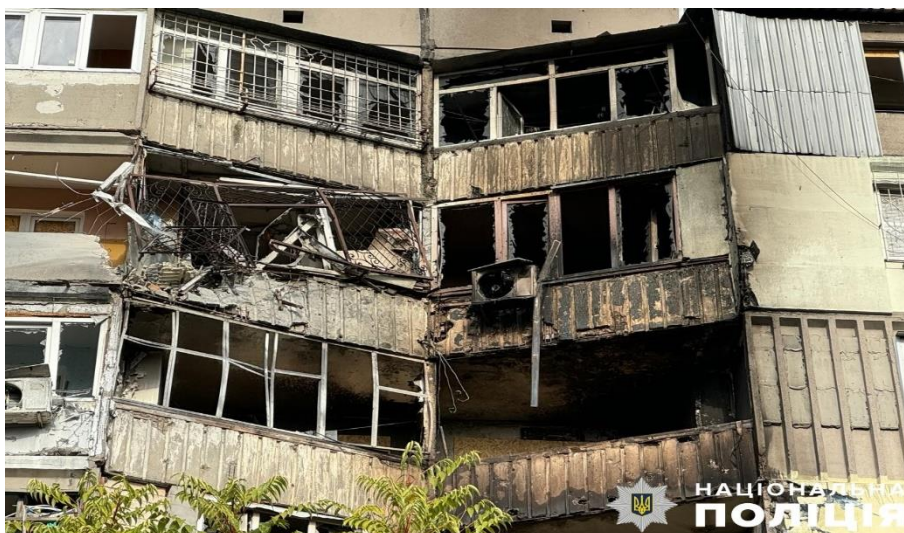

Фото: Національна поліція

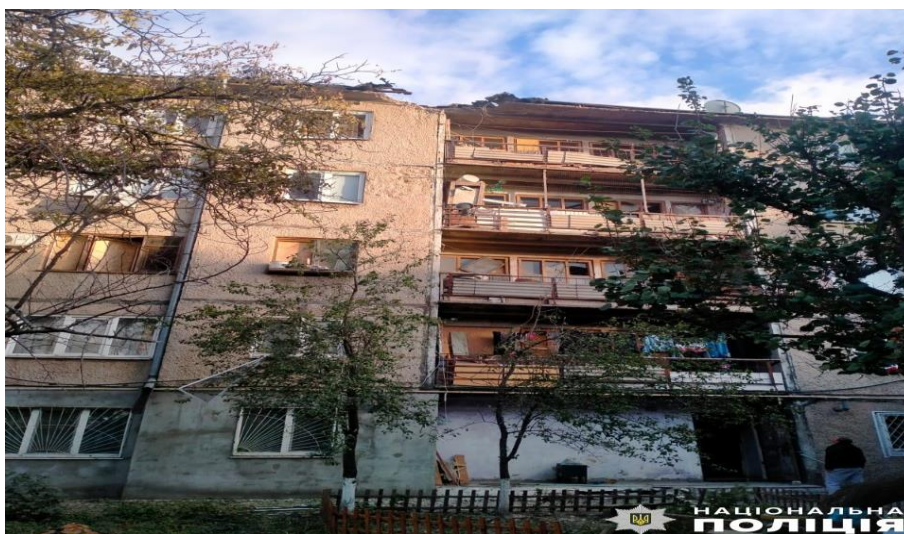

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-cherez-rosiisku-ahresiiu-zahynuv-likar-ta-troie-tsyvilnykh-hromadian-17-liudei-poraneno-sered-nykh-feldsher-ta-dvoie-ditei>

29.10.2024 Ворог не припиняє обстріли населених пунктів Херсонського та Бериславського районів з артилерії, мінометів та БпЛА. Минулої доби від комбінованих атак противника потерпали Херсон, Антонівка, Микільське, Білозерка, Станіслав, Комишани, Придніпровське, Зеленівка, Чорнобаївка, Садове, Берислав та Золота Балка. Поліція зафіксувала пошкодження 30 приватних та трьох багатоквартирних будинків, навчального закладу, магазину, восьми автобусів, п'яти автомобілів, восьми гаражів та газопроводів. Вночі армія РФ обстріляла територію одного з комунальних транспортних підприємств у Центральному районі Херсона, там пошкоджено вісім автобусів, вікна та дах будівлі. У Корабельному районі міста через артобстріл пошкоджено газопровід, багатоквартирний і два приватні будинки. Також атака призвела до пожежі на території гаражного кооперативу, де пошкоджені та вигоріли шість гаражів. Зранку російські військові вдарили з артилерії по селищу Текстильному, що у Дніпровському районі Херсона. Загинули 62-річний чоловік та 66-річна жінка, ще вісім жителів селища віком від 19 до 54 років отримали мінно-вибухові травми й уламкові поранення. Ворожими снарядами пошкоджено десять житлових будинків, магазин та два гаражі. Також у Дніпровському районі пошкоджено багатоквартирний будинок. Під час нічного

артобстрілу Станіслава 81-річна жінка отримала контузію, вибухову та черепно-мозкову травми. У селі пошкоджено три приватні будинки й два автомобілі. А через скид з БПЛА пошкоджено ще один житловий будинок. В результаті артилерійського обстрілу Білозерки поранено 52-річного місцевого жителя, пошкоджено навчальний заклад, автомобіль і два приватні будинки. Від артилерійських атак потерпали Комишани і Микільське, там зазнали пошкоджень дев'ять житлових будинків. Вночі окупаційні війська з артилерії били і по Чернобаївці, там пошкоджено газопровід та два автомобілі. У Бериславі внаслідок скидів вибухівок із дронів пошкоджено багатоквартирний та приватний будинки. По медичну допомогу звернулися 46-річна жінка та 50-річний чоловік із Дніпровського. Кілька днів тому вони отримали вибухові травми та уламкові поранення ніг після атаки російського безпілотною по їх будинку. Через російські обстріли днями раніше постраждали дві жінки літнього віку з Білозерки та Томиної Балки. Після погіршення самопочуття вони звернулися до лікарні, де у них діагностували вибухові травми та струс головного мозку. Також медичної допомоги потребував 64-річний водій "швидкої", на яку окупанти 28 жовтня в Антонівці скинули вибухівку з БПЛА. У чоловіка діагностували контузію, вибухову та черепно-мозкову травми. На місцях ударів працювали усі профільні служби, документували наслідки атак та допомагали постраждалим. За минулу добу поліція відреагувала на 345 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 13 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

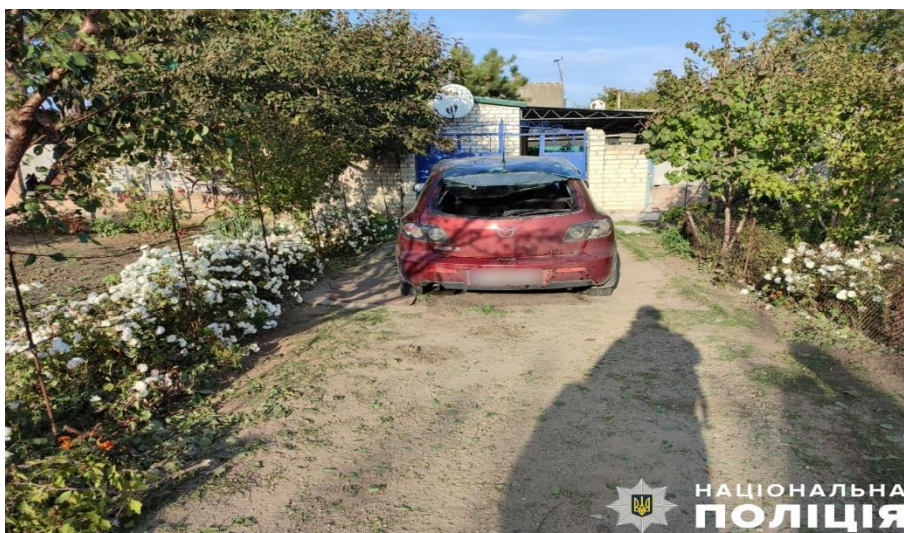

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/rosiiski-okupanty-obstrilaly-12-naselenykh-punktiv-khersonshchyny-zahynuly-dvoie-ta-poraneni-15-liudei-politsiia-fiksuie-naslidky>

30.10.2024 Минулої доби Бериславський та Херсонський райони вкотре перебували під атакою російського агресора. Окупанти здійснили обстріли житлових кварталів з артилерії, мінометів та БпЛА. Удари були нанесені по Херсону, Антонівці, Микільському, Станіславу, Кізомису, Білозерці, Зеленівці, Благовіщенському, Приозерному, Комишанах, Садовому, Бериславу, Новокаїрах, Гаврилівці, Новорайську та Дудчанах. В результаті обстрілів пошкоджено 32 об'єкти: 21 приватний та багатоквартирний будинки, офісне приміщення, шість гаражів, два автомобілі й автобус. Зранку військові рф з артилерії обстріляли Микільське, загинув 38-річний чоловік, ще один місцевий житель віком 39 років отримав вибухову травму й уламкове поранення живота. Пошкоджені зазнали три приватні будинки. Внаслідок ранкового артобстрілу Дніпровського району Херсона поранена 74-річна жінка, яка на момент удару перебувала в будинку. У неї діагностували вибухову та черепно-мозкову травми, контузію й уламкові поранення обличчя. Артилерійським вогнем пошкоджено багатоквартирний будинок та шість гаражів на території гаражного кооперативу у

Корабельному районі. Внаслідок атак російських безпілотників по Антонівці пошкоджено маршрутний автобус, а на іншій вулиці отримала поранення 55-річна жінка. Її ушпиталили з мінно-вибуховою травмою, відкритим переломом ноги та множинними уламковими пораненнями. Населений пункт зазнавав і артилерійських ударів, внаслідок яких пошкоджено офісне приміщення й автомобіль. Опівдні російські війська з артилерії вдарили по Приозерному. 54-річна місцева жителька отримала вибухову травму й контузію. Також пошкоджено чотири приватні будинки. У Станіславі під дрону атаку ворога потрапив 63-річний чоловік, він дістав контузію, мінно-вибухову й черепно-мозкову травми. військові рф скинули вибухівку з дрона на Новокаїри. 50-річний місцевий житель отримав вибухову травму, контузію та уламкові поранення ніг. російська армія завдала масованого артудару по Зеленівці, значних пошкоджень зазнали щонайменше п'ять житлових будинків. На щастя, місцеві жителі не постраждали. З артилерії окупанти били по Комишанах та Благовіщенському, там пошкоджено п'ять приватних будинків. Через дроніві атаки ворога пошкоджено приватний будинок у Кізомисі, а також автомобіль і будинок у Дудчанах. У Козацькому Каховського району після розбирання завалів згорілого та знищеного російським обстрілом будинку виявлено тіло 41-річної жінки. А на вулиці неподалік – тіло 44-річного чоловіка. Попередньо встановлено, що люди загинули 29 жовтня після комбінованої атаки рф по селищу з артилерії та БПЛА. На місцях російських атак працювали усі профільні служби. За минулу добу поліція відреагувала на 307 заяв і повідомлень громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 13 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

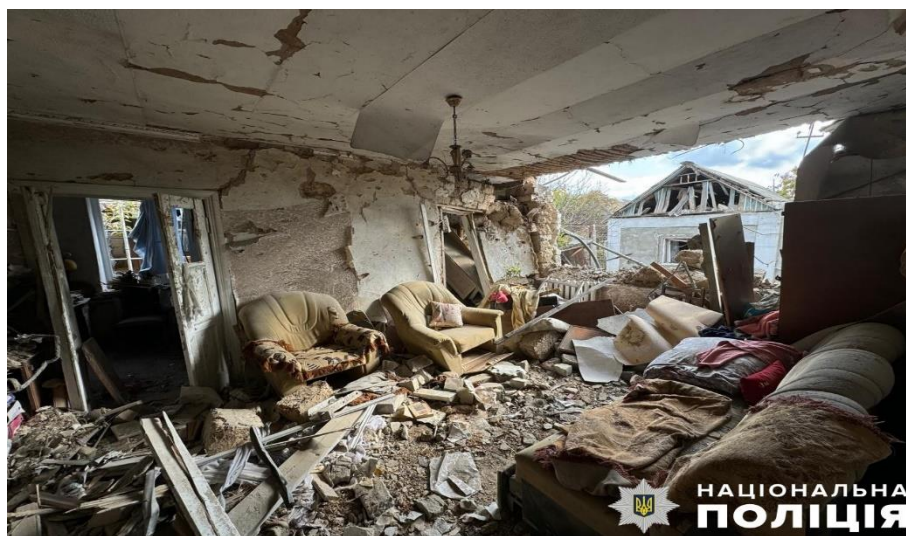

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/troie-zahyblykh-ta-shestero-poranenykh-politsiia-zadokumentuvala-naslidky-rosiiskykh-atak-na-khersonshchynu>

31.10.2024 російська армія продовжує тероризувати деокуповане правобережжя Херсонщини, накриваючи Бериславський та Херсонський райони, обласний центр і передмістя вогнем із артилерії, мінометів та БПЛА. Минулої доби від ворожих атак постраждали Херсон, Антонівка, Придніпровське, Садове, Томина Балка, Софіївка, Надєждівка, Молодіжне, Берислав, Золота Балка, Дудчани, Новоолександрівка, Новокаїри та Крупиця. В результаті обстрілів пошкоджено 18 об'єктів: 11 приватних будинків, навчальний заклад, п'ять автомобілів та автобус. Дроном типу «FPV» армія рф атакувала цивільний автомобіль біля Надєждівки. Внаслідок удару четверо чоловіків віком від 27 до 33 років отримали вибухові травми й уламкові поранення. Через атаку безпілотною на Берислав отримала поранення 42-річна жінка, яка перебувала біля магазину. У постраждалої діагностували мінно-вибухову травму, контузію й уламкові поранення. А в результаті нічного ворожого обстрілу міста загинув 38-річний чоловік, його тіло виявили на перехресті вулиць. З Антонівки до лікарні доправили 77-річну жінку, яка зранку потрапила під дронуву атаку ворога. У потерпілої діагностували вибухову травму, контузію та вогнепальне уламкове поранення обличчя. Пізніше росіяни вдарили по населеному пункту FPV-дронами, внаслідок чого пошкоджено два автомобілі та постраждали двоє чоловіків віком 52 та 59 років. Після звернення до медиків у них діагностували контузії та мінно-вибухові травми. Внаслідок артилерійських обстрілів пошкоджено три приватні будинки у Томиній Балці та стільки ж осель у Софіївці. російські військові скидали вибухівки з БПЛА на Новокаїри та Крупицю, зазнали пошкоджень два житлові будинки і два автомобілі. FPV-дроном окупанти вдарили по приватному будинку в Дудчанах, внаслідок чого будівля пошкоджена. Під ворожим вогнем із лівого берега Дніпра перебували і житлові квартали обласного центру. Вибухи лунали у всіх районах міста. Зранку росіяни з безпілотною вдарили по Корабельному району Херсона. Мінно-вибухову травму та різану рану руки отримав 33-річний чоловік. Пізніше з артилерії обстріляли мікрорайон «Корабел», там пошкоджено навчальний заклад. По Дніпровському району противник вдарив FPV-дроном, внаслідок чого пошкоджено маршрутний автобус. Через нічний обстріл центру Херсона постраждав багатоквартирний будинок, у якому значно пошкоджено дах, балкони, комунікації у квартирах та вибито вікна на верхніх поверхах.

На місцях російських обстрілів працювали всі екстрені служби. За минулу добу поліція відреагувала на 282 заяви і повідомлення громадян про кримінальні правопорушення та інші події. Відкрито 10 проваджень за ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://hr.npu.gov.ua/news/na-khersonshchyni-vnaslidok-rosiiskiykh-obstriliv-odna-liudyna-zahynulata-deviat-poraneno-politsiia-fiksuie-naslidky-atak>

Інформація щодо відновлення території, житлових будинків та інших об'єктів інфраструктури які були зруйновані під час війни у місті Херсоні та населених пунктах Херсонської області

27.10.2024 Після тривалої перерви вода Інгульця знову живить посіви аграріїв. Минуло менше року. І вже на початку вересня відбулося урочисте відкриття зруйнованого російськими окупантами в листопаді 2022 року дюкера. Життєдайна вода Інгульця пішла на поля Білозерщини! У необхідності відновлення зрошення аграріїв деокупованої Херсонщини агітувати нема необхідності. - У необхідності відновлювати зрошення на деокупованій території Херсонщини, напевне, вже нікого переконувати не треба, - говорить директор департаменту розвитку сільського господарства та зрошення облдержадміністрації Дмитро Юнусов. - Літня спека цього року, думається, розвіяла всі сумніви щодо цього: врожайність зернових відчутно знизилася, а соняшник, на який були великі надії, взагалі згорів. Перші 3 тисячі поливних гектарів Інгулецької зрошувальної системи вже здано в експлуатацію. Воду подано на поля Чернобаївської, Білозерської, Станіславської та Музиківської громад. Крім СТОВ «Мрія» і ФГ «Роксолана», зрошують поля ФГ «Богуслав-земля» та десятки фермерів і одноосібників області. На черзі - будівництво Лиманецької зрошувальної системи. На сьогодні тут створено об'єднання водокористувачів, ведеться відповідна робота з зарубіжним грантодавцем. Вирішуються організаційні питання на рівні об'єднання. - Потенційно після введення в експлуатацію Лиманецької системи зрошення ми розраховуємо довести площу поливу земель на деокупованій території Херсонщини до 18,1 тисячі гектарів. Саме вони мають забезпечувати нам сталі високі врожаї, - зазначив Дмитро Юнусов. Повертаючись до питання, чи варто сьогодні відновлювати зрошення, відповідь, думається, очевидна: варто! Бо зрошення - це і зайнятість населення, і сталі високі врожаї, і сплата податків, які так необхідні насамперед для оборони держави.

<https://khersonline.net/lenta/342059-zroshennya-povertayetsya-na-polya-deokupovanogo-pravoberezhzhya-hersonschini.html>

27.10.2024 В одному з населених пунктів Чорнобаївської громади, який був практично зруйнований внаслідок російської агресії, відновила роботу лікарська амбулаторія та пункт базування бригади «екстренки». Про це у Фейсбук повідомив керівник Херсонської ОВА Олександр Прокудін. Тепер це світлий, сучасний та енергоощадний простір. Прийоми тут вже ведуть сімейний лікар та педіатр. Окрім цього, постійно здійснюються виїзди бригад вузькопрофільних спеціалістів міжнародних організацій. На базі амбулаторії працює кабінет щеплень, маніпуляційний кабінет, фізіотерапії та інші кабінети, необхідні для безперебійного надання медичної допомоги. Окрім того, заклад має оснащену лабораторію, що дозволяє проводити базові лабораторні дослідження безпосередньо на місці. Цим може похвалитися далеко не кожна первинка, навіть в інших регіонах України. Для стабільної роботи амбулаторії встановлено сонячні панелі з акумуляторами для накопичення сонячної енергії. Це дасть змогу закладу бути автономним навіть під час можливих відключень електрики. Відновлення амбулаторії стало можливим завдяки сприянню БО «АЛІМА», Міжнародного Медичного Корпусу та Херсонської обласної організації Товариства Червоного Хреста України.

<https://khersonline.net/lenta/342083-v-odnomu-z-naselennih-punktiv-chornobayivskoyi-gromadi-vdnovila-robotu-lkarska-ambulatorya.html>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Херсон та населеним пунктам Херсонської області з боку країн партнерів

25.10.2024 Станіславській громаді, яка нині систематично потерпає від ворожих обстрілів, дронних атак та дистанційного мінування, благодійники допомогли придбати додаткове протипожежне обладнання. Його передали комунальній установі «Місцева пожежна охорона». Про це йдеться у дописі «Південної стратегії розвитку» у соцмережі. Станіславська сільрада взяла участь у конкурсі Грантів групам взаємодопомоги та отримала 10 тисяч доларів США для реалізації проєкту щодо забезпечення додатковим обладнанням місцевої пожежної частини. Так, для Станіславської громади придбано мобільну пожежну цистерну об'ємом 5 куб.м., устатковану всіма необхідними протипожежними засобами. Діяльність КУ «Місцева пожежна охорона» додатково було підсилено закупівлею трьох єврокубів на 1000 літрів, 30 порошкових вогнегасників і коробок для них, 15 пожежних рукавів, двох акумуляторних обприскувачів, пожежної колонки, повітряного компресора, ствола пожежного та ствола пожежного ручного. Проєкт "Гранти групам взаємодопомоги" реалізується Південна стратегія розвитку Southern Development Strategy у партнерстві зі спільним офісом DCA NSA в Україні та Kirkens Nødhjelp в Україні за підтримки Гуманітарного фонду для України

Фото: Південна стратегія розвитку

<https://www.facebook.com/ustrategy.org>

30.10.2024 Мобільна соціальна служба Херсонщини отримала новий автомобіль. Завдяки сучасному транспортному засобу співробітники Обласного центру соціальних служб Херсонської ОВА зможуть оперативніше допомагати людям. Спеціалізований автомобіль Opel Combo Cargo обладнаний всім необхідним для надання консультацій та соціальних послуг безпосередньо за місцем проживання. Крім цього, авто використовуватимуть для методичної підтримки місцевих Центрів соцпослуг. Нову машину передали у межах проєкту ПРООН «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» за фінансової підтримки Уряду Канади.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

31.10.2024 У Бериславській громаді запрацював підрозділ місцевої пожежної охорони. Його створили з працівників Зміївського житлово-комунального підприємства

"Злагода". Коли дозволить безпекова ситуація, підрозділ перемістять до рідного села. Фахівці мають для роботи пожежну автівку, необхідне спорядження та інвентар. Тож вони зможуть турбуватися про безпеку жителів громади. Це стало можливим завдяки спільній роботі Бериславської МВА, ГУ ДСНС України у Херсонській області та міжнародним партнерам муніципалітету Готланд. Наразі на території Бериславського району працюють 12 місцевих підрозділів пожежної охорони та 1 підрозділ добровільної пожежної охорони.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Херсон та Херсонської області

22.10.2024 Благодійники забезпечать твердим паливом чотири сотні родин у восьми селах Калинівської громади. Люди вже отримали першу партію допомоги. Дванадцять сімей, які мешкають у Бобровому Куті, забезпечили дровами для опалення. Кожному з цих домогосподарств передали по понад п'ять кубометрів. Ця допомога стала можливою завдяки БФ "Щедрик", партнерами із "ЗОА" та за підтримки Гуманітарного фонду для України ГФУ/УНФ. "Це надзвичайно важливий крок для мешканців, бо тепер вони зможуть підготуватися до холодів і забезпечити свої домівки теплом", – зазначили волонтери благодійного фонду "Щедрик".

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

22.10.2024 Українські та іноземні благодійні організації та партнери продовжують надавати всебічну допомогу громадам Херсонщини. У Дар'ївській громаді за підтримки фонду АСТЕД в одному з освітніх закладів облаштували безпечний простір для дітей. Про це повідомив Олександр Прокудін, голова Херсонської ОВА, який під час робочого візиту до Дар'ївської громади відвідав один з освітніх закладів, що нині працює у змішаному форматі. За підтримки гуманітарного фонду «АСТЕД» у школі облаштували безпечне укриття, де діти можуть навчатися і брати участь у різних освітніх заходах. Приміщення оснащено всім необхідним — від відеокамер до затишних кімнат для активностей. Також освітньо-креативний простір використовується для занять з логопедом і психологом. Для дітей із віддалених сіл організовано підвіз автобусом. Нині силами громади в навчальному закладі проводять ремонтні роботи. Приміщення зонують на дитячий садочок та початкову школу. Крім цього, оновлення потребує харчоблок, щоб забезпечити якісне та швидке приготування гарячих страв для дітей. Сучасне обладнання також дозволить економити енергію.

Фото: Херсонська ОДА

<https://khersonline.net/lenta/341838-u-daryivsky-gromad-za-pdtrimki-fondu-acted-oblashtuvali-bezpechniy-prostr-dlya-dtey.html>

23.10.2024 Завдяки підтримці міжнародних благодійних фондів мешканці Тягинської громади отримали продуктові набори. Волонтери благодійного фонду Global Empowerment Mission Ukraine доставили близько 940 продуктових наборів. У складі кожного комплекту — борошно, макарони, цукор, крупи, консерви та інші продукти довготривалого зберігання. Також благодійна організація ADRA Ukraine за підтримки Всесвітньої продовольчої програми ООН та швейцарського представництва ADRA передала вантаж із понад 920 гуманітарних наборів.

Фото: Херсонська ОДА

<https://khersonline.net/lenta/341882-mzhnarodn-partneri-prodovzhuyut-dopomagati-zhitelyam-hersonschini.html>

24.10.2024 Мобільні клініки продовжують працювати на Херсонщині. Упродовж минулого тижня фахівці громадської організації "Фонд "Паляниця" (PAL-UA) надавали медичні послуги жителям області. Бригада медиків відвідала Таврійське, Східне, Благодатне, Інгулець та Киселівку. Місцеві мешканці могли безоплатно проконсультуватися зі спеціалістами різного профілю, зокрема неврологом, хірургом, кардіологом, психологом, сімейним лікарем, гінекологом та офтальмологом. Загалом медики надали допомогу понад 300 жителям. Мобільна бригада лікарів продовжує здійснювати виїзди до населених пунктів регіону.

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

24.10.2024 Завдяки підтримці партнерів у Високопільській громаді встановлено сучасний мобільний шпиталь. Високопільський центр первинної медико-санітарної допомоги отримав новий медичний трейлер «Прагматек» U9-4724. Медичний заклад "на колесах" обладнаний необхідним інструментарієм та медикаментами, що дозволить фахівцям надавати широкий спектр медичних послуг безпосередньо на місці. Мобільний шпиталь працюватиме в одному із населених пунктів громади для допомоги місцевим мешканцям. Завдяки переданому трейлеру жителі громади отримають доступ до якісної медичної допомоги. Відкриття нового медичного пункту стало можливим завдяки громадським організаціям: «Львівська міська громадська організація», «Ротарі клуб «Львів Інтернешнл» і ТОВ «Сервіс Юкрейн».

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

25.10.2024 Сьогодні спільними зусиллями Херсонської міської військової адміністрації та Червоного Хреста України у місті встановлене ще одне протиуламкове укриття. Його розмістили у самому серці Херсона. Ця територія залишається відвідуваною, хоча і сильно обстрілюється ворогом з лівого берега. Тому захисна споруда тут буде не зайвою. Доставка і встановлення бетонних укриттів дуже ресурсозатратні, потрібні люди і важка техніка, але ми продовжимо реалізовувати ці безпекові заходи, бо йдеться про збереження людських життів. В нашій громаді встановлено вже 207 протиуламкових бетонних укриттів.

Фото: Роман Мрочко

https://t.me/roman_mrochko/12127

26.10.2024 Мобільні котельні обігріватимуть лікарні на Херсонщині. Перед початком опалювального сезону чотири медзаклади отримали нові газові котельні потужністю 500 кВт. Це стало можливим завдяки підтримці фундації "Кока-Кола" у співпраці з Херсонською обласною організацією Товариства Червоного Хреста України. В одній з лікарень, де вже підключили мобільну котельню, побував заступник начальника Херсонської ОВА Ярослав Шанько. За його словами, котельні дадуть змогу забезпечити стабільне теплопостачання в умовах пошкодженої інфраструктури, спричиненої ворожими обстрілами. «Завдяки цим котельням лікарні зможуть працювати незалежно від центрального опалення, забезпечуючи пацієнтам тепло та комфорт узимку. Надалі очікуються додаткові поставки таких котелень від донорів для інших медичних установ. Щиро дякуємо партнерам за таку важливу допомогу», - підкреслив Ярослав Шанько.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

27.10.2024 Центр допомоги «Вільні Разом» у Миколаєві отримав черговий гуманітарний вантаж. Завдяки співпраці з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців вдалося забезпечити вразливі категорії переселенців речами першої необхідності. Це - спальні мішки, ковдри, подушки, матраци, набори жіночої гігієни та інше. Ця допомога дозволить закрити базові потреби переселенців, які змушені залишити свої домівки через воєнні дії, та допоможе їм адаптуватися на новому місці.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

28.10.2024 Майже п'ятсот жителів Бериславського району Херсонської області отримали допомогу від медиків благодійного фонду «Fortitude UA». Минулого тижня мобільна клініка завітала до восьми населених пунктів: Іванівки, Миколаївки, Ольжиного, Малої Шестірні, Новогригорівського, Тополиного, Федорівки та Князівки. Місцевих жителів приймали сімейний лікар, невролог, офтальмолог, ендокринолог та кардіолог. У клініці «на колесах» можна було зробити УЗД, електрокардіограму серця, а також здати аналізи. За призначенням лікарів пацієнтам безплатно видавали медичні препарати та окуляри. Проект «Мобільні клініки Херсонщини» втілює український благодійний фонд «Fortitude» у співпраці з International Rescue Committee in Ukraine за підтримки Гуманітарного Фонду для України (UHF) Управління ООН з координації гуманітарних справ / ОСНА Ukraine.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

28.10.2024 Раз на тиждень лікарі-волонтери українсько-ізраїльської медико-волонтерської місії "FRIDA Ukraine" приїждять у прифронтові населені пункти правобережної Херсонщини. Місцеві жителі можуть пройти обстеження у невропатолога, ендокринолога, кардіолога, гінеколога та інших спеціалістів. Біля місцевої амбулаторії зранку вишукувалась черга, адже до одного з населених пунктів на правобережній Херсонщині приїхали лікарі команди українсько-ізраїльської місії медичних волонтерів "FRIDA Ukraine".

Фото: Суспільне Херсон

Керівниця амбулаторних виїздів Христина Авраменко говорить, щотижня волонтери їхньої організації працюють у Херсонській, Миколаївській, Донецькій, Чернігівській, Сумській, Запорізькій та Харківській областях. Надають перевагу населеним пунктам,

де взагалі немає лікарів, або є лише сімейні спеціалісти. "Привозимо і невролога-кардіолога, і вузьких спеціалістів, скажімо, судинного хірурга, офтальмолога — тобто тих спеціалістів, до яких у таких регіонах доступ був ускладнений і у мирні часи, а під час повномасштабного вторгнення — тим більше", — сказала Христина Авраменко.

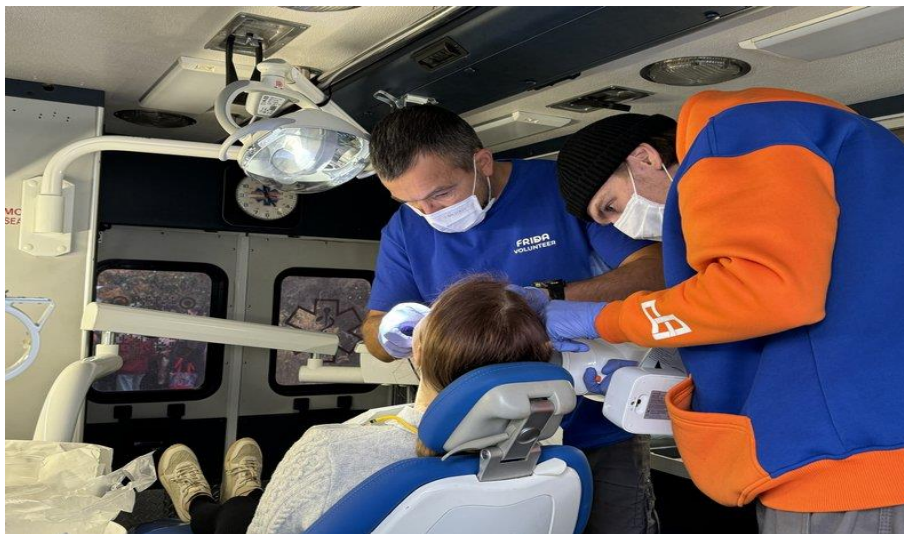

Фото: Суспільне Херсон

Поруч з амбулаторією у стоматологічному кабінеті, обладнаному в автобусі, приймає пацієнтів Антон Мацієвський. Говорить, з початком повномасштабної війни роботи побільшало. У прифронтових селах така мобільна стоматологія – єдина можливість для місцевих жителів пройти лікування. Лікарі місії також намагаються забезпечити своїх пацієнтів безплатними ліками, говорить Христина Авраменко. "Наразі ми співпрацюємо. Наприклад, ця місія організована завдяки виграному гранту ПРОООН. І відповідно ця організація фінансує приїзд лікарів, їх проживання і харчування. Якщо ми кажемо про нашу стоматологію, то це наш спільний проєкт з Фондом Сергія Притули", — сказала керівниця амбулаторних виїздів благодійної організації.

<https://suspilne.media/kherson/867687-likari-volonteri-vedut-viizni-prijomi-u-prifrontovih-naselenih-punktah-hersonsini>

28.10.2024 БО «БФ «HelpForUkraine» спільно з ГО «РоДоРа» та МБФ «NovaUkraine» продовжує реалізацію проєкту «Врятуй Херсонську воду» та підтримувати українські прифронтові громади в складні часи війни. Було передано ще дві мобільні портативні системи очищення води для школи в селі Калинівське Херсонської області, де навчається 200 дітей. На Херсонщині найважча ситуація склалася в Бериславській, Новорайській, Милівській, Новоолександрівській і Нововоронцовській громадах. Кабмін хоч і виділив із резервного фонду держбюджету 145,65 млн грн на будівництво 50 свердловин і реконструкцію водопровідних мереж, розпочати відповідні роботи так і не вдалося через регулярні обстріли з боку РФ. На паузі й робота точок видачі води у центральній частині самого Херсону через постійні обстріли - щоб не наражати людей на небезпеку через прильоти. Через війну інфраструктура села Калинівське теж сильно постраждала. Вода, доступна мешканцям, непридатна навіть для купання. Привезена технічна вода з'являється лише раз на тиждень. А завдяки встановленню мобільних портативних систем очищення води діти тепер матимуть доступ до чистої питної води в школі, що є життєво необхідним для їхнього здоров'я і нормального навчального процесу. На сьогодні БО «БФ

«HelpForUkraine» спільно з ГО «РоДоРа» вже доставлено 6 таких портативних систем для очищення води для громад Херсонщини.

Фото: <https://khersonline.net>

<https://khersonline.net/lenta/342125-prodovzhuyemo-ryatuvati-hersonsku-vodu.html>

28.10.2024 Окупаційна влада стверджує, що близько 60% сільськогосподарських земель у колишньому Нижньосірогоському районі (зараз частина Генічеського району-МОСТ) зареєстровані за російським законодавством. Про це повідомив так званий губернатор Херсонської області володимир сальдо. «Уся сільськогосподарська земля в окрузі, а це близько 120 тис. га, обробляється пайовиками або аграрними підприємствами. Право на власність за російським законодавством в органах земельного кадастру підтвердили у близько 60% земель», – розповів глава регіону володимир сальдо.

<https://most.ks.ua/news/url/okupanti-stverdzhujut-scho-60-silskogospodarskih-zemel-v-odnij-iz-gromad-hersonschini-zarejestrovani-za-rosijskimi-zakonami>

28.10.2024 росіяни продовжують пропагандистську кампанію із залучення людей до служби за контрактом у російській армії на окупованих територіях, зокрема Херсонщини. Так, в окупаційних медіа та на вулицях окупованих громад регулярно з'являються заклики «Присоединяйся к своим» із виділеннями літер С, В та О, аби утворити аббревіатуру СВО. Першими ж реченнями росіяни обіцяють одразу виплатити мільйон рублів, а протягом року заплатити понад три мільйони та надати велику кількість пільг. Загалом мобілізація в окупації у росіян сильно провалилась: вони зрозуміли, що примусова мобілізація лише погіршує загальний клімат у війську і воювати такі люди не хочуть. Наразі контрактом та виплатами вони намагаються привабити місцеве населення, але і це поки не надто діє. Загалом не так багато місцевих чоловіків залишається в окупації.

<https://kakhovka.rayon.in.ua/news/754964-obitsyayut-odrazu-milyon-rubliv-rosiyani-v-okupovaniy-khersonshchini-zaklikayut-vstupati-do-lav-ikhnoi-armii>

29.10.2024 За пів року послугами з перевезення скористалися більш ніж чотири сотні жителів Херсонщини, які не можуть пересуватися самостійно. Автівка “Соціального таксі” оснащена усім необхідним для транспортування маломобільних осіб та людей з інвалідністю. Їх супроводжує двоє фахівців: водій та соцпрацівник. Наразі перевезення здійснюються у межах Херсонського району. Зокрема, люди можуть дістатися до лікарень, ЦНАПів, банків, державних або комунальних установ для оформлення необхідних документів. Це стало можливим за тісної співпраці ГО "Херсонська ліга соціальних працівників", БО “OperationAid” та Херсонської ОВА. Наразі триває робота, аби розширити дію проєкту й на інші населені пункти регіону.

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

29.10.2024 Двадцятьоро дітей з Херсонщини зможуть відпочити та оздоровитися на Закарпатті. На запрошення благодійного фонду «Дитяча щаслива земля» два десятки дітей вирушили на відпочинок до дитячого медико-соціального центру психологічної реабілітації «Чілдренс лакі ленд», що на Закарпатті. Це — юні мешканці Чорнобаївки, Благодатного, Посад-Покровського, Дар'ївки, Приозерного, Білозерки та Херсона. Десятиденний відпочинок передбачає програми психологічної та фізіотерапевтичної реабілітації під наглядом досвідчених фахівців. Дякуємо за наданий трансфер Укрзалізниці, а також благодійним організаціям Helping to Leave та Save Ukraine.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

29.10.2024 Медичні установи Херсонщини продовжують отримувати гуманітарну допомогу від благодійників. Щотижня до лікарень Херсона волонтери благодійної організації ADRA Ukraine доставляють понад 800 буханок хліба. Ще з січня цього року благодійники забезпечують мешканців Херсонщини хлібом від Всесвітньої продовольчої програми ООН. Безкоштовні роздачі проводяться у будні дні на регулярній основі. Лише за вересень волонтери передали понад 105 тисяч булок хліба жителям Херсонщини.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

30.10.2024 На прифронтових та деокупованих територіях України, а саме у Миколаєві, Херсоні, Запоріжжі, Донецьку, Харкові, Сумах, стартує спільний проєкт мобільної стоматології від благодійної місії FRIDA Ukraine та Гуманітарний фонд Сергія Притули. Метою ініціативи є надання стоматологічних послуг жителям регіонів, які мають обмежений доступ до медичної допомоги через бойові дії. повідомили Район.Медицина у пресслужбі місії «FRIDA Ukraine». Базою проєкту є спеціально обладнаний автомобіль, що функціонує як повноцінний стоматологічний кабінет. У команді працюють лікар-стоматолог та асистент, що надають терапевтичні, ортопедичні та хірургічні послуги. Машина оснащена всім необхідним для проведення не лише базового лікування, а ще й для оперативних втручань та здійснює 4 виїзди на місяць у прифронтові території. Цей проєкт доповнює низку ініціатив FRIDA Ukraine, спрямованих на підтримку цивільного населення на прифронтових територіях. Стоматологічні виїзди допоможуть розширити доступ до медичних послуг і запобігти подальшим ускладненням зі здоров'ям для тих, хто опинився в найскладніших умовах війни та надати важкодоступну і дороговартісну допомогу. Благодійна місія FRIDA Ukraine знаходиться у постійній співпраці з Гуманітарним фондом Сергія Притули. Гуманітарний фонд Сергія Притули — допомагає громадам на деокупованих та прифронтових територіях відновити гідні та безпечні умови життя. Один з основних проєктів фонду – Проєкт з охорони здоров'я. Це відновлення доступу до якісної безоплатної медицини на територіях України, які постраждали від війни.

<https://medicine.rayon.in.ua/news/755396-na-prifrontovikh-teritoriyakh-startue-proekt-mobilnoi-stomatologii-vid-blagodiynoi-misii-frida-ta-fondu-sergiya-prituli>

30.10.2024 Наразі на деокупованому правобережжі Херсонщини 37 тисяч домогосподарств потребують опалювальних матеріалів. Жителям області, які не мають газового опалення, надають допомогу благодійні організації. Люди отримують гроші на придбання твердого палива, або безпосередньо брикети та дрова. Керівник благодійного фонду Support Kherson Нісар Ахмад каже, що у цьому населеному пункті Бериславської громади живуть багато вимушених переселенців. Для домогосподарств, у яких немає

газу, організували видачу паливних брикетів і роздали по сім із половиною кубів дров. Наразі на деокупованій території Херсонщини опалювальних матеріалів потребують 37 тисяч домогосподарств, розповіла директорка Департаменту розвитку територій Херсонської обласної державної адміністрації Світлана Васіна. За її словами, ці потреби повністю закривають благодійні донорські організації. "На сьогодні люди розпочали отримувати допомогу — як грошову на рахунки, так і безпосередньо тверде паливо у вигляді брикетів і дров. Наразі забезпечені вже 10 900 домогосподарств. Крім того, люди ще в рамках окремої допомоги від УВКБ ООН почали отримувати кошти в розмірі по 21 тисячі гривень на придбання твердого палива. Вже погоджений перший транш і майже п'ять тисяч домогосподарств почали отримувати гроші. Грошова допомога — це від 21 тисячі гривень на одне домогосподарство, а тверде паливо — до шести кубометрів на одне домогосподарство. Тому в середньому по всій деокупованій частині області у грошовому еквіваленті нам вдалося залучити допомогу від благодійних організацій на понад 800 мільйонів гривень", — сказала Світлана Васіна.

Фото: Суспільне Херсон

<https://suspilne.media/kherson/869165-pidgotovka-do-zimi-ak-blagodijni-organizacii-dopomagaut-zitelam-hersonsini-materialami-dla-opalenna>

31.10.2024 10 ОСББ в Херсоні від благодійного фонду «Сапорт Херсон» отримали необхідну гуманітарну допомогу – непродовольчі товари, які допоможуть херсонцям для облаштування побуту та комфорту. “Щодня ми докладаємо зусиль, щоб підтримати наших людей – шукаємо нові можливості, ведемо перемовини з партнерами та донорами. Це потребує часу. Тому, якщо ви ще не отримали допомогу від нашого фонду, просимо з розумінням поставитися до цього і трохи зачекати. У нас є база даних, де всі заявки впорядковуються за чергою”, – зазначив Нісар Ахмад, керівник Благодійного фонду «Support Kherson».

Фото: <https://t.me/ukrpivden/27757>

<https://pivdenukraine.com.ua/2024/10/31/blagodijnij-fond-dostaviv-osbb-xersona-gumanitarnu-dopomogu-dlya-pobutovix-potreb>

31.10.2024 Благодійники привезли до селищ Козацьке та Веселе свіжоспечений хліб. Про це повідомляє Новокаховська міська військова адміністрація. «Працівники ПКП «Автоцентр» доставили свіжий хліб та продуктові набори мешканцям Козацького та Веселого Допомогу надали наші постійні партнери благодійний фонд «АДРА Ukraine» за підтримки ООН WFP», – йдеться у дописі.

Фото: Новокаховська міська військова адміністрація

<https://kakhovka.rayon.in.ua/news/755898-meshkantsi-deokupovanikh-gromad-kakhovskogo-rayonu-otrimali-gumanitarnu-dopomogu>

31.10.2024 Благодійники допомагають переселенцям з підготовкою до зими. Волонтери благодійного фонду "Карітас Берислав УГКЦ" передали партію газових обігрівачів для внутрішньо переміщених осіб, які знайшли прихисток у Милівській та Тягинській громадах Херсонщини. Невелике, мобільне, а головне безпечне обладнання ідеально підходить для ефективного обігріву помешкань взимку. Надані обігрівачі живляться від звичайних газових балонів, які благодійники також доставили переселенцям. Фонд "Карітас Берислав УГКЦ" продовжує підтримувати мешканців Херсонщини у межах проєкту Emergency Appeal 24.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

31.10.2024 Три тисячі дітей Херсонщини отримали допомогу на понад 3,3 млн грн від Всеукраїнського благодійного Таврійського Фонду. Засновник Таврійського Фонду Микола Баграєв, який створив на Херсонщині відомі іміджеві фестивалі «Таврійські Ігри» та «Чорноморські Ігри». Протягом семи місяців 2024 року благодійники спільно з The EBRD Community Initiative надали допомогу 14 населеним пунктам десяти громад Херсонської області. У Новій Кам'янці Милівської громади встановили вуличний ігровий майданчик та передали портативну акустичну систему з мікрофонами. У Високопільлі облаштували ігрову зону та встановили інтерактивний стіл в ЦНАПі. Для мешканців Білозерської громади, Великої Олександрівки, а також для переселенців з Нової Каховки придбані музичні інструменти та звукове музичне обладнання, а спортивний інвентар. В Музиківці обладнали дитячий розвиваючий простір, а у Калинівському – освітній. Для Херсонської обласної дитячої лікарні придбано реабілітаційне обладнання. Набори для творчості, розвиваючі ігри, канцелярію, оргтехніку отримали жителі Нововоронцовської та Великоолександрівської громад. Ще кілька навчальних закладів області забезпечені меблями, комп'ютерами, принтерами. З моменту деокупації Херсонщини Таврійський Фонд та його благодійна платформа dity.help провели низку заходів «З любов'ю до Херсонщини» в Херсоні, Києві,

Високопіллі, Орлове, Білій Криниці та «Святий Миколай дітям Херсона» (Київ - Херсон). Під час цих заходів тисячі дітей отримали гуманітарну допомогу та подарунки.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

Інформація про життя громадян України в прифронтовій зоні та на тимчасово окупованій території Херсонської області

22.10.2024 росіяни тиснуть, щоб змусити мешканців ТОТ укласти контракти на службу в росармії. Про це розповів перший заступник голови Херсонської облради Юрій Соболевський. За його словами, росіяни обіцяють, що в зону активних бойових дій цей потенційний контрактник не потрапить, але зрозуміло, що вже за тиждень-другий він може опинитися на передовій. Також перший заступник голови Херсонської облради розповів, що на ТОТ росіяни так само запевняють, що і строковиків не будуть відправляти для участі у бойових діях. Але, на думку Соболевського, навпаки - шанси потрапити на війну у призовників дуже високі.

<https://khersonline.net/lenta/341852-okupanti-zmushuyut-meshkancv-tot-hersonschini-pdpisuvati-kontrakti-v-rosarmyu.html>

22.10.2024 Штурмом здобували кілька десятків жителів Рубанівки Великолепетиського «муніципального округу» так звані пропуски у 15-кілометрову зону. Окупанти вигадали, що «аусвайси» потрібні для всіх тих, хто там проживає, працює або володіє нерухомістю. Тож люди змушені були їх отримувати, збиваючи у натовпі одне одного з ніг. Крім пропусків, проблем, які принесли з собою окупанти, на лівобережжі вистачає. Наприклад, мешканці Стрілкового на Арабатській Стрілці поскаржились в один з окупаційних телеграм-каналів на те, що тамтешнє гаряче джерело, цитуємо, «для людей закрите, зате весь бомонд і еліта без проблем там відпочивають, у тому числі, і в комендантську годину, і все це супроводжується

голосною музикою, п'яними подвигами і т. д.». «Я вже мовчу, що деякі представники влади приїжджають разом з повіями, - написав житель села. - Знаю все це, так як проживаю недалеко від села. Може, нарешті хтось зверне увагу на все це неподобство». У Миколаївці і Чонгарі того ж Генічеського «муніципального округу» слабкий напір води у водогоні - менше 1 атмосфери. Навіть окупаційна прокуратура туди на вимогу місцевих жителів виїжджала. Спеціалісти під наглядом прокурорів наміряли в окупаційній Чонгарській школі тиск у водомережі - 0,8 атмосфери, що нижче норми. Через це вода не піднімається на другий і третій поверхи. Працівники окупаційної соціальної служби Генічеська поскаржились в один з окупаційних телеграм-каналів щодо заборгованості по зарплаті. «У липні 2024 року виплатили аванс і все на тому закінчилось», - написали. Мешканка Генічеська від імені інших попросила в окупаційному чаті колаборантів навести лад на провулку Казакова у Генічеську. «Через машини там ні пройти, ні проїхати, - написала жінка. - Щодня спостерігаю, як водії автобусів з людьми у салоні не можуть проїхати на автостанцію. Бачила, як при в'їзді двоповерховий автобус не зміг проїхати і зіштовхнувся зі стоячим бусом». Окупаційне міністерство цифрового розвитку і масових комунікацій прийняло від декількох жителів лівобережжя скарги на неможливість додзвонитись рідним у Каховку, де мобільного зв'язку та інтернету більше немає, ніж є... Подібних проблем на окупованому лівобережжі - сила-силенна. І всі їх можна вирішити одним махом - загнавши окупантів назад на болота.

<https://khersonline.net/lenta/341843-okupanti-prinesli-na-hersonschinu-silu-silennu-problem.html>

22.10.2024 росіяни продовжують лікування людей в окупованих територіях «вахтовим методом»: коли у відрядження прибувають лікарі з росії та по два — три тижні працюють у різних громадах Херсонщини. Черговою громадою став Каланчак. Так, російські лікарі за два тижні нібито обслужили 1000 осіб у Каланчацькому районі. Приймали всього чотири лікаря: хірург, терапевт, невролог та педіатр. На прийом до всіх лікарів потрібно записуватись заздалегідь — іноді за кілька місяців. І ніхто не знає, коли зможе прийняти хоч якийсь лікар, тому що в місцевих лікарнях лікарів залишилось вкрай мало: переважна більшість виїхали, бо працювати в окупації для деяких неможливо. російські ж лікарі фактично не несуть відповідальності за діагнози та лікування, яке пописують: на наступну «вахту» приїдуть вже інші лікарі, можливо з іншою спеціалізацією. А можливо і не приїдуть.

<https://khersonline.net/lenta/341820-rosyani-prodovzhuyut-vdryadzhati-lkarv-z-rosyi-do-okupovanoyi-hersonschini.html>

22.10.2024 У тимчасово окупованих населених пунктах лівобережжя Херсонської області росіяни захопили та відкрили 92 дитячих садки. Про це повідомляють підконтрольні незаконній владі медіа. За їхніми даними, дитячі садки, які працюють за російською освітньою програмою, відвідують 3,5 тис. дітей. Раніше представники окупаційної влади заявляли, що на лівобережжі Херсонської області нібито працює 105 російських шкіл, у яких навчаються 20 100 учнів.

<https://most.ks.ua/news/url/okupatsijna-vlada-zajavljae-scho-na-livoberezhzhi-hersonschini-pratsjuje-92-ditsadki>

22.10.2024 У деокупованій Херсонській області постійні перебої зі світлом. Армія рф атакує лінії електропередач та трансформаторні підстанції. Про це повідомив голова

пресофісу Херсонської ОВА Олександр Толоконніков. Проте, він зазначив, що енергетики оперативно ліквідують пошкодження. «ОВА вже рік займається захистом джерел електроенергії від осколкових уражень. Але ворог змінює тактику атак й б'є по трансформаторах FPV-дронами. Тож тепер треба ще думати над тим, як захистити їх згори, а не лише збоку», – пояснює Толоконніков. Попри проблеми з електроенергією, по Херсону продовжує курсувати електротранспорт. До прикладу, тролейбуси. Але вони більше не ходять по прибережній частині міста, адже вона під постійною атакою ворога, розповів речник ХОВА.

<https://vgoru.org/novini/na-xersonshhini-postiini-pereboyi-zi-svitlom-armiia-rf-atakuje-energeticni-objekti>

22.10.2024 Незаконна адміністрація Верхнерогачикського муніципального округу (адміністративна одиниця окупантів, – МОСТ) затвердила так звану програму «Профілактика тероризму та екстремізму, а також мінімізації і ліквідації наслідків проявів тероризму та екстремізму на території округу на 2024-2026 роки». Про це свідчить опублікована незаконною владою постанова. Зазначається, що метою програми є реалізація політики окупантів у сфері профілактики тероризму та екстремізму, а також підвищення безпеки населення на лівобережжі Херсонщини. Завданням цієї програми нібито є покращення співпраці між організаціями, які займаються питаннями безпеки, а також залучення організацій для протидії «тероризму та екстремізму». Окупанти також планують активніше використовувати інформаційно-пропагандистські кампанії. Крім того, нібито програма фокусується на зміцненні миру між різними національностями та релігіями, підтримці прав національних меншин, допомозі мігрантам у їхній адаптації, а також запобіганню міжнаціональних конфліктів.

<https://most.ks.ua/news/url/na-livoberezhzhi-hersonschini-okupanti-zatverdili-tak-zvanu-programu-profilaktiki-terorizmu-ta-ekstremizmu>

23.10.2024 У Генічеську, який окупанти називають адміністративним центром Херсонської області, ще торік заасфальтували центральний проспект Миру і кілька вулиць поряд з ним. На інші вулиці окупантам начхати - куратори з москви, що інколи навідуються у місто, туди не їдуть. «Чому зовсім перестали грейдувати дороги на неасфальтованих вулицях? - запитує в одному з окупаційний чатів генічанин Анатолій Б. - Неможливо ні ходити, ні їздити. Зараз вже і техніка є, а дороги у жахливому стані. Жоден пішохідний перехід не намальований на дорозі, знаки у деревах не видно - служби, що відповідають за це, зовсім не працюють. «Не підкажете, куди звернутись, щоб вулицю пройшли грейдером? - запитав услід генічанин Іван. - Неможливо, яма на ямі. Після дощу взагалі капець». Інші поскаржились, що на деяких вулицях розмітка пішохідного переходу зовсім стерлась і тепер громадяни переходять вулиці на свій страх і ризик. А от на перехресті Лазурної і Відродження переходи ще видно, але там інша напасть - окупанти змінили пріоритетність проїзду вулиць і тепер там постійно стаються ДТП.

https://khersonline.net/lenta/341917-dorogi-v-okupovanomu-genchesku-zrobili-lishe-u-centr.html#google_vignette

23.10.2024 Херсонські медики, які погодились піти на співпрацю з окупантами, невдовзі можуть отримати статус “ветеранів бойових дій”. Відповідний законопроект № 658371-8 має бути розглянутий російською думою. Ініціатором такого нововведення, втім, стали не херсонські лікарі-колаборанти, а російські медики, які приїжджали на лівобережжя області “у відрядження”, а тепер хочуть отримати певні преференції. Про це повідомляють кореспонденти “ІРС-Південь” з посиланням на російські джерела. Крім медиків, відповідний статус можуть отримати також будівельники, які аналогічно погодились співпрацювати з окупантами. Зрозуміло, що ці нововведення покликані залучити до лівобережжя Херсонщини більше кваліфікованих спеціалістів, адже підконтрольні росіянам території страждають від тотального дефіциту медиків та педагогів. Місцеві жителі здебільшого відмовляються йти працювати на окупаційні “адміністрації”, а самі росіяни не поспішають їхати до регіону, де тривають активні бойові дії, побоюючись за своє життя.

<https://khersonline.net/lenta/341900-rosyani-obcyayut-nadati-lkaryam-kolaborantam-z-lvoberezhzhya-hersonschini-status-veterana-boyovih-dy.html>

23.10.2024 На тимчасово окупованому лівобережжі Херсонської області бракує сезонної робочої сили. Про це заявив начальник відділу субсидування та зведеної звітності окупаційного Міністерства агропромислового комплексу Херсонської області павло якубенко. За його словами, цього року виникли труднощі з вирощуванням овочів, зокрема через те, що на лівобережжі області спостерігались “несприятливі погодні умови”, проблеми з постачанням насіння, а також брак сезонної робочої сили. Також якубенко заявив, що найбільший вплив на кількість врожаю мала відсутність системи зрошування та підприємств перероблювання овочів.

<https://most.ks.ua/news/url/okupanti-zajavlajut-scho-na-tot-hersonschini-brakuje-robochoji-sili>

23.10.2024 Стоматолог з Мордовії розповів окупаційним медіа з Херсонщини, як працює в окупованих громадах області. Так, у повідомленні окупаційних медіа росіяни вкотре визнали, що кадрів в окупації не вистачає. Втім, вони не кажуть, що це зумовлене тим, що лікарі переважно виїхали, бо працювати в окупації наміру не мали. Тому росіяни відряджають на кілька тижнів російських лікарів, які працюють в окупованій Херсонщині «вахтовим методом»: їздять по громадах, приймають пацієнтів і фактично не несуть відповідальності за те, що роблять. Мордовський лікар повідомив, що прийняв 1036 пацієнтів, серед яких були і діти, і дорослі. Тобто розподілу на стоматологію для дітей і дорослих немає. Також розповіли, скільки операцій з видалення зубів провели. Джерела Район.Скадовськ підтвердили, що російські лікарі здебільшого не лікують зуби: або видаляють, або рекомендують тимчасове знеболення. При цьому, знайти препарати, які би знеболити, важко: аптек стає дедалі менше, як і препаратів в них. Зараз окупанти активно шукають стоматологів в різні лікарні окупованої Херсонщини. Тобто лікарів-стоматологів зовсім немає.

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/753707-stomatologi-z-rosii-pratsyuyut-v-okupovaniy-khersonshchhini-ale-ne-likuyut-shcho-vidbuvaetsya-v-okupatsii>

23.10.2024 Працювати в окупаційних адміністраціях, школах, дитсадках і т. д. приїжджають жителі Алтайського, Хабаровського, Ставропольського і Краснодарського країв, Республіки Комі та інших регіонів рф, а також окупованого Криму. Приїжджають не самі, більшість привозить з собою свої сім'ї. Замінювати

неблагонадійних громадян чужої країни на своїх мешканців - стандартна практика для окупантів. Причому місцевих позбавляються різними шляхами: економічним тиском, переслідуванням, цькуванням, тортурами, фізичним знищенням.

<https://khersonline.net/lenta/341904-na-okupovany-teritoryi-hersonschini-staye-vse-blshhe-rosyan.html>

24.10.2024 Під особливим контролем окупаційної влади у Новій Каховці Херсонської області перебувають хлопці підліткового віку. Про це розповіла директорка ліцею №3 Нової Каховки Херсонської області Ірина Дубас журналістам «Новини Приазов'я». За її словами, хлопців 10-11 класів не випускають з окупованих територій. Тому батьки намагаються їх сховати. «Якщо якась дитина пропала із поля зору, ми дізнаємося, що сталося. Можливо там немає світла, можливо немає інтернету, і тоді ми вже чекаємо поки батьки чи сама дитина вийде до нас на зв'язок», – додала директорка. Експерт та аналітик Центру громадянської просвіти «Альменда» Олег Охредько розповів журналістам, що на окупованих територіях Херсонської та Запорізької областей посилюють фільтраційні заходи, які застосовують й до дітей. Це перевірка гаджетів і переслідування за будь-які прояви українознавства.

<https://vgoru.org/novini/u-novii-kahovci-na-xersonshhini-pid-kontrolem-rosiiskix-okupantiv-perebuvaiut-xlopci-pidlitkovogo-viku>

24.10.2024 В окупованому Генічеську Херсонської області в магазині «АБЦ» 400 грамів масла жирністю 82,5% продають по 999,9 рубля (приблизно 500 гривень). В іншому магазині цей же товар коштує 735 рублів (приблизно 367 грн). Про це повідомляють журналісти «Центру журналістських розслідувань», з посиланням на російські та окупаційні медіа. У матеріалі йдеться, що пачка масла в 180 грамів жирністю 72,5% коштує в Генічеську 299,9, і 379,9 рубля залежно від виробника. Зазначається, що захоплені російськими окупантами маслозаводи на ситуацію не впливають. Вартість їхньої продукції теж продовжує зростати.

<https://vgoru.org/novini/na-okupovanii-teritoriyi-xersonshhini-400-gramiv-verskovogo-masla-prodaiut-maize-za-tisiacu-rubliv>

24.10.2024 На лівобережжі Херсонщини, зокрема, в Новій Каховці російські окупанти ходять по домівках і шукають дітей, яких не віддають до «шкіл». Про це розповіла директорка ліцею №3 Нової Каховки Херсонської області Ірина Дубас журналістам «Новини Приазов'я». «Батьки змушені записувати до цієї школи своїх дітей, тому що, звичайно, їм загрожує небезпека – підвал. Людей багато зникає і тортури різні відбуваються. Тому бояться. Батьки, бабусі, дідусі записують дітей у школу. В тій школі головне – здати документи. Вони ж нікуди не виходять, вони не бачать учнів. Але там платять кошти щомісяця за це, плюс дають пакет з продуктами. Таким чином, я вважаю, просто наше населення виживає», – додала Ірина Дубас. За її словами, в Новій Каховці окупаційній владі вдалося відкрити один навчальний заклад середньої освіти. Окрім цього, там вчителями працюють техпрацівники.

<https://vgoru.org/novini/na-livoberezzi-xersonshhini-sukaiut-ditei-iakix-ne-viddaiut-do-okupaciinix-skil>

24.10.2024 На тимчасово окупованому лівобережжі Херсонської області студентам незаконно створеного Херсонського державного педагогічного університету забороняють спілкуватися українською мовою. Про це у соціальних мережах повідомив рух спротиву “Жовта Стрічка”. Також студентам забороняється підписуватись на українські канали у соціальних мережах та спілкування з родичами, що перебувають на підконтрольній Україні території. За словами джерел руху спротиву, якщо заборона буде порушена – студентів виключать з університету.

<https://most.ks.ua/news/url/na-tot-hersonschini-studentam-zaboronjajut-spilkuvatisja-ukrajinskoju-zhovta-strichka>

24.10.2024 За останні дні на 25-30 % збільшилась кількість застосування дронів-камікадзе на Херсонському напрямку. Окупаційні війська з 20 по 23 жовтня збільшили застосування дронів-камікадзе, зокрема FPV-дронів на Херсонському напрямку. Про це повідомив речник Сил оборони півдня Владислав Волошин. Він зазначив, що військові РФ атакують цивільні об'єкти, автівки, громадський транспорт: “(Ред. Окупаційні війська) застосовують тактику терору. Як, наприклад, в Запоріжжі (ред. військові РФ) фактично щодня застосовували керовані авіаційні бомби по центру, знаючи, що там немає військових просто застосовує тактику терору. Теж саме він робить і в Херсоні, і в Нікополі”. Волошин додав, що дрони-камікадзе – вид озброєння, що приносить чимало пошкоджень та від нього страждає цивільне населення.

<https://khersonline.net/lenta/341926-za-ostann-dn-na-25-30-zblshilas-klkst-zastosuvannya-dronv-kamkadze-na-hersonskomu-napryamku.html>

24.10.2024 На лівому березі Херсонщини окупанти вже навіть не роблять вигляду, що контролюють ціни на продукти. Магазины ще, щоправда, обходять, але лише з тим, щоб нагадати, що фейковий губернатор з фейковим міністерством промисловості і торгівлі області «встановили гранично допустимі ціна на низку важливих товарів». Зрозуміло, що сир по 750 - 1200 руб/кг, мойву по 520 чи скумбрію гарячого копчення по 1125 руб/кг переважна частина жителів лівобережжя з їх мізерними доходами (або взагалі без них) купити не можуть. Через дорогі продукти наші земляки, які залишаються в окупації, змушені брати від окупантів те, що ті називають гуманітарною допомогою: потрошки олії, згущеного молока, рибних консервів, яловичої тушонки, макаронних виробів, гречки. Іноді у комплект входить найдешевший чай. Але дають такі набори далеко не всім. «Отримувачами гуманітарної допомоги є пенсіонери, старші за 80 років, багатодітні сім'ї, матері-одиначки, а також особи, які знаходяться у важкій життєвій ситуації, включаючи пенсіонерів за віком і інвалідністю, - нагадала у соцмережі окупаційна адміністрація Каланчацького «муніципального округу». - Цей захід є важливим кроком у забезпеченні продовольчої безпеки тих, хто особливо потребує підтримки з боку властей». Отже, всі інші такої підтримки потребують «не особливо»? Про те, що отримувачів таких подачок від окупантів мало, говорять і дані, які оприлюднюють «адміністрації». Так, в Олексіївці і Приморському Каланчацького «муніципального округу» днями люди отримали лише 100 продуктивних наборів, у Роздольному того ж «округу» - 150, у Стрілковому Генічеського «округу» - 277, Рівному - 326, Павлівці - 305, Азовському - 591, Плавському - 179. Про високу якість - повна брехня. російські продукти настільки неякісні, що отруїтись можна навіть печивом. Так днями окупаційна федеральна служба з нагляду у сфері захисту прав споживачів Херсонської області проінформувала підприємців «про недопущення обігу» печива

«Ням-Ням» ульяновської фірми «Печкино». Продавати його заборонили, як самі написали, «з метою запобігання шкоди життю і здоров'ю громадян».

https://khersonline.net/lenta/341948-cherez-dorog-produkti-v-okupacyi-lyudi-zmushen-brati-podachki.html#google_vignette

24.10.2024 росіяни скопіювали український тиждень медіаграмотності і проводять в окупації «цифровий диктант». Про це повідомляють окупаційні медіа. Метою такого диктанту росіяни поставили підвищення рівня цифрової грамотності населення, але на практиці це знайомство з цифровими рішеннями росіян. росія наразі не може бути повноцінним гравцем на цифровому ринку, відтак, змушена частково відмовитись від цифровізації і поринути в радянське минули в буквальному сенсі, а частково — розробляти власні продукти. «Цифровий диктант» — це чергова спроба пропаганди росіян в освітніх закладах в окупованій Херсонщині. Один із перших таких диктантів відбувся в генічеському коледжі сфери обслуговування, який тимчасово контролюють росіяни.

<https://khersonline.net/lenta/341959-v-okupovany-hersonschin-kopyuyut-ukrayinskiy-tizhden-medagramotnost-scho-ne-tak-z-cifrovim-diktantom-rosyan.html>

24.10.2024 У Бериславському районі Херсонської області чоловік 1975 року народження підірвався на протипіхотній міні. Про це в Telegram 24 жовтня повідомила обласна військова адміністрація. Через детонацію вибухонебезпечного предмета він отримав мінно-вибухову травму, уламкові поранення та травматичну ампутацію ноги, йдеться в дописі. Травмованого доставили до лікарні, де надають йому необхідну допомогу, повідомили в ОВА.

<https://suspilne.media/kherson/864975-u-berislavskomu-rajoni-na-hersonsini-colovik-pidirvavsa-na-protipihotnij-mini>

24.10.2024 Скадовськ: окупанти попереджають про виключення з університету за будь-які прояви спротиву. Активісти руху "Жовта Стрічка" повідомили, що цього тижня у "херсонському державного педагогічному університеті рф" (діє у місті Скадовськ) розповідали, що студенти мають утримуватися від розмов українською, підписок на українські канали у соціальних мережах та навіть спілкування з родичами, що перебувають поза контрольованими московією територіями. Кажуть, що силові структури все це побачать і студентів буде виключено з університету.

https://t.me/yellowribbon_ua/9828

25.10.2024 Незаконна адміністрація окупованого заповідника “Асканія-Нова”, що у Херсонській області, передала трьох тварин нібито на тимчасове утримання у Володимиро-Іллінський геріатричний пансіонат, який розташований у селищі Володимиро-Іллінка, за 86 кілометрів від Генічеська. Про це повідомила окупаційна адміністрація заповідника. Мова йде про двох павичів та одного єнота. Причиною передачі стало те, що під час екскурсії заповідником підопічним пансіонату нібито дуже сподобались тварини. У коментарі “Вгору” законний директор заповідника “Асканія-Нова” Віктор Шаповал розповів, що в яких умовах утримуватимуться тварини й хто, власне, забезпечуватиме догляд - невідомо.

Фото: росЗМІ

<https://vgoru.org/novini/nezakonna-administracii-okupovanogo-zapovidnika-askaniia-nova-peredala-tryox-tvarin-geriatricnomu-pansionatu>

25.10.2024 Учора у селі Львові через детонацію вибухівки постраждала місцева жителька. Про це повідомляє пресслужба ХОВА. 53-річна жінка на скутері наїхала на розтяжку. Внаслідок детонації вона дістала вибухову травму і забій грудної клітини. Сьогодні потерпіла звернулася до лікарні. Їй надали необхідну меддопомогу, стан жінки – задовільний.

<https://khersonline.net/lenta/341996-u-sel-lvove-cherez-detonacyu-vibuhvki-postrazhdala-msceva-zhitelka.html>

25.10.2024 Наразі у Херсоні перебуває приблизно третина населення. Масової евакуації та виїздів із міста немає. Про життя на Херсонщині розповів Михайло Батрак. Кількість населення у місті була приблизно такою ж і минулого року, додає кореспондент. Можна сказати, що ті люди, які зараз живуть у Херсоні — сталие населення. «Зараз у Херсоні не відбувається такого, що люди або активно виїждять, або приїждять. Вже більше двох років Херсон під постійними обстрілами. Для людей це вже як буденність. Тому, кожен новий удар — для них не причина виїздити з міста». Водночас люди можуть покидати місто, якщо снаряд знищив їхню оселю, зазначає Михайло. Коли домівка непридатна до життя — людей уже нічого не тримає і вони йдуть до більш безпечного міста. Інші ж мешканці — сподіваються, що наступний удар буде не прийдеться по їхній оселі. Під обстрілами Херсон готується і до опалювального сезону. Однак він поки що не розпочався у місті. Водночас, жителів приватних будинків намагаються забезпечувати дровами, вугіллям, брикетами каже експерт. Також, у Херсоні зараз відбувається процес забезпечення комунальних підприємств електрогенераторами на випадок вимкнення світла.

https://khersonline.net/lenta/341986-u-herson-postyno-perebuvaeye-tretina-naselennya-lyudi-praktichno-ne-viyizdyat.html#google_vignette

26.10.2024 росіяни повідомили, що завершили «інвентаризацію» багатоквартирного житла в окупованих громадах Херсонщини, Запорізької та окупованих громад Луганської і Донецької областей. Наразі, повідомляє російський

очільник міністерства будівництва, триває робота над формуванням єдиних керуючих організацій та ресурсних компаній, які нібито забезпечать розвиток єдиних систем тепло- та водозабезпечення. Втім, реальна причина такої інвентаризації полягає виключно в тому, аби з'ясувати, кому яке житло належить і за наявності порожніх квартир заселити туди або родини російських військових, або родини тих, кого завозять працювати в окупації з території росії. Також росіяни не завершили процес того, що вони назвали інвентаризацією. Це скоріше пропагандистське повідомлення. Вони фізично не можуть завершити цей процес, бо не мають ані списків, ані реєстрів, ані інших документів, які б пов'язували майно з людьми. Вони намагались цей процес розпочати, але не змогли: в Україні більшість подібних процесів цифровізовані, даних росіяни не отримали, а наявних паперових документів та ресурсів для створення реєстрів наново не вистачає для «інвентаризації».

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/754448-rosiyani-zayavili-shcho-zavershili-inventarizatsiyu-bagatokvartirnikh-zhitlovikh-budinkiv-v-okupovaniy-khersonshchini>

26.10.2024 росіяни пропонують мешканцям окупованої частини Херсонщини безкоштовно до кінця 2024 року замінити українське ТБ-обладнання на російське під назвою «Русский мир». Про це повідомляють окупаційні медіа. Так, росіяни пропонують безкоштовні послуги з заміни ТБ-обладнання для максимального покриття своїм сигналом Херсонської області. Зважаючи на те, що вже понад два з половиною роки лівобережна частина Херсонської області перебуває під окупацією і росіяни досі змушені безкоштовно просувати своє послуги з покриття сигналом, мешканці не поспішають цього робити із власної волі.

<https://henichesk.rayon.in.ua/news/754449-v-okupovaniy-chastini-khersonshchini-rosiyani-zminyuyut-ukrainske-tb-obladnannya-na-russkiy-mir-bezkoshtovno>

26.10.2024 На тимчасово окупованій частині Херсонської області підконтрольна росії місцева влада проводить кампанії із стягування з мешканців боргів за житлово-комунальні послуги. Про це розповіла мешканка Херсона, родичі якої живуть на тимчасово окупованій території. Вона каже, що від мешканців тимчасово окупованої частини Херсонщини вимагають погасити борги за послуги ЖКГ якомога скоріше, погрожуючи зверненнями у окупаційні суди і конфіскацією майна. Структури, підконтрольні окупаційній адміністрації Херсонської області, вимагають від населення погасити борги за послуги ЖКГ, які утворилися до окупації, навіть при тому, що влітку 2022 року окупаційні адміністрації Херсонської та Запорізької областей оголосили про обнуління усіх боргів за житлово-комунальні послуги, які утворилися до 24 лютого 2022 року. Як зі слів своїх родичів розповіла мешканка Херсона, у 2022 році місцева окупаційна адміністрація села запевняла мешканців, що підконтрольна росії адміністрація області працює над тим, щоб надати людям можливість оплачувати житлово-комунальні послуги «з чистого аркуша» після утворення відповідних підприємств. Тобто, натякали на можливе списання частини платежів за період окупації. Але зараз з людей вимагають оплату у повному розмірі ще й боргами за 2021 рік, погрожуючи репресіями у разі несплати.

<https://khersonline.net/lenta/342037-okupacyina-vlada-hersonshchini-vimagaye-ud-naselennya-pogasiti-borgi-za-poslugi-zhkg-navt-za-2021-rk.html>

26.10.2024 Колаборанти лівобережжя продовжують випрошувати зарплату. «За липень аванс я отримала, - написала в одному з окупаційних чатів генічанка Альона С., яка працювала на росіян. - Хоча розрахувалась з роботи ще 16 серпня. А розрахункових до цих пір немає. Де можна дізнатись правду???» «Вчителі Херсонської області отримали чи то аванс, чи зарплату за вересень, - цитує працівників окупаційної освіти окупаційний телеграм-канал «Капитан Очевидность в Херсоні». - Невідомо. Так як суми зрізані на 50 %. Жодних підтверджень, пояснень немає. Директорів шкіл Міністерство освіти, Централізована бухгалтерія постійно просять зробити і переробити тарифікації вчителів, посилаючи на положення про оплату праці 2023 р.» Особливо активні вчителі-колаборанти почали звертатись у «профспілку», яку невідомо для чого окупанти створили на Херсонщині (немов у когось там є якість права?), «профспілка» звернулася у «міністерство освіти» з запитом щодо надання документів про оплату праці педагогів і порядок визначення педагогічного навантаження. «Відповіддю за підписом ковтун Л. М. (окупаційної міністерки освіти - авт.) у наданні відмовлено, - написав окупаційний телеграм-канал. - Профспілка звернулася у прокуратуру». Там з реакцією поки не спішать.

<https://khersonline.net/lenta/342039-kolaboranti-lvoberezhzhya-prodovzhuyut-viproshuvati-zarplatu.html>

26.10.2024 У полі біля селища Сухий Ставок Херсонської області підірвався на міні 52-річний чоловік. Про це йдеться у Telegram Херсонської обласної військової адміністрації. Чоловік отримав вибухову та черепно-мозкову травму, а також контузію. Бригада "швидкої" надала йому допомогу на місці, йдеться у повідомлення.

<https://khersonline.net/lenta/342042-poblizu-suhogo-stavka-na-hersonschin-na-mn-pdrvavsya-cholovk.html>

27.10.2024 Мобільна бригада співробітників міграційної служби об'їжджає маломобільних жителів з метою прийому документів на оформлення паспорту громадянина рф, - повідомляє окупаційна адміністрація Новокаховського міського «округу». -25 жовтня спеціалісти відвідали вдома п'ятьох маломобільних громадян округу для оформлення громадянства російської федерації. Готові паспорти рф отримали 11 маломобільних громадян». Незважаючи на те, що без паспортів держави-агресора прожити на окупованому лівобережжі практично неможливо (такі громадяни, наприклад, не можуть отримати медичну допомогу чи продуктові набори від окупантів), тих, хто цього досі не зробив, вистачає. І до кожного з таких людей окупанти і колаборанти їздять додому. У Чулаківці Голопристанського «муніципального округу», наприклад, до одного з літніх жителів днями виїжджала «депутат» від «кпрф» любов недялкова. Її однопартійці повідомили у соцмережі, що колаборантка «організувала виїзд фотографа додому, збрала і передала у районний паспортний стіл всі необхідні документи». При цьому ще і нагадала: «Без паспорту неможливо ні оформити пенсію, ні отримати необхідне лікування, нічого».

<https://khersonline.net/lenta/342084-rosysk-pasporti-zhitelyam-lvoberezhzhya-dostavlyayut-prosto-dodomu.html>

27.10.2024 У росіян починається період святкувань «сакральних» свят, тому вихідні та робочі дні у листопаді, зокрема в окупованій Херсонщині, вони переносять.

Про це повідомляють окупаційні медіа. Так, через святкування в росії 4 листопада «дня народної єдності» робочими днями стануть дні з 28 жовтня до 2 листопада включно. Причому 2 листопада — це відпрацювання чергового вигаданого вихідного дня 30 квітня. Втім, святкування росіян не знаходять відгуку в окупації. Також постраждають і ті, хто працюють в окупаційних навчальних закладах: у них 4 листопада вихідного не буде — вони братимуть участь у пропагандистських заходах.

<https://kakhovka.rayon.in.ua/news/754615-v-okupovaniy-khersonshchini-rosiyani-cherez-vlasni-svyata-zminyuyut-trivalist-robochogo-tizhnya>

27.10.2024 Вода у Таврійську і Новій Каховці настільки погана, що окупаційна влада забороняє використовувати її в приготуванні їжі. Про це повідомляють активісти «Жовтої Стрічки» та підтверджують джерела Кавун.City. Активіст «Жовтої Стрічки» надіслав відповідне оголошення росіян. У ньому зазначається, що підвоз питної води здійснюється комунальниками. Проте на практиці є два нюанси: Переважно воду видають лише по російському паспорту. Саме розвезення води – це роздача води у деяких локаціях в центрі міста протягом декількох годин, у кращому випадку раз на тиждень і в кількості 5 літрів на родину. Інша активістка руху повідомила, що такі оголошення з'явилися після того, як у лікарню Таврійська потрапило декілька людей із отруєнням токсинами, спричиненим ймовірно вживанням води з-під крану. Це також повідомляють і джерела Кавун.City. Також наші джерела неодноразово повідомляли про жахливу якість води у Голій Пристані, Олешках, Каховці, Новій Каховці. В кількох громадах Скадовського та Генічеського району часто взагалі немає води, а підвозять росіяни також непридатну для приготування їжі. З водопостачання проблеми почались одразу після того, як росіяни підірвали греблю Каховської ГЕС. З тих пір стан водопостачання лише погіршувався в окупованій Херсонщині. Фахівців не вистачає: більшість виїхали, хтось опинився в російському полоні. Відтак, лагодити системи водопостачання росіяни везуть своїх «фахівців», які не лагодять, а роблять лише гірше.

<https://kavun.city/articles/387882/voda-u-deyakh-gromadah-okupovanoi-hersonschini-nepridatna-dlya-prigotuvannya-izhi-ce-viznali-i-okupanti>

27.10.2024 У колишньому Верхньорогачицькому районі (зараз – Верхньорогачицька громада, частина Каховського району) на лівобережжі Херсонщини перманентно відсутнє водопостачання. Про це повідомили проросійські телеграм канали, цитуючи незаконного губернатора Херсонської області володимира сальдо. Він назвав проблему критичною та пообіцяв забезпечити людей району “поставками нових насосів”. Очевидно, постійна відсутність води у переважній більшості населених пунктів лівобережжя Херсонщини пов’язана із підривом росіянами у червні 2023 року Каховської ГЕС.

<https://most.ks.ua/news/url/u-kolishnomu>

27.10.2024 На ТОТ Херсонщини батьки хлопців-підлітків переховують дітей від окупантів. На тимчасово окупованому лівобережжі Херсонщини незаконна влада посилює контроль над родинами, де є хлопці підліткового віку. Про це “Новинам Приазов’я” розповіла законна директорка ліцею №3 у Новій Каховці Ірина Дубас. За її словами, хлопців 10-11 класу не випускають з тимчасово окупованих територій. “Батьки

розуміють, що вони не виїзні, тому що хлопцям по 16-18 років. Доводиться ховатися по підвалах, переїжджати в інші забиті села, де не такий сильний контроль. Якщо якась дитинка пропала із поля зору, ми звичайно дізнаємося, що сталося. Можливо там немає світла, можливо немає інтернету, і тоді ми вже чекаємо поки батьки чи сама дитина вийде до нас на зв'язок. Тому що, коли трапляється якийсь гвалт, діти терміново видаляються із всіх груп, видаляють всі номери, щоб коли там перевіряють телефони окупанти, було все чисто. Це взагалі дуже небезпечно, вони постійно пресують, постійно тримають під контролем“, – розповіла Ірина Дубас. За інформацією освітян з ТОТ Херсонщини, окупаційна влада змушує батьків віддавати дітей до захоплених шкіл, які працюють за російською програмою

<https://most.ks.ua/news/url/na-tot-hersonschini-batki-hloptsiv-pidlitkiv-perhovujut-ditej-vid-okupantiv>

27.10.2024 Патова ситуація із браком медиків на тимчасово окупованих територіях України росіяни вирішують за прикладом “мобілізації” до армії ворога. Лікарів із найвіддаленіших регіонів росії агітують приїздити в Україну на ротаційній основі. Тільки у Каланчацькій районній лікарні ТОТ Херсонщини відбулося понад десять таких ротаций. Цього разу людей в окупації лікували студенти із Мордовії. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Щоб вирішити проблему нестачі медичних працівників, окупаційна влада запроваджує програми “земський лікар” та “земський фельдшер”, які передбачають високі зарплати та різні бонуси для “добровольців” приїхати на тимчасово загарбані території України. Проте це не приносить результатів. Спостерігається тенденція, що під час надання екстреної медичної допомоги пріоритет надається російським громадянам. Це призводить до критичної ситуації в окупованих регіонах, погіршуючи епідеміологічну обстановку та гуманітарну кризу. Внаслідок цього суттєво зростає смертність серед цивільного населення.

<https://khersonline.net/lenta/342069-kreml-posiliv-praktiku-rotacy-medikv-z-rf-na-tot-ukrayini.html>

27.10.2024 Нагадування про те, що з 1 січня 2025 року мешканці тимчасово окупованих територій України без російського паспорта втратять будь які права та можливості, сьогодні наповнюють увесь кремлівський інформаційний простір. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Дійшло до залякування найбільш соціально незахищених верств населення, яке опинилося в російській окупації. До прикладу, інсулінозалежні люди не зможуть отримати життєво необхідний препарат без факту зміни громадянства. Зважаючи на відсутність медикаментів у цивільних аптеках, ця категорія хворих стає попросту приреченою. До кінця 2024 року кремль має намір “паспортизувати” все місцеве населення віком від 14 років на тимчасово окупованих територіях України. Через провал місцевих гауляйтерів та колаборантів у цій “роботі”, ворог вдався до реальних погроз.

<https://khersonline.net/lenta/342070-pasportizacya-siloyu-okupanti-shantazhuyut-ukrayincv-skasuvannyam-socalnogo-zahistu.html>

27.10.2024 Архімандрит Силуан (Пасенко), колишній пресекретар Херсонської єпархії Української Православної Церкви, приєднався до Кримської єпархії російської Православної Церкви. Про це у Facebook писав повідомив керуючий Херсонською єпархією ПЦУ, єпископ Херсонський і Таврійський Никодим. Зазначається, що наразі Силуан обіймає посаду штатного священника у храмі Трьох Святителів у тимчасово

окупованому Сімферополі. Крім того, архімандрит Силуан працював проректором Таврійської духовної семінарії.

Фото: Соцмережі

<https://khersonline.net/lenta/342086-kolishny-arhmandrit-hersonskoyi-yeparhyi-pereyshov-dokrimskoyi-yeparhyi-rpc.html>

28.10.2024 За два з половиною роки після окупації лівобережжя Херсонщини, росіяни так і не зуміли налагодити тут хоча б задовільний рівень мобільного покриття. Деякі населені пункти живуть без зв'язку взагалі. Схожа ситуація і з доступом до глобальної Мережі. Особливо страждають мешканці прибережної зони Дніпра, зокрема міста Нова Каховка та Каховка. Про це повідомляють кореспонденти ІРС-Південь, посилаючись на російські джерела. “Жителів Каховки дістала проблема із відсутністю зв'язку. Мешканці 15-кілометрової зони давно страждають від відсутності стільникового зв'язку та інтернету. Так, у людей є домашній інтернет, і з ним, начебто, все гаразд. Але варто заговорити про мобільний зв'язок... У Каховці та Таврійську просто немає зв'язку — мобільник можна використовувати як цеглу”, – повідомляють російські медіа. За словами росіян, схожа ситуація і в місті Нова Каховка. Тут мобільний зв'язок є лише вранці і ввечері, а ось вдень він чомусь відсутній. російські спеціалісти нічого з цією проблемою зробити не можуть, посилаючись на те, що Херсонщина є прифронтовим регіоном. Щоб якось виправити цю ситуацію, на окупованих територіях області свою роботу обіцяє розпочати оператор “Фенікс”, що з'явився у так званій “ДНР”. Ось тільки попри пафосну назву, “Фенікс” досі не спромігся забезпечити якісним зв'язком навіть окуповану частину Донеччини.

<https://khersonline.net/lenta/342124-naselennya-lvoberezhzhya-hersonschini-prodovzhuye-skarzhitis-na-vdsutnst-moblnogo-pokrittya-ta-stablного-nternetu.html>

28.10.2024 На тимчасово окупованих територіях загарбники роздають захоплене житло зрадникам, які уклали контракт зі зс рф. Житло роздають як “службове”, тобто не на постійній основі. Майно надають тим зрадникам, які не мають своє майно. Заселяють зрадників у квартири тих українців, які втекли від окупації. Зауважимо, що при цьому виплати за укладання контракту зі зс рф для зрадників з ТОТ є суттєво

меншими ніж в інших регіонах імперії, адже життя зрадників для кремля не вартує нічого.

<https://khersonline.net/lenta/342121-rosyani-rozdayut-zahoplene-zhitlo-zradnikam-yak-pshli-na-sluzhbu-v-armyu-okupantv.html>

28.10.2024 Незаконний “губернатор” лівобережжя Херсонщини, зрадник володимир сальдо, демонстративно передав військовим рф партію дронів DJI Mavic. Ці БПЛА окупанти використовують для атак правобережжя області, зокрема переробляють їх під скид вибухівки та гранат. Від цих атак здебільшого страждає мирне населення прибережних районів, зокрема обласного центру, тож сальдо своїми руками надає росіянам засоби для вбивства херсонців. Про це повідомляють кореспонденти “ІРС-Південь” з посиланням на російські медіа. “Сьогодні наші бійці, що борються на передовій у Херсонській області, отримали нове поповнення: дрони Mavic та позашляховик «Нива». Ці безпілотники, на додаток до державного забезпечення, значно розширяють можливості розвідки та дозволять завдати точних ударів по цілях. Новий автомобіль також полегшить переміщення бійців та постачання, що особливо важливо в умовах бойових дій”, – повідомляють росіяни.

<https://khersonline.net/lenta/342114-saldo-peredav-rosyskim-vyskovim-droni-yak-vikoristovuyutsya-dlya-atak-po-hersonu.html>

29.10.2024 До кінця 2024 року кремль має намір "паспортизувати" все місцеве населення віком від 14 років на правобережній частині Херсонщини та на інших тимчасово окупованих територіях України. Через провал місцевих гауляйтерів та колаборантів у цій "роботі", ворог вдався до реальних погроз. Про це повідомили в пресслужбі Центру національного спротиву. У дописі зазначається, що нагадування про те, що з 1 січня 2025 року мешканці тимчасово окупованих територій України без російського паспорта втратять будь-які права та можливості, сьогодні наповнюють увесь кремлівський інформаційний простір. "Дійшло до залякування найбільш соціально незахищених верств населення, яке опинилося в російській окупації. До прикладу, інсулінозалежні люди не зможуть отримати життєво необхідний препарат без факту зміни громадянства. Зважаючи на відсутність медикаментів у цивільних аптеках, ця категорія хворих стає попросту приреченою", - йдеться у повідомленні пресслужби.

<https://intent.press/news/okupaciya/2024/na-okupovanih-teritoriyah-okupanti-vzyali-v-zaruchniki-insulinozalezhnih-lyudej>

30.10.2024 На окуповані території України росіяни з 2022 року передали 250 тисяч екземплярів книжок пропагандистської літератури. Так звані заклади культури окупованих територій України отримали від росіян з 2022 року 250 тисяч екземплярів книг та понад 1500 одиниць експозиційно-виставкового обладнання, вітрин, комп'ютерної та оргтехніки. Про це повідомляють окупаційні медіа. Комунікують це як гуманітарну допомогу для музеїв, хоча йдеться не лише про музеї. Наразі росіяни готують чергову партію пропагандистської літератури до окупованої території Херсонщини. Загалом росіяни протягом лише 2024 року щонайменше тричі направляли вантажі з пропагандистською літературою до Херсонщини, зокрема — підручники, в яких кілька разів переписували історію.

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/755593-na-okupovani-teritorii-ukraini-rosiyani-z-2022-roku-peredali-250-tisyach-ekzemplyariv-knizhok-propagandistskoi-literaturi>

30.10.2024 На тимчасово окупованому лівобережжі Херсонської області відкрили розподільний газопровід “Щасливцеве — Генічеськ”. Про це повідомляють підконтрольні окупаційній владі медіа. За їхніми даними, наразі збудовано 11 кілометрів газопроводу з 18 запланованих. За словами так званого губернатора лівобережжя Херсонської області володимира сальда, котельні вже можуть підключатися до нового газопроводу. Нагадаємо, що сальдо вже понад рік обіцяє збудувати газопровід із Криму в Херсонську область. Ще у березні минулого року він заявляв, що нову газову гілку планують прокласти із Джанкоя (Крим) до тимчасово окупованого Генічеська.

<https://most.ks.ua/news/url/okupatsijna-vlada-zajavila-pro-vidkrittja-gazoprovodu-na-tot-hersonschini>

30.10.2024 Окупанти більше не забезпечуватимуть житлом “евакуйованих” з правобережжя Херсонщини. Незаконний губернатор тимчасово окупованого лівобережжя Херсонської області володимир сальдо скасував указ, згідно з яким, громадяни які були “евакуйовані” з правобережжя області у 2022 році, забезпечуються житлом. Указ про скасування опубліковано на сайті незаконної адміністрації. Нагадаємо, 8 жовтня 2022 року так звана військово-цивільна адміністрація Херсонської області оголосила про добровільну евакуацію з окупованого правобережжя Херсонщини. 16 жовтня росіяни розпочали вивозити незаконно створені державні установи з Херсона на лівобережжя. 10 листопада незаконна влада повідомила про припинення евакуації через відсутність охочих. Згідно з їхніми даними, тоді з правобережжя області було “евакуйовано” близько 70 тисяч людей. Їх розміщали у так званих пунктах тимчасового проживання, переважно це були захоплені росіянами готелі та пансіонати у курортних населених пунктах лівобережжя області – Залізному Порту, Скадовську, Генічеську або ж вивозили до регіонів рф.

<https://most.ks.ua/news/url/okupanti-bilshe-ne-zabezpechuvatimut-zhitlom-evakujovanih-z-pravoberezhzhja-hersonschini>

30.10.2024 На тимчасово окупованих територіях півдня місцеві колаборанти погрожують не давати тепло тим, хто не переуклав договір з постачальниками тепла. Про це повідомляє Центр національного спротиву. Проте для переукладання договору треба переоформити право власності на квартиру відповідно до законів окупанта, а також мати паспорт рф. Таким чином фактично тепло можна отримати лише за наявності червоної макулатури. Таким чином ворог вкотре порушує міжнародне гуманітарне право й примушує українців отримувати паспорт рф, адже не визнає право української нації на існування.

<https://khersonline.net/lenta/342242-na-pvdn-tot-vorog-pogrozhuje-ne-davati-opalennya-tim-hto-ne-otrimav-pasport-rf.html>

31.10.2024 росіяни продовжують наповнювати заклади культури в окупації російськими експонатами, технікою та перероблювати оздоблення, маскуючи це під оновлення та модернізацію. Так, росіяни повідомили про модернізацію Скадовського краєзнавчого музею. Здебільшого модернізація полягає у заміні українських експонатів на російські, вивішуванні російського прапора та завезенні пропагандистських елементів. Так, наразі росіяни разом із колаборантами похизувались віртуальним

кінозалом — це просто великий екран, встановлений посеред експозиції. Віртуальним концертним залом росіяни назвали можливість просто дивитись якісь виступи з різних локацій в росії. Загалом відомо про те, що росіяни за підтримки місцевих колаборантів вивезли частину експонатів зі скадовського музею. Проте обсяги наразі невідомі.

<https://skadovsk.rayon.in.ua/news/756036-rosiyani-namagayutsya-povnistyu-pereobladnati-skadovskiy-kraeznavchiy-muzej>

31.10.2024 28 жовтня незаконно створена Херсонська обласна дума прийняла закон “Про спеціалізований житловий фонд Херсонської області”. Документ опубліковано на сайті окупаційної адміністрації. Згідно із так званим законом, на ТОТ Херсонщини формується житловий фонд, до якого входять житлові приміщення, збудовані або реконструйовані за бюджетний кошт, державне житло, звільнене у зв’язку з “вибуттям громадян”, або будь-яке інше придатне житло. Спеціалізований житловий фонд розподіляється на види: службові житлові приміщення, житло у гуртожитках, житло маневрового фонду, житло у будинках соціального обслуговування, житло тимчасового поселення переселенців, житло тимчасового поселення біженців, приміщення соцзахисту та житлові приміщення для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Також закон передбачає облік громадян, які потребують житла.

<https://most.ks.ua/news/url/na-tot-hersonschini-stvorili-spetsializovaniy-zhitloviy-fond>

31.10.2024 росіяни хочуть заповнити вакансії в окупаційних адміністраціях так званими ветеранами, для цього проводять навчання бойовиків на території рф. Терористів навчають в Сенежі (московська область) в межах програми “час героїв”. після навчання бойовики відправляються на стажування в адміністраціях. Водночас колаборанти також проходять додаткове навчання у п’ятигорську. Наразі туди вивезли 35 осіб, йдеться про голів райрад та заступників з ТОТ сходу України. Дефіцит кадрів виник в результаті того, що переважна більшість місцевого населення не співпрацює з ворогом попри роки окупації й штучно створену росіянами гуманітарну кризу.

<https://khersonline.net/lenta/342279-okupanti-gotuyut-zapovniti-defcit-v-roa-veteranami-svo.html>

31.10.2024 В окупаційних школах немає опалення, гарячого харчування і мало підручників. «Найближчими днями завершимо запуск опалення у всіх соціальних об’єктах області, - повідомив у своєму телеграм-каналі голова окупаційного уряду Херсонської області андрей алексеевко. - У стаціонарах лікарень, інтернатах, працюючих дитсадках батареї вже гарячі - залишаються декілька проблемних об’єктів, де завершимо протягом тижня». Але він і раніше багато чого обіцяв, чого так і не сталось. Тим часом, в окупаційних школах, і крім відсутності опалення, проблем вистачає. «Скільки можна знущатись над дітьми? - спитав, наприклад, через окупаційний телеграм-канал «Капітан Очевидность в Херсоне» дописувач з Щасливцевого Генічеського «муніципального округу». - Школа і дитсадок с. Щасливцеве мало того, що без опалення, дубарина, діти хворіють, так ще й перестали качати каналізаційну яму, у результаті чого всі фекалії йдуть назовні, стоїть сморід, туалети закриті для дітей. Куди дивиться відділ освіти і міністр освіти, які знаходяться не так далеко від нас? По проблемі опалення, настільки я знаю, не лише у нас така ситуація, але і по інших селах. Я вже мовчу про істотну нестачу підручників і забезпечення гарячим харчуванням». Раніше той самий канал цитував іншого дописувача: «А чому у школах немає гарячого харчування для всіх і майже немає

підручників? А по Таврії ТБ сказали, що всім забезпечено. Конкретно, проблема існує у Генічеському районі». Насправді, в інших - точно така ж картина. Хоча, якщо говорити про російські підручники, то вони дітям і не треба. Забезпечення шкіл окупованого лівобережжя підручниками окупанти поклали на регіони-«шефи». Окупаційне «Новое.Медиа» повідомило, що Кабардино-Балкарія вже направила у регіон 12 тисяч підручників з 1 по 11 класи. Незважаючи на запевнення окупантів про можливість вивчення у їхніх школах української, у посилках - «Русский родной язык» і «Родная русская литература».

<https://khersonline.net/lenta/342292-v-okupacynih-shkolah-nemaye-opalennya-garyachogo-harchuvannya-malo-pdruchnikv.html>

31.10.2024 Так званий губернатор Херсонської області володимир сальдо нагородив орденом співробітницю окупаційного Соцфонду ольгу саламатіну у Великій Лепетисі на лівобережжі області. Про це повідомили проросійські телеграм канали. саламатіна – у минулому вчителька початкових класів у Великолепетиському опорному ліцеї. Грамоти від Сальдо також отримали ще дві співробітниці окупаційної клієнтської служби – ірина карпенко та ганна поляк, ідеться у дописі.

Фото: росЗМІ

<https://khersonline.net/lenta/342293-za-zaslugi-pered-hersonskoyu-oblastyu-saldo-nagorodiv-spvrobtnicyu-okupacynogo-socfondu-u-veliky-lepetis.html>

Інформація про евакуацію цивільного населення та підприємств з міста Херсон та Херсонської області

22.10.2024 Сьогодні вранці ювенальні поліцейські Херсонського районного управління поліції під загрозою російських обстрілів евакуювали до безпечного місця родину з прибережної Антонівки. Про це повідомляє пресслужба поліції Херсонської області. До поліції з проханням про негайну евакуацію звернулася 45-річна жінка, яка більше не могла жити з двома дітьми в умовах постійної загрози та ховатися у підвалі. Ювенальні поліцейські розробили безпечний план евакуації та на спеціальному броньованому автомобілі під загрозою обстрілів виїхали до населеного пункту. В

Антонівці їй вже чекала мати з двома підлітками. Ювенали забезпечили для родини всі заходи безпеки та максимально швидко доправили до безпечного місця, де передали її представникам місцевої влади. Згодом сім'я має намір вирушити до Києва.

Фото: Національна поліція

<https://khersonline.net/lenta/341825-yuvenaln-polceysk-evakuyuvai-matr-z-dvoma-dtmi-z-nayblsh-obstrlyuvanogo-rayonu-hersonskoyi-gromadi.html>

24.10.2024 З тимчасово окупованого лівобережжя Херсонської області на підконтрольну Україні територію евакуювали трирічну дівчинку разом із родиною. Про це у Telegram 24 жовтня повідомив керівник обласної військової адміністрації Олександр Прокудін. Наразі сім'я знаходиться у безпеці та отримує усю необхідну допомогу. Над їх поверненням працювала команда Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця, йдеться у дописі. Загалом, від початку 2024 року з ТОТ Херсонщини вдалося вивезти вже 218 дітей, поінформував очільник ОВА.

<https://suspilne.media/kherson/865037-z-timcasovo-okupovanoi-hersonsini-evakuuvai-triricnu-ditinu>

27.10.2024 З тимчасово окупованого лівобережжя Херсонської області на підконтрольну Україні територію повернули 16-річного хлопця. Про повернення підлітка повідомляється у Facebook на сторінці організації “Save Ukraine”. Микита — звичайний 16-річний хлопець, який любив спорт і завжди збирав друзів, щоб пограти у футбол. Та його безтурботне дитяче життя різко перервала війна. На момент повномасштабного вторгнення хлопець гостював у родичів, там його й застала окупація. Пам'ятає, як щодня із хвилюванням слідкував за новинами. Адже дуже близько до його дому російські війська бомбили аеропорт, а він не міг зв'язатися з батьками. Підліток майже два роки був відірваним від батьків, увесь час жив у родичів і допомагав по господарству. Тим часом батьки Микити шукали можливість повернути його додому. російських документів у сина не було, батьків на територію країни-окупанта не пускають. А виїхати неповнолітній дитині без супроводу дорослих і документів неможливо. Микита вже навіть вірити перестав, що у батьків вийде його звідти забрати. Та залишатися там вже було небезпечно, адже окупанти погрожували з вересня почати штурмувати будинки й перевіряти документи. На щастя, мама Микити вчасно

звернулася за допомогою до Save Ukraine. Важко передати словами емоції батьків та Микити, коли вони зустрілися після тривалої розлуки.

<https://khersonline.net/top/342071-na-pdkontrolnu-ukrayin-teritoryu-z-tot-hersonschini-povernuli-16-rchnogo-hlopcya.html>

28.10.2024 В рамках президентської ініціативи Bring Kids Back UA волонтерам Save Ukraine вдалося евакуювати з тимчасово окупованих територій Херсонської області та Криму ще п'ятьох дітей. Про це у Telegram 28 жовтня повідомив керівник організації "Save Ukraine" Микола Кулеба. Родина 9-річного Данила з перших днів війни була вимушена ховатись у підвалі від російських обстрілів та вибухів. Після підриву військами рф Каховської ГЕС сім'я майже тиждень жила на горищі власного будинку, рятуючись від повені, згадує хлопець. Його дідусь на тлі стресу втратив зір, а сам Данило отримав психологічну травму і замкнувся у собі, йдеться у повідомленні Миколи Кулеби. Коли команда "Save Ukraine" подарувала хлопцю український прапор, той розплакався, але так нічого і не сказав, написав керівник благодійної організації.

<https://suspilne.media/kherson/867779-z-tot-hersonsini-i-krimu-evakuuvali-patoh-ditej>

29.10.2024 Ще шестеро сімей – нарешті на підконтрольній Україні території. З поки що окупованого лівобережжя області волонтерам вдалося повернути шістьох дітлахів. Це – двоє дівчаток і четверо хлопчиків, яким від 8 до 16 років. Серед повернутих – одна опікунська сім'я, яка виховує дівчинку, позбавлену батьківського піклування. Разом і з нею евакуювали її повнолітнього брата. Завдяки рятувальній операції, яку провела організація "Save Ukraine", малеча може забути про пережиті жахи. Зокрема, про те, як їх змушували відвідувати так звані "російські школи", що мають більше спільного не з освітою, а з ворожою пропагандою.

<https://t.me/olexandrprokudin/4838>

Інформація щодо розмінування території Херсонської області

24.10.2024 Динаміка розмінування Херсонщини за останній тиждень — на інфографіці.

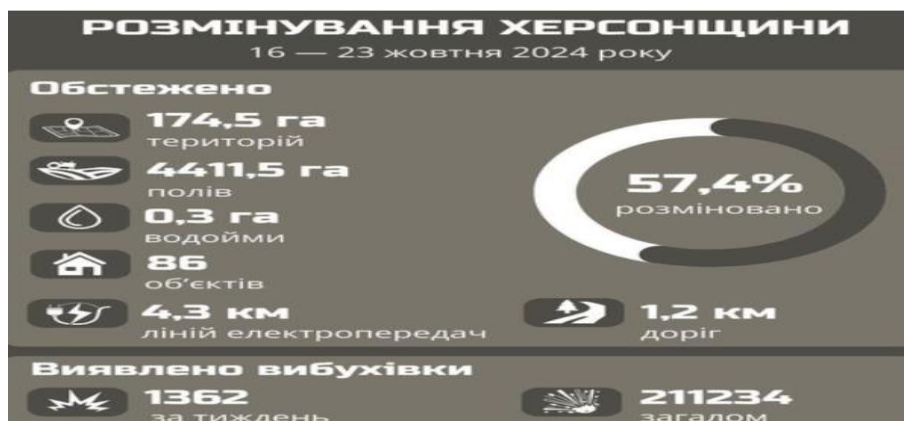

Фото: Херсонська ОВА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

25.10.2024 На узбережжі річки поблизу одного з населених пунктів Бериславського району Херсонської області піротехніки виявили 9 мін. Про це повідомляє Головне управління ДСНС України у Херсонській області. У дописі йдеться, що всі міни виявили на одній локації. Усі з них вдалось знешкодити.

<https://vgoru.org/novini/u-berislavskomu-raioni-na-berezi-ricki-viiavili-ta-zneskodili-mini-armiyi-rf>

31.10.2024 Ні на день не припиняють роботи з розмінування правобережної Херсонщини. Динаміка робіт за останній тиждень – на інфографіці.

Фото: Херсонська ОДА

<https://www.facebook.com/khoda.gov.ua>

Запорізька область

Інформація щодо злочинів та геноциду проти громадян України, які знаходяться на тимчасово окупованій території Запорізької області

22.10.2024 Південний окружний військовий суд у російському Ростові-на-Дону оштрафував 27-річного мешканця окупованого Мелітополя Олександра Плисюка у справі про заклики до тероризму на 700 тисяч рублів. Про це повідомляє "Міжнародна асоціація "Меморіал". Приводом для порушення справи стала фотографія Плисюка біля стіни з написом «Смерть путіну!», опублікована на його сторінці у «ВКонтакте» у 2017 році. російське звинувачення просило призначити чоловікові 300 тисяч рублів штрафу, посилаючись на те, що він визнав провину, має позитивні характеристики та виховує неповнолітню дитину. Під час засідання Плисюк заявив, що «вчинив жахливий вчинок», а путін «веде правильну політику». Його звільнили у залі суду. Про переслідування мелітопольця стало відомо у березні 2024 року. У цей момент він перебував під арештом за адміністративною статтею про порушення режиму воєнного стану (ч.1 ст. 20.5.1 КоАП рф). Чому саме причину його спочатку затримали – невідомо. У серпні справу Плисюка передали до суду. Його внесли до переліку «екстремістів та терористів» росфінмоніторингу.

<https://ru.krymr.com/a/news-rf-sud-shtraf-na-700-tysyach-zhitelya-melitopolya/33167885.html>

23.10.2024 Заступник голови Бердянської районної ради Віктор Дудукалов зазначив, що окупанти прирівнюють проукраїнську позицію до хвороби в умовах

окупації. Про це він сказав в етері телеканалу "Еспресо". "Правозахисники почали повідомляти про випадки, коли за виявлення проукраїнської позиції, навіть неповнолітніх, можуть відправити на примусове психіатричне лікування, встановивши відповідний діагноз. Таким чином, окупанти фактично прирівнюють проукраїнську позицію до хвороби в умовах окупації", - зауважив Дудукалов. За словами заступника голови Бердянської районної ради, окупанти вибудували цілу репресивну систему - від поліцейських до судової влади, і, зрештою, каральних закладів, щоб придушити будь-які прояви проукраїнської позиції. "Це нагадує радянську практику, коли примусове психіатричне лікування ставало "квитком в один кінець" - фактично шляхом до тривалого перебування в психіатричній лікарні. Сьогодні такі заходи застосовують до неповнолітніх, але дорослі можуть отримати реальні терміни ув'язнення. Я знаю випадок, коли хлопець отримав 7 чи 8 років за коментарі в соціальних мережах, де він підтримував "Азов", - наголосив Дудукалов.

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyye-okupanti-vidpravlyayut-proukrainskikh-pidlitkiv-na-primusove-psikhiatrichne-likuvannya-zastupnik-golovi-berdyanskoj-rayradi>

24.10.2024 Тіла розстріляних влітку 2023 року в Бердянську підлітків Тиграна Оганнісяна і Микити Ханганова окупаційна влада, ймовірно, таємно поховала влітку цього року, повідомив проєкту Радіо Свобода «Новини Приазов'я» адвокат, представник родини Тиграна Оганнісяна Андрій Яковлев. «Це було таємне поховання. Річ у тому, що у них (підлітків) було звинувачення по статті, яка там передбачає обвинувачення у «терористичній діяльності». І оскільки ця справа була закрита, умовно за nereабілітуючих обставин, хлопців немає, відповідно, вони закрили справу, не продовжували розслідування. В них є правило, що за таких обставин вони не віддають тіла рідним і ховають таємно. Але це не було офіційним актом, де можна рідні повідомити про те, що дійсно в таких-то могилах лежать тіла. Вони відповідають офіційно про те, що через таке їхнє законодавство поховання не передбачено. Але Бердянськ – невелике місто і сумніватися в тому, що їх поховали, підстав немає», – розповів адвокат.

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-berdiask-vbyti-pidlitky/33171617.html>

24.10.2024 російські загарбники продовжують влаштовувати фейкові судилища над мирними жителями, цинічно викраденими російськими спецслужбами. Навіть відсутність російського паспорта не бентежить окупантів і вони виносять громадянам іншої держави липові вирокі з величезними термінами ув'язнення. Звісно, більшу частину таких справ просто сфабриковано, і жителів захопленого регіону судять виключно за патріотизм і любов до Батьківщини. Так званий «Запорізький обласний суд» у Мелітополі ухвалив вирок за липовою кримінальною справою щодо 41-річного громадянина України Дмитра Шайноги. Викрадений житель Запорізької області визнаний винним у шпигунстві.

Фото:Скріншот росТГ

За даними окупантів, молодик сприяв звільненню окупованого регіону і в період із серпня по жовтень 2022 року передавав координати російських загарбників і техніки ворога українським спецслужбам. А передані дані нібито могли бути використані для нанесення вогневих ударів по місцях дислокації російських військових. Чи справді 41 річний Дмитро Шайнога передавав координати рашистів перевірити не є можливим через окупацію регіону. 11 жовтня 2022 року він був викрадений російськими спецслужбами в Токмаку, і за три тижні після затримання переведений в одну з катівень Мелітополя.

[https://ria-m.tv/ua/news/363173/vikrali-v-tokmaku-trimali-v-melitopoli-okupanti-vlashtuvali-sudilische-nad-ukraintsem-vikradenim-dva-roki-tomu-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/363173/vikrali-v-tokmaku-trimali-v-melitopoli-okupanti-vlashtuvali-sudilische-nad-ukraintsem-vikradenim-dva-roki-tomu-(foto).html)

24.10.2024 На тимчасово окупованих територіях Запорізької області українських підлітків відправляють на примусове психіатричне лікування за антиросійську позицію, відомо вже про 48 подібних випадків. Ситуацію в ефірі телеканалу FREEDOM прокоментував заступник голови Бердянської районної ради Віктор Дудукалов. Випадки відправлення підлітків на примусове лікування підтвердили також адвокати Східної правозахисної групи, що працює на тимчасово окупованих територіях. Наразі місцеперебування і подальша доля підлітків невідома. “Наразі, де ці діти та підлітки перебувають — невідомо, проте потенційних установ для подібних заходів в окупантів достатньо. Інтернати є в Бердянську, у Преславі Бердянського району, є в Калинівці Бердянського району тощо”, — сказав Дудукалов. Заступник голови райради наголосив, що примусове лікування для підлітків окупанти застосовують за коментарі в соціальних мережах, у яких висловлено проукраїнську позицію. Дорослим у реаліях окупації загрожують тривалі тюремні терміни. “Це настільки моторошно і по-блюзнірськи звучить, що вони людину мають визнати психічно хворою через те, що вона має проукраїнську позицію. Це зараз взагалі який рік? Це 1937-й виходить насправді. Примусове лікування уже давним-давно кануло в Лету у цивілізованому світі. Однак такі реалії окупації супроводжують життя наших людей, на жаль. Під загрозою ще перебувають десятки підлітків, перспективи в цьому напрямку дуже погані. Бути проукраїнським — це значить бути репресованим з усіх боків”, — сказав Дудукалов. У пріоритетах окупаційної влади перебуває пропаганда агресивної війни, на противагу комунальним, медичним і соціальним витратам. Зокрема у жовтні на пропаганду серед молоді в Бердянську рф виділила понад 30 млн рублів. “Це пріоритет. Номер один — це

війна, номер два — це пропаганда. Дуже серйозний їхній пріоритет — продовжувати перепрошивання молоді, підлітків. Не так давно з лікарні Бердянська була інформація про те, що на пропаганду в лікарні, так звану інформаційну політику, було виділено більше грошей, ніж на медикаменти. Можна було б 30 мільйонів витратити на погашення майже півтора місяця боргів із зарплати водоканалу. Боргів безліч на різних підприємствах. Гроші є куди витратити. На людей. Але пріоритетом, повторюся, залишається пропаганда, тому що це цікавить окупантів”, — наголосив заступник голови Бердянської райради.

<https://uatv.ua/uk/karalna-psyhiatriya-za-proukrayinski-komentari-v-sotsmerezah-diyi-okupatsijnoyi-vlady-prokomentuvaly-v-berdyanskij-rajradi>

26.10.2024 Окупанти стверджують, що Максим займався тероризмом у Запорізькій області. Мешканця Мелітополя окупанти звинуватили у тероризмі та засудили до 16 років ув'язнення. Про це повідомляє "РІА-Південь". За версією окупантів, Максим Воробйов вступив до терористичного угруповання та влаштовував теракти на території Запорізької області. Він навіть схилив до терористичної діяльності свого знайомого, з яким вони збирали саморобні вибухові пристрої.

Фото: zprz.city

22 квітня 2023 року Максим нібито підірвав три локомотиви окупантів на території Мелітопольського локомотивного депо державного підприємства "Мелітопольська залізниця". "Після цього" його затримали. Після півтора року чоловік уклав угоду про співпрацю зі слідством та визнав свою провину. Південний окружний військовий суд засудив Максима до 16 років ув'язнення. Три роки він просидить у в'язниці, решту - у виправній колонії суворого режиму. Крім того, йому призначили штраф у розмірі 500 тис. рублів.

https://zprz.city/news/view/ta-quot-pidirvav-tri-lokomotivi-ta-quot-okupanti-zasudili-meshkantsya-melitopolya-na-16-rokiv?utm_source=ukr.net&utm_medium=referral&utm_campaign=rss

27.10.2024 Станом на жовтень 2024 року у регіоні вже понад 9 місяців працює Центр з розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин у Запорізькій області. З початку його роботи до центру звернулися понад 2,5 тисячі людей, що втратили зв'язок

з родичами, які перебували у зонах бойових дій або в окупації. Про це повідомила у коментарі «Відбудові. Запоріжжя» Олена Орешкіна, представниця Уповноваженого з питань зниклих безвісти за особливих обставин у Запорізькій області. Шукати зниклих людей допомагає регіональний центр Уповноваженого з питань зниклих безвісти за особливих обставин у Запорізькій області. В середньому до них звертається до 50 людей. Це як рідні військових, які отримали сповіщення з ТЦК, так і рідні цивільних, які дізнались про їхнє ув'язнення. Також у Запоріжжі більше 9 місяців працює Центр з розшуку осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. До його складу входять працівники поліції області, включно з слідчими, оперативниками та спеціалістами-криміналістами. З початку роботи центру до нього звернулися понад 2,5 тисячі людей, що втратили зв'язок з родичами, які перебували в зоні бойових дій або ж на окупованих територіях. Фахівці встановили долю майже 1200 зниклих людей, включаючи тих, хто потрапив у полон. Представниця Уповаженого зазначила, що обидва центри співпрацюють між собою.

<https://vidbudova.zp.ua/skilky-zhyteliv-zaporizkoi-oblasti-perebuvauiut-u-poloni>

29.10.2024 44-річного мешканця Бердянська загарбники звинувачують в розміщенні в мережі заклику до екстремістської діяльності. Відповідно до російського законодавства чоловіку загрожує до 5 років за ґратами. Про це повідомляє окупаційна прокуратура Запорізької області. За версією загарбників цьогоріч у квітні чоловік розмістив в соціальній мережі фотозображення людського черепа у пошкодженій армійській касці та символікою з пояснювальним написом, що начебто містить заклик до насильницьких дій стосовно групи осіб, об'єднаної за національною ознакою. Що це за «національна ознака» загарбники не уточнюють.

<https://1news.zp.ua/za-post-v-soczseti-okkupanty-sudyat-zhitylya-berdyanska-emu-grozit-tyuremnoe-zaklyuchenie>

29.10.2024 російські загарбники посилюють репресії людей, які будь-яким чином не згодні з окупаційним режимом. Населення залякують штрафами та ув'язненням. Про це повідомили у Бердянській міській військовій адміністрації. Людину, яка будь-яким чином виказала проукраїнську позицію загарбники можуть притягнути до відповідальності за ст. 354.1 «Реабілітацію нацизму» Кримінального кодексу рф. Цю статтю окупаційна влада Бердянська використовує для залякування місцевого населення. «Критичні висловлювання про дії СРСР, альтернативні погляди на історичні події чи навіть звичайні патріотичні пости в соцмережах – все це може стати приводом для кримінального переслідування. Цей закон – інструмент репресій, спрямований на придушення української ідентичності та залякування патріотів на окупованих територіях», – йдеться в повідомленні. Стаття передбачає до 300 тисяч рублів штрафу та примусові роботи, або до 3 років позбавлення волі у звичайних випадках, чи до 5 років – якщо використовувались ЗМІ чи інтернет.

<https://1news.zp.ua/zalyakuyut-lyudei-shtrafami-ta-uvyaznennyam-okupanti-posilyuyut-represi%dl%97-u-zaporizkii-obl>

30.10.2024 російські окупанти відкрили у Запорізькій області нове відділення судово-психіатричної експертизи. Вони відкрито заявляють, що працюватимуть, зокрема, з дітьми та планують щорічно проводити понад 600 експертиз. Про це повідомили у Бердянській міській військовій адміністрації. окупаційна влада почала

використовувати психіатричні заклади як інструмент репресій проти українських підлітків. За даними правозахисників, дітей можуть примусово помістити до психіатричних закладів. Загарбники це подають як «лікування підозрюваних у злочинах проти режиму». Такі дії відбуваються ще на етапі досудового розслідування. Цьогоріч лише в тимчасово окупованій Донецькій області загарбники притягли до відповідальності 161 неповнолітнього, 48 з них відправлено на примусову психіатрію. «окупанти розширюють мережу таких закладів. У Запорізькій області відкрито нове відділення судово-психіатричної експертизи, яке відкрито заявляє про роботу у тому числі з неповнолітніми та плани проводити понад 600 експертиз на рік. Такі каральні методи можуть розповсюдитись і на мешканців Бердянська. Такі дії окупантів можуть мати важкі довготривалі наслідки для психічного здоров'я українських дітей», – пише Бердянській міській військовій адміністрації.

<https://1news.zp.ua/v-zaporozhskoj-oblasti-okkupanty-budut-otpravlyat-na-prinuditelnyu-psihiatriyu-detej-s-proukrainskoj-pozicziej>

30.10.2024 В окупованому Мелітополі співробітники російських спецслужб знову затримали мирну мешканку. Цього разу до їхніх застінок потрапила співробітниця медустанови. Мелітопольчанку звинувачують у тому, що вона передавала відомості про переміщення російської техніки та особового складу до українського чат-боту. окупанти вважають, що інформація могла бути використана для завдання ракетних ударів по їх розташуванням. Заарештували жінку просто на робочому місці. Ймовірно, вона працювала лікарем або медсестрою в одному з лікувальних закладів. За законами жанру, рашисти змусили затриману каятись на камеру. Їй довелося сказати, що з вересня минулого року вона займалася протиправною діяльністю. Оскільки медпрацівниця була змушена отримати російський паспорт, її звинувачують у "державній зраді". За цей злочин їй загрожує багаторічний тюремний термін.

Фото: ria-m.tv/ua

[https://ria-m.tv/ua/news/363608/u-melitopoli-fsbshniki-zatrimali-jinku-medika-priamo-na-robochomu-mistsi-zvinuvachuyut-u-derjzradi-\(video\).html#google_vignette](https://ria-m.tv/ua/news/363608/u-melitopoli-fsbshniki-zatrimali-jinku-medika-priamo-na-robochomu-mistsi-zvinuvachuyut-u-derjzradi-(video).html#google_vignette)

Інформація щодо наслідків екогеноциду рф у Запорізької області

22.10.2024 Від початку повномасштабного вторгнення рф докільню Запорізької області завдано збитків на понад 16 мільярдів гривень. Про це сьогодні, 22 жовтня, повідомили у пресслужбі Державної екологічної інспекції Південного округу. Так, зазначається, що з 24 лютого 2022 року сума збитків за забруднення ґрунтів та засмічення земель будівельними відходами та уламками бойових частин ракет і снарядів у Запорізькій області становить понад 16 мільярдів 2 мільйони 920 тисяч гривень.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/863301-za-cas-povnomasstabnogo-vtorgnenna-dovkillu-zaporizkoi-oblasti-zavdano-zbitkiv-na-ponad-16-mlrd-grn-ekoinspekcia>

26.10.2024 Від початку повномасштабного вторгнення та станом на 1 жовтня загальна сума збитків через забруднення та засмічення землі через бойові дії у Запорізькій області складає понад 16 млрд 002 млн 920 тисяч гривень. Про це повідомляє Державна екологічна інспекція Південного округу. Надалі проведені розрахунки передадуть до правоохоронних органів та долучать до кримінальних справ. Співробітники Держекоінспекції Південного округу продовжують розраховувати збитки, які нанесені докільню Запорізької області під час збройної агресії та бойових дій. Щоденно інспектори опрацьовують факти забруднення ґрунтів та засмічення земель будівельними відходами та уламками бойових частин ракет і снарядів.

<https://1news.zp.ua/ushherb-ot-zagryazneniya-zemli-iz-za-boevyh-dejstvij-v-zaporozhskoj-oblasti-prevysil-16-milliardov-griven>

Інформація про ракетно-дронові удари та обстріли військами рф по місту Запоріжжя та населеним пунктам Запорізької області

22.10.2024 Двоє людей, які дістали поранень внаслідок ракетного удару по Запоріжжю 21 жовтня, перебувають в лікарні у важкому стані, ще шестеро — у стані середньої важкості. Про це сьогодні, 22 жовтня, повідомив очільник ЗОВА Іван Федоров в етері марафону "Єдині новини": "армія рф завдала удар скоріш за все ракетою "Іскандер" по житловій забудові Запоріжжя. 11 людей госпіталізували. Серед людей, які отримали поранення внаслідок російської атаки, є одна дитина", — зазначив посадовець. Станом на 14:00 22 жовтня, за словами Івана Федорова, кількість поранених зросла до 20 людей.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/863219-stan-travmovanih-vnaslidok-raketnogo-udaru-po-zitlovomu-kvartalu-zaporizza-so-vidomo>

23.10.2024 У Василівському районі Запорізької області, окупанти вчергове завдали удару по цивільній автівці. Про це інформує голова Запорізької ОВА Іван Федоров. Противник поцілив дроном по автомобілю, який рухався між селищами Степногірськ та Приморське. Загинули двоє чоловіків — 40 та 73 років.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/23/dva-zhytlya-obirvav-vorozhyj-udar-po-cyvilnij-avtivczi-u-zaporizkij-oblasti>

24.10.2024 У середу, 23 жовтня, війська рф скинули на Запорізьку область шість авіабомб, здійснили 174 БПЛА-атаки, вісім разів вдарили з реактивних систем залпового вогню та завдали 128 ударів з артилерії по мирних населених пунктах Пологівського та Василівського районів. Внаслідок влучання FPV-дрона по цивільній

автівці у Василівському районі загинули двоє чоловіків 40 та 73 років. Про це повідомляє Національна поліція Запорізької області. Поліцейські зареєстрували вісім повідомлень про руйнування об'єктів цивільної інфраструктури. Пошкоджені та зруйновані будинки та транспортні засоби мешканців.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Відкриті кримінальні провадження за фактом порушення законів та звичаїв війни (ч.ч. 1, 2 ст. 438 Кримінального кодексу України).

<https://1news.zp.ua/shest-aviabomb-174-bpla-ataki-i-dvoe-pogibshih-posledstviya-obstrelov-zaporozhskoj-oblasti-23-oktyabrya-foto>

24.10.2024 Минулої доби, 23 жовтня, у Запорізькій області під час атаки БПЛА по території підстанції знеструмлювалось обладнання та побутові споживачі. Про це повідомили в Міненерго. відомо, що живлення було відновлено за резервною схемою. За інформацією Запоріжжяобленерго, вчора ввечері падіння ворожого ударного дрону спричинило руйнування в електромережах Запорізького району. Без світла залишились 1212 родини. Попри напружену безпекову ситуацію, бригадам «Запоріжжяобленерго» вдалося максимально оперативно заживити знеструмлених споживачів. Також енергетики повернули світло до 2569 домівок у м. Запоріжжя, чие енергоживлення переривалося через пошкодження кабельної лінії електропередачі. Станом на 09:00 24 жовтня внаслідок бойових дій на прифронтових територіях Запорізької області без енергопостачання залишається 3731 споживач.

<https://akzent.zp.ua/na-zaporizhzi-dron-vluchiv-u-pidstantsiyu-deyaki-spozhivachi-buli-bez-svitla>

25.10.2024 За добу на Південному напрямку понад 250 артилерійських обстрілів та більш ніж десяток авіаційних ударів. Про це в національному телемарафоні «Єдині новини» повідомив речник ОУВ «Таврія» полковник Владислав Волошин. Особливо ворог тероризує Оріхів. За словами речника ОУВ «Таврія», окупанти влаштовують полювання FPV-дронами на цивільних мешканців та закидають місто КАБами. «Зараз Оріхів фактично перетворений на руїну. Містечко розташоване за декілька кілометрів всього, менше ніж 10 кілометрів, до лінії бойового зіткнення. Ворог до самого Оріхова дістає з декількох видів озброєння і застосовує удари реактивними системами залпового вогню. Щодня по Оріховому прилітає декілька так званих керованих авіаційних бомб. Але Оріхів стоїть і тримається», — зазначив Владислав Волошин.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/25/taktyka-povitryanogo-teroru-okupanty-peretvoryly-orihiv-na-ruynu>

27.10.2024 У Гуляйпільській громаді дрон атакував комбайн, внаслідок чого постраждали двоє цивільних та пошкоджено техніку. Двоє людей постраждали

внаслідок атаки дрону у Гуляйпільській громаді. Про це повідомив начальник Запорізької ОВА Іван Федоров, передає УНН. "Двоє людей постраждали внаслідок атаки дрону у Гуляйпільській громаді. Влучання сталося поруч з комбайном, який рухався степовою дорогою. Двоє цивільних чоловіків травмовані, техніка пошкоджена", - повідомив Федоров.

<https://unn.ua/news/na-zaporizhzhzi-dron-atakuvav-kombain-ye-poraneni>

27.10.2024 Сьогодні, 27 жовтня, російські військові обстріляли Біленьке Запорізької області. Внаслідок атаки дістала поранень одна людина, пошкоджено приватний будинок. Про це повідомив очільник Запорізької ОВА Іван Федоров. "Від російського обстрілу села Біленьке Запорізької області постраждала місцева мешканка. окупанти нанесли удар поруч із приватним будинком. Жінка дістала поранення, оселя пошкоджена ударною хвилею", — йдеться в повідомленні.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/867019-armia-rf-atakuvala-bilenke-na-zaporizzi-e-poraneni>

29.10.2024 Впродовж 28 жовтня російська армія завдала 331 удар по Пологівському та Василівському районам з авіації, артилерії та безпілотних літальних апаратів. Про це повідомили у Національній поліції Запорізької області. Внаслідок російських обстрілів зафіксовано 12 повідомлень про руйнування об'єктів інфраструктури. Зокрема, внаслідок ворожих ударів пошкоджено будинки мирних мешканців: зруйновано стіни, пошкоджено дахи, вибито вікна. Також уламками ворожих снарядів та вибуховою хвилею пошкоджено господарчі споруди та гаражі. За всіма фактами російських воєнних злочинів правоохоронці відкрили провадження за ч. 1 ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

Фото: Національна поліція

Фото: Національа поліція

Фото: Національа поліція

<https://1news.zp.ua/razrusheny-doma-i-evakuacziya-lyudej-posledstviya-vrazheskih-udarov-po-zaporozhskoj-oblasti-28-oktyabrya-foto>

30.10.2024 З авіації, артилерії, реактивних систем залпового вогню та безпілотників 29 жовтня російська армія завдала 337 ударів по Запорізькій області. Про це повідомили у Національній поліції Запорізької області. У вівторок під ворожим вогнем були населені пункти Запорізького, Пологівського та Василівського районів. Внаслідок ворожих ударів зафіксовано сім повідомлень про руйнування. Деякі будинки зруйновано вщент. Деякі отримали серйозні пошкодження: посічені осколками стіни, потрощені дахи, вікна та двері. Також ворожими обстрілами пошкоджено машини та об'єктів інфраструктури.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

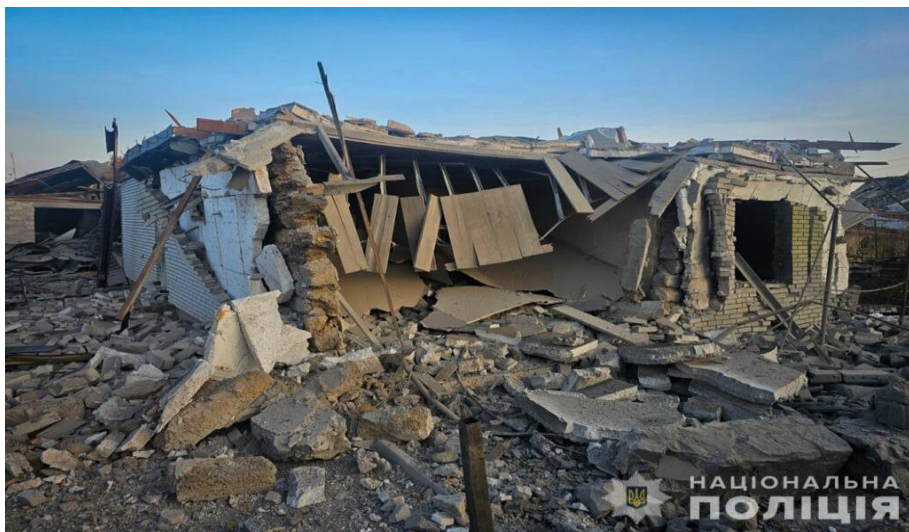

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Наслідки влучань ворожих військ задокументували правоохоронці. За фактами російських воєнних злочинів відкриті кримінальні провадження за ч. 1 ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

<https://1news.zp.ua/polnostyu-razrusheny-doma-posledstviya-vrazheskih-udarov-po-zaporozhskoj-oblasti-29-oktyabrya-foto>

31.10.2024 Впродовж 30 жовтня російська армія завдала 384 удари з авіації, артилерії, реактивних систем залпового вогню та безпілотників по Запорізькій області. Про це повідомили у Національній поліції Запорізької області. У середу під російським вогнем були 11 міст та сіл Пологівського та Василівського районів. Під час ворожих обстрілів пошкоджені об'єкти цивільної інфраструктури. Зокрема, зруйновано будинки мирних мешканців, знищено майно людей та пошкоджено машини.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

На місцях ворожих влучань працювали правоохоронці, які зібрали докази воєнних злочинів та відкрили провадження за ч. 1 ст. 438 «Порушення законів та звичаїв війни» Кримінального кодексу України.

<https://1news.zp.ua/unichtozhenno-imushhestvo-lyudej-posledstviya-vrazheskih-obstrelov-po-zaporozhskoj-oblasti-30-oktyabrya-foto>

31.10.2024 30 жовтня у результаті ворожих обстрілів в місті Оріхів сталося загорання житлового будинку. На місце пожежі виїхали працівники ДСНС. Встановлено, що пожежа була в будинку на площі 80 кв.м. В ранковому зведенні ОВА зазначається, що ворог атакував Оріхів реактивними системами залпового вогню.

<https://www.061.ua/news/3851784/v-orihovi-cerez-obstrili-zagorivsa-budinok>

Інформація про відновлення території, житлових будинків інших об'єктів інфраструктури, які були зруйновані під час війни та в населених пунктах Запорізької області

22.10.2024 Вчора ворожі обстріли спричинили пошкодження електромереж і перебої з електропостачанням у Запоріжжі. Про це повідомляє "Запоріжжяобленерго", передає 061. Станом на ранок 22 жовтня у Запорізькій області через бойові дії залишаються без світла 3,7 тисяч споживачів. Вчора обстріл Запоріжжі спричинив знеструмлення 2,7 тисяч абонентів. Енергетики повністю відновили електропостачання.

<https://www.061.ua/news/3847833/u-zaporizzi-vnaslidok-vorozogo-obstrilu-znestrumluvalisa-27-tisac-spozivaciv>

28.10.2024 Речниця ПАТ "Запоріжжяобленерго" Зореслава Цупренко відповіла на питання журналістів щодо енергетичної ситуації в Запорізькій області. За словами чиновниці, наразі йде робота по захисту енергообладнання. Також на деяких об'єктах встановлюють додатковий захист. Це пов'язано з непередбачуваністю російських атак. Зазначається, що після ворожих обстрілів навесні, можливості енергосистеми обмеженіші, ніж були минулого року. Ремонтна кампанія триває. "Але ми так само бачимо, що повністю відновити втрачені потужності не вдалося, бо це процес тривалий і він, на жаль, займає не місяць-два-три, а за оцінками експертів з міністерства може зайняти кілька років", - підкреслила Зореслава Цупренко. Зараз розглядаються всі варіанти розвитку подій, в тому числі й найнесприятливіші. "Фіксується зростання енергоспоживання, втім потреби в обмеженнях енергоспоживання наразі немає. Але в нас є ворог. В нього є мета. В тому числі знищити наші системи життєзабезпечення. Коли, де і наскільки серйозного удару він завдасть і які будуть його наслідки, на жаль, передбачити неможливо, тому треба готуватися до будь-яких сценаріїв", - сказала спікер.

https://ria-m.tv/ua/news/363475/na-povne-vidnovlennya-vtrachenih-potujnostey-moje-piti-kilka-rokiv-zaporijjaoblenergo.html#google_vignette

30.10.2024 Триває відновлення будинку по вулиці Зестафонська, 10 у Запоріжжі. Він розташований поряд з дев'ятиповерхівкою куди у жовтні 2022 року вгнали окупанти. Ворожий удар суттєво пошкодив багатоквартирний будинок. 40 людей втратили власне житло. Втім нині відновлення будинку на фінальній стадії. Про це повідомив Іван Федоров, голова Запорізької обласної військової адміністрації та Регіна

Харченко, виконуюча обов'язки міського голови. Підрядник вже замінив зруйновану частину покрівлі та виконав ремонт з утепленням всієї покрівлі будинку. Також підсилено несучі конструкції першого під'їзду, замінено мережі водо-, тепло-, газо-, електропостачання та водовідведення, а також утеплено фасад, відремонтовано два під'їзди з улаштуванням пандусів та відновлено 20 квартир першого під'їзду. Втім, за словами посадовці, в понівеченому будинку збільшився обсяг робіт, відповідно це призвело до нестачі коштів на відбудову. Додаткові гроші потрібні на скління балконів, облаштування прибудинкової території, встановлення пандусів тощо. За ініціативи міськради Запорізька облдержадміністрація звернулася до Кабінету Міністрів України з запитом на виділення додаткових коштів на відновлення будинку. 25 жовтня це рішення було ухвалено.

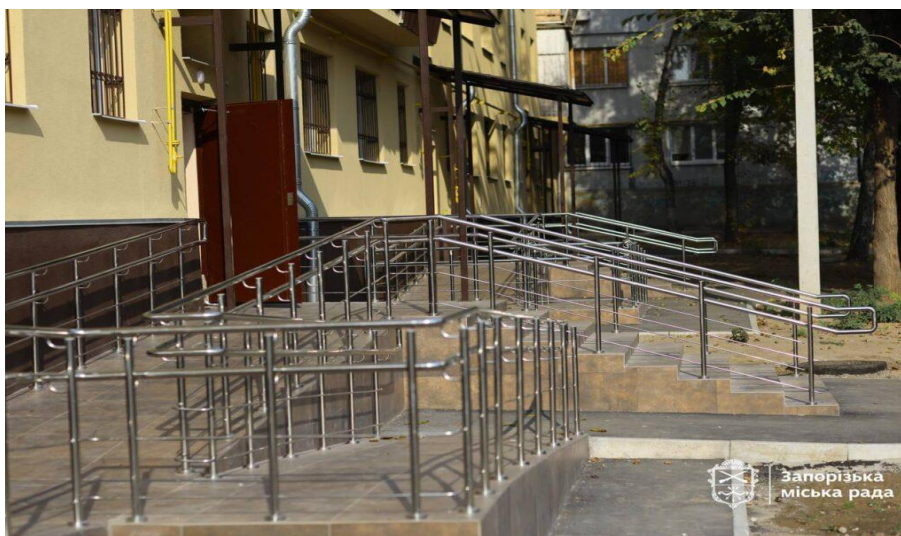

Фото: Запорізька міська рада

«Тепер у нас є всі шанси для того, щоб і де-факто, і де-юре будівництво завершилось вже цього року, а мешканці повернулися до відремонтованих квартир», – зазначив Іван Федоров. Водночас Регіна Харченко додала, що 11 мешканців будинку отримали ключі від оновлених квартир і живуть у своїх домівках. На черзі ще 34 оселі.

<https://1news.zp.ua/11-zhitelej-povrezhdenного-vrazheskim-udarom-doma-v-zaporozhe-vernulis-v-svoi-otremontirovannye-kvartiry-foto>

Інформація про підтримку та (гуманітарну) допомогу місту Запоріжжю та населеним пунктам Запорізької області з боку країн партнерів

24.10.2024 Федеральне агентство технічної допомоги Німеччини передало Запоріжжю обладнання для оперативного реагування на надзвичайні ситуації. Про це повідомив очільник ЗОВА Іван Федоров. Надзвичайники Запоріжжя отримали: три автопідйомника, які допоможуть забезпечити ефективну логістику, мобільність, безпеку та оперативність роботи комунальних служб для оперативної ліквідації аварійних ситуацій; три одиниці мобільних освітлювальних пристроїв. Важливо, що така мобільна освітлювальна вежа здатна забезпечити час автономного освітлення великої площі (до 4500 м²) протягом тривалого часу (до 143 годин), що особливо

важливо в критичних ситуаціях та під час постійних ракетних обстрілів. "Вдячний нашим партнерам THW за підтримку та надану гуманітарну допомогу, яка є критично важливою для забезпечення стабільності та безпеки нашої області", - заявив Іван Федоров.

<https://ria-m.tv/ua/news/363175/nimechchina-peredala-nadzvichaynikam-zaporijjya-chergovu-partiyu-pidtrimki-podrobitsi.html>

25.10.2024 Концерн «Міські теплові мережі» отримав з Німеччини два потужних генератори. Наразі триває монтаж, налагодження та облаштування майданчиків для них. Роботи виконують ремонтні бригади концерну на двох насосних станціях підприємства у Вознесенівському та Дніпровському районах Запоріжжя.

Фото: akzent.zp.ua

Фахівці Вознесенівської філії концерну «МТМ» саме зараз закінчують роботи з обладнання насосних станцій резервним живленням. Для цього встановлюють генератори, які дозволять на випадок екстреного вимкнення електроенергії забезпечити теплом споживачів у нижній зоні Вознесенівського району. "Наразі всі роботи в стадії закінчення. Залишилась одна насосна станція у районі, де ми відпрацьовуємо алгоритм дій із суміжними підрозділами Концерну «МТМ». Це запуск у роботу, перемикання на резервне живлення від генератора, випробування гідравлічного режиму. Вознесенівська філія має на балансі чотири насосні станції, і всі вони будуть обладнані резервним живленням. Минулого року завдяки гуманітарній допомозі від іноземних партнерів дві станції були обладнані потужними генераторами. Цього року надійшло ще два генератори потужністю 1 тис. кВт. Тобто всі насосні станції Вознесенівського району будуть забезпечені аварійним резервним живленням на випадок надзвичайних ситуацій. Це дасть змогу безперебійно надавати послуги теплопостачання споживачам", — розповів директор Вознесенівської філії Концерну «Міські теплові мережі» Олег Савін. Більшість котелень міста вже обладнані генераторами на випадок позаштатних ситуацій. Станом на 21 жовтня року в Концерні «МТМ» обліковується 54 дизель-генератори. 37 з них будуть використовувати для потреб котелень в опалювальний період, 14 – для підтримки гідравлічного режиму мережі, забезпечуючи роботу насосів підживлення. Ще 3 встановлені на знижуючих насосних станціях для підтримки безаварійної циркуляції теплоносія в мережах окремих районів міста. На випадок

відсутності електроенергії для забезпечення роботи всіх котелень Концерн «МТМ» за підтримки держави, обласної та міської влади, міжнародних партнерів планує встановити 14 когенераційних установок. Шість із них мають надійти до кінця поточного року – для їх встановлення вже підготовлені фундаменти. Ще 8 когенераційних установок заплановано отримати за «Програмою розвитку ООН» (UNDP). За підрахунками фахівців концерну, на час опалювального сезону потрібні ще 29 дизель-генераторів різної потужності. Підприємство подало заявку до органів місцевого самоврядування для пошуку потенційних донорів.

<https://akzent.zp.ua/u-zaporizhzh-miski-teplovi-merezhi-otrimali-z-nimechchini-dva-potuzhnih-generatori-foto>

29.10.2024 Запорізька служба "Кобра" отримала автівку від міжнародних партнерів. Про це повідомляє в.о. мера Запоріжжя Регіна Харченко. "Автомобіль передала українсько-німецька організація Blau-Gelbes Kreuz e.V. - постійний та надійний партнер Запоріжжя", - йдеться у повідомленні. Зазначається, що допомозі посприяв Інститут розвитку міста Запоріжжя. Нова автівка допоможе швидше прибувати на місця надзвичайних подій.

Фото: Запорізька міська рада

[https://ria-m.tv/ua/news/363546/zaporizki-nadzvichayniki-otrimali-sche-odnu-operativno-ryatuvalnu-mashinu-\(foto\).html](https://ria-m.tv/ua/news/363546/zaporizki-nadzvichayniki-otrimali-sche-odnu-operativno-ryatuvalnu-mashinu-(foto).html)

30.10.2024 Автопарк Служби порятунку поповнився новою технікою: запорізькі рятувальники отримали від Уряду Японії машину механізованого розмінування Nikken. Так міжнародні партнери посилюють технічні спроможності наших рятувальників. Сьогодні, щоб зрозуміти, як працюватиме машина у надзвичайних ситуаціях, піротехніки провели тренування в умовах, максимально наближених до реальних. Сапери на практиці відпрацювали елементарні дії та маневри, на які спроможна техніка. Передана машина є модернізованим варіантом екскаватора Hitachi ZX160, який отримав можливість використовувати обладнання для проведення розмінувань. Машина вагою 16 тонн може комплектуватися спеціальним пристроєм для розмінування, де встановлено 31 "зуб" для ефективного підриву мін. Високошвидкісна ротаційна фреза

занурюється в землю приблизно на 30 сантиметрів, підриваючи та знешкоджуючи протипіхотні міни. Екскаваторний тип такої техніки може розмінувати приблизно від 400 до 800 квадратних метрів мінного поля на годину. При цьому кабіна обладнана протиуламковим захистом та бронесклом.

Фото: ДСНС

<https://mig.com.ua/zaporizki-riatuvalnyky-pokazaly-iaak-pratsiue-nova-mashyna-dlia-rozminuvannia-video>

Інформація про благодійну (гуманітарну) допомогу населенню міста Запоріжжя та Запорізької області

26.10.2024 Управління ООН з координації гуманітарних справ виділить 20 мільйонів доларів на підтримку українських організацій, які допомагають евакуйованим громадянам. Про це повідомляє Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Відповідне рішення було оголошено під час наради з питань підтримки евакуйованого населення за участі представників міжнародних та громадських організацій. Координатор системи ООН в Україні та Гуманітарний координатор ООН Матіас Шмале підкреслив важливість підтримки місцевих організацій, які працюють з вразливими категоріями населення. Особливу увагу під час наради було приділено питанням безбар'єрності та облаштування місць тимчасового проживання для літніх і маломобільних внутрішньо переміщених осіб. Наразі очікуються заявки від організацій, які мають досвід роботи у цій сфері та потребують додаткового фінансування для розширення своєї діяльності або реалізації поточних проєктів. За словами Гуманітарного координатора ООН, міжнародні організації продовжуватимуть надавати підтримку евакуйованим українцям, зосереджуючи особливу увагу на потребах найбільш вразливих категорій населення.

<https://forpost.media/novosti/oon-nadast-dodatkovu-dopomohu-khto-z-zaporizhtsiv-mozhe-otrymaty.html>

27.10.2024 Життя прифронтових населених пунктів: встигнути роздати гуманітарну допомогу, поки тиша. Щоденні обстріли Гуляйпільської міської територіальної громади створили свій графік роботи, точніше, змушують

використовувати перерви між обстрілами для прибирання вулиць, видачі гуманітарної допомоги та вирішення поточних питань, які виникають кожного дня.

Фото: akzent.zp.ua

Сьогодні життя в громаді триває. Для підтримки жителів, які залишаються на її території, партнери продовжують надавати гуманітарну допомогу.

Фото: akzent.zp.ua

Днями Українсько-іспанське товариство з обмеженою відповідальністю «Урожай» привезли гуляйпільцям хліб. Благодійною організацією «Благодійний фонд «Світ.Україна.Пологи» надано 2270 продуктових наборів. World Central Kitchen підтримали продовольчими наборами. «Дякуємо за підтримку та допомогу нашим партнерам та волонтерам, які надають гуманітарку», — йдеться в дописі на сторінці Гуляйпільської міської територіальної громади в соцмережі Facebook. А далі – видача продуктів жителям громади. Допомагають у цьому відповідальні з територій. Вони розвозять гуманітарну допомогу на свої вулиці та населені пункти, щоб потім передати людям. Дякуємо за вашу активну громадянську позицію, адже така налагоджена робота допомагає пришвидшити процес забезпечення населення гуманітарною допомогою.

30.10.2024 Гуманітарна ініціатива Групи Метінвест «Рятуємо життя» продовжує надавати допомогу українцям. У 2022 році Група Метінвест, що у Запоріжжі представлена комбінатом Запоріжсталь, а також заводами Запоріжжкокс, Запоріжвогнетрив та Запорізьким ливарно-механічним заводом, налагодила ефективну систему постачання допомоги з гуманітарних хабів у Польщі до розподільчих центрів у Запоріжжі, Кривому Розі, Кам'янському та Дніпрі. Вже звідти гуманітарні вантажі відправляються в населені пункти, де вони найбільше потрібні. Зокрема, на прифронтові та деокуповані території, а також у міста присутності Метінвесту, які стали прихистком для тисяч вимушених переселенців. Менше ніж за три роки повномасштабної війни допомогу проєкту відчували майже 516 тисяч мирних громадян. Насамперед мова про гуманітарні вантажі – продукти, засоби гігієни та речі першої потреби. Першочергово пакунки отримують найбільш незахищені категорії населення. У різний час продукти доставляли й сім'ям мобілізованих співробітників підприємств Метінвесту, мешканцям шелтерів компанії, комунальникам Запоріжжя, а також породіллям в Одеській і Донецькій областях – сюди привозили набори дитячого харчування. «Рятуємо життя» доставляє гуманітарні вантажі майже в 70 територіальних громад.

Також програма опікується облаштуванням шелтерів і забезпеченням українських лікарень медикаментами та обладнанням. Зокрема в Запоріжжі в межах проєкту минулого року міські лікарні Запоріжжя отримали медикаментів на 5 млн гривень. Загалом, лікарні міст присутності Метінвесту – Запоріжжя, Кривого Рогу, Кам'янського, Покровська й Авдіївки (до тимчасової окупації міста) – отримали від компанії медичне обладнання, медикаменти та витратні матеріали більш ніж на 200 мільйонів гривень. Також спільно з донорами й партнерами ініціатива дбає про психологічне та фізичне відновлення людей, які постраждали від агресії ворога. Підтримує соціальні й культурні заходи, бере участь у програмах психологічної реабілітації. Наприклад, «Рятуємо життя» співпрацює з «Фондом Маша» в межах програми психологічної реабілітації «Незламна мама». Загалом за цими напрямками психологічну допомогу отримали 2670 українців. У Запоріжжі в межах «Рятуємо життя» продовжує працювати та розширювати перелік активностей «Опліч ХАБ». В центрі безкоштовно для всіх бажаючих проводять індивідуальні психологічні та

юридичні консультації, групову терапію та йогу, майстер-класи для дітей, оздоровчий фітнес, нейрогімнастику, живопис, чайні церемонії, профорієнтацію та різноманітні тренінги. Ком'юніті центр «Опліч ХАБ» працює за адресою: вул. В'ячеслава Зайцева, 9 (ЦКП «Орбіта»). Також гуманітарна ініціатива разом з проектом підтримки протезування в Україні Protez Hub повертає до повноцінного життя військових і цивільних, які постраждали під час війни. Так, у межах програми з протезування, реабілітації та хірургії допомогу отримали вже 136 військовослужбовців і цивільних українців. Завдяки міжнародним партнерам і внескам благодійників «Рятуємо життя» має можливість поступово збільшувати масштаби своєї допомоги. Наразі проект підтримують майже 200 бізнесів та організацій з Польщі, Німеччини, Нідерландів, Італії, Іспанії, США, Великобританії, Швейцарії, Греції, ОАЕ та інших країн.

https://zprz.city/news/view/initsiativa-metinvestu-ryatuemo-zhittya-prodovzhue-svoyu-robotu-gumanitarna-dopomoga-protezuвання-ta-reabilitatsiya-postrazhdalih-na-vijni-ukrainsiv#google_vignette

31.10.2024 30 жовтня 2024 року гуманітарна місія «Проліска» надала чергову гуманітарну допомогу 15-ти родинам міста Оріхів, що у Запорізькій області. Мешканці, чие житло було пошкоджено внаслідок обстрілів, отримали предмети першої необхідності та будівельні матеріали. Про це повідомили на Facebook-сторінці гуманітарного центру «Проліска – Запоріжжя». Гуманітарну допомогу надали 15-ти домогосподарствам, у яких мешкає 15 людей. Вони отримали будівельні набори, будівельні матеріали для екстреного ремонту житла, а також непродуктові предмети першої необхідності. Мешканці міста тепер можуть закрити вибиті вікна та двері, а також накрити побиті дахи.

Фото: «Проліска – Запоріжжя».

Фото: «Проліска – Запоріжжя».

<https://vidbudova.zp.ua/vidbudova-zaporizhzhia-provodyt-zbir-na-stvorennia-videoreportazhu-z-stepnenskoj-hromady-doluchaites>

Інформація про життя громадян України в прифронтовій зоні та на тимчасово окупованій території Запорізької області

23.10.2024 росіяни похвалилися незвичайним «відродженням» школи в тимчасово окупованому селі Розділ поблизу Мелітополя. Приступити до навчання в класах за партами школярам допомогли будівельники з регіону-шефа – дагестану. Про це інформує Центр національного спротиву. Фахівці виконали ремонт будівлі. Шеф-регіон допоміг «укомплектувати» й штат вчителів, прикомандирувавши педагогів з північного кавказу. До слова, у рейтингу якості освіти на росії дагестан посів передостаннє місце. Місцевим педагогам за рівнем роботи вдалося обігнати у всій неосяжній тільки інгушетію. Тепер дагестанські фахівці їдуть зі своїм «безцінним» досвідом в Україну. Найгірша ситуація з вчителями спостерігається на тимчасово окупованих територіях сходу України. окупанти запровадили програму фінансової підтримки для російських вчителів, які готові переїхати в Україну. Вони обіцяють щедри премії та пільги. окупанти активно завозять педагогів з росії на тимчасово окуповані території України не тільки через брак кадрів. Ця ініціатива має на меті змінити освітній процес, впроваджуючи російські ідеологічні наративи та цензуруючи українську культуру й історію. Внаслідок цього діти піддаються систематичній пропаганді, що може суттєво вплинути на їхнє світосприйняття та ідентичність.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/23/okupanty-vidkryly-shkolu-z-dagestanskymy-vchytelyamy-na-tot-ukrayiny>

23.10.2024 У Гуляйполі на Запоріжжі — жодної вцілілої будівлі, потрощені школи та лікарні. І навіть цвинтарі спалені російськими снарядами. російські терористи не дають спокою цивільним – гатять по будинках з артилерії, безпілотників, авіації. Інколи тут буває тихо, та цей спокій оманливий — ситуація часто змінюється похвилинно. Про це йдеться у сюжеті кореспондентки ТСН Кіри Овес. Деякі жителі Гуляйполя живуть під землею вже три роки. Вони облаштовують у підвалах домашній затишок. Пані Валентина мешкає у бомбосховищі разом з чоловіком та ще двома сусідками. Раз

на день виходять до свого обійстя – нагодувати котів та перевірити, чи вистояв будинок після обстрілів. "З дому принесли газ, бо вдома ніде, позабivano все, тут готуємо, дровця он чоловік заготовив, понарубували, понатягували, де розбивають що дерева — ми йдемо з дівчатками, тягаємо, а чоловік рубас, пиляє", — каже Валентина.

Фото: ТСН

За словами місцевих, кілька днів в Гуляйполі більш-менш спокійно, втім, ця тиша у прифронтовому місті вкрай оманлива, кажуть рятувальники. Тому надзвичайники, як і деякі гуляйпільці, завжди ночують у підвалі. Обладнали його двоярусними ліжками, необхідною технікою та буржуйкою, адже незабаром холоди.

Фото: ТСН

У Гуляйполі залишається понад тисячу людей. Біля побитих обійсть досі квітнуть виплекані ними троянди. Люди намагаються доглядати і за старим кладовищем — називають його "хрестики", де останні поховання датувалися серединою ХХ сторіччя. З початком повномасштабної війни тут знову почали ховати людей, адже біля центрального цвинтаря вкрай небезпечно. "Там зразу накриють. Не соромляться ні хрестів, ні Бога. У них нема ані совісті, ані честі", — каже житель Гуляйполя

Олександр Циб. Пан Олександр живе поруч з "хрестиками". Декілька місяців тому й сам думав, що не вціліє, адже росіяни поцілили просто у його хату. Втім, попри нескінченні свисти снарядів над головами люди в Гуляйполі на долю не нарікають. Вірять — витримають і цю зиму, і до їхнього міста повернеться життя.

<https://tsn.ua/exclusive/rosiyani-znischuyut-sche-odne-misto-v-ukrayini-miscevi-rozpozvili-yak-vizhivayut-2685597.html>

24.10.2024 Ситуація у тимчасово окупованому Бердянську (Запорізька область) вирізняється обставинами правового свавілля. окупаційна влада підтримує атмосферу насильства та практикує позасудові репресії проти місцевого населення. Про це в ефірі телеканалу FREEDOM розповів заступник голови Бердянської районної ради Віктор Дудукалов. “У Бердянську окупація стала притулком для різного роду авантюристів, шахраїв, шукачів легких грошей і легкої наживи. Разом із цим процвітає насильство, яке за фактом не реєструється в органах окупаційної поліції, процвітають позасудові страти. Так звана система правосуддя може когось репресувати до смерті, і це ніде абсолютно не буде зафіксовано. І за фактом людей іншими способами страчують за те, що окупантам не подобається”, — наголосив заступник голови Бердянської райради. Не краща ситуація і в господарській діяльності окупаційної влади. У регіоні процвітають примусові проекти з відмивання грошей і примусова “націоналізація” господарських об’єктів. Зокрема, широко розрекламоване “губернатором” захопленої частини Запорізької області Євгеном Балицьким будівництво залізничної гілки з Мелітополя до Бердянська за фактом не відбувається. “Насправді це черговий бізнес-план для відмивання грошей. Залізниця, мені здається, — чудовий спосіб відмити гроші, тому що ніхто ніколи не розбереться, можна там будувати чи не можна. Повністю підтверджую, що в Мелітополі та Бердянську [щодо будівництва залізничної гілки] нічого не відбувається. Навіщо про це всім говорити? Ну, напевно, треба, щоб це було в медіапросторі, щоб гроші продовжували виділятися”, — заявив Дудукалов. За заявою того ж “гауляйтера” Балицького, понад тисячу баз відпочинку на узбережжі Азовського моря визнано “безгоспними”, тому окупаційна влада “змушена” була їх “націоналізувати”. За словами заступника голови Бердянської райради, насправді постійно триває процес віджимання баз відпочинку в їхніх законних власників, що розпочався 2022 року. “Це відбувалося у 2022 році й без “націоналізації”, вона нікому не потрібна, це прикриття. Так це відбувалося у 2023 та у 2024 роках. Нерухомість перебуває у руках тих, хто там зараз ухвалює рішення і “рулить”. Зараз ухвалюють рішення і “рулять” там фсб-шники. Завтра відбулася ротація, приїхали інші фсб-шники, вони будуть вирішувати. А ось ці всі “націоналізації” і т. д. і т. п. — це все прикриття. Але їм не потрібні нормальні правила гри на ринку нерухомості. Тому що вони потім не зможуть їх виконати, їм треба буде відповідати якомусь закону. Їм треба, щоб було таке ось каламутне болото, щоб ніхто не розумів, що відбувається, як там із “націоналізацією”, чия це база відпочинку. Формально ця вся нерухомість залишається у реальних громадян України, у яких вона була на момент 23 лютого 2022 року. Ось і все”, — акцентував Дудукалов. Одним із пріоритетів окупаційної влади залишається пропаганда. Але погляди, які могли бути сформовані під впливом пропагандистських фільмів, таких як “Бердянськ. Новітній час”, розбиваються об реальність того, що відбувається в регіоні. “Зніміть хоч десяток фільмів. Суворая реальність така, що все руйнується, все приходить у занепад, у розруху, абсолютно у будь-якій сфері приходить катастрофа. Негативу на сьогодні вже стільки було набуто. Я, чесно кажучи,

прогнозував, що не так швидко отримають окупанти негатив, з огляду на те, як спочатку засипали грошима й увагою цю територію, але на сьогодні забули про неї й забили на неї”, — зазначив він. До подібних практик належать вимоги до “гауляйтерів” збільшити на тимчасово окупованих територіях завдяки бюджетникам кількість членів партії “єдина россія”. “Їм потрібна статистика, така статистика “поглибити та розширити”, або “п’ятирічка за три роки”. Ось їм треба зараз, щоб у них була якась кількість членів партії, причому приплив з окупованих територій. Люди не хочуть вступати в партію “єдина россія”, люди в неї не вірять. Люди взагалі не хочуть у партію. Люди хочуть, щоб відбулася деокупація, і вони повернулися до нормального життя. Ось чого реально хочуть люди”, — резюмував Віктор Дудукалов.

<https://uatv.ua/uk/okupatsiya-stala-prytulkom-dlya-avantyurystiv-shahrayiv-shukachiv-legkyh-groshej-dudukalov-pro-realiyi-berdyanska>

25.10.2024 Без води, світла і тепла вже третій рік живуть мешканці прифронтового Гуляйполя. Рятують генератори, сонячні панелі і привезена вода. Попри щоденні обстріли у місті навіть працюють комунальники. Про це йдеться у сюжеті кореспондента ТСН Руслана Ярмолюка. У підвалі пані Любов з донькою ночує вже три роки. І з міста не виїздить. "Я з початку війни годую котів, їх було тут багато, багато осколками побило, багато повмирало. Ми з дочкою їх лікуємо, а тепер я не можу їх кинути. Ви не уявляєте, як ранком йдеш годувати, а вони тебе зустрічають", — каже Любов Штейнікова.

Фото: ТСН

Наталії трохи за сорок. Син воює, а вона виживає у прифронтовому місті з мамою і сорока котами. Жителі Гуляйполя живуть без газу, води і світла вже третій рік. Людям роздали генератори і панелі. Підвозять воду. "Ми домовились з Червоним Хрестом про 25 тисяч на господарство. І люди за ці кошти можуть поїхати купити паливо тверде, дрова, вугілля, кому що потрібно", — каже голова Гуляйпільської міської адміністрації Сергій Ярмач. Попри близькість міста до фронту, у Гуляйполі працює міська влада і комунальники. І який би дивний вигляд це не мало, під відлуння вибухів десь на околицях вони прибирають вулиці. Валентина Сорока підмітає і прислухається до звуків у повітрі. А ще до Гуляйполя часто залітають дрони. Колись з великої громади

нині у селах та містах лишається близько 2 тисяч людей. окупанти б'ють безсистемно. Так, у будинок культури прилітало три ракети. Окраса міста з бібліотекою, спортивним залом і кінотеатром перетворилась на руїни. Не вцілів і музей. У дворі музею лишилась копія тачанки Махна — так вона і стоїть з розвернутим кулеметом у бік окупантів.

<https://tsn.ua/exclusive/rosiyani-znischuyut-misto-na-zaporizhzi-scho-kazhut-lyudi-i-yak-voni-vizhivayut-foto-video-2687277.html>

27.10.2024 В окупованому Бердянську (Запорізька область) росіяни посилюють тиск на місцевих мешканців, змушуючи їх отримувати паспорти рф. Про це повідомили у Бердянській МВА, передає Цензор.НЕТ. "Нова хвиля паспортного терору набирає обертів – окупаційна влада встановила дедлайн до 31 грудня 2024 року. За відмову від отримання російського паспорта загарбники погрожують перевести українців у статус "іноземців" на їхній же рідній землі. Це означатиме примусову постановку на міграційний облік та необхідність отримання дозволів на проживання у власному місті. Але цим тиск не обмежується. окупанти готують масштабну кампанію позбавлення базових прав: припинення соціальних виплат, відмова в медичній допомозі, створення перешкод у працевлаштуванні та навіть підвищення податків. Особливо цинічно це виглядає щодо пенсіонерів та соціально вразливих груп населення. Важливо розуміти: примусова паспортизація – це грубе порушення міжнародного права та частина політики русифікації окупованих територій", - йдеться у повідомленні.

https://censor.net/ua/news/3516962/mva_rosiyany_vstanovyly_u_berdyansku_dedlayin_dlya_otryman_nya_pasportiv_rf

27.10.2024 У Мелітополі окупаційна влада активізує зусилля з відбирання житла у місцевих жителів. Анонсовано масштабну інвентаризацію нерухомості в регіоні. По квартирах і будинках мелітопольців знову підуть «комісії», які перевірятимуть наявність правовстановлювальних документів і російських паспортів у власників. Якщо таких не виявиться, нерухомість поставлять на облік як «безгосподарну» з подальшою «націоналізацією». Філія ПВК «роскадастр» у Запорізькій області розпочала масштабну інвентаризацію нерухомості. У рамках цього проекту проводитимуться обстеження території та аналіз документів, що підтверджують права власності на нерухомість, - пишуть пропагандистські ЗМІ. Повідомляють, що реєстрація права власності здійснюватиметься безкоштовно. Терміни атракціону небаченої щедрості не уточнюються. Нагадаємо, раніше було оприлюднено інформацію про введення плати за постановку на облік уже з нововго року. Спільно з урядом Запорізької області ми організуємо виїзні прийоми для власників нерухомості, щоб забезпечити максимально зручну процедуру реєстрації прав, - заявив дмитро трухін, якого рашисти призначили керувати росреестром по Запорізькій області. дмитро трухін - ексдепутат Мелітопольської міської ради від партії «опзж». Після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну він перейшов на бік ворога. 15 листопада 2022 року в Мелітополі намагалися трухіна. Тоді його госпіталізували у важкому стані до реанімаційного відділення, але він зумів вижити. Реєстрація права власності забезпечує юридичний захист ваших інтересів і гарантує безпеку вашої нерухомості, - цинічно заявляють окупанти. Насправді така термінова інвентаризація їм потрібна для формування житлового фонду, який вони планують розподіляти між варягами з росії та співробітниками силових структур.

https://ria-m.tv/ua/news/363358/u-melitopoli-okupanti-rozpochali-masshtabnu-inventarizatsiyu-neruhomosti.html#google_vignette

27.10.2024 росіяни продовжують посилювати репресії в окупованому Мелітополі. Для цього планується збільшити кількість окупаційної поліції, залучаючи поліцейських із території росії. Співзасновник Інституту стратегічних досліджень та безпеки Павло Лисянський розповів 24 Каналу, що на думку росіян, поліцейський, який раніше мешкав на захоплених територіях, не може ефективно здійснювати свої повноваження в окупаційній поліції. А також здійснювати репресії проти місцевого населення. росіяни хочуть збільшити кількість правоохоронців на окупованих територіях. Проте для цього потрібно залучати місцеве населення, а окупанти їх звільняють із поліції. Виходить, що вони місцевим не довіряють, вважаючи їх за ворогів і зрадників. Тому, з його слів, росіяни заселяють ці території поліцейськими з інших регіонів. Водночас конфісковані у місцевого населення квартири насамперед можуть бути розподілені між чиновниками та силовиками. У росії її ухвалили відповідний закон. росіяни тому й використовують це як заохочувальний момент: якщо в інших регіонах на житло треба заробити, то ті, хто приїде на окуповану територію, одразу отримає квартиру, – зазначив співзасновник Інституту стратегічних досліджень та безпеки. Також у росії ухвалили ще один закон, згідно з яким на окупованих територіях якийсь лейтенант може заступати на найвищу посаду. Однак у себе вдома в росії він не зміг би зробити такий стрімкий кар'єрний стрибок. Якщо поглянути на склад так званих міністерств МВС окупантів на захоплених територіях, то на посадах вищого керівного складу – так званого міністра та його 4 – 5 заступників – не знайдете жодної особи з окупованих територій. Їх усіх зачистили, – пояснив Павло Лисянський. Все керівництво складається виключно із громадян росії. росіянам потрібно зачистити всіх поліцейських, які жили на цих територіях, та найняти нових з інших регіонів. Це як у в'язниці, де є "ув'язнені" – місцеві жителі – та "наглядачі" – громадяни росії, які приїхали на окуповані території, – зазначив він.

<https://ria-m.tv/ua/news/363366/u-melitopoli-okupanti-provedut-zachistku-sered-politsaiv-ihni-posadi-obiyut-varyagi-z-rosii.html>

27.10.2024 Українцям, які живуть у Мелітополі, забороняють спілкуватися з рідними, які проживають за кордоном або в Україні та займають українську позицію. Ба більше, роскомнагляд уже заявив про блокування месенджерів для дзвінків. Ідея ця подається під соусом боротьби з шахраями. Однак це одна з цілей. Друга - боротьба з тероризмом. Глава роскомнагляду Андрій Липов на конференції «Спектр-2024» заявив, що відомство має право обмежувати дзвінки через месенджери. Месенджер як сервіс залишиться доступним, але голосові виклики - ні. Ба більше, з 2025 року в росії і на окупованих територіях почне діяти обмеження на кількість сім-карт, якими може володіти людина. Для іноземців ліміт становитиме десять сім-карт на одного, для росіянина - 20. У тимчасово окупованому Мелітополі та районі новина про блокування дзвінків викликала паніку в місцевого населення. Адже у більшості мелітопольців рідні та знайомі перебувають за кордоном. А це означає, що велика ймовірність втратити цей крихкий зв'язок зі світом через рідних.

https://ria-m.tv/ua/news/363177/roskomnadzor-blokuvatime-dzvinki-z-ukraini-dlya-jiteliv-melitopolya-ta-inshih-okupovanih-teritoriy.html#google_vignette

28.10.2024 росіяни восени вперше почали бити по місту Запоріжжя коригованими авіабомбами. Через такі удари з повітря мирні жителі бояться, що їм знову доведеться покидати місто, яке останнім часом вважали відносно безпечним. На початку повномасштабного вторгнення, коли рф неодноразово била ракетами по Запоріжжю, юристка райради пані Клименко разом із дітьми поїхала до Литви, та вона повернулася, оскільки їй було важко в чужій країні, а тепер чоловік намагається її переконати знову виїхати, пише The New York Times. За словами співрозмовниці, вона покине Запоріжжя тільки у тому разі, якщо бомба влучить у її двір. "За три роки ми багато разів відчували, що помremo, але ми вижили, і виживемо зараз", - сказала жінка. За відомостями журналістів, удари авіабомбами вразили місто, яке стало притулком для мирних жителів, що рятуються від бойових дій на сході: "Місто стратегічно важливе для оборони півдня України. Воно є центром залізничних і автомобільних перевезень і має велику сталеливарну промисловість, яка підтримує виробництво зброї в Україні. І воно символічно важливе як столиця Запорізької області, яку росія прагне анексувати".

<https://www.unian.ua/war/novini-zaporizhzhya-chogo-boyatsya-zhiteli-zaporizhzhya-the-new-york-times-12802065.html>

29.10.2024 У тимчасово окупованому Бердянську Запорізької області за участі так званого єпископа місцевого осередку російської православної церкви (РПЦ) запустили пропагандистське релігійне радіо під назвою "Віра". Про це йдеться в повідомленні так званої Бердянської єпархії РПЦ від 28 жовтня. Зазначається, що запуск у місті відповідного радіо "благословив" та підтримав єпископ Бердянської та Приморської РПЦ Феодор. Фінансування здійснювалось нібито за сприяння місцевих "підприємців". За даними з сайту організації, радіо "Віра" є неприбутковим проектом уряду рф, який виконує пропагандистські функції в регіонах росії, на тимчасово окупованих територіях Запорізької, Донецької, Луганської областей та автономної республіки Крим. Зокрема, відповідне російське медіа транслюється в адмінмежах захопленого Мелітополя, зазначено на карті мовлення.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/868191-u-timcasovo-okupovanomu-berdansku-eparhia-rpc-zapustila-propagandistske-religijne-radio>

30.10.2024 «русофобия. История изобретения страха» або «Глобальный рейх против россии», – таке читиво тепер нав'язуватимуть бібліотекарі читачам в окупації. Про це повідомляє Телеграм-канал Бердянськ Сьогодні. Нову партію подібної «літератури» бібліотекам окупованого регіону передали спортивний клуб армії міністерства оборони росії (цска) та представництво «Запорізької області» у москві. окупанти заявляють, що передають до окупованих бібліотек книжки «современных исследователей, историков, общественных деятелей», а насправді всі ці автори просто обслуговуючий персонал величезної пропагандистської машини.

https://sprotyv.info/news/u-zaporizku-oblast-nadislali-z-rf-chergovu-partiyu-literaturi-dlya-promivannya-mizkiv/#google_vignette

31.10.2024 Тисячі людей залишаються на прифронтових територіях Запорізької області попри постійні обстріли та відсутність базових комунікацій у пів сотні населених пунктах. Їх масового виїзду не спостерігається, повідомив в ефірі "Ми-Україна" голова місцевої ОВА Іван Федоров. "На жаль, на сьогодні немає масово го виїзду з територій, які максимально наближені до лінії фронту. Як приклад, вчора перебуваючи в Оріхові, фіксуючи наслідки обстрілів КАБаами, я бачив, як мешканці

вкотре лагодили свої будинки, свої паркани навколо населених пунктів", - розповів він. Федоров зазначив, що вночі 31 жовтня ворог масовано гатив керованими авіабомбами по містах та селах, які наближені до лінії бойових дій. "Це і Оріхів, і Таврійське, і інші. Було десятки КАБів, якими ворог руйнував нашу цивільну інфраструктуру та будинки наших мешканців. Вчоргове ми фіксуємо, що десятки будинків та інфраструктурних об'єктів повністю зруйновані від ворожих бомб. На щастя, сьогодні ніхто не постраждав", - зауважив голова ОВА. За його словами, нині головна мета влади полягає у підготовці до опалювального сезону місцевих мешканців, оскільки росіяни постійно руйнують енергетику та комунікації області.

https://weukraine.tv/exclusive/voroh-zakidaje-prifrontovi-sela-zaporizhzhja-kabami-fedorov-vidpoviv-chi-vijizdjat-zvidti-ljudi/#google_vignette

31.10.2024 Контроль над мобільним зв'язком та інтернетом - характерні особливості контррозвідувального режиму росіян на тимчасово окупованих територіях України. Представник ГУР МОУ Андрій Черняк описав наявні для наших громадян в окупації загрози, а також методи, що їх використовують московити для виявлення проукраїнських мешканців. Він нагадав, що українське обладнання для мобільного зв'язку та інтернету на окупованих територіях росіяни перепрограмували «під себе» для стеження. За його словами, росіяни намагаються фіксувати кожен випадок користування забороненими окупаційною владою інтернет-ресурсами чи месенджерами. Буває, що окупанти блокують цілі райони, щоб визначити користувача. "Є такі випадки, що після блокування цілих районів, де хтось зайшов у якусь соціальну мережу, вони просто заарештовують усіх людей, саджають у в'язницю. І серед них намагаються з'ясувати, хто заходив в інтернет, куди і яку інформацію передавали або яку отримували», - розповів представник Військової розвідки України. Ще один метод російських окупантів - створення фейкових сторінок, які виконують роль приманки. «окупанти намагаються створювати фейкові інформаційні ресурси, фейкові акаунти, які максимально схожі на ресурси ГУР, щоб люди туди заходили, і окупаційна влада могла їх знаходити та заарештовувати».

<https://ria-m.tv/ua/news/363693/prosluhovuvannya-mobilnih-feykovi-akaunti-i-shmoni-u-gur-rozpovili-yak-okupanti-virahovuyut-ukrainskih-patriotiv-u-melitopoli.html>

Інформація про евакуацію цивільного населення та підприємств з міста Запоріжжя та Запорізької області

22.10.2024 Масована пропаганда та наполегливі переконання потенційних вояків, мабуть, не приносять потрібного результату. Тому рекрутів намагаються ловити просто на вулиці. Місцеві жителі розповіли РІА Південь, що вербувальники почали поводитися активно і навіть агресивно. Якщо раніше вони просто сиділи у своєму наметі, то тепер виходять із нього і чіпляються до перехожих. Особливо цікавлять їх молоді чоловіки. Хлопцям ставлять запитання про те, чим вони займаються, де працюють і як ставляться до «СВО». Якщо людині не вдається звільнитися від настирливих рекрутерів, їй доводиться вислуховувати лекцію про патріотизм і плюшки, які дає служба в «другій армії світу». Дійшло до того, що мелітопольські чоловіки намагаються обходити

«кибитку» із зірками десятою дорогою. А от мешканцям прилеглих будинків діватися нікуди й доводиться терпіти неприємне сусідство. Ненависний гімн країни-агресора змушені слухати і діти, які бавляться на майданчику, і відвідувачі ринку на «Олені» і, звісно, ті, хто торгує.

<https://ria-m.tv/ua/news/363008/okupanti-vlashtuvali-jitelyam-melitopolya-katuvannya-gimnom-rosii.html>

22.10.2024 У тимчасово окупованому Бердянську Запорізької області та прилеглих населених пунктах загострюється проблема з водопостачанням. Внаслідок повномасштабної війни, жителі міста мають доступ лише до технічної води з місцевого водосховища, яке має обмежені ресурси. Про це у коментарі Суспільному повідомила екологиня та доцентка Бердянського державного педуніверситету Тетяна Шаповалова. "До великої війни Бердянськ одержував воду з Запоріжжя через найдовший у Європі водоканал, якісну питну воду, а нині цього немає. Тобто ані Бердянськ, ані інші міста не одержують питну воду і проблема колосальна. Нині деякі райони залишаються без води по 2-3 дні", — пояснила екологиня. За словами Тетяни Шаповалової, проблеми з водопостачанням є й у населених пунктах поблизу окупованого Бердянська: "Проблема для сіл ще більша. Луначарський водозабір — люди з нього беруть воду. Але вона теж на сьогодні більш солоні. Хоч і не технічна, питна, але все-таки солоність більша", — зазначила жінка.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/863259-problemi-iz-vodopostacannam-v-timcasovo-okupovanomu-berdanku-so-vidomo>

22.10.2024 окупаційна влада Запорізької області заявила про націоналізацію понад 1 000 баз відпочинку на узбережжі Азовського моря. Про це повідомляє «Локатор-Медіа». Раніше окупанти заявляли, що розробляли законопроект, за яким планували «легалізувати» привласнені туристичні об'єкти за російським законодавством. За словами колаборанта Євгена Балицького, більшість цих закладів залишилися «безгосподарними», тому окупанти вирішили їх привласнити. Він додав, що відновлення цієї інфраструктури заплановане на 2025 рік. У Москві представники восьми окупованих приморських міст – Донецька, Маріуполя, Мангуша, Бердянська і Генічеська, а також російських Таганрогу, Єйська та Новоазовська – уклали угоду про так званий спільний розвиток туризму на Азовському морі. Від Бердянська угоду підписав фейковий мер Олександр Сауленко. Ця акція є черговою імітацією окупантів розвитку туристичного напрямку на Приазов'ї. Реальність виглядає інакше: на окупованій частині Запоріжжя в літній період функціонувало лише 120 туристичних закладів, що становить 8% від загальної кількості. Це підтверджує так званий «сенатор» від Запорізької області, який зазначає відсутність фінансування для туристичної галузі та безліч об'єктів, які простоюють. окупаційна адміністрація продовжує захоплювати українське майно на тимчасово окупованих територіях. Цієї весни за три місяці вони відібрали в українців близько 1 500 об'єктів нерухомості, серед яких квартири, будинки, магазини та центральний парк у Приморську. З 22 квітня 2024 року було привласнено понад 13 тисяч земельних ділянок. За два роки окупації росіяни не побудували жодного туристичного об'єкта, а знищили та занедбали 92% наявних. У цьому контексті угода виглядає як спроба імітувати активний розвиток курортного потенціалу, тоді як реальна ситуація свідчить про серйозні проблеми в туристичній галузі на окупованих територіях.

<https://akzent.zp.ua/okupanti-natsionalizovali-bilshe-1000-turistichnih-ob-yektiv-na-azovskomu-mori>

23.10.2024 Через постійні обстріли та близькість фронту обласна влада закликає евакуюватися мешканців села Мала Токмачка. Під час брифінгу начальник ОВА Іван Федоров зазначив, що там наразі залишається 64 людини. «За останній тиждень звітти погодились виїхати 15 людей», - сказав очільник області і додав, що люди виїхали до Запоріжжя.

<https://www.061.ua/news/3848725/meskanciv-maloi-tokmacki-zaklikaut-evakuuvatisa>

23.10.2024 Вдалося повернути п'ять сімей із шістьма дітьми. В Межах плану Bring Kids Back UA з окупації вдалося вивезти п'ять родин з шістьма дітьми. Це сім'ї з Херсонської, Запорізької областей та АР Крим. Про це у своєму телеграм-каналі повідомив омбудсман Дмитро Лубінець. Тепер сім'ї будуть реінтегруватися до нового життя у Івано-Франківській, Черкаській, Львівській, Житомирській областях. До цього залучена місцева влада та благодійні фонди. Для сімей знайшли тимчасове місцепроживання, допомогли з оформленням документів, працевлаштуванням та зарахуванням дітей до шкіл та садків. Сім'ям також надали гуманітарну та фінансову допомогу. Дмитро Лубінець розповів, що сім'ї на окупованих територіях зіштовхуються із психологічним тиском, батьків змушують отримувати російські паспорти, а дітей навчають за пропагандистською програмою та зараховують до мілітарних організацій.

Фото: zprz.city

<https://zprz.city/news/view/na-ukrainski-teritorii-vdalosya-vivezti-shist-ditej-iz-zaporizkoi-hersonskoi-oblastej-ta-krimu>

24.10.2024 З прифронтового Приморського Запорізької області на Львівщину евакуювали родину з трьома дітьми. Про це сьогодні, 24 жовтня, повідомили в пресслужбі ГУ Нацполіції в області. Зазначають, що нині ситуація в громаді погіршилася: по селу постійно б'ють дронами, "Градами" та артилерії, а до навколишніх населених пунктів вже долітають авіабомби. Тож 35-річна Тетяна, матір трьох дітей, звернулася до поліцейського офіцера громади з проханням вивезти їх до безпечного місця. Жінка розповіла, що втомилися прокидатися від вибухів. "Рішення щодо

евакуації жінці було важко ухвалити. Тим більше, що вони вже рятувалися від війни в Запоріжжі. Однак, коли по місту росіяни вдарили ракетами, повернулися додому".

Фото: ГУ Нацполіції в Запорізькій області

Для Тетяни з дітьми благодійний фонд знайшов тимчасове житло у Львівській області. Поліцейський офіцер громади допоміг родині дістатися до залізничного вокзалу в Запоріжжі. А далі вони евакуаційним потягом поїхали на Львівщину.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/865299-z-prifrontovogo-primorskogo-zaporizkoi-oblasti-evakuuvali-rodinu-z-ditmi>

26.10.2024 Нещодавно уряд росії ухвалив постанову, яка дозволяє військовослужбовцям під час відпустки звертатися за амбулаторною допомогою до найближчої державної поліклініки або поліклінічного відділення лікарні. Про це повідомляє Бердянськ Сьогодні. Це рішення має на меті «підвищити доступність медичної допомоги» для російських військових. Однак самі бердянці вже роками стикаються з серйозним дефіцитом медичних послуг. У місті гостро не вистачає лікарів, а черги до спеціалістів тривають кілька місяців. Тепер місцевим доведеться конкурувати за чергу ще й з російськими військовими, яких на офіційному рівні називають «героями сво». Окупаційні військові і раніше отримували лікування не лише у військових шпиталях, а й у міській лікарні Бердянська. Найчастіше вони потрапляють туди з пораненнями або через отруєння. Щоб забезпечити безпеку військовослужбовців, територію лікарні суворо охороняють, а пересування дорогами медичного комплексу дозволено тільки за перепустками.

<https://ria-m.tv/ua/news/363290/likarni-berdyanska-tsvilnim-dovedetsya-diliti-chergi-z-okupatsiynimi-viyskovimi.html>

29.10.2024 Прифронтowa Мала Токмачка Пологівського району знаходиться в трьох кілометрах від лінії бойового зіткнення. Ворог гатить по селищу з усього виду озброєння. А віднедавна почав закидувати населений пункт керованими авіаційними бомбами. Про це повідомили у Національній поліції Запорізької області. російська авіація цілодобово гатить по селищу, тож місцеві жителі забули, як це – жити без вибухів. Поліцейські регулярно закликають людей евакуюватися, втім багато хто відмовляється. Зокрема і 65-річний Леонід Вікторович з дружиною. Подружжя довго не наважувалось на виїзд, втім минула ніч стала вирішальною. «Вікон у нас і так нема, вже

давно забиті «осбішками». А вчора гепало так, що по стінах і дверях летіло і каміння, і уламки. Хата буквально здригалася від вибухів. Ми з жінкою вже думали, що це наша остання ніч. Дуже страшно. Чого ж чекати далі? Поки в нас прилетить і приб'є? Поїдемо вже... Повернемося, коли ситуація покращиться», – каже чоловік. Правоохоронці закликають людей виїздити з прифронтових населених пунктів. Для цього телефонуйте на номер 102 або звертайтеся до місцевих правоохоронців.

Фото: Національна поліція

Фото: Національна поліція

<https://1news.zp.ua/hata-bukvalno-zdrigalasya-vid-vibuhiv-litne-podruzzhzha-evakuyovali-z-prifrontovogo-selishha-zaporizko%1%97-oblasti-video>

Інформація стосовно ситуації на Запорізькій атомній станції

22.10.2024 Енергетики відновили роботу пошкодженої лінії живлення Запорізької АЕС. Міністр енергетики наголошує, що ситуація на окупованій станції залишається загрозливою, і лише повернення контролю Україні може гарантувати безпеку. Роботу однієї з ліній живлення Запорізької АЕС, що була пошкоджена внаслідок російського обстрілу, наразі відновлено, передає УНН із посиланням на Міненерго. За даними

відомства, енергетики оперативно відновили роботу високовольтної повітряної лінії 330 кВ, що з'єднує тимчасово окуповану Запорізьку АЕС із об'єднаною енергосистемою України, яка була пошкоджена через ворожі обстріли. Роботу однієї з ліній живлення Запорізької АЕС, що була пошкоджена внаслідок російського обстрілу, наразі відновлено. Вдячний енергетикам за роботу. Наразі окупована ЗАЕС знову має змогу отримувати електроенергію за двома лініями живлення. Але вкотре наголошую, через окупацію Запорізької АЕС ворогом ситуація на станції залишається загрозливою. Лише повернення Україні контролю над АЕС може гарантувати безпечну експлуатацію найбільшої в Європі атомної станції – зауважив міністр енергетики Герман Галущенко.

<https://unn.ua/news/enerhetyky-vidnovyly-liniiu-zhyvlennia-zaporizkoi-aes-pislia-rosiiskoho-obstrilu>

22.10.2024 У тимчасово окупованому російськими військами Енергодарі внаслідок атаки БПЛА сталося займання цистерни з пропаном. Про це повідомляє Інформаційний спротив у своєму Telegram-каналі. «Наразі ведеться локалізація осередку займання співробітниками МНС», – відрепортував «губернатор» окупованої частини Запорізької області євген балицький. Наразі у місті відсутнє електропостачання.

Фото: sprotyv.info

Фото: sprotyv.info

<https://sprotyv.info/news/bavovna-v-energodari-dron-vluchiv-u-czisternu-z-propanom>

23.10.2024 Співзасновниця ГО "Антикризовий експертний ядерний центр України" Ольга Кошарна розкритикувала генерального директора МАГАТЕ Рафаеля Гроссі за його поведінку під час зустрічі з росіянами на окупованій українській ЗАЕС. "МАГАТЕ повинно підтримувати стосунки. І Гроссі як дипломат каже, що "я маю підтримувати контакти з усіма сторонами". Він підтримує, він зустрічався у цьому році з путіним, неодноразово з головою "росатому" Ліхачовим. Про щось домовляються, бо не завжди інформація є відкритою. Але навіть обніматися, цілуватися з окупантами, як під час останнього візиту на ЗАЕС? Я вважаю, можна привітатися і все на цьому, і навіть руку не тиснути. Але, на жаль, ситуація така. І ці кадри і фото, коли він обіймається з окупантами, це теж легітимізація окупації ЗАЕС", - обурилась жінка в інтерв'ю "Українському радіо". Вона додала, що Гроссі у серпні відвідав Курську АЕС на запрошення росіян. Після початку операції ЗСУ на території рф противник провів інформаційно-психологічну кампанію, що нібито українці загрожують безпеці місцевій атомній електростанції. "І він поїхав дуже швидко. Зараз тиша. Пожежа у серпні на градирні Запорізької АЕС – це теж провокація росії, щоб показати, що буцімто обстріляли українці, а ми, мовляв, забезпечимо безпеку. Вони навіть якийсь орден видумали чи медаль – "захиснику ЗАЕС". Розумієте який цинізм... Бачите, що виявилось – міжнародні організації, як ОБСЄ, Рада безпеки ООН, МАГАТЕ виявилися безпорадні в ситуації повномасштабної війни, коли окупаються ядерно-небезпечні об'єкти. Вони вплинути ні на що не можуть, вони потребують докорінного реформування, на мою думку", - підсумувала Кошарна.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/povedinka-grossi-z-rosiyanami-na-zahopleniy-zaes-legitimizuye-okupaciyu-stanciji-ekspertka-12796410.html>

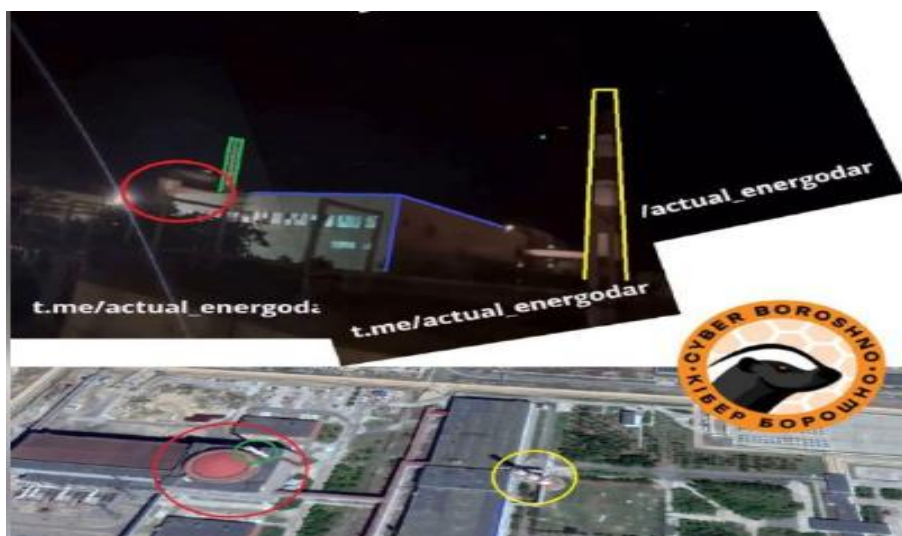
25.10.2024 Експерти Міжнародного агентства з атомної енергії, котрі працюють на тимчасово окупованій Запорізькій АЕС (ЗАЕС), повідомили, що чули вибухи поблизу станції. Про це йдеться в пресрелізі від 24 жовтня на сайті агенції. "Підкреслюючи постійні ризики, команда МАГАТЕ продовжувала чути вибухи щодня протягом останнього тижня, хоча жодних повідомлень про пошкодження ЗАЕС не надходило", — йдеться в звіті.

<https://suspilne.media/zaporizhzhia/865809-eksperti-magate-vcergove-culi-vibuhi-poblizu-timcasovo-okupovanoi-zaporizkoi-aes-2>

30.10.2024 Ворожа установка цілодобово працює з території захопленої російськими окупантами АЕС, відбиваючи повітряні атаки ЗСУ. російські окупанти розмістили біля атомного реактора на Запорізькій АЕС в Енергодарі зенітну установку. Нею з території станції відбивають повітряні атаки ЗСУ. Про це **повідомляють** OSINT-аналітики "Кіберборошна". "Ворожа зенітна установка веде вогонь біля 6 реактору Запорізької АЕС. Локація: ЗАЕС, Енергодар", — йдеться в повідомленні. Очевидці з телефона зафільмували, як ворожа установка працює з території захопленої російськими окупантами Запорізької атомної електростанції. окупанти розмістили її біля будівлі 6-го енергоблоку.

Скріншот з відео: t.me/FastFocus

Колаж: t.me/FastFocus

Відомо, що на Запорізькій АЕС дислоковані до 1300 російських **військових**. Вони зберігають у підвалах боєприпаси, влаштовують "маскарад" та навіть стріляють в одному з приміщень. Серед них були ідентифіковані ОМОН "Ахмат-1" та СОБР "Агат". Частина бійців, заступаючи на чергування, вдається до маскуванню. Вони перевдягаються у форму воєнізованої охорони станції, а у підвальних і технічних приміщеннях окупанти зберігають стрілецькі й артилерійські боєприпаси.

<https://focus.ua/uk/voennye-novosti/676152-zs-rf-na-zaes-rozmistili-zenitnu-ustanovku-i-vikoristovuyut-jiji-dlya-obstriliv-video>

30.10.2024 П'ятюм високопоставленим офіцерам росгвардії СБУ заочно оголосила про підозру. Фігуранти в березні 2022 року організували та здійснили захоплення ЗАЕС. Про це повідомляє Служба безпеки України, посилаючись на Офіс генпрокурора України. Підозрюваними є: заступник начальника головного управління росгвардії по Краснодарському краю, генерал-майор Олексій Домбровський; начальник відділу організації охорони важливих державних об'єктів Сибірського округу росгвардії, полковник Сергій Довгань; командир полку з охорони важливих державних об'єктів Приволзького округу росгвардії, полковник Олексій Решетнев; командир 22-ї окремої бригади оперативного призначення "Кобра" Північнокавказького округу росгвардії, полковник Юрій Лукачов; командир посиленої тактичної групи 749-го окремого

батальйону особливого призначення росгвардії, підполковник Мурадхан Ахмедханов. Зазначається, що їх імена були виявлені українськими спецслужбами ще у 2022 році.

Фото: СБУ

"Саме вони віддавали накази обстрілювати Запорізьку АЕС, координували злочини окупантів та захоплення ядерного об'єкту із використанням танків, бронетранспортерів та стрілецької зброї. При цьому були обстріляні енергоблоки, резервна дизельна електростанція, бризкальні басейни, адміністративна будівля, лабораторно-побутовий комплекс тощо. Деякі з об'єктів станції були пошкоджені снарядами", - інформують правоохоронці. Слідчі СБУ дії цих росгвардійців кваліфікують за ознаками ч.2 ст.28, ч.1 ст.438 ККУ – жорстоке поводження з військовополоненими або цивільним населенням, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованій території, застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, інші порушення законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, здійснені за попередньою змовою.

Інформація щодо розмінування території Запорізької області

26.10.2024 Вчора, 25 жовтня, сапери ДСНС Запорізької області знешкодили три уламково-фугасних елементи від боєприпасу реактивної системи залпового вогню "Ураган". Про це повідомили в обласному управлінні ДСНС. Небезпечні уламки виявили у прифронтових пунктах Запорізького та Василівського районів після ворожих обстрілів. Загалом впродовж минулого дня залучалися 34 рятувальники та 8 одиниць техніки від ГУ ДСНС.

https://www.inform.zp.ua/uk/2024/10/26/301218_na-zaporizhzhzi-znyshhyly-try-ulamky-vid-uraganu

Донецька область

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території Донецької області

29.10.2024 В Маріуполі окупанти створили комісії у справах неповнолітніх. 28 жовтня відбулося перше засідання, на якому вже притягнули до відповідальності матір неповнолітньої дівчинки. Як з'ясувалося, дитина вела телеграм-канал, у якому нібито “дискредитують російську армію”. Про це повідомила окупаційна адміністрація Лівобережного району. Зазначається, що до складу комісії у справах неповнолітніх входять 17 представників із органів та установ системи профілактики, а також наглядових органів. Керує комісією юлія смирнова. При окупантах вона займає посаду заступниці керівника так званої “Управы Орджоникидзевского внутригородского района города Мариуполь”.

Фото: 0629.com

Завданнями комісії будуть нібито профілактичні бесіди з підлітками про вживання алкоголю та наркотиків. Дітям також розповідатимуть про правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів. Насправді комісія у справах неповнолітніх – це каральний орган, і це визнають самі окупанти, “Однією з головних цілей засідання стала “підготовка до розгляду матеріалів справ про адміністративні правопорушення, скоєних як до неповнолітніх, і особисто підлітками”, - інформує окупаційна адміністрація. Повідомляється, що під час члени комісії вирішили притягнути до відповідальності матір неповнолітніх дітей, які вчинили побої, а також підлітка, який, на думку членів комісії, вчинив антигромадські дії. Як з'ясувалося, мова йде про дівчину. “Неповнолітня вела телеграм-канал, який пропагує нацистський рух і дискредитує російську армію”, - стверджують члени комісії. Тобто окупанти ретельно відслідковують соціальні мережі і каратимуть всіх, хто підтримує Україну. Розпочали з дітей.

<https://www.0629.com.ua/news/3850757/u-mariupoli-pokaraut-matir-divcinki-aka-vede-proukrainskij-telegram-kanal>

30.10.2024 російські загарбники в Маріуполі вживають терористичних заходів на тимчасово окупованих територіях України через зростаючий спротив місцевих жителів.

За словами радника міського голови Маріуполя Петра Андрющенка в інтерв'ю 24 Каналу, окупанти стурбовані витокami інформації про свої переміщення та активності на окупованих територіях. На тимчасово окупованих територіях спостерігається посилення мобілізаційних процесів. Зокрема, росіяни почали активно вербувати людей у громадських місцях, зокрема в Приморському районі Маріуполя, зупиняючи всіх, кого можуть зустріти. Вони намагаються унеможливити будь-які свідчення про свої дії, оскільки їх засмучує поінформованість населення про переміщення військової техніки та тренування військових. Російські військові намагаються закрити місто від інформації, але зачистки, які вони проводять, більше схожі на метод залякування, аніж на ефективні дії. Вони частково проводили обшуки вночі, але, на щастя, без затримань і арештів. Місцеві жителі вже пристосувалися до умов окупації, уникаючи розмов про певні теми в телефонних розмовах, розуміючи, що їх можуть прослуховувати. Варто зазначити, що в ситуації, яка триває вже третій рік, люди модернізували свій внутрішній спротив, а росіяни намагаються посилити контроль. У Маріупольському районі, а також особливо в Бердянську, ситуація гірша, де починаються серйозні зачистки. Цього тижня активно зачищали прибережні селища, такі як Ялта, Юр'ївка, Урзуф та Бабах-Тарама, проводячи обшуки та допити. За попередньою інформацією, ці дії триватимуть і поширюватимуться на інші райони, включаючи Бердянськ, де росіяни використовують різні заходи для контролю над ситуацією.

<https://mrpl.city/news/view/okupanti-vzyalis-za-chistki-yak-mariupoltsi-protistoyat-rosijskim-zagarbnikam>

31.10.2024 Маріупольський колегіум-школа № 1 – один з найстаріших навчальних закладів Маріуполя. Його побудували ще у 1894 році. До революції 1917 року, тут розташовувалася Маріїнська жіноча гімназія. Про це інформує Маріупольська міська рада. У Другу Світову війну будівля використовувалася у якості шпиталю. Через 80 років, у 2022, тут знову помирили поранені люди від військових обстрілів. У школі облаштували укриття. Але це не зупинило росіян, щоб знищити історичну будівлю. Тепер загарбники зводять нову будівлю, намагаючись знищити докази своїх злочинів. А разом з ними вони нищать історію Маріуполя.

Фото: Маріупольська міська рада

<https://armyinform.com.ua/2024/10/31/okupanty-znyshhyly-najstarishu-shkolu-mariupolya-pobudovanu-shhe-v-xix-stolitti>

Інформація про життя громадян України на тимчасово окупованій території Донецької області

22.10.2024 окупанти у Маріуполі оприлюднили чергові списки на їх погляд "безхазяйного майна". У переліку – майже 300 квартир на проспекті Миру у Центральному районі міста. Інформацію про це оприлюднили на сайті окупаційної адміністрації. російські загарбники продовжують шукати квартири жителів, які загинули або змушені були покинути місто через бої, блокаду та окупацію. Приватне житло намагаються «націоналізувати», посилаючись на вигадані закони. окупанти вимагають, щоб громадяни, які виявили свої квартири в переліку, протягом 30 днів з моменту публікації звернулися особисто до адміністрації району з документами. Якщо ніхто не відгукнеться, окупанти погрожують розпочати процедуру відчуження. При цьому, потрапити до Маріуполя майж неможливо. Для цього необхідно проходити "фільтрацію" у московському аеропорту Шереметьєво, через який вимушені летіти всі українці. Більше половини бажаних не пропускають додому. Таким чином росія намагається позбавити права власності маріупольців, які і так постраждали від "звільнення".

<https://www.0629.com.ua/news/3848166/v-mariupoli-okupanti-znajsli-se-300-bezhazajnih-kvartir-perelik>

22.10.2024 План по написанню “листів солдату” отримали школи тимчасово окупованого Маріуполя. Окрім визначеної кількості, такі послання мають містити слова вдячності терористам за “визволення” від безпечного та мирного життя. Про це повідомив Центр національного спротиву. “Ця примусова акція проходить під диктовку, і відмовитися від участі неможливо без ризику санкцій. Учні змушені писати листи, які потім передають російським військовим, представляючи їх як “добровільну ініціативу”, - йдеться у повідомленні. Зазначається, що вся діяльність активно висвітлюється російськими пропагандистами, які намагаються створити враження підтримки з боку місцевого населення. “Цей процес має на меті підсилити контроль над населенням і сформуванню бажаний образ для зовнішнього світу”, - пояснює ЦНС. За даними Спротиву, аналогічна акція відбулася і у школах Херсонської області. Тут учні писали листи на перших уроках під контролем вчителів.

<https://www.0629.com.ua/news/3848040/v-mariupoli-vciteli-zmusili-ucniv-pisati-listi-vdacnosti-rosijskim-okupantam>

22.10.2024 окупанти організували школу для навчання пропагандистів у Маріуполі. 30 випускників готові поширювати кремлівські фейки на тимчасово окупованих територіях України. У Маріуполі відбувся перший випуск "блогерів" — 30 дипломованих пропагандистів готові поширювати кремлівські фейки на ТОТ України, передає УНН із посиланням на Центр національного спротиву. За даними Центру, школу для навчання таких "спеціалістів" окупанти організували лише два тижні тому, і вже сьогодні випускають "фахівців" з маніпуляції свідомістю. В Алчевську дітям провели майстер-клас з пропаганди. Колаборантка юлія черепніна навчала, як за путінськими стандартами створювати фейки та дискредитувати українську ідентичність, додали у Центрі. "Мета? Виховати покоління, яке мислитиме в інтересах

агресора. Це небезпечна стратегія, спрямована на систематичне знищення української культури", - зазначено у повідомленні.

<https://unn.ua/news/v-okupovanomu-mariupoli-vypustily-30-bloheriv-dlia-poshyrennia-kremlivskoi-propahandy-sprotyv>

23.10.2024 Школи окупованого Маріуполя отримали наказ писати обов'язкові вдячності — «листи солдату». Про це повідомляє Маріупольська міська рада. Діти мають дякувати окупантам за «визволення» їхнього міста. І це за таких обставин, коли в багатьох маріупольських школярів загинули друзі, родичі, зруйноване власне житло. Відмови не приймаються. Ця акція — частина пропагандистської кампанії, спрямованої на ідеологічну обробку дітей. Саме школярі стали головною мішенню окупантів. Псевдопатріотичні організації, «уроки патріотизму», військовий вишкіл, розповіді про «героїв сво» — загарбники роблять усе, щоб русифікувати та мілітаризувати свідомість нового покоління та сформувати в нього ненависть до всього українського.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/23/mariupolskyh-shkolyariv-zmushuyut-pysaty-lysty-vijskovym-vbyvczyam>

23.10.2024 На минулому тижні в Маріуполі відбулися перші офіційні збори місцевого осередку «русской общины». Про це повідомив новостворений телеграм-канал "русская община Мариуполя". Станом на зараз в ньому вже більше 1000 учасників. Адміністратори каналу скриті. Але вони зараз у Маріуполі ведуть активну роботу по збільшенню членів організації. Збори проходять щотижня і в одному з пабів Маріуполя.

Фото: 0629.com.ua

Передтечею цього російського націоналістичного руху стали так звані «землячества», які стали з'являтися на території рф ще після розпаду Радянського Союзу. Був такий осередок і в довоєнному Маріуполі. Саме через такі неформальні об'єднання (в одно із таких, до речі, входив відомий співак донецького походження йосип кобзон) російська федерація намагалася впливати на суспільні настрої, часто здійснювала фінансування тих чи інших проросійських проектів на території колишніх республік і загалом

об'єднувала кримінальні течії. «русская община» на території рф замість поліції «розбирається» з громадянами рф інших національностей, якщо вони «ображають», на думку членів організації, «руських». Але, наприклад, про допомогу попросить жінка, яка зробила аборт, то їй у допомозі відмовлять. «русская община» окрім того, що виконує роботу поліції по такому собі "наведенню порядків", вона ще й взаємодіє із правоохоронними органами. Практично відразу після свого створення в 2020 році організація запустила свою однойменну програму, в якій є SOS-кнопка. «Вони регулярно публікують такі кейси. «русская община» бере участь також в антимігрантських заходах силовиків. А ще полюють за представниками ЛГБТ-спільноти. І ось тепер організація розгортає свою діяльність і в Маріуполі – місті, де і без їхньої участі посилені напруженість у суспільстві через війну, руйнування, вплив росіян із азійської частини рф а також із інших країн Азії.

<https://www.0629.com.ua/news/3848430/v-mariupoli-vidbulisa-persi-zbori-russkoj-obsiny-cim-nebezpecni-rosijski-nacionalisti>

23.10.2024 В окупованому Маріуполі запущено в роботу 43 котельні. Подача теплоносія йде у 372 багатоквартирні будинки, 6 середніх шкіл і 7 дитячих садочків. Про це повідомила окупаційна влада, - пише радник законного мера міста Петро Андрющенко 23 жовтня. "А тепер беремо в руки калькулятор та данні, наявні у відкритому доступу (що були озвучені окупантами в різні періоди). Багатоквартирні будинки. На зараз в місті 1300 багатоповерхіок. Отже, опалюється всього 372 або ... 28 відсотків. Школи. В Маріуполі обліковується 29 шкіл. Опалення подано в шість. Це всього 20,6 відсотка . Дитячі садочки. Обліковується 30 дитячих садочків. Опалення подано в 7. Це - 23,3 відсотка", - порахував Андрющенко. Він робить висновок, що загалом опаленням забезпечено менш за 30 відсотків споживачів. "Якщо окупаційні простігосподі сіті-менджери від окупантів встигнуть до морозів, то в грудні опалення отримає 60 відсотків маріупольців. За оптимістичним сценарієм. Якщо не встигнуть завершити геніальну заміну теплотрас... То краще най встигнуть. Людей наших жалко - мерзнути третій рік поспіль - хіба це не знуцання", - підсумовує Андрющенко.

<https://www.ostro.org/news/u-mariupoli-opalennyam-zabezpecheno-mensh-za-30-vidsotkiv-spozhyvachiv-radnyk-mera-i496023>

23.10.2024 Рекет у Маріуполі та Бердянську часів 90-х В окупації почався жорсткий пресинг власників бізнесу: окупанти змушують іти на співпрацю та ділитися прибутком. Хто не погоджується платити за "крышу" — залишається без майна. Вже почали формуватись так звані "опг", які працюють під наглядом окупаційної влади та військових.

https://censor.net/ua/video_news/3516264/video_likvidatsiya_troh_okupantiv

24.10.2024 У школах окупованого міста відбулись акції «пам'яті полеглих воїнів росії «Дні білих журавлів». Школярів змусили декламувати вірші «про героїв, які звільнили Маріуполь від нацистів». Про це інформує Маріупольська міська рада. Зокрема, подібну акцію влаштували так звані «орлята росії» у 3 класі школи №34. Дітей змусили фотографуватися із сумними обличчями та тужити за вбитими російськими військовими, які знищили їхнє ж місто та вбили тисячі мирних людей. У такий спосіб загарбники продовжують свою роботу з русифікації дітей на захоплених українських територіях. Вони намагаються максимально їх асимілювати та насадити російську

ідентичність. Загарбники залучають школярів до псевдорадянських організацій: «юнармії» та «орлята росії». Відправляють до літніх таборів, де вони навчаються стріляти, щоб потім вбивати.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/24/mariupolskyh-shkolyariv-zmusyly-pryyednatysya-do-akczyiy-pamyati-rosijskyh-zlochyncziv>

24.10.2024 Мешканці мікрорайону Стадіон у Маріуполі звернулися з мольбами до путіна, виказавши глибоке обурення щодо знесення їхніх будинків, яке відбулося під час окупації. окупанти знищили їхній район для будівництва житла під іпотеку, залишивши людей на вулиці. Про це пише "Медіа про людей в окупації" на своїй сторінці в Телеграм-каналі. Мешканці повідомляють, що з березня 2022 року вимушені кочувати між орендованими квартирами, адже навіть не отримали можливості поселитися в гуртожитках. Ситуація критична: маріупольці залишилися без даху над головою через дії російських окупантів, які не тільки знищили їхні домівки, але й порушили їхні права на приватну власність. "Наші квартири були приватизовані. Будинки знаходилися в ОСББ (Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку), це була наша приватна власність. Під час бойових дій наші будинки постраждали. Наш район Стадіон швидко знесли, не повідомивши про це нас, Комісію з відновлення руйнувань нашої власності ми не бачили. Ми перебували в місті, чимало з нас продовжували жити у підвалах своїх будинків", — розповіли місцеві.

<https://mrpl.city/news/view/zhili-u-svoih-pidvalah-okupanti-u-mariupoli-rozprodayut-chuzhi-budinki-zalishayuchi-lyudej-na-vulitsi>

25.10.2024 Жителі багатоповерхівок біля стадіону «Азовсталь» у Лівобережному районі вже неодноразово виходили на мітинги, писали листи щодо обіцяного компенсаційного житла. Їхні будинки були зруйновані загарбниками. Про це інформує Маріупольська міська рада. Людям обіцяли нові квартири, але замість цього планують зводити комерційне житло під іпотеку. А маріупольці залишаються на вулиці. Мешканцям нічого не залишилося, як записати звернення до путіна. Але жодної реакції немає. Навесні 2022 року російська армія розбомбила в районі «Стадіону» майже 50 будинків. Після окупації, їх демонтували. Згодом вулицю Азовстальську перейменувала у Тульський проспект, не спитавши самих жителів. І тепер люди, які були прописані в демонтованих будинках, — за документами не існують.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/25/mariupolczi-v-okupacziyi-prodovzhuyut-mityngy-proty-ipotechnogo-zhytla>

26.10.2024 Окупований Маріуполь заливає каналізаційними скидами. В окупованому місті проблема не лише з опаленням, яке містяни ніяк не отримують, але й з мережами водопостачання та каналізацією. Поривів стає все більше, а комунальні служби так і залишаються недоукомплектованими. Про це у Телеграм-каналі повідомляє Маріупольська міська рада. Так, на бульварі Шевченка, 76 вже два тижні тече каналізація. Приїжджала аварійна бригада від ЖЕКу, але сказали, що це компетенція "Водоканалу", адже треба чистити колодязь. Люди подали заявку, а у відповідь – тиша.

Фото: sprotyv.info

“Досі ніхто не приїхав і нічого не зроблено. Люди дихають каналізацією вже 2 тижні”, – обурюються жителі “Тече каналізація й у самому центрі міста – по вулиці Архітектора Нільсена. “Таке почуття місто реально скоро затопить”, – констатують мариупольці у соцмережах. Тиждень немає води по вулиці Донській, 59. З люка тече, за словами людей – “справжній водоспад”. Заявку жителі подали, але ніхто не реагує.

<https://sprotyv.info/news/okupovanij-mariupol-zaliva%20kanalizacijnimi-skidami>

26.10.2024 Окупанти подали тепло не більше, ніж у третину багатоповерхівок у тимчасового захопленому Маріуполі. Про це в етері "Суспільне. Студія" повідомив радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко. "Не більше 30-35 відсотків багатоповерхівок всього подано теплоносій, в реальності на скільки це може бути збільшено у короткій перспективі навряд чи. Тому що окупаційна влада прийняла "геніальне" рішення і з кінця вересня почала замінювати теплотраси на дуже далекій відстані. А це означає, що абсолютна більшість міста не може фізично отримувати теплоносій, тому що демонтовані фактично теплотраси". Андрющенко вважає, що до кінця листопада — початку грудня окупанти можуть завершити ці роботи із заміни теплотрас. "Маріуполь може бути готовий до цього опалювального сезону на 60-65 відсотків — це офіційні дані окупаційної влади. Тому не менше 30-35 % мариупольців не будуть цього року знову отримувати центральне опалення. Дуже велика проблема буде виникати електропостачанням", — розповів радник мера. За його даними, мариупольці вже почали опалювати електроприладами оселі. "Енергосистема Маріуполя не приведена до ладу — зроблений ямковий ремонт, замінені певні трансформатори. Інфраструктура залишилась та сама. Так само виключатимуть електрику, будуть проблеми з електропостачанням. Скоріш за все, Маріуполь очікує знову не тепла зима по домівках, а так вже холодно", — сказав радник міського голови. російські окупанти більш-менш відремонтували котельні, побудували одну котельню, зауважив Андрющенко. Маріупольська міська рада у Telegram повідомила, що окупанти обіцяли розпочати опалювальний сезон у захопленому місті 16 жовтня. "Наразі, за повідомленнями загарбників, вже опалюється 523 будинки. Але це менше 50% від загальної кількості. псевдомер моргун вже пообіцяв охопити опаленням усі будинки до 1 листопада. Але й це може виявитися черговою обіцянкою", — йдеться у повідомленні. Більшість населення у Маріуполі, за даними радника мера, це літні люди. Також

Андрющенко розказав, що жителі приватних будинків опалюють оселі за наявності газу, або вугіллям чи дровами тощо. Він зазначив, що раніше окупанти роздавали мариупольцям безплатно електрообігрівачі.

<https://suspihne.media/donbas/866451-mariupol-ocikue-znovu-ne-tepla-zima-po-domivkah-ak-rozpocavsya-opaluvalnij-sezon-v-okupovanomu-misti>

26.10.2024 Вербувальна істерія в окупованому росіянами Маріуполі зростає. Про це повідомив радник мариупольського міського голови Петро Андрющенко. "Мало, що вперше реально масовий призов в армію молоді, так ще реклама щодо контракту на кожному стовпу. Буквально", — наголосив він.

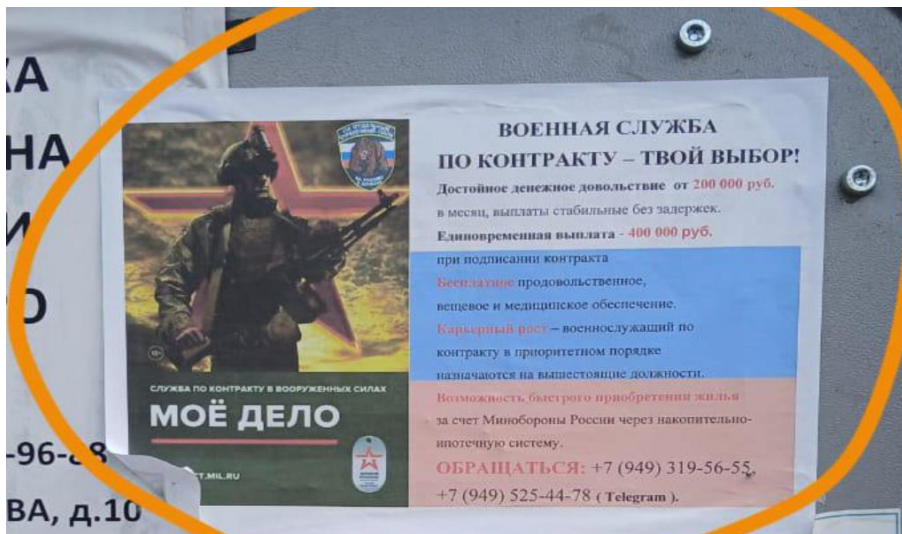

Фото: Телеграм-канал Андоющенко Time

<https://v-variant.com.ua/v-okupovanomu-mariupoli-zrostaie-verbuvalna-isteria-andriushchenko>

26.10.2024 Вчора на площі Свободи загарбники влаштували так званий мітинг з російськими та "денеєрівськими" триколорами. Зігнали школярів з так званих патріотичних псевдоорганізацій – "молодої гвардії" та "юнармії". Ось правда жителів міста на псевдосвято не прийшли. На площі були присутні лише представники колабораційної адміністрації та нагнані підлітки. Тож попри пропаганду, "свято" не вдалося. Воно лише показало реальне несприйняття жителями російських загарбників. У школах окупанти начепили дітям радянські червоні галстуки та зігнали на уроки "мій флаг - моя історія". Так, у школі №34 дітей змушували слухати історію про донецько-криворізьську радянську республіку та суцільну маячню про "російський Донбас".

Фото: t.me/mariupolrada

<https://t.me/mariupolrada>

27.10.2024 Тепер - проспект Металургів. Центр міста. Люди, замість квартир яких вже побудували “Ленінградській квартал”. Іпотечні мурашники, де вже заїхали мешканці Санкт-Петербургу. А людям навіть не обіцяють на заміну нічого. А з січня 2025 року взагалі всі компенсаційні програми скасовано. То навіть надії не залишилось.

Скріншот з відео: t.me/andriyshTime

<https://t.me/andriyshTime>

28.10.2024 Умови виживання на окупованих територіях для мешканців Маріуполя від початку окупації стали нестерпними. Після того, як росіяни фактично знищили місто, маріупольці мали змогу отримати гуманітарну та медичну допомогу лише за наявності російського паспорта. Про це 24 Каналу розповів радник міського голови Маріуполя Петро Андрющенко, зауваживши, що місто також пройшло фільтрацію, після якої ніхто не міг залишитись без російського паспорта. Якщо ж мешканці міста мають лише український – вони вважаються іноземцями, яких окупанти погрожують депортувати. Радник міського голови розповів, що в Маріуполі не залишилось людей

без російських паспортів. На окупованих територіях люди вже давно зрозуміли умови виживання. Якраз таки паспорт країни-агресорки, є однією з них. Від початку окупації місто було повністю знищене, маріупольці повністю залежали від допомоги. росіяни ж мали умову, що гуманітарну, медичну допомогу можна отримати лише з російським паспортом. “Ми говорили людям від першого дня окупації, щоб вони йшли брати паспорти і потім гуманітарну допомогу. Казали, що чим більше заберете, тим менше в росіян залишиться грошей на війну”, – зауважив Андрющенко. Він пояснив, що отримання російського паспорта не можна вважати зрадою. Важливим є те, як людина живе в окупації. Тому проценти людей, які його не мають, можна вважати статистичною похибкою. Крім того, майже два роки Маріуполь проходив фільтрацію, що унеможливило вибір людей не отримати паспорт. “Ба більше, маріупольців окупанти шантажують у наступний спосіб – в незалежності від наявності російського паспорта людей можуть не визнати громадянами росії та вигнати, тобто депортувати. Крім того, окупанти можуть надавати людям статус іноземця. Мовиться про те, що якщо людина має лише український паспорт, вона вважається іноземцем і має право перебувати на території росії, тобто тимчасово окупованій території, не більше 90 днів. В іншому випадку людей просто депортують. Саме цією незрозумілою депортацією і погрожують всім нашим співгромадянам. Що таке депортація, знову таки, не ясно, тому що ніякої процедури немає, куди вони мають і в який спосіб депортувати, теж не ясно”, – зазначив радник міського голови. За його словами, в кулуарах окупаційної влади Донецької та Запорізької областях обговорювався варіант депортації в Білорусь. Зрозуміло, що це не є хорошим варіантом для українців, адже ніхто не знає, що потім вони робитимуть в цій країні.

https://24tv.ua/novini-mariupolya-yak-rosiyani-zmushuvali-mariupoltsiv-otrimati_n2673212

28.10.2024 Опалювальний сезон розпочався в окупованому Маріуполі 21 жовтня. Станом на ранок 28 жовтня опалення включили менш ніж у половині будинків. Як повідомив ватажок “днр” денис пушилін, теплоносій нібито подали на 691 багатоквартирний будинок, 16 шкіл, 18 дошкільних закладів та всі 16 лікувальних закладів міста. гауляйтер Маріуполя олег моргун сьогодні повідомив, що “багатоквартирні будинки в обслуговуванні МУП АГМ «Маріупольжитлокомплекс» повністю готові до зими”. Він також визнав, що у кількох десятках багатоповерхівок ще тривають ремонтно-відновлювальні роботи. “До 1 листопада підрядники планують завершити заміну внутрішньобудинкових систем опалення”, - запевнив гауляйтер. Проте маріупольці у соцмережах заявляють, що не все так добре, як наголошують окупанти. Зокрема, не працює котельня, яка розташована на МКР-16. “Керівництво Тепломережі навіть не вважає за потрібне проінформувати своїх споживачів про графік подачі тепла, у технічному підвалі будинку на подачі зафіксовано низьку температуру води та слабкий тиск у системі ЦО. Відповіді на письмові звернення не надають, що є порушенням чинного законодавства. При щоденній зупинці котельні відбувається заповітрявання системи та неякісне надання послуг”, - розповідають маріупольці про цю котельню у місцевих Телеграм-каналах. За словами городян, немає опалення у частині Кальміуського району. У Приморському тепло дають лише вночі. Частково немає опалення й у Лівобережному та Центральному районах міста. Загарбники не змогли підготувати теплотраси та будинки до зимового періоду. Так, на площі

Перемоги комунальники досі не завершили ремонтні роботи. У тих будинках, де окупанти спромоглися увімкнути опалення, батареї ледве теплі, навіть за російськими стандартами. Тож городяни змушені самі дбати про тепло у домівках.

<https://www.0629.com.ua/news/3850413/situacia-z-opalennam-v-okupovanomu-mariupoli-so-vidomo-stanom-na-28-zovtna>

30.10.2024 Загарбники вирішили запустити «пілотний проєкт» з передачі так званого безхазяйного житла на потреби «силового блоку». Це означає, що квартири місцевих жителів, які змушені були покинути місто через блокаду та окупацію, тепер передадуть російським військовим, феєсбешникам та поліцейським. Про це інформує Маріупольська міська рада. Загарбники планують використовувати вкрадені квартири наразі як «службові». А після завершення пілотного проєкту, остаточно їх передати «ветеранам та учасникам сво». російські окупанти регулярно вивіщують списки так званого безхазяйного майна. Вони вимагають, щоб маріупольці, які виявили свої квартири в переліку, протягом 30 днів з моменту публікації звернулися до адміністрації району та надали підтвердження права власності на майно. Якщо ніхто на оголошення не відгукнеться, окупанти розпочинають процедуру відчуження.

<https://armyinform.com.ua/2024/10/30/u-mariupoli-okupanty-planuyut-viddavaty-kvartyry-zhyteliv-rosijskym-vijskovym>

31.10.2024 На тимчасово окупованих територіях України помітили працівників з Білорусі. Їх прислали для відбудови зруйнованих росією міст України. Про це повідомили в Центрі національного спротиву. Зазначається, що "робочу силу" з Білорусі помітили в кількох населених пунктах. "На тимчасово окуповані території росія привозить будівельників з Білорусі. У Маріуполі вони розповідають, що приїхали примусово: у разі відмови їх залякували звільненням і неможливістю працювати в будівельній галузі на Батьківщині. Це відбувається за підтримки режиму Лукашенка, який черговий раз "торгує" своїм населенням", — зазначили в ЦНС. Повідомляється, що білоруські будівельники працюють вахтовим методом по три місяці, таким чином беручи участь у незаконних роботах рф на окупованих територіях.

<https://focus.ua/uk/voennyje-novosti/676351-budivelnikiv-z-bilorusi-prislali-vidbudovuvati-mariupol>

31.10.2024 Учням шкіл в тимчасово окупованому Маріуполі видали глобуси, де українські території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей позначили у складі російської федерації. Про це повідомили у Telegram Маріупольської міської ради. російська влада помаркувала територією рф окуповані у 2014 році частини Донеччини та Луганщини, а також міста у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях, які війська рф захопили після 2022 року. Окрім цього, на глобусі у складі рф позначили міста, які не перебувають під російською окупацією, зокрема Краматорськ та Покровськ на Донеччині, а також обласні центри — Херсон та Запоріжжя. "окупанти намагаються максимально насадити дітям не лише викривлену історію, але й реальність", — написали на сторінці Маріупольської міськради.

<https://suspilne.media/donbas/869575-kramatorsk-herson-ta-zaporizza-u-skladi-rf-skolaram-u-mariupoli-vidali-globusi-zi-spotvorenou-kartou>

31.10.2024 Під час свого візиту у коментарі одному із росЗМІ вона визнала, що до рф окупанти вивезли 360 українських дітей. За словами львової-белової, усіх українських дітей влашували до прийомних родин. У Маріуполі омбудсменка відвідала

дві багатодітні родини. Одна з них - родина Якуніних, яка виховує дев'ятьох дітей, у тому числі прийомних. Маріупольці досі мешкають у пошкодженому обстрілами будинку, і за майже три роки окупації загарбники не спромоглися відновити будівлю. За словами російської чиновниці, вона вже неодноразово відвідувала цю родину. Цього разу вона наобіцяла маріупольцям допомогти з ремонтом стелі, підлоги, опаленням та встановити міжкімнатні двері. Голова родини Юрій Якунін каже що начебто марія львова-бєлова надасть на це півмільона рублів. Іншій багатодітній родині з Маріуполя дитяча омбудсменка пообіцяла купити мікроавтобус та також відремонтувати пошкоджений обстрілами будинок, який окупанти також ще не відремонтували. Загалом у цьому будинку проживають чотирнадцять осіб – дванадцять дітей та двоє дорослих. “Штаб нашої акції «Дітям – у руки» більше року допомагає цій сім'ї, яка виховує прийомних дітей. Змінили зруйнований дах, вставили нові вікна. Проте проблема зберігається – ремонт у їхньому будинку ще не завершено. Допоможемо закінчити внутрішнє оздоблення, поставимо новий паркан, купимо меблі”, - стверджує чиновниця. Не оминула львова-бєлова підлітковий центр у Маріуполі, який створили окупанти. У цьому центрі діти самі збирали меблі, прикрашали приміщення та розклеювали фото. Омбудсменка згадала, що допомагав облаштовувати центр й її прийомний син Філіп, який є родом із Маріуполя, і якого вона незаконно всиновила. львова-бєлова визнала, що у дитячому дуже холодно. “Допоможемо із опаленням, сантехнікою. Важливо, щоб хлопці мали свою кухню, де вони зможуть готувати собі перекусити. Купимо кавомашину”, - наобіцяла дітям омбудсменка.

https://www.0629.com.ua/news/3851878/ak-rosijska-ditaca-ombudsmenka-rozdavala-obicanki-u-mariupoli#google_vignette

31.10.2024 російські окупанти розпочали будівництво військової бази в центрі Лівобережного району Маріуполя, попри те, що спершу обіцяли звести там житлові будинки для місцевих мешканців, які втратили житло. За словами радника міського голови Маріуполя Петра Андрющенка, будівництво відбувається у кварталі, де в радіусі п'яти кілометрів не залишилося жодного вцілілого будинку, проте тепер і надії на нове житло для маріупольців втрачені. Ця база на Лівобережжі стала першою з таких об'єктів, проте не останньою. Наступну планують звести у промисловому районі на території «Азовсталі». Частина зруйнованого району вже використовується окупантами як місце розташування військових ресурсів, зокрема систем ППО. Процес розбудови військових баз продовжується без приховування, натомість цивільне будівництво фактично зупинене. У відкритих джерелах також зазначається, що з січня 2025 року в Маріуполі припиняється дія компенсаційних програм, які передбачали будівництво нового житла або відновлення пошкодженого. Мешканці, які залишилися без домівок, тепер змушені чекати у чергах на житло за прикладом радянської системи розподілу. Це означає, що будівлі, які залишаються в місті та вимагають ремонту, маріупольцям більше не надаватимуться як компенсаційне житло, оскільки бюджет на їхнє відновлення не передбачений. Також зростає ймовірність того, що ці будинки будуть віддані під заселення працівникам бюджетної сфери чи учасникам російських силових структур. Жителі Маріуполя, які були лояльними до російської окупації, тепер починають розуміти наслідки так званого «русского мира»: замість допомоги вони

отримали тільки руїни та змушені поступитися своїм житлом російським військовим та чиновникам.

<https://mrpl.city/news/view/zamist-obitsyanogo-vidnovlennya-zhitla-novi-vijskovi-bazi-yak-okupanti-zminyuyut-mariupol>

АР Крим

Інформація щодо злочинів та геноциду рф проти громадян України які знаходяться на тимчасово окупованій території АР Крим

22.10.2024 Адміністрація російської колонії в Керчі, а також, ймовірно, співробітники фсб рф перешкоджають процедурі умовно-дострокового звільнення фрилансера Крим.Реалії (проект Радіо Свобода) Владислава Єсипенка, якого російський суд засудив до 5 років позбавлення волі. Про це в ефірі Радіо Крим.Реалії розповіла його дружина Катерина Єсипенко. За її словами, кілька разів Владислав з адвокатом обговорював це питання і мав бажання звернутися із заявою до адміністрації колонії, проте отримував формальні відмови, а останнім часом співробітники колонії почали прямо заявляти, що його «не відпускають». Дружина Владислава Єсипенка припускає, що дії щодо умовно-дострокового звільнення блокуються з боку фб рф.

Фото: росЗМІ

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-administratsia-kolonii-fsb-rf-udz-yesypenko/33168227.html>

22.10.2024 Підконтрольний рф Верховний суд Криму ухвалив рішення щодо ліквідації незалежної мусульманської громади «Алушта». Про це 22 жовтня розповів громадському об'єднанню «Кримська солідарність» юрист Рустем Кямілев. Згідно з повідомленням, підконтрольний рф Мін'юст Криму, який подав позов, вказав на «невчасне вилучення з громади» ексголови «Алушти» Ленура Халілова, колишнього учасника організації Руслана Месутова, яких засудили до реальних термінів у справах кримських мусульман. На думку російського Мін'юсту Криму, це є «грубим порушенням законодавства, яке регулює діяльність релігійних організацій». Також у позові відомства вказувалося, що Руслана Емірвалієва, який прийшов на місце Халілова, також не виключили з громади після визнання його винним у «пропаганді

екстремістської символіки». Представники Мін'юсту Криму зазначали, що домоглися виключення Емірвалієва лише після попередження. Також підконтрольний рф Мін'юст Криму визначив «діями, спрямованими на здійснення екстремістської діяльності» й інші епізоди, пов'язані з громадою. Так, імама мечеті Юк'ари-Джамі Юсуфа Аширова штрафували за «порушення законодавства про місіонерську діяльність». А після обшуків у мечеті в листопаді 2023 року «Алушту» визнали винною у «виробництві та поширенні екстремістських матеріалів» та оштрафували на 100 тисяч рублів – через книги, які вилучили на слідчих діях. Мусульманська громада «Алушта» у 90-х була юридично зареєстрованою в Криму як незалежна і розміщувалася у мечеті Юк'ари-Джамі в Алушті. Мечеть перебувала у громади в безоплатному користуванні понад 15 років. Після 2014 року громада перереєструвалася згідно з російським законодавством. Статут організації не містить жодних протиріч – вона є легальною, що підтвердила перереєстрація громади у 2016 році. А правопорушення учасників організації, на думку юриста, є лише формальною підставою для ліквідації «Алушти».

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-rosiyskyi-sud-likvidatsia-nezaleznoi-musulmanskoj-hromady-alushta/33168210.html>

22.10.2024 У Криму з початку року російські силовики провели щонайменше 15 обшуків у будинках представників релігійної організації «Свідки Єгови», повідомляє аналітик правозахисної організації "КримSOS" Євген Ярошенко. Згідно з наведеними даними, станом на середину жовтня 2024 року підконтрольні рф суди в Криму винесли вироки 13 «Свідкам Єгови», 11 з яких засудили до позбавлення волі на строк від 6 до 6,5 років. Найсуворіше покарання отримав Віктор Сташевський, якого цього року перевели з колонії до в'язниці «Володимирський централ» через регулярні дисциплінарні стягнення.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-sylovyky-rf-provely-15-obshukiv-svidky-yehovy/33168112.html>

22.10.2024 Засуджений росією кримський громадянський журналіст Ремзі Бекіров, якого утримують у російській виправній колонії №33 міста Абакана, майже три тижні не виходить на зв'язок із сім'єю. Про це громадському об'єднанню «Кримська солідарність» розповіла його дружина Халіде Бекірова. За її словами, останній лист Ремзі Бекіров написав 2 жовтня, а дзвінків сім'я не отримувала від нього понад два з половиною місяці. Вона також зазначила, що написала скарги до прокуратури та ФСВП і чекає від відомств відповіді.

Фото: krym.org

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-hromadianskyi-zhurnalist-remzi-bekirov-ne-vykhodyt-na-zviazok/33168285.html>

22.10.2024 21 жовтня Південний окружний військовий суд у ростові-на-Дону продовжив термін арешту Абдулмеджита Сейтумерова та інших учасників п'ятої Бахчисарайської групи у справі «Хізб ут-Тахрір» на два місяці, не представивши нових доказів. Про це повідомив адвокат Абдулмеджита Сейтумерова Еміль Курбедінов. За словами адвоката Абдулмеджита Сейтумерова Еміля Курбедінова, обвинувачення продовжило арешт, посилаючись на припущення, що підсудні можуть втекти або вплинути на свідків, хоча жодних нових доказів не було подано. Захисники наголошують, що їхні підзахисні мають позитивні характеристики, не обвинувачуються в насильницьких діях і дотримуються законів під час перебування в СІЗО. Проте суд вирішив підтримати позицію обвинувачення. Наступне засідання заплановане на 18 листопада 2024 року, на якому планується допит свідків зі сторони обвинувачення.

<https://ctrcenter.org/uk/sud-rf-prodovzhyv-aresht-abdulmedzhyta-sejtumerova-ta-inshyh-figurantiv-spravy-hizb-ut-tahrir>

22.10.2024 У тимчасово окупованому Криму російські силовики затримали чоловіка, якого підозрюють у нібито «роботі на агентурну мережу Служби безпеки України». Йому загрожує до восьми років позбавлення волі. За даними окупантів, затриманий нібито за грошову винагороду переховав кілька сім-карток підконтрольних рф операторів мобільного зв'язку. «Під час чергового сеансу конспіративного зв'язку український куратор дав підозрюваному завдання витягти зі схованки у Сімферополі кілька сім-карт кримських мобільних операторів для їх подальшого використання агентурною мережею на території півострова», – заявили росіяни.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-zatrimali-cholovika-za-nibito-robotu-na-agenturnu-merezhu-sbu.html>

23.10.2024 російське управління Слідчого комітету з Криму та Севастополя повідомляє про передачу до суду матеріалів справи стосовно затриманого торік жителя Джанкоя, якого силовики рф звинуватили у нібито проведенні по відеозв'язку зборів релігійної організації «Свідки Єгови». Про це 23 жовтня повідомила пресслужба відомства. «З березня 2020 року до липня 2023 року житель Джанкоя, будучи

організатором місцевого осередку «Сиваш», продовжив його активну діяльність шляхом проведення зборів по відеозв'язку, де за участі adeptів пропагував ідеї забороненої організації», – пише пресслужба управління слідкому рф із Криму. Стверджується, що під час затримання у 2023 році у нього було вилучено заборонену російською владою літературу, а російські судові експерти оцінили його діяльність як «протизаконну». При цьому ім'я та прізвище обвинуваченого не називають, а його публічні коментарі відсутні. Чоловіку загрожує до 10 років позбавлення волі за ч. 1 ст. 282.2 КК рф (організація діяльності забороненої релігійної організації).

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-sud-dzhankoi-zbory-svidky-yehovy/33170654.html>

24.10.2024 Правоохоронні органи України склали першу підозру російському археологу за незаконне знищення культурної спадщини на території окупованого Криму. Збитки від незаконних розкопок лише на одному з об'єктів перевищили 200 мільйонів гривень. Про це повідомила народна депутатка Євгенія Кравчук, зазначивши, що відповідна інформація буде передана до Інтерполу. Як повідомила народна депутатка, тільки один об'єкт археологічної спадщини в Криму зазнав збитків на понад 200 мільйонів гривень протягом 2014-2019 років. Вона наголосила, що незаконні розкопки є частиною ширшої стратегії росії щодо знищення та розкрадання культурних об'єктів на окупованих територіях. Ця справа стане приводом для міжнародних правових дій, зокрема через Інтерпол. Це також обмежить можливість підозрюваних брати участь у наукових конференціях та виставках за кордоном.

<https://suspilne.media/crimea/865317-pravoohoronci-vperse-ogolosili-pidozru-rosijskomu-arheologu-za-zlocin-proti-kulturnoi-spadsini-v-okupovanomu-krimu>

24.10.2024 Співробітники окупаційного «центру протидії екстремізму МВС по республіці Крим» затримали мешканку Керчі українку Тетяну Касай. Жінку обвинуватили в тому, що вона публікувала у російській соціальній мережі «ВКонтакте» матеріали, які нібито «дискредитували збройні сили рф, висловлювали підтримку Україні та обвинувачували росію в агресії». Окупаційні силовики змусили затриману пообіцяти на камеру видалити контент і більше не повторювати подібного, а також сказати, що вона підтримує рф та її армію. Відео було оприлюднено в Telegram-каналі «Крымский СМЕРШ», який веде колаборант александр таліпов, що сприяє окупаційним силовикам у виявленні людей з проукраїнською або антивоєнною позицією. Щодо Тетяни Касай було складено «протокол»; «матеріали справи» було скеровано до «суду» для прийняття рішення.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/mainnews/ukra%20d1%97nku-v-kerchi-zatrimali-za-pidtrimku-ukra%20d1%97ni.html>

25.10.2024 Засуджений на 15 років кримчанин Асан Яніков не може спілкуватися із сім'єю. З моменту етапу у «Володимирський централ» йому не дають телефонувати й отримувати більшу частину листів. Про це «Кримській солідарності» розповіла його сестра Фатіме Янікова. Активіст неодноразово намагався домогтися бесіди з начальником в'язниці віктором костіним та розповісти про свої скарги. Однак, як повідомила Янікова, заяви її брата до начальника не доходять і зустрітися з костіним

Асану не дозволяють. З жовтня минулого року Яніков зміг зателефонувати сім'ї лише двічі.

Фото: Кримська солідарність

<https://ua.krymr.com/a/news-asan-yanikov-spilkuvannia-simia-krym/33173576.html>

25.10.2024 Понад тисячу фактів переслідування фіксується за мирний спротив окупації в Криму після початку повномасштабного вторгнення російської армії в Україну. На цьому наголосила Постійна представниця президента України в Автономній Республіці Крим Таміла Ташева під час виступу на експертному саміті «Кримської платформи». За її інформацією, переслідування зазнають люди за публікації українського прапора, за жовто-блакитний манікюр на руках у жінок, а також за прослуховування українських пісень. За такі дії кримчан притягують до адміністративної відповідальності за статтею про дискредитацію російських Збройних сил. Тому міф про те, що більшість населення Криму підтримує росію, є абсолютною неправдою, наголосила Ташева.

<https://ua.krymr.com/a/news-tysiacha-peresliduvan-tasheva-krym/33172777.html>

25.10.2024 Співробітники «центру протидії екстремізму МВС по республіці Крим» затримали мешканку Криму Аліме Керімову. Дівчину обвинуватили в тому, що вона на своїй сторінці у російській соціальній мережі «ВКонтакте» «сформувала плейліст із пісень з нацистськими текстами, що пропагують український націоналізм та дискредитують збройні сили рф». Окупаційні силовики змусили затриману «визнати провину» на камеру. Відео було оприлюднено в Telegram-каналі «Крымский СМЕРШ», який веде колаборант Олександр Таліпов, що сприяє окупаційним силовикам у виявленні людей з проукраїнською або антивоєнною позицією. Щодо Аліме Керімової було складено «протокол»; «матеріали справи» було скеровано до «суду» для прийняття рішення. Її місце проживання та затримання не повідомляється.

Фото: росЗМІ

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-divchinu-zatrimali-za-pisni-z-ideyami-ukra%dl%97nskogo-nacionalizmu.html>

25.10.2024 У Севастополі окупаційна поліція затримала 26-річного чоловіка за нібито критику російських військових. Співробітники російських спецслужб пред'явили йому обвинувачення за "дискредитацію збройних сил", що є незаконним переслідуванням згідно з українським та міжнародним правом. Інформацію про затримання оприлюднила окупаційна поліція Севастополя у Telegram. У Севастополі окупаційні поліцейські затримали місцевого мешканця за його публічні критичні висловлювання на адресу російських військовослужбовців, які воюють на території України. Затриманого звинувачують у нібито "дискредитації" збройних сил рф та йому загрожує штраф від 30 до 50 тисяч рублів (від 9 до 15 тисяч грн). За даними окупаційної адміністрації, чоловік, працюючи у перукарні, у присутності свідків висловив невдоволення діями російських військових, а також демонстративно плюнув на їхній автомобіль. Цей випадок використовують як привід для репресій проти громадян, які виступають проти російської агресії. Утім, згідно з нормами міжнародного права та українськими законами, подібне переслідування є незаконним.

<https://suspilne.media/crimea/866147-policia-sevastopola-nezakonno-zatrimala-miscevogo-za-nibito-publicnu-kritiku-zbrojnih-sil-rf>

26.10.2024 Політв'язня Еміля Зіядінова, засудженого до 17 років ув'язнення, етапували з в'язниці №2 Липецької області до виправної колонії №5 у місті Коряжма Архангельської області. Про це "Кримській солідарності" розповіла його дружина Ельвіє Зіядінова. За її словами, етап зайняв два тижні та два дні. 23 вересня Зіядінов виїхав із в'язниці і 9 жовтня зв'язався з дружиною, скориставшись офіційним зв'язком "Зонателеком". Він повідомив, що перебуває в ВК-5 на карантині. Відстань від Криму до теперішнього місця відбування покарання становить близько 2800 кілометрів, в той час як до в'язниці у Липецькій області було приблизно 1400 кілометрів. Після виходу з карантину Еміль Зіядінов збирається пройти навчання та розпочати роботу на швейному виробництві.

Фото: Кримська солідарність

<https://susplne.media/crimea/866347-politvazna-emila-ziadinova-etapuvali-do-arhangelskoi-oblasti-rf>

28.10.2024 Засуджений владою рф кримчанин Рустем Гугурік втрачає слух у колонії та не отримує медпрепарати для серцевої діяльності, незважаючи на задишку. Про це кореспонденту Крим.Реалії розповіла його дружина Вікторія Гугурік. Також, за інформацією дружини, у нього загострилися проблеми з роботою шлунка – він відчуває біль після кожного прийому їжі. А ще потребує допомоги стоматолога. При цьому фактично за час перебування в колонії Бурятії медична допомога Рустему Гугуріку обмежилася одним ультразвуковим обстеженням і курсом гліцину. Крім того, стало відомо, що політв'язня тримають у бараку для тих, хто поставлений на облік за схильність до тероризму, а також тричі за пів року його поміщали до штрафного ізолятора. Побутові умови, за даними Вікторії Гугурік, загалом нормальні, однак у бараку, де утримуються в'язні, водяться миші. У зв'язку зі станом здоров'я, що погіршується, і необхідністю системного медичного спостереження, Вікторія Гугурік закликала українську владу та міжнародних партнерів посприяти звільненню її чоловіка. У жовтні 2022 року підконтрольний росії Київський районний суд Сімферополя засудив Рустема Гугуріка до 8,5 років колонії суворого режиму за звинуваченням в участі у забороненому в росії кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджихана.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-krymchanyn-rustem-huhurik-vtrata-slukh-rosiyska-kolonia/33176567.html>

28.10.2024 Оперативна інформація щодо ситуації на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя станом на 28 жовтня 2024 року:

Злочини окупації:

Станом на 28 жовтня окупанти незаконно ув'язнили 218 осіб, з них 132 — кримські татари. Із загальної кількості 43 — арештовані (з них 28 кримські татари), 151 — ув'язнені (з них 97 кримських татар), 26 — без статусу (з них 6 кримські татари). Зафіксовано 982 випадків надходження матеріалів складених за ст. 20.3.3 КпАП рф до т.зв. “судів” на території тимчасово окупованого Криму. З них у 875 випадках було винесено постанову про накладення адміністративного стягнення у вигляді штрафу або приєднано до іншої справи за іншою статтею та винесено сукупне рішення. У 17

випадках розгляд матеріалів продовжується. Окупаційна адміністрація вже понад два тижні незаконно утримує 19-річного громадянина Казахстану Турана Устюгова за сфабрикованими звинуваченнями у нібито бажанні приєднатися до Сил Оборони України.

Насильницька мобілізація:

Загинули щонайменше 1283 солдатів російської армії з підрозділів, дислокованих в окупованому Криму. 803 із них, ймовірно, були громадянами України. Кількість загиблих може бути більшою, оскільки росія приховує реальні втрати. Підтверджено взяття в полон щонайменше 40 військовослужбовців рф з окупованого Криму, більшість з яких, ймовірно, є громадянами України.

Пропаганда окупаційних адміністрацій і розпалювання ворожнечі:

До тимчасово окупованої Ялти незаконно прибули делегації з Китаю, Казахстану та Узбекистану для участі у так званому економічному форумі “новий шовковий шлях”, що є черговою спробою окупаційної адміністрації легітимізувати своє перебування на півострові в очах міжнародної спільноти. Через недбалість окупантів у Севастополі сталася аварія на водогоні, через яку понад 20 вулиць і кілька селищ залишилися без водопостачання. Проблеми із водою торкнулися не лише окремих районів міста, але й охопили значну частину передмість, зокрема, Інкерман. Попри зростаючі проблеми, окупаційна адміністрація не забезпечила ані планових ремонтів, ані швидкої реакції на аварійні ситуації. Окупаційна адміністрація Криму продовжує насаджувати російську імперіалістичну ідеологію молоді півострова: окупанти провели церемонію посвяти в “казачата” учнів 1 класу Лівадійської школи “імені Героя СРСР П.А. Рассадкіна”, на базі якої працюють 4 так звані “кадетські козацькі класи” та пропагандистський “козачий військово-патріотичний клуб “Спадщина”; а Ялтинська школа № 11 була перетворена на так званий “кадетський лицей імені імператора Олександра III”, зокрема, окупанти присвоїли йому нові символи: “герб” та “гімн”, що базуються на біографії російського царя. Церемонія “посвяти” нових учнів була проведена окупантами напередодні “всеросійського дня лицейста”.

<https://ppu.gov.ua/press-center/operatyvna-informatsiia-shchodo-sytuatsii-na-tymchasovo-okupovaniy-terytorii-avtonomnoi-respubliki-krym-ta-mista-sevastopolia-stanom-na-28-zhovtnia-2024-roku>

29.10.2024 В анексованому Криму затримали 34-річну юристку Людмилу Колесникову за звинуваченням у держзраді (стаття 275 КК рф). Про це вона сама розповіла у листі із СІЗО, який опублікувала її група підтримки. З її слів, з 2022 року вона жила в Ірландії, де оформила «статус тимчасового захисту». У червні 2024 року приїхала на похорон матері до Ялти, але була затримана співробітниками фсб прямо на цвинтарі. Третього жовтня стосовно неї порушили кримінальну справу, а до цього три місяці вона перебувала у статусі затриманої. Колесникова розповіла, що кримінальну справу порушили через дві NFT-марки про «російський військовий корабель», які вона купила два роки тому за 25 євро. Із доказів у обвинувачення є, вважає вона, лише витяг з банківського додатку Revolut. NFT-марки «російський військовий корабель, йди...» зображують українського прикордонника, який показує нецензурний жест крейсеру «москва». Вони були розроблені українською поштою і їх можна було купити через сервіс «Дія». Частина коштів була спрямована на купівлю дронів для Збройних Сил

України. Людмила Колесникова також зазначила, що три місяці, поки вона перебувала у статусі затриманої, вона не мала засобів гігієни, гребінця та спідньої білизни.

<https://ua.krymr.com/a/news-yuystka-derzhzrada-zatrymannia-krym/33177456.html>

29.10.2024 У Криму з січня до вересня 2024 року включно російські війська та силовики провели не менше 99 військових навчань, повідомляє Кримськотатарський ресурсний центр. «За 9 місяців 2024 року окупанти провели щонайменше 99 навчань армії росії у Криму. Спостерігається тенденція, коли окупанти все частіше виправдовують гучні вибухи на півострові проведенням чергових військових навчань», – йдеться у повідомленні. У КРЦ підкреслили, що навчання, що проводяться російськими військовими, «руйнують екосистему півострова і є грубим порушенням міжнародного права».

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-deviat-misiatsiv-2024-roku-rosiyski-viyska-provely-99-navchan/33177265.html>

29.10.2024 За 9 місяців 2024 року російські силовики щонайменше 16 разів поміщали кримських політв'язнів у штрафні ізолятори, спецблоки та одиночні камери. Про це йдеться в Аналізі порушень прав людини у Криму Кримськотатарського Ресурсного Центру. Зокрема, таких правопорушень зазнали: Сервер Зекір'єв (3), Сервер Мустафаєв (2), Теймур Абдуллаєв, Ескендер Абдулганієв (2), Алі Мамутов, Олег Приходько, Сейран Салієв, Сергій Цигіпа, Едем Смаїлов, Марлен Асанов, Рустем Гугурік та Ремзі Бекіров. Насправді практика поміщення кримських політв'язнів у ШІЗО вже широко поширена і не викликає жодного здивування. Така тенденція стала активно виявлятися у 2020 році. Окупанти продовжують чинити тиск на наших співвітчизників з метою «зламати» та підкорити їх.

<https://ctrcenter.org/uk/za-9-misyacziv-2024-roku-rosiyski-sylovyky-shhonajmenshe-16-raziv-pomishhaly-krymskyh-politvyzniv-u-shizo-krcz>

30.10.2024 У Сакському районі співробітники підрозділу у справах неповнолітніх виявили у соцмережах відео, яке, за їхніми словами, дискредитує збройні сили рф та зневажає державний прапор. Про це повідомила пресслужба окупаційного мвс Криму у Telegram. Авторкою відео виявилася 10-річна школярка з міста Саки. Через юний вік дівчинки адміністративну відповідальність за її дії нестиме 38-річна мати. Проти жінки вже складено адміністративний протокол за статтею 5.35 Кодексу рф про адміністративні правопорушення – неналежне виконання обов'язків з виховання дитини. Надалі справу розглядатиме Комісія у справах неповнолітніх міста Саки.

<https://ctrcenter.org/uk/10-richna-divchynka-iz-krymu-znyala-video-shho-nibyto-dyskredytuye-zbrojni-syly-uf>

30.10.2024 Засуджений росією громадянський журналіст та активіст Осман Аріфмететов втратив 22 кілограми у в'язниці Мінусинська Красноярського краю рф. Про це «Кримській солідарності» розповіла його мати Емдіє. За її словами, зараз кримчанин перебуває у суворих умовах утримання (СУУ) і йому не дозволені дзвінки. Однак, чому його помістили на СУУ – невідомо. Як зазначається, усім засудженим у в'язниці дають свинину, яку кримський татарин не вживає через релігійні переконання. Ймовірно, Аріфмететов сильно схуд через неповноцінне харчування. Також жінка повідомила, що начальник медсанчастини дозволив Аріфмететову отримувати та приймати лише два препарати – «Вольтарен» від болю у спині та «Канефрон», який

виписують при інфекціях сечового міхура. Інші ліки, які могли б знадобитися, потрібно погоджувати з лікарями.

Фото: krym.org

<https://ua.krymr.com/a/news-arifmemetov-viaznytsia-vtrata-vahy/33179358.html>

31.10.2024 Засудженого рф кримчанина Ельдара Кантимірова етапували з в'язниці №1 Дмитровграда Ульяновської області рф в ВК-8 Республіки Бурятія. Про це «Кримській солідарності» розповіла його дружина Ельвіна Усеїнова. За її словами, етап тривав місяць, зараз чоловік перебуває на карантині. Як зазначають активісти, бурятська колонія розташована за понад 7 тисяч кілометрів від Алушти, де Кантиміров жив із сім'єю. Рідні вважають, що кримчанина етапували так далеко, бо він вимагав дотримання своїх прав та заперечував порушення прав у суді.

Фото: Кримська солідарність

<https://ua.krymr.com/a/news-kantymirov-etap-kolonia-v-buriatii/33182273.html>

31.10.2024 російський суд у Криму засудив 46-річного жителя Керчі до 16 років позбавлення волі за статтею про шпигунство, повідомляє підконтрольна рф прокуратура півострова. Як стверджується, засуджений передавав дані про дислокацію російських військових частин, кораблів та катерів представникам української розвідки. Також він нібито збирав координати дислокації особового складу, а також військової техніки підрозділів зч рф та росгвардії, що перебувають на території Краснодарського краю рф та анексованого Криму. Перевірити інформацію незалежно Крим.Реалії не можуть. Редакція не називає ім'я фігуранта з етичних міркувань. Його публічних коментарів наразі немає.

<https://ua.krymr.com/a/news-rosiyskyi-sud-vyrok-zhytel-kerchi/33182216.html>

31.10.2024 Щонайменше 41 з 218 незаконно засуджених кримських політв'язнів потребують негайної медичної допомоги, заявив Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець. «Наразі щонайменше 41 з 218 незаконно засуджених кримських політв'язнів потребують негайної медичної допомоги, з них 31 — кримські татари. Вкотре наголошую, що антигуманне поводження з незаконно ув'язненими росією громадянами України має системний характер», — зазначив він.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/shhonajmenshe-41-krimskij-politvyazen-potrebuye-negajno%1%97-medichno%1%97-dopomogi.html>

Інформація про життя громадян України на тимчасово окупованій території АР Крим

22.10.2024 Активісти "Жовтої Стрічки" повідомляють, що новим "уповноваженим з прав дитини" в окупованому в Криму окупанти поставили сумнозвісну колаборантку світлану савченко. В Україні вона заочно приговорена до 14 років позбавлення волі. Окрім цього, вона знаходиться у санкційних списках США, Канади, Австралії, Швейцарії та всіх країн ЄС. У 2016-2021 вона була депутатом Державної Думи рф (головний законодавчий орган країни) від єдиної росії. Перебуваючи на цій посаді заявляла, що "після українського періоду конфіскувала з кримських бібліотек людоненависницькі речі". Ставити на посаду, покликану захищати права дітей найближчого і найвірнішого владі ручного мінйона - дуже показове рішення, яке чітко показує, наскільки росіянам "небайдуже" на права дитини.

https://t.me/yellowribbon_ua/9812

23.10.2024 В анексованому Севастополі російська влада незаконно вилучає побудовані жителями електромережі. Йдеться про комунікації, побудовані коштом жителів понад 450 садових товариств, повідомляє створений Силами спецоперацій України Центр національного спротиву. За даними Центру, це робиться під приводом «забезпечення надійного електропостачання» без компенсації або відшкодування місцевого населення.

<https://ua.krymr.com/a/news-enerhomerezhi-sevastopol-vlada-rf-krym/33170833.html>

23.10.2024 В окупованому Сімферополі у республіканській бібліотеці імені Івана Франка відбувся «міжнародний круглий стіл» під назвою «Зв'язки українців Криму зі співвітчизниками за кордоном». Подібні показові заходи в Криму від початку його

російської окупації у 2014 році відбуваються не вперше, однак цього річна акція припала на хвилю масових затримань, арештів та ув'язнень російськими окупантами мешканців півострова, що виявили проукраїнську або антивоєнну позицію. Цього разу організаторами «круглого столу» виступили «державний комітет у справах міжнародних відносин республіки Крим», «державна бюджетна установа “Дім дружби народів”» та організація під назвою «Українська громада Криму». Нечисленних гостей розважали місцеві творчі колективи з «національними» номерами. За результатами «круглого столу» самопроголошена «очільниця української громади Криму» Анастасія Грідчина, яка також є «депутатом державної ради республіки Крим», зробила цинічний висновок про те, що «сьогодні в російському Криму є всі можливості і створено дієві механізми для розвитку української мови, культури, традицій та звичаїв»: мовляв, українська мова в окупованому Криму має статус державної, а також на півострові буцімто «щорічно проводяться заходи, метою яких є популяризація самобутності українського народу, видаються періодичні видання та література українською мовою». При цьому ані словом не було згадано про закриття практично всіх шкіл і класів з українською мовою навчання, знищення осередків Православної церкви України та Української греко-католицької церкви, ліквідацію україномовних бібліотечних фондів, переслідування побутового спілкування українською мовою тощо. Єдиним у Криму «періодичним виданням українською мовою», яке згадала Грідчина, є «провладний» журнал «Крим сьогодні», у якому в неякісному перекладі переповідаються наративи російської пропаганди.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/kolaboranti-zayavlyayut-pro-zvyazki-ukra%dl%97nciv-krimu-z-zakordonnimi-spiyvitchiznikami.html>

23.10.2024 Окупаційна влада в Криму розпочала масштабне захоплення бізнесів і майна, що належить місцевим жителям, використовуючи антитерористичні комісії, створені окупантами. Про це розповів заступник постійної представниці президента України в АР Крим Денис Чистіков. Під прикриттям боротьби з "змовниками" та "терористами", власників оголошують загрозою безпеці, після чого їхнє майно вилучається на користь окупаційних структур або наближених до них. На сьогодні за такою схемою вже націоналізовано майно понад 560 осіб, як фізичних, так і юридичних. Він також зазначив, що майно після націоналізації зазвичай продається за заниженою вартістю або передається в управління людям, наближеним до окупаційної адміністрації. В результаті цього процесу були захоплені великі підприємства, банки та рекреаційні об'єкти, зокрема Бахчисарайський комбінат "Будіндустрія", суднобудівний завод "Залив", та майно української співачки Джамали й її родини.

<https://suspilne.media/crimea/864529-okupacijna-vlada-krimu-zahoplue-biznes-cerez-antiteroristicni-komisii-cistikov>

23.10.2024 Стікери-серця у кольорах українського кольору зробили та розповсюдили активісти руху "Жовта Стрічка" у окупованому Сімферополі. Тоді як у Ялті по впізнаванню локацій було розвішано безліч жовтих стрічок. Незважаючи на всі загрози, наші люди показують, що дух свободи в Криму живий.

Фото: Telegram «Жовта стрічка»

https://t.me/yellowribbon_ua/9815

23.10.2024 Попри обіцянки високих виплат мешканцям тимчасово окупованих територій України, які досягли пенсійного віку, люди не можуть отримати бодай якісь кошти. Насамперед через те, що не в силі підтвердити свій трудовий стаж. Інша причина – відсутність російського паспорта. Але навіть ті, кому вдалося здолати усі перераховані перепони, в реальності стикаються із ще однією підлістю російських окупантів. Обіцяні пенсії від 19 до 29 тисяч російських рублів на практиці з часом сягають не більше половини. Таким шляхом кремль йшов і при анексії українського Криму. У 2014 році мешканці тимчасово окупованого українського півострова справді отримували немалі пенсійні виплати. Вже тоді вони сягали в середньому 20 тисяч російських рублів. Та недовго тривало свято. Зараз середня пенсія на півострові не більше 9 тисяч.

<https://khersonline.net/lenta/341887-vd-velikih-obcyanok-do-mzernih-viplat-pravda-pro-rosysk-pensyi-na-tot-ukrayini.html>

23.10.2024 В анексованому Криму спостерігається тривале пересихання Кутузівського озера, на висохлому дні якого вже склали кам'яний лабіринт. Географ з Алушти Євген Мойсєєв 20 жовтня повідомив, що Кутузівське озеро перестало наповнюватися водою, і розмістив на своїй сторінці в соцмережі фото дна водойми, що заросло травною. «Справді, на превеликий жаль, від Кутузівського озера залишилася тільки табличка – воно стало черговою жертвою вододефіциту, що розвивається в Криму. Восстаннє воно було повним у 2021 році. Справа в тому, що водойма живилася джерельною водою, але головне джерело каптували і проклали від нього водопровід у село Верхня Кутузівка. Дрібніші ключі пересохли. Після цього вода в озері з'являлася лише зрідка наприкінці зими – на початку весни після тривалих опадів, але зараз цього немає. Знищено унікальну екосистему місця, адже тут проживала велика популяція тритонів. Тепер загроза і для двох гаїв секвойдендронів, висаджених поряд із Кутузівським озером у 1964 році. Саме через них це місце називають «Кримська Каліфорнія». Ці гіганти люблять воду», – прокоментував ситуацію Крим.Реалії

кримський краєзнавець на умовах анонімності.иКутузовське озеро розташоване біля підніжжя гори Чатир-Даг на межі міського округу Алушта і Сімферопольського району, що перебуває на рівні 850 метрів над рівнем моря.

Фото: Євген Мойсєєв

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-perestalo-napovniuvatysia-kutuzivske-ozero/33170186.html>

24.10.2024 У дитячому таборі "Артек" в окупованому росією Криму виявили дітей із Німеччини, яка офіційно визнає півострів територією України. Про це йдеться в матеріалі порталу t-online, повідомляє "Європейська правда". Портал з'ясував, що в анексованому Криму три тижні провели діти з Німеччини, а також, імовірно, Фінляндії та Франції. Уперше на це звернули увагу фінські ЗМІ, а t-online вдалось знайти підтвердження як на сторінках "Артеку", так і в матеріалах роспропаганди. "Телеканал RT, різні учасники та організації також поширювали фотографії та інформацію про молодь з Німеччини. російський дім у Парижі також розмістив фотографії", – йдеться в матеріалі.

Фото з відкритих джерел

Під час перебування в "Артеку" німецькі діти зустрічались, серед іншого, з представниками путінської партії "Єдина росія", а також російськими військовими, що

скоюють воєнні злочини в Україні. Наразі невідомо, як саме діти з Німеччини потрапили до анексованого Криму, який Берлін визнає територією України. Законний в'їзд до Криму можливий лише з української території.

<https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/10/24/7196957>

24.10.2024 У Криму в ніч проти 24 жовтня було чути вибухи, повідомляють місцеві телеграм-канали. За даними «Крымского ветра», в районі Балаклави працювала російська ППО. Два вибухи у Севастополі чули читачі пабліка. Один із них повідомив, що «десь явно був приліт». Міністерство оборони рф стверджує, що над Чорним море вночі було збито 3 безпілотики. російський глава Севастополя михайло развожаєв заявив про одну збиту ракету – проте ця інформація не згадується у зведенні Міноборони рф. Редакція перевірити ці дані не може. російська влада часто не публікує інформацію про ураження військових об'єктів рф на Кримському півострові.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-vybukhy-sotsmerezhi/33171412.html>

25.10.2024 Колоборант, член Меджлісу кримськотатарського народу еміралі аблаєв від імені «духовного управління мусульман Криму та Севастополя» підписав угоду з керівником організації «Команда возможностей», «членом громадської палати республіки Крим» євгенієм пічугінін про співпрацю в питаннях підтримки родин учасників війни проти України та надання гуманітарної підтримки російським окупантам у зоні бойових дій. При цьому «Муфтії мусульман Криму» еміралі аблаєв відзначив, що очолюваний ним «муфтіят» регулярно відправляє гуманітарну допомогу на фронт російським окупантам і підтримує їхні родини, тож для нього є дуже важливим, щоб російські солдати, яких «муфтії» називає «нашими», «отримували цю підтримку і відчували турботу так само, як ми відчуваємо їхній захист». У свою чергу євгеній пічугінін висловив подяку за «довіру, виявлену до команди волонтерів, та підтримку фронту». При цьому «заступник муфтія мусульман Криму» раїм гафаров, який очолює «благодійний фонд мусульман Криму», та «керівник відділу організації релігійних заходів муфтіяту» зеніфе аблаєва, що позиціонує себе як «волонтер», передали на фронт російським окупантам через «Команду возможностей» партію комплектів термобілизни, халяльну тушонку та необхідний інвентар.

Фото: росЗМІ

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/mainnews/muftij-musulman-krimu-pidpisav-ugodu-pro-dopomogu-rosijskim-okupantam.html>

25.10.2024 Жіночий партизанський рух "Зла Мавка" продовжує активний спротив окупаційній владі Криму. Учасниці руху влаштували акцію, залишивши патріотичні стікери з написами "Це Україна" та "Приберемо російське сміття" на вулицях кримських міст та навіть на агітаційних матеріалах російських сил. Про це активістки повідомили на сторінці "Зла Мавка" у Telegram 25 жовтня. За їх словами, стікери з'явилися на вулицях Сімферополя та узбережжі Алушти. "Всі їхні спроби створити ілюзію контролю знищуються простим, але потужним нагадуванням про те, що Крим залишається частиною України", — додали активістки.

Фото: Telegram «Зла мавка»

<https://suspilne.media/crimea/865925-zinocij-ruh-zla-mavka-rozmistiv-patrioticni-stikeri-na-vulicah-okupovanogo-krimu>

25.10.2024 Останні два місяці в тимчасово окупованому Криму спостерігається значне загострення релігійних переслідувань. Силовики активізували тиск на віруючих, які не належать до "скрепних" конфесій. До прикладу, за цей час у Євпаторії окупанти демонтували Хрестовоздвиженський храм ПЦУ, а членів громади змушують сплачувати витрати на знесення. Аналогічне відбувається і серед мусульманських громад. Останні облави і закриття релігійних мусульманських шкіл, якщо не визнають кримського муфтія, свідчать про тиск на віруючих. Також, "Верховний суд Криму" нещодавно посилив покарання для членів "свідків Єгови", замінивши умовні терміни на реальні ув'язнення. Таке загострення у переслідуванні віруючих інших конфесій варто пов'язувати з політичною ситуацією в регіоні. Зокрема з наміром російських силовиків скористатися увагою світової спільноти, яка зосереджена на війні, щоб знищити потенційні центри опору своїй окупаційній адміністрації.

<https://khersonline.net/lenta/341995-zachistka-vruyuchih-kreml-zmchnyuye-kontrol-u-aneksovanomu-krimu.html>

26.10.2024 У тимчасово окупованому Криму росіяни скаржаться на гострий дефіцит працівників робітничих спеціальностей. Це робітники, будівельники, слюсарі, механіки, водії, оператори виробничих ліній. На думку окупантів, однією з причин ситуації є небажання сучасної молоді «працювати руками». Водночас зазначається, що на першому місці за дефіцитом кадрів – сфера продажу. У вересні було близько 10 тисяч вакансій для продавців-консультантів, менеджерів із роботи з клієнтами, менеджерів із продажу.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-gostro-ne-vistachaye-spivrobotnikiv-robotnichix-specialnostej.html>

26.10.2024 Так званий глава Криму Сергій Аксьонов заявив, що на півострові понад 5,3 тисячі об'єктів культурної та археологічної спадщини. За його словами, робота зі «збереження пам'яток історії та культури» буцімто серед ключових завдань окупантів. Один із найважливіших проєктів – реставрація, ремонт, обладнання та створення нової експозиції музею Пушкіна в Гурзуфі. Загальна вартість проєкту – 306,9 млн рублів. Також тривають масштабні «ремонтно-реставраційні» роботи у Ханському палаці у Бахчисараї. За словами Аксьонова, 12 із 16 об'єктів ансамблю «завершено або перебувають у високому ступені готовності». Окрім цього окупантами проводиться «реставрація» Воронцовського палацу в Алупці. Будівельна готовність об'єкта складає 95%. Нагадаємо, Ханський палац у тимчасово окупованому Бахчисараї не може бути внесений до списку об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО, оскільки автентичність споруди порушена.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/mainnews/aksonov-prozvituvav-plani-okupantiv-shhodovujnuvannya-arheologichno%dl%97-ta-kulturno%dl%97-spadshhini-krimu.html>

26.10.2024 Через зменшення обсягу води в Аянському водосховищі в селах Зарічне, Добре та Піонерське буде обмежена подача води з 28 жовтня. Про це повідомляє пресслужба окупаційного підприємства "Вода Криму". Як стверджують окупанти, у зазначених селах питну воду подаватимуть вранці з 6:00 до 9:00 та ввечері з 18:00 до 21:00. "У разі збільшення запасу джерела час подачі води буде збільшено. За виконання аварійно-ремонтних робіт можливе обмеження подачі води та відхилення від графіка", — йдеться у повідомленні.

<https://suspilne.media/crimea/866501-u-selah-simferopolskogo-rajonu-zaprovatat-grafik-podaci-vodi>

26.10.2024 З 1 листопада цього року по 28 лютого 2025 року не можна буде рибалити на відстані менше ніж 100 метрів від берега. Зокрема, заборона діятиме в акваторіях Ялтинського вантажного та пасажирського портів, уздовж центральної набережної Леніна в Ялті до гирла річки Водоспадна та в акваторії порту «Артек». Також заборона на рибалку поширюється на Феодосійську затоку (від центрального причалу до причалу у мису Чумка), ділянку від причалу Карадазького заповідника до мису Товстий, і від мису Меганом до мису Печерний.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-vvodyat-obmezhennya-na-ribolovlyu-u-chornomu-mori.html>

27.10.2024 22 жовтня кримський колаборант александр таліпов, що сприяє окупаційним силовикам у виявленні людей з проукраїнською або антивоєнною позицією, повідомив, що «Кримський інженерно-педагогічний університет (КІПУ) імені Февзі Якубова» вчергове долучився до ініційованих ним зборів на потреби

російських окупаційних військ. Цього разу, за словами таліпова, «весь колектив університету, керівництво, професорсько-педагогічний склад, студенти та працівники» передали йому зібрані 525 тисяч рублів (понад 250 тис. гривень). На ці кошти було вирішено придбати 5 дрон-детекторів «Asel», а решту скерувати на ремонт машин. Разом з тим таліпов подякував «університету» за «патріотичну позицію та правильне виховання молоді», а також нагадав, що на початку цього року за сприяння «КІПУ» для російських окупантів було придбано мікроавтобус УАЗ, який брав участь в евакуаційних операціях. Тим часом: «ректор КІПУ» чінгіз якубов, який також є «депутатом державної ради республіки Крим», в ефірі передачі «Акъшам къавеси» на підконтрольному російським окупантам телеканалі «Миллет» заявив, що поточні події російської війни проти України «відсилають до боротьби з нацизмом під час Великої Вітчизняної війни», і що кримські татари сьогодні, як і в ті часи, «роблять вагомий внесок у наближення перемоги.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/krimskij-universitet-zibrav-koshti-na-dopomogu-rosijskim-okupantam.html>

27.10.2024 Колаборційна «Кримська газета» розродилася статтею про те, що «багато російських брендів досі не визнали цілісність території росії і не хочуть працювати з Кримом». Журналісти маріонеткового медіа окупаційного режиму Криму бідкаються, що з Криму неможливо зробити замовлення на сайтах великих російських брендів. «Представники брендів обґрунтовують це нібито відсутністю логістичної можливості доставки до Криму, а можливо, й усвідомлено не дають користувачеві обрати регіон, оскільки якщо буде підтвердження замовлення, вони будуть зобов'язані його доставити», – йдеться у статті. Це при тому що путін «підкреслював, що великі російські компанії після введення нових санкцій можуть нарешті розпочати роботу в Криму». «Наприклад, при виборі товару на сайті компанії, до якої належить ЦУМ, доставка в Крим не здійснюється. Ну до СВО було зрозуміло, а зараз? Напевно, це є політична позиція магазину», – зазначається кримцями... «Яндекс Банк у своєму додатку Яндекс Пей відмовив мені у підвищенні рівня через кримську реєстрацію. То що, виходить, для Криму діють подвійні стандарти?», – бідкаються кримці... «Відомий російський бренд одягу Roseville з Кримом не працює, і це теж, мабуть, його принципова політична позиція», – ще одне бідкання та й інші, що лунають в публічному просторі: — «Бренд SOKOLOV – якщо ви в Криму, бажаний товар просто не буде доступний до покупки».— «Бренд Arya home collection родом із Туреччини і прийшов до росії ще 30 років тому, відкривши тут своє перше офіційне представництво. Але якщо вбити у доставку Крим, приходиться відповідь: ви не можете купувати і замовляти доставку в цьому регіоні». Журналістка статті злобно підсумовує, що «за 10 років вони не мають жодного права не доставляти товар до Криму».

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/mainnews/u-krimu-dosi-bidkayutsya-shho-do-nix-ne-zaxodyat-veliki-rosijski-kompani%20d1%97.html>

27.10.2024 У школах Криму українською мовою навчається 249 дітей, що становить 0,2% усіх учнів на Кримському півострові. Про це у День української писемності та мови повідомило Представництво президента України в АРК. У відомстві нагадали, що перед анексією Криму на півострові навчалася українською мовою 13 589

дітей. «У 2018/2019 навчальному році за результатом моніторингу відкритих джерел інформації держави-окупанта у тимчасово окупованій Автономній Республіці Крим українською мовою навчалося 249 учнів, або 0,2% від загальної кількості», – йдеться у повідомленні відомства, яке опубліковане у телеграм-каналі. У Представництві президента України в АРК заявили, що рф «використовує освіту на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя як засіб асиміляції населення, створюючи умови, за яких навчання у закладах освіти здійснюється переважно російською мовою».

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-ukrayins%CA%B9ka-mova-navchannya/33175162.html>

28.10.2024 Сімферопольський художній музей на вулиці Долгоруківській вже близько року на реставрації, і весь цей час не працює. Водночас там, як зазначено в оголошенні перед входом до будівлі, організовано збір бляшаних консервних банок, воску та парафіну для виготовлення бліндажних свічок – «для фронту».

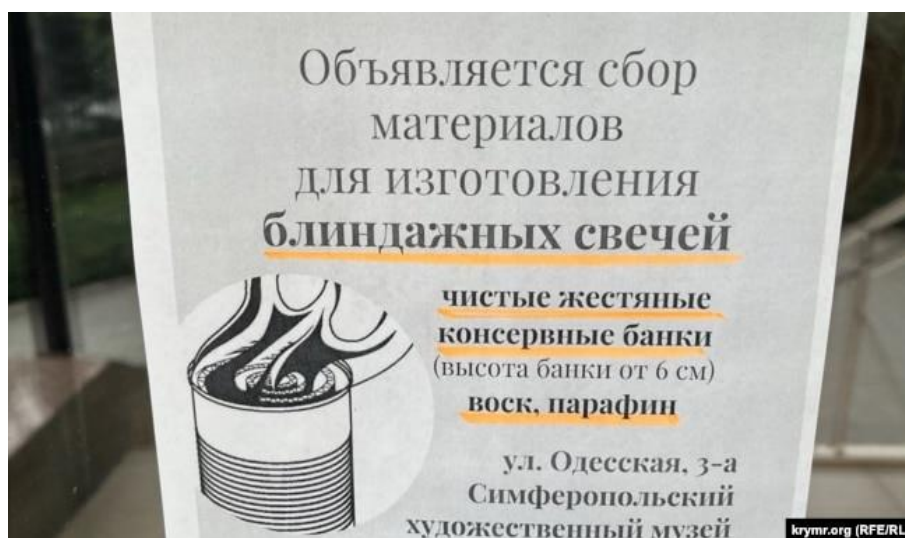

Фото: krym.org

В оголошенні не уточнюється, чи налагоджено саме їх виготовлення у стінах музею, чи його працівники обмежуються лише збиранням перелічених матеріалів, повідомляє кореспондент Крим.Реалії.

<https://ua.krymr.com/a/news-krym-simferopolskiy-khudozhniy-muzei-konservnyi-banky-dlia-frontu/33176657.html>

28.10.2024 Вночі в різних районах анексованого Криму було чути вибухи, а в Севастополі оголошували повітряну тривогу. За даними телеграм-каналу «Крымский ветер», у Джанкої та Джанкойському районі чули до 20 вибухів. У Сімферопольському та Красногвардійському районі, в селищі Гвардійському та Сімферополі (район аеропорту) було чути до 8 вибухів. Автори телеграм-каналу припускають, що це були звуки роботи російської ППО. Інформація потребує незалежного підтвердження. російський глава Севастополя близько 3:13 за кримським часом повідомляв про повітряну тривогу. Сигнал про відбій надійшов о 3:28. Про будь-які влучання, руйнування або постраждалих не повідомляють.

<https://ua.krymr.com/a/news-vybukhy-tryvoha-sevastopol-krym/33175887.html>

28.10.2024 За перші вісім місяців 2024 року населення тимчасово окупованого Криму скоротилося на 8,2 тисячі осіб. Смертність на півострові перевищила народжуваність у 1,8 раза. За даними окупантів, за січень-серпень 2024 року чисельність населення Криму скоротилася на 8,2 тисячі осіб. За цей період на півострові народилося 10 398 дітей — трохи менше, ніж за аналогічний період минулого року. Водночас кількість померлих склала 18,7 тисячі осіб, що на 7% більше порівняно з минулим роком. У цілому по Криму число померлих перевищує число народжених майже у 1,8 раза. Окрім цього, статистика фіксує високу кількість розлучень. З початку року на півострові було укладено 7,5 тисяч шлюбів і зареєстровано 4,9 тисячі розлучень.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-smertnist-na-pivostrovi-znachno-perevishhuye-narodzhuvanist.html>

28.10.2024 У літній період на території тимчасово окупованого Криму тривала чергова весняна призовна кампанія, метою якої було призвати близько 2500 кримців до збройних сил рф. Про це йдеться у звіті правозахисної організації Irade. Однією з форм примусу до служби в окупаційній армії є кримінальна відповідальність за ухилення від військового призову, яку широко застосовують щодо цивільного населення на окупованій території. За звітний період (з 24 травня до 24 серпня) до судів надійшло щонайменше 17 кримінальних справ за статтю 328 КК «Ухилення від призову на військову службу» (за минулий період таких справ було також 17).

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/news/u-krimu-planovali-prizvati-do-armi%201%97-2500-krimciv.html>

28.10.2024 Організація під назвою «Українська громада Криму» (рос.«Украинская община Крыма») та інші «національно-культурні автономії» окупованого півострова регулярно збирають і передають гуманітарну допомогу бійцям російської армії на території України. Таку заяву в ефірі підконтрольного російським окупантам телеканалу «Миллет» зробила «голова комітету державної ради республіки Крим з питань народної дипломатії та міжрегіональних зв'язків», очільниця організації «Українська громада Криму» Анастасія Грідчина.

Фото: Соцмережі

«Ми на постійній основі збираємо кошти і за можливості купуємо ті або інші необхідні предмети. Ми все це проговорюємо з військовими частинами, щоб це були не пусті покупки. Але загалом це звичайна гуманітарна допомога – загалом якісь солодощі, засоби особистої гігієни тощо. Ми не зупиняємося», — сказала колаборантка глідчїна. Також колаборантка відзначила, що нещодавно спільно з «регіональною національно-культурною автономією “Білоруси Криму”», яку очолює її партнер роман четрїнец, проводився збір коштів, який дозволив придбати «доволї дорогї» рації.

<https://www.voicecrimea.com.ua/main/mainnews/stvorena-okupantami-ukra%dl%97nska-gromada-krimu-dopomagaye-rosijskim-vijskam.html>

29.10.2024 Дефіцит бюджету в Криму в 2025 році складе 3,9 млрд рублів, заявив російський глава півострова сергїй аксьонов. У 2024 році бюджет на 2024 був ухвалений з дефіцитом у 2,1 млрд рублів. «Бюджетний дефіцит покриватиметься прогнозними залишками на початок кожного бюджетного року, що склалися за рахунок додаткових доходів, економїї, а також за рахунок залучення інфраструктурного кредиту з федерального бюджету», – повідомив чиновник. За словами аксьонова, наступного року доходи бюджету становитимуть близько 220 млрд рублів.

<https://ua.krymr.com/a/news-aksenov-defitsyt-biudzhetu-krymu/33177864.html>

29.10.2024 Підприємство «Чорноморнафтогаз» повністю припинило експлуатацію всіх родовищ на шельфі Чорного моря після ударів української армії. Про це йдеться у прогнозі соціально-економічного розвитку, підготовленого російською владою півострова. Як повідомляється, через це обсяг видобутку корисних копалин в анексованому Криму знизився на 28,1%. російська державна інформаційна агенсія ТАСС зазначає, що раніше повідомлялося про призупинення роботи на трьох платформах «Чорноморнафтогазу». Про повне припинення експлуатації родовищ раніше російська влада не заявляла. «Обсяг видобутку корисних копалин зменшився на 28,1% через припинення експлуатації всіх родовищ на шельфі Чорного моря ДУП РК «Чорноморнафтогаз» з червня 2022 року», - зазначено у прогнозі. Йдеться про бурові газо- і нафтовидобувні платформи біля берегів Криму в Чорному морі. росія захопила їх у 2015 році, а з початком повномасштабного вторгнення використала у військових цілях. Зокрема, як вертолітні майданчики та для розміщення радіолокаційних станцій. Повідомлення про удари військ ЗСУ по бурових установках незаконно привласненого росією «Чорноморнафтогазу», які ще називають «вишками Бойка», надходять із червня 2022 року.

<https://ua.krymr.com/a/news-chornomornaftohaz-prypnyv-ekspluatatsiu-vyshok-chorme-more/33177748.html>

29.10.2024 Представники міжнародного руху з деокупації Криму #LiberateCrimea повідомили у коментарі «Крим.Реалїї», що російська влада не має довіри до кримських татар. «За інформацією наших джерел, у кабінетах російських чиновників дуже недовірливо ставляться до кримськотатарських колег. Усі знають, що кримськотатарський народ у своїй переважній більшості залишається проукраїнським. Незважаючи на нібито зацікавленість російської влади в участі кримських татар у владі, це насправді не так», – розповіли активісти. Як вони зазначають, розкол між кримськотатарським суспільством у Криму і проросійським дуже великий. Багато проросійських активістів вважають, що аксьонов роздав занадто багато посадових

портфелів кримським татарам. Зараз декларована «міжнаціональна злагода» в Криму тримається виключно на жорсткому придушенні найменших ознак незгоди з політикою кремля.

<https://ctrcenter.org/uk/rosijska-vlada-ne-maye-doviry-do-krymskyh-tatar-cherez-yih-proukrayinski-poglyady-aktyvisty-liberateccrimea>

30.10.2024 Наповнюваність водосховищ Південного узбережжя Криму знизилася через дефіцит опадів, такої ситуації не було з 1981 року, заявив директор російського підприємства Водоканал Південного узбережжя Криму олексій григор'єв. «З початку року притоку фактично не було через недостатні опади. Такої ситуації не було за 43 роки спостережень. Навіть у посуху 1994 року, посушливу ситуацію в 2020-2021 році, наповнюваність була вищою, ніж зараз», – цитує григор'єва агентство ТАСС. За словами директора, якщо не буде опадів, гарантованого об'єму води у водосховищах вистачить до 1 квітня 2025 року. Як стверджує григор'єв, у такому разі будуть розроблені схеми щодо альтернативного водопостачання селищ Південнобережжя, зокрема щодо прокладання нових водоводів, будівництва фільтраційної станції.

<https://ua.krymr.com/a/news-napovniuvanist-vody-vodoskhovyscha-pivdennoho-uzberezhzhia/33179821.html>

30.10.2024 У кримському селищі Красногвардійське запровадять обмеження на використання вивісок латиницею та іноземних слів. Про це повідомив очільник російського парламенту Криму володимир константинов. За його словами, цей населений пункт є першим, де проведуть всю організаційну роботу зі зміни рекламних вивісок. «У своїй роботі ми приділяємо особливу увагу ідеологічно важливим питанням. Одна з таких наших ініціатив, спрямованих на збереження чистоти російської мови, її захист від запозичень, пов'язана із запровадженням обмежень на використання рекламних вивісок латиницею та з іноземними словами», – написав чиновник.

<https://ua.krymr.com/a/news-krasnohvardiyske-zaborona-vykorystannia-latynytsi/33180124.html>

31.10.2024 У Севастополі не вистачає близько 30% медичного персоналу, повідомляє ForPost із посиланням на голову управління департаменту охорони здоров'я міста ельвіру закаменних. «Не вистачає анестезіологів-реаніматологів, неонатологів, педіатрів і терапевтів», — зазначила чиновниця. Про нестачу медичного персоналу писали раніше українські ЗМІ. Як зазначалося, у пункті «швидкої» в Сімферополі нестача становить щонайменше 30%. Про кадровий дефіцит заявляла і російська влада Криму. «За чинним штатним розкладом укомплектованість становить 79%, тобто дефіцит кадрів – 21%. Це найбільша проблема на сьогодні», – заявляла голова Кримського республіканського центру медицини катастроф та швидкої медичної допомоги галина буглак. російський глава Криму сергій аксьонов у квітні заявляв, що дефіцит медкадрів у Криму становить 2,3 тисячі осіб. При цьому ще в лютому дефіцит він оцінював у 1,5 тисячі осіб.

<https://ua.krymr.com/a/news-sevastopol-nestacha-medpersonalu-krym/33182042.html>

31.10.2024 Учасники громадського руху спротиву "Жовта Стрічка" нагадали окупованим Севастополю та Сімферополю, що Крим – це Україна. Для цього

представники руху розповсюдили на півострові проукраїнські листівки та наліпки. Про це повідомив рух на своєму каналі у Telegram. Там заявили, що представники руху методично прикрашають символами спротиву найбільші кримські міста. "Ну і ліси завжди були дуже символічним простором для українських рухів спротиву, тож не зраджуємо традиціям. Активісти руху "Жовта Стрічка" розповсюдили багато стікерів, листівок та стрічок. Гарантовано маємо багато усмішок місцевих мешканців та нічних жахів для військових, яких окупаційна влада активно розміщує у кримських містах, лісах і прилеглих територіях", – йдеться у повідомленні.

Фото: Telegram Жовта стрічка

<https://suspilne.media/crimea/870045-v-krimu-predstavniki-ruhu-zovta-stricka-proveli-cergovu-akciu-sprotivu>

31.10.2024 В анексованому Криму вже понад два тижні ціни на бензин зростають щодня, повідомляє кореспондент Крим.Реалії. Якщо 18 жовтня бензин марки А95 продавався на заправках АТАН за ціною 67,19 рублів за літр, то зараз його ціна досягла 67,47 рублів за літр. «Усе це почалося через тиждень після успішного удару ЗСУ по нафтобазі у Феодосії, в результаті якого вона була знищена разом із величезними запасами пального. Зараз російська влада Криму збентежена, ситуація вийшла з-під контролю. Сьогодні лише взаємне припинення ударів по енергетичній інфраструктурі країн, що воюють, може призупинити зростання цін на пальне в рф і анексованому Криму. Інакше кремль очікують великі проблеми, пов'язані зі зростаючою гіперінфляцією, тому що всі ціни так чи інакше зав'язані на вартості пального», – прокоментували ситуацію представники міжнародної громадянської кампанії #LiberateCrimea. Попереднє підвищення цін на бензин у Криму відбулося й у серпні. Тоді ціни на бензин популярної марки А95 зросли із 64 рублів до 66,5 рублів за літр. Активісти також пов'язували це з результативними ударами ЗСУ по паливній інфраструктурі рф.

<https://ua.krymr.com/a/news-benzyn-krym-tsiny-zrostannia/33181624.html>

Придністровський регіон

24.10.2024 (з інтерв'ю керівника придністровської адміністрації («президента пмр») Вадима Красносельського газеті The Telegraph) Капіл Коміредді: Коли почалася війна в Україні, то молдавська влада, молдавські представники часто вкидали таку інформацію, що зараз Придністров'я оголосить про свою незалежність і що росія нібито підтримує ідею оголошення Придністров'ям своєї незалежності з метою. Ви реально розглядаєте таку можливість оголошення повної незалежності Придністров'я на даний момент? Вадим Красносельський, «президент пмр»: По-перше, ми й так незалежні. Що про це оголошувати вкотре? Інше питання, що немає міжнародного зізнання. Ми цього прагнемо, звичайно ж, але тільки шляхом переговорів, виключаючи всіляке насильство і війну в тому числі. Знову ж таки, коли почалися бойові дії на території України, було багато вкидань про те, що Придністров'я є загрозою для України. Це не так. Я гарант того, що жодної агресії з території Придністров'я не було. Ми не агресори. З території Придністров'я не буде війни ні щодо України, ні щодо Молдови. Я думаю, ці речі, вони більш провокаційні, походять від тих, хто хоче розхитати ситуацію, зіштовхнути лідерів, зіштовхнути народи тощо. Я переконаний, що у Молдові це теж чудово розуміють. Я впевнений, що лідери Молдови не хочуть війни із Придністров'ям. Завжди попереду має йти переговорний процес. Потрібно вміти домовлятися. Війну насправді легко розпочати, але важко закінчити. Мирний переговорний процес – це велика праця, тому, звичайно, треба бути обережним у судженнях, щоб тебе самого не звинуватили у тій чи іншій провокації, створенні напруженості. Я особисто несу відповідальність за життя людей, які мешкають у Придністров'ї. Я говорю про те, що однозначно ми говоритимемо лише про світ і, як би не було складно, продовжуватимемо переговорний процес. Я говорив раніше: якщо, не дай Боже, буде війна в Придністров'ї, то це прямий шлях зіткнення НАТО з росією і, можливо, прямий шлях до ядерної війни. Цього не можна припускати.

Капіл Коміредді: Ви щойно категорично заявили, що з території Придністров'я ніколи не розпочнеться війна, ніколи не розпочнеться агресія. Дуже категоричні заяви. Чи не боїтеся Ви, чи не припускаєте, що територія вашої країни може бути використана для того, щоб розпочати агресію проти України, Молдови? Що росія може використовувати, наприклад, величезну кількість озброєння на складах. І просто використати вашу територію для початку агресивних дій? Вадим Красносельський: Я це виключаю. Це неможливо з багатьох причин. По-перше, у росії тут мандат на здійснення миротворчої місії. Вони виконують спеціальну функцію – це миротворча операція. Згідно з цим мандатом російська федерація може захищати народ, який проживає в Придністров'ї. Якщо не буде агресії проти Придністров'я – не буде зустрічних дій. І це правда. Тому російська федерація з боку Придністров'я, на мою думку, нікому не загрожує. А те, що склади озброєння є, це так, це проблема. Але у нас є консолідована позиція з рф – ми за скорочення цих складів.

Капіл Коміредді: У перспективі Ви бачите якусь ймовірність того, що ці склади можуть стати проблемою? Вадим Красносельський: Ну, звичайно. У сучасних умовах – однозначно. І, дякувати Богу, це всі розуміють. Рано чи пізно конфлікт між Україною та росією закінчиться миром. Я так гадаю. Я так хочу принаймні. І тоді треба буде

визначатися із складом цих озброєнь. Це буде рішення росії, Молдови, Придністров'я. Придністров'я перебирає обов'язок, скажімо так, дотримання екологічних заходів.

<https://dubossary.ru/news-2024-1100>

26.10.2024 Територія окупованого Придністров'я на території Молдови залишається в тіні політичних баталій протягом багатьох політичних циклів, і нинішнє перезавантаження влади, що розгортається на тлі президентських виборів, не є винятком. Проєвропейський та проросійський табори відводять придністровському питанню одне з останніх місць у своїх пріоритетах. Співрозмовник «Апострофа», колишній віце-прем'єр-міністр Молдови з питань реінтеграції Придністров'я, директор Асоціації «Ініціатива для миру» Олександр Фленкя вважає, що така безініціативність відображає страх перед війною в регіоні і є рисою всіх політичних класів Молдови, не лише нинішніх гравців, які перебувають на слуху через передвиборне протистояння. Водночас Фленкя погоджується, що Молдові слід було б проявити ініціативу і скористатися послабленням росії на геополітичній арені. Однак Кишинів продовжує діяти обережно, віддаючи перевагу неформальним зустрічам з представниками рф і просуваючи формат «1+1», не виключаючи при цьому ролі регіональних країн, інтереси яких можуть бути порушені російською присутністю, в першу чергу України, а також веде переговори з місцевими придністровськими олігархами, що стосуються більш тонких питань - гарантій для їхньої безпеки та капіталів. Фленкя вважає, що необхідно використовувати конструктивну роль, яку відіграла тіньова монополістична мережа Тирасполя «Шериф», що впливає на російських агентів у регіоні, щоб не допустити залучення регіону до більш серйозних провокацій.

Як би ви оцінили позицію нинішньої влади щодо стратегії щодо Придністров'я? Нам здається, що в цьому питанні і проєвропейська, і проросійська влада приходять до консенсусу. Як би це ви описали?

Я консенсусу не бачу передусім тому, що не бачу стратегії у провідних молдавських політиків. Якщо стратегія і існує, то її прояв можна помітити лише в окремих парламентських актах та заявах про дипломатичне вирішення конфлікту. Але що саме мається на увазі під "дипломатичним вирішенням" залишається неясним.

Але все ж таки, чи можна говорити про якийсь консенсус з цього питання?

Так, але цей консенсус стосується лише одного аспекту: виключення збройного вирішення конфлікту. Протягом усієї молдавської історії після війни 1992 року (Придністровська війна, - "Апостроф") політичні сили єдині в тому, що питання Придністров'я має вирішуватись виключно політичними засобами. У цьому також відображається усвідомлення того, що використання сили буде самогубним кроком для будь-якого молдавського лідера. Важливим чинником є страх війни. Цей страх об'єднує всіх молдаван, незалежно від їхніх політичних чи геополітичних поглядів. Саме небажання війни — це рідкісна точка, де сходяться всі групи суспільства.

Це страх війни чи прагнення зберегти статус-кво?

Насамперед, це страх війни. Але якщо копнути глибше та розглянути думки різних груп населення, можна побачити різні позиції. Одні виступають за надання Придністров'ю автономії, інші вважають, що автономія не заслужена, і пропонують розбити регіон на кілька районів, як це було раніше. Є й ті, хто вважає, що Придністров'я не потрібне Молдові взагалі. Погляди на статус-кво відрізняються: когось він влаштовує, а хтось категорично не погоджується з таким становищем. Але всіх поєднує одне — неприпустимість воєнного конфлікту.

А який варіант рішення ви вважаєте прийнятним як громадянин?

У конституції Молдови, ухваленій 1994 року, йдеться, що населеним пунктам лівобережжя Дністра та муніципію Бендери, який, як відомо, знаходиться на правому березі, можуть бути надані особливі форми автономії. З одного боку, це становище відкриває шлях для автономії, з іншого — наголошується, що такі форми можуть бути надані, але не обов'язково. Переговори з цього питання мають вестися не лише між Кишиневом та Тирасполем, а й на рівні широкої громадської дискусії всередині самої Молдови. На сьогодні консенсусу за формою вирішення конфлікту у суспільстві немає. Найсерйозніша проблема — це забезпечення функціональності та стабільності об'єднаної держави. Досягти цього можна лише в тому випадку, якщо обрана модель рішення буде підтримана як суспільством, так і політичними силами. Без цієї підтримки стабільності не досягти. Ми не обговорюємо думки маргінальних партій, а говоримо про мейнстримні політичні сили, за якими стоять реальні виборці.

Як, на вашу думку, має проходити це обговорення? Через які платформи чи ініціативи? Хто має цим займатися, і чому цього досі не відбулося?

Для запуску процесу, який приведе до консенсусу, потрібні інституціоналізовані форми діалогу. Це можуть бути платформи громадянського суспільства та міжпартійні майданчики. Але однієї участі політичних партій замало. Партії, за своєю природою, конкурують між собою, що ускладнює конструктивну взаємодію. Крім того, лише на рівні партій діалог не забезпечить належного представництва та інклюзивності. Ми як представники громадянського суспільства готові ініціювати такий діалог. Якщо це почне якась політична партія, чи то правляча, чи опозиційна, успіху не буде. Єдиним шансом на успіх має саме громадянське суспільство. На жаль, вибори, які у Молдові відбуваються кожні три роки, ускладнюють запуск довгострокових процесів. Політики змушені постійно готуватися до виборів, що заважає їм зосередитись на комплексних ініціативах.

А як ви бачите роль зовнішніх партнерів у цьому процесі? Адже це конфлікт із регіональними наслідками, особливо на тлі війни в Україні. Як Молдова має вести діалог із росією та Україною? Чи має намір переглянути існуючі формати переговорів? Формат «5+2» формально існує, але на практиці я його не бачу. По суті цей формат давно не працює. Усі попередні переговорні формати, що існували понад 30 років, не мали під собою твердої міжнародно-правової основи. Це були політичні домовленості, які могли тимчасово припинятися, якщо одна із сторін втрачала інтерес до переговорів. Наприклад, з 2006 року Придністров'я протягом шести років не брало участі в переговорах через образи на обмеження в його економічній діяльності. Нині ситуація складніша: двоє з посередників — росія та Україна — перебувають у стані повномасштабної війни. За таких умов формат "5+2" фактично мертвий. Чекати на поновлення переговорів у колишньому вигляді неможливо. Тому говорити зараз про формат "5+2" просто недоречно. Кишинів і Тираспіль доводять, що коли їм потрібно домовитися, вони це роблять. Вони зустрічаються у Кишиневі, Бендерах, Варниці та обговорюють постачання електроенергії. Розумію, що для української аудиторії Варниця може нічого не означати. Поясню, чому варто згадати цей прецедент. Варниця — це село під контролем Кишинева, що межує з другим за величиною містом Придністров'я Бендерами. Тобто це територія, яка не є нейтральною, але при цьому це

не Кишинів та не Тираспіль, і навіть не місто, а село. Тим не менш, саме там зустрілися високопоставлені представники сторін, щоби домовитися з питань постачання електроенергії. І домовились. Тому дискусії про формати зараз — марнування часу.

Можливо, ви й маєте рацію, але ці обговорення все одно продовжуються. Західні партнери та квітневий форум висловлювали надію, що Кишинів перейде до формату «1+1». Але як це виглядатиме? Виходить, ніби за ці 30 років нічого такого не було?

Фінансових інвестицій у ці процеси не було. Були інвестиції політичні — у політичну вагу та капітал. Наприклад, у 90-ті роки росія мала вагу, але зараз її вплив уже не те, що 5 або 10 років тому. У 2005 році до переговорів приєдналися США та ЄС, додавши своєї ваги. Україна та ОБСЄ як парасолькова організація теж брали участь, координуючи процес у форматі «5+2». Все це — політичні домовленості та баланс впливу. Це працює доти, доки працює, а коли перестає — перестає. Зрозумійте, навіщо взагалі потрібні переговорні формати? Не заради того, щоб дотриматися правил з підручника, де прописано, що переговори мають відбуватися в якомусь певному форматі з лаконічною назвою. Ні. Формати та посередники — внутрішні чи міжнародні — з'являються, коли сторони не можуть прямо говорити один з одною. Наприклад, у разі громадянської війни чи релігійних конфліктів, де необхідна допомога посередників, які пропонують нейтральні майданчики та дипломатичне посередництво. Вони зустрічаються з однією стороною, з'ясовують її позиції, потім — і так далі. Але це не стосується ситуації в Республіці Молдова. І я не кажу, що участь партнерів у процесі врегулювання для Молдови неприпустима чи не потрібна. Але Молдова не у вакуумі і не ізольована, як, наприклад, Кіпр. Вона має сусідів: Україна, Румунія, а Румунія — це також ЄС та США. Молдова розпочала процес євроінтеграції, відкрила переговори щодо вступу до ЄС, як і Україна. Сполучені Штати є ще одним важливим партнером. У кожного з них свої інтереси та формати співпраці з Молдовою, чи то економіка, безпека, транспорт, торгівля чи прикордонні питання. З Україною та Румунією взаємодія включає спільну інфраструктуру, транзит та транскордонну торгівлю. Але в питанні Придністров'я кожен партнер робить свій внесок по-різному. Їхня участь у вирішенні конфлікту, у відновленні цілісності Молдови, важлива і неминуча.

Чи можливий вихід із Угоди 1992 року?

Тут два аспекти: політичний та юридичний. Почнемо з політичного. Що дає розірвання цієї угоди у 2024 році? Підписане президентами Молдови та росії воно завершило війну і формально узаконило присутність так званих «миротворців». Якщо Молдова розірватиме угоду, росія втратить юридичні підстави для їхньої присутності. Але чи зміниться ситуація? Навряд. Військові залишаться, і ми лише розв'яжемо росії руки. Поки угода діє, росія, хоч і з застереженнями, все ж таки обмежує дії своїх сил. Зрозуміло, що путін не вважає міжнародне право значним обмеженням. Однак протягом 32 років росія, принаймні, формально дотримувалася рамок угоди. Без нього ми не матимемо інструментів для стримування, і ситуація може погіршитися. Але казати, що все гаразд, теж не можна — заплющувати очі на проблему не варіант.

Але ж росія знайде привід, якщо вирішить діяти інакше, чи не так?

Звісно. Тому важливо не просто розірвати угоду, а розробити ефективніші механізми. Розірвання договору, який і так має сумнівну юридичну силу, — марнування часу. Тепер про юридичну сторону. Угода не ратифікована ні парламентом Молдови, ні Держдумою росії. Більше того, знайти його можна лише на сайті придністровського МЗС. На сайті МЗС росії чи на офіційних сторінках двосторонніх угод Молдови його немає. На legis.md, офіційному правовому реєстрі Молдови, також немає. Це вкотре доводить, що

юридична сила документа близька до нуля. Але питання виведення російських військ залишається відкритим. Зараз у Придністров'ї близько 1500 військових, з яких лише 70 — кадрові російські офіцери, решта — місцеві жителі з російськими паспортами, багато з яких також мають молдавські чи українські документи. З 2014 року Україна припинила пропуск російських військових через свою територію, і з того часу ротацію припинено. Тому росія поповнює склад місцевими контрактниками, що робить їх по суті окупаційними силами. Реально припинити російську присутність можна за один день. Якщо запропонувати місцевим жителям, які служать за контрактом, більш оплачувану цивільну роботу і при цьому нагадати про положення Кримінального кодексу Молдови, їхній вибір очевидний. А 70 офіцерів можна легко вивезти: зібрати в автобус і відправити через Кишинівський аеропорт, транзитом через Стамбул чи Єреван до Москви, за умови, що ніхто з них не вчинив кримінальних злочинів у Молдові. Порушення міграційного законодавства — справа очевидна, тому вони ще мають сплатити штраф і отримати заборону на в'їзд.

Тобто це вже технічне питання?

Це, звісно, серйозне політичне питання. Просто так такі рішення не ухвалюються. Зрозуміло, що їх необхідно погоджувати та обговорювати із партнерами — зі США, з Україною, бо це питання безпеки. Коли йдеться про регіональну безпеку, самодіяльність є неприпустимою. Але це питання, яке може бути вирішене. Подібне рішення стає можливим лише доти, доки росія залишається державою-ізолятом, як мінімум у євроатлантичній спільноті. Поки росія під керівництвом Володимира Путіна зберігає свою поточну міжнародну репутацію та політичну вагу, цей сценарій реалістичний. До 2022 року такий сценарій був би неможливим — ніхто б його не підтримав і не допоміг би його реалізувати. Але після лютого 2022 це цілком може бути реалізовано.

Рада Європи у 2022 році, одразу після початку великої війни, визнала Придністров'я окупованою територією. Чи можна це розцінювати як сигнал, щоб розв'язати руки Кишиневу? Чи відкрилося юридичне, технічне чи дипломатичне вікно можливостей для розв'язання придністровської проблеми? Чи можна хоча б сформулювати бачення цього рішення?

Міжнародна кон'юнктура справді підштовхує до вирішення цієї проблеми, але на першому місці стоїть воля народу Молдови. Відновлення територіальної цілісності та усунення загроз, що походять від російської військової присутності та неконституційних збройних формувань, — це пріоритет. У Придністров'ї тисячі озброєних людей, які підкоряються виключно російським офіцерам. Це є загрозою для громадян, які живуть у нашій країні. Усунення цих загроз та відновлення зневажених прав наших громадян — це обов'язок держави перед власним народом, а вже потім перед партнерами та міжнародними організаціями. Головне, що має мотивувати владу Молдови на невідкладне вирішення конфлікту, — це інтереси та безпека власного народу.

Як ви оцінюєте риторику та підходи України щодо Придністров'я за останні три роки?

Уточніть, що саме вас цікавить.

У різний час звучали різні заяви як на офіційному, так і на неформальному рівні. Були навіть пропозиції провести спеціальну операцію на запит Кишинева. Обговорювалися також можливі заходи у відповідь на провокації з Придністров'я. Зупинка транзиту газу

також вплине на регіон і, ймовірно, тривають переговори навколо цього. Як ви оцінюєте політику України щодо Молдови та Придністров'я після 2022 року?

2022 року Київ справді неформально натякнув на можливість проведення операції. І тоді Київ та Кишинів розуміли один одного. Цей діалог продовжується і сьогодні, хоч і менш інтенсивно через передвиборну кампанію. Але важливо, що ні Україні, ні Молдові, ні керівництву Придністров'я не потрібні провокації. Це також не вигідно місцевим олігархам — компанії «Шериф» та її власникам Віктору Гушану та Іллі Казмали. Вони не зацікавлені в дестабілізації, тому що це заважає їхньому бізнесу. Придністровське керівництво як політичний фасад «Шерифа» 2022 року діяло вкрай обережно. Навіть коли Вадим Красносельський (третій президент незвіданої Придністровської Молдавської Республіки, — "Апостроф") згадав війну, він назвав її саме «війною», а не «спецоперацією» чи «ситуацією в Україні». Це свідчить, що вони відчують свою вразливість.

За вашою інформацією, чи підтримують Київ, Одеса контакти з Гушаном чи інші комерційні зв'язки із Придністров'ям?

Я можу судити лише за непрямими ознаками. Як мінімум, керівництво «Шерифа» через своїх емісарів підтримує контакти і з Кишиневом, і з Одесою, і з Києвом. Це не обов'язково погано, бо всіх поєднує спільний інтерес — уникнути провокацій та військової дестабілізації у Придністров'ї. Для "Шерифа" російські війська там так само незручні, як і для Кишинева та Києва. Для Молдови вони є політичним подразником і загрозою безпеці, а для компанії «Шериф» — перешкода для ведення бізнесу у звичних умовах. Компанія «Шериф» хотіла б повернутися до звичного для них «business as usual» з відкритими кордонами та не завжди чесними митниками. Тому вони активно відправляють своїх емісарів до тих міст, які їх цікавлять. Що стосується Москви, то, як показала війна і поточний регіональний контекст, росія за нинішніх умов мало чим може допомогти Придністров'ю.

Вам доводилося спілкуватися із Гушаном? Ні. А з Красносельським? Так. Після 2022 року?

Ні. Я не був у Придністров'ї відколи перестав бути чиновником. Востаннє я відвідував його на початку 2020 року, коли обіймав посаду віце-прем'єра з реінтеграції та вів переговори від Республіки Молдова. Зараз, будучи приватною особою, мені потрібний особливий допуск до Придністров'я. Але я не збираюся питати дозволу місцевої влади, щоб їздити країною, де я живу. Тож із Красносельським я не спілкувався з 2022 року.

Як, на вашу думку, Красносельський сприйняв дії росії проти України?

Він сприйняв це як велике нещастя, як більшість мешканців Придністров'я. Там складне суспільство, що тісно пов'язане з правобережною Молдовою та Україною — родичі, бізнеси, сімейні зв'язки. Поїздки до Кишинева чи Одеси у вихідні для тираспільців — звичайна справа. Для Красносельського війна стала не лише особистою трагедією, а й ударом по бізнесу "Шерифа". І незважаючи на те, що Красносельський не є українцем, український паспорт має. Він мав би стати військовозобов'язаним громадянином України. Тому я впевнений, що він сприймає це як трагедію.

Я, до речі, питала у пана Зеленського, чи збирається він призвати до армії пана Красносельського. Український президент сказав, що такі люди в армії не потрібні. Це було 2023 року. Не знаю, чи змінилася ситуація з кадровим підходом за цей рік, але є думка, що наявність українського паспорта у придністровських так званих чиновників може бути навіть вигідною. Україна могла б запросити у Молдови застосування санкцій, якщо на це є підстави. Україна у цьому плані активна та користується правовою

допомогою, яку могла б отримати від Молдови. Як ви вважаєте, чи є якісь механізми у цьому напрямку?

Механізми, звичайно, є, але те, що зараз робиться чи не робиться, це питання до молдавського та українського керівництва. Факт у тому, що такі люди як Ігнат'єв (Віталій Ігнат'єв — міністр закордонних справ незвіданої ПМР — «Апостроф»), Гушан та Казмали мають різні паспорти. Ми говоримо про громадян двох країн — України та Молдови. Багато з них мають як українські, так і молдавські паспорти. Навіть якщо хтось із них не має молдавського паспорта, це не означає, що вони не є громадянами Молдови. За законом вони все ще громадяни, навіть якщо вони не мають документа, що підтверджує це. Відсутність паспорта не звільняє їх від зобов'язань перед молдавською державою, як і перед українською.

А що у них за паспорти? Придністровські, радянські?

Це не має значення. За молдавським законом про громадянство один із критеріїв — це право народження. Якщо людина народилася на території Молдови до червня 1990 року, вона автоматично є громадянином країни після ухвалення Декларації про незалежність. І Віталій Ігнат'єв, і Вадим Красносельський, які проживали на території Молдови на той час, залишаються громадянами з усіма зобов'язаннями, що з цього випливають.

Мені стало відомо, що у липні була четверта неформальна зустріч у Стамбулі, на якій були присутні люди з команди Козака (Дмитро Козак – заступник глави адміністрації президента рф, – «Апостроф»), представники Кишинева і, можливо, з Києва. Але прізвищ я не знаю. Як ви ставитеся до таких закулісних переговорів? Це потрібно робити чи такі процеси мають бути публічними та прозорими?

Я не можу судити про те, хто там був із Москви чи Києва. Мені повідомили лише про тих, хто був із Кишинева. Я можу легко припустити, хто був із Тирасполя. Практична користь таких переговорів може бути чи не бути — це залежить від багатьох факторів. Але особливої шкоди у цьому не бачу. Якщо є бажання обговорювати, чому б і ні? Але конкретних результатів поки що не видно.

А хто був із боку Кишинева?

Я збережу цю інформацію при собі, оскільки вона була передана мені конфіденційно.

Тобто факт того, що такі зустрічі проводяться, ви підтверджуєте?

Так, такі зустрічі проводяться. Москва на них ставить умови щодо євроінтеграції та інтересів ЄС у членстві Молдови.

Хіба це не виглядає як спроба Кишинева домовлятися із росією за спиною європейських партнерів та України?

Я відповім асиметрично. Згадайте російсько-українські переговори у Стамбулі у березні 2022 року. Йшлося не лише про території, а про те, хто контролюватиме Україну. Документ стосувався майбутньої української державності загалом. Саме тому Київ його відкинув. Москва застосовує такий самий підхід і до Молдови — їхня мета контролювати майбутню країну, а не сприяти відновленню її суверенітету.

Яка, на вашу думку, позиція України в придністровському питанні могла б бути конструктивною?

На мою думку, Україна вже займає правильну позицію: беззастережна підтримка територіальної цілісності Молдови та повне засудження присутності російських військових на її території. Але проблема полягає в тому, що ми не бачимо конкретних

дій. Я не можу однозначно звинувачувати Київ чи Кишинів — незрозуміло, хто гальмує процес. Але як громадянин Молдови я можу звинувачувати наш уряд у відсутності ініціативи. Вона має бути.

Україна має такі дипломатичні платформи, як Кримська платформа та Саміт миру. Як ви вважаєте, чи міг би Кишинів запустити щось подібне для Придністров'я, щоб перехопити ініціативу?

У кого перехопити ініціативу? У росії? росія зараз взагалі не має ініціативи. Парадокс у тому, що ніхто не хоче займатися Придністров'ям, хоча зараз — найкращий час для вирішення конфлікту. Все, що було неможливо протягом трьох десятиліть, з 1992 по 2023 рік, зараз можливо. Підтримка міжнародних партнерів є, а авторитет росії значно просів. Придністровські еліти теж хочуть певності, адже їм потрібне майбутнє для себе, своїх грошей та бізнесу. Я не кажу, що треба йти їм назустріч, але предмет для переговорів є точно.

росія була гарантом збереження статус-кво у Придністров'ї, забезпечуючи постачання газу та підтримуючи бізнес-інтереси. Але наразі ситуація змінилася. Як думаєте, що далі?

росія більше не може гарантувати їм нічого. Нині Придністров'я має багато невизначеностей та незручностей для бізнесу, що створює привід для переговорів. В офіційних заявах ми бачимо обережність. Вадим Красносельський поводить себе дуже акуратно робить заяви лише на вимогу москви і явно неохоче. На відміну від Ігнат'єва, який намагається вислужитися перед москвою, Красносельський та його оточення хочуть домовлятися.

Отже, ми говоримо про можливе дипломатичне врегулювання, виведення російських військових, санкції проти кримінальних елементів, а із сепаратистами ведуться переговори про гарантії для їхніх грошей? Як це розуміти?

Я не веду таких переговорів та не закликаю до них. Я говорю про інше: є бажання домовлятися з Тирасполем і предмет для переговорів існує. Результат цих переговорів не обов'язково має співпадати із запитами однієї із сторін. Це важливо розуміти.

Офіційний Кишинів хоче бачити Ілана Шора (молдавський бізнесмен і політик, - «Апостроф») та Володимира Плахотнюка (напередодні Плахотнюк (молдавський бізнесмен і політик, - «Апостроф») успішно оскаржив санкції ЄС) на території Молдови, щоб притягти їх до відповідальності. Чому такий самий підхід не застосовується до інших олігархів із Придністров'я?

Включивши Придністров'я до правового поля Молдови, ми автоматично включимо цих олігархів до юрисдикції країни. Це дасть змогу силовим та слідчим органам розслідувати їхні злочини та пред'явити звинувачення в суді, якщо на те будуть підстави. Я виступаю за рівномірний підхід до всіх. За однаковий підхід до всіх олігархів у Придністров'ї, які реально контролюють там ситуацію, які мають серйозні важелі, у тому числі вплив на російських військових та спецслужби, що діють у Придністров'ї. Звичайно, не скористатися цим було б безглуздо. Але, з іншого боку, я людина, яка поважає і дотримується закону. І я ніколи не закликав карати людей просто за те, ким вони є. Судити треба не людей, а їхні вчинки як з моральної точки зору, так і з юридичної, кримінальної. Якщо є злочини, люди мають відповідати. Якщо вони діють законно, нехай діють законно.

І як, вони згодні? Чого вони хочуть натомість?

Я говорю про те, як би я вів переговори, як, на мою думку, варто підходити до цього питання. Згодні чи не згодні – це вже інше питання. З ними треба розмовляти та вести переговори.

Ви обіймали високу посаду та знаєте цих людей особисто. Як ви вважаєте, чи підійшов би їм такий стиль переговорів? Що вони хотіли б натомість?

Натомість? Ну, всі хочуть якнайбільше, а заплатити за це якнайменше. Це зрозуміло. Але ми говоримо про делікатну ситуацію, коли на столі переговорів — майбутнє країни, Республіки Молдова, та її територіальна цілісність. У таких дискусіях беруть участь не лише держави, а й приватні особи. Це не переговори між двома суверенними країнами, де зустрічаються дипломати. Це внутрішня справа Республіки Молдова — як вона керує своїми регіонами та взаємодіє з ними. Головне, щоб це не порушувало міжнародні стандарти та права власних громадян. Молдавська держава зобов'язана дотримуватися закону та підтримувати правопорядок на всій своїй території, і це потрібно робити.

Так, це внутрішня справа, але чи не здається вам, що якщо такі переговори стосуються інтересів та гарантій для місцевих олігархів, то це може призвести до порушення режиму антиросійських санкцій та створення лазівок для корупції, що загрожує не лише внутрішній стабільності Молдови, а й регіональної безпеки?

Я думаю, що такі схеми існують не лише у Придністров'ї. І це вже виходить за межі внутрішніх справ Молдови. Тут йдеться про санкції проти росії, порушення міжнародних стандартів прозорості фінансів, боротьбу з відмиванням грошей та контрабандою. Все це – питання особистих моральних якостей конкретних людей та корупції. Розумієте, корупція та домовленості — це різні речі. Можна укласти чудову угоду, але якщо лідерів буде корумповано, вони все одно знайдуть способи обходити санкції та відмивати гроші. Корупція існує незалежно від того, хороші домовленості чи погані. Тому важливо чітко розмежовувати ці речі. Законодавство може або сприяти корупції або перешкоджати їй, але факти корупції здійснюються конкретними людьми. Саме цим мають займатися правоохоронні та слідчі органи. Очевидно, що є місце для переговорів. Можна домовитися, наприклад, що задля відновлення цілісності країни наші слідчі органи заплющать очі на 30 років контрабанди. Але з цієї миті ми домовляємося, що контрабанди більше не буде. Вони більше не крадуть російський газ у компанії «Молдовагаз», не майнять криптовалюту за рахунок електроенергії, отриманої з вкраденого газу. Якщо порушать цю угоду — нестимуть кримінальну відповідальність за всією суворістю закону.

<https://apostrophe.ua/ua/article/politics/foreign-policy/2024-10-26/prekratit-rossiyskoe-prisutstvie-v-pridnestrove-mojno-v-odin-den-intervyu-s-eks-vitse-premerom-moldovyi/59765>

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ ТА
ПІДРОЗДІЛАМИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ НА ПІВДЕННИХ
НАПРЯМКАХ ЧОРНОМОРСЬКІЙ І АЗОВСЬКІЙ ОПЕРАЦІЙНИХ ЗОНАХ,
РІЧКАХ ДУНАЙ І ДНІПРО ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
ТА ПОДІЇ У ОДЕСЬКОЇ, МИКОЛАЇВСЬКОЇ, ЗАПОРІЗЬКОЇ, ХЕРСОНСЬКОЇ
ОБЛАСТІ, МІСТІ МАРІУПОЛЬ, АР КРИМ ТА ПРИДНІСТРОВСЬКОМУ
РЕГІОНІ
Частина ІV
(22.10.- 31.10.2024)

Науково-дослідний центр Збройних Сил України “Державний океанаріум”
Інституту Військово-Морських Сил Національного університету “Одеська
морська академія”, 2024